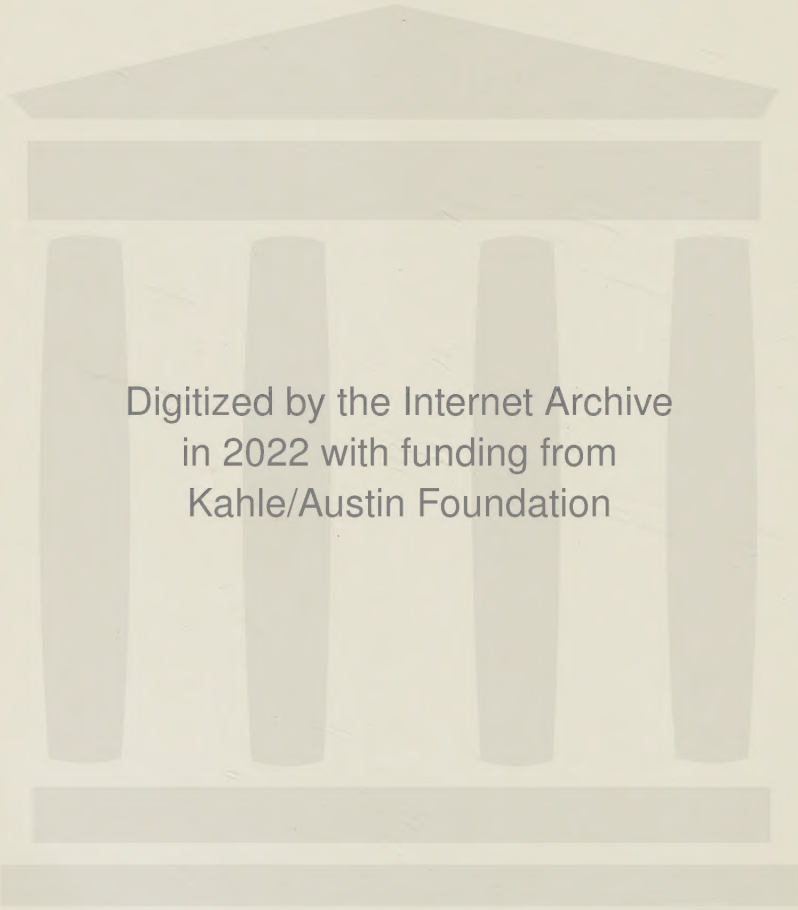

ПАМ'ЯТКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ДІЛОВА
І НАРОДНО-
РОЗМОВНА
МОВА
XVIII ст.

Digitized by the Internet Archive
in 2022 with funding from
Kahle/Austin Foundation

АКАДЕМІЯ НАУК
УКРАЇНСЬКОЇ
РСР

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА
ІНСТИТУТ МОВознавства ім. О. О. ПОТЕБНИ

ПАМ'ЯТКИ
УКРАЇНСЬКОЇ
МОВИ
XVIII ст.

*Серія актових
документів і грамот*

ВИДАВНИЦТВО «НАУКОВА ДУМКА»
КИЇВ 1976

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР

ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА

ІНСТИТУТ МОВознавства ім. О. О. ПОТЕБНІ

ДІЛОВА
І НАРОДНО-
РОЗМОВНА
МОВА
XVIII ст.

РГ
3815
Д55

*(Матеріали сотенних канцелярій
і ратуш Лівобережної України)*

*Підготував до видання
В. А. ПЕРЕДРІЄНКО*

Printed in the Soviet Union

ВИДАВНИЦТВО «НАУКОВА ДУМКА»
КИЇВ 1976

До збірки входять акти сотенних канцелярій і ратуш Лівобережної України XVIII ст. — пам'ятки тогочасної літературної, зокрема ділової, і народно-розмовної мови. Вони яскраво ілюструють процес формування української літературної мови на народній основі. У передмові підкреслюється їх виняткова вага для дослідження живомовної лексики і фразеології, фонетики і граматики. Додано географічний та іменний покажчики.

Відповідальний редактор

В. В. НІМЧУК

Рецензенти

А. М. Залеський, П. Т. Тимошенко

Редакція мовознавчої літератури
та словників

ПЕРЕДМОВА

Українські актові книги і документи XVIII ст. охоплюють сфери суспільно-політичного, соціально-економічного життя народу, правових відносин, державного управління, суду, ділових стосунків тощо. Вони містять винятково багатий і важливий документальний матеріал для студій з історії української мови. Мабуть, це найбільшою мірою стосується пам'яток, що виходили із сотенних канцелярій, міських ратуш, сільських і цехових урядів та загалом органів місцевого управління, що були зобов'язані контактувати з народними низами, залежали від місцевих умов і традицій.

Акти сотенних канцелярій і міських ратуш Лівобережної України XVIII ст. не раз викликали зацікавлення істориків, етнографів, дослідників права, мовознавців¹.

Із рукописної спадщини, що збереглася до сьогодні, опублікована досить скромна частка — деякі ратушні книги XVII — початку XVIII ст., наприклад Бориспільські та Пирятинські². Окремі акти потрапили на сторінки спеціальних чи періодичних видань³. Почасти це пояснюється, напевне, розпорошеністю відповідних матеріалів по багатьох сховищах, колекціях і фондах. Опубліковані пам'ятки здебільшого стали тепер біб-

¹ На матеріалі ратушних книг другої половини XVII — початку XVIII ст. виконано ряд фонетико-граматичних досліджень. Див., напр.: М. А. Жовтобрюх. З морфології «Актив Бориспільського міського уряду XVII ст.» — «Наук. зап. Черкаського пед. ін-ту», т. 10, 15. Серія істор.-філол. наук, вип. 3, 5, 1957—1960, с. 109—125, 147—162; Д. Д. Герасименко. Додаткові підрядні речення в українському діловому письменстві (На матеріалі актових книг Пирятинського міського уряду кінця XVII — початку XVIII ст.). — «З історії української та інших слов'янських мов». К., 1965, с. 15—33; А. О. Свашенко. Фонетичні особливості мови актових книг Кролевецького міського уряду XVII—XVIII ст. у порівнянні з сучасними говорами (вокалізм). — «Вісник Харківського ун-ту», № 7. Серія філол., вип. 1. X., 1965, с. 108—115. Останнім часом підкреслюється вага актів міських урядів для дослідження саме народно-розмовного мовлення, пор.: О. М. Маштабей. До історії українського народно-розмовного мовлення. — «Усне побутове літературне мовлення». К., 1970, с. 25—33.

² Местечко Борисполе в XVII веке. Акты Бориспольского мейского уряда 1612—1699 г. К., 1892; Книги третье мѣские Ператинские. — «Стороженки. Фамильный архив», т. VI. К., 1908.

³ Пор.: Мотыжинский архив. Акты Переяславского полка XVII—XVIII в. К., 1890; Судебная «инквизиция» в бывшей Гетманщине. — «Киевская старина», т. XIV, 1886, с. 195—198 (публікація О. Лазаревського).

ліографічною рідкістю. Крім того, вони далеко не завжди задовольняють вимоги лінгвістичного дослідження як через нівелювання окремих важливих фонетико-морфологічних рис, так і з погляду добору текстів, іноді однамнітних і стандартних.

Тим часом потреба публікації актів сотенних канцелярій і ратуш Лівобережної України XVIII ст. та інших аналогічних пам'яток цілком очевидна. Ці акти, фіксуючи живе мовлення численних представників різних територіальних говірок та різних соціальних верств і груп (селян, козаків, міщан, старшини, духівництва), дають багатий матеріал для хронологічно послідовного дослідження системи народно-розмовної мови XVIII ст., її розвитку, взаємодії з книжною стихією, що відіграло вирішальну роль у перемозі нової української літературної мови на народній основі. При відповідному доборі матеріалу вони забезпечують також вимоги історико-діалектологічного дослідження української мови, наочно ілюструють еволюцію офіційно-ділового стилю давньоукраїнської літературної мови XVIII ст.

Історики російської мови уже мають у своєму розпорядженні аналогічні видання¹.

Сотенні канцелярії на Лівобережній Україні були засновані в період Визвольної війни українського народу 1648—1654 рр. під проводом Богдана Хмельницького проти польсько-шляхетських загарбників. Вони виконували військово-адміністративні і судові функції на території сотні як адміністративно-територіальні одиниці. Очолювались сотниками, підлягали полковим канцеляріям і полковим судам, а за посередництвом останніх — Генеральній військовій канцелярії і Генеральному військовому судові. Крім назви «сотенні канцелярії», вживалися й інші: «сотенний уряд», «сотенне правління», зрідка «сотенний суд». Як правило, у XVIII ст. сотенні канцелярії діяли спільно з міськими ратушами — органами міського самоврядування у містах чи містечках, що не мали магістратських привілеїв. Функціонували до запровадження 1781 р. намісництв.

Судочинство здійснювалось за нормами Литовського статуту та Магдебурзького права. Мабуть, певний вплив мали і «Права, по которым судится малороссийский народ» 1743 р., хоч офіційно царський уряд і не затвердив їх. До складу суду входили сотник, міський отаман, війт, бурмистри, рідше — хорунжий, осавул, курінні отамани, іноді були присутні й інші «люди зацні і віри годні» — представники заможнішого козацтва, міщан. В окремих випадках засідання відбувались за участю спеціально відряджених представників від гетьмана, Генерального військового суду, Генеральної військової канцелярії, полкових судів та канцелярій².

Коло питань, що їх розглядали сотенні канцелярії, дуже широке: ведення службового листування з різними органами управління й особами;

¹ Див.: С. И. Котков, Н. П. Панкратова. Источники по истории русского народно-разговорного языка XVII — начала XVIII века. М., 1964; Московская деловая и бытовая письменность XVII века. М., 1968; Грамотки XVII — начала XVIII века. М., 1969.

² Докладніше про це див.: А. Ф. Кистяковский. Права, по которым судится малороссийский народ. К., 1879; А. Й. Пашук. Суд і судочинство на Лівобережній Україні в XVII—XVIII ст. (1648—1782). Львів. 1967, та ін.

запис так званих вічистих справ, пов'язаних з купівлею-продажем, заповітами майна, борговими зобов'язаннями і под.; розгляд суперечок за майно, скарг, побутових сварок; попередній розгляд кримінальних справ, що подавалися до вищих інстанцій (про розбої, убивства, пограбування, підпали). Звертають на себе увагу справи про закріпачення селян і козаків, привласнення їх ґрунтів старшиною, про «шукачів козацтва» (бажаючих довести свою належність до козацького стану, щоб стати козаками і таким чином звільнитися від кріпосної залежності), про втікачів на Запоріжжя, гайдамацький рух і т. д. Проте реформою 1763 р. функції сотенних судів звужувались до розгляду лише дрібних скарг і суперечок ¹.

Підготовлені до публікації акти змальовують яскраву картину класової боротьби на Лівобережній Україні XVIII ст., важке соціально-економічне і правове становище народних мас. Козацька старшина, шляхта, заможне міщанство, вище духовництво тощо збагачуються, за безцінь скуповують чи просто відбирають у посполитих і козаків орні землі, сінокоси, ліси тощо. самих їх перетворюють на кріпаків, не зупиняючись при цьому перед брутальними засобами примусу (13, 31, 46, 51, 72, 74, 83, 84, 98, 116, 123) ². Так, лише в одному акті № 123 зареєстровано близько півсотні козаків та їх сімей з Омельника Миргородського полку, яким завдали кривди омельницький сотник Григорій Остроградський і сотенна старшина.

Правосуддя, здійснюване з класових позицій козацької старшини, шляхти, заможної верхівки, іноді нагадує справжнє свавілля, самосуд (7, 68, 86).

Народні маси відповідали непослухом, бунтами, втечею на Запоріжжя, гайдамацьким рухом (29, 30, 34, 36, 56, 76, 101, 111, 115). Так, Кіндрат Редька, вїт с. Поділок, маєтності правителя Генеральної військової канцелярії Федора Потребича Гречаного, на Полтавщині, повідомляє, що селяни не хочуть виконувати панщини, виявляють непослух, погрожують. Ось лише деякі їх репліки: «Досить уже... сини, панщини робити<,>!», «Якь пань собака, такій тепер и вийти настали<,>», «Тогди будемь пана слухати, якь довзбня зацвтеть<.>», «Коли б ты почавъ [бити вїта], то бь я его и добивъ<.>», «Не станемь панщини робиты, годѣ вѣже<,>!», «Не зарѣкаемся еще панови за холяви жар сипати<,> а старимь бородини рѣзати да аркани плести<.>» (61). Майже через усе XVIII ст. проходять справи згадуваних уже «шукачів козацтва» (69, 89, 106).

Велика частина справ стосується суперечок за майно, його привласнення та розподіл, купівлю-продаж, успадковування, містить відповідні реєстри та описи (1, 3, 5, 6, 9, 10, 22, 44, 70, 75, 110, 112, 114, 115, 117, 118, 121, 124, 130).

Багатий матеріал для характеристики тогочасного побуту, відповідних стосунків між людьми дають справи про бійки, різноманітні побутові сутички, крадіжки, позашлюбних дітей тощо (4, 7, 8, 14—17, 20, 27, 28, 35, 45, 47, 53, 56, 107, 108, 120, 132), також про убивць, фальшивомонетників, паліїв (23, 24, 26, 40, 47, 49, 50, 55, 93, 95, 100, 103—105, 109).

¹ А. Й. П а ш у к. Зазнач. праця, с. 43.

² Цифрами у дужках позначаються номери актів за їх розташуванням у збірнику.

Викликають цікавість відомості про існування шкіл (27, 32), про вчорниці, досвітки, ворожіння, замовляння (8, 59, 60). Так, Іван Закотієнко з с. Шмиглівки Лохвицької сотні на Лубенщині, який украв і зарізав бичка, був покараний за народним звичаєм: «Теды мы, болшей его не допиту ючис, велѣли шкуру зѣшукати<, > и ему, Ивану, у пренктера привязанно му, на шиі почепивши, всенародно публѣковалисмо» (59).

Не раз згадуються видатні історичні особи і діячі, наприклад ректор Києво-Могилянської академії Феофан Прокопович, відомі події, рухи — Полтавський бій 1709 р., переселення людності з Правобережжя на Лівобережну Україну, воєнні походи тощо (32, 90).

У пропонованому збірнику уміщено 134 акти. Усі вони, за незначними винятками, публікуються вперше. Найповніше використані рукописні матеріали Центрального державного історичного архіву УРСР у Києві. Тут зберігається окремий фонд № 64 — «Сотенні канцелярії Лівобережної України XVIII ст.»; з нього публікується 46 актів. Значна кількість справ, особливо кримінальних, багатих на розмовний матеріал, надходила від сотенних канцелярій до установ другої і третьої інстанції: полкових канцелярій, полкових і гродських судів, Генеральної військової канцелярії і Генерального військового суду. З відповідних фондів ЦДІА УРСР у Києві публікується 66 актів, зокрема: з фонду № 51 — «Генеральна військова канцелярія» — 34 акти; з фонду № 56 — «Генеральний військовий суд» — 15 актів; з фонду № 75 — «Ніжинська полкова канцелярія» — 2 акти; з фонду № 94 — «Полтавська полкова канцелярія» — 2 акти; з фонду № 101 — «Лубенський гродський суд» — 2 акти та по одному акту з фондів № 66 — «Київський гродський суд», № 74 — «Гадяцький полковий суд», № 77 — «Ніжинський гродський суд», № 95 — «Полтавський полковий суд», № 97 — «Прилуцький полковий суд», № 99 — «Лубенський полковий суд», № 102 — «Миргородська полкова канцелярія», № 105 — «Миргородський гродський суд», № 270 — «Чернігівський гродський суд», № 1473 — «Миргородська міська ратуша», № 1523 — «Глухівська міська ратуша». Публікується також 21 акт з колекції О. Лазаревського, що зберігається у відділі рукописів Центральної наукової бібліотеки АН УРСР у Києві, та 1 акт з колекції № 159 — «Акти М. А. Маркевича» Відділу рукописів бібліотеки ім. В. І. Леніна у Москві.

Кожний з опублікованих актів здебільшого становить у відповідному сховищі окрему одиницю зберігання. Разом з ним, під одним каталоговим числом, об'єднуються й інші документи, належні до справи: супліки, «доношення» (тобто заяви, скарги), «промеморії» (службові листи, відношення), інструкції, резолюції, різноманітні реєстри, звіти, копії потрібних документів попереднього періоду, матеріали, надіслані з Генеральної військової канцелярії і Генерального військового суду та відповідних полкових канцелярій і полкових та гродських судів. У першій чверті XVIII ст. кількість зазначених документів обмежена, але з часом зростає, так що окремі одиниці зберігання іноді нараховують не одну сотню аркушів.

Справи зберігаються в сучасних обкладинках із картону або цупкого паперу. Як правило, вони реставровані, аркуші підклеєні, їх краї обрізані.

Формат аркушів коливається в середньому від 300×190 до 330×205 мм. Тексти писані чорним, рідше коричневим чорнилом на нелінованому папері білого кольору, іноді з сіруватим відтінком. Зворотні сторінки не нумеруються. Бічні поля неширокі, 1—3 см, іноді відведені прямими лініями; угорі та внизу — 2,5—4 см. На одній сторінці вміщується переважно 27—32 рядки. Художньо оформлених ініціалів, кінцівок, заставок тощо немає.

Якщо документ видавали на руки відповідній особі або пересилали за призначенням, то підписи урядових осіб, іноді формули на верхньому боці конверта чи краї складених у конверт аркушів могли бути скріплені печатками. Матеріал — сургуч і віск червоного та зеленого кольорів; в окремих випадках печатки витискувались просто на папері. Форма — коло або еліптичне коло діаметром від 12 до 35 мм або восьмикутник розміром від 12×10 до 20×15 мм відповідно по вертикалі і горизонталі. Написи, герби, емблеми здебільшого погано збережені, нечіткі.

Матеріал актових книг сотенних канцелярій і ратуш, на відміну від окремих справ, досить одноманітний: купчі та уступні записи, духівничі, угоди, обліки (тобто розписки, зобов'язання). До одного з небагатьох винятків належить актова книга Лохвицької сотенної канцелярії Лубенського полку. Це рукопис на 204 арк., у первісній картонній обкладинці, обтягненій шкірою, з пошкодженням корінцем і краями. Книга заведена, як свідчить відповідний запис на арк. 1, 1721 р., проте тут уміщена, з порушенням хронологічної послідовності, значна кількість копій документів попереднього періоду починаючи з 1682 р. Найпізніша дата — 12 жовтня 1744 р.

Публіковані документи яскраво ілюструють історію розвитку українського скоропису XVIII ст. У першій чверті зберігається тип письма, характерний ще для другої половини XVII ст.: почерк дрібний, чіткий, літери округлі, з помірно витягнутими донизу лініями, висота рядка не перевищує 2—3 мм (рис. 1, 2). До кінця другої чверті XVIII ст. поступово розвиваються нові риси: літери витягуються вгору, висота рядка досягає іноді 5 мм і більше (рис. 3, 4). Про це письмо І. Каманін каже, що в ньому «північноруські букви ще прикривалися південноруською зовнішністю»¹. Воно переважає і в третій чверті XVIII ст., але вже на початку 60-х років можна натрапити на почерки з виразно помітними новими рисами: літери збільшені, ніби недбалі, їх вертикальні кінці загинаються по горизонталі, утворюючи петлі, звинини тощо (рис. 5, 6).

Як правило, документи датуються за старим стилем. Від початку другої чверті XVIII ст. для позначення дат використані, майже без винятків, арабські цифри, що витісняють традиційну кириличну цифрову азбуку попереднього періоду. Позначаються рік, місяць і число; зрідка назва місяця або число відсутні.

Мовне обличчя актів сотенних канцелярій і ратуш, як і в цілому мова офіційно-ділового стилю XVIII ст., визначається багатьма факторами. Деякі з них вплинули на добір матеріалу, на характер і будову даного збірника.

¹ И. Каманин. Главные моменты в истории развития южнорусского письма в XV—XVIII в. — «Палеографический сборник», вып. I. К., 1899, с. 17—18.

Наприкінці XVIII ст. завершується перехід від давньої української літературної мови, від книжно-традиційного бі- чи полілінгвізму, до єдиної нової літературної мови, сформованої на народній основі. Перемога народно-розмовної мови на терені боротьби за літературне визнання відбулася не відразу, вона наростала протягом тривалого історичного періоду.

Взаємодіючи з книжно-традиційними зразками і нормами, народно-розмовна мова, з одного боку, заперечує їх, а з другого, засвоює ті, що відповідають її системі, і орієнтується на них. «У багатомовному розвитку української мови, як, зрештою, і багатьох інших,— зазначає акад. І. К. Білодід,— спостерігаються дві зустрічні тенденції, що розвиваються: а) орієнтація писемної літературної мови на народно-розмовну мову, б) піднесення народно-розмовного, усного мовлення до рівня писемної мови і створення єдності, монолітності його в загальнонаціональному масштабі»¹. На цьому ґрунті народно-розмовна мова абстрагується від різноджерельних «нестандартних» елементів (локальних, жаргонних, вузькопрофесійних, виразно просторічних та ін.), виявляє тенденцію до послаблення залежності від територіальних говірок, до усталення мовних норм. Народна основа, сформована в процесі боротьби двох стихій — живомовної і книжної, стає з'єднувальною ланкою в системі наступності літературно-мовної традиції на Україні.

Отже, пам'ятки давньоукраїнського офіційно-ділового стилю XVIII ст., що публікуються, мають по можливості забезпечити дослідження зазначеного процесу з поглядів: а) хронологічної послідовності його розвитку; б) залежності від територіально-діалектних впливів; в) залежності від жанрово-стильової специфіки тощо.

Дібрані до збірника акти сотенних канцелярій і ратуш Лівобережної України XVIII ст. охоплюють період від 1701 до 1781 р. Найбільша їх кількість припадає на 1711—1760 рр., відповідно менша — на час до 1710 та після 1760 р.

Обсяг актів у збірнику поділяється на дві приблизно однакові частини, залежно від походження з територій південно-східних чи північноукраїнських. Передбачається, щоб цей поділ був рівномірний у межах кожних десяти років та в межах усього збірника. Південно-східну групу становлять акти сотенних канцелярій Гадяцького, Лубенського, Миргородського, Переяславського і Полтавського полків, північноукраїнську — акти сотенних канцелярій Київського, Прилуцького, Ніжинського, Стародубського та Чернігівського полків.

Мова і стиль актів свідчать про те, що писарі сотенних канцелярій XVIII ст. були добре обізнані з тогочасним діловодством. Однотипні початки і кінцівки, фрази-стереотипи всередині контексту, наявність лексики і фразеології, характерної для офіційно-ділового стилю, фахових термінів і зворотів, цитування і загалом дотримання зразків Литовського статуту та інших правових кодексів — увесь цей арсенал є своєрідним каркасом, да-

¹ І. К. Білодід. Контакти української мови з іншими слов'янськими і уніфікація її усної літературної форми. К., 1968, с. 3.

ниною віками усталюваній традиції. Але сама будова все більше «обростала» елементами живого народного мовлення. Цей процес охоплював стилістичну, лексико-фразеологічну та фонетико-граматичну системи.

Звичайно, розмовні і книжні елементи не існують ізольовано, так би мовити, в чистому вигляді. Типове явище — їх переплетення, взаємодія, перевага тих чи тих залежно від жанрових особливостей документа, хронологічного періоду, говіркового оточення, особи писаря тощо. Та в цілому, за умови врахування перелічених обставин та відповідного лінгвістичного аналізу, досліджувані тексти створюють реальну можливість реконструкції тогочасного живого мовлення.

З цього погляду найціннішими є документи, пов'язані з потребою ведення судового слідства, детального викладу підсудними суті справи. Характер судового слідства вимагав точної фіксації свідчень, їх вірогідності, повноти. За деякими винятками, вони майже з протокольною точністю відтворюють тогочасне живе мовлення представників різних соціальних прошарків і територіальних говірок. Так, Василь Самусенко, житель м. Царичанки на Полтавщині, розповідає, як він з товаришами відвідував Запорізьку Січ: «Намъѣрившися мы з Семеном, Лукьянцевимъ зятемъ, жителемъ ханделеевским, на низъ Днепра, к запорожцям, ити<,> — в мене было мюткувъ сѣмъ<,> а в него, Семена, мѣховъ два борошна для продажи<,> — и его жъ, Семеновимъ, возом и конемъ виехали до току Саранчиного в поле и там стояли<,>. Ажъ туда жъ Романъ Саранченко виправиль з города брата свого Антона<,> и Гриця, Василевого сына<,>. Воз его билъ, Романовъ<,> а конь в немъ запряжень Грицевъ Василенковъ<,>. И напотим, другого дня, Романъ Саранченко волами своїми туда жъ, к току, им и мѣхъ борошна гречаного вивезлъ<,>. Я ж з Семеном, ханделеевскимъ<,> а Василювъ синъ Антономъ Саранченкомъ<,> двома вози и пойшли<,>. И Орѣлъ перешедши вишше Рознокальчиного, пришли к запорожцямъ до Закоти<,>. И там такъ Василювъ синъ<,> яко и Саранченко, остался<,>. А мы з товаришемъ, мютки<,> и борошно попродавши<,> соли купили мѣшковъ з чотири<,> и к домомъ ѡтехали<,>. И теперъ тая сюль вѣ Ханделеевцѣ, в товариша мого, зостаѣтъ!» (39).

Іноді писарі, точно не фіксуючи свідчень, подавали їх у власному викладі, але й за цієї обставини виразно відчувається залежність від живого мовлення звинувачених та свідків (див., наприклад, справу про «шукачів козацтва» Грицька, Якова та Олексія Гуриненків, жителів с. Припутнів на Ніжинщині — 69).

В аналогічних записках засвідчується величезна кількість виразів, реплік і фраз, характерних для тогочасної народно-розмовної мови; вони можуть бути вдячним матеріалом для відтворення її системи: Аже пнѣ Маѣжимова<,> почала бранит оную Каску<:>, повѣдаючи ей такъ<:> «Вѣ тебе, Каско, ежели вѣзято за осмакъ<:>, то ти еще болше вѣдвое напишешъ<:>» (66); А онъ [син], учинившиъ мнѣ противнимъ, порвался ко мнѣ і пхнувъ мене в груди ѡт себе такъ, что я мало на землю не повалился<,> і продерзкими ѡбразивъ мене словами, мовлячи з крикомъ: «Годъ мене гризти! Я тобѣ негде, на лихо, гроши возму? Якъ будуть, такъ ѡтдамъ<:>» (33); Михайла

Пустовойтенка синъ, хлопець, прибігши к моеї господѣ, сталь казати: «Ходи, Мази́ме, оборо́ни, батко матку у́бѣ!» (103); Сталь меж нами розговор<, > что онъ хочеть жито заволочовать<, > а жито вѣже и заволочено<, >. «Ажъ,— мовит,— хлопци волочили, да негараздѣ, ось я поправлю<, >» (67).

При веденні слідства часто виникає потреба давати описи зовнішності обвинувачених, побоїв, опис об'єктів суперечок, господарських робіт, складати різноманітні реєстри майна, коли йдеться, наприклад, про спадщину, посаг, речі, відібрані у злодіїв, і т. д. В усіх цих випадках широко використовуються засоби народно-розмовної мови, тим більше, що писареві важко, а іноді й неможливо дотримуватися традиційних зразків офіційно-ділового стилю.

Мова купчих, уступних і дарчих записів, духівниць, обліків (боргових зобов'язань) загалом досить одноманітна, стандартна, проте і тут часто нагріпаємо, наприклад, на реєстри майна, де повно фіксується народно-розмовна лексика.

Публіковані документи, як правило, торкаються найрізноманітніших сторін людського буття: особи, її побуту, запитів, соціального становища, господарської діяльності, розваг, вад і т. д. Характерною особливістю цих документів є повнота і семантичне багатство лексико-фразеологічного складу. Народно-розмовна мова XVIII ст. широко подана тут лексикою загальноживаного характеру, побутового, експресивного тощо, яка, зокрема, з предметно-тематичного погляду уживається на означення:

а) людей, їх статі і віку, частин тіла, спорідненості і свояцтва, родинних та побутових стосунків: *молодика* (4), *виростка* (32), *дівчатами* (43), *горло* (26), *чуприну* (47), *батка* (67), *п'ят дочокъ*, а *синъ* одинъ (22), *плем'яникъ* (26), *швакгра* (23), *зъ* своїми *родичами* (23), *сина ... оженивъ* (22), онъ мене ... *перепросилъ* (4);

б) явищ природи, навколишнього середовища, понять рослинного і тваринного світу: *снѣгъ* (26), над *рѣчкою* Сулицею (1), *сагу* (34), *щепу* (42), *гай* (46), *въ перелѣскы* (42), под *кущемъ* дубовимъ (26), *кобила* без *лошати* (124), за тою *шкапою* (61), *Корову* одну с *телямъ*<, > *свиню* одну с *поросятами* (6), з *теличкою* (57), *индиковъ* семъ (110), *гусей* патраних 4 (110);

в) житлових споруд і їх частин, предметів і речей домашнього вжитку: *зъ хатою* (6), до Яреминої *господи* (9), до *свѣтлицѣ* (47), *въ ганку* (72), *заткално* (47), *Бритовникъ*, *въ* котромъ *бритва* 1, *оселка* 1 и *ножички* одны (110), *свѣчки* восковіе (125), *Полумисков* два и *талѣрокъ* двѣ цѣнових (6), *макотертъ* (37), у *корякъ* (37), *вѣдерко* деревяне 1 (124), *чеплѣєю* (31), *рушниковѣ* простих два (124), *кылимець* старій одинъ (110), *раденъ* двѣ (124);

г) продуктів харчування, напоїв і відповідних процесів: *калаци* (66), принесли *страву* на *вечеру* (125), *риби таранѣ* (124), *масла* горщикокъ малий (110), *пючи медъ* и *горѣлку* (24), *пиво пили* (9), *тютюн* (47);

д) одягу, взуття, прикрас та ін.: три *жупаны*<, > *плахту*<, > *монистечко* *каралевоє* (8), у *кожуѣ*, и *сѣрою свитою* пр[и]критъ, и в *чоботях* (26), *Кунтушъ* женский *оливковий*, з *золотими подпахвичами*, без *хутра* (125), *черески* (41), *хустка* *просѣта*, *шита заполоччу* (124), *запакъ* *бѣла просѣта* (124),

плахту красну (130), кошулю (16), Черевикъ малеванихъ парь 2 (115), пер-
стень золотій зъ каменѣцємъ червонымъ (32), перелъ нызъку (32);

е) фізичного і психічного стану людини і пов'язаних з ним процесів та
дій: будучи *от* бга *хоробою* наведѣнній (6), *небожчика* (22), *неживою* (71), без-
жадного *постраха* (8), До чого *одваживишися* (24), *улякся* (91), Теди *поривалася*
додому (16), не дочекавшиши его (72), *наподпитку* (24);

е) господарських приміщень, устаткування, понять, пов'язаних з
щоденною трудовою діяльністю людини: у *комору* (37), у *клунѣ* (7), вѣ *стужѣ*
у ячменѣ (8), под *повѣткою* (57), *заступомъ* (61), *возъ* (72), *санки* дощатіе
(52), *супоню* (57), *Свердловъ* два середнихъ (110), *батогомъ* (26), при *тесляхъ*
(4), на *паленя вапни и цегли* (4), вишедши к *цегельнѣ* (125), з ... *солодовнею и*
винницею (1), *къ шинковнямъ* (16);

ж) понять майнового стану, економічних і ділових стосунків: з *пле-
цомъ* (1), з *хуторами, луками сѣнокосними* і протчиймъ *пахатнимъ полемъ*
(71), на *ярмарку* в *Коропѣ* (7), *клаптя кгарунту* (31), *крану* на *килка сотъ*
золотихъ (6), *купыт* (130), *Нивѣ* двѣ (6), *гендлюючи* (22);

з) суспільних відносин, соціальних понять: По *руйнѣ шведской* (74), зъ
запорозцями (76), *козакъ куреня* моего (17), *сотникъ* (123), *атамана івах-
ницького* (17), *войтъ* з *бурмистрами* (3), *слугу* своего (72), *фолварку* (6), *гро-
мадѣ* (8), *злодѣй* (32), вѣмѣсто *подсусѣдка* живучи (31), *бурлака* Михайло
Тесля (125);

и) понять науки, культури, мистецтва, абстрактних понять, розумової
діяльності: *книжка* (36), вѣ *школу* Тросвятскую (32), *питалисмо музикъ*,
якіе тамъ *играла* (24), *памятати* (74), без всякої *уваги* (11), *невѣдомо*,
з якою *причини* (71);

і) якостей, кольорів, ознак: *заледво всилвно*<, > *оного злодѣя* зимали
(17), *Шапка една блакитная*<, > *другая червоная* (71), с квітками *черними и*
бѣлими (125), *сивій* (125), *шнурокъ рябенъкий* (8), *Кунтушъ женский оливко-
вий* (125), *зненацка* (47), *знагла* (85), *нишкомъ* (47), *прудко* (47), *негараздѣ*
(67);

ї) понять простору і часу, числових понять, грошей, одиниць вимірю-
вання: *онде за воротами* (63), *годинъ зо двѣ* (47), *заразъ* (72), *тепера* (31),
Гусей живихъ одинадцатеро (110), *три роки* (6), *чрез килконадцят лѣтъ*
(10), *троига* (43), [з] *самотрит члвка товариства* своего (17), *шаговъ двана-
дцет* (5), *Полотна локот десят сѣ половиною* (125), *Личаку жолтого аришинѣ*
1³/₄ (115), *мотокъ пряжи вовняной бѣлой пасомъ шѣстнадцят* (124), вѣ *кухвѣ*
горѣлки на пять корховъ (124), *ваги червонецъ и двѣ краплѣ* (112), *жита в ямѣ*
четвериковъ пятнадцят (124).

Характерна особливість досліджуваних текстів — багатство їх фразео-
логічного складу. Звичайно, найповніше засвідчується фразеологія україн-
ської народної мови. Тут натрапляємо на прислів'я, приказки, примовки,
влучні народні вислови, численні фразеологічні словосполучення (зокрема,
тавтологічні, побудовані на повторі синонімічних чи антонімічних слів),
що походять із сфери суспільного і соціального досвіду людини, її праці, по-
бути, стосунків з іншими людьми тощо: И когда онъ, Микита, ему, Павлу,

сказал: «Нащо цѣнь брат?» — то оній Павло ему, Никитѣ, отказалъ: «Добре к готовой колодѣ огонь прикладат» (125), гонивъ на паничину (61), добувалися ми на лисицяхъ въ добровкахъ (76), у шчи говорилъ (4), Тилко правѣ насъ зводиши до безчестя (16), давно уже я<:> за ней сердцемъ болю (27), в распачѣ впалъ (22), сумлѣне свое порушил (4), нѣ словомъ нѣ дѣломъ (16), самъ собою (8), разъ по разу (24), много мало не до полночы (45).

Значна кількість фразеологізмів із сфери юридичної справи, зафіксованих, зрозуміла річ, особливо повно, ділових стосунків, торгівлі тощо була також засвоєна народно-розмовною мовою або поставала на її ґрунті: *прикрити декретомъ* (8), *вину*, на ком доведеться, *доправити* (11), такъ Ігната у кандани<,> а Івана у скрипицю *забити* велѣлисмо (38), *на горлѣ каран* (7), «Я въ їх беру [фальшиві копійки], — мовит, — *на переводню*» (23), до великой мене *утрати приволь* (22), казали *про певност лѣншю* записати (1).

Народно-розмовний характер мови публікованих текстів підкреслюється наявними репліками діалогічного мовлення, фразеологізмами вигукowego та модального змісту. Як правило, це репліки і фрази, що вживаються з міркувань етикету, формули добрих побажань, фразеологізми, що виражають найрізноманітніші емоції, містять волевияви, вказують на ставлення мовця до висловлення чи на те, як зміст речення відноситься до дійсності: Теди я говорила: «*Будѣ ласкава*, Марусю, *одомѣкѣны мнѣ горнищю<,>*» (32), *Що ... тебѣ по томъ<,>? Мовѣчи<,> та свое дѣло зънай* (23), *О, дяковат же, тепер май за свое!* (85), *Бога бойтеся!* (85), *дай бже дочекавши*, в сем же року нижей мененномъ (3), і, *якъ то звичай*, за писмо платит (5), *якобы панъ сотникъ сосницкий ... не якъ належит<,> лечь надмѣру поступаеть* (11).

Писарі сотенних канцелярій користуються традиційним українським правописом ХVІІІ ст., що базувався на етимологічних принципах і стирав багато живомовних особливостей. Проте у ньому все ж відбивалися рясні впливи живої, у тому числі й діалектної, вимови. Про це свідчать правописні та фонетичні особливості мови публікованих актів:

1. Літера *и* вживається для позначення українського звука переднього ряду й високого підняття [и]. На це вказують: а) численні випадки вживання літери *ы* замість етимологічного *и* в основах та закінченнях слів: *ныкто* (130), *нытокъ* (32), *подпысуюсь* (130), *правылно* (130), *нызъку* (32), *робыв* (23), *въ цѣлосты* (130), *ежелы* (7); б) нерозрізнення літер *ы* — *и* в тих самих позиціях, що маємо, наприклад, в паралельних списках акта № 100, виконаних одним писарем і майже одночасно: *мы* — *ми*, *убыли* — *убили*, *пробывѣ* — *пробивѣ*, *горѣлки* — *горѣлки* тощо; в) вживання літери *и* замість етимологічного *ы* в префіксах (наприклад, у префіксі *ви-*), коренях, закінченнях слів: *виристка* (32), *виговоромъ* (32), *выпосадылъ* (22), *на вирубѣ* (7), *виявила* (23), *сина* (33), *мыслъ* (82), *не ытывается* (26), *не било ... какой урази и наганы* (12), *всей сумми вышло* (21), *худоби* (88), *до тоей ниви* (3).

Літера *и* вживалася і у випадках, коли виникала потреба передати *е*, наближене до *и*, характерне, зокрема, для лівобережнополіських та південно-східних говорів: *дѣжичка* (124), *Динис* (56).

2. Літера *і* часто позначає йотованість вимови наступного голосного або пом'якшення попереднього приголосного: *кіювимъ* (11), *копѣіокъ* (5),

малюваних (112), полювий (3), до Шліонґска (22), гендліового (22), Стіонку (8), синію (125).

3. Досить послідовно у пам'ятках із різних територій і протягом усього XVIII ст. уживається літера *й* з надрядковими знаками (крапкою і дужкою над нею), що вказували на йотованість вимови: *йхъ* (30), *йдуци* (88), *Йвга* Боровицкая (123), *зѣйсти* (37), *руйни* (10), *утайти* (7), *Самуїлъ* (84), *обойхъ* (23), *подписавиийся* (82), два *рой* (37), на *вакацій* (32), *урядовой* (9), *свой* (9), з *ней* (16).

4. Послідовна вимова літери *ѣ* як *і*, характерна для живої народної мови, особливо для південно-східних говорів, спостерігається в усіх публікованих текстах, про що свідчить більшість відступів від позицій з етимологічним *ѣ*. Зокрема, мається на увазі: а) вживання літери *и* на місці етимологічного *ѣ*: *горилки* (114), *обвисился* (17), на *дереву* (114); б) паралельні написання типу: *смотрилъ* (100) — *смотрѣлъ* (100), *железній* (114) — *зелѣзних* (114); в) уживання літери *ѣ* для відтворення секундарного [і] з етимологічних [о] та [е] в нових закритих складах: *зѣлля* (8), *весѣля* (22), *лѣгъ* (104), *привѣз* (23), Павло, *Крамаренкѣвъ* зят (123), *Сизѣнъ* Калницькій (123); г) написання з *ѣ* форм 1-ї і 2-ї особи множини дієслів наказового способу: *ходѣмъ* (57), *вернѣмся* (27), *озмѣте* (67); д) уживання літери *ѣ* на місці етимологічного *і* в словах іншомовного походження: *пѣстолетовъ* (125), для *публѣкацій* (50). На неї натрапляємо в таких формах і словах, де вона могла читатися лише як *і*: *сотниковѣ* (26), *нѣколи* (30). Сюди ж належить і цікавий випадок використання *її* на позначення сполучника «и»: на томъ *ѣ* подписуемся (104), *ѣ* пришедши (104).

Впливом говірок, найбільше північноукраїнських, пояснюються написання типу: *сеножатю* (7), *венчанних* (85) і под. Можна припустити також і вплив традиційних зразків офіційно-ділового стилю, зокрема Литовського статуту.

5. Звуки [e] та [j — e] передаються літерою *є* (вузьким): *еще* (67), *енералная* (53), *своею* (37). Часто вона може заступатися графічним варіантом *е*, наприклад, в акті № 85: *перстѣ, телѣ, не, означенные, маєтѣ*.

6. Звук [o] передається здебільшого літерою *о*, паралельно також *ѡ*: *ѡт* (15), *ѡтцу* (8). Літера *ѡ* засвідчена набагато рідше, ніж *о*, причому в пізніших текстах вона майже зовсім зникає, навіть у традиційних написаннях.

7. Звук [y] передається літерою *у*, рідше через *ү*: *будто* (66), *повернути* (42). Літера *оу* трапляється як виняток: *оутѣкъ* (56), *оучинился* (56).

8. Звук [г] відтворений літерами *г*, *кг*, *г*, причому першою рідко: *Ингулу* (110), *керунту* (84), *швакгра* (23), *Филипъ Кгахъ* (30), в *ганкахъ* (32).

9. Засвідчується перехід етимологічних *о*, *е* в *і* в нових закритих складах: *одійдутъ* (32), *не здимает* (47), *килко* (45), *тилко* (23), *Палѣвъ* зят (123), *утѣкъ* (47). Проте його не можна назвати послідовним, бо літера *і* у відповідних позиціях здебільшого поступається місцем літері *у*: *вуѣѣ* (21), *Колѣнкувна* (86), *спулнѣ* (23), *ѡткул* (4), *под нусъ* (31), до *шкулъ* (32), *киювъ* (86). Це явище поширене не лише в текстах північноукраїнського походження, а й у текстах південно-східних. Зустрічаємо у також у відкритих скла-

дах: вѣ *стуѣ* (8), *вусюмдесят* (19), зѣ *схудецѣ* (32). Найчастіше ж давні *о*, *е* зберігаються, можливо, подекуди підтримані впливом живих південно-східних говорів, як у префіксі *од-* та в інших позиціях: *одомѣкъны* (32), *одозвался* (9), *одослалы* (7), *отчини́ла* (47), *зогни́лѣ* (12).

10. Асиміляція *і* до попереднього м'якого приголосного: до *сховання* (14), для *выведення* (8), для *уроблення* копѣекѣ (23), по *признатію* (4).

11. Наявність протетичного *в*: *восѣмѣ* (116), *вуѣѣ* (21). Але: *озлѣ* човна (67), *огънищѣ* (76), *озѣми* (57).

12. Перехід *е* в *о* після шиплячих перед здавна твердим приголосним: *чого* (26), *чоловѣкѣ* (81), *чоботи* (34), *чотири* (39), *пчо́лии* (67), *полѣшос-та* (84).

13. Ствердіння *р* перед *а*, *у*, зокрема, характерне для північноукраїнських говорів: На *врадѣ* (4), *ви́ратовалѣ* (47), не *вѣрачи* (45), *повторалѣ* (11), *договорували* (42). Разом з тим спостерігаємо: *рябенѣкии* (8), с *Пиря-тина* (91).

14. Збереження м'якості кінцевого *ц*: *отѣцѣ* (91), до *Ничипорця* (37), *ми-сяця* (4), у *сѣнцяхѣ* (24), в *Сосницю* (9), *телицю* (57).

15. Чергування *у* — *в*: бо *вѣже* (67), не *вдався* (22), *болше вѣдвое* (66), *ежели вѣзато* (66).

16. Префікс *з-*: *звѣзавши* (24), *зѣнаишовши* (67), *зѣнову* (34), *зѣсередини* (36).

17. Відбиття асиміляції *й* дисиміляції приголосних: *ропlachовалас* (66), *бещесте* (56), не знає *щимѣ* (37) — тобто «з чим», *боися* (85) — тобто «боїшся», на *рѣѣцѣ* (19) — гіперизм замість «на річці», *сѣѣцкимѣ* (34), *лляну* (130). Цікавий випадок асиміляції засвідчують писарі Новгородківської сотенної канцелярії та деяких інших: *людѣькому* (13), пну Іоанну Іллѣичу *Скоропадѣькому* (14), *новгородѣькихѣ* (8).

18. Інші риси: *дѣвонити* (32), *яблука* (37), *кавзи* (8), *була* (24), Федору *Маджудженку* (8).

Риси живої народної мови простежуються і в морфологічній будові мови актив:

1. Поширення в давальному відмінку однини іменників чоловічого роду II відміни закінчень *-ові*, *-еві* незалежно від колишніх основ: *батьковѣ* (45), *войтові* (61), *сотниковѣ* (30), *записовѣ* (5), *Трусовѣ* (4), *мужеві* (28), *зятеві* (5).

2. Послідовне збереження кличної форми іменників: *Федоре* (76), *брате* (63), *Педку* (23), *добродѣю* (86), *Андрѣю* (85), *Шостачихо* (63), *Вовѣде* (63), *Марусю* (32).

3. Закінчення *-ахѣ*, *-яхѣ* у формах місцевого відмінка множини іменників чоловічого і середнього роду: *волочился по іншихѣ селахѣ* (31), по *ей словахѣ* (47).

4. Збереження в орудному відмінку однини іменників жіночого роду I відміни нестягнених закінчень *-ою*, *-ею*: з *жоною своєю* (61), под *повѣткою* (57), з *палицею* (61).

5. Займенникові форми типу: *теєй* (88), *всей* (21), *хтос* (59), *нѣхто* (58).

6. Зрідка трапляються архаїчні відмінкові форми множини та двоїни: двома *вози* и поїшли (39), очима *своїма* (81), о заємних *сту* копах днґъ (66).

7. Часто, хоч і не переважно, вживаються дієслівні форми з кінцевим *-в*: *бувѣ* (67), *давѣ* (5), *упавѣ* (24), *виломивѣ* (63), *радивѣ* (61), *схватився* (91), *кинувся* (35), *напився* (32).

8. Традиційні для української ділової мови XVII ст. дієслівні форми *доишлисмо* (67), *велѣлемъ* (71), *стоялем* (86), *перейхалемъ* (67) заступаються звичайними: *я... сказалъ* (68).

9. Втрата кінцевого *-тъ* в 3-й особі однини дієслів I дієвідміни теперішнього і майбутнього простого часу: *не знае* и *не вѣдае* (35), *гуде* (55), *пропаде* (84), *дорѣкае* (4), *шурмує* (24).

10. Вживання 1-ї особи множини дієслів теперішнього і майбутнього простого часу з особовою флексією *-мо*: *горимо* (47), *можемо* (76), *ознайми-мо* (26).

11. Наявність синтетичної форми майбутнього часу дієслів недоконаного виду: *належатимут* (3), *питатимут* (56).

12. Поширення в 1-й особі множини та 3-й особі однини і множини живомовних форм наказового способу: *Ходѣмо* где у закутокъ, *посидмо* и *поговорѣмо* (45), *Покличмо* зѣ собою и Пилипиху (27), *поѣдмо* (63), *утѣкаймо* (34), *Нехай мене позиває* пред судѣ Енералнии<,>! (13), *Нехай коня моего не берут* (72).

13. Збереження інфінітива з суфіксом *-ти*: *посадити* (42), *стерегти* (47), *украсти* (67), *гребти* (116), *гризти* (33), *грѣтись* (104). З часом усе більше трапляються форми *копат* (42), *ночоват* (91), властиві південно-східним і лівобережнополіським говорам.

14. У системі інфінітива, минулого часу і умовного способу вживається суфікс *-ова-*, підтримуваний книжною традицією: *орудовати* (67), *частовав* (16), *не угамовали* крѣвѣ (31). Разом з тим нерідко натрапляємо і на виразно південно-східну форму суфікса *-ува-*: *загадувалѣ* (61), *наказувалѣ* (28), *побѣлюваний* (110), *переночувавши* (76), *хожували* (23), *торговували* (22).

15. Наявність активних дієприкметників теперішнього часу з суфіксом *-ч-* та дієприслівників з суфіксами *-чи*, *-вши-*: *лежачую* (63), *стоячих* (56), *розумѣючи* (26), *побѣгши* (56), *привитавшись* (56), *послухавши* (45).

Зазначимо і деякі риси і явища синтаксису української народно-розмовної мови XVIII ст., широко засвідчені згаданими пам'ятками:

1. Використання характерних для діалогічного мовлення неповних речень, зміст яких стає зрозумілим із ситуації, контексту: Понь також питался в мене: «Чи купивъ?» *Отказалемъ*, же купивъ. «А в ког[о]?» — «У Василюхи». — «Що давъ?» — «Золотих пятъ» (мова йде про купівлю теляти) (57).

2. Наявність питальних речень, що не вимагають відповіді, та окличних речень з відтінком наказу: И я братови говориль: «Перестан ти того! Знаеш ти, що то за человекъ Василь Штепа? Якъ довѣдається, то будетъ бѣда тобѣ и намъ турбація. Ежели ти нас не слушаешь, то вѣйся за всѣ головы, а Василевого сына не займайте» (39).

3. Використання складних безсполучникових речень із швидкою зміною ситуації, подій: Гляну з воза — *аж отць мои бет колом Дмитрашка* (91).

4. Відтворення колориту розмовності за допомогою дієслів *було, бувало*: Хочь, *бувало*, в кого що озме, и то на вѣру, и мало, *было*, заробить, але болшѣ утратит (22).

5. Збереження розмовних займенників і часток *собі, ось, то, там, лиш, аж*: хороше *себѣ* в гулянию сѣдѣли (24); На тоє *то* мнѣ уже йшло (40); не знали<, > що вѣ них *там* за контроверсія (15).

6. Використання безособових речень з присудками на *-но, -то*, з присудками, вираженими дієсловами минулого часу середнього роду з часткою *ся* і без неї: Се нашу *матку быто* (64).

7. Вираження присудків дієсловами майбутнього часу замість минулого, а також формами давноминулого часу: В яком часѣ Лукянѣ і скончився. А Іванѣ, увидѣвши, же *кончит живот свои, скончивѣ бувѣ* утеки (50).

8. Використання конструкції «родовий + до» замість давньоруської «давальний + къ», родового без прийменника на означення часу та ін.: И я того жѣ часу пошла по огон через улицю, до сусѣда Прокопа (42).

9. Наявність питальних речень з часткою *чи*: По немѣ питалемѣ и Редки: «*Чи чул ти тоє от Яреми з Гладишенкомѣ?*» (9).

10. Використання сполучників підрядності *що, коли, бо, аби* та ін.: А мене всѣ люде зѣнают, *що* я добрии (50).

11. Вираження підрядних речень прямою мовою без відповідного узгодження дієслівних та інших форм: А дядка застали, *что, ползучи, стогне и говорит, же «не буду живѣ»* (95).

Риси і явища, аналогічні зазначеним, якщо розглядати їх у сукупності, створюють реальну можливість реконструкції системи народно-розмовної мови XVIII ст., послідовності її діахронічного розвитку, співвідношення з територіально-діалектними і соціально-жаргонними елементами. Широке відбиття їх численними пам'ятками офіційно-ділового стилю свідчить про інтенсивну взаємодію живомовної і книжної стихій. Своїми коренями це явище пов'язується з загальним процесом переходу від давньої до нової української літературної мови, сформованої на народній основі.

* * *

Тексти публікуються за «Правилами видання пам'яток української мови XIV—XVIII ст.», підготовленими М. М. Пещак і В. В. Русанівським (К., 1961).

Усі графічні варіанти кириличних літер передані сучасним українським шрифтом. Зберігаються *ѣ, ѡ, ѱ, ѳ, ѵ, ѱ, ѳ, ѵ, ѱ, ѳ, ѵ* та всі літери на позначення *г і з*, тобто *г, кг, г і з, с, з*.

Зберігається *й* з надрядковими знаками, що вказують на йотацію.

Відступом від зазначених «Правил» є відтворення літер *є та е*, що в рукописах вживаються паралельно для позначення «е вузького», причому дру-га з них часто, однією літерою *е*.

Змінено також і спосіб виділення надрядкових літер, що вносяться в рядок і передаються курсивом.

Єрик і паєрк умовно передаються курсивними літерами *ъ* і *ь*.

Титла зберігаються (бгѣ, гспднѣ, дѣа, млсти, мсця, ншѣ, пнѣ, члвкѣ та ін.).

Велика літера вживається за правилами сучасного українського правопису.

За сучасними нормами здійснений і поділ тексту на слова. Частка ся у постпозиції пишеться разом з відповідними дієслівними формами.

Розділові знаки ставляться за вимогами сучасної пунктуації. Усі писарські розділові знаки збережені в ламаних дужках. Сучасні розділові знаки не вживаються, якщо мають стояти після графічно тотожних їм писарських.

Рукописні порядкові номери аркушів позначені на полях проти кожних двох паралельних рисок, якими кінці аркушів відділяються один від одного.

В. А. Передрієнко

1. Андрій Засулицький, лохвицький міщанин, записує свій ґрунт пані Марії Василівні Гамалії за борг — чотириста золотих

*30 червня 1701 р.
Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Акт уписаний не пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування у рукописній книзі.

72 Року бжого тисяча сѣмьсотъ первого<, > іюня числа тридцятого<, >.

На урадѣ ншемъ ннѣшнемъ, пред нами, Петромъ Филиповичемъ<, > наказнимъ сотникомъ<, > и атаманомъ городовимъ лохвицкимъ<, > Микіітоу Юрченкомъ, воитомъ<, > при битности превелебнаго в бгу гсдна его млсти отца Петра¹ Іоановича<, > протопопи² лохвицкого<, > и честнихъ отецъ Симеона Іоановича, стопречского<, > отца Іоана Рогачевского, стихъ Богоявленни³ презвитера<, > постановившихъ персону лѣтер<, > п<, >. Андрѣи Засулицкии<, > мешанин лохвицкии, до запису сего в тіе дозналъ слова<, >.

Пне уряде! Провшого року, затоваришивши я<, > зѣ Григоріємъ Николаевичемъ<, > пороховникомъ ншим лохвицкимъ<, > брали у славетной ей млсти пнѣ Маріи Василевни Григорієвої Гамалѣинои<, > хотячи себе⁴ подпомогтис<, > на килка сот каменей тютюну певною ценою<, > также и готовие гроши, що стало всего долгу, на нас двох<, > подлугъ поракунку, ву сѣмьсот золотих доброи тутешной личби<, >. Не пришло жѣ намъ зѣ того подпомогтис<, > поневаж все в бжїих руках<, > але утратилися<: >. И такъ я, хотячи ся славетной пнѣ Гамалѣинои<, > за свою половицу, то ест за чтириста золотих⁵, з кгрунтовъ моих<, > еден ґрунтъ<, > — двор, стоячи за мостомъ Засулицкимъ, над рѣчкою Сулицею, зо всѣмъ, як ся в себѣ мѣть, з 2 зв. плецомъ, шгородомъ, солодовнею и винницею // и винницею опустѣлою<, > — на вѣчност пустилемъ<, > и в спокойное владѣніе ей млсти подалемъ<, >

¹ Літера р виправлена з п.

² Слово стоїть на місці витертого напису.

³ Літера г виправлена з іншої, нечітка.

⁴ Певне, описка замість «себѣ».

⁵ Пропущено, мабуть, «уйстити» чи інше слово, близьке за значенням.

И не мѣю ей мѣсти такъ я самъ<,> яко жена моя и дѣти<,> и всѣ кривніе, близкіе и далекіе, вѣчными часи турбовати и до жадного суду и права потягати не хочу<,> але овшем, хто би мѣлъ ей мѣсти ѿ тотъ грунтъ в потомнии вѣкъ вѣтручатися и турбаціи пнѣ Гамалѣинои задавати<,> то я, увольняючи<,> ѿт всѣхъ, и неправних, турбаціи<,> пнѣ Гамалѣину<,> самъ буду долженъ такому турбаторови ѿтвѣтовати<,>.

Такое добровольное Андѣрѣево зознайте ми, вишеи ¹ спецѣфкованнии уряд, слишачи<,> а на поважную аффектацію ей мѣсти пнѣ Гамалѣинои<,> казали про певностъ лѣпшую записати<,> и тотъ запис, при печати ратушнои лохвицкои<,> и атаманскои, пнѣ Гамалѣинои до рукъ видати<,>.

З ратуша Лохвицкого<,> року, мся и дня<,> на дате положеннаго<,>.

При печати маестратовои ²<,> лохвицкои Иванъ Сѣнникъ<,> и Хвеско Даниленко, бурмистри, рукою писарскою подписуемся ³.

Того запису певнии свѣдомца Гаврило Даниловичъ рукою.

2. Слѣдство у справѣ жителѣв м. Любеча Максима Коробка, попа Григорія Прокоповича та Мартина Заріцького про спірний грунт

21 сѣрпня 1701 р.

*Любецька сотенна канцелярія
Чернігівського полку*

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, І, 62617. Документ — оригінал, скріплений трьома печатками на смужці паперу, вирізаній з нижньої лівої половини арк. 2 і накладений на віск. Перша печатка має форму восьмикутника розміром 14 × 17 мм відповідно по горизонталі і вертикалі, з емблемою в центрі та ініціалами по кутах угорі В П і внизу С Л (тобто «Васил Половцький, сотник любецький»); друга — витягнуте по вертикалі еліптичне коло діаметрами 18 і 15 мм, з напівстертим зображенням у центрі; третя — восьмикутник, що розширюється вгорі, по вертикалі 14, по горизонталі унизу 11 і вгорі 13 мм. Уперше акт був опублікований у вид.: Любецький архив графа Милорадовича. Вип. І. К., 1898, с. 252—254.

1 Року тисяча сѣмьсотного первого, мся авѣгуста, ка [21] дня<,>

Пред урадомъ Любецькимъ, Петромъ Терещенкомъ, атаманомъ городовимъ<,> Авѣрамомъ Никифоровичомъ, войтомъ любецькимъ<,> Ѡнискомъ Высоцькимъ, товаришомъ сотеннымъ<,> Романомъ Пѣшкою, мешаниномъ любецькимъ<,> и при бытности многихъ людей зацнихъ, при томъ часѣ будучихъ<:>,

ставъши ѿчевисто, Маѣимъ Коробокъ зъ чеснимъ господиномъ ѿтцемъ Григоріємъ Прокоповичомъ, священникомъ стопятиццкимъ любецькимъ, сво-

¹ Літера е перероблена з ѣ.

² Друга літера о перероблена з ѣ.

³ Підпис утворює колонку з трьох рядків на лівій половині аркуша, напроти, на правій половині, помітка: «Мѣсто печати лохвицкои<,>» (слова «Мѣсто печати» обведені колом). Нижче, під поміткою,— наступний підпис.

ймъ помѣжнымъ сябромъ<, > прекладали жалосне скаргу свою на Мартин Зарѣцкого, жителя коробковського<, >. Котории Мартин Зарѣцкии, присвоючи собѣ садовину<, > имъ, Мазиму и отцу Григорію, сполную, на подгору въ Коробкахъ стоячую<, > Івана Мазименка Коробка обнажилъ зѣ свити<, > и оную свиту Іванову на урадъ принесши, презентовать тое<:, >, ижъ якобы въ своей власной садовѣнѣ Івана Мазименка заставши, тую свиту зѣ него, Івана, знялъ<:, >.

А на подпартѣ своей sprawy тот же Мартин Зарѣцкии становилъ свѣдка Дмитра Ветошку, также жителя коробковського<, >. Котории Ветошка предъ нами, урадомъ, призналъ<, > въ тѣ слова мовячи<:, >, ижъ, мовит, за сотництва пна Тимофѣя Юревича<, > помежку Мариномъ Зарѣцкимъ и межи Стефаномъ а Мазимомъ Коробками<, > обѣ тую жъ межу вѣщалася була турбація<, > на которой межи Коробки и колокъ були забити<, >. // Потомъ, не удаючися до права урадового, сами помежку собою дома погодилися и колокъ той зѣ межѣ выкинули, положивши вины на урадъ Любецкии копѣ десят, хто бы могъ напотомъ обѣ тую межу яковую вѣчать турбацію<:, >.

На которое Ветошино свѣдѣтельство Мазимъ Коробокъ зѣ сполнымъ сябромъ своимъ отцемъ Григоріемъ хотячи дати слушную реляцію<, > просили нас, ураду, до Коробковъ на межу<:, >.

Где гдысмо, на прозбу ихъ, до Коробковъ зѣѣхали<, > теды отцъ Григории и Мазимъ Коробокъ становили прео нами, урадомъ, людей посторонныхъ: Кирилу Ковалѣ<, > Лавѣрина Кукару<, > Стефана Пищика, мешанъ любецкихъ, людей старожитныхъ<:, >. Которіе особы под сумленемъ межу отѣвѣши<, > предъ нами, урадомъ, признали<, > ижъ, мовить, «неслушне Мартин Зарѣцкии зѣ Івана Коробка свиту знялъ на семь пагорку<, > поневажъ,— мовит,— якъ мы запомѣнимъ<, > же межа лежить Зарѣцкихъ¹ зѣ Коробками, почавши отъ улицы Коробковской до самого Григорѣва по узгоркомъ<, > а самыи подолъ належитъ Зарѣцкимъ<:, >. Котории подолъ для того Коробки дали Зарѣцкимъ на селитбу<, > же Зарѣцкіе онымъ поступили частъ сѣножатей луговыхъ за тую селитбу Коробковскую<, > поневажъ,— мовит,— давѣно тутъ Зарѣцкіе не живали<, > але жили на Клиговѣ<:, >. А якъ тутъ почали жити, на самомъ подолѣ жили<, > а узгорокъ и самая гора зѣ лѣсомъ и з садовиною здавѣна належитъ Коробкомъ, а не Зарѣцкимъ<:, >».

2 Що и Демьянъ, Прасового зять, на межи стоечи, своимъ свѣдѣтельствомъ потвердилъ<, >. Котории, на межѣ стоячи, под сумленемъ призналъ, мовячи<:, >, ижъ, мовит, «Іванъ Зарѣцкии, на смертной постели лежачи, // мнѣ говорил<:, >: «Тѣе,— мовит,— прищепки<, > которіе на узгорку я щепивъ<, > то я не на своемъ грунтѣ, але на Коробковскомъ прищепаль<, >. Которіе прищепки, жебы не було по моей смерти турбаціи<, > нехай Марко, оттоль выкопавши, пересадит<:, >».

На которое людей старожитныхъ подосумленное признае Мартинъ Зарѣцкии [з] Мазимомъ Коробкомъ и зѣ отцемъ Григоріемъ при нас, урадовѣ, помежку собою зуполную принявши[и]² згоду<, > на межи подлугъ

¹ Літера х правлена писарем.

² На місці останньої літери и прорваний папір.

людського признаія рубежи порубали и копыци покопали<,>. А же садовина, въ садку Грицихи Зарѣцкой стоячая ¹, тими жъ рубежами нѣкоторая отишла<,>, тую садовину мѣла Грициха, що будуть пришепи<,> знести<,> а дички з землею повинны быти при Маѣмъ Коробку и при отцу Григорию<,> И на томъ погодилися, и руки межи собою подававши<,> вину сами межи собою ² положили на звѣрхнѣйшую власть зол<:>. сто<,> а на близко належачи урад копъ двадцат<,>

Которую оныхъ зобополную зѣгоду мы, урад, для лѣпшой памяти казали записати и потребующеи сторонѣ казалисмо сее нше урадовое выдать писмо, з подписомъ рукъ и притисненемъ печати.

Року<,> мѣца<,> и дня звышъ писанного<,> ³

Петро Терещенко, атаман городовии любецкии.

Авѣрамъ Никифорович, войт любецкии<,>

Васил Полонѣцкии, сотникъ любецкии, подписалемся для крѣпости, жебы впередъ не турбовалися<,> понеже доброволне сами згодилися. //

2 зв.

Декретъ Коробковѣскии<,> ⁴

3. Брати Онощенко Иван і Василь, жителі м. Вороніжа, зобов'язуються віддати панові Стефану Холодовичу усі свої польові ґрунти, якщо невчасно повернуть борг — вісімдесят золотих

1 лютого 1702 р.

Воронізька сотенна канцелярія

Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 56265. Документ — оригінал з печаткою на вирзаному і загнутому кінці арк. 52 упизу праворуч, у формі кола діаметром 28 мм, з зображенням птаха на фоні чаші, обведеним написом по колу: «печать мѣста ворон[ѣ]жа» (кінешть стерся).

52 Я, Іванъ<,> и я, Васил, Онощенко, брати родній, жителѣ вороніжскій, чинимо явно симъ нашимъ обликомъ<,> на урадѣ мѣскомъ Воропизкомъ, ниже мененномъ<,> ижъ пану Стефану Холодовичу zostалисмо должни осмѣдесять золотыхъ взятихъ готовой монети<,>. Котрий долгъ мененний<,> маемо отдати и цѣле без похиби уистити пану Стефану<,> дай бже дочекавши, в сем же року, ниже ⁵ мененномъ<,> о Воздвиженіи честного крста гспдня.

А если бысмо на тотъ заложенный термѣнь не мѣли того долгу цѣле уистити<,> то ґрунта наши поліовий пану Холодовичу, колко маемо, у вѣчност належатимут<,>

¹ Слово дописане над рядком.

² На місці літери ю прорваний папір.

³ Нижче, праворуч, розташовуються другий і третій підписи, ліворуч — печатки, а під прорізом у папері для них, іншим почерком і чорнилом, — останній підпис.

⁴ Напис з двох вертикальних рядків на другій згорі чвертці правої половини аркуша, складеного увосмеро. Нижче, на третій чвертці, два рядки по горизонталі іншим почерком: «Подлинной указъ».

⁵ Літера и напівзалита чорнилом, нечітка.

А же я, Васил Онощенко<,> одкупи́лемъ пред симъ през брата моего позволенную ниву за должний пресентъ<,> у пана Холодовича<,> теды если бымъ я или братъ мои<,> оную ниву мѣлъ кому иншому продати или заставити<,> замѣняти<,> теды панъ Холодович ближший будет до тоей ниви<,> и нѣхто до тоей ниви з кривних наших, близких и далеких, не маєт утручатися<,>.

Въ чомъ для лучшей вѣри сей обликъ далисмо в ратушу Воронизкомъ, при печати мѣской<,>.

Року #аѣв [1702], февраля а [1] д.

Романъ Лазаревич, сотник воронизкий ¹.

Иванъ Безпалый, атаманъ городовий.

Матвѣй Петрович, войтъ, з бурмистрами. //

2 зв.

От Василя Онушенка Стефану Холодов[и]чу на поле ².

4. Слѣдство у справѣ про крадіжку Микитою Трусом, новгородківським міщанином, шести соснових брусів у пана Бистрицького

4 квітня 1704 р.

Новгородківська сотенна канцелярія

Стародубського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 34. Аркуші 37—37 зв. з уміщеним на них документом складалися учетверо, як лист. Для правопису оригіналу характерне досить послідовне вживання латинської літери d замість рядкової кириличної d (але над рядок виносяться лише друга літера).

37

Року бжого тысяча сѣмьсотъ четвертоg[o]l<,> априля дня д [4].

На врадѣ нашом мѣском Новгородском, именно преддо [!] мною, Давидом Пушкаренком, сотником наказнимъ новгородским <,> Михиємъ Антиo[ho]m ³, на тот час атаманом городовимъ<,> Семеном Доморкою, войтом новгородским<,> Иваном Шепеличем, знатним товаришом войсковим<,> Леонтієм Григориевичем<,> Иваном Плаксою, Илиєю Афанасовичем<,> Василиєм Кулагою<,> Степаном Омелченком<,> и пред многими, на тот час будучими в ратуши, людми<,> сознал явне, ясне и доброволне<,> Васил Тесля, житель новгородский<,> ни з чiego примусу<,> але сам, зъ своей доброй воль<,> ижъ Никита Трус, мѣшанин<,> новгородский<,> брусовъ шест сосновихъ укралъ пна Бистрицкаg[o]l<,> вѣночи, за мѣстом<,>. «И я,— мовить,— тое брусѣ сам назавтрѣ вѣ его дворѣ опознал<,>. Где онъ мене,— мовить,— и перепросилъ, жебимъ я тоg[o]l никому не освѣдчал<,>».

Шосмо на ратуши записали<,>.

¹ Цей і наступні підписи утворюють колонку з чотирьох рядків на правій половині аркуша.

² Напис з двох рядків тим самим почерком і чорнилом на другій згори чвертці правої половини аркуша.

³ Літери иo та m перероблені з іншого напису, нечіткі.

Того ж місяця, дня второго на *дцят<,>*.

Пред нами, вишъ писаним урядом<,> пред̃ пном̃ Иваном̃ Юркевичом̃, хоружимъ полковим̃ стародубовским̃<,> пред̃ пномъ сотником̃ шептаковским̃<,> висланимъ *от* пна Быстрицког[о] на розправу<,> по признаттю Василя Теслѣ<,> на его, Никиту ¹ Труса, в злодѣйствѣ том̃ виш писаном̃<,> *тот* же Тесля ему, Трусу, у *о*чи говорилъ<,> же «я, — мовить, — тобѣ тим̃ брусемъ<,> дорекаль питаючи<,>. И ти до мене, якъ би не вѣдаючи, якъ прислал̃ своег[о] молодика Касяна питаючи<,> яким̃ онъ, Васил, мнѣ дорѣкае брусемъ<,> которому то, — мовить, — Касяну такъ *отказалем̃<,>*: «Тим̃ брусемъ, що онъ, Трусъ<,> пна Быстрицког[о] за мѣстом̃ уночи покрал<,>». *Отку*л мененнии Касянь<,> замовчавши, пошол<,> и сказалъ ему, Трусовѣ<,>. А онъ, якъ би вѣ томъ зъ злодѣйскомъ ² дѣлѣ<,> чуючися, и до сего времени не *шповѣщ*ался<,>».

Ми теди, уряд Новгородский, припозвавши пред̃ себе мененног[о] Касяна, питалисмо лагодне, якъ би такъ могло битъ<,> же *он*, Трус<,>, его посилал до Василя, питаючи о брусяхъ<,>.

Которий заразъ признал<,> же «я правѣ не знаю, чи брал̃ Трусъ<,> оное брусѣ, чи не бралъ<,>. Только мене посилал̃ питаючи<,>: «Яким̃ брусемъ дорѣкае мнѣ Васил<,>?» И як, — мовить, — ходил<,> где минѣ такъ *отказалъ<,>* якъ вишше написанно<,> при теслях, — мовит, — *отказалъ<,>* которие зъ ним̃ в *тот* час робили<,> прошлог[о] року<,>».

До которих то тесел, тепер̃ вѣ *Ображ*ивцѣ<,> на церковной̃ роботѣ, 37 зв. застаючихъ, // зъ уряду посилалисмо питати<,>.

Якие то теслѣ там, во *Ображ*ивцѣ<,> пред̃ тамошни[м] ³ урядом̃<,> и пред̃ ншими̃ зъ уряду посланниками<,> и пред̃ атаманом̃ и войтом̃ дробишовскими̃<,> такъ же слово вѣ слово<,> признали под̃ сумленим̃<,>. А теслѣ на имя *Омелян* Биринский<,> да Васил Биковский<,>.

А до тог[о] на нем̃ же, Трусу, многіе слушніе<,> в такихъ же дѣлех̃ зъ злодѣйскихъ, походятъ доводи<,>. Гди жъ онъ одобрал̃ и гроши̃ мнастирские, сумлѣне свое порушил<,>. Да *он* же, Трусъ<,> будучи ктиторм̃ каменной церкви Новгородскоѣ ⁴, за церковніе гроши<,> на церковь купил̃ байдакъ зъ дровами<,> на паленя вапни и цегли, на церковь<,> и тие дрова не на церковную *шбернул* потребу<,>, але вѣ свой футор̃ все перевозил, без̃ вѣдома<,>. Тогъди жъ и цегли церковной̃ колко сотъ тайно на свою жъ потребу забралъ, за що его ⁵ сужено ⁶ у ратуши<,>. И за тую церковную къ сулу ⁷ талярей̃ десят на церковь дал<,> а талярей̃ десят̃ Лукяну Журавку тогъди жъ далъ<,>. И тог[о] жъ часу и ктитарство зъ него зъняли<,> бо

¹ Друга літера и перероблена з у.

² Частина слова «ком» перероблена з «твѣ».

³ Кінцева літера м̃ відірвана разом з краєм̃ аркуша.

⁴ Літера й̃ відірвана разом з краєм̃ аркуша.

⁵ Літера г̃ перероблена з іншої.

⁶ Літера є̃ правлена писарем̃.

⁷ Мало б̃ бути «церковную цеглу къ суду».

грошей церковнихъ презъ свое ктитарство золотихъ тысячу и золотихъ сто мар- не стративъ<,>. Онъ же, Трус, будучи зъпречнимъ на общую всь ¹, по ука- зу монаршомъ<,> и рейментарскомъ о забраню грошей<,> и до уряду не по- шолъ, изъ братомъ своимъ чинячися самошнимъ ² въ городъ.

Що есть записано<,> въ Новгородку на ратуши<,>.

Давидъ Пушкаренко, сотникъ наказни новгород ³.

Михеи Антиохъ, на тотъ часъ ⁴ атаманомъ городовимъ новгородскимъ.

Семенъ Доморка, войтъ новгородский.

Которіе се дѣла есть выписано зъ книгъ ратушнихъ.

5. Слѣдство у справѣ про те, чи справді Захарко Пулинець, житель с. Добротова, передавъ свій грунтъ у спадщину зятеві Петрові Жуковському

4 грудня 1704 р.

Кролевецька сотенна канцелярія

Ніжинського полку

Подається за рукописомъ ЦНБ АН УРСР, I, 53585. Аркуші оригіналу склалися учет- веро, якъ листъ. На другій згорі чвертці арк. 10 зв. зазначено у зворотному напрямку іншимъ почеркомъ і чорниломъ, мабуть, у Генеральному військовому суді: «Въ справѣ Петра Жуков- ского зъ тестемъ его Захариемъ Пулинцемъ заводнои<,> о записаню въ книги мѣские кролевец- кие дховницъ его, Пулинцевои, зъ свѣдѣтельствомъ, одъ уряду Кролевецкого выписан- нымъ. Поданъ декавр. зъ [7] д., року Ж. аЩд | 1704». Надъ цимъ написомъ та на першій знизу чвертці арк. 10, що була вирізана і накладалася на червоний сургучъ,— два слѣди відъ погано збере- женої печатки у формі еліптичного кола, подовженого по вертикалі, діаметрами 41 і 35 мм. Арк. 10 чистий.

9

Велможныи мѣстѣ пне судия войсковии енералныи, велце намъ млстивии добродѣю<,>!

По указу велможности вѣшой<,> и по присланю до насъ поважного вел- можности вѣшой писма<,> черезъ умыслного посланного вѣшого пѣского<,> п<: >. Івана Волѣнского<: >, для допрошенія будучихъ урядниковъ нашихъ, которіе еще знаидуются живими<: >, ѿ заводъ Петра Жуковского<,> зъ Захаркомъ Пулинцемъ, тестемъ его<: >, жителями добротоботовскими [!] <,> ѿ записъ, видатомъ по желанію его, Пулинця<: >, Жуковскому, затеви его<,> подъ печатю ншою мѣскою<,> на кгрунта, якому записови онъ, Пули- нець, притися<,> якобы ѿ томъ не знаетъ<: >, теды, призвавши мы Ѳедора Ко- роля, бывшого атамана<,> Івана Андрѣевича, бывшого бурмистра<,> а те- перешного войта<,> допрошовалис, чи свѣдоми оніе тому записовъ. якъ Пулинець Жуковскому, зятевъ своему, далъ<,>.

Аже Ѳедоръ Король<: > (<) такъ созналъ<(> >, же «я<: > правъ тому добре па- мятенъ<,>» що онъ, Пулинець, и до килка рази мнѣ чинилъ докучно<,>

¹ Мабуть, помилково замість «всѣмъ» або «всѣхъ».

² Описка. Треба «самослушнимъ».

³ Цей і два наступні підписи утворюють колонку праворуч аркуша.

⁴ Мабуть, далі пропущено «будучий».

жебы ему першии его тестамент[ъ]¹, писании въ Добротовѣ<,> подтвердивши на урадѣ мѣскомо<,> и у книги мѣские уписавши, былъ выпись зѣ книгъ<,> под притисненемъ печати мѣскои и сотнищкои<,> Теды, по прошенію его, — мовит<,>, — велѣлисмо ему видати<,>».

Яко жъ ѿ томъ записъ и бувшии бурмистръ Иванъ Андрѣевич свѣдомъ<,> и Евхимъ Демяненко, бывшии асауль<,> Степанъ, асауль<,>, же якъ той записъ потвержателнии Григории Ѡгѣенко, писар, виписаль<,> і якъ то звичаи, за писмо платит<,> теды ѿнъ, Захарко Пулинець, винявши мѣшокъ<,> зѣ грошми, такъ мовит: «Ѡдлѣчи, зятю Петре, я<,>, — мовит, — не бачу<,>». І Петро Жуковский, з того с того [!] тестевского мѣшка вилѣчивши шаговъ дванадцет, давъ писаревъ<,>. «А воит[ъ]², небожчикъ Мазимъ Ефремовичъ<,> — такъ Иванъ Андрѣевич сознает же, — взявш[и]³ од руки писарской, мнѣ дал<:>. И доправлялся у его, Пулинця, за печат таляра<,>. Ѡедор Корол, респектуючи стороны Жуковского<:>, велѣлъ, — мовит, — дармо отдати<,>».

9 зв.

На що і Григория Ивановича Ѡгѣенка спрощували<,> при кому ѿнъ той записъ въ книги мѣские уписаль<,> и при кому, виписавши зѣ книгъ, под притисненемъ звышъ реченнихъ обыклих печати, видал<:>. Такъ ѿнъ, сумѣненемъ своимъ обязуючися, созналъ<,> же, мовит, «при тих же мененнихъ владовихъ особахъ, по прошенію его, Пулинцевомъ, виписавши, ему дал до рукъ<,>. А ѿнъ, мѣшокъ винявши, велѣлъ Жуковскому одлѣчити мнѣ шаговъ дванадцет<,>. Потимъ небожчикъ войтъ, вѣзавши той записъ, далъ бувъ Ивану, бурмистру, доправляючися у его за печат таляра<,> Потомъ, мѣючи вѣзгляд Ѡедор Корол<,> на Жуковского, велѣлъ дарма отдати<,>. И вѣзавши од рукъ бурмистровихъ Захарко Пулинець той записъ<,> такъ мовил, яко то его звичаи<,>: «На, — мовит, — пане Петре, зятю<,> ти уже обладуи всѣми мойми кгрунтами<,>. И еще маю притрубокъ копѣюкъ, и тне тобѣ дамъ<,> на розжите<,>».

Що мы, нижей мененные особы, вислухавши<,> ѿт мененнихъ владниковъ и виписавши в семь листѣ, вѣстно вшой пнскои⁴ млсти подаемъ<,>.

Зѣ Крелевца, декаврия д [4] д., ~~на~~ афд<:> [1704] року⁵.

Велможности вшей<,> велце ншого млстиво[о] пна и добродѣя, нижаишие слуги<,>.

Григории Иванович, писар<,> на мѣстцу п<:>. атамана зостаючи. Ѡедор Корол<,> атаманъ курѣнный, зѣ Евдимомъ.

Иванъ Андрѣевичъ, войтъ.

Кондратъ Евдимовичъ, бурмыстръ. //

¹ Літера ь напіввідрізана разом з краєм аркуша.

² Літера ь напіввідрізана разом з краєм аркуша.

³ Літера и відрізана разом з краєм аркуша.

⁴ Літера с напівзалита чорнилом, нечітка.

⁵ Абзац утворює колонку з двох рядків на лівій половині аркуша, наступний текст — колонку з шести рядків на правій половині.

зв. Великого гс̃дря г̃ншого, его царского пресвѣтлого величества войска Запорожского<,> п̃ну судий войсковому енералному<,> его мл̃сти п̃ну Ва̃силию Кочубею<,> велце нашому мл̃стивому п̃ну и добродѣви<,> покорне подати ¹.

6. Духівниця глухівського сотенного писаря Євстафія Єфимовича

Не пізніше 1704 р.
Глухівська сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 1123. Дата встановлюється на підставі інших матеріалів Глухівської сотенної канцелярії. До зазначеної одиниці зберігання входить лише опублікований документ. Він складався учетверо, як лист. На верхній половині арк. 1, праворуч, помічено олівцем: «Завещание писаря», а на полі унизу — «Сотня Глуховская». Мабуть, відсутній кінець документа, бо бракує узвичаєних підписів.

¹ Во ім̃я єдиносущн̃я, животворящ̃я и нераздѣлим̃я тро̃ца ², о̃тца и с̃на, и св̃таго д̃ха, аминь<.>

Я, раб̃ь б̃жій Евстафій Евфимовичь, писар сотенн̃й глуховской, будучи от б̃га хоробою навѣд̃нн̃й<,> вид̃ячи себе ближше ко смерти, нежели ко животу<,> еднак̃ь еще будучи при зуполном̃ь разум̃ь, первіе душу мою г̃спду б̃гу, создавшему мя, поручаю<,> а тѣло мое грѣшное земл̃ь, яко ж̃ от нея и взятое<,> предаю<.>

А потом, яко то по обиклости хр̃стіанской<(:>дабы впред, по смерти моеї, между женою моею второю и дѣтми<,> яко и крвними, о позосталих моих пожитках не било распри<(:>), убогое свое ім̃ѣніе отческое и мною чрез куплю набутое, при о̃статной моей вол̃ь распоряжаючи, сим мойм̃ тестаментом̃ утверждаю<(:>. А именно<(:>

Жен̃ь моей Уліан̃ь, которая жила зо мною три роки статечно и потомка ім̃ѣла<(>, також̃ і на в̃несенєе еи готовизни денег̃ двосотное число золотих<,> и краму на килка сот̃ь золотих̃, який под час̃ь пожару б̃жінм̃ь допущенієм̃ у комор̃ь погорѣл̃ь, и того ради ³ ре[с]пектуючи, легкую ей, жен̃ь моей, во вѣчноє влад̃ніє двор̃ь на подварку веригинском̃ь з̃х хатою<,> з̃х садом̃ь<,> з̃х огородом̃ь<,> и з овиною<,>. И в том же подварку жита дв̃ь ями полніє, за денги тои же жени моей купленого<,>. До того ж̃ фолварку и нив̃ь п̃ят во всѣх̃ трох̃ руках̃ на пол̃ь веригинском̃ь<,> в том̃ь числ̃ь една нива з̃х засѣвом̃ь<,> на которіє и купчіє ей, жен̃ь моей, уручим̃ь<,>. Та-

¹ Напис тим самим почерком і чорнилом на третій згорі чвертці арк. 10 зв., що утворювала верхній бік конверта. Нижче — помітка іншою рукою і блідішим чорнилом: «До Добротова».

² Мабуть, описка замість «троци».

³ Слово дописане над рядком.

1 зв. кож двор з хороннимъ строєніем у селѣ Землянцѣ, край церкви<,> и гай за тим же селом Землянкою. от Паска, землянског[о], купленій<,>. Зѣ фантъ и из дробини разной — кунтишовъ ¹ три<,> в том числѣ еденъ сукона [!] тонког[о], перцевии, лисями подшитий<,> другии штеметовий, зайцями подбитий<,> третій китаевий<,>. Полумисковъ два и талѣрокъ двѣ цѣнових<,> мѣднѣ еденъ<,> панва една<,>. Коня гнѣдого з упряжю, з будкою<,> и санки дошатіє<,>. Лихтаръ еденъ<,> // и коновку цѣновую² <,>. Корову одну с телямѣ<,> свиню одну с поросятами, салѣ двѣ<,>. А на памятку дочери жени моей Маріі кунтишъ жовтій<,> приношеній. Да той же жени моей кубокъ, чарка, финджаль и ложка сребрную ³<,>.

Дочери моей Еленѣ из зятємъ моймѣ, а ей мужемъ, Радіономъ<,> ле-
гую во вѣчное владѣніе дворъ в городѣ Глуховѣ, въ которомъ я самъ жилъ,
з хороннимъ строєніемъ и зо всѣмъ<,>. Нивъ двѣ, купленіе въ полѣ под
Почепчишинимъ хуторомъ, край шляху Сварковског[о] лежаціє, якіє теперъ
отдани людемъ для засѣву сполу <(:>которий оная ж дочер моя во время
прийдучой жатби мѣсть отобрати<:>). Коня буланого з упряжю, з будкою
санною и ис коляскою<,>. Цѣни полумисковъ три<,> талѣрокъ пят<,> при-
ставка една<,>. Кунтушъ тонкий легкий родзѣнковый<,>. Шабля добрая под
срѣбромъ<,> Кунтушъ мамсовий, подшитий лисями<,>.

А мѣстце коморное в городѣ Глуховѣ, межи крамнимъ рядомъ будучое,
той же дочери моей з Агрипиною Дяконихою, з сестрою моею, по половинѣ,
на которомъ зѣ приготовленого дерева комору мѣють устроити<,>.

Агрипинѣ, сестри моей, прозиваемой Дяконисѣ, зверхъ означеного <(>
половиннои части<)> коморного мѣстца, легую сѣножатъ под Ловрею, над
Рочинкою лежачую ⁴, и фляшу ⁵ цѣновую<,>.

А синовѣ ей Роману вовки, китаємъ блажитнимъ покритіє<,> шаблю
простую<,> и облѣкъ на девятъ копѣ на глуховског[о] жителя на Григорія
Калюжного<,>. По которомъ волно ему оніє денги доправити и себѣ, на свои
же пожитокъ, обернути<,>.

7. Слѣдство у побутовій справі жителів с. Добротова Гапки Шумилихи і її зятя Семена

30 січня 1706 р.
Кролевецька сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, І. 55364. Можливо акт не закінчений тому що бракує узвичаєних підписів. На арк. 268 зв., на другій згорі чвертці його лівої полови-
ни, позначено іншою рукою: «На Шумила сознаме» і «До Добротова».

¹ Літера о перероблена з в.

² Виправлено з «коновка цѣновая».

³ Літера у перероблена з і. Мабуть, треба «сребрная».

⁴ Описка. Треба «лежачую». Літера у виправлена з а.

⁵ Літера у виправлена з а.

Перед нами, Костею Цубином, атаманом наказним крелевецким<,> Іваномъ Андрѣвичом, войтомъ<,> и Кондратомъ Евхимовичем, бурмыстру¹<,> сталося признате Семена, неучтивога сина, зятя Федорова Шумилового, жителя села Добротова, в такой справѣ.

Якобы онъ, Семень, будучи на ярмарку в Коропѣ о стой Троици<,> и одтол едучи, нѣгдес лучилося с тещею своею Гапкою Шумилихою<,> бгомерзкий грѣхъ учинити на полѣ<,>. А кѣди не могль того утайти, могль² освѣдчити людемъ: першей владу сѣлскому Добротовскому<,> потом намъ, уряду Крелевецкому<,>.

Котрому то мы не донѣмаючи вѣри, велѣли пострашити мало каранемъ подлим<,>. И онъ так початковими словами сознавалъ<,> же тот грѣхъ блуднии пополнил с тещею своею<,>. «На шо,— мовит,— готовъ я<,>, ежели тому неправда, и на горлѣ каран бути<,>».

А кды питали Гапки, тещи его, Шумилихи, тож мало боемъ пострашивши<,>, теды она отнюд не призналася о томъ грѣху. «Бѣгъ вѣст<,>, а я не знаю и не притомна тому грѣху з нымъ<,>. Онъ,— мовит,— з ненавѣсти своей тое учинилъ ос; довнско, шо его од себе одслалы зѣ двора, нѣчого не давши<,>».

Гапка, дочка Шумилова, кды мало, ей питаючи перше лагодне, потимъ велѣли и пострашити<,> якъ оная признавала при врадѣ Добротовскому о той справѣ, будто матер свою на том слом дѣлѣ застала з своимъ мужикомъ у клунѣ, теды она не признала<,>.

За которое то слое дѣло Федор Шумило вложившися, за Гапкою, жоною своею, приславши Палажку Близнючку, тещу свою, видячи, же тому естъ жона его притомна<,>, и на болшую карност³ не допускаючи<,>, за тую вину даеъ его мл<,>. пну Іоану Маковскому, сотниковъ нашому крелевецкому, лѣсъ свой власнии⁴, стоячи за Гичовою гаткою, з гаемъ и сеножатию, въ котором лѣсъ купил дерева на вирубъ пнѣ Андреи, сотницкии зят<,>, част малую<,>.

8. Слѣдство у справѣ про крадіжку речей і грошей попа с. Леськоніг
Стефана Євтихійовича жителем цього села Іллею Ковтуненком

14 січня 1708 р.
Новгородківська сотенна канцелярія
Стародубського полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, І, 50939. Документ — оригінал. Посередині правої половини арк. 77 зв., проти підпису писаря Матвія Любартовського, — два сліди від зірваної сургучної печатки, що мала форму еліптичного кола, подовженого по вертикалі, діаметрами 25 і 20 мм. Арк. 75—75 зв. і 78 чисті. У правому верхньому куті арк. 76 помічено червоним олівцем: NB.

Випись зъ книгъ мѣськихъ новгородскихъ.

¹ Помилково замість «бурмистромъ».

² Треба, певне, «мусль».

³ Слово на місці витертого напису.

⁴ Частина тексту «за ... власнии» підкреслена олівцем.

Року бжого тысяча семьсотъ осмого, мѣся януарія, четвертого на дват
дня.

Пред нами, урядомъ мѣскимъ его царского пресвѣтлого величества Нов-
городскимъ<.>, Васи́ліємъ Аонасовичомъ, атаманомъ городовимъ и сотни-
комъ наказнымъ новгородскимъ<.>, Стефаномъ Андреевичомъ, войтомъ нов-
городскимъ<.>,

ставши персона́лне, велебный въ бгу гсднь о́тцъ Стефанъ Евтихіе-
вич, презвитер цркви Блговѣщенія прсвтыя бщы, села Лесконогъ, уезду<,>
и присуду Новгородского<,> прекладалъ жалосне<,>

что в мимошедшихъ звыш мененного мѣся числехъ<,> а меновите числа<,>
г<.> [13], зѣ пятници на субботу, въ его, о́тца Стефана, у дворѣ выкра-
дено клѣтъ<,> яко то зѣ фантовъ три жупаны<,> плахту<,> монистечко кара-
левое<,> и инныхъ рупесковъ зѣ платя бѣлого немало<,> а наибарзѣй гро-
шей готових, чеховъ з копѣиками, копѣ сто сполна<,>. Которіе то правѣ
гроши, а іменно чехи, наидовалися у исподнѣ, зѣ под шапки выпоротои,
пезавязани<,> а копѣики въ пушцѣ зашрубованые, да в тои же еднои испо-
днѣ<.>. Якову то шкоду свою значную онѣ, о́тцъ Стефанъ, на завтрѣшнии
ден, скоро свѣтъ, въ субботу, самъ собою осмо́трѣвши<.>, и того часу тое
Остапу Романовичу, атаману лесконозкому<,> и Андрею Чикуну, войтови //
76 зв. тамошнему<,> такъ теж п. Федору Маджудженку и всей того села громадь
напродъ извѣстилъ<,>. А потимъ и намъ, урадовъ городовому<,> за обыс-
комъ уже, зѣ поради старшины и всеей громади тамошней, вѣдати донеслъ<.>
и просилъ насъ ѿ оконченна справи<.>

Зачимъ мы, прежде помянутый урядъ городовый Новгородскій<,> зѣ
общой всѣхъ насъ, до суду належныхъ особъ, порады<,> успокоеваючи тако-
выи в селѣ Лесконогахъ<,> а въ дому его, чѣстного о́тца Стефана, прилуч-
шійся злый е́зцесъ<,> для выведения на лѣпшій доводъ інквѣзиціей<.>:
где<,> и в кого, и на якомъ мѣстцу<,> и какое лице, и при комъ<,> есть зна-
идено<,> — посилалисмо двоухъ особъ зѣ уряду ншего мѣского, іменно<,>
пна Матфея Любартовского, писара ншего[о] мѣского[о] новгород<.>., и пна
Ивана Ишуту, асаула сотенного новгородского<.>. Пред котрими то якъ
мененная старшина лесконозкая<,> такъ вся громада тамошняя добровол-
не, безъ вше́лякого прину́сненія<,> о знайденнѣ лица зѣ покраденыхъ вещеи
зѣ клети свщенническихъ<,> и в чиёмъ добромъ понахожено, явне и ясне
признали<,> в таковыи цель<.>

Я¹, атаманъ и войтъ лесконозскій, зо всею ншего[о] села громадою<,>
якъ стариц, такъ молодого вѣку чело́вѣкъ<,> за оголошеніемъ тоеи шкоди<,>
почалисмо уже на третии ден<,> то ест<,> въ ндлю рано, чинити обыскъ<,>.
И зачавши зѣ едно[о] напродъ конца села ншего трусити гумна и двори<,>

¹ Слово стоить на місці витертого напису.

знаишли у гумнѣ Іллѣ Ковтуненка, жителя тамошнього, лице певное<,> то
есть<,> плахту<,> и секиру, под криломъ вѣ стузѣ, у ячменѣ<,>. Потымъ,
за его уже гумномъ, на дубровѣ, у глинищи<,> знаишоль сердюк, станцію в
тои же селѣ маючій, именно Васил<,> два жупани свѣщенникови же худобы<,>
и всѣмъ тамъ будучимъ тоє освѣдчилъ<,>. А по винаиденю того в гумнѣ и
за гумномъ лица<,> пришлисмо правѣ до двора его жѣ, Іллюшки Ковту-
ненка, всею сполне громадою<,> и почали трусити<,>. Где зас знаишл[и]¹,
вѣ сѣнику под сѣномъ схованую, мененную исподку, вѣ котрои украдено
чехи, тилко жѣ уже без грошей<,>. Там же и оную пушку знаишли, у іс-
подцѣ, тож уж[е]² випорожненную. // Потим, кгдаймо правѣ пришли до
его жѣ вѣ сѣни<,> теди тот же сердюк знаишоль<,> в сѣнях его шнурокъ
рябенъкий<,> котории при тои же свѣщенническои худобѣ ест взятый<,>
А на остатокъ уже всего того лица<,> за приездомъ самого пна Стефана Ан-
дреевича, воита новгородзкого, вѣ Леск[о]ноги³ по его потребѣ<,> знаи-
дено, пересипаючи пшеницу зѣ судна вѣ судно, вѣ его жѣ, Іллѣ, клетѣ, за
замкомъ, стонжку червоную атласковую его жѣ, свѣщенническую<,>.

Прето за таковымъ явнымъ, вѣ килкох мѣстах прилюдне знаиденимъ,
лицемъ<,> взято оног[о] Іллю Ковтуненка до секвестру вѣ городѣ Новгоро-
докъ<,> донелѣ же из себе о томъ лицѣ даст выводъ<,>.

И кгда оног[о] даючи слуги мѣскіє до вязеня<,> вынаишли у его вѣ по-
ясѣ нѣякое зѣлля увязаное⁴<,> и презентовали на урядѣ<,>. О чомъ кгда-
мо пытали оног[о]<,> що бы то за зѣлля и для чого при себѣ в тои окказій
носилъ<,> теди без жадного постраху сказаль доброволне<,> що «дала правѣ
мнѣ баба, на имя Стешиха, старая козачка лесконозкая, идучому на право,
абымъ я поискалъ<,>».

До чого ся теди и тая баба, будучи зискана до мѣста, признала добро-
волне<,> же «Ілля,— мовит,— три рази мнѣ докучаль<,> и просиль мене о
зѣлля⁵<,> котрое мусѣламъ оному дати<,> зѣ обыклимъ, до того належ-
нимъ, бабѣмъ приговоромъ<,>».

За що теж и баба оная вязення претерпѣла<,> и урядовое нака-
заніє<,>.

Тотъ же Ілля, хотячи якобы з себе о томъ лицѣ дати выводъ<,> повонт-
пѣваль на нѣякогог москаля Стіопку<,> там же, вѣ Лесконогах, мешкаю-
чого<,> розумѣючи оног[о] быти тому дѣлу виннымъ<,>.

Котрого то кгда, на его жаданя, зискано до города<,> и всяческо пытано
вѣ ратушу на урядѣ<,> лечъ под совѣстію хрстіянскою чиниль себе в томъ
незнаемимъ<,>.

В чомъ и самъ видячи онъ, Ілля, невинност москалеву<,> а близшого
при лицу явномъ себе самого в томъ дѣлѣ примѣняючи<,>, явне и ясне по-

¹ Остання літера и напіввідрізана разом з краєм аркуша.

² Літера е відірвана разом з краєм аркуша.

³ Літера к залита чорнилом.

⁴ Словосполучення «зѣлля увязаное» підкреслене червоним олівцем.

⁵ Словосполучення «мене о зѣлля» підкреслене червоним олівцем.

винился пред всѣми<,> вырекши то<,>: «Нехай правѣ самъ, не топячи інших людей, ѿтбывати буду<,>».

Ово жъ мы, урядъ<,> не конклюдуючи зѣ самои якои, не дай бже, ншои на его, Іллѣ, чест и худобу інстигаціей справы<,> але заизрѣвши вѣ права, вѣ Статутах¹ кнѣзства Литовского описанные<,>, яко мѣємъ при невиведеномъ лицу пошлякованного челоуѣка прикрити декретомъ<,> тымъ подлугъ артикуловъ правних // третего<,> и четвертого на десят<,> а вѣ роздѣлѣ чтырнадцатом² же, урядовне прикончилисмо<,>.

Поневаж вящшая его, Іллѣ, оказалась вина в томъ<,> же за замкомъ у клетѣ наишлося лице — стонжка<,> а окна вѣ клетѣ и наменшого не наидовалося<,> вѣ котрое бы под часъ мѣлхто вкинути лице оное<,> а иле еще и вѣ пашню сховати<,> знову<,> же анѣ жадного заводци в томъ учинку зломъ не поставиль<,> анѣ тежъ сознаннымъ урядовимъ<,> и людзкимъ не очистиль себе<,> теды наказуетъ судъ<,> абы всю шкоду чѣстному ѿтцу Стефану онѣ, Іллюшка, зѣ добръ своих нагородиль<,> а меновите з добръ своих нерухомихъ<,> то естъ кгрунтомъ господарскимъ — где ли колвекъ мѣеть поля пахарного<,> такъ тежъ сѣножатей<,> и інших угодеи господарскихъ<,>. А чѣстный ѿтцъ Стефанъ, одобравши тотъ увес кгрунтъ на себе за свою шкоду<,> повиненъ тымъ за все уже контентоватися<,> яко тежъ дворовимъ плящемъ<,> гумномъ<,> и огородами при ономъ кгрунтѣ описаномъ<,>. А за злодѣйство зѣ рѣчей рухомих, тожъ подлугъ права сѣзонского, у артикулѣ пѣтдесят четвертомъ<,> а в суммѣ пѣтой<,> описанно[о]л<,> навязка повинна быти урядовѣ городовому плачена<,>. А взглядомъ зас его, Іллѣ Ковтуненка, <(посля сеей кавзи)>, житія<,> дается на волю громади лесконозкой<,> если будетъ возможно или нѣтъ жити оному по прежнему вѣ Лесконогах<,>.

Писанъ в ратушу мѣскомъ Новгородзкомъ<,> року, мѣца и дня звиш менованного и з притисненнямъ печатей урядових<,> и при подписѣ рукъ власнихъ ему, чѣстному ѿтцу Стефану, яко актору права, естъ выданъ.

Лукань Іванович, сотник новгородзкий³<,>.

Васил Аѳанасович, атаманъ городови і сотникъ наказънии н[овгоро. зкий]⁴.

Стефан Андриевич, воитѣ новгородский<,>.

М<.> Любартовский, писар м<.> н<.> мс. рат.⁵

78 зв. Декретъ⁶ зѣ уряду мѣского его цар<.>. прес<.>. велич<.>. Новгородзкого, чѣстному гѣдну ѿтцу Стефану, лесконозкому, данный на Іллю Ковтуненка, вѣ року # аѣи — м<.> [1708], януар<,>. ді<.> [14]⁷.

¹ Мабуть, помилково замість форми «Статутъ».

² Нижня частина слова «чтырнад» невизразна, тому що пошкоджено папір.

³ Почерк цього і наступних підписів різний.

⁴ Початкова літера н стоїть перед відірваним краєм аркуша, де могли вміститися ще один-два склади.

⁵ Тобто «Матвей ... мѣский новгородский мѣской ратуши».

⁶ Слово написане великими літерами.

⁷ Напис складається з семи вертикальних рядків на другій згорі чвертці правої половини аркуша.

9. Слідство у справі жителів м. Сосниці Федора Вискварки і сотника
Павла Омеляновича про спаш сіножати

8 листопада 1709 р.

Сосницька сотенна канцелярія
Чернігівського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 11. Перед початком документа, у верхньому правому куті арк. 3, помічено: «Копія». Мабуть, копія 1728 р., коли від Агафії, удови по Федору Вискварці, надійшла відповідна супліка до Генерального військового суду (уміщена у цій же одиниці зберігання).

3 Року тисяча сѣмьсотъ девятого, мѣся ноеврія, осмого дня<.>
Вѣ справѣ жалоби на пана Павла Омеляновича, сотника сосницького, ѿтп<:>. Федора Вискварки ѿ спашу сѣножати своею, под мѣскими сосницькими футорами лежачою, перед судом его царского пресвѣтлого величества ¹ Запорожского Енералнимъ митикованни ², что онъ, Вискварка, здавався на свѣдѣтельства певних лицей, которіѣ признати би мѣли, же пнѣ сотникъ якобы по своем нѣякомъсѣ ку нему недоброхотствѣ нарочно приказал конѣ свой и шведские неволницкие на его, Вискварчиной, сѣножати пасти, будучи по указу ясневелможного его млсти пана пана [!] Іоана Скоропадского, войскъ его царского пресвѣтлого величества Запорожских гетмана, тих свѣдѣтельствъ вислухати и записати destinyованній, я, Стефанъ Войцеховичъ, канцеляриста войсковий<,> тут, в Сосницю, зѣ притомностю урядовихъ тутейшихъ — пна Савви Дубовика, атамана, п<:>. Петра Мелешковича, бурмистра, и при битности и иных обивателей знатних сосницьких, чинилемъ ѿних свѣдѣтельствъ допросъ<.>

На которих прето зѣдавався Вискварка, а именно на Грицка Гладишенка, козака волинского, и на Павла Редку, ѿлшанского, з тих единѣ, напрод Грицко Гладишенко, станувши персоналне, сознал, же «когда м[и]!» ³,— мовит,— пиво пили зѣ Павлом Редкою в шинку Телецкой, теди по часѣ пришоу туда жѣ кѣ нам Вискварка, а потомѣ Ярема Винничненко. До которого заразѣ Вискварка ѿдозвался<:>, же «ты, Яремо, близкий мнѣ сусѣдъ, а не остереглес мене, що минѣ в сѣножати така[я]!» ⁴ дѣється шкода<:>». Отповѣдалъ Ярема<,>: «То,— мовит,— з росказаня пана сотника конѣ его и шведские тамъ ми пасли и тую твою сѣножатъ вытравили<,>».

По немѣ питалемѣ и Редки: «Чи чул ти тое ѿ Яреми з Гладишенкомъ?»

3 зб. Призналъ теди и сей, что говорил тое Ярема, же сѣножатъ его, Вискварчиной сѣножати конѣ пасти<,>.

¹ Далі пропущено «войска».

² Можливо, треба «митикованной».

³ Літера и вицвіла.

⁴ Літера я вицвіла.

⁵ Літера ч залита чорнилом.

⁶ Так у рукопису.

Казалемь прето, аби и помененного Ярему призвано<, >. А же *тот*, об-
нят будучи недугом, не могль сам обличне стати, теди по усилованю обойхъ
сторон, поводової и обжалованной, ездилемь до Яреминої господи з ним
же, п<.> атаманомъ и п<:>. Бакумомъ ¹, и там Яреми под совѣстію питаемь:
«Чи вельль вамъ панъ сотник на сѣножати Вискварчиной пасти свой и швед-
ские конѣ?»

Отповидѣль, же «нам не на Вискварчиной сѣножати, але в пастовнику
сотникомъ, и не панъ сотникъ, але урядъ мѣсний перемѣнами назначаль
тиѣ конѣ пасти. Тилко,— <(:>мовил<:)>, — же якъ мнѣ припало тіе конѣ
пасти<, > то уже была сѣножат Вискварки спашена, а якими конми, не ви-
дѣлемь. Того засъ жадною мѣрою не говорилиемь<, > Вискварцѣ при Глади-
шенку и Редцѣ, чтобы нам пнѣ сотникъ приказовалъ на Вискварчиной
сѣножати конѣ пасти».

Хотячи прето винайти ис того шкодку Вискварки, питаем Яреми, хто
перед нимъ пасль оніе конѣ<, > и у кого тие в свой дозор одобраль.

Отповѣдал, же у Семена Харченка, жителя тутейшого.

Призваній теди и *тот* Семенъ Харченко сознал, же «дозир[а]лем ²
я тих коней, толко не приказовал нам пан сотник на [Вис]кварчиной ³
сѣножати коней пасти, але в сотникомъ пастовнику, и то не панъ сотникъ,
але урядовій. И якъ тогда, когда перемѣнил купчичанъ на паствѣ коней
онихъ, такъ и самъ здаючи ему, Яремѣ, перемѣною дозор тих же коней, оди-
йшолем еще в цѣлости, без жадной спаши, сѣножат Виск[в]арки». Що и на-
очне говорил Яремѣ, а Ярема на тоє отвѣту не чинил далѣй.

А на конецъ питался и уряду мѣского: «Чи не вызѣ повеленія пана сот-
никового до такой шкоди Вискварку приправили?»

Теды отвѣтовал и п<:>. войгъ и иній, же «ми просили пана сотника са-
мы, чтоб позволил в томъ своем пастовнику тіе шведские конѣ з своїми кон-
ми пасти, а жадною // мѣрою шкоди найменшою Вискварцѣ не казалисмо
чинити. И онъ, Вискварка, нѣкогда о таковую свою шкоду у нас не умов-
лялся».

Всѣ прето сий свѣдѣтельстви, виписавши истотне, зѣ притисненем уря-
довой печати, для лутшого достовѣрія, и подписомъ рукъ при том будучих
помененних урядових утврѣждені<.>

Стефан Войцехович, канцеляриста в<:>.

Савва Дубовик, атаман городовий.

Петро Мелешковичъ, бурмистръ.

Филиппъ Бакуменко, товаришъ сотнѣ Соснишкой<, >.

К сему декрету Иванъ Филиповский руку приложилъ ⁴.

Къ сему декрету Роман Юрченко, асаулъ полку Переяславского, руку
приложил.

¹ Описка. Треба «Бакуменкомъ».

² На місці літери а прорваний папір.

³ Прорваний папір.

⁴ Чорнило цього та наступного підписів темніше.

10. Розгляд суперечки жителів с. Шабалинова Петра Попка і Івана Красненка про криницю біля озера Гнилуші

20 грудня 1708 р.
Новомлинська сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 53636. Документ складався ушестеро, як лист. Арк. 81 чистий.

80 Року $\# \text{а}\psi\theta$ [1709], мсяця декамрія, \sim [20] числа<,>.

Пред нами, урядом Шабалиновским<,> Яковом Брежанским, старостою<,> Семену Потѣику, воиту¹<,> и пред Ѳедором Михаиленком, висланим от пана сотника новомлинского<,> также и при товариству сотнѣ Новомлинской<,> — Ивану Покотиленку, атаману<,> Семену Киленку<,> Матвѣю Варавенку<,> Лаврѣну Демяненку²<,> и мног[о] на тот час людей³ будучих<,>

ставши пред нас очевисто<,> Петро Попко<,> из Иваном Красненким<,> прекладали нам скаргу в заводѣ своем<,> за криницю, отнятую от Попка через Ивана Красненка<,> лежащую межи грунтами его милости п[р]е: сотника глуховского<,> на сѣножати<,> Попѣковой власной купленою<,>. Котор[у]ю⁴ то криницю привлачивши<,> до озера Гнилуши<,> и заживал вмѣсто своеи криницѣ чрез килконадцят лѣтъ<,>. Зачим Попко<,> сталѣ упоминатис⁵ въ оную криницю<,> и припозвал Ивана Красненка пред нас, вряд више вписаннии<,>.

Що ми вислухавши<,> обойхъ сторон<,> и рассмотрѣвши положенія оной криницѣ, же неслухъно завладѣлъ<:>, присудилисмо Красному, аби не впирает в криницю<,>.

Що он не слухавши, в болшую турбацию и завод вдался<,> и поднявши от пана сотника новомлинского висланого вишѣ реченного и людьми шабалиновских для разсмотренія оной криницѣ<,>.

Що оглядѣвши, оной криницѣ, повѣдали ему, жеби не втручался болшѣ въ оную криницѣ⁶, бо неслухне отпирал Попка<,>.

И на которых людех здавался Красненко<,> и тий признали на его ж<,> же неправдиве впирается<,>. Которих по имени термѣнуем. Первѣи Моисѣи Завороннии, Миско Гарасименко<,> в которого и озеро в заставѣ було<,> без криницѣ<,> не такѣ<,> якъ Красниі,— чужий криницѣ завладѣл⁷ бил при озеру Гнилуши<,>. На що и Грицько Ѳедоренченко<,> сознал, же о криницях не свѣдом<,>. Тут же и стороны озера Гнилуши тий жѣ свѣдители виш менованный сознают по словеси виш реченному<,>. Такожде<,> и Василѣ Насѣчен<,>же Хведоренченков дѣд мужик посполитиі був, и на вутчинѣ

¹ Помилково замість «Семеномъ Потѣикомъ, воитомъ».

² Літери не дописані над рядком.

³ Можливо, треба «многихъ ... людехъ».

⁴ На місці літери у прорваний папір.

⁵ Надрядкова літера с повторюється двічі.

⁶ Можливо, описка замість «криницю».

⁷ Літера л нечітка, напівзлилася з верхньою частиною попереднього ѣ.

мешкаючи, дан давал з вутчини і изъ озера Гнилиши<,>. Которое озеро завладѣл дѣда Василевого Насѣченковаго <(Василя)> Савки Ковалѣ¹<,> взбѣгъ под час руїни за Днѣпъръ<,> в деиещину<,> и так по Савѣ посѣл Оедоренченков дѣдъ грунта вутчицькіе<,>. А и тот Савка Ковал мужик по-
80 зв. сполитни бул и належити даток, // от отъчини дан, давал<,>.

Що ми, више реченнии врьд, вислухавши обоїх сторон, и присудили имъ, жеби болшъ не турбовалис<,>.

И записали при людех зацѣних и вѣри годних веш² писанних<,> в³ року и дня виш писанного<,>.

Оеодор Михайлович, товаришъ сотнѣ Новомлинской<,>. Я, Иван Стефанович, писар новомлинскій, вмѣсто его руку свою подписал<,>⁴. //

81 зв. Інѣквѣзиция на озеро и на криницѣ, вѣ Шабалиновѣ будучіе, виведенная новомлинскими висланѣними⁵.

11. Слѣдство у справѣ сосницького козака Степанця Михайленка і сотника Павла Омеляновича про ніби безпідставні докори останньому за надужиття владою

*6 лютого 1710 р.
Сосницька сотенна канцелярія
Чернігівського полку*

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 55776. Документ — оригінал. Підпис чернігівського полкового судді Івана Тризнича скріплений печаткою на папері, вирізаному з арк. 42 праворуч і накладеному на червоний сургуч, у формі восьмикутника розміром 18 × 15 мм відповідно по вертикалі і горизонталі. Текст складався у четверо, як лист.

41 Року тысяча сѣмьсотъ десятого<:>, мѣся февруарія, шестого дня<,>. На урядѣ Сосницком<,> передо мною, судією полковимъ чернѣговским, при бытности особъ многихъ<,> ставши, панъ Павелъ Омеляновичъ, сотникъ сосницкий, скаржилъся жалостне на Степанѣца⁶ Михайленка<,> жителя также сосницкого<,> таковим способомъ словесно выражаючи<,> же тотъ Степанец[ь]⁷ не тилко непоеднокротне важится ему, пану сотникови, безчестными словами безвинне<,> на чест нагоняти<,> лечь его жъ особливѣ ложнимъ<,> а нецнотливимъ своимъ уданемъ<,> у его мѣсти пана полковника до гнѣву и неласки приводити<,>. Яко жъ недавно, прошлаго часу<,> под часъ бытности его панской вѣ маетности своей Орловцѣ, публичне вѣ очах самого его мѣсти пана полковника з тим одозвалъся<,> удаючи за рѣчь правдивую<,> же якобы панъ сотникъ сосницкий, на своемъ урядѣ

¹ Возможно, далі пропущено «которий».

² Так в рукопису.

³ Слово зайве.

⁴ Абзац написаний зміненням почерком і чорнилом.

⁵ Напис по вертикалі посередині другої згори третини правої половини аркуша, поділеного ушестеро.

⁶ Літера С виправлена з с.

⁷ Літера ь відірвана разом з краєм аркуша.

зостаючи, не якъ належит<,> лечь надмѣру поступаєть<,> а іменно не допускаєть людей укrywжоних до суду полкового Чернѣговского<,>. И хто бы през вырокъ его, сотниций, мѣль з жалобою доехати вѣ Чернѣговъ<,> того за поворотоу одтолѣ нещадно велить кіями<,> и без всякой уваги забывати<:>. В чомъ кривду свою пред урядомъ объявляючи, просилъ условне<,> абы Степанецъ Михайленько своего опачного удання доводилъ явними доводами<,> ведлугъ ¹таковой предложенной скарги пана сотника<,>.

Когда его, Степа[н]ця менениого<,> принуждалем не разъ<,> абы ставилъ конечно до своей рѣчи вѣдомыхъ собѣ доводчиковъ<,> онъ, не могучи іначей *отвѣту* учинити<,> повторалъ тій слова<:> «Я зѣ паномъ сотникомъ будучи вѣ Орловцѣ<,> якъ прощеніе од его получилимъ<,> такъ болшъ уже не мѣю намѣренія з онимъ жадного заводу чинити<,> и нѣ в якоу рѣчи не готовъ доводити<,>». И франтовскими своими уклонами<,> а змышленною ^{1 зв.}пріязню<,> ркомо добримъ себе пріятелемъ показовалъ // до другого дня<,>.

Кгди зась на день завтрешний<,> презентовалемъ термѣну его мѣсти пана полковника, данную мнѣ при *отездѣ* моемъ зѣ Глухова<,> повторе цедулу, писанную зѣ Орловки<,> з такимъ росказанемъ выразнимъ<,> <(>абымъ за прыбыттемъ Степанцевымъ до Сосницъ<,> велѣлъ стати ему передъ себе<,> и досконале заводъ его зѣ паномъ сотникомъ сосницкимъ зѣрозумѣвши<,> належите разсудити<,> и выну, на комъ доведетъ, доправити<)>, повторе приказалемъ Степанцеви<,> абы конечно своихъ договоровъ орловскихъ<,> заданныхъ пану сотникови<,> не своими голеими словами<,> лечь якими колвекъ особами старался поправити<,>.

Вѣспомнѣлъ теди Василя Куриленка, ктитора пречиского загребельного<,> которого з росказанъя пана сотника выбито кіями<,>.

Того призвавши передъ себе ², допрошовалемъ причины, для якоу бы причини велѣлъ его, Василя, скарати<,>.

Одповідѣлъ, же, мовить, «не знаю, за що мене быто<,>». А потимъ намѣнили нѣякуюс траву, на потребу церковную укошенную<;>.

И такъ Степанецъ без доводу зосталъ вѣ своей змышленной на пана сотника справѣ<,> бо ³потимъ питалемъ пана сотника тамъ же<,> для чого би мѣлъ карати того ктитора кііовимъ побоемъ<,>.

Отвѣтовалъ такъ панъ сотникъ<,>: «Любо,— мовить,— скаралемъ я сего чѣлка<,> однакъ то учинилемъ не безъ вѣдома пана Кгрембецкого, на *тотъ* часъ бывшего полковника наказного вѣ Чернѣговъ<,> котрий злецилъ мнѣ листовне<,> и през умыслного своего посланного<,> абимъ, учинивши розискъ вѣ завод[ѣ] ⁴ ктитора<,> зѣ чѣстными свѣщениками,— *отцемъ* Петромъ, савинѣскимъ<,> и з *отцемъ* Симеономъ, сосницкимъ<,> — якъ належитъ, скаралъ вынного<,>». О чомъ и цедулу пана Кгрембецкого<,> до его писанную, подавалъ на судѣ до прочитанъя<,>.

¹ Літера в правлена писарем.

² Слово дописане над рядкомъ блідішимъ чорниломъ.

³ Слово дописане блідішимъ чорниломъ на полі ліворуч.

⁴ Літера ѣ загубилася при зшиванні аркушів у рукописну книгу.

Вysłухавши теди з притомними особами обойхъ сторонѣ<,> жалуючої и обжалованной<,> споровѣ<,> зрозумѣлем<,> якъ прежнимъ безчестіємъ<,> и фалшивимъ уданемъ<,> Степанцевимъ<,> потімъ двокротнимъ спотвареніємъ<,> пана сотника быти уквивжоного<,> такъ Степанця в томъ проступномъ ¹ <,> вынного<,> и годного подлѣгати караню правѣному<,>. Зачимъ, стосуючися до права, въ Статутѣ Великого князства Литовского описаномъ ², за безчестіє ³ наказую<,> абы Степанецъ Миханловичъ зъ особами годними, перепросивши пана сотника<,> публѣчне учинилъ ревокацію<,> ведлугъ артикулу двадцятъ осмого<,> въ роздѣлѣ третомъ<,> за уданѣе<,> и потвар двокротную заплатилъ копѣ дванадцетъ<,> ведлугъ артикулу сто пятаго, в роздѣлѣ четвертомъ<,> выкладъ правний ему жъ, пану сотниковѣ, пополнилъ<,> и выну, должную на полковни урядѣ, сполна уистилъ<,> мощцю сего декрету<,>.

Писанъ на врьдѣ Сосницкомъ, року и дня вишь писанного.

Івань Трызннч, судія полѣковий чернѣговѣскій ⁴. //

42 зв.

Декретъ о Степанцу Михаленку, жытелеви сосницкомъ, выданный ⁵.

*12. Лист сотника Григорія Шишкевича до гетьмана Івана
Скоропадського з проханням перенести тракт з Нових Млинів на
Батури*

23 березня 1710 р.

*Новомлинська сотенна канцелярія
Ніжинського полку*

Публікується повністю рукопис ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 20. Порядок розташування аркушів змінюємо, подаючи, як звичайно, основний текст (арк. 2) перед адресою (арк. 1). Арк. 1 обрізаний при реставруванні так, що залишилась тільки частина, заповнена текстом. Арк. 1 зв. і 2 зв. чисті.

2 Ясневелможный мосцы пне гетмане<,>, мнѣ премилостивѣйший пне и великій добродѣю!

Кождой весни всегда бивалъ въ городку нашемъ поромъ<,>. А теперешне[о] часу, милостивый мой пне, не машъ<,>: еще такъ рокъ, розбился, бо барзе билъ утлий<,>. Которо[о] ѡтнюдь не можно и направить, увес зогнилъ<,>. А хоч би и могли, премилостивый мой пне и великій добродѣю<,> иншие байдаки у кого винайтися на продажу на сторонѣ ⁶<,> то не только байдаковъ не споможемся купити<,> леч и мѣсту не мѣемъ зѣгола чимъ расплатитися<,>: наборовъ, що набралося на найзди, на вусѣмъсотъ золотихъ изъ лишкомъ<,>. А люде барзо убогие в городку нашемъ зостають, нѣ с кого по-

¹ Літера м нечітка, напіввідрізана разом з краєм аркуша.

² Частина слова «ном» нечітка, тому що папір загнутий і почасти прорваний.

³ Це та попереднє слова дописані на полі ліворуч.

⁴ Почерк підпису інший.

⁵ Напис на другій згорі четвертці аркуша, що утворювала верхній бік конверта.

⁶ Словосполучення «на сторонѣ» дописане над рядком.

бору узяти<,>. А поневажъ тепер не мѣючи порому, чимъ би великоросииских людей и проежающих гонцовъ<,> перевозить<,> котормъ цѣле за тимъ и умедление стается<,> доношу велможности вшей, премилостивому моему пну и великому добродѣвы<,> аби за тое не било от велможности вшей<,> на мене, такъ и на городокъ нашъ, якої урази и нагани<,>. Бо и тепер, прошлой середи, марта числа двадцят 0орого<,> великоросиискіе люде, провадячие<,> зъ царствующаго града Москви казку до Киева ¹, то замалимъ казки тоей не утопили<,> да и сами троха на мостахъ млинових не потонули<,> бо вода вѣже усуди коло городка наше[о] розлилася<,>.

Теди зѣмилиуся, мой премилостивѣйший пне и великій добродѣю<,> рачте, велможность вша, зъ премилостивой своей пнской ласки<,> повелѣти положить тракт на Батурич, где поромъ ест<,> а на городокъ нашъ отнюдь уже не можна за водою проехати<,>.

О що и постокротне найпокорнѣй велможности вшей просячи<,> а себе отдаю во премилостивую вшу добродѣйскую<,> милост и ласку навсегда<,>.

Велможности вшей, премилостивому моему пну и великому добродѣвы<,>, найнижшии слуга и подножокъ ².

Грыгории Шишкевичъ, сотѣникъ новомлинъскіи.

Зъ Нових Млиновъ, марта<,> кг<,> [23], року<,> #аѣі<,> [1710]. //

¹ Пресвѣтлѣйшого и державнѣйшаго великаго гсдря цря и великаго кнзя<,> Петра Алеѣвевыча ³<,> всея Великія и Малия и Бѣлія Россій само[дер]жца ⁴<,>, его ж црског[о] пресвѣтлого влчства войска Запорожского<,> ясневелможному добродѣвы<,> обойхъ сторонъ Днепра пну гетмановы<,> его млсти мосцы пну Іоану Скоропадскому<,> мнѣ премилостивому пну и великому добродѣвы<,> найпокорнѣй подати ⁵.

¹ Словосполучення «казку до Києва» на місці витертого напису.

² Абзац розташований праворуч; нижче, іншим почерком і чорнилом, — наступний підпис; ліворуч, проти першого, — третій абзац.

³ Слова «Петра Алеѣвевыча» написані більшими літерами.

⁴ На місці частини слова «дер» прорваний папір.

⁵ Абзац розташований на частині аркуша, що утворювала верхній бік конверта.

13. Лист сотника Григорія Яковенка до генерального військового судді Олексія Торянського у справі дружини батуринського цюлюрика, яка не заплатила наймиці Прісьці Денисівні зароблених десяти талярів

4 липня 1710 р.
Батуринська сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 42. Документ — оригінал. Від арк. 4 залишилась тільки частина, заповнена текстом. Решта відрізана при реставруванні, у тому числі й більша половина червоної сургучної печатки (слід від меншої половини помітний на лінії обрізу вгорі). Арк. 2 зв. і 4 зв. чисті. На арк. 3 — 3 зв. — інший документ.

2 Мсць пне судия воискови енералнии, премилостивии пне и великии добродѣю мои<,>!

В заводѣ Проски Денисовни с цюлюричкою батуринскою<,> поважнии листъ вашъ пнскии виданъ еи, Просцѣ, до наказной старшини батурринскои [!]<,> жеби, по свѣдѣтельству людзькому<,> помянутая цюлюричка онои Просцѣ за заслужений роки талярии десят заплатила<,>.

Яко жъ висвѣдчае Романъ Тимоновичъ<,> Якимъ Копилецъ<,> Васил Рожень<,> і иние люде многие<,> же она, Проска, презъ килко лѣтъ служила<,> в дворѣ цюлюричиномъ<,> и за службу ей не доходила еи ѿт цюлюрички плата<,>.

Що грозячи, приказували, аби оная цюлюричка помянутои Просцѣ<,> подлугъ листу вашего пнского<,> талярии десят заплатила<,>, и нудили вязенемъ туремнимъ<,>.

Теди<,> братъ ей роднии Яковъ Сутченко<,> самовластно<,> безъ вѣдома старших, с турми випустилъ<,>.

Также она, цюлюричка<,> противу листу вашего пнского<,> предъ наказною старшиною мовила<,> же якоби тотъ листъ еи<,> Просцѣ, ѿт нѣякихсь бенкартовъ виданъ<,>. И не слушаючи [!] писма вашего пнского<,> и свѣдѣтельства людского<,> ѿтнюдь не хошетъ еи, Просцѣ, за заслугу заплатитъ<,> мовячи: «Нехай мене позивае предъ судъ Енералнии<,>».

Прето ми, такои упартои цюлюричцѣ<,> изъ братомъ ей Сутченком, не могучи что зъ оними чинить<,> ускаржаючюся сторону, Проску Денисовну, ѿтсилаем до висоце поважного разѣсудку вашои пнскои млсти<,>. И да будетъ ѿт вашои пнскои млсти<,> зъ суду Енералного<,> по мененную цюлюричку позовъ<,> и онои сиротѣ за заслугу предъ судомъ вашои пнскои млсти заплатитъ<,>.

О семъ вашои пнскои млсти донесши, до услугъ мя полѣцаю<,>.

Вашои пнскои млсти, моему велце премилостивому добродѣви<,> наинжиши слуга и подножокъ<,>.

Григории Яковенко, сотникъ батуриинскии ¹.

З Батур<;>, іюля дї [14]<, > #аѣ [1710] року.//

- 4 Его црского пресвѣтлого величества воиска Запорожского<, > пну судий воисковому енералному<, > его млсти пну Алезею Торанскому<, > моему велце премилостивому добродѣви, яконаипокорнѣ служебничо подати ².

14. Лист сотника Семена Березовського до гетьмана Івана Скоропадського з приводу відшкодування ніжинському грекові Семену грошей і речей, що пропали у шинку Бистрицького

18 липня 1710 р.

*Новгородківська сотенна канцелярія
Стародубського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 31. Документ — оригінал, скріплений печаткою сотника на нижній частині аркуша 4, що загиналася. Печатка має форму восьмикутника розміром 21 × 19 мм відповідно по вертикалі і горизонталі, червоний сургуч висипався, зображення у центрі повністю стерлося, але по кутах угорі видно ініціали С Б і внизу С Н. Арк. 4 зв. чистий.

- 3 Ясневелможный мѣщвыи пане гетмане, нѣшъ пне велце милостивый и великій добродѣю!

Якъ од бывшой прежде насъ старшины новгородзкой<, > ретелне велможности вшой и Енералному войсковому судовой было извѣстно<:, >, такъ и мы, за нѣшнего уже уряду ншего<, > извѣстны того ж будучи<:, >, а меновите вѣ справѣ Семена, кгречина нѣжинского<, > подаемъ велможности вшой до извѣщення<, > же по указу вшой велможности<, > таковое ихъ дѣлу чинилис-мо урядовне окончена<.>

Скинувши калкуляцію<, > якъ, власне, онъ, Семень, поносить шкоды<, > бгъ вѣст кимъ учиненной вѣ дому Быстрицкого шинковномъ, у Новгородку<, > которой вынаишлося такъ вѣ грошах готових <(>подлуг рѣчи его ж, Семеновой<)>, яко теж вѣ деяких рѣчахъ, там же якобы зѣ шкатулки забранныхъ<, > и где що он же, Семень, до тых часъ правуючися, утратилъ<, > числом всеей суммы золотыхъ пѣтсоть шестдесятъ<, > и золотыхъ пѣт<.> Ово ж на тую сумму, будучи того часу поволанный Гаврилець, з тых причинъ<, > же того ж вечора заишолъ з деякими молодиками школными в той же дворъ<, > и купивши себѣ и напившись горѣлки, пошолъ<, > зѣ власной Быстрицкого инстигацій, по срогомъ <(>обополне зѣ жонкою своею<)> и тиранском бою<, > збувши свою худобу<, > любо ся и наименшого тоей пропажи в него лица не вынаишло<, > и нѣ в чом ся не повинилъ<, > отдавъ ему, Семеновъ, таярей шестдесятъ<, > и золотыхъ десят<.> А осталось оной пререченои

¹ Цей і попередній абзаци розташовані на правій половині аркуша, наступний — проти, на лівій половині.

² Формула міститься на частині аркуша, що утворювала верхній бік конверта.

суммы<,> талярей сто и копь тридцят<,>. Которіе то гр<:>. остальные<,> мѣтигуючи мы тепер сыю ихъ справу<,> судилисмо<,> абы половину того двора господиня ему, Семеновъ, нагородила<,> любо то и она не есть овому дѣлу дѣйцею, з порозумення інквѣзиціей<,> другое, же от дитинных своих лѣтъ нѣ в чомъ и по сей часъ не была въ жадномъ злых учинковъ порозумленю и подизреню<,>. Хоча и же ся и шынком шутики ради хлѣба забавляет<,> еднaк же завше чѣстно ся обходит<,>. Но барзѣй з тоей причины половиною онои суммы до платежу окладалисмо<,> же любо до // своих рукъ <(>якъ ся она вымѣраетъ<(>) не брала до сховання шкатулки<,> але тилко позволила ему поставити на время въ чуланъ<,>. На его зас, актора права<,> з тых мѣръ другую окладалисмо половину<,> бы шкодовал<,> же при его ж в тои же ¹ хатѣ бытности учинилася шкода<,> поневаж и челяди его три члѣва з ним же посполу ночовали<,> а иле, якъ сказуетъ тая ж господиня<,> же якобы тую шкатулку онъ, Семень, обѣцалъ зараз зъ чулана до себе взяти<,> леч не бралъ, невѣдомо, чого ради<.> Зачимъ онъ, Семень, и приступуетъ до половины своей утраты<,>. Токло господиня тая плачливе ся одмагаеть<,> же платити не маеть чимъ<,>.

И такъ мы, през тое, власне<,> конклюдзіи сего их заводу не могучи вчинити<,> одсилаемъ обидвѣ сторонѣ до велможности вашей, пред судъ войсковый Енералный<,> под высоко поважное <(>обойх сторонѣ контроверсій<(>)> спускаючи разсмотреніе и розсудокъ панскій<.>

А самих насъ, при залеченю служебничого уклону нѣшего<:>, милостивой а добродѣйскою полецаем ласце назавше<.>

Зъ Новгородка, іюля иі<,> [18] д., #аѳі [1710] року<.>

Велможности вашей, пна нѣше[о] велце млѣтв[о]з[о] и великого добродѣя, наиповолнѣише слуги и подножки<.>

Семень Березовѣский, сотникъ новгородский, з усѣмъ урядомъ<.> ² //

Пресвѣтлѣйшого и великодержавнѣйшого великого гдѣра нашего его црского пресвѣтлого величества войскъ Запорожскихъ обоѣхъ сторонѣ Днепра гетману, ясневелможному его милости пну Іоанну Іллѣичу Скоропадзкому, нѣшему велце милостивому пну и великому добродѣевъ, якъ-наипокорнѣе ³.

¹ Літера ж залита чорнилом.

² Підпис розташовується на правій половині аркуша. Почерк і чорнило інші.

³ Напис посередині арк. 4, на частині, що утворювала верхній бік конверта. На загнугнутих кінцях помічено у зворотному напрямку іншою рукою і чорнилом: «Листъ, писании до яснев.» (угорі) і «Его царского пресвѣтлого величества» (унизу).

15. Лист сотника Івана Логвиновича до генерального військового судді Олексія Торянського про побиття Павлихи, жительки м. Коропа, чоловіком Миколою

15 серпня 1710 р.
Коропська сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Публікується повністю рукопис ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 21. Документ — оригінал. Посередині арк. 3 ледве помітний слід від червоної сургучної печатки, за яким важко визначити її форму, розмір та ін. На арк. 1 — позначка іншим чорнилом і пізнішим почерком: «Писмо сотника короповского Івана Логвиненка до судий енер. вой. о побой мѣщанки короповской Павлихи ночной доби невѣдомо кимъ і о протчемъ. 1710 року, августа 15 числа. На 2 листах. По описѣ № 87, по первомъ реестру» та «По 1-й описи № 55» (іншим чорнилом). Арк. 1 і 3 обрізані при реставруванні так, що залишилися тільки частини з текстами. Арк. 1 зв. і 3 зв. чисті.

2 Мсцѣ пне судия воисковии енералнии<,> намъ велче ласкавии мсцѣ пне и добродѣю<,>!

Если такъ пред мѣстю вашою панскою притѣ себе от побою своего Павлихи<,> якъ и пред урядом, нами, мѣским, наидуючимся<,> же не тилко яко би онъ ей не бив<,> але виводився<,> же якоби на тот час и в дому не бувъ<,> и сполне, и онъ, Николаи, на винника Павлишиного здавалися<,>.

Котории за наказанніем собѣ сумнення<,> такъ признав<,> же, мовит, «для ночной пори не моглем видѣти вѣ твар оного Николая<,>. Тилко,— мовит,— вѣ том галасѣ<,> чулем оного вѣ контроверсии галас<,>».

И повторе моглибисмо оно[о] при посланом вѣстином роспитати<,> тилко же не машѣ оно[о] вѣ дому<,> повѣдают, якоби на роботѣ у Понурниці<,>.

А с стороны домовки о злодѣство от Николая ей же, Павлиси, до сих час ми не знали<,> що вѣ них там за контроверсия<,>. Тилко жѣ вѣдомо нам, усеуму уряду<,> же жадно[о] тако[о] казусу<,> анѣ за першого мужа ей<,> анѣ во удовствѣ ей чрез килка лѣтъ<,> яко жѣ и за сим мужем ей, не показовалосѣ<,> оушем при цнотливой чѣсти заховаласѣ<,>.

2 зв. Якие вѣ зацности поступки онои, вѣдомни намъ, велможности вашою панскою презентуючи<,> и нишу покорную за оною // уносим інстанцію<,> и самих нас звиклои добродѣискою полѣцаемъ мѣстни<,> з наиповолнѣишими ншими услугами остаючи<,>.

Вмсцѣ, мсцѣ пну и добродѣю нашому<,>, наиннижшне и до услуг поволние.

Іванъ Логвинович, сотник короповский, зѣ урядомъ<,>.

С Коропова, еі<:> [15] августа<:>, #аѣі<:> [1710] року<:> ¹. //

¹ Формула розташована на лівій половині аркуша, дві попередні — на правій.

3 Его царского прсвѣтлого велѣства воиска Запорожского судии енерал-
ному<,> его млсти мсцѣ пну Алеѣтю Торянскому<,> ншому велче млство-
му мсцѣ пну и великому добродѣви<,> покорне належит ¹.

16. Слѣдство за скаргою дѣвичини с. Подолова Стефанівни про
згвалтування її парубком Павлом Миколаєнком

15 серпня 1710 р.
Кролевецька сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Публікується повністю рукопис ДБЛ, ф. 159, № 309 (363). Арк. 2 зв. чистий.

1 Року бжого #аѣ<:> [1710], мсця августа еі<:> [15].
Жалоба и потварь, ставшиися на Павла Миколаєнка, подоловско[о],
од дѣвки Стефановни<,> в таковой мѣри<,>.

Ставши перед урядом ншимъ мѣским Кролевецкимъ, заносила жало-
бу свою, в тие слова мовячи, ижъ, мовит: «Пнове уряд! Будучи я у Андрѣе-
вцѣ на прздкѣ Успения [!] пртой бци и идучи мы из иними дѣвками, а имен-
но з Березняковною, додому<,> а Павел ишовъ также из молодиками кѣ до-
му, когда мы приходили кѣ гаю поповому, под Подоловъ<,> онъ, Павелъ,
з Левченкомъ нагна насъ<,> и приходячи кѣ дому своему, просилъ насъ у
господу<,>. Теди я ² одказала ему, же «не пойдемъ мы<,> бо ѡтцѣ твои и ма-
ти дома<,>». И онъ, пошедши вѣ дворъ, винесъ шкляницу горѣлки<,> и там
же, под дворомъ своимъ, частовав насъ<,>. А випивши тую горѣлку, передом
насъ пошовъ<,> а Левченко, з нами ѡставшися. А приходячи кѣ шинков-
нямъ<,> и Левченко ѡстався<,>. Теды ³ мы самы пошли из села Подолова.<>
А когда приходилисмо икѣ дорожѣ, которая поворочает на Довгалювку<,>,
прето и здогонили насъ Павел и Левченко и третии, маистровъ братъ, который
у дворѣ ⁴ пна старости Лѣневича на работѣ теселскои застаєт<,> и принесли
пляшу горѣлки.<> И сѣвши тамъ, випили оную<,>. Теди поривалас додому
совокупне з Березняковною<,>. Теди мене задержовавъ Павел<,> а Березняков-
ну Левченко<,> а майстрового брата послали по горѣлки ⁵, которого довго
ждали<,>. Теди уже не пришовъ<,>. Аже тую горѣлку принесъ Миколай,
тесля двору Подоловского, у поставцѣ, совокупне зѣ синомъ Лесковимъ,
Загрузѣевого зятя<,> и Кирикомъ Мариенкомъ<,>. А випивши и тую горѣл-
ку<,> теди тие молодики всѣ пошли<,> и Березняковна<,> а онъ мене ѡста-
вил и учинилъ мнѣ кгвалтъ<,>. На которомъ водала кгвалту<,> а тие ж те-
слѣ двору Подоловского, почуши, прибѣгли и изня[ли] з мене жупанъ<,>».

¹ Частина аркуша з цим написом утворювала верхній бік конверта.

² Перед словом закреслено «мы».

³ Перед словом — нечітка літера п, ужита помилково.

⁴ Частина слова «во» дописана над рядком.

⁵ Можливо, треба «горѣлку».

На якую ей скаргу казалисмо наочне Павла Миколаєнка перед себе призвати<,>.

Котории ставши, *отвѣтовавъ*, *иждь*, *мовить*, «теслѣ не за тое з ней жупанъ зняли<,> лечь за горѣлку<,>». А того не чинилем нѣ словомъ нѣ дѣломъ<,> 1 зв. що она на мене прекладает, заносючи скаргу». // О чомъ обѣдвѣ сторонѣ зѣдавалис на тих же тесел<,>.

Теди посилалисмо до двору Подоловского з ей жѣ дѣвоцкими приятелѣми<,>.

Которихъ его *мл<:>*. *пнѣ* староста призивалъ, тесел, перед ихъ<,> а именно Миколая, теслю<,> котории сознавал<,>, что, *мовит*, «мы вѣ товариствѣ пришли з Лесковимъ, Загрузѣевого зятя, синомъ<,> к Ткачак ¹, где сидѣв Павел Миколаєнко з Левченкомъ и дѣвками<,>». Теди горѣлку випили, якую мы застали, а дѣвка Степановно ², вѣставши, *говорит<,>*: «Я<:>, — *мовит*, — вшу горѣлку пила, еще и я куплю<,>». И искинула з себе жупанъ, посилала по горѣлку<,>. Прето я<:>, не беручи жупана, пошовъ узавъ на себе горѣлки в поставецъ<,>. Якую принесши, и *тот* ей жупанъ на себе одѣвъ<,> в которомъ перед ними танцовавъ<,>. А потим такъ и розошились совокупне всѣ — дѣвки у свою дорогу<,> а мы до Подолова<,>»

Такъ тежъ здавалис и на винника, именно Івана, двору жѣ Подоловского<,> до которого якобы пришовши у винницю всѣ совокупне<,> хвалилис, что здобули жупанъ, заставши на злом учинку<,>.

Которого пнѣ староста подоловскнии призвавшы, питалъ, теди неясне визнавал<,>.

Которие, стоячи, прекладали, же, *мовит*, «мы тобѣ не говорили того<,>».

Любъ же хоча и на Павлу ³ не оказалося ['] певного доводу<,> вѣтелисмо дати его до вязення.

И питалис о знакахъ кгвалту Ѡвдотий Степанихи<,> *матки* тоей дѣвки<,>: «Яким способомъ и якого часу твоя дочка тое тобѣ *освѣдчила<,>* *тот* кгвалтовнии учинок<,>?»

Прето Степаниха сказовала, якобы того жѣ часу, а кошулю на другой ден показала<,>. А когда питалисмо Степанихи: «Чи видѣла ты тую цноту<,>?» — и оная признавала, же видѣла<,>.

Для якого достовѣрного свѣдѣтельства вѣтелисмо, честних жонѣ зобравши, и той Степанисѣ тую сорочку принести<,>. Которую жони зацние *оглядѣвши*, ганили якъ Степаниху, матер дѣвчину<,> так и тую дѣвку<,> сказуючи, що лѣживая то цнота<,>.

Также пришовши приятел тоей дѣвки Іван Вакула, подоловскый, ганил ихъ *«бохъ<,>»* називаючи суками и нецнотами<,>: «Тилко правѣ насѣ зводишъ до безчестя<,>». И мовиль тое: «Я<:> хоча й и *свуй* имѣ<,> а за ледакимъ ⁴ не *волкугую<,>*». И просил дѣвку вибити<,>.

¹ Описка. Треба «Ткачам».

² Мабуть, треба «Степановна».

³ Літера л виправлена з в.

⁴ Так в рукопису.

2 Такъже посилалисмо до Тарасихи, жителъки<,> // подоловскои. Которая чуючи од Вакулихи<,> что тая ж дѣвка скаржила Вакулисъ, мовячи, же в початку, «якъ учинил мнѣ Павел насилие, прето сорочку загорнулъ мнѣ на голову<,> и затимъ цноти ¹ не машъ<,>» а потимъ не знат одколъ тая цнота явилася<,>. Якую тоей дѣвки скаргу вислухавши, сказала Вакулиха Тарасисъ, а Тарасиха висвѣдчила<,>.

Що мы, уряд Кролевецкий, все порядне вислухали ² од певнихъ свѣдителей, велѣлисмо сию инквѣзицію виписати<,>.

Иле здається, що жадного знаку не машъ<,> жебы кгвалтъ розумѣно мѣвъ быти<,> але самий потвар<,> о чомъ такъ обжалованнои сторонѣ, яко и свѣдителей, питалисмо под совѣстю дшъ ихъ<,>: «Чи мѣло бути вше-течництво<,>?»

Которие свѣдители всѣ, члѣвка шест, з Павломъ, хотѣли и присягу виконати, же не ест тому правда<,> жебы тот кгвалтъ был<,>.

Прето мы, до присяги ихъ не допустивши<,> казалисмо обойхъ сторонъ<,> вибити<,>.

Дѣялося в Кролевцу, року и дня звишь писанного<,>.

Феодор Даниловичъ, сотникъ кролевецкий ³.

Феодор Ивановичъ, атаман<,>

Семень Григориевичъ, войтъ<,>.

Матвѣи Феодоровичъ и Петро Никифоровичъ, бурмистри<,>.

17. Слѣдство у справѣ про крадіжку козаком с. Івахників Григорієм
Опришкою трох коней з табуна курінного отамана Матвія
Козицького та інші злочинські вчинки

3 серпня 1711 р.
Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 245. Документ — копія 1735 р., як видно зі змісту справи, для якої вона робилася (уся справа уміщена в рукопису на арк. 249 зв.— 256). Під текстом, на полях унизу, позначено іншим почерком: «С подлиннымъ читаль Афонасеи Дмитриевъ».

252

Року бжого #аѳаі [1711], мсяа августа, третьего дня.

Пред нами, Григориемъ Заруднымъ, судею полковимъ і наказным полков[н]и[ко]мъ миргородским, Павлом Мартосемъ, сотником лохвицким<,> и наказным полковныком лубенским, в тот час под протекциею его милости добродѣя пна Даныла Апостола, полковныка миргородского, будучи ¹, при битности на тое времяя войскового товариства било немало ⁵<,>.

¹ Літера ц перероблена з іншої.

² Склад «ли» дописаний над рядком.

³ Перший, третій і четвертий підписи розташовані у стовпчик праворуч. другий — ліворуч, проти третього.

⁴ Можливо, замість «будучимъ» або «будучими».

⁵ Мабуть, треба «товариства немалого».

постановившис пред нас очевисто, Матвѣй Козицкий, атаманъ курин-
ный івахъныцкий<,> [з] самотрит члѣвка товариства своего, именно Мат-
вѣмъ¹ и Савкою Назаренком, заносил свою жалобу в такіи цель: «Мѣстѣ
пне судя! Іжъ сего походу войскового Грицко Опришко, козакъ куреня
моего, был нанятый з дому от Мирона Гури, івахъницкого. Который² изъ
стада моего трое коней наших власныхъ укралъ и невѣсть где повѣялся».

Теди ми, судя, вислухавши его, Матвѣя Козицкого, жалоби<,> ве-
лѣли в далшій час ождати, нѣтъ чи не появится тотъ злодѣй<,> А потом,
за предложенем оного атамана івахницкого повторной апелляций<,> любо
у полтори недель таковий злодѣй Опришко в повѣту Немеровскому виявил-
ся, и за позволенем нашим помененный атаман, нанявши челоуѣка за таляр<,>
жеби его указал, где знайдется<,>, і взявши еще своего товариства, пое-
хавши, заледво всиловно<,> оного злодѣя зимали и до вязення войскового[о]
отдали<,>.

А то певный довод на оного Опришка оказался. Еще по килко крот,
якъ в селѣ Брисях мешкаючи, всякие рѣчи крадал і подозрением зостал,
по свидѣтельству его жъ власной жони. Который и во вязенѣ лохъвицком на
смертельный³ декретъ билъ осуженъ, а еднакъ урадъ помененный, на оного
Опришка рексепкуючи, для ради покаяния в монастыръ свто Мгарский Лу-
бенский били пустили. Который злодѣй Опришко, не пошовши в монас-
тир, леч у войско, нанявшис, пошол и тут, у войску, трое коней украл, якъ
вишей виразилося.

Теди ми, судия, видячи такое⁴ его, Опришка, злодѣя, явную суспи-
цію, же много шкод злодѣйским способомъ чинил, накозалисмо⁵<,> под-
луг свтаго права<,> самому егу⁶, Опришку, злодѣю, повѣситися.

Який сам и обвисился<,>.

А що о всей справи Тимушъ Руденко, товаришъ сотнѣ Лохъвицкой, ку-
реня Псковского, невѣс[тъ] з якой причини<,> ему, Матвѣю Козицкому,
атаману івахницкому, дорѣкъ словомъ: «Чи повѣсилъ моего дядка<,>?» —
такъ мы, судия, на тое казалисмо Тимошу Руденку оного Козицкого перепро-
с[и]ти.

Яко ж Тимушъ заразъ и перепросилъ<,>.

252 зв.

Тут же и тое докладаем дѣло. Би хто колвекъ на такие слова // слова у
подати любъ где колвекъ на яких учтах ему, Матвѣю Козицкому, и другому
Матвѣю, Кратченку, дорѣкати⁷, то на его млсти добродѣя пна полков-
ника лубенско[о] вины сто золотих, а на урад Лохъвицкий пятьдесят золо-
тихъ будетъ платити.

¹ Мабуть, пропущено «Кратченкомъ» (пор. текст ниже).

² Літера т виправлена з к.

³ Перша літера е перероблена з ѣ, нечітка.

⁴ Описка. Треба «такую».

⁵ Так в рукопису.

⁶ Описка. Треба «ему».

⁷ Пропущено «сталь» чи близьке за значенням слово.

І сей лист очистителный имѣ, Матвѣю Козицкому и Матвѣю Кратченку, якъ в сиее, так и в потомные часи розказалисмо, при звиклихъ печатехъ нашихъ, в табури в Немерови видати.

Року, мѣя і дня спецѣфдовалного ¹<,>.

Мѣсто Мѣсто
печат[и]. печати ².

Михайло Кириловичъ, писар сотнѣ Лохвицк[ой] ³, рукою власною.

18. Слѣдство у справі про злодійські вчинки новомлинського
жителя Івана Проценка та його рідні

6 серпня 1711 р.

Новомлинська сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 265. Документ — одна з двох паралельних копій, зроблених 1724 р., коли вся справа переглядалася у Генеральному військовому суді (друга копія уміщена тут же, на арк. 36 — 36 зв. і 64—64 зв.). Слѣдство у згаданій справі апробував 2 жовтня 1718 р. генеральний військовий осавул Василь Журавовський. Аркуші з опублікованим текстом склалися учетверо, як лист. На арк. 35 зв. угорі позначено іншим почерком: «Дѣло Шишкевички з Іваномъ Подгайнимъ<.>» (він же Іван Проценко).

32 Року бжого тысяча сѣмьсотъ перво на дцят, мѣсяця августа, шестого дня<,>.

Мнѣ, Григорию Шишкевичу, сотниковѣ новомлинскому, на тои час будучому, под Самарѣю у войску<,>, прекладал скаргу Василь Яковенко ⁴, козакъ и жител новомлинѣский, такие слова виговоруючи⁵: «Пне сотнику<:>! Пропал,— мовит,— у мене тут, в табори, капшучокъ с кишень, в якомъ било грошей сѣ[m]надцят шаговъ<:> и протичка люлечная. Якую протичку ⁶ теперъ я вѣ Юска, Проценкового вихованца, опознавъ<,> то и гроши мой вѣ его, Юска, мѣють бути<,>. Бо вѣже, пне сотнику<,> онъ, Юско, подоздронии з господаремъ своїмъ Іваномъ Проценкомъ: дома, не знати где вуци беручи, продают<,> резникамъ ншимъ новомлинским<,>».

Я, сотникъ, призвавши пред себе Юска, питаю<,> чи мѣла би то правда бути<:>. Юско признается<,>: «Правда, пне сотнику<,>. Я,— мовит,— гроши у Яковенка вкравъ да вже и пропивъ<,>». «А овечки жъ,— питаюся,— якие ти с Проценкомъ вѣдому продавал<,>?» «Нѣтъ,— мовит,— пне сотнику, не продавал<,> только шо такъ рокъ, осмеро овечокъ вѣ Куренѣ укравши и пригнавши додому, порѣзали да пойли<,> а из овчинъ кожухъ себѣ

¹ Описка. Треба «спецѣфкованного».

² Так в рукопису. Причому, кожне з повторень обведене колом.

³ Літера х перероблена з в. Закінчення -ой, можливо, відірване разом з краєм аркуша.

⁴ Друга літера к виправлена з н.

⁵ Літера г виправлена з в.

⁶ Далі в рукопису почерк змінюється.

поши́л я<,>». «Чи ти ж самъ, Юску,— пѣтаюся ¹,— о тихъ овечкахъ знае:ть<,> чи еще хто с тобою вѣдаеть<,>?» «Знает, — мовит, — пне сотнику, о томъ и господар мой Иванъ Проценка».

Я, сотникъ, таковое дѣло Юсково<,> для лучтшаго роститу ² и доводу<,> отложилемъ до прибуття своего в домъ<,>. А гди повернулемъ з войска до господи<,> и оглядѣвшись вѣ дому, казал реченнаго Юска и Ивана Проценка в домъ свой пред себе привести<,> в мѣсяць ноеврѣй, трицятаго дня<,> зѣгодившихся на тои часѣ<,>. п. Ивана Тихувѣского<,> Грѣйка Бондаренка<,> Самула Киянченка, Яцка Бондара<,> и изѣгодившогося на тои час Тихония, крамара конотупскаго<,> и Никити ³, дяка покрувскаго батуринскаго.

32 зв Говору помянутому Юску<,>: «Не самъ,— мовлю,— ти вишь оп[и]саное ⁴ овечки укравъ<,> и додому пригнал<,> мѣлъ еще хтос с тобою бути<,>». // «Нѣтъ,— повидаетъ<,> — нѣкого не було, самъ я укравъ да и пригнал<,>». Я, сотникъ, видячи, что онъ, Юско, шалвѣруеть<,> казалем положить и пострашити барбарами<,>. Под якимъ страхомъ говорит<,>: «Бувъ,— повидаетъ,— зо мною Иванъ Злиденне[н]ко ⁵, шуринъ господара моего Проценка<,>».

Я, сотникъ, зискавши Ивана Злиденненка, питаючи, говорю<,>: «Где би, Ивана ⁶, з Юскомъ мѣлъ овецъ осмеро, такъ рокъ, узяти<,> и пригнать сюда, до го[р]ода<,>?» «Я,— мовить,— пне сотнику, того не знаю<,> и не вѣдаю<,> жаднихъ овецъ зѣ нимъ, Юскомъ, не пригоныл<,>». Я, сотникъ, поразумѣвши, чи не напрасно Юско тое говорит<,> велѣлемъ барбарами, положивши, бити<,>. Злидененко видить, что и ему тое жъ будетъ<,> говорѣтъ: «Що ж,— мовить,— пне сотнику, скажу по правдѣ<,>. Бувъ я зѣ нимъ, Юскомъ, да ⁷ осмеро овецъ<,> але одинацятеро с Тиници пригнали<,> укравши вѣ Андрѣя Залузного<,>. А насъ з умѣслу посилавъ по тое зять муи Иванъ ⁸ Проценка<,>». «Кого ж,— питаюся,— да кого пославъ<,>?» «Мене,— повѣдаєт,— Андрѣя, сна своего». «Поидѣтъ,— мовит<,>— Иване да и ти, сну<,> зѣ Юскомъ где нѣбудь овецъ роздобуєт<,>». І ми, послухавши его, Проценка, и пошовши всѣ три ночной пори<,> тий овечки в Тиныйцъ украв[ши], пригнали у двур до его, Проценка<,>. Аже онъ питаєт<,>: «Чи купили, чи такъ узали<,>?» Такъ ми ему, Проценку, говоримо<,>: «Укралн<,>». — «Не кажѣте ж нѣкому, жебѣ нѣхто не довѣдался<,>». И продал тие овечки Евхиму, ризнику, Комашчиному зяту, а одно ⁹ сами изѣйли<,>».

¹ Частина слова «ѣт» виправлена з «аю».

² Описка замість «роспиту» або «роспитку».

³ Помилково замість «Никиту».

⁴ Треба «оп[и]саніє», як свідчить паралельний текст на арк. 64 зв. Літера и пошкоджена при обрізуванні аркуша.

⁵ Далі аналогічний пропуск літери н у цьому слові повторюється досить часто.

⁶ Помилково замість «Іване», як свідчить паралельний текст на арк. 64 зв.

⁷ Далі пропущено слово «не», як свідчить текст на арк. 64 зв.

⁸ Слово на місці витертого напису.

⁹ Перша літера о виправлена з іншої, ніби з а.

Я, сотникъ, питаю Проценка<,>: «Іване, чи правда<,>?» «Не знаю я,— мовит,— пне сотнику, того и не посилавъ ихъ жадныхъ овецъ красти ¹<,>». Теди Юско, вихованецъ его, Проценковъ, говорить<,>: «Не таися,— повидаеть,— Іване, правда, ти нас, а не хто иншии, посилал<,>».

Я, сотникъ, вижу, же Івань не признается<,>, вельлемъ [!] помянуто[о] резника зискати и питаю Евхима: «Чи куповал ти коли овечки уво Івана Проценка<,>?» «Купил,— повидаеть,— пане сотнику<,> так прошлого[о] году, послѣ Петра, осмеро<,> ценою по вусъмнадцять шаговъ<,>».

— «Якъ же ти дознался, що вѣ его, Проценка, ест вувць<,>?» — «Жена, п. сотнику, вишовши на мѣсто, меже резныцями сказала ² мнѣ<,>: «Приди,— мовит,— Евхиме, до нас вувци покупи<,>». Я, пошовши, и купил осмеро<,>». «С ким же,— питаюся,— чи с Проценком, или з жоною его, чиныл торг?»

— «С Проценком, пне сотнику, торговался<,> да и вона там же була<,>».

— «Гроши ж чи ему, чи юи отдалъ<,>?» — «Ему, пне сотнику, дал<,> да в тот час и паробок его Юско, не знаю, чи ба[р]а[н]на, чи овечку, под повѣткою завѣсы[в]ши ³, лупивъ<,>. //

33 Юско говорит: «Правда, п. сотнику, боло [!] тое<,>». Потом я, сотникъ, питаюся Злиденне[н]ка Юска: «Що ж вамъ подѣлу с тих овецъ припало<,>?» «Дал,— повидають,— п. сотнику, тромъ онъ, Івань Проценко, з женою своєю по таляру<,>. А якъ вдругое послал нас, знову усѣхъ трохъ<,> мене, Злиденне[н]ком ⁴, Юска, вихованця, и сна его Андрѣя<,> такъ ми також уночи, пошовши до Куренъ, украли с хлѣва у Дорошенка сѣмнадцатеро овецъ<,> и признали же у двор до его, Проценка<,>. Сами ж шестеро зарѣзали да и зѣли<,> а тие онъ же, Іван, продавши другому резнику Семену Якименку<,> дал нам уже подѣлу всѣмъ тромъ ровѣно по пят золотихъ, да й собѣ, не вѣдаему ⁵, чи такую или болшую ⁶, узял<,>».

Я, сотник, видячи, что помянутіе наочне и слушнымъ доводомъ ему, Проценку, говорят, казалем<,> его, Проценка, положити<,>. Теди овиі, не допустивъши тѣла своего до битя, признался: «Що ж,— повидаеть,— поневажъ такии тои злиі учинокъ не утайлся<,> я, п. сотнику, до того недоброго учинку якъ шурина Івана Злиденне[н]ка<,> такъ Юска, вихованця<,> и сна своего Андрѣя побудил и послал ихъ красти з умѣ[с]л[у] овецъ<,>. С которихъ перше продавши, дал имъ всѣмъ тромъ по таляру<,> а вдругое по пят золотихъ<,> як они и сами признали<,>. А шестеро овецъ зарѣзавши, сами пожили<,>, да и с тихъ шкур кожух Юску пошили<,>».

По яком зознану [!]<,> я, сотникъ, казалем помянутихъ злочинцов до вязення посадити<,>».

¹ Літера с виправлена з іншої.

² Друга літера а виправлена з л.

³ Літера ы перероблена з ѣ.

⁴ Помилка. Треба «Злиденне[н]ка».

⁵ Помилково замість «не вѣдаемо».

⁶ Мабуть, пропущено «частку» чи інше слово, близьке за значенням.

А потомъ и сна его, Проценкового, зискавши, питаем о тои крадежи овецъ<,>. Якии такъ же слов[о] въ слово признал, як реченыи злочинць, признал<,>.

Прето ж я, сотникъ, видячи, же немало въ помянутих людех, в тиницко[го] и курънского<,> овецъ украли<,> посилал[ем] по овихъ, аби за свой овецки зъ субстанций злочинчов [!]<,> нагороду одобрали<,>.

А гди приехали жители тиницкие<,> меновите Андрѣйха Залузная<,> Опанас Лазаренко<,> и Мартъ Хилченко, теди я, сотникъ, декаврия третьего дня<,> засѣвши в ратушу мѣском Новомлѣнском<,> з урядниками своими Василиемъ Желѣзнакомъ, атаманомъ городовимъ<,> Ныкифоромъ Хомовичом, воитомъ, Прокопом Исаенкомъ<,> новомли[н]скимъ бурмѣстром<,> и ис притомностю зацных граждандъ своихъ новомлѣ[н]ским¹, пна теодора Грѣценка<,> Василия Устименка<,> Лукіяна Семѣяненка<,> Василия Саво-

33 зв. стѣнка, теодора Михаленка<,> // Григорѣя Дмитре[н]ка<,> п. Ивана Тиховского<,> Дми[т]рія Стефановича, Грицка Ярусч[е]нка<,> Назара Тимченка<,> Дмитра Мирненка<,> Каленыка Кондратовича<,> Гаврила Крамара<,> и многѣхъ мещанъ, на тот час згодившихся<,> ми, урядъ, казали вишь описаную, инквѣзицію признаите злочинцовъ виведеную², людемъ тиницкимъ вичитати<,>.

Аже Андрѣйха Залузная говорит<,>: «Правда, пне уреде [!]<,> такъ год украдено у мене овецъ десятеро<,>. А то не знаю, чи в тижденъ, чи в повтори недѣль, знову взято одинацятеро<,> от у сего члѣвка Опанаса Лазаренка<,>. А впро[т]и въ его, тсей ж ночи<,> въ [су]сѣда Мартина Хилченка, шестеро<,>».

Теди ми, урядъ<,> велѣли наперед з вязення Івана Зѣлиденне[н]ка перед себе привести<,> и говоримъ ему, обвяза[в]ши совѣстію<,>: «Злидении, скажи,— повѣдаем,— по правдѣ, не скажемо тебе бити, чи разъ у Тиниць овецки крали<:>?» «Двуичи, п. ураде! Першъ,— мовит,— от у сей жунки Залузной вѣкрали десятеро<,> а удругое, пошовши, не знаю, чи в тижденъ, чи що, вѣзяли<,> в Лазаренка одинацятеро<,> а в суѣда его шестеро. А то, вже втретое<,> с Куренъ пригнали сѣмнацатеро³ особливе». «Якъ же,— ви питаемъ,— тие вувцъ с Тиниць<,> и ис Куренъ до господи пригнали<:>?» «Уночи,— мовит,— шляхом до гаювъ городиских гнали<,>, а од гаюв уже мановцем до самого дому<,>». «Що ж,— питаемо,— подѣлу за третие вамъ припало?» «Овечок дал,— мовить,— п. ураде, Иванъ, зят мои Проценко, продавши, знову нам тром по пят золотих<,>».

Що Юско, вихованецъ<,> и Андрѣи, снѣ Проценковъ, любо и поединцем приводя, питали<,> то так же, якъ Злиденне[н]ко, в едно слово говорили<,> и признали<,>.

¹ Описка. Треба «новомлѣ[н]ских».

² Мабуть, треба «описаное виведеное».

³ Друга літера а перероблена з е.

Где згодившися Кирикъ Кошѣлъ, жител нашъ новомли[н]ски<,> намъ, вишеи именованому урадовъ, прекладаемъ ¹ скрагу [!]<,>: «П. ураде! И в мене сего прошлого лѣта с кошаръ пропало овецъ семеро, то чи не вони взяли<,>».

34 Ми, урадъ, стали Юска<,> и Злиденне[н]ка о тихъ Кошелевѣхъ вувцяхъ питати. Которие первеи тайлися, а под каранѣмъ признал[и]ся: «Що ж, пне ураде! Ми и вѣ Кошеля украли<,> бо мѣлъ Иванъ Проценко на его, Кирика, за зле<,> и насъ двоихъ, мене, Юска, да Злиденка, пославъ<,> аби ми украли тие у его овечки<,>; а другиѣ носил чепелъ з улицу у двор Проценковъ<,>». // Ми, урад, знову питали<,>: «Скажите, еще в кого чого чи не взяли<,>?» «Нѣтъ,— мовлять,— п. ураде<,> уже болшъ, хоча нас,— повѣдають,— кажѣте повѣшати, нѣчого не знаемо<,> кромѣ чобуть чирвоныхъ, що у Вовченка<,> атамага ² курѣнаго, украли. И ми тихъ чобуть не знали<,> и не брали, да Иванъ Проценко, запросивши того атамана *отсюль*, з *ярмарку* ³, на госпуду свою *отсе* увосены, о *прошловъ* ⁴ ярмарку, в городѣ нашомъ на Рождество прстои бци будучом, атаманъ же, не вѣдаему ⁵, где з двора пошол<,> а Проценко говорит нам<,>: «Юску, да и ти, Иване, поидѣте под повѣтку<,> тамъ щос в мѣшку у возѣ атамановом *ест*<,> то озмѣте и заховаите<,>». Ми, пошовши, и винаишли чоботи и унесли в комору<,>. И *взявши* жунка Процен[к]ова тие чоботи<,> з ним, Проце[н]комъ, *говорат*: «Здадутся хочъ намъ сие чоботи, хочъ кому колвекъ продамо<,>». Ми, врад, питаем: «Чи *ест* же и теперъ тие чоботи<,>?» «Не машъ,— мовят,— продали». — «Хто ж продавъ?» — «Иванъ Проценко<,>». — «За що?» — «За девять шаговъ<,>». — «Кому?» «Не вѣда[е]мъ ми,— повѣдають,— кому<,>, тилко дал Иван нам три шаги и говорит: «*Отсе*,— мовит,— на могоричъ вамъ нате за чоботи». Ми, урад[н]ики<,> знову помянутихъ питаемъ<,>: «Вувци жѣ Кошелеви где подѣли чи продали<,>?» «И нѣтъ,— повѣ[да]ють,— не продали, сами порѣзали и пойли. Да ми бѣ, п. ураде, нѣкого не знали и не ходили красти, если би не Иван Проценко нас послалъ<,> и до того злого учинку побудил<,>».

Ми, урадъ, казали по сознанию реченыхъ злочинцовъ его, Проценка, зѣ вязеня предъ себе привести<,>. Теди сознавѣ Юско, Иванъ Злиденне[н]ко ⁶<,> Андрей, снѣ его, Проце[н]ков<,> наочне ему, Проценкови, все тое подробну ⁷. Котории Иван Проце[н]ко, еще не хотя ку всему тому злomu своему дѣлу при[з]натися, стал прититися<,>: «Я,— мовить,— болшеи овечокъ, кромѣ тины[ц]кихъ, що двучи посилав кра[с]ти<,> не продавалъ, не знаю<,>». Теди ми, урадники, казали его, Проценка, довольно, перед ратушою по-

¹ Описка. Треба «прекладалъ».

² Описка. Треба «атамана».

³ Частина слова «мар» дописана над рядком.

⁴ Помилково замѣсть «о прошломъ».

⁵ Помилково замѣсть «не вѣдаемо».

⁶ Друга літера с перероблена з о.

⁷ Далі пропущено «говорат», як видно з паралельного тексту на арк. 37 зв.

34 зв. ложивши, барбарами вибити<,>. Которъ[й], мѣючи срдце затвердѣлое<,> до[о] овецъ // куръ[н]скихъ, такъ до Кошелевихъ, и до чобуть не признался<,> а любю и трикrotnie разии покладаючи, били, допитуючися<,>.

Потом ми, урадь, велѣли писарови, вѣвивши ¹ инквѣзицію, до его мсти пна судий енералнаго Алеѣея Туранскаго<,> в Глуховъ писмо готовати<,> просячи о милост<,>. Теди Проценко признался<,>: «Що ж,— мовит,— пне ураде, понеже то ишло мнѣ такъ и дѣтемъ на свѣцкии сором, на вѣчне безчестие и укоризну<,> я и кирѣские ² овечки попо[п]родалъ<,> такъ яко и тиницкие<,> старие по вусѣмнадцят шаговъ<,> а молодие по золотому равно<,>. А Кошелевих семеро пойлемъ, порѣзавши вѣ дому своемъ, да ис тихъ овечокъ зарѣзалемъ ис семеро<,> если не болшъ». «Що ж,— питаемся<,> — чи подѣлу, попродавши овечки, дал свой[м] послушныкомъ?» «Да ³,— мовит,— пне ураде, першеи имъ по таляру<,> а вдругое и втретое золотих по пят<,>». — «Шкури жъ овецъ Кошелевих где подѣваль<,>?» «Продавъ,— повѣдаеть,— пне ураде, винесши, на торгу, тилко знаю, что не мѣскому члвковѣки [!], якомус чужостороному<,>. А чоботи атамана куръ[н]скаго жона моя, не вѣдаю, кому, продала за девят шаговъ<,> так я тие гроши отобравши, дал Юскови<,> Ивану Злиденному, зѣ тих девяти ⁴ шагов, на могорич горѣлчаныи шагов три<,>. А болшеи уже нѣчого не знаю и не вѣдаю<,>».

Ово ж ми, више именованные урадныки, так и присидячие особи<,>, уважаючи подлугъ права стаго<,> яке повелѣва[е]т таковихъ злочинцов шибеныцею карати<,> еднак же зглядомъ и разсужденемъ<,> что жаднихъ инстикгатаров и наступцов не било<,> а другое, на прошеные людское<,> от той кари уволнивши и доволно публѣчно, при зобраню народ[н]омъ, пред ратушою, велѣли всѣхъ чотирохъ вибити и в еднихъ сорочках, яко злодѣ[е]въ, на покаяные пустити. А шкодуючимъ людемъ за овечки зѣ субентацій [!] Проценка // поплатилося. Которое ⁵ заплаченъе<,> при сем же декретѣ реестр[о]вне ⁶ показова[е]тся. А про далшую память ⁷ ми<,> урадь, тое их, злочинцовъ, злодѣство казалисмо и до книгъ мѣски[х] новомлинскихъ записат<,>.

Що ест записано<,> ⁸.

Андрѣю Залузному за десятеро овецъ<,> дали пятнадцать золотихъ<,> и шагъ. Опанасу Лазаренку за одинацатеро сѣмнадцят золотихъ и три шаги. Мартину Хилченку за шестеро девят золотих безъ шостака. Кирилу Кошелю за семеро дали три копи и чехов пят<,>. Ивану Вовченку, атаману

¹ Слово на місці витертого напису.

² Тобто «курѣнские».

³ Певне, треба «Даль».

⁴ Літера д виправлена з іншої.

⁵ Остання літера о виправлена з іншої.

⁶ Літера о відрізана разом з краєм аркуша.

⁷ Літера а перероблена з м.

⁸ Кожне з речень наступного переліку в рукопису відділене від інших прямою лінією.

кур[н]ському, за чоботи дали полталяра. Яремъ Паламаренку заплатили за семеро овець полосма зол., тиных[к]ому жителю ¹.

Поневажъ по суи слушнои инъквизицѣи довелося подлинѣно злодѣиство на сем виноватцѣ Ивану Подгаиномъ, которих ², принявши собѣ за сина Юска, повинен билъ ему ж, яко снѣви своему, во всем инъструкцѣю давати синовскую, аже вѣдаючи онъ о его зѣлодѣиских поступках, которіе в его дому переховувалися, и ему не тилко того не возбранял, але еще проданѣнемъ овець рѣзникамъ новомлинѣским з женою и з покровними своими вспомошествование чинилъ<, > того ради онъ, яко всему сему зѣлу причинѣця узнается бити, з уваги суду Енералного, винним<, > и явным злодѣемъ<:>. И любо его урядовіе за его преступство зграбили, з якого то его грабежу шкодуючим нагрожали, однакъ онъ, виноватця, за тое не повинен ихъ ни предъ яким судомъ впредъ ³ турбовати, кгда жъ уже сая его справа уконѣченна, при битности моеи в Нових Мѣлинахъ<, >. Якую то я инъквизицѣю задалъ лѣпшои вѣри рукою моею подписую<, >.

Его царского прѣстѣло влѣства воиска Запор. ассаулъ енералнии<:> Василии Жураковскии ⁴.

Дѣялося вѣ Нових Млинахъ.

Року 1718, мѣся октовр<:>. в<:> [2].

19. Сотник Павло Мартос передає військовий скарбець своєму наступникові Стефанові Пештичу

9 жовтня 1712 р.

*Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Документ уписаний не пізніше 1730 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування у рукописній книзі.

зв.

Року # афві<. > [1712], мѣся октовріа, ѿ [9] дня.

По указу его милости пана Василиа Савича, полковника войска его црского прѣстѣло влѣства Запорожского лубенского, прибувши у Лохвицю, я, Лешнтии Кичкарьовскии, судіа полковии, и заживши ку себѣ Стефана Костантиевича, атамана городского, Ивана Лещенка, Самуила Жука, Василя, Заславцевого зятя<, > Данила Плакиди ⁵<, > а зѣ мѣшанъ — Кирила Даниловича, воита, Григоріа Григоріевича, Ивана Литвишка, Григоріа Кукуруза и протчихъ, на тот час будучих людей, ѿбиралисмо скарбець воисковии ѿт пана Павла Мартоса ⁶, бившого сотника лохвицкого.

¹ Дали почерк інший, той, що й на початку документа.

² Мабуть, описка замість «котории».

³ Літера в виправлена з ту.

⁴ Підпис розташований на правій половині аркуша, наступний текст — напроти, на лівій половині.

⁵ Так в рукопису.

⁶ Так в рукопису.

Которого готовизни винайшлося вѣ шкатулѣ церковной напрод:
По небожчику Яску, атаману, Григории Григоріевичъ ховал у себе
тысячу золотих, у руйну. А по руйнѣ, под его печатю, положили у црквѣ,
якъ и тепер в цѣлости видѣлисмо.<.>

В тоє ж время у Якова Литвишка любо болшеи тысячи золотих було<.>,
однакъ на князя Витембурского виданно част<.> а под его жѣ, Литвишковою,
печатю тысяча золотих есть в цѣлости.<.>

Тих же воискових грошии, отобранних от Ященка, сумми осмьсотъ
золотих<.> безъ осми купъ<.> есть готовихъ пятсот золотих<.>. А по шблѣ-
ку Тимофѣи Григорович Самуименко ¹, новомлинский, виноват двѣстѣ ву-
сюмдесят золотих<.>!!

144 Що за сотню Пирятинскую на компанѣицѣвъ закладывали, на тридцят
шѣст члѣвка на три мѣсѣ, чтириста золотих тридцят ² два золотих<.> то
оттоль золотих двѣстѣ прислано<.> якіе есть под печатю пирятинскою<.>
а остатом [!], двѣстѣ тридцять золотих, винни.<.>

За нѣкоториисъ овесѣ за сотню Пирятинскую заложили тадр . <:~л<:~> ³
[30], якие гроши пирятинцѣ и до сих часѣ виновати.<.>

До того ж скарбцю воискового бывшіе арендарѣ лохвицкые Григории
Яновичъ<.> Семенъ Остаповичъ, Васил Дяченко золотих сто сорокъ винни.<.>

Тих же воискових грошии воить лохвицкии з мѣщани чтириста и пят
золотих визичиль.<.>

Сихъ всѣхъ, вишеи менованных, грошии готових сумму, зѣ реестромъ,
Григорію Григоріевичу Остапенковѣ до схованя вручилисмо. А по другомъ
реестру пану Стефану Пештичу, сотниковѣ лохвицкому, справляти долги
повелѣли.<.>

А сеи реестръ, под іменем и печатю нашою, при отобраню грошии
воискових от пана Павла Мартоса вѣмѣсто квітацій ему видаемъ.<.>

Вѣ Лохвицѣ, року, мѣся и дня вишеи писанного.

Іванъ Шаргородский, писар суда полѣкового Лубенского.

20. Слѣдство у справѣ Василя Дорошка, з м. Прилук, про вкрадені
у нього десять талярів і чотири золотих прилуцькою жителькою
ж Марією та покарання обох за перелюбство

15 жовтня 1712 р.

Остерська сотенна канцелярія

Київського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 94. Документ уміще-
ний тут з порушенням хронології, за актами до 1757 р. включно. Однак почерк той самий,
що й акта з датою 9 серпня 1712 р., на арк. 5—6, який не порушує хронології у рукописній
книзі.

75 Року тысяча сѣмьсотъ второго на десят, мѣся шктоврия еі<:~> [15].

¹ Описка. Треба «Самуименко».

² Літера т перероблена з д. Перед словом пропущений сполучник «и».

³ Частина тексту «лр. <:~л<:~>» перероблена з іншого напису.

На урадѣ нашом зубополном, яко козацком, тако и мѣскомъ Острицком<,> предѣ мною, Сергіем Солониною, сотником ѡстрицким<,> Павломъ Хенцинским, атаманом городовим, Евстафіем Григоріевичем Красником, воитом ратуша Острицкого, Романом Гошкою, бурмистром рочним, и при них немало будучих, засѣлими в дому судовом козацком Острицком, яко козаков, тако и посполитих, на тои часѣ згодившихся<,> прилучилася справа в таковии способѣ.

Житель прилуцкии, именно Василь Дорошко, будучи в нашем мѣстѣ Острѣ за своимъ промысломъ купецким<,> и злучившись зѣ бялогловою, именно Мариною, жителкою такожѣ прилуцкою<,> которая с таковым же промысломъ била базару служащая, и единого часу ходилъ з нею през цѣлии день ѡт одной корчми ¹ до другои, бавячися напиткомъ. Потим, знесшися зѣ собою, заишли вѣ едину пустку, и тамо з нею учинилъ телесний хрѣхъ [!]. Якових тамъ никто не вѣдалъ. Аже ѡная Марія в таком ихъ сполкованѣннѣ виняла грошей у его, Василя, з убрання суконного талыреи десять и золотихъ чтири, и тии гроши раздѣливши, частку при собѣ оставила<,> а другую частку грошей, взявши, притолкнула до нас, уряду, ѡсвѣдчаючи свое безчииние, якоби хотячи себе з того вимѣрити.

Теди мы, старшина, на слова еи, Марии, вѣлѣлисмо ѡного Василя Дорошка пред себѣ припозвати и питалися его, чи естѣ тому skutkom правда, что тая Марія на его таковое поречение подноситѣ.

Котории Василь тому всему прѣлся и вимѣралъ себе, же то не естѣ тому правда.

Которая Марія ему тое и до ѡка домовляла пред нами, виш реченним урядом.

75 зв.

Теди ми, старшина, велѣлисмо ѡнихъ // ѡбоих до вязеня взяти — единого до турми, а другого до ланцуха воискового. А потим, на утрешний день, велѣлисмо ѡнихъ ѡбоихъ ѡдпустит з вязення и препоставит пред себѣ, допитуючися совершенним skutkom еи, Марии, таковымъ словамъ, якоии прежде рекла.

Теди ѡная Марія и повторним разом ему, Василю Дорошку, наѡчне домовляла.

В чом ми, урядѣ, не поймаючи ² вѣри еи, Марии, велѣлисмо ѡную, яко нещоту, барбарами пред домом судовим нещадно и пуб[л]ичне битѣ, ежели чи не бутетъ [!] тим своимъ словамъ прѣтися.

Аже ѡная и при караннѣ таковымъ своимъ словесамъ не притилася<,> и еще тими словами мовила, же ³ «ми зѣ с [!] тобою не первии грѣхъ [!] твоирим, и в Прилуцѣ таковии блудѣ чинювали».

Теди ми, старшина, видячи таковое ихъ бгомерзкое проступство и чуючи таковую неучтивость, скаравши ихъ ѡбоихъ, для лучшаго достовѣрства вѣ прежидние часи велѣлисмо тую справу до книгъ воисковихъ судовихъ приняти и записати.

Року и дня звиш менованного.

¹ Літера ч перероблена з л.

² Перед словом закреслено «мо».

³ Далі закреслена літера б.

21. Слідство у справі бахмацького жителя Конона Шулганя, у якого за безпідставні позови і невідшкодування судових витрат відібрано коней і овець на 59 золотих

10 листопада 1712 р.
Бахмацька сотенна канцелярія
Ніжинськго полку

Публікується повністю рукопис ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 452. Від арк. 1 залишилась лише частина з написом пізнішим почерком (решта відрізана при реставруванні): «Писмо по приказу сотника бахмацького Троцького К [...], писанное о учинений онимъ урадомъ по [...] Конона Шулганя цени за напрасной позовъ и [...] Шулганемъ жителя бахмацького Рубана<.> 1712 году<,> ноеврия 10 д.» (на місці крапок відірвано край аркуша). Іншим почерком і чорнилом додано: «№ 225 по 1-й описи», «№ 116 по первомъ реестру» і «На лысту по опись 51». Увесь документ складався учетверо, як лист. Арк. 1 зв. і 2 зв. чисті.

2 Року тысяча сѣмьсотъ второго на дцет, мѣся ноеврия, дня десятог[о]<,>. Передо мною, урадомъ, Лаврѣномъ Лященкомъ, атаманом бахмацкимъ<,> і ¹ на той часъ людей зацнихъ и вѣри годнихъ згодившихся<,>, і меновите Роману Гноянцъ<,> Якову Скрипченку<,> Панку, жителю рождественскому<,> Стецку Цикаленку<,> Данилу Губаренку<,>, по злеченю его млсти пана Кирила Троцького, сотника бахмацког[о]<,> зийшедши до двора Миска Рубана<,> шацовали вувцъ<,> и конѣ, пограбленіе в Конона Шулганя<,> за наклади правние<,> поневажъ онъ, Шулганъ<,> з Миском Рубаномъ<,> много позовъ точил<,>.

Первей пред урадом Бахмацкимъ<,> за одну ниву<,> и по признатю людзком, зостал виннимъ вишь помянутий Шулганъ<,>. А потимъ, будучи упартимъ, вдался до поважного суду Енералног[о]<,> где и тамъ наказанныи зостал<,> утрати шкодуючіе Мискови Рубанови всѣ пополнити<,> и его, Миска, во всем погодити<,>.

Зачимъ по его жъ указу, суду поважного Енералного<,> зграбили реченного Шулганя<,> и пощац[о]вали ²<,>. Напрод овцам цену положили дванадцатомъ старим по полталяра<,> ягнятам осмерили по полосма шага<,> конямъ двоймъ — одному коневни копъ десят<,> а другой шкапи золотих десят<,>. Аже всей сумми вишло золотихъ шестдесят<,> безъ золотого<,>. І еще Мискови приходит од оного жъ Шулганя золотихъ одинадцет<,>.

Того жъ часу, якъ шацовали, и по Шулганя посилали з ураду<,>. Теди онъ з упартости своей не пошол<,>.

И тому ошачованному товару реченець положили<,> до Бгоявления гѣдня<,>. А по Бгоявлений гѣднем мѣль би тот товар свой викупити<,> то повиненъ за викормленѣ нагородити<,>.

На що для лучшою імовѣрности<,> казали сие записати<,>.

Року и дня вишь положеног[о]<,>.

¹ Пропущено звичайне «при битности».

² Частина слова «ова» відірвана разом з краєм арк уша.

22. Слѣдство у справѣ кѣвскаго жителя Лазаря Григоровича
Машковця і його мачухи Агафїї Григорїевої Машковчихи, жительки
м. Новгородка, про спадщину

1 травня 1713 р.
Новгородківська сотенна канцелярія
Стародубського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 95. Арк. 14 зв. чистий.
Між абзацами оригіналу широкі проміжки — від 4 до 8 см.

11 . Року бжго тысяча сѣмьсотъ третяго на дцять, мѣся мая, перваго дня<,>
Перед нами, урядомъ городовымъ Новгородскимъ, Иваномъ Андрієви-
чомъ, атаманомъ<,> и сотникомъ наказнымъ<,> Стефаномъ Андрієвичомъ,
войтомъ, зѣ бурмистрами<,> и предо мною, висланнымъ изъ суда войскового
Енерального, именемъ нижей выраженнымъ<,> виведенная есть сія іпѣкви-
зиція в справѣ Лазаря Григоріевича Машковця<,> жителя кѣвскаго<,> з
второю его маткою Агафією Григоріевою Машковчихою, жителкою новго-
родскою<,> в таковой способъ<,>.

По указу листовномъ его млсти пна Алеѣя Турянского, судій войска
его царскаго престлго вѣлства Запорожскаго енерального<,> призванъ былъ
в ратушъ Новгородскую, предъ више писанный урядъ, п<:>. Семень Домор-
ка, старій и знатный мѣщанинъ новгородскій, допрошуванъ былъ<,> ѿ житій
небожчика старого Давида Машковця<,> и синовъ его, небожчика Григо-
рія<,> и в живыхъ теперъ остающихся Федора и Лукяна Машковцовъ<,> и
ѿ набыткахъ ихъ<,>.

Теды п<:>. Семень Доморка подъ совѣстію дѣши своей в тіе слова соз-
навалъ<,>: «Еще,— мовить,— за живота небожчика Давида Машковця<,>
поки не роздульно жилъ ѿнѣ, Григорій Машковченко, зѣ ѿтцемъ своимъ
и совокупно з двома братами<,> в той часѣ, за врученіемъ ѿт ѿца своего,
Григорій, яко старшій синъ<,> торговалъ и промысли, по рознихъ дорогахъ
ходячи, іногда зарабатывалъ<,> а часомъ и утрачалъ, з першою жоною живучи.
11 зв. Когда зас // понялъ себѣ сію жону, вѣторобрачную, Агафію, еще за живота
старого Давида Машковця<,> тогда любо промысломъ бадался<,> еднакъ
мало было заробку<,>. И ѿт часу почало в господарствѣ всего уменьшатися<,>.
Едно на дѣти ѿбополные, весѣля зѣначные болшъ десятка, христини<,> и на
розные господарскіе расходы розишлося<,>. И когда подѣлъ межи собою, еще
за старого Давида, небожчика, на трохъ братьовъ, подлугъ тестаменту, учини-
ли<,> и потомъ сына своего Лазаря, не знаємъ певне, що ему давши, на свое¹
пожитѣ ѿдѣлили<,> а самъ мало вже промишлялъ<,>. Хочъ, бывало, в кого
що ѿзме, и то на вѣру<,> и мало, было, заробить<,> але болшъ утратитъ<,>.
И не знаємъ, зѣ какой причины, допустился хмелю<,>. И до того пришло,
же нѣчимъ было, когда помер Григорій Машковецъ, за похоронъ заплатити<,>
а за сорокоусть и теперъ винны<,>. А ѿ кгрунтахъ ихъ, якъ они заживаютъ и
сколко ихъ есть, не знаю<,>»

¹ Літера е виправлена з и.

Другое призна́те, п<:>. Кузми Обы́чая, старого и знатного мѣщанина новгородского<,> которій втожъ под совѣстію дѣи своей в тіе слова сознавалъ<:>: «Я, — мовить,— памяте́нь того добре<,> когда еще за живота небожника старого Давида Мошковця<,> Григорій, синь его, небожчикъ, 12 геньдлюючи // гендлюючи по розных дорогахъ<,> мѣвал прибыл<.> А под час закупленя полку Миргородского з небожником ¹ п<:>. Иваном Холодовичомъ<,> пред многими стариками нашими новгородскими<,> ускаржається, бувало, небожчикъ Давидъ Машковецъ<,> говорачи в тіе слова<:>: «Синь мой Григорій не вдався в мене<,> але високо поступаєть, и надмиру заноса-чис, до великой мене утрати привюль<.> Перше на ѳрендѣ миргородской близко пяти тисячъ утратилъ<,> а издячи до Шліонѣска, тисячей на три тожъ утратилъ<;>». И частокротне, бувало, Давидъ Машковецъ, обачившися, скаржитися на Григорія, сына своего<.>. А тіе два сини Машковцеви, ѳедор и Лукянъ, до гендліового дѣла не інтересовалис<,> але тилко господарства пилновали<.> И еще за живота старого Машковця<,> когда сію Агафью Григорій, небожчикъ, за жену себѣ поняль<,> и раздѣлилися на три части зѣ братами<.>. И дѣтей было в них его, Григорія, небожника, зѣ першою жоною, пят ² дочокъ, а синь еди́нь, сей Лазаръ<,> вѣ ей, Агафій, першого мужа три дочки, а з Григориемъ зплодила двое дѣвчатъ<.>. С которыхъ самъ Григорій, небожчикъ, замужъ поотдавалъ<,> такъ свой дочки, якъ и ей<,> и сына // своего Лазара<,> тожъ ѳженивъ<.>. И держаль при себѣ лѣтъ с килка, далъ ему грошей, не знаю, сколько сотъ, на свое господарство випосадылъ<.>. И такъ живучи из сею Агафією лѣтъ болшъ двадцати<,> а не мѣлъ нѣот-коль прибылъ<.>. В кого, бивало, ѳзметъ горѣлки на вѣру<,> и то мало из прибилю<,> але болшъ з утратою и збувалъ и задолжился людем<.> А що було якого господарства, на тий жѣ розніе дѣти розишлося<.> И такъ за лѣтъ килка предъ смертю в распачѣ впаль<,> и збытного пянства допустился бил<:>. И такъ до того при смерти ³ пришоль<,> же нѣчимъ было и поховати<.> Еднакъ синь его Лазар, живучи в Кієви<,> не видѣлисмо нѣ разу, щобъ приехавши до ѳтца своег[о] хорог[о]<,> посѣтилъ ѳного<,> але тепер вперше побачилисмо оног[о]<,>».

Вѣ тие жѣ слова<,> многіе люде старинные слово в слово свѣдѣтельство-вали<.>.

13 А ѳ легкаціи небожника Григорія Машковця<,> если кому що легко-валъ<,> или тестаментъ чи писалъ<,> и хто при смерти его // его, Григорія Машковця, былъ<,> іменно пнѣ атаманъ городовый<,> п<:>. асаулъ и хору-жій сотенные<,> и п<:>. Пѣкульцкій, писар сотенный<,> вѣсѣ тіе особы еди-нымъ словомъ говорили<,> же тилко термѣнку по словахъ и доброй волѣ небожника Григорія п<:>. писар написалъ<,> а самый тестаментъ того ради не написался совершенно<,> же родычи не поспѣли приехати<,> а тил часомъ животь свой скончилъ<.> Еднакъ що было в термѣнѣ написано<,> все

¹ Слово дописане над рядком.

² Слово перероблене з іншого напису.

³ Далі закреслено ще один повтор словосполучення «при смерти».

тое праведное више писаніе особы именовали<,> и лист *от* себе, до суду Енеральног[о] подаючи до уваги, написали<,>

13 зв. Особливое признаше превелебного в *бгу* *гспдна* *отца* Аванасія Заруцкое ¹, протопопи новгородского, словесное было таковое<,>: «Не знаю,— мовит,— прежняго их, небожчика старого Давида Машковця, житія и достатков<,>. А что Григорій, небожчикъ<,> трикѣротне ² бралъ в мене на боргъ по килкадесять куфовъ горѣлки<,> и нѣ разу на постановленнии // термѣнъ грошей не вистачилъ грошей [!]<,>. Але всегда, бывало, не готовими грошми<,> але розними рѣчми ж его насилу *отберу* сумму<,>». А для лѣпшого и снадѣйшого порозумѣня особливый лист до суду войскового Енерального *отца* протопопа зволить написати<,>

О кгрунтах зас, позосталих по небожчику Григорію Машковцю, много старалемся, допитуючися, якъ есть много<,>.

Теды *отвѣтовали* многіе, вѣ ратуши будучіе, люде<,>: «Развѣ,— мовять,— знаютъ Федор и Лукянъ Машковци<,>».

По которых посилалем<,>. Аже еденъ ис плитомъ пошоль<,> а другій на селѣ живеть<,> и нѣкому было его изискати<,>

14 Свѣдѣлствоваль Ярмола Семеновичъ, знатний мѣщанинъ новгородскій<,>, же «я,— мовить,— свѣдомъ<,> якъ небожчикъ Григорій // Григорій Машковецъ даваль гроши синові своему Лазарові першимъ разомъ талярей сто<,>. А когда, бывало, едемо до Свинска на прикупъ<,> <(;)бо кгда жъ ми вкупи шапками торговували<:)>, даеть гроши ³, тилко не знаю, по килка сотъ<,> и значне торговуваль Лазар<,> А щобъ всесовершенно былъ Лазар *отцемъ* своимъ *отдѣленъ* ⁴, тог[о] не знаю<,>».

По допросахъ вѣсѣхъ<,> виписавши сію інквизицію при више сфѣцѣфикованныхъ [!] новгородскихъ урядникахъ, до поважного разѣсужденія и уваги суду войсковому Енеральному подаю.

Евстафій Богданович рукою.

23. Слѣдство у справі фальшивомонетників Педька Бубенка і Петра Сироїжки, келебердянських жителів, та Ілька Дячка, жителя м. Кобеляків

25 лютого 1714 р.
Келебердянська сотенна канцелярія
Полтавського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 125. Публікується повністю акт Полтавської полкової канцелярії, куди відповідний акт Келебердянської сотенної канцелярії входить як складова частина. На середній третині арк. 10 зв.— напис з трьох вертикальних рядків іншим почерком і чорнилом: «Розискъ о грошоробахъ вѣ Полтавѣ. Року 1714, април<:)>. справованнии» (місяць не зазначений). Документ скріплений круглою печаткою діаметром 27 мм на папері, вирізаному з правого

¹ Описка. Треба «Заруцкого».

² Слово виправлене з «множокѣротне», причому «три» дописано над рядком, а рядкова частина слова «много» закреслена.

³ Літера г перероблена з б.

⁴ Перед словом закреслено «былъ».

нижнього кінця арк. 10 і накладеному на червоний сургуч, що висипався; у центрі — зображення щита з короною, обведене візерунковим плетивом і написом по колу: «печать города полтавы...» (кінець стерся).

4 Року бжого тисяча сѣмѣсотного четвертого на дцет<,> мѣсяца априля<,> двадцетъ первого дна<.>

У полку Полтавѣскомъ, въ городку Кобеляцѣ<,> виявилосѣ такое во-
ровство<,>.

Ілко Дячокъ, тамошний кобеляцкый жител, подъячий покѣрвѣский, купивши жупанъ стари у шинкарки кобеляцкой же за пять золотихъ, далъ грошми воровскими, вѣсе оловяними да цѣновими копѣикамы<,>. Тая шинкарка, не узѣнавши, соколѣскому козакови тими ж копу долѣжного заплатила<.> А когда пришло до розиску<,> шинкарка виявила, од кого вѣзяла воровскіе копѣйки<,>. Ілко Дячокъ, хотячи зѣ себе дати виводъ, сказалъ на керебердянскихъ жителей Педка Бубенка<,> и Петра Сиройжку<,> же тій копѣйки воровскіе робят<,>. «Я вѣ ихъ беру,— мовит,— на переводню<.>» А вѣ его, Ілковои Дячковой, хатѣ винайшли шматок и цѣны свѣжолитой<,> зѣ которой копѣйки мѣли робытысь<,>. Сказуеъ онъ, Ілко<,> что мѣлъ тую цѣнь до Кереберды посилати<,> Бубенкови<,> и Сиройжцѣ<,> для уроблення копѣекъ<,>.

По донесенію о том его мѣсти пну полковѣникови полтавскому<,> велено тих воров грошоробов<,> так кобеляцкого<,> яко и керебердянского<,>
4 зв. за // крѣпкимъ караулом припровадити вѣ Полтаву<.>

Того ж #афді [1714] году<,> марта є [5] д.

По зѣлеценію од его мѣсти пана Іоана Леонтіевича Черняка<,> полковѣ-
ника его црского прѣсвѣтлого влчства воиска Запорожско[о] полтавского<,>,
перед намы, Климентіемъ Нашинскимъ, обознимъ полковимъ полтавским, на
мѣстцу полковничомъ будучимъ<,> Стефаномъ Мѣзиномъ, судією наказним
полковимъ<,> Іваномъ Коломаком, атаманомъ городовимъ<,> Кириломъ Ива-
новичом, воитомъ <,> Романомъ Остаповичомъ<,> Семеномъ Василювичомъ,
бурмистрами<,> и при мѣногихъ общихъ, вѣри годнихъ, людехъ<,>,
о тыхъ ворахъ грошоробахъ, которіе присланы вѣ Полтаву<,> зѣ Кобеляка и зѣ
Кереберды<,> перве читана інкѣвѣзиція<,> на урядѣ Керебердянскомъ вы-
писанная<,> а за припроваженемъ Педка Бубенка<,> и Петра Сиройжки,
зѣ Кереберди поданная<,> якая такыи мѣеъ вѣ себѣ тежѣтъ<,>.

По поданній нам, вѣряду мѣскому Керебердянѣскому<,> <(:>Мы-
рону Кованцѣ, сотникови<,> Михайлу Лавурку, атаману городовому<(:>),
5 от пна // от пана сотника кобеляцкого вѣдомости<,> о грошехъ воровѣ-
скихъ<,> и о дѣлателяхъ оныхъ<,> в городѣ нашомъ мешкаючиъ<,> а по пев-
номъ свѣдѣтельству Ілѣка Дячка, жителя кобеляцкого<,> призѣвавши мы,
виш писанніе врядовіе керебердянскіе<,> жители нших, вѣ початку Пед-
ка Бубенка, пред себѣ<,> питали перве, вѣ якомъ городѣ на том боку Днѣпра
мешкаль<,>.

Он же сказалъ: «Вѣ Тарасовцѣ<,>. А оттол пошедши<,> мало что меш-
калѣ вѣ Орлувци, у Василя Бутенѣченка вѣ сусѣдах<,>». Потом питали его,

Бубенка<,> чи мѣлъ зѣнаємост изъ Іляшом, дяком тарасовскимъ<,> зятемъ Василя Бутенченка<,>. Он же мовиль: «Вѣдаю я того дяка<,> часто, было, зѣ ным конѣверсую<,>». А когда зѣ рѣчи сталисмо того дяка воровѣство являты<,> и к нему привѣмѣшовати<,> онѣ, Бубенко, почаль тому тайтися, мовячи<,>: «Хоч то я и вѣдаю тог[о] дяка<,> тилко жѣ я о воровѣствѣ его не свѣдомѣ<,> и притомнимъ вѣ том не былем ему<,>. И не покажется на мѣнѣ тоє<,> жєбым я гроши робылѣ<,> и ему, дяку, на розѣвод даваль<,> неправдоу на мя клевететь<,>».

Мы, вишь писанніє врьдовіє<,> не чинячи много по немѣ роспросу<,>
5 зв. но давши до вязення<,> послалисмо // Диниса Ѳеодоровича, писара нѣшого городово[о]к<,> Романа Тимѣченка, хоружого нѣшого сотенного<,> и двох товаришов, Грицка Самуилєнка<,> и Стефана Калниболотского<,> для обиску воровѣских грошеи<,> и к тому належныхъ рецептовъ<,>.

Которіє скоро тилко пошли<,> онѣ, Бубенко, мовиль намѣ такъ<,>: «Понеже к сему пришло<,> скажу мѣстемъ вашимъ по самой истиннѣ<,>. Тотѣ Іляш Дякѣ несправедно на мя клевететь<,> жєбым то я, робячи копѣйки, давалѣ на розвод ему<,> але онѣ самѣ тому зѣдѣльникъ<,>. И мене того ж воровѣства навчилѣ<,> еще мешкаючи вѣ Тарасовѣцѣ<,>. Показаль мнѣ, якѣ вѣробыти форму<,> и якѣ, распустивѣши цѣнь чи олово<,> вѣмѣшовати спѣжѣ для твердості<,> на копѣйки и на шелюги<,> и тамѣ зѣ нимѣ покупне много робилемъ<,>. А зятя своего тут вѣже, вѣ Керебердѣ, навѣчилиемъ<,>».

По семѣ тєды доброволном его, Бубенка, признатю<,> и по его жє освѣдченню<,> велѣлисмо вѣ тои хатѣ, где онѣ мешкаль<,> именно вѣ Ничипоровои Мозулевои, зятя его<,> тих грошии воровских и рецептовъ шукаты<,>. Где и зѣнаидено под покутям форму и грошии, свинцевих копѣекъ, в матери
6 его, Бубенковои, вѣ пазусѣ талаяр<,> и цѣни шматковъ // шѣматковъ с килко<,>.

В тот часѣ і оная Бубиха призналася<,> что давно вѣ томѣ воровѣствѣ живуть<,>.

Ѳттол теж посланніє нѣши вернувшись<,> пошли вѣ домѣ Петра Сиройжки<,> и там вѣ скринѣ наишли форму новозѣдѣланную<,> и копѣекъ сѣмъ золотих, с цѣни вѣробленыхъ<,> и его, Петра Сиройжку, вѣзяли до вязення<,>.

Тот заразѣ и призналѣся, что дѣлаєт воровскіє копѣики<,>. «И не давѣно,— мовит,— того изѣучилѣся Ѳт швакгра своего Педка Бубенка, и то не могу формы зѣробыти<,> тилко вѣ готовую виливаю<,>».

Що по таком обоиѣхъ воров признатю<,> питалисмо их жє<,> хто бы тимѣ воровѣскими копѣиками, ними робленними, орудовал<,> и на добрую монету переводилѣ<,>.

Ажє Петро Сиройжка мовиль<,>: «Воля мѣстемъ вашимъ<,> что хотя надо мѣною устройты<,> тилко я Ѳт себе не мѣю жадной переводнѣ<,>. И тилко вѣ ярмарокѣ купилемъ цѣны вѣ несвѣдомого члѣвка<,> и с тоєй до сєго часу тіє воровскіє копѣйки дѣлалѣ<,>».

Потомъ Педко Бубенко мовиль<,>: «Я въ розних мѣстех свинзцю<,> цѣни<,> и спѣжи куповалем<,>. А едног[о] часу далъ мнѣ Остапъ Тищенко тарѣлку цѣновую, жебымъ зѣробылъ на копѣйки<,>. // С тоеи я, зѣробывъши зѣначное число<,> далемъ ему перве золотихъ сѣмъ<,> въдругое копѣ тры<,> и себѣ столько оставилем<,> Зѣнову купилемъ въ жони Юхима Кучера шматокъ полумиска<,> и отъ ней увѣдомившись<,> что еще тоеи же цѣни мѣють шмать<,> пошолемъ до мужа ей<,> Юхима Кучера<,> и вѣзялемъ тотъ шмать цѣни пополамъ на копѣйки зѣробыти<,>. С которой далемъ ему золотыхъ сѣмъ<,> и себѣ столько жъ оставилем<;>».

По такомъ теды оногъ зѣлочинци посвѣдченю<,> призвавши мы, виш писанніе врьдовіе, предъ себе Юхима Кучера<,> и Остапа Тищенко, повелѣли дати на свѣдѣтельство Бубенка<,> ѿтвѣтъ<,>. Ово жъ мененіе Кучер<,> и Тищенко<,> въ початку захотѣли притайтися<,> потомъ, намислившись<,> первое Юхим Кучер мовиль<,>: «Правѣда то была<,>. Купилъ онъ, Бубенко, въ насъ шматокъ цѣни<,> и другии на копѣйки спулніе зѣробыти вѣзялъ<,> и далъ мнѣ с того сѣмъ золотыхъ<,>. Азъ же, помисливши въ себѣ<,> же не безъ бѣди тое станеть<,> закинулъ тѣе гроши<,> до жадной себѣ користи не привелъ<;>».

Потомъ Остапъ Тищенко мовиль<,>: «Далемъ и я ему цѣновой тарѣлки // тарѣлки шмать<,> и с того далъ онъ мнѣ таляръ, а не болѣшъ<,>».

На сіе теды слова тотъ воръ Бубенко мовить<,>: «Не таляръ далемъ<,> але якъ въ початку говорилимъ<,> такъ и теперъ договорюю<,>: далемъ тебѣ полпята на дѣетъ золотого<;>».

По сему теды мененнихъ воровъ посвѣдченню<,> и переводчиковъ ихъ признатію<,> еще питалисмо того жъ Бубенка, чи вѣдалъ о томъ воровствѣ зятъ его Ничипор Мозуль<,> въ которого хатѣ онъ, Бубенко, мешкалъ<,>.

Онъ же ѿтвѣтоваль<,>: «Нескоро,— мовить,— довѣдался моего дѣла<,>. А когда увѣдалъ<,> сталъ на мене нарѣкати<,> и с хати гонити<,>. Азъ же ему ѿказалемъ: «Що,— мовлю,— тебѣ по томъ<,>? Мовѣчи<,> та свое дѣло зѣнай<,>. А когда хто довѣдается<,> я ѿтбуватиму<,> а не ты<,>».

Онъ же, Ничипор, зять мой<,> нѣ одной копѣйки ѿ мене не приимуючи, о моемъ воровствѣ<,> нѣкому не подаль вѣдомо<,> молчаливе до сего часу жилъ<,> и всегда въ хуторѣ мешкалъ<,>. А я, въ дому его живучи, потребное себѣ дѣлалъ<,> дондеже бѣгъ явилъ преступленіе мое публѣчне<;>».

На що и самъ онъ, Ничипор Мозуль, ѿтвѣтоваль<,>: «Правѣда то есть<,> вѣдалемъ а о его, швакгра моего, зѣломъ дѣлу<,> // и о свояку моемъ Петру Сиройжцѣ<,> что оба дѣлають гроши воровскіе<,>. Тилко жъ виноватъ естемъ за тое<,> же не обявилемъ нѣкому<,> жалѣлъ ихъ въ бѣду увернuty<,> А ѿ нихъ не приималемъ нѣ одной копѣйки<;>».

По сему теды о зѣначномъ Бубенковомъ<,> и Сиройжчиномъ воровствѣ<,> яко и о иныхъ к тому жъ притомности<,> подводномъ роспросѣ<,> такъ самихъ зѣлочинцовъ дѣло и посвѣдченіе<,> яко и переводчиковъ самихъ на себе признатіе<,> зѣде совершенно выразивши<,> повелѣлисмо печатію мѣскою ствердити<,>.

Року #афді<:> [1714], февралъ<:>. ке [25] д<:>

При вичитанню сеей инквѣзицій керебердянскоѣ<,> якъ есть въ ней описано<,> тіе всѣ пунѣкта явним словесним признаттямъ Педко Бубенко зѣ зятємъ своимъ Петромъ Сиройжкою<,> Илко Дячокъ<,> и пред нами, урядомъ Полтавѣскимъ<,> неоптѣнно потвержали<,> же оное воровѣство между ими такъ власне было<,>».

Зѣособна тежъ еще питали кобеляцкоѣ[o] Ілка Дячка<,> од кого онъ того ремесла научилъся<,>».

Аже признался заразъ<,>: «Тому,— мовит,— третии годъ<,> мешка-
8 лем я на том // на том боце Днепра, у мѣстечку Орлувцѣ<,> дяковалем у
свѣтого Николая<,>. И того лѣта, як хотѣли зѣгонити зѣ того боку людий<,> трафилосѣ мѣнѣ зѣ тамошнимъ орлувскимъ ковалем Лаврѣномъ пыти<,> вѣже тои и ковал умер<,>. Онъ упилсѣ и у кузницѣ своей заснулъ<,>. А я зѣ челядникомъ его пришовѣши будити<,> найшов у того коваля желѣзную форму, що копѣйки робѣят<,>. И подивившисѣ, не бралъ оное<,> на тои кшталтъ зѣ глины себѣ нарядилем<,>. У Орлувцѣ жъ не виливал копѣекъ<,>. До Тарасовки переишовши, як сталъ дякомъ у Тарасовцѣ<,> зазѣналемъсѣ зѣ Педкомъ Бубенкомъ<,> и наподпитку сказаль ему о той формѣ, якую я нарядивъ<,>. А хочѣ и стали були вѣ Тарасовцѣхъ робити копѣйки<,> толко жѣ не виливалисѣ добре<,>. А якъ перегнано нас на сей бокъ Днѣпра<,> зишлѣсѣ зѣ нимъ, Педкомъ Бубенкомъ<,> у Веремѣвцѣхъ<,>. Педко зѣ маткою<,> зѣ сестрою<,> и зѣ зятємъ на господѣ особно були<,> а я зѣ своими родичами до Кобеляка ити намѣреніе мѣвѣ<,>. И там, у Веремѣвцѣхъ, нарядивши пять золотихъ копѣекъ оловянихъ<,> подѣлилисѣ по копѣ<,>. Онъ же, Бубенко, зѣ своєю сѣмѣєю там // остался<,> а я до Кобеляка на мешкання пошовъ<,>
8 зв. бувъ вѣ Кобеляцѣхъ у свѣтои Покрови поддячимъ<,>. И другии рокъ на преполовѣленіе будетъ<,> Педко Бубенко, зѣ Кереберди прийхавши до Кобеляка, проводникомъ бувъ пну судій<,> давъ мѣнѣ форомѣку, щобъ лѣпшіе копѣйки робывъ<,> а не такіе, якіе я дѣлаю<,>. Бо наказувалем до него незѣнаемимъ члвкомъ, зѣ яблуками ихавъ<,> до Кереберди<,>: «Если спитаешъ там, у Керебердѣхъ, Педка Бубенка<,> скажи ему: просиѣ тебе поддячий покривский кобеляцкий Илко<,> щобъ приславъ ему тои гостинчикъ, якого вѣ него нема<,>». И тотъ члвкъ не вѣдалъ, о чомъ мовилемъ<,>. А якъ сказаль Бубенкови, догадавъсѣ<,> и прийхавъ самъ<,>. Од того часу онъ там, вѣ Керебердѣхъ<,> а я вѣ Кобеляцѣхъ воровѣскіе гроши робылисмо<,>. Познаю, бувало, его роботи копѣйки<,> когда вѣ кобеляцкихъ торговыхъ людей увижу<,>. Тилко жѣ я, що уроблю, самъ и зѣбуваю<,> а нѣкому не роблювавъ<,> и болѣшъ не знаю, жебы хто еще бувъ до такого ремесла зѣдѣльникъ<,> Потіи моей повѣсти<,>».

Тутъ же допрошивали и Педка Бубенка<,> чи *ест* тому прав-
да<,>. //

9 «Правѣда<,> якъ Илко Дячокъ говоритъ<,> — Педко Бубенко вѣ оп-
вѣтъ сказаль<,>. — Конверсовувалемъ я,— мовит,— увъ Орлувцѣхъ зѣ Іл-
комъ Дякомъ<,> а о томъ дѣлѣ воровѣскомъ не зналъ<,>. Мене, правда, научиль Илко у Тарасовцѣхъ: вѣзкупѣ пивалисмо<,> и утѣять стрѣляти хожували<,>».

А якъ ишли до винниці, римського ¹<, > сторговаль Илко перепустъ горѣлки. Там же, в Тарасовѣцѣ<, > идучи, сказаль мѣнѣ<, >: «Чи не зѣрадиш ты мене, Педку<, >?» И я мовиль: «Нѣтъ<, >». Онъ вѣ своей руцѣ показаль копѣйки оловяній<, > а мовиль: «Ото моеѣ роботѣ гроши<, >». Пришовѣши до винника, тих копѣекъ давъ Илко за горѣлку<, > винникъ перетѣчив<, > і уси-
 9 зв. павъ у калитку<, >. А мы, горѣлку вѣзявши<, > пошли у братерский двор, на господа Илкову Дякову<, >. І я, увидѣвши, що зѣ глини форму уробывъ Илко Дякъ<, > научилеся и собѣ так же<, >. А що говорит Илко, будто зѣ Кереберди привѣз я ему форму<, > то неправда<, >. Якъ проводникомъ зѣ пномъ судією прнездилием в Кобелякъ<, > привернулем до Василя Бутенка<, > шурина Дячковаго Илковаго<, > по знаемости<, > бо на господѣ у Ѡрлувци стоялъ // я у него, Василя. И онъ, Васил, вѣдаючи о нашомъ воровѣствѣ<, > просиль мене, щобъ я форму нарядивъ ему двѣ виливанія копѣекъ<, >. И я, послухавши, вѣ его ж, Василевоѣ, хатѣ двѣ формѣ глиняныхъ нарядивъ<, >. Мѣль вилити и копѣекъ с килко<, > да не було ложки желѣзной. До Илка Дячка посилали — не зѣнаишлас тая ложка<, >. И тихъ то формѣ не далъ мѣнѣ Василь Бутенко, вѣ себе оставиль<, > хочъ и домагалемиъся<, >. Такъ одехаль до Кереберди, обѣдѣ формѣ вѣ него покинувѣши<, >. А зѣ Кереберди Илкови не привозиль<, > по истинной правдѣ повѣдаю<, >».

Мы прето, више написанніе именами урядники полтавѣскіе<, > такъ на инѣквѣзицій керебердянскоѣ вираженное<, > яко и по доброволномъ тутъ, в Полтавѣ, предъ нами Илка Дячка, кобеляцкоѣ<, > и Педка Бутенка зѣ
 10 зятемъ его Петромъ Сиройжскоѣ, керебердянскихъ, признатѣтѣю на самихъ // на самихъ себе воровѣства, при лицѣ формѣ глиняныхъ<, > копѣекъ<, > и цѣни шматковъ<, > выдачи<, > до крѣпчаишого секвестру рассказали оныхъ грошоробовъ даты<, >. А до разѣсужденія и на респектѣ зѣвѣрхнѣйшоѣ власти<, > якъ за таковое преступленіе мѣютъ быти караны тѣмъ вори<, > подаючи<, > справу сію велѣлисмо вѣ ратушу Полтавѣскомъ записати<, > и печатію городовоѣ для лучшого увѣренія притиснуты<, >.

Року, мѣсяца и дня зѣвишь реферованного<, >.

Левко Яковович, писаръ городовиѣи полтавскиѣи, рукоѣю.

24. Слѣдство у справѣ про вбивство батуринського жителя Тимоша Мохни божевѣльнимъ Кіндратомъ Гайдученкомъ

25 квітня 1714 р.

Батуринська сотенна канцелярія

Ніжинського полку

Подається повністю рукопис ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 448. Документ — оригінал, скріплений двома печатками на папері, вирізаному з правого нижнього кінця арк. 2 і накладеному на червоний сургуч. Перша має форму восьмикутника розміром 20 × 18 мм відповідно по вертикалі і горизонталі, з зображенням щита у візерунковому плетиві та ініціалами по кутах угорі **Θ Д** і внизу **С Б** (тобто «Ведоръ Даниловичъ, сотникъ батуринский»); друга — коло діаметром 32 мм, на емблемі у центрі — півмісяць, над ним хрест із шестикутною зіркою, усе зображення обведене написом по колу: «печать мѣс[каа бат]».

¹ Перед словом пропущений приєменник «за».

уринскаА» (частина напису і печатки відрізані при реставруванні). Аркуші рукопису склалися учетверо, як лист. На середній третині арк. 2 зв., праворуч,— напис по вертикалі іншим почерком і чорнилом: «Інѣквизиція [!] о убитом члвку въ Батуринѣ од шаленого Гаидученка».

1 Року тисяча сѣмсотъ четвертого на дцят, мѣся априля, двадцят пятого дня<,>.

Пришедши до мене, Федора Даниловича, сотника батуринского<,> Семень Гарасименко, воить батуринский<,> извѣстивъ<,> же Кондрать Гаидученко<,> нечаянно<,> Тимоша Мохну, рѣзника<,> наподпитку<,> у дому Юска Корнѣ[н]ка<,> сокѣркою, якая при нему була, голову порости-навъ<,> и самъ, с хати вирвавшись, до своего дому побѣгъ<,>. И нѣякъ оного взяти: тоєю жъ сокѣркою, хто до его поточится, шурмуе<,> и безпечне оною на всѣхъ махае<,>.

Я<,> tedy, сотникъ, вишедши на мѣсто для оглядання того порубаного чловѣка<,> засталеми оного от тихъ ранъ тилко що живого, без рѣчи<,> и без зраку<,>. И посламеми слугъ ¹ мѣських<,> и многихъ людей по оного забоищу Кондрата Гаидученка<,> жебы его, якъ можна<,> хочъ прибывши, узяли<,>.

До которого якъ пришли<,> застали его в дому з сокѣркою<,> з которою, в хатѣ при дверехъ стоячи, нѣкого не пускалъ<,>. До чого одважившись, Савка, асаулъ, усмотрѣлъ, когда онъ, Гаидученко, до людей заговорился<,> вскочивъ ув окно хатное<,> и зненацка ухопилъ его, Гаидученка, ззаду за руки. И звязавши оного, привели<,> пред ратушу<,>.

Где онии нѣчимъ себе от того забоиства не вимѣрять<,>. А хоча и що и мовиль<,> то власне якъ при цѣломъ разумѣ говорить<,>.

Аже людес<,> и жена оного присвѣдчила<,> же нѣякимъ наважде-ніемъ<,> бывает в пору у его, Гаидученка, зафещенье у головѣ<,> и не мож-но от его всякому остерегтися<,> же часомъ добре и на всюмъ разумно го-ворит и поступает<,>, а иногдѣ якъ бы не цѣлого розума зостае<,>. И всег-да межи людьми без жадной за нимъ сторожи ходилъ<,>.

1 зв. Теды, зложивши оному на руки и на ноги желѣза<,> приковали под ратушею<,>. А тихъ людей<,> которіе при томъ були, якъ оныи Гаидученко Тимоша Мохну порубавъ, питали<,> // іменно Юска Корнѣенка, обывателя батуринского<,> в которого хатѣ<,> и оное сокѣрное забоиство выполни-лося<,>.

На чомъ такъ сознае<,>: «Кондратиха Гаидучиха кликнула мене<,> и Тимоша Мохну з его женою в свою комору для погуляння<,>. В которую мы пришедши<,> застали тамъ дѣвера ей, Кондратишиного<,> з Погари для повѣданія з ними приехадного<,>. И пючи горѣлку<,> зискала она, Кондратиха, музикъ<,>. Где и мужъ ей Кондрать Гаидученко будучи, горѣлку з нами пивъ<,>. И на всюмъ добре говорачи, нѣкому жадного напри-креня не чинивъ<,>. И мы ², нѣ в чомъ от его не ѡстерѣгаючися, безпечне всѣ гуляли<,>. А сокѣри и ножа, якіе при ему, Гаидученку, в скритю були<,> не знали и не бачили<,>. И ѡтуду, з Гаидученковой комори, поишлисмо

¹ Літера с виправлена з п.

² Літера м перероблена з ѣ.

до моего дому<,>. И в мене пючи медь и горѣлку<,> без жадной мови<,> и звады<,> не вѣдаю, *откуда*, Кондрать Гаудученко<,> вихопивши стелмакомъ свою сокрѣу<,> нечаянно ударилъ оною на еднои лавѣ з нимъ сидячого Тимоша Мохну разъ по разу двучи у голову<,>. *Од* чого я<,> злякнувшись<,> и в подпирости будучи<,> впалемъ из за стола пуд лавку<,> ожидаючи и себѣ *от* его такъ нечаяннои пагубы<,>. Ажно онии, повидѣвши, же Мохна, рѣзникъ, *од* тихъ ударовъ<,> з великимъ вилитемъ кривѣ упавъ на землю<,> и жена его, Мохнина, за его ухопилася<,> скочилъ вонъ ис хати<,> несучи з собою и тую сокрѣу у рукахъ<,>. И мы, в томъ окрикъ учинивши, тилко що живого винесли одного Мохну надвуръ ис хати<;>».

Для лучшого в томъ вивѣданнѣ рѣчей<,> питалисмо музыкъ, якие тамъ играли<,> именно Михаила Базавлука и Петра Василенка<,>.

Которіе такъ сознали<,>: «По прошенію Кондратиhi Гаудучихи<,> играли мы в ей на мѣстѣ стоячи *коморцѣ*<,>. И тамъ будучи, мужъ ей, Кондратишинъ<,> и Тимуш Мохна з женою<,> такъ и Юско Корнѣен[к]о<,> хороше себѣ в гулянно сѣдѣли<,>. И *оттуду* ¹ поишли всѣ з Юскомъ Корнѣенкомъ до его дому<,>. И тамъ гуляючи значне<,> без жадного посвару и перемовленнѣ<,> не знати, *откуда* Кондрать Гаудученко добувши свою сокрѣу, ударил оною несподѣванно<,> на еднои лавѣ з нимъ сидячого Тимоша Мохну у голову двучи<,>. І *они* *од* того удару на землю упавъ<,>. А Юско Корнѣенко и себѣ из за стола под лавку упавъ. // А мы, едно з ляку, а *дру-*
2 *гое*, за такъ нечаяннымъ ударомъ<,> не поспѣли ² его, *забоиц[у]* ³, в руки ухопити<,> а до того и не смѣли безпечне<,> же з сокрѣою ис хати пречѣ побѣгъ<,>. И другіе люде, у сѣнцяхъ пючи, не удержали его, Гаудученка<,>».

На певнѣишии доводъ призивалисмо тихъ всѣхъ людиц, которіе у сѣнцяхъ сидѣли<,>: Клима Стокоза<,> Стефана, фактора индуктарского[о]<,>. Где и Семенъ Гарасименко, воить, в посиженнѣ з ними бувъ<,>.

И такъ оніе мовили: «Мы не знаемо, якъ тое *от* Кондрата Гаудученка виполнилось Тимошу Мохнѣ *забоиство*<,> поневажъ, купивши пива, напилися<,> а в хатѣ не було ⁴<,>. Тилко жѣ не чулисмо жаднихъ ис хати посваровъ<,>. И обачили, же Кондрать Гаудученко з *о*кривавленою сокрѣою с хати бѣжит<,>. Вхопивъ бувъ его Климъ Стокузь<,> и онъ того мало тоєю жѣ сокрѣою не поразилъ<,>. И вирвавшись<,> побѣгъ из оною к дому своему<,>. И учинився ⁵ в тимъ окрикъ, же Мохну Гаудученко порубавъ<,>. И винесли одного с хати<,> тилко що мало в живихъ зостаючого<;>».

Я теды, сотник, з Даниломъ Харевскимъ, атаманомъ наказнимъ<,> и з Семеномъ Гарасименкомъ, воитомъ<,> и при многихъ людехъ, вислухавши реченнихъ люди *и* мови<,> велѣлемъ до далшого времени, куды тотъ рубаниц, в животь чили к смерти, повернется, записати.

Року и дня вишшеи писання[о] ⁶.

¹ Друга літера **т** перероблена з іншої.

² Літера **и** виправлена з **о**.

³ Літера **у** відірвана разом з краєм аркуша.

⁴ Описка. Треба «не були».

⁵ Права вертикальна лінія другої літери **и** є водночас частиною наступного **в**.

⁶ Літера **о** відірвана разом з краєм аркуша.

Тут же и сіє приписуємъ<,> же покоинни Тимушъ Мохна<,> якъ почаль бувъ от болести говорити<,> мовиль при цюлюрику до свойственнаго своего, жебы его, Кондрата Гаудученка, не лаяли, мовячи: «То минѣ такъ бѣ далъ<,>». И не блговолить о его, Гаудученковой, смерти ¹<,>.

25. *Слѣдство у справѣ про крадіжку червінців із скриньки миргородського сотника Гаврила Беца хлопцем Мартином і його дядьком Іваном Линниченком*

17 лютого 1714 р.

Миргородська сотенна канцелярія
Миргородського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 1473, оп. 1, од. зб. 1. Це актова книга Миргородської міської ратуші. Документ уміщений з порушенням хронології і відрізняється від решти рукопису іншим почерком та меншим форматом аркушів (204 × 316 проти 251 × 385 мм). Складався учетверо, як лист.

115

Року #аѣді [1714]<,> мѣся февруарія, зѣ [17] дня<,>.

На врьдѣ нѣшомъ мѣскомъ Мыргородскомъ<,> передъ нами, Азентнемъ Дорофѣвичемъ, на тотъ часъ засѣдающимъ сотникомъ ²<,> з товариства зась присѣдающихъ Леска Киика<,> Панка Иващенко<,> Микити Шапоченка<,> а з мешанъ тежъ Демяна Сагайдачнаго, воита<,> Івана Хвесенка<,> Опанаса Москаленка, бурмистровъ ратуша Мыргородского<,> Григорія Корсунского<,> Кирила Лєня, Хведора, писара<,> Кондрата Ісаєнка и іншихъ немало<,>

постановившихся персона лѣтеръ<,> его мѣсть пнѣ Гавриль Беца, сотникъ мыргородский<,> просиль насъ о вислухання своей жалоби<,> обовязавши насъ сумлєнямъ<,> ижъ би подлугъ самой правди бжой<,> а не на лица зѣряще, справедливостъ чинили<,> таковую протєстующи рѣчь<,>: «Мой ласкавие мѣсѣ пнове<,>! Прошлого лѣта, когда бѣлемъ у войску под Санджаровомъ<,> тогда, безъ битности моей<,> присталь до двору моего хлопєць сирота<,> именно Мартинъ<,> зѣростомъ якъ би у десятокъ лѣтъ<,>. Которого а за прибуттямъ моймъ ку дому<,> уподобавши, принялъ<,> и якъ належить, его зодягнулъ<,>. И до сего часу той хлопєць, при мнѣ мешкаючи, обиходился слушне<,>. Аже прошлой седмици сего свѣтого великого поста первой<,> на вторую ступаючи<,> у понедѣлокъ<,> трафилось мнѣ розсмотрѣти дѣла своего у шкатулѣцъ<,>. Где тамо оглядѣлъ червонихъ<,> — ажно не знать где задѣлися седмѣ червонихъ<,> толко руками члвческими вѣзяти<,>. Сталь чинити вѣ своемъ дому ѡпитъ и обискъ<,> и на всѣхъ мойхъ дворовихъ порозумѣвати<,> и грѣшити<,> яко завше тому грѣшнѣише, кому станеться шкода<,>. Теди строфуючи всѣхъ у понедѣлокъ увечеръ<,> а у вовторокъ поменєннии хлопєць Мартинъ подкинулъ за двор на смѣття<,> и того часу, заразъ

¹ Абзац на лівій половині аркуша.

² Далі в рукопису місце від витертого писарем слова.

убѣгши у хату пекарню, ознаимиль<,> що якъбы то тѣ онъ червоний тамъ найшоль<,> два дукати<,> а едень самии<,>. Кудѣ пославши з нимъ молодика<,> засталъ тѣ червоній на смѣтю<,>. Зачимъ а, постерѣгши, же то онъ самъ тому естъ дѣйца<,> а не находецъ<,> тих червонихъ<,> питаль его, где тѣ червоніе вѣзяль<,> // и якимъ способомъ<,>. На що онъ, хлопецъ, ѡтказаль, що «а тѣ червоний, у платочку заверченіе, за скринѣю найшоль<,> и заховаль на горѣ хатной<,> а тепер, обачивши, що стали чинити обискъ и опить<,> такъ а подкинулъ<,>». Теди изнову питаемъ<,>: «Чому ти през колко часи у мене мешкаючи<,> нѣ в чомъ не изневѣрилъся, а тепер такіи пудкопъ учинилесь<,> и так важился до неробочого дѣла дерзати<,>? И где тѣ два червоних задѣль<,> ѡт тих пяти, що подкинулъ<,>?» На що онъ, хлопецъ, перво сказаль<,> що «только я тих червоних и знаю<,> а болшъ не знаю и не вѣдаю<,> кромѣ тих, що подкинулъ<,>». И много такъ то так фѣглюючи<,> и вертячи, а потомъ признался, що «мене правѣ дядко мой, будучи когдѣсь на работѣ у дворѣ, такъ училь<,>: «Если правѣ лучится тобѣ що найти у пна твоего<,> то мнѣ ѡтдай<,>». И я тежъ якъ узялъ тѣ червоний и держаль на горѣ<,> а дядко мой тогда кулля тесаль на подварку и запиталъ мя: «Чи не наишоль ти чого<,> albo чи не маешь якої копѣйки<,>?» Тогда я ему сказавши, що «есть у мене якіес два шеляжки жовтенки<,>» ѡтдалъ за дворомъ, за фурткою<,> гди ж онъ, помененни Иванъ, дядко мой, тогда у дворѣ бувъ<,> а я тутюну стерѣгъ у дворѣ<,>». Прето не даючи вѣри подоброволне виреченнимъ хлопецевимъ словамъ<,>, казалемъ вибити рузкою, допитуючися, чи правда то естъ<,> жеби з ненависти не вирекль<,>. На що онъ яко подоброволне<,> так и при караню нѣ на кого болшъ, только на Ивана, дядка своего, волаеть<,>. Теди того жъ часу призвалемъ Ивана, дядка хлопцевого, и питаемъ подоброволне<,> чи взялъ тѣ червоніе у хлопца<,> чили нѣтъ<,>. На що онъ, Иванъ, до того взятку<,> прится<,> а хлопецъ ему до очии говорит, що «нѣкому иному, только тобѣ,— мовит,— дядку, ѡтдалъ<,>». Бо гди ж иншого часу не можешъ за колкома рази его на роботу скликати<,> а онъ того часу без дѣла увесь днь у дворѣ тинялся<,>. О чомъ а не чинячи самъ себѣ за мою шкоду справедливости<,> велце прощу вѣших мѣстей ѡ свѣтую и слушную справедливость<,>»

По якої занесеной жалобѣ его мѣсти пна сотника мыргородского<,> мы, заседающие особи<,> казалисмо постановити того Ивана Линниченка<,> подварчанина сотницкого<,> на которого сознаеть хлопецъ<,> и питалисмо: «Где тѣ червоній задѣль, якіе хлопецъ тебѣ даль<,>?» Аже // Аже помененни Иванъ ѡтнюдь до тих червоних не признается<,> и невиннимъ себе чинить<,>. Ово жъ знову призвавши хлопца<,> и пред очима его, Ивана, рассказали вибити розками вѣ ратушу<,> допитуючися, где задѣль тѣ два червоних. Еднак же онъ, хлопецъ, яко при караню и подоброволне первой признаваль на дядка<,> так и тепер, в ратуши, ему жъ у очии говорит<,> що «а правѣ тобѣ, дядку, ѡтдалъ<,> за двором, за фурткою, того часу, як кулля тесаль еси на подварку<,> да приходиль у двур<,> а я тогда тутюну надворѣ стерѣгъ<,> и запиталь мя: «Чи не наишоль ти чого, якъ а тебѣ перво казалъ<,>

албо чи нема якої копѣйки<,>?» И я ему сказаль, що «есть у мене щось за шеляжки жовтенкиє два», и далъ ему<,>».

А которого часу тие червоние ему хлопецъ далъ<,> на тое пнѣ сотникъ поставлялъ двохъ свѣдителей колѣсниковъ<,> Павла<,> и Ониска, которые тогда робили у дворѣ коло возовъ<,> а онѣ, Иванъ, нѣ знать для чого, без жадного дѣла<,> тинялся по двору, а на подварок не йшолъ робити<,>. А гдѣ¹ предстали колѣсники Павло и Ониско, питалисмо, для какой ради забави<,> албо дѣла тотъ Иванъ у дворѣ тинялся<,> а на подварок не йшолъ робити<,>. Аже колѣсники Павло и Ониско такъ сознали<,> що ему пнѣ сотникова, грозячи, висилала<,> на подварок<,> а пѣтомъ Василь, слуга пна сотника, и иншіе, ему ганячи, висилали<,> а онѣ то сяк, то такъ тиняючися, насилу з двора вишолъ<,> тимѣ отмовляючися, що «а з дому сокири не узялъ<,>».

Теди ми, яко засѣдающие особи<,> уважаючи розніе слушний доводи подлугъ свѣдительства людского<,> и сознатя хлопцевого<,> что конечно *от* рукъ его тие червоний не *от*ходили<,> наказалисмо судомъ ншимъ, жеби конечно, не вертячи болшъ<,> и нѣчимъ не вимовляючися, вернулъ тие червоний пну сотникови<,>. Онѣ же, большой турбацийъ заживаючи<,> не похотѣлъ вернути<,> але прится до того своего учинку<,>. Теди, яко несклонного суду ншому и упартого<,> а жадного виводу по себѣ не мѣет<,> казалисмо до вязеня туремного оногo узяти<,> а сию инквизицію до висоце поважного разсужденія и уваги добродѣя ншого, его млсти мсцѣ пна полковника миргородского<,> залецити велѣлисмо<,>.

116 зв.

Аже // его млст<:> самъ добродѣй по вичитаню *он*ой<,> наказаль своимъ висоце поважнымъ судомъ<,> чтобы конечно<,> тотъ Иванъ, яко власний до того учинку притомник<,> тую всю шкоду его млсти пну сотникови нагородилъ<,> и звиклой винѣ за таковое свое непорядное дѣло былъ подлегли<,>.

Ми теди, вишей мененние особи<,> по злищенню и суду его млсти мсцѣ пна полковника ншого миргородского<,> казалисмо у его, Ивана, за шкоду, меновите за два червоних, одного вола взяти<,> а другого за вину, на немъ оказавшюся<,> и доводомъ слушнымъ переведенную<,>. А сию справу, зѣ суду ншого виданную²<,> декретомъ прикривши<,> до книгъ мѣскихъ ратуша Миргородского, зовомихъ чорнихъ<,> казалисмо актиковати<,>.

¹ Літера Г на місці витертої.

² Слово перероблене з іншого напису.

26. Слідство у справі про вбитого жителя с. Кам'янки Полтавського повіту Зінця Сипиленка, знайденого на шляху від Коломака до Великих Будищ

8 лютого 1715 р.
Великобудиська сотенна канцелярія
Полтавського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 125. Документ — оригінал. На арк. 14 зв. помітний слід від круглої печатки діаметром орієнтовно 27 мм, зелений віск висипався. Під нею, на третій згори частині аркуша, поділеного увосьмеро, праворуч написані по вертикалі два рядки іншим почерком і чорнилом: «Року 1715, февр<:>. О забитомъ члвку<.>» (місяць не зазначений). Квадратні дужки у тексті вживаються лише у випадках, коли літери або частини слів відірвані разом з краєм аркуша (винятки зазначені у виносках).

13 Року тисяча сѣмъсотъ пятьго[о] на дцетъ, февруарія во ѿ [8] днь<.>

Іванъ Коробченко, житель великобудискій, едуци рано, предъ свѣтомъ, з дому свого за Ворскло шляхомъ, якій идеть ѿ Коломака до Будищ<:>, въ поле по сѣно<,> найшоль на томъ же шляху члв[ка] вѣночи, подле шляху лежачого, у кожусть, и сѣрою свитою при[к]ритъ, и в чоботях<:>. А когда, мовить, воли его спудилися, и ѿн, воли удержавши а розумѣючи, що члвкъ живий спит, вдарилъ ѿного батогомъ разъ и другой, кричачи: «Чого ти тут лежишь<:>?» И видячи, же не ѿтзивается, кинулъся к нему, и взявши за ногу, хотѣлъ ѿбудити. И тогда всесовершенно познал, що члв[къ] мертвий<,>. И ужаснувшись, едно, що самъ ехаль, другое, же ночн[а] доба<:>, ѿоставилъ ѿного на том же мѣстцѣ и поехалъ шляхомъ за своимъ намѣреніемъ ¹<:>. «Аж зараз настигли за мною еще два члвк[а], именѣнно Трохимъ Винниченко зъ товаришомъ, житель наши ж великобудискіе, зъ маестности черничиной<,>. И я имъ сказалъ: «Чи не можно бѣ, щоби вы сіе тѣло узjali и до села Старих М[и]линовъ къ церквѣ ѿпроводили<:>?» Теди ѿнѣ мнѣ ѿказали<:>: «Недалеко уже свѣтъ, можетъ его хто инѣший наити и узяти<:>. А ми свой путъ завакуемо, ворочаючися назадъ близко милѣ<:>». И такъ три нас ѿ того тѣла шляхомъ поехали. И ѿтехавши з пулгоней, наишли шапѣку<,>. И мало еще проехавши, споткали тожъ трохъ члвка, якіе везли корита и сказалися намъ, що ѿны житель багачкіе ², з полку Миргородского, именѣнно Михаилъ Рибалченко с товариствомъ<:>.

И ми имъ ѿсвѣдчили того мертвого члвка, на шляху противъ ихъ лежачого<,> и просили ихъ, абы зъ собою узjali и в путъ до села ѿпроводили<,> и шапѣку имъ, 13 зв. якую наишли на шляху, давали<:> Теди ѿные намъ ѿказали: //« Ми нѣ шапки сеей у вас не ѿземъ, такъже и тѣла тог[о] не будемъ брати<,> а до села приехавши, ѿзнаймимо». Що так и учинили<:>. Скоро прибувши до села Старих Млиновъ, атаману и священнику тамошному ѿтцу Гавриилу ознамили<,> и и

¹ Друга літера є виправлена з н.

² Мабуть, описка замість «багачкіе» або «багацкіе».

у городъ Будищах тож дали знати сотниковъ<,>. И зараз велѣлъ сотник з того жъ села Млиновъ посилати по тоє тѣло<:>. А когда виехалъ Леско, шинкар, из другимъ члвкомъ брати оног<,> тогда и я, вишѣ помянутый Иванъ Коробченко, повернувшись уже зѣ сѣномъ, на томъ же мѣстцу их засталъ, и шапѣку на тог[о] мертвого накладалъ, и на ¹ сани помагалъ зѣнѣмати. И видѣли, що голова зѣ правого боку у двох мѣстцах оному была пробита, и горло перерѣзано<,> и патолока велми кривавая<:>. Такъже и шляхомъ, едучи вѣден, видѣли слѣдъ в килкохъ мѣстцах кривавый, куда ворочано саними. И знати било на шляху, що едними санми а парюю коней езджено<,>»

По семъ як скоро припроважено того забитого члвка у городъ, теди я, сотникъ Маѣимъ Левченко, писалъ до пна обозного полкового и на мѣстцу полковничомъ наидуючогося у Полтаву ², ознаимуючи<,> и вѣ иншіе города и села околичніе<:>

По томъ теди моемъ ѡбъявленію третог[о] дня, прибывши из села Камянки, уезду Полтавского, Федор Левченко самодругъ познали зараз того мертвца и сказали намъ, старшинъ городской будиской<,> же то их племѣнникъ, того ж села Камян[ки] ³ житель, іменѣно Зѣнецъ Сипиленко, подданѣнии пнѣ Филиповой Черняковой<:>. А ездилъ вѣ дѣль до Харкова зѣ паномъ Алеѣземъ Чернякомъ на едних санех<,>. И он, Алеѣзь Чернякъ, самъ приехалъ до села<,> и сказалъ жонѣ покойного, що будто // их разбойници на шляху уночи напали<,>. «И я,— мовит,— утѣкъ, а е[го] захватили, и бѣгъ знает, що ся зѣ нимъ чинить<:>». И з таковимъ жалемъ он, Федор Левченко, зѣ другимъ племѣнникомъ своимъ ѡтехали ку домови<:>

Потомъ, когда уже за прибутемъ зѣ Глухова у Полтаву его млсти пна полковника войска его црского пресвѣтлого влчства Запорожског[о] нашог[о] полтавского Івана Черняка<,> и за донесеніемъ оному<,> по его ж панѣскомъ указу прибывши до города нашего Будищъ п<:>. Иванъ Тарнавский<:> для достовѣрнѣйшого розисканя и ѡсмотрення мѣстца того, где, власне, забито оного Зѣнца и наидено тѣло<:>, сполне зо мною, Маѣимомъ Левченкомъ, сотникомъ<,> зѣ Лаврѣномъ Микитенкомъ, асауломъ арматнимъ, на тот час тут же, у Будищах, наидуючимся<,>, и з Стефаномъ Мартиненкомъ<:>, Сидоромъ Яременкомъ<:> и Панасомъ, писаромъ<,> ездиди до того мѣстца<,>. И любю уже мал[о] снѣгомъ притѣрушеное, наишли<,> и ѡсмотруючи, видѣли патолоку кривавую<,> и знакъ ступней едного члвка ѡколо тог[о] мѣстца, где оное забитого члвка ⁴ лежало тѣло<:>. И тоє ви[и]-дѣли, що едучи ѡт Коломака кѣ Будищамъ, изкинено на прав[ую] сторону шляху зѣ саней, ногами на шлях, а головою ⁵ у снѣгъ. И там же, ѡтступивши на еденъ ступѣнь кѣ горѣ ѡт головы, под кущемъ дубовимъ, руки мито<,>

¹ Літера н виправлена з с.

² Літера у виправлена з іншої.

³ Частина слова «ки» заклеєна при реставруванні аркуша, нечітка.

⁴ Літера ч виправлена з л.

⁵ Літера ю перероблена з го.

и кровъ, якая падала на снѣгъ зъ рукъ, и тепер свѣдчить<:>. А *от* того мѣстѣца шляхомъ якъбы пулгоной *от*техавши, кровъ знати на тую жъ правую колю<:>. А когда уже повертано из шляху ¹ на лѣвую сторону снѣгомъ, у дубину, и тамъ, на снѣгу, кровъ била<:>. А слѣдъ еднихъ саней, а двома конѣми<:>. И за другимъ разомъ, повернувши на тую жъ сторону, улѣво, мало мановцемъ едучи на другий, лѣтний, шлях, якии идетъ *от* Будищъ попуд лугомъ, къ Ковжижи зѣхавши, слѣдъ зѣгублен. //

14 зв. Сые ми, вишѣ поменутіе персони, яко самовидци, разсмотрѣвши и поточне виписавши, у Полтаву до судовихъ дѣлъ за рукама нашими *отдаемъ*<,>.

Въ семъ, вишѣше именованѣномъ ², року и дню<.>

Маѣмъ Левченко, сотникъ великобудиский.

Іванъ Педаненъко, атаман городовий<,>.

Анѣдрѣй Петренъко, войтъ<.>

Іванъ Гнояненъко, бурмистръ мѣский<:> ³.

Іванъ Тарнавский<,>.

Лаврѣнь Микитенко, асаулъ арматний<.>

Стефанъ Мартиненко.

Сидор Яременко<,>.

27. Слѣдство у справѣ жителѣв м. Кролевця Пилипа Михайловича і його дружини Агафѣі Пилипихи та Юська Олексенка і його дружини Агафѣі Ющихи, що ніби приховала гроші, залишені у спадщину дітям покійною дружиною судового

1 квітня 1715 р.

*Кролевецька сотенна канцелярія
Ніжинського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 33. Бракує узвичаєних підписів і печатки, які, певне, на супровідному листі до Генерального військового суду. Можливо, це лист від 2 квітня 1715 р., уміщений в іншій справі ЦДІА УРСР у Києві — ф. 51, оп. 3, од. зб. 104, арк. 5—6 зв.

2 Року бжого ~~на афеі~~<:> [1715], мѣся априля, ~~а~~<:> [1] числа.

Перед нами, зуполнимъ урядомъ городовимъ Кролевецкимъ<,> Андреемъ Бутурлимомъ, сотникомъ<,> Федоромъ Ивановичемъ, атаманомъ городовимъ<,> Семеномъ Григориевичомъ, войтомъ<,> Маѣимомъ Филоновичом, бурмистромъ<,> и при битности пна Михайла Бобрика, висланого *от* боку его млсти пна Алеѣя Михайловича, судий войскового енералного<,> виведенная инквѣзичия въ справѣ Юска Алеѣзенка и жонки его Агафѣй<,> зѣ Пилипомъ Михайловичом и жоною его Агафѣиею<,> жителями ншими кролевецкими<,>.

¹ Літера ш нерероблена з л.

² Частина слова «имен» на місці витертого напису.

³ Попередні підписи розташовуються на правій половині аркуша, наступні — нижче, на лівій половині.

Которіе то обѣ сторонѣ, ставъши передъ судомъ войсковымъ Енералнымъ, зослалис сюда, до насъ, выжей мененного уряду Кролевецкого<,> зѣдаючися на свѣдители свойхъ<,>. Которихъ<,> якъ въ поважномъ унѣверсалѣ, писанномъ до насъ од его млсти пна судий войскового енералного<,> вираженно, до насъ призвавши, передъ себе, о томъ заводѣ подоводне роспитати<,>, такъ мы въсѣхъ тихъ свѣдковъ обостороннихъ подъ самою совѣстію, христіянско обовязуючи сумленемъ<,> роспитовали<,>. И теперъ<,>:

Семениха Рудецкая, на которую Ющиха зѣдается<,> якобы оная свѣдома о ключѣ од тоей скринѣ судовой, будто при ней Ющиха и ключъ отъ двѣчинѣ покойной судовой до рукъ свойхъ одобрала<,> прето оная Семениха подъ клятвою божится, же о томъ ключѣ не знаетъ и не бачила<,>. «Тилко,— мовить,— призывала мене Ющиха въ господу свою<,> оглядати покойной судовой худоби<,>. И на томъ часѣ Юско, мужъ ей, од комнати зѣ собою занеслъ ключъ<,> и я<:> зѣ тоей худоби и наменьшой рѣчи не видѣла<,>. И такъ зѣ господи ѱ одошла<,>»

2 зв.

Василиха старая визнаетъ такъ: // «Случилося,— мовитъ,— поити мнѣ до ктиторки стониолскои на маслосвятіе. И постигши мене на улицѣ, Гапка Ющиха звала до себе оглядѣти позосталой покойной судовой въ скринѣ худоби<,>. И я<:>,— повѣдаєтъ,— мовила: «Покличмо зѣ собою и Пилипиху<,>» И оная Ющиха, визвавши ей зѣ хати, покликкала зо мною оную до господи своей<,> и одомкнувши тую скриню, и викладала платѣ зъ оной и иншіе рѣчи<,>. Также и гроши, зѣ хустою винавши, дала мнѣ лѣчити<,>. Которихъ било чехами одинадцетъ таярьи безъ гривнѣ. А она, Ющиха, при Агафій Пилиписѣ переглядала платя<,>. А кгда вийшлисмо зѣ дому ей за ворота<,> теди говорила мнѣ Пилипиха<,>: «Чи видѣла,— мовитъ,— ты зѣ козкою гроши<,>» якъ Ющиха виймала зѣ скринѣ платя, и кузку зѣ грошми винавши и мало въ рукахъ подержавши, заразъ оную въ тую жъ скриню вкинула и платямъ скоро прикидала<,>?» И мовила мнѣ<,>: «Вернѣмся,— повѣдаєтъ,— опятъ до ней, и нехай намъ Ющиха і тие гроши покажетъ, и перелѣчимо, сколько въ той козцѣ ихъ естъ<,>. Бо оная покойная судовая безродная и безъ мужа своего померла<,> а дѣти zostалисѣ маліе и не вѣдатимутъ о томъ<,>. И намъ за тоє будетъ со грѣхомъ, ежели ми вѣсего того не довѣдаємося<,>». Теди я<:> одказала Пилиписѣ: «Не поиду<,>». И такъ пойдисмо од двора Ющишиного<,>»

Признаєтъ Марѱ Олезенковой<,> а баби покойной судовой, якая того часу и дитя в ней брала и за живота еще ей, покойной, питалася, мовитъ: «Унуко! Бгъ вѣдаєтъ, послѣ дитини и сама чи будешъ жива<,>. А члвѣка твоего зѣ дороги не машъ<,>, а дѣти вши маліе теперъ. Кажи, що твоемъ дѣтямъ зостанетсѣ<,>?» И оная,— повѣдаєтъ,— одказала мнѣ: «Есть,— мовитъ,— бабко, въ схованню скриня моя у Ющихи зѣ худобою<,>. Будетъ дѣтямъ моимъ<,> и не пойдутъ // они поподоконню<,> хлѣба просити<,> ежели Гапка Ющиха, кума моя, бга боятися будетъ<,>»

3

Остапъ Плазенко, ключникъ цеху шевского, посвѣдчаєтъ<,> же «якогос часу посаженъ билъ судовии у турму<,>. И братя шевская, порадивши

межи собою, послали,— мовит,— мене з молодшимъ братомъ вѣзати скриню у судовою. А кгда, пришовѣши, хотѣлисмо оную вѣзати<,> прето покойная судовая<,> просила насъ тилко одо[м]кнути и щос собѣ виняти<,>. И якъ одомкнула, и заразы гроши зѣ козкою винявши<,> оную скриню замкнувши, видала до рукъ нашихъ за долгъ<,>»

Того ж Остапа Плазенка признае<,> въ тие слови<,>: «Якогос,— повѣдае,— часу вѣсе братво шевское, пришовши въ двор свой, хотячи судово[о] вилати з оног<,> за пянство его<,> и ключъ од него одобралн комнатни<,>. Тилко ж окна комнатного забули добре зачинити<,>. А покойная судовая, дѣвчину свою квартиркою у комнату оную вѣславши<,> и ключ юй подала<,>. Якая то дѣвчина, одомкнувши скри[н]ю свою и винявши гроши, подала матери своей<,>. Которие и видѣлисмо у покойнои, за пазухою якъ носила, при вѣсему братству ншомъ<,>» ¹ //

З зв.

Другие пункѣта, виведенные стороны першого заводу Ющихи, жонки Алеженковой<,> зѣ Агафиею Пилипихою<,> жителей нашихъ крелевцкихъ<,>.

Признае Мари Василихи, мѣрочнички, въ тие слова<,>: «Якъ скоро<,> — повѣдае,— Агафия Пилипиха въ той дворъ протопопскии пришла, где и Гапка Ющиха зѣ жонками наподпитку сѣдѣла<,> такъ заразы Ющиха напала Пилипиху лаяти и непоцтивими словами ей безчестити<,> и тое мовлячи: «Чому зо мною, овакая, не прощаешся, бо уже постъ придитъ?» И такъ бгомерзскими словами Пилипиху Ющиха безчестячи<,> и под лаву за тие гроши судово[о] хвалячися ей подогнати<,> и бити поривалас<,> тилко жъ ² не допущено<,>».

Тимофѣева, писарка, въ такие слова признает<,>: «Когда,— мовит,— тамъ сѣдѣлисмо<,> и тилко сказано, же идетъ туда ж и Пилипиха, теди она Ющиха мовила: «Коли бѣ тилко, овакая, сюда пришла, знати-му, що онои дѣяти<,>, бо давно уже я<:> за ней сердцемъ болю. Бо она о мнѣ вѣсѣмъ людемъ роззвягала о грошахъ судовою, якобы я оние потайла<,>». Пилипиха, пришедши, и сѣла близко комнатн<,>. А Ющиха особливе<,> и якъ би то могли Пилипиху въ томъ зачепити о заводъ<,> вѣставши з мѣстца своего, стала людеи частовати и в томъ же ряду будучую ³ Филипиху чаркою обминовала<,>. Що видячи, Пилипиха, вѣставши з межи людей, хотѣла пойти до господи<,> // А Ющиха, похвативъшис, запинила ей од порога и вчинила посварь, гаячи ей непоцтивими словами, чого встидно и писати<,>. А вѣсе за тие гроши<,> домовляючи тое: «Твой мужъ въ початку жиль зѣ сестрою твоєю, а потим и тебе, суку, взял за себе<,>». И пхнула ей кулаками въ груди<,>. На якіе слова мовила Пилипиха: «За що ти мене безчестишь и бѣешь<,>?» А она Ющиха: «За тое, овакая нецното<,>». И она одказала: «Хиба од такой чую<,>».

Першое признае Семена Сорокотяженка, шинкара протопопского<,> якъ передъ нами въ початку признавал, же, мовит, «чувъ я, якъ оние Ющи-

¹ Нижче чвертка аркуша чиста.

² Далі закреслено писаремъ повторъ «тилко ж».

³ Літера ч виправлена з ю.

ха зѣ Пилипихою сварилися, тилко жѣ заводу ихъ и побою не знаю<,>». А теперъ, повторе, онъ же, Семень, признаетъ, якобы Пилипиха въ [початку] була Ющиху ударила, а не Ющиха¹. Якое сее его признаете двоязичное<,>.

Такъ же и хоружая признаетъ<,> якобы першое дерзновение Пилипишино на Ющиху<,> же ударила ей рукою у шоку² за таковие ей слова<,>.

По всѣхъ тихъ свѣдѣтеляхъ<,> Одарка Ячиха Черепаниха визнаетъ, же тое жѣ видѣла и чула, якъ Ющиха Пилипишу називала нещнотою и бестиею<,> мовячи: «Ти уже, суко, не годна и по свѣту ходити<,>, бо твой мужъ въ початку живъ зѣ родною твоею сестрою, якъ мужъ зѣ власною своею жоною<,> а потимъ и тебе за себе вѣзъл<,> за жону<,>». И до килка разий поривалася Пилипишу бити, тилко жѣ не дано<,>.

4 зв.

Тутъ же и тихъ людей, на которыхъ Юско зѣдається, призивалисмо передъ себе и такъже под совистию питалисмо<,> онихъ. На которыхъ онъ въ початку передъ нами не здавался<,> але тогда, якъ мѣвъ ехати въ Глухъ³<,> и ходячи зѣ школьнымъ молодикомъ, випитовалъ и писалъ<,> признаете, яко жѣ и Семеново<,> и хоружой, а оние передъ нами и разу не були<,>. Которихъ и посилаемъ въ Глуховъ<,>. Такъже и сихъ людей<,>: Ярему Гриненка<,> Андрѣя Нагорненка<,> Андрѣя Мартиненка<,> и Івана Холодинку⁴<,>. А Івана Бичка в дому не маш<,>.

28. Слѣдство у побутовій справѣ тростянськихъ жителей Палажки Василихи та її свекра Грицька Левенця і чоловіка Василя Левенченка

12 травня 1715 р.

Батуринська сотенна канцелярія

Ніжинського полку

Подается за рукописомъ ЦНБ АН УРСР, I, 55332. На третій згорі праворучъ частині арк. 185 зв., складеного увосьмеро, написано зміненимъ почеркомъ: «Розискъ о Григорію Левенцю, жителю тростянскому, блудодѣяніе зѣ невѣсткою своею пополнившомъ. Року 1715, мая 12 д.» (причому передъ словомъ «невѣсткою» закреслено «женою свое»).

184 Року тысяча сѣмсотъ пятого на дцят<,> мѣся мая, вѣро[го] на дцятъ дня<,>.

Предо мною, Ѳеодоромъ Даниловичемъ, сотникомъ<,> Иваномъ Гордѣенкомъ, атаманомъ городовимъ<,> Семеномъ⁵ Гарасимовичемъ, воитомъ, батуринскими<,>, і при сидячихъ людехъ<,> Ивану Занку, хоружому<,> Науму Ивановичу<,> Хрицку [!] Хмаренку<,> і многихъ жителей батуринскихъ<,>.

ставши, Палажка Василиха<,> з ѡтцемъ своимъ Иваномъ Павленкомъ<,> и маткою Настею<,> жителей тростянскіе<,>, доносила плачливе

¹ Частина тексту «була ... Ющиха» перероблена з іншого напису.

² Частина тексту «же ... шоку» на місці витертого напису.

³ Мабуть, описка замість «Глуховъ».

⁴ Слово перероблене з «Холоденка».

⁵ Друга літера є правлена писаремъ.

на свекра своего Грицка Левенця<,> тожь жителя тростянского<,> и ознаимовала тирански<,> по его, свекра, причинѣ<,> руками мужа ей Василя Левенченка<,> выполнении на *еи* побои<,>, мовячи<,>: «Панове урядовіе батуринскіе<,>! Будучи я се третій годъ у малженствѣ за мужемъ моймъ у дому свекра своего<,> не дознала *от* него жаднихъ злихъ дѣлъ<,>. А сего

прошлого свѣтаго великаго посту<,> кѣлко разъ обрѣтши мене само едину у дому<,> покушался до выполнения похоти своей насиловать<,>. Чого ему бѣ въ тѣ постніе днѣ не допустивъ выполнить<,>. И я заразъ, с первого разу<,> тое свекра моего скверно дерзостное замишленіе<,> мужеви своему ознаимивши<,> безпрестанне грустила и стужала ему выступити *от* *отца* на иншую господу<,>. Котории, яко¹ молодого зросту и розуму<,> не разсудивши<,> велѣвъ мнѣ тое *от* *отца* его насилуваніе терпеніемъ зносити<,> мовячи: «З баткомъ не позиватися<,>». Якую я<,> волю его учинивши, замовчала<,>. Аже на самии Воскрснїа гспдня день<,> апрїл<,>: 17<,> усмотрѣвши мене свекоръ мои едину у дому, нехрстіанско насилувавъ<,> и богомерзскіи похоти своей выполнивъ на мнѣ еѣсьє<,>. Що я<,> тогда жъ мужеви своему извѣстила<,> и онии, якъ и первими слови, велѣвъ мнѣ мовчати<,>. И послѣ того, третей неделѣ по Воскресенїи<,> мая<,> 4<,> хотячи изнову свекоръ мои беззаконніе на мнѣ выполнить<,> в такіи часѣ<,> — увечерѣ позвано свекруху мою до жени хорои<,> а мужъ мои веде товару у загородѣ ночувати остався<,> — и онъ, свекоръ мои, на постѣль ко мнѣ в тои часѣ з яростію страсти своей пришовъ<,>. Которому² я<,> крикомъ³ и звязанемъ словъ не подавши, бездѣлна отпигнала<,>. За що онъ мене налаявши и похвалки чинячи, отпшовъ<,>. И з злости своей того ж тижня, у суботу<,> вигнавъ мене на ночь ис хати<,> а у неделю рано ставъ мнѣ // о ночлѣзѣ дорѣкати<,>. Чого я болшеи не терпячи, искажала оное беззаконніе свекрусь моеи<,> а свекруха ему, свекру моему, искажала<,>. И тогда жъ, у неделю, предъ вечеромъ<,> узавши мене<,> и мужа моего<,> свекоръ мои у хату<,> признался предъ всѣми нами тому своему грѣху<,> и наказуваль мужа моего а своего сїна<,> жебы тимъ его грѣхомъ мнѣ не нарѣкавъ<,> и збытковъ не чинивъ<,> мѣючи уже *от* того беззаконнїа остатися<,>. Аже четвертой неделѣ, у воторокъ, мая 10, пришедши онъ, свекоръ мои, пїяни<,> и розсмѣявшись велики<,> лаючи на мене, назвавъ нещнотою<,> а себе означивъ козакомъ<,>. Чого я ему, яко онъ самъ злу начальникъ, не потерпѣвши, такъже нещнотою назвала<,> и принявши *от* него за тое вдареніе<,> пошла надворъ<,>. Аже мужъ мун кликнувъ мене у хату, будто *от* *отца* виходити<,>. И я, любо то боялася *от* нихъ себѣ тиранства, пошла<,>. И повидѣвши, що свекоръ мои скриню мою надворѣ, тричи ударивши, розбывъ⁴, стала плате убирати<,> и зостала *от* мужа моего в хату уведена<,>. И тамъ, предъ свекром и свекрухою<,> по ихъ указу<,> трикратне отдихаючи, *от* мужа моего рознимъ способомъ

¹ Слово дописане над рядком.

² Склад «му» виправлений з «го».

³ Літера ѣ перероблена з у.

⁴ Слово дописане над рядком.

приняла бои<,> же сама уже свекруха моя<,> постеругши мене без милости к смерти убытую<,> водою отлила. Ибо цѣле до смерти велѣли мене быти<,> жебы болшеи нѣгде того беззаконніа не являла<,>. От которого бою пришедши я<,> маленько в себе<,> заледво без памяти утеком з двора свекрового вишла<,>. И не могучи дойти к отцу своему<,> до Процка Василенка<,> свекрового в первых брата, пришла<,>. И тамъ все о себѣ исказавши<,> отпочила<,> и до отца своего пришла<,>».

На тоє теды Палажки Василихи доношеніе<,> будучи наочне свекорѣ ей Грицко Левенець допрошувани<,> первѣи противъ тихъ невѣстки своей словъ тайлся<,> а потимъ, по многомъ розиску<,> кгда жена его, Грицкова Левенецева, противъ реченихъ невѣстки своей словъ не таячися, посвѣдчила<,> же признался мужъ ей в хатѣ предъ ними до того богомерзского з невѣсткою своею учинку<,> и самъ онъ, Грицко Левенець признался, мовячи<,>: 185 «З прелести діаволскои чигаючи я<,> подобного // до невѣстки своей ку богомерзскому грѣху времени<,> изославъ одного часу до свѣта жену свою до Батурина на торгъ<,>. А невѣстку свою на пѣчь к себѣ позвавши<,> виполнивъ тамъ з нею незаконніе<,>. И вдругое тогда жъ<,> викликавши ей у сѣни, учинивъ з нею грѣхъ<,> и от того часу богомерзско з оною мешкавъ<,>.

И на самии <(:>якъ она свѣдчить<(:>) Воскресенія Хсва праздникъ<,> пянии, не здержався¹ <,>. Егда жъ не попустилася мнѣ в томъ она, невѣстка<,> и освѣдчила женѣ моему<,> и я, уже обѣцявши покаятися, признался до того предъ женою и синомъ моймъ<,> хотячи тилко потайти, жебы нѣгде сего не явлено<,>. Аже невѣстка моя, не стерпѣвши одного от мене укоризненного слова<,> и не здержавши от мужа своего[о] удару<,> втекла до своего отца<,> и объявила тотъ богомерзский виступокъ<,>».

До тихъ зас Грицка Левенця, свекра своего, словъ<,> невѣстка его Палажка одизвавши<,> противне отмовляла<,> же «любо то, бувало, и чакротне покушается онъ, свекоръ мой, на тоє ко мнѣ незаконніе<,> еднак же не могъ² оногo <(:>кромѣ що на самии праздникъ<(:>) виполнити<,> за що, бувало, мене и лаєт, називуючи³ вѣдомою<,> и укоряючи<,> же не может своей похоти виполнити».

Онъ теды, Грицко Левенець<,> и совѣстію подносячи, мовит<,> що «не первии то разъ виполненное о праздниці Воскресенія беззаконніа<,> тилко жъ не вѣдаю<,> чи знавъ о томъ, якъ невѣстка повѣдаєт<,> синъ мой<,> или нѣтъ<,>».

Мы теды, урядъ<,> хотячи о томъ <,> сина его, Грицкого<,> а Палажчиного мужа, допросити<,> лечъ они, не вѣдома, куди с конми утюкъ<,>.

И яко сами уже призналися до того богомерзского виступку<,> ин[к]-вѣзиціално оное виписуємъ<,> и до висоце поважнои суду воискового Енералного уваги подаємъ<,> з подписом рукъ наших<,>.

А его, Грицка, в окови заливши, у вязеню тримаємъ<,>.

теодоръ Данилович, сотник батур<,>.

Івань Гордѣнко, атам. батур<,>, зо всѣмъ урядомъ<,>.

¹ Літера з виправлена з у.

² Нижня частина літери ь відірвана разом з краєм аркуша.

³ Так в рукопису.

29. *Справа про бунт жителів м. Комишної, підбурених колишнім сотником Стефаном Яценком проти генерального військового судді*

8 листопада 1715 р.

Комишнянська сотенна канцелярія
Гадяцького полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 55350. Документ — оригінал, скріплений на арк. 231 зв. круглою восковою печаткою діаметром 32 мм з написом по колу: «печать городоваа комишанскаа». На середній частині праворуч складеного ушестеро арк. 232 зв. зазначено іншим почерком і чорнилом: «Урядовое писмо комисск. о забраню станѣ<:>. Всѣх из сим 9<:>». Арк. 232 чистий.

231

Року тисяча сѣмьсотъ пятого на дцять<,> ноеврия осмого дня<,>.

На ратуши Комишанской<,> пред нами, Иваном Крупкою, сотником<,> Трохимом Гречаним, атаманом городовым<,> Федором Дирдою, войтомъ<,> Дорошем Гриценком, бурмистромъ<;>, зѣухвалний бунтовничий поступокъ комишанъ<,> которіе смѣли и важилися, честь его млсти пна судий енерального іспражняючи, насаждати ¹<,> ругати<,> уближати<,> которих рѣчи тут нижег описалисмо<.>

Присланный от пна полковника гадяцкого рохмистръ [!] зѣ двома волохи вѣ Комишную казал вѣсѣхъ гражданъ избѣити<,>. И до двора пна судѣнного асаули громаду пригнавши, подводи вѣсѣ, якіе по пашню от пна судий присланни були<,> а на остатние деревнѣ било наложено, заарештовали и держали цѣлие сутки, стерегучи вѣсѣ<,> городом<,>.

Где и Стефанъ Яценко, бивший сотникъ комишанский<,> зѣ единомишленниками своїми<,> Иваном Зенкувским<,> Яковом Ковтуном<,> Грицкомъ Римаренком, хоружим сотенним<,> Семеном Передерѣенком<,> шаблю под полюю держачи и кий вѣ руках носячи<,> народ побужали<,> аби его млсти пна судий зѣневажали, мовлячи: «Тепер час маєте, вѣсяк за свое говорѣте, а его не боитеся<,>» ². И сам Яценко, матерно лаючи бридкими словами<,> мовил: «Если би тут появилсѣ судия, и вѣ очи не повѣстидивсѣ би его зѣневажити за свой жал<,>». И любо нѣкоторые зѣ межи громади отводили<,> аби не безчестил<,> и за тое еще себѣ зневаги достали<,>. «Я ему на вѣсяком мѣстцу теперъ ровень<,>. А що хвалитсѣ онъ мене вѣ Глухов отсилати<,> то вѣперед я его на шибеницѣ видѣтиму<,>. И за сее не боюся<,> еще и пред свѣтъ великого государа ³<,> чолом на его битиму<,> же мене на арматѣ держаль невинне» ⁴.

И тилко било пришло до междуусобной брани подводянам<,> зѣ гражданами, же самих<,> и бидло ихъ караулячи, понудили<,> и поморили<,> не пускаючи из мѣстця нѣкуди<,> а когда дано вѣдати пну судий о том<,> тогда присланно, абы, вѣсе оставивши, зѣдоровя свое хоронячи, уходили<;>. //

¹ Частина слова «на» перероблена з «до».

² У рукопису пряма мова підкреслена олівцем.

³ Кінцеве а перероблене з літери я.

⁴ У рукопису пряма мова підкреслена олівцем.

Івань Зенкувский десятника дворового Олезу Бала, зазавши въ двор Яценков<,> допитовался, вудки деревню господарѣ судейские на строение бирали<,>. Которий сказал праведно, же за гроши купованая. И за тое по щоках бил без милти, грозячи и приказуючи ему<,> аби казалъ, что дармо въ лѣсах людскихъ рубано<,> и двори<,> млини<,> комори и токи строено<.>

Семень, волошинъ, слуга пна полковника гадяцкого<,> присланный [!] въ Комишную на резидинцию<,> воитовѣ заказуетъ и грозит до двора пна судѣнного не ходити<,> и подданимъ не велить послушенства отдавати<,> приказуючи им, аби его зѣнали<,> а пна судий болше уже не слухали. На току въ Комишной вѣсего зѣбожа пересмотрѣлъ, и сторожу, члѣва чтирох, поставил<,> и ключи поотбирал<.> Въ Остаповцѣ также, до дворця зѣхавши, вѣсе переглядалъ и ключи поотбирал, дворникови и йсти и мало не оставил<,> сторожею вѣсюди пообводил<,>. Конѣ, на станѣ стоячие, казалъ вонъ вигонити и сѣна не давати сторожам загрозил<.>

Мы теды, више писанная старшина<,> объявленный на ратуши кгвалтовний поступокъ<,> и чинячиесе долегливости его млсти пну судий енералному од его млсти пна полковника гадяцкого<,> велѣлисмо записати<,> и печатю городовою закрепить<,>.

Року и дня вижеи писанного<.>¹

Любо и писалем я сий ² протест<,> которых вижей речоних старшини<,> і людей подписалем, однакъ я зѣ мазаного папѣру въ дворѣ Комишанскомъ чрезъ Івана Ставицкого ³, слугу пна судий енералного, сие переписалем, без битности старшини комишанской<,>. А я тому не свѣдом.

Іерей Дмитро Калинович<,> на тот час писар ком<:>.

30. Слѣдство у справѣ про образу особи гетьмана Івана Скоропадського та його родичів новомлинським сотником Григорієм Шинкевичем

2 серпня 1716 р.

Глухівська сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 55295. Документ — оригінал. Підписи урядових осіб на арк. 65 скріплені чотирма сургучними печатками. Перша у формі видовженого по вертикалі еліптичного кола діаметрами 25 і 23 мм. з літерами угорі І М, нижче Є Г (тобто «Іванъ Мануїловичъ, сотник глуховский»); друга — еліптичного кола діаметром по горизонталі 19 мм, по вертикалі довшим (але точно визначити не можна, тому що сургуч висипався), з зображенням хреста у центрі та літерами А Г відповідно з лівого і правого боків (тобто «атаманъ городовий»); третя і четверта — подовжених по вертикалі восьмикутників розмірами відповідно 16 × 14 та 14 × 12 мм. Арк. 65 зв. чистий.

¹ Чорнило двох наступних абзаців інше.

² Літера й виправлена з ы.

³ Слово дописане над рядком.

Року #аψі [1716], августа в [2].

Перед нами, нижей именованными, чинено розискъ о произнесенных на особу ясневелможного[о] его м̃лсти п̃на гетмана укорительныхъ словахъ од Григория Шинкевича, сотника новомлинского<.>

Прибывши до Глухова, старинныи козакъ Филиппъ Кгахъ, зъ села Кнутовъ, сотнѣ Новомлинскои, донеслъ, же когда сотникъ новомлинский приехалъ въ йхъ село, потикаючи ясне въ б̃гу пресвщенног[о] его м̃лсти г̃спдина ѿтца метрополити рязанског[о], простуючог[о] зъ Москви въ Нѣжинъ, теды онъ пришолъ до его, сотника, стоячого на тотъ часъ въ дому атамана тамошнего ж кнутовского, якъ своему старшому, поклонитися<.>. И скоро увойшолъ въ хату и засталъ сотника, лежачог[о] на полу, на подушкахъ<.> зараз почалъ его лаяти<.>: «Чому ты, скурвии сину<.> псяя борода, не буваєшь у мене<.> и хто бунтується, не перестерѣгаєшь<.>?» Теди онъ, Филиппъ, не порозумѣвши перше, же его лаєт, и тамъ же, въ хатѣ, обернувшись до козакѣвъ стоячихъ<.> питалъ йхъ<:> «Кому то п̃<:>. сотникъ лає<.>?» Одказали оны ему, что «не кому иншому, толко тобѣ<.>». Теды на тое одказалъ Филиппъ сотниковѣ<:> «Ест,— мовит,— у мене, п̃не сотнику, такіє сини, якіє уже тобѣ служат<.>. А я старъ болшь служити и бѣгати не здолѣю<.>. И въ мѣстѣ нѣколи не буваю<.>».

И зараз вишолъ надворъ зъ хати<.> Прето въ томъ же разѣ помянутии сотникъ велѣлъ завернути его назадъ, въ хату<.>. Въ якую скоро вступивъ, знову началъ оног[о] горше еще безчестити<.>. А кгда Филиппъ Кгахъ, ставши въ ногахъ его, одказалъ<:> «Уже,— мовит,— я, п̃не сотнику, девяти сотниковъ перебувъ и гетмановъ семохъ знаю<.>» одповидѣлъ сотникъ зъ немалимъ крикомъ<:> «Уже ж мене, десятого, не перебудешъ, когда тебе велю кіамы прибиты<.>! На ког[о] ты уповаєшь<.>?» А кгда на тое помянутии Филиппъ сказаль<:> «Ест,— мовит,— у нас звир[х]нѣйшая власт — гетманъ<.> то мы тоєю будемъ укладатися<.>» въ тотъ часъ // сотникъ крикнувъ<:> «Не оборонит тебе од мене гетманъ, ск ... синъ, ось ему дуля<.>! Нехай гетманъ тое знає, же своихъ кривныхъ едного судею енералнимъ<.> а другого полковникомъ лубенскимъ наставиль<.>. А у моего хлопця болшь ест розуму, анѣж у йхъ<.>» При якои мови сотницкою бувъ Яковъ Устименко, козакъ новомлинский<.>

Призванныи тот Яковъ Устименко въ допросъ своемъ сказаль, же онъ былъ зъ сотникомъ въ селѣ Кнутахъ противъ пресвщенного архіерея рязанског[о] на встрѣчу<.>. Где въ тотъ часъ прилучилъся, переехавши на едномъ перевозѣ черезъ Сеимъ, г̃спдинъ полковникъ Еропкинь<.>. Зъ которимъ сотникъ у дворѣ атамана кнутянског[о], по долгои бесидѣ, подпивши и випровадивши его, г̃спдина полковника, зараз положився на полу, въ томъ же дому атаманскомъ, на подушкахъ<.>. Куда якъ скоро приехалъ зъ Шабалинова, зъ тамошнимъ атаманомъ и зъ товариствомъ, Іванъ Демиденко, сердюкъ, козакъ шабалиновский<.> почалъ его сотникъ лаяти, упо-

минаючи: «Для чоґ[о],— мовит,— вы одинь другог[о] не держитесь<,> и видали ск ... сину, бережанскому старостѣ полковника лубенског[о], взяти воли у атамана, не давши ему кіамы<,>?» При якомъ разѣ називалъ ясневел-
можног[о] и всѣхъ пновь, особливе пна судю и пна полковника лубенско-
г[о], ск ... синами и матерно браниль<,>. А зверх тог[о], говорилъ такіе сло-
ва<:> «Отъ,— <(:>мовит<:)>,— свойхъ кривнихъ то судями, то полковни-
ками понаставляль гетманъ<,>». Такихъ зас словъ<,> якъ Кгахъ доносились<:>, же «вѣ моего хлопця болшѣ розуму, нѣжѣ у йхъ<,>» не чувѣ, одгожую-
чися од его, сотника, посилками то за травою<,> то за иншими дѣлами. А при виже вираженнихъ словахъ сотницкихъ бувѣ писарѣ новомлинскій<:>, бо на тот час лист писалѣ хоружий тамошній же, новомлинскій, и атаманѣ
64 кнутовскій, // которій за дѣломъ прохожовалъсѣ зѣ хати вѣ комнату, а зѣ
комнати вѣ хату и надворѣ, якъ господарѣ<:>.

Авраамъ, Гриценковъ синѣ, новомлинскій же козакъ, сказалѣ, что приехалъ онѣ опольднѣ до сотника зѣ синомѣ его вѣ село Кнути и засталѣ тамѣ на тот час, же сотникѣ, злюгши вѣ дворѣ атаманскомѣ на окно рукою, казалѣ сердюка, помянутого Івана Демиденка, бити кіемъ<,> якобы за тое<,> что, будучи онѣ, сердюкѣ, вѣ Новихъ Млинахъ<,> когда конѣ у козаковъ шабалиновскихъ хотѣли брати вѣ подводу<,> сказалѣ, шо, мовит, «лучшее¹ у васѣ ест, замоцнѣишіе, люде, якіе маюť болшіе достатки а на вулности сидят<,> то вѣ тихъ берѣте конѣ, а не у нас<,>». А якіе передъ его, Авраамовиѣ, прійздомѣ говорены слова, тыхъ онѣ самѣ од его, сотника, не чувѣ. Только когда уже виехали зѣ Кнутовъ противѣ прешвщенного метрополити рязанског[о], извѣстився на дорожѣ од Филиппа Кгаха, же називалѣ ск... синомѣ ясневелможног[о] и до матери лаявѣ, зѣпомянувши тамѣ же и пна писара енералног[о], и выговоровалѣ, что гетманѣ своихъ кривнихъ, такихъ же, понастановляль пнами — судю енералног[о] и полковника лубенског[о].>

По роспросѣ сихъ трохъ, вижей вираженныхъ, людей призванѣ былѣ и сердюкѣ Іванѣ Демиденко, козакѣ шабалиновскій<,> которій сказалѣ такъ<:>, же когда онѣ приехалѣ, по указу сотницкомѣ, вѣ село Кнути, зѣ атаманомѣ шабалиновскимѣ и зѣ иншимѣ товариствомѣ, и засталѣ сотника, вѣ дворѣ атамана тамошнег[о] стоячог[о], виехавшог[о] навстрѣчъ противѣ прешвщенног[о] рязанског[о], теды, зараз за его приездомѣ, помянутий сотникѣ почалѣ оног[о] лаяти: «Для чоґ[о],— мовит,— ты не стойшѣ за сво-
ег[о] атамана, // и не вибивши кіами бережанског[о] старости полковника лубенског[о], допустилисте воли взяти<,>?» На шо онѣ, Демиденко, одка-
64 зв. залѣ<:> «Що жѣ,— мовит,— минѣ чинити<:>?» Ажѣ зараз сотникѣ одозвалѣсѣ: «Ты не боися не тилко полковника лубенског[о], але и самог[о] гетмана<,>». И назадъ рукою повернувши, ляснулѣ палцями и сказалѣ: «Фю<,>!» При якихъ словахъ былѣ атаманѣ шабалиновскій, козакѣ ново-
млинскій Устименко и атаманѣ кнутовскій.

¹ Тобто «лучшие».

Яко ж зѣ признатѣя Устименково[о], вижеи вираженного, о тои сотницкои мовѣ такъ и показалося<.>

На остатокъ и атаманъ кнутовскіи Грицко Хведяенко былъ допрошуванъ<,>. Которіи въ допросъ сказалъ тое<:>, что сотникъ новомлинскіи, едучи противъ преосвщенног[о] рязанског[о] навстрѣчъ, сталъ въ селѣ Кнутахъ, въ дому его, атаманскомъ, зѣ гспдиномъ полковникомъ Еропкиномъ, на тот час тамъ пригоспидившимся. Потомъ, когда гспдинъ полковникъ одехалъ у свою дорогу, а Филиппъ Кгахъ, козакъ тамошніи, до его, сотника, пришолъ, заразъ началъ его ганебно многими ущипливими лаяти словами<,>. А за що лаявъ, тог[о] не знаетъ<,>. Толокъ чувъ надворъ, же онъ, Кгахъ, жаловалъсь иншому товариству и ему самому, что «сотникъ мене,— <(:)мовитъ<:)>, — лаявъ». Зѣнову, при его ж очахъ атаманскихъ, лаявъ сотникъ сердюка, козака шабалиновског[о], же, не согласивши зѣ атаманомъ тамошнимъ, не вибили бережанског[о]¹ кіами, виговоруючи такіе слова<:> «Мнѣ полковникъ лубенскіи, ск ... синъ, не пнѣ. Нехай своег[о] полку плнует, а мнѣ онъ дармо<,>». Болшъ зас над сее нѣчого не чулъ и не знаетъ, // бо якъ господаръ, въ дворъ то сюда<,> то туда за дѣломъ усе ходилъ<.>

Тотъ же атаманъ кнутовскіи другог[о] дня, самъ пришедши, донеслъ, же, мовитъ, «въ тот час, когда мене ропрошовали, боячис своег[о] сотника, всег[о] по правдѣ не сказалъ, а теперъ доношу, же онъ, сотникъ, лаючи першеи Кгаха, козака кнутовског[о], а потомъ бючи козака, сердюка шабалиновског[о], при словахъ, на старосту тамошнег[о] о воли, у атамана взятіе, виговоренныхъ, першъ на пна полковника лубенског[о] лаялъ, називаючи ск...мъ синомъ<,>. «У его,— мовитъ<,> — грамоти неправдивіе, купленніе<,> а у мене правдивіе». А потомъ ясневелможног[о] називалъ сякимъ такимъ синомъ: «Вунъ мнѣ що дармо, я его не боюс<,>. Що мнѣ учинитъ<,>? Нехай тое знаетъ, же своихъ кривнихъ понаставлялъ урядниками. А у мене хлопецъ разумнѣшии од йхъ».

Иванъ Мануиловичъ, сотникъ глуховскіи.²

Семень Уманецъ, атаманъ городови<:>.

Александръ Ивановичъ, воитъ глуховъскіи.

Федоръ Омеляновичъ, писаръ сотеннии глуховскіи.

¹ Мається на увазі «старости».

² Почеркъ цього та двохъ наступнихъ підписівъ різний.

31. Лист батуринського сотника Федора Даниловича до гетьмана Івана Скоропадського про те, що війт с. Обмочева Іван Нічога змушує родичів козака Кіндрата Чайки виконувати кріпацькі повинності на користь Крупицького монастиря, а самого Чайку побила войтиха

9 листопада 1716 р.
Батуринська сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР. I, 55252. Документ — оригінал. На арк. 237 зверху слід від круглої печатки діаметром орієнтовно 28 мм, червоний сургуч висипався. Нижче помітка: «На 3 листах». Далі, у зворотному напрямку до опублікованого тексту, написано іншою рукою і чорнилом: «Од сотника батур<:». За Чайкою, козаком, од войтихи обмочевскою побитим. Под<:». вѣ Прилуцѣ, ноевр<:». «†аѣси [1716]» (місяць не зазначений). Арк. 237 чистий.

236 Ясневелможнии мѣщѣ пне гетмане<,> мнѣ велче премилостивии пне и великии добродѣю<,>!

Кондрать Чайка<,> козакъ и жител обмочевскии<,> маючи височе поважнии ясневелможности вашеи<,> на трохъ человекъ<,> кривнихъ своихъ<,> тамошнихъ же, обмочевскихъ, жителей<,> унѣверсалъ<,> жебы ихъ, яко убожествомъ подупалихъ<,> <(:вззглядомъ заслугъ Чаичинихъ<:)>, до тягло-стеи не чепалис<,>, теды зѣ тихъ его, Чаичинихъ, кривнихъ<,> два человекъ<,> Охрѣмъ Погиба<,> и Хведор Кривни<,> своимъ дворами живучи<,> отбувають всякіе тяглости подданскіе до монастиря Крупицкого<,>. А третѣи, Васил Погиба<,> отнюдъ нѣчого, яко двора<,> и жадного клаптя кгрунту, не имѣючи<,> а ему, Чаицѣ, будучи виноватъ<,> уже волочился по иншихъ селахъ<,>. И пришедши вѣ Обмочевъ<,> улѣзъ вѣ купленую Чаичиную хату<,> для прежитіа и отслуженя долгу<,> вѣмѣсто подусѣдка живучи<,>. Войтъ прето, подданства монастирскоѣ<,> обмочевскии<,> Іванъ¹ Нѣчога<,> не уважаючи на обороннии ясневелможности вашеи у Чайки унѣверсалъ<,> и не глядячи, що подусѣдокъ козакни²<,> пограбытъ того Чаичинога кривного Василя Погибу<,> жебы з Чаичиногѣ<,> двора<,> монастирскую тяглост отбувалъ<,>. А Чайка, извѣстившися мнѣ о томъ<,> и будучи зѣ оповѣстіемъ у пна дозорщи обмочевскоѣ<,> мимоходомъ заишовъ вѣ дворъ войтовъ<,>. И не заставши самого войта в дому<,> женѣ онога тое неслухное пограблене виговорувалъ<,> домовляючи<,> же онъ, войтъ, своихъ кривнихъ от подданства увольняет<,> а вѣ оборонѣ будучихъ<,> кого не належит<,> зачѣпает<,> и с тимъ похвалился на войта<,>. Теды войтиха, напавши его, Чайку, не боронячогосѣ<,> полѣномъ и чеплѣю быти<,> немалою язвою у голову заразила<,> же вѣзвесь кровю облився. И если бы люде не угамовали крѣвѣ<,> в тую пору бѣгъ вѣсть, что бы з нимъ, Чайкою, чинилосѣ<,>. И тепера не может от болѣзни тоѣи встати<,>.

¹ Частина слова «Ів» перероблена з літери н.

² Так в рукопису. Певне, помилково замість «козачици» або «козацкии».

За що була до превелебного *отца* игумена занесена скарга<,> и былъ *от* его превелебности для розыску зосланъ законникъ<,> и для прислухання писаръ мои сотенни. //

На которомъ розыску<,> в первомъ допросъ<,> предъ пномъ дозорцею обмочевскимъ<,> сама воитиха<,> тое признала<,> же «якъ пришовъ Чаика въ домъ мои ¹, контroversуючи за пограблене сусѣда его много<,> похвалився, мовячи<,>: «Нашлю я наи ² воита колис глухихъ аггелувъ<,>». И я ему, Чаицъ, ткнула за тое дулъ под нусъ<,>. А Чаика (<:)будто<:)>, налаявши<,> махнувъ<,> да не вдаривъ палицею<,> якая в руцъ его була<,>. И я, вхопивши ³ под припечкомъ полъно<,> заразы ударила его, Чаику, по руцъ<,>. Потимъ порвала чеплю быти оногъ<,> такъ и онии ⁴, вхопившись за чеплю<,> задом вишовъ у сѣнцъ ис хати<,> и тамъ викрутивъ у мене чеплю<,>. А я, вхопивши коромисель, ударила Чаику по головъ<,> *от* которого вдару онии схилися<,>. И я<,> еще его двучи ударила<,> такъ онии с кривю з двора моего пошовъ<,>».

Другая старушка<,> пряха воитишина Маря Шкляриха<,> любо то не видѣла<,> якъ воитиха Чаику у сѣнцях была<,> тилко жъ сознает початокъ в хатѣ заводу<,> же Чаика и не налаявъ на воитиху<,> кромѣ що якъ дала дулъ<,> махнулъ, да не вдаривъ палицею<,>. А воитиха полъномъ ударила его<,> по руцъ<,>».

Теды *отцъ* игумень, взявши у Чаики накладнихъ грошей золотих з сорокъ ⁵ и не смотрячи на немалуу Чаичину, зъ кровію у головъ, затѣяную рану<,> чинит Чаику виноватимъ<,> а воитиху свободну *от* вини чинит<,> якобы она волна в своему дому быти<,>».

Теды, премилостивѣиши мои пне<,> зѣнаючи я его, воита<,> же такую подуфалост з монастыра маєт<,> же и законники его нѣкоторые ⁶ болятсѣ<,> а если случится подводы зъ Обмочева на якую потребу брати<,> нѣколи онии зъ монастырских не даст<,> и вже многих посланнихъ мойхъ за подводами бывъ<,> такъ и на ⁷ почту, якъ законники новгородскіе<,> и законникъ новомлинскіе ⁸, не боронячи, свойхъ<,> въ общи побуръ з козаками, подданихъ<,> понаимали конѣ<,> а обмочевскии едннъ тилко воить<,> монастырских подданихъ и на почту не подаєт<,> зачимъ, пишучи сеи инквѣзитарни ⁹ за Чаикою, через сына Чаичиногъ ¹⁰, лысть<,> прошу рейментарского велможности вашей<,> до *отца* игумена указу<,> жебы поставилъ зъ свойхъ подданихъ на почту едного ¹¹ коня у Батуринъ<,>. И при томъ под рейментарскіе ноги навсєгда мя повергаю<,>».

¹ Слово дописане над рядком.

² Описка. Треба «на».

³ Слово на місці витертого напису.

⁴ Слова «и онии» дописані над рядком.

⁵ Слова «золотих з сорокъ» на місці витертого напису.

⁶ Літера е на місці витертої.

⁷ Слово на місці витертого напису.

⁸ Слово на місці витертого напису.

⁹ Друга літера н виправлена з іншої.

¹⁰ Слова «через сына Чаичиногъ» дописані над рядком.

¹¹ Слово дописане над рядком.

Велможности вашей, премлстивѣишему пну и великому добродѣви, нижаишии рабъ и слуга.

Ведоръ Данилович, сотник батур<:>.

3 Батур<:>., ноев<:~>. ѿ [9], року #аψi [1716]<:~>./

237 зв.

Прсвѣтлѣишаго<:~> и державнѣишаго<:~> великаго гсдря нашего<:~> его прсского [!] прсвѣтлого влчства<:~> воискъ Запорожскихъ<:~> обоихъ сторонъ Днепра гетманови, ясневелможному его млсти пну Іоанну Скоропадскому<:~> мнѣ премилостивѣишему пну<:~> и великому добродѣви<:~> яко наипокорнѣ служебничо<:~> ¹.

32. Слiдство у справi про викрадення шкатулки та iнших речей
Васиi Василювoї мандрiвним студентом Олександром Ластовським

29 серпня 1717 р.
Воронiзька сотенна канцелярiя
Нiжинського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 333. Краї аркушів оригіналу обірвані подекуди разом з текстом, що позначається курсивом у квадратних дужках.

- 3 Року тисяча сѣмьсотъ сегого на дцять, мѣся августа, дня кѹ [29]<:~>. Пред нами, урядомъ Воронѣжскимъ, ниже мененѣнымъ<:~> презентовала ей млсть пнѣ Васса Василиева, судювна бывшая енералѣзная<:~> что когда сего, више писаннаго, року, на праздникъ Успенія престыя бѣа, кѣ ярмарку, упередивѣши днемъ, вѣ Воронѣжъ приехала<:~> и стала господою вѣ дому его млсти пна Романа Лазаревича, судій полѣку Нѣжинскаго<:~>, теди в самое тое время, якъ пошли на всенощное пѣніе до храму Успенія пречѣстїа бгоматере<:~> невѣдомо хто зѣ гурницѣ на ганѣку, вѣ дворѣ его ж млсти пна судій будучой<:~> где ей млсть пнѣ Василиева свой имѣла почлѣгъ<:~> вѣкралъ зѣ шкатулѣки<:~> ланцужокъ ² золотій вѣ тридцять червоныхъ<:~> два канакы<:~> еденѣ орловій, под финѣкѣомъ<:~> а другой о двоихъ каменѣцяхъ<:~> перстень золотій зѣ каменѣцемъ червонымъ<:~> обручикъ золотій<:~> у два червоныхъ<:~> ручки сѣбрно позлоченѣніе вомѣсто персня<:~> каменѣцювъ два зеленыхъ<:~> а единѣ червоній<:~> перелѣ низѣку<:~> ложку сѣбнуную<:~> фляшѣку кристалевую зѣ горѣлѣкою<:~> грошей дробныхъ пятьдесятъ золотыхъ<:~> талярей би[тихѣ] два чили три<:~> и шелягувъ шесть золотыхъ<:~>. І оную шкатулѣку [однюс]ши, тамъ же, на горницѣ, оставивъ<:~> О якои шкодѣ любо жаднаго вѣ то [время] лица не явилосѣ<:~>, однакѣ пнѣ

¹ Абзац посередині нижньої половини аркуша, на частині, що утворювала верхній бік конверта.

² Частина слова «цу» виправлена з «уж».

Василева, доходячи своєю пропаш[и], безъ битности ншой, урядової, въ дому его млсти пна судій<,> дѣвку Параску, сл[уж]ку пней Романовой Жураковської ¹<,>, за тое тилѣко слово<,> що по той шкодѣ сказала она дѣвка<,>: «Коли бѣ,— мовить,— и на гурницѣ в нас якої шкоди не було<,> бо я въ тотъ час, якъ пошѣли пнѣ на всенощную<,> видѣла зѣлодѣя, по двору Алезандришиномѣ ходячого<,>», велѣла, допрашуючи о той пропашѣ, тиранѣскимъ окладати боемъ. Але когда тая дѣвка<,> будучи въ невинности<,> под тимъ бытемъ не призналася<,> теди именемъ ясневел[л]можно-го добродѣя его млсти пна гетмана<,> ей млсть // пнѣ Василева намъ, уряду, предложила<,> абысмо оной дѣвки записавѣши на ратушѣ ²повѣсть<,> дали за крѣпкій караулъ до туремного вязенѣя<,>».

Въ чомъ мы, урядѣ, довѣле творячи имени поважному ясневелѣмому ³добродѣя реѣментарскому, намъ, уряду, предложенѣному<,> взяли ей млсти справу предъ себе<,> и оной дѣвцѣ на ратушѣ чинилисмо вопросъ.

Которая такъ сказала<,>, что «якъ стали,— мовить,— вѣставати панѣй на всенощную, на празѣдникъ Успенія прстой бци<,> и почали убиратися<,> такъ я, у одну гусарку одягшися<,> пошѣла зѣ гурницѣ въ пекарню<,> и тамѣ посидѣла мало<,> нѣмъ панѣй отидуть до церкви<,>. Якъже пошли панѣ на всенощную<,> такъ я, обачивѣши дѣвку Марусю подлѣ ¹инбара ⁵<,> стала говорити<,>: «Гдес моя плахта нагорѣ<,>». Такъ она сказала<,> же «замѣнена ⁶бо гора<,>». Такъ я мовлю<,>: «А въ кого жѣ ключикъ<,>?» Такъ она сказала, же «въ мене<,>». Теди я говорила: «Будь ласкава, Марусю, одомѣкѣны мнѣ горницю<,>». Якъже она одомкнула<,> такъ я, вѣзавѣши плахту и запаску, пошла зѣ хлопцемъ Остапомъ до церкви<,>. А дѣвка Маруся тамѣ, на горницѣ, осталася и чи свѣчки, чи що тамѣ брала<,>. Пришовѣши зас я въ церковь и постоявѣши чрезъ всю всенощную, пошла до двора<,>. И вшедши въ пекарню, помацала всюди, шукаючи Марусѣ ⁷<,>. Такѣ не найшла<,> [и] пошла заразѣ на гурницю. Теди в ганкахъ сторожѣ будучій сказаль: «Хто ⁸то?» Такъ я себе сказала<,>. А зѣшедши на гурницю<,> обачила на дворѣ Алезандришиномѣ нѣякогог члвка<,> которій и велѣми торгалѣ за оконѣницу комнатную<,> и стала кликаты Марусю<,>. Такъ тои злодѣ[й], знать, учувѣши мой голос, пошолѣ въ сутки, тамъ же, въ Алезандришиномѣ дворѣ, будучіе<,>. Я теди, на единѣ ступень схудцювъ ныжше ступивши ⁹, крузѣ баляси туда жѣ, на двор Алезандришинѣ, дивилася<,>. Ажѣ тотъ злодѣй, походивѣши по двору Алезандри-

¹ Літера Ж виправлена з р.

² Літера у перероблена з ѣ.

³ Склад «го» виправлений з «му».

⁴ Літера п виправлена з д.

⁵ Літера н виправлена з м.

⁶ Літера з перероблена з в, наступна а — мабуть, з о.

⁷ Літера ѣ перероблена з ю.

⁸ Слово дуже пошкоджене, нечітке.

⁹ Літера ш перероблена з ла.

шиномъ, пошолъ к панѣскому дѣловантю<,> до плетению<,> где и лазня пнская<,>. На що я чимало подививъшися, пошла зѣ схудецъ вѣнизъ<,>. Ажъ тамъ обачила, вѣ ганках, Барана, молодика, которому заразы сказала
4 все тое, що видѣла<,>. //Потимъ пнѣ Романовая, пнѣ моя, якъ пришла была зѣ всенощной додому<,> и якъ изнову ишла до церкви на утренью<,> такъ я и за пнею Романовою пошедши вѣ церковь<,> такъ же, власне, що видѣла, все сказала¹<,> з тимъ тилѣко виговоромъ<,> же «коли бѣ,— мовлю,— в нас, добродѣйко, на гурницѣ шкоди якои не було<,> що подобно злодѣй вѣ дворѣ Алезантришиномъ ходивъ<,>».

Що мы, уряд, вислухавши, записали. А оную дѣвку, на предложене панѣ Василевой, вѣ спудню турму отвести казалисмо<,>

Аже бжїимъ пособїемъ, на самїй празѣдникъ Усѣкновенїа честнїа глави Іоанна Крстителя<,> Яковъ, дакъ тросвятскїй<,> сказалъ Варцѣ, лазебницѣ, жиучои вѣ городѣ ншомъ<,> что братъ его, даковъ<,> вѣ студента Алезандра, вѣ школу Тросвятскую прибывшаго<,> якъ былъ онъ вѣ лазнѣ, видѣлъ вѣ убраннѣ нѣякієсь перс|те|лн|кы и ретязыкъ такїй, що крузы руки пливетъ<,>. Варка теди тая сказала заразы пнѣ Евдокїй Холодовичовнѣ Шафраненковой<,> якая его млсти пну с [отниковѣ] донесла<,>. «Где когда и мене, сотника, призвали<,> теды я заразы послал|лемъ| зискати того студентъта. Которїй тамъ будучи приведенъ, по доброй во|лѣ|, на духу, призналъся и всѣ тїе, що вкралъ, объявилъ рѣчи<,>».

А якымъ² [скут]комъ тую школу учинилъ<,> и одколь онъ родомъ, такъ палѣ, урядъ, говорилъ: Алезанѣдер, студентъ, Ластовскїй<,> отца имѣеть, якъ онъ повѣдалъ, вѣ Полѣщи, за Слуцкомъ, вѣ Новогородку, називаючогося Яна Ластовского, шляхтича<,> Которого уже лѣтъ из десяти ест, якъ оставилъ<,>. А для того якобы, что зѣ нѣкоторими шестма члѣвки студентовъ<,> забили тамъ, вѣ Полѣщи, жида<,>. За якого боячися, жеби не били каранни и казѣненѣны, утекли з города<,> и пристали к ш|ведскому войску, в тотъ час вѣ Полѣщи будучому<,> инние до маєіоровъ³<,> а онъ, Алезанѣдеръ, // до енерала Левенгоѣа присталъ былъ за хлопца<,>. Якое войско шведское од войска великоросїйскаго тамъ же, в Полѣщи, на полю, прозиваемомъ Прополѣско, когда збито<,>, теди того часу<,> якъ инныхъ шведовъ и выш именованныхъ студентовъ, такъ и его, Алезандра, взято было вѣ полонъ и одпроважено в Кїєвъ<,>. А одголь, по баталїй шведской, под Полтавою будучои, одосланно ихъ на Москву<,>. Где отецъ Прокоповичъ, ректор кїєвскїй, од князя, его млсты гспдна Михаила Михайловича Голѣцина оного Алезандра одпросивъши, завюзы з собою вѣ Кїєвъ и залѣцилъ до школъ тамошнихъ. Вѣ которихъ черезъ три лѣта учивъшися, ходивъ на вакацїй по розныхъ городахъ<,>. А сего року, прибывъши на вака-

4 зв.

¹ Слова «все сказала» перероблені з іншого напису.

² Частина слова «ымъ» дуже пошкоджена, нечітка.

³ Тобто «маіоровъ».

цій до города Воронѣжа<,> жилъ, мовить, вѣ школь Троесвяцкой<,> перше три недѣль<,>. И того времени, когда скаржилъся Ивану, виростку школѣ-
 ному пречискому<,> же не маєть сорочки<,> и где бѣ оную узяти<,> такъ онъ
 ему говорилъ<,> что «ти,— мовить,— тутъ журишься сорочками<,>. Я ког-
 дась в сотника теперешнего<,> пана Холодовича<,> вѣ саду ночной доби
 вкрал полотна чимало и нытокъ<,>. То и ти,— мовить,— вѣ якомъ колѣ-
 векъ дворѣ значномъ такъ на сорочки здобутися можешъ<,>». Чого онъ,
 Алеѣзандеръ, в то время по тому совѣту не виполнылъ<,>. «А потимѣ, одий-
 шовѣши зѣ Воронѣжа для прошенія мстины вѣ иніе города, бавился не-
 делъ ис пять<,>. Возвративѣшися зас изнову до Воронѣжа, в середу, пред
 Успеніемѣ престія бца, пришолъ до школи Триесвяцкой<,>. А спомянувши
 вишъ именованную Ивана, виростка, пораду, якъ стали на всюнощную дзво-
 нити, на празѣдникъ Успеніе бца, // всталъ, мовить, и пошолъ зѣ школи ва-
 ломъ<,>. И пришовѣши кѣ двору Алеѣзандрихи, перелѣзъ черезъ дѣлованѣя
 в двор оной<,>. Одколъ побачивѣши, же з гурницѣ судейской идуть пнѣ до
 церкви<,> зкрилемъся, нѣмъ оны одійдуть<,>. Якъже оние пнѣи до церкви
 пошли<,> такъ я,— мовить,— перелѣзъ и в двор судейскій<,>. Где заразъ
 зийшовѣши по схудцяхъ к гурницѣ, одорвалемъ замочокъ<,>. И войшовши
 в гурницу<,> хотѣлъ кунтушъ якіи собѣ тамъ узяти<,>. Якъже пришло на
 память тое<,> же и чобуть не маєть<,> искалъ тамъ же оныхъ попод лавѣ-
 ками<,> где намацалъ шкатулку<,>. Которую заразъ вѣзявши, зишолъ з
 гурницѣ вѣ сутки, ик виходцю, тамъ же, вѣ дворѣ судейскомъ, будучіе<,>. И
 одбивши клинкомъ шкатулку, взялъ зѣ оной ланѣцужокъ золотій, ка-
 накувъ два<,> перстень и обручикъ золотіе<,> ручки сѣбно позлоченніе<,>
 каменѣцковъ два зеленыхъ, а единъ червоный<,> перелъ нызѣку<,> ложку
 сѣбную<,> фляшку кристалевую зѣ доброю горѣлкою<,> якої тамъ же на-
 пивѣся<,> грошей пятьдесять золотыхъ<,> таляръ бытій одинъ<,> и шеля-
 гувъ полѣде[....] шага<,>. А замкну[в]ши изнову тую шкатулку<,> по-
 нюсь билъ на [тоє жѣ] ей мѣсце<,>. Але не вѣносячи на гурницю, поставилъ
 на схудцяхъ ведле ¹ дверей<,> а самъ,— мовить,— хотѣлъ перелѣзти изнову
 вѣ двор Алеѣ[андри]шинъ<,>. Ажъ заразъ перше дѣвѣка якаяс, пришовѣ-
 ши зѣ церкви, стала клика[ти] якоис Марусъ<,>, потимѣ панъ в бѣломъ каф-
 тану пришолъ и сказаль датъ свѣчки. Якъже трохи одтолъ оны одступили<,>
 такъ я, перелѣзѣши вѣ двор Алеѣзандришинъ<,> крилемся еще тамъ, в станѣ<,>
 бо панъ ² стоялъ на ганку<,> и собаки брехалы<,>. А якъ панъ пошолъ вѣ
 хату зѣ свѣчкою<,> такъ я,— мовить,— из двора Алеѣзандришиного, пере-
 лѣзши черезъ дѣлованъ<,> пошолъ изнову валомъ до школи Троесвяцкой<,>.
 И тамъ заразъ лѣчилемъ гроши<,>. О якихъ любо мене дякъ троесвяцкій //
 питался<,> где я взялъ оные<,> однакъ я сказаль ему, же то,— мовить,— на
 вакацияхъ зѣ прошенія зобраль<,>». За которіе, якъ теперъ явилося, тотъ
 злодѣй Алеѣзандеръ в городъ нѣомъ на ярмарку, о мененѣномъ праздницѣ

¹ Перша літера є перероблена з іншої.

² Літера ѣ виправлена з ъ.

успенѣскомъ одправуючомъся, набралъ себѣ на кунѣтушѣ сукна, шапку купилъ<,> пояс<,> чоботы<,> и прочіе рѣчи.

Що все ей млсть пнѣ Василевая<,> такъ више мененіе ¹ покраденіе рѣчи<,> яко и сукманки онаго злодѣя<,> в цѣлости до рукъ свойхъ одобрала<.>

Мы теди, уряд, о помянутой шкодѣ, ей млсти паней Василевой од Александр, студента, злодѣя, содѣлавшоиса<,> сію ншу зпорадивши інквизицію<,> руки свой на оной подписуемъ<.>

Іванъ Холодович, сотник вороніжский ².

Романъ Кобецъ, атаман городовиц.

Николаи Степановичъ, воить воронѣжских, з бурмистрами.

33. Андрій Кандиба, знатний конотопський міщанин, позбавляє сина Федора усієї спадщини за марнотратство, намагання побити батька та ін.

15 червня 1719 р.

Конотопська сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подается за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 50714. Документ — оригінал, скріплений трьома печатками на папері, вирізаному з правого нижнього кінця арк. 140 і накладеному на червоний сургуч. Ліва у формі кола діаметром 25 мм, з зображенням у центрі хреста і підкови, обведеним написом по колу: «печать мѣскаА города конотопа»; середня також у формі кола діаметром 25 мм, з короною у візерунку й колосіс та ініціалами угорі А Л і по боках горизонтального діаметра С К (тобто «Андрей Лизогубъ, сотникъ конотопский»); права — подовженого по вертикалі восьмикутника розміром 17 × 15 мм, з зображенням підкови й острогів на фоні щита, над ним ініціали А И, унизу — А К. Увесь текст складався учетверо, як лист. Арк. 140 зв. чистий. Акт був опублікований у вид.: А. М. Л а з а р е в - с к и й. Села Конотопского уезда. — «Записки Черниговского губернского статистического комитета», кн. II, вып. 3—4. Чернигов, 1869, с. 261—263.

139

Року бжого #аѳѳі [1719], мѣся іюня, еі [15] дня.

Перед нами, урядом Конотопскимъ, предлагалъ нам жалобу свою панъ Анѣдреи Кандиба, знатнии воиска Малороссинскаго<,> товаришъ<,>, на сина своего роднаго<,> Федора, іжъ онѣ, синѣ его Федорѣ, посланъ билъ у гданскую дорогу з тремастами воловъ добрих<,>. Которие воли били проданни, за помощью бжию, тамъ, у Гданску, прошедшого #аѳѳі [1718] году, доброй продажею за шесть тысячей рублей, вичисляючи на рускую монету, чистой сумъми, кромѣ всѣхъ расходовъ дорожнѣхъ і шплатки<,> пла ³ і конвою<,>. Яких онѣ грошей не везучи ⁴ в домъ<,> накупил за всю вишъ писанную сумму своимъ самоволствомъ<,> розного товару купеческого<,>: суконъ аглицких, матерѣй дорогих, бавелницъ<,> хустокъ<,> басамановъ<,>. А к тому і на свою жену і на себе много прикупу посправлявъ, яко то: лан-

¹ Друга літера є виправлена з н.

² Почерк цього та наступного підписів різних.

³ Перед словом розтерте чорнило.

⁴ Частина слова «зуч» підкреслена олівцем.

цюжковъ золотих ¹ два, в конх было вѣсу червонихъ важнихъ семьдесят, перель уриянскихъ недробнихъ шнуровъ двадцать<,> перстеней добрихъ дорогихъ дияментовихъ<,> три, а четвертии в дому купивъ<,> сосудовъ сребранихъ до нѣсколко гривень<,>, золота і сребра в ниткахъ, мохровъ ² золотихъ<,>, пудеръ з водками гданскими і протчихъ фрашокъ<,>. Которий товар привезши у домъ, начал із женою своею марне тратить<,>. І напотомъ, повезши у Харковъ на Крещенский ярмарокъ і в Роменский на Масляной, до конѣца той товаръ затерявъ марне: чи онъ попродавъ, чи пороздаровавъ, толко мнѣ денегъ не привюжъ і не отдавъ<,>. І когда я начавъ у его денегъ требовать із домагательствомъ, то онъ<,> не толко мнѣ денегъ не отдавъ, но еще і противние мнѣ слова з досадами началъ говоритъ<,>. Що отъ его і не единъ разъ тое мнѣ слышать лучилосъ<,>. //

139 зв.

А сего іюня, пятнадцятаго дня, когда онъ приехалъ із Троецкого Харковского ярмарку<,> і денегъ нѣчего не привюжъ, начал я его істязать, якъ отецъ. А онъ, учинившись мнѣ противникомъ, порвался ко мнѣ і пхнувъ мене в груди отъ себе такъ, что я мало на землю не повалился<,> і продерзкими образивъ мене словами, мовлячи з крикомъ ³: «Годъ мене гризти! Я тобѣ негде, на лихо, гроши возму? Якъ будутъ, такъ отдамъ<,>». І такъ мене симъ крайне обѣдивъ і разоривъ, при старости лѣтъ моихъ і при немощи оставшую копѣйку затерявъ<,> з якої би я могъ себе, жену і дѣтей sustentовать. А теперъ я ни при чомъ остаюсь<,>.

Того ради я его отдаляю отъ всего наслѣдія, із женою его і дѣтми, отъ всѣхъ добрыхъ движимыхъ і недвижимыхъ<,> і неблагословение мое на нихъ полагаю вѣчне<,>. А васъ, панове урядъ Конотопский, прошу сию мою жалобу отъ мене принять і розказать записать до книгъ мѣськихъ<,> а мнѣ з уряду для предбудущихъ времѣнь ⁴ записъ видать, за подписаниемъ старшинскихъ рукъ і приложениемъ печатей<,>.

Прето ми, уряд, принявши ⁵ его, пана Ан[д]рея Кандиби, жалобу, занесенную на сина его Федора, признали, же такъ запевне есть<,>, і приказали вишь писанную жалобу до книгъ записать для предбудущихъ временъ<,>. А сей записъ, за подписомъ старшинскихъ ⁶ рукъ і приложениемъ печатей, ему, пану Андрею Кандибѣ, видать<,>.

Дѣялося року і дня звишь писанного на ратушу Конотопскомъ.

Андрей Лизогубъ, сотникъ конотопский ⁷.

Данило Опанасовичъ, атаманъ городовий.

Войтъ мѣський Мартинъ Брачий з бурмистрами ⁸.

Матвѣй Нестеровичъ, на той час писар конотопский, рукою. //

¹ Частина слова «тих» дописана над рядком.

² Слово підкреслене олівцем.

³ Слова «з крикомъ» підкреслені олівцем.

⁴ Так в рукопису. Мабуть, треба «время».

⁵ Перша літера и виправлена з я, нечітка.

⁶ Частина слова «инских» дописана над рядком.

⁷ Почерк підпису інший.

⁸ Попередні три підписи розташовані на правій половині аркуша, наступний — напроти, на лівій половині.

При томъ будучие особи Опанась Савойско<, > Лукянъ Бакланъ<, > Тимофѣй Майлатъ<, >. А вомѣсто их, неграмотних, по их прошенію под-писался Стефанъ Михайловъ, писецъ ратуша Конотопского ¹.

Иванъ Парпура своєю рукою подписался во свѣдѣтельство, при томъ будучи<, >.

*34. Слѣдство у справѣ про побиття отца Прохора, городничого
с. Гірок, маєтности Новгород-Сіверського монастиря, козаками
с. Богданівки*

5 липня 1719 р.

Воронізька сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 55299. Документ — оригінал, скріплений двома печатками. Перша на папері, вирізаному з нижнього кінця арк. 74 і накладеному на червоний сургуч, у формі кола діаметром 23 мм, з зображенням щита і хреста, обведеним на-писом по колу: «печать мѣста воронижа»; друга, праворуч, на червоному сургучі, — вось-микутника розміром 17 × 17 мм із щитом і хрестом у візерунковому плетиві та ініціалами унизу И Ѡ. Текст складався учетверо, як лист. Арк. 74 зв. і 75 чисті.

72

Року тисяча седмьсотъ девятого на дцят<, > мѣся іюля, пятѣна дна<, >.

По розказанню самого ясневелможного добродѣя, его милости пна Іоанъна Скоропадского, войскъ его царского прѣсвѣтлого влчства Запороже-скихъ ²<, > обойхъ сторонъ Днепра гетмана<, >, я, нижеи іменованній<, > при битности пана Романа Кобця, атамана городового<, > и сотника на тот часъ наказного воронѣжского<, > Николая Стефановича, войта, зъ бур-мистрами, при присланному на тот час<, > от висоце въ бгу его милости гспдна отца ³ Генадія, архимандрита новгородского<, > законнику, чест-ному отцу Николаю<, > уставнику<, > и другому отцу, Марковъ, послуш-никовъ<, > в ставъшомъся побитий въ лѣсъ<, > козаками богдановѣскими<, > зъ отцемъ городничимъ горковскимъ<, > чинилисмо о вѣсемъ томъ нижей сего розискъ<:>.

Вопрошувалисмо наипервѣй отца Прохора, городничого горков-ского<, > о учинившомъся въ лѣсъ побой<, >, якимъ би то способомъ стал-ся<, >.

Котории под совѣстію дши своєї так, въ тіє слова, сказали<:>, іжъ бу-дучи ему на послушенствѣ въ Горковци<, > сего жъ лѣта, под часъ свѣтои не-делѣ<, > зайшоль его, въ среду противъ четвертка<, > от висоце въ бгу пре-велебною его милости гспдна отца архимандрита указъ<, > жеби на против его превелебности вѣгору Десни виехалъ зъ шугалѣю ⁴ <(:)ибо намѣреніє

¹ Почерк цих та наступного підписів різний.

² Частина слова «ых» перероблена з іншого напису.

³ Літера а перероблена з у.

⁴ Слово на місці витертого напису.

свое имѣл *отцѣ* архимандрит ехати водою въ Чернѣговъ<:)>. Теди *отцѣ* городничии, взявши зѣ собою девяти человекѣ въ шугалью, приехалъ на островъ, прозиваемый Луцѣ ¹<,> где Десна раздѣлилася надвое ²<,>. И якъ хотѣли<,> тую шугалью перетягти черезъ сагу опятъ въ Десну<,> чтобъ на-противъ ехатъ *отцу* архимандритовѣ<,> тогда *отцѣ* городничии, вилѣзши зѣ тоеи шугальѣй<,> взялъ двоихъ молодиковъ<,> а третого [!] Гарасима, пошолъ берегомъ понадъ Десною<,> и видячи, якоби гребѣ на гривѣ, прозиваемѣмъ Урочищи, ходятъ<,> и чи не *отцѣ* архимандрит водою уже едетъ<,>. А Гарасимъ Козчиженокъ ³, на томъ часъ свѣцкимъ будучимъ ⁴<,> а теперъ на дѣяconi естъ<,> недавно постриженъ<,> зѣ нимъ, *отцемъ* городничимъ, ишолъ босиис<,>. Котории, мало проишовши, вернувшись до шугальѣй обутисъ въ чоботи<,> бо въ лѣсѣ въ ноги велми колко було<.> // А *отцѣ* городничии самъ слѣдомъ за тими двома молодиками пошолъ<,>. Где въ лѣсѣ наишолъ на Михаила Кудровѣченъка, козака богдановско[о]л<,>. Якого *отцѣ* городничии, взявши за лобъ, о землю кинулъ<,> мовячи: «Хоча й би такихъ и три человекѣ, то бъ зѣдужалемъ<,>». А потомъ сталъ говорити<,>: «Для чо[о] монастырское доброе пустошите<,>?» Въ томъ часѣ Михаилу, взявши за груди *отца* городничого, сказалъ<,>: «Не боися, тома<,>!» И вирвавши *от* него, побѣгъ дорогою<,>. Лечъ вѣже мало зѣгодя<,> ажъ бѣжать тѣ два молодики, Сидор<,> и Иванъ<,> мовячи на *отца* городничого[о]л<,>: «Утѣкаймо, позабаваютъ насъ мужики<,>!» На тое онимъ отказалъ: «Стоите, не боитесь<,>!» И въ томъ часу заразъ прибѣгло человекѣ зѣ дванадцятъ<,>. Повидѣвши его, *отца* городничого[о]л, стали *отдалеки*<,>. И взявши *отцѣ* городничии тичину лозовую, до нихъ зѣблизилъсѣ<,>. Теды козаки богдановскіе почали *от* него *отступати*<,>. Вишедши зѣ лугу, на сѣножати совокупилисъ<,>. И тамъ *отцѣ* городничій, оддалеки стоячи, почалъ до нихъ говорити<,>: «Для чо[о] ви въ монастырское доброе ходите лихъ драти<,> и лѣсъ пустошите<,> а знову и забойство чините<,>?» Велѣлъ, мовитъ, своему молодиковѣ: «Поимай якого человекѣ<,>!» И тогда, прискочивъши вѣсѣ, кievимъ боемъ *отца* городничого[о]л прикрили<,>. И довольно бивъши, *от* него одишли<,>. Теды, послѣ то[о]л побою мало випочивши, *отцѣ* городничии, вѣставши, пошолъ назадъ<,>. Ажъ наишолъ еще на чотирохъ человекѣ тоеи *артѣль* ⁵, которіе Сидора, молодика, бютъ<,> въ яко[о]л и теперъ естъ зѣнакъ на головѣ загоениисъ<.> Покинувши того молодика, зѣнову *отца* городничого были<,>. И такъ килко рази бивши, одишли *от* нихъ<,>. А тѣ два молодики, Гаврило и Иванъ, вѣтекли<,>. И зѣ горячо[о]л часу *отцѣ* городничии зѣ слугою пошолъ булъ до шугальѣй<,>. И незѣ могши дойти, сѣли подъ сосною<,>. Оглянулисъ назадъ — ажъ зѣнову бѣжать козаки<,> которіе хотѣли були въ траву сховатисъ<,> але що видно було, сѣли<.> Зѣ межѣ якихъ, прибѣгши, еденъ почалъ быти<,> мовячи: «Ось, наишолъ<,>!» И зѣблизивши вѣсѣ, были, говорячи: «Убнимо до смерти<,> albo въ Десну вѣтопѣмо<,>

¹ Описка. Треба «Луку».

² Частина речення «Луцѣ ... надвое» підкреслена олівцем.

³ Мабуть, описка. Далі у тексті «Корчиженок».

⁴ Описка. Треба «будучий» або «будучи».

⁵ Слова «тоєи артѣль» дописані над рядком.

хочь мѣемъ и поголовщину заплатити<,>». И въ томъ побою *отцъ* городничии тысячу таляровъ ймъ ручиль<,> жебы до смерти не были<:>, и казалъ ймъ: «Развъ за тог[о] молодика поголовщину заплатите<,> а за мене и въсѣмъ селомъ не нагородите<,>». И въ *тот* час сказалъ нѣякии козакъ: «Покинѣмо быти<,>». А потомъ всѣ одишли, по томъ побою<,> а его, *отца* городничого, зѣ слугою оставили<,>. Яког[о] городничого<,> и молодика<,> 73 Гарасимъ Карчиженокъ<,>, // *от* шугалѣй пошедши, наишолъ въ лузѣ обойхъ, лежащихъ близъ смерти<,> поотливалъ водою<,> и вложивши въ шугалѣю, попровадилъ въ Горки<,>. А люде хочъ були ведле шугалѣй¹, однакъ при томъ заводѣ и побой не були<,>. И на *тот* часъ нагодился *отцъ* архиманѣдрит, едучии водою<,> велѣлъ его, городничог[о], до Горокъ провадити<,> приказавши<,> чтоби зѣ уряду Новѣгородског[о]<,> и Воронѣжскаго<,> посланѣніе осмотрили тихъ побоевъ<,> якъ о томъ інѣкѣвизиціи обѣдѣ явствуютъ<,>.

Михаила Кудровѣченка вопрошували, козака богдановског[о]<,> обовязуючи его совѣстию християнскою<,> якъ *тот* заводъ до побитя стался<,>.

Которій въ допросѣ своемъ такъ сказалъ<,> іжъ зѣ села Богдановѣки козаки тамошніе, зѣ домовъ свойхъ<,> розно пошедши въ лѣсъ, прозиваемій Свинѣнии, ликъ драти<,> и тамъ уже челоуѣкъ дванадцять зобралос<,> И когда отлучился онъ *от* своег[о] товариства, наишолъ на *отца* городничого горковского<,>. Где его городничии, вѣзавши за лобъ, о землю вѣдарилѣ<,>. И *оттоль* *от* него одишолѣ<,>. Ажъ напротивъ бѣжатъ два гайдуки<,> а собицкихъ тожъ два челоуѣка<,>. Зѣ якихъ якобы два гаидуки были палицами<,> а два не были<,>. И одишѣли *от* него въ лѣсъ до городничого<,> а онъ зѣ лѣса дорогою пошолъ<,>. Отколъ вишедши, наишолъ свое товариство стоячое<,> которіе стали говорити: «Хто тебе былъ<,>?» Такъ онъ объявилъ ймъ, що городничии<,>. Аже въ скоромъ часѣ тогди и онъ, городничии, до нихъ явився<,> будто зѣ десятма члвками<,>. Якому стали говорити<,> же «чого ти за нами женеишся<,>?», же «*тут*,— мовять,— безѣ убитого не будетъ<,>». Въ якомъ розѣговорѣ<,> Федора Новоченѣка отецъ городничии вѣдарилъ тичиною<,> а зѣ межи йхъ Грицко Еременѣко вѣдарилъ городничог[о] березиною<,>. И вѣже всѣ, кинувши, были его кіями, зѣ однимъ толко гаидукомъ<,> а инѣшіе, увидѣвши, вѣтеки рушили<:>. За якими погналисъ були всѣ[л]ѣдъ быти<,> а потомъ вернулись<,>.

Грицко Яременко, козакъ богдановский, свѣдѣтельствуєтъ<,> что, мовитъ, въ лѣсѣ *отцъ* городничии отнялъ шестъ сокѣръ<,> іменѣно въ Мишенка<,> въ Федора Новиченѣка<,> въ Феска Демиденка<,> въ Олихвѣра<,> въ Кудровѣченка<,> и въ его ж, Грицѣка, зѣ челядю монастирскою<,>. Зѣ которог[о] лѣсу вишли гонии на двѣ<,> — ажъ наишолъ на нихъ городничии, якобы зѣ десятма челоуѣками<,>. // Первей Федора Новиченка вѣдарилъ городничии<,> а потомъ Грицко его кіємъ<,>. И тогди всѣ, кинувши зѣ кіями, довольно были<,>. А подданіе, при ему будучие, всѣ вѣтеки рушили<,>. Лечъ по томъ побою два брати родніе Демиденки, идучи зѣ лу- 73 зб. гу<,> въ якихъ напередъ тог[о] бою *отцъ* городничии отнялъ ножѣ<,> ста-

¹ Слово на місці витертого напису.

ли вѣ него доправлятис: «Отдаи наши ножѣ пограбленѣніе<,>». Напали его быти<,> и може, мовят, разовѣ по п'ят вѣдали<:>. И на тот крикѣ Івань Мишенѣко зѣ Михайломѣ Кудровченкомѣ, прибѣгши, не дали болшеи быти<,>. А всѣ уже не бѣгли своєю компанѣєю бити<,> вѣ кого були лика и безѣ ликѣ, одишли до господи<,>.

Ігнат Демиденѣко<,> Федор Новоченко<,> Кирикѣ Кудровченко<,> Василь Захарченко<,> Олихвѣръ Даниленѣко<,> вѣско Демиденко<,> три хлопцѣ<,> — Фома<,> Дмитро<,> и Кондрат<:> — сіе вѣсѣ, вишеи іменами вираженніе, слово вѣ слово<,> так сознали о заводѣ<,> и побити<,> якѣ Михаило Кудровченѣко ¹<,> и Грицко Яременко<,>.

По томѣ теди розиску і о побитѣ, вѣчинившомѣся законникови, видячи они, козаки богдановскіе<,> себе быти винними<,> а жеби вѣ далшии заводѣ и турбацію не вѣходячи, просили отца городничого горковског[о] за побите зѣ слугою<,>. Якии отцѣ городничии, за позволеніемѣ отца уставника, принялъ зѣ ними, козаками богдановскими, вѣчистую зѣгоду<,>.

О лѣсѣ зас тѣ же присланніе ² законники требовали нас, іжѣ би, поехавши туда, до лѣсу, вѣчинили розискѣ<,> <(:> якѣ они, козаки богдановскіе, вѣ суплѣще своей ясневелможному панови доносили<:>), же будто зѣдавна тот лѣсѣ волѣнии бувѣ ймѣ, богдановцямѣ<,> и іхѣ ест властнии<,>. Чому вѣсему тому атаман ³ і они, козаки, сами доброволне виреклис<,> и не похотѣли, щобѣ туда на розискѣ ехати<,>. И напрасно вѣ суплѣках<,> его жѣ панскои велможности прекѣладали на законниковѣ новѣгородских скаргу<,> бо «жаднои,— мовят,— тамѣ намѣ близкості не маешѣ». // И не постановили таких людєи<,> жеби тот лѣсѣ іхѣ вѣластнии бувѣ<,> але тилко тимѣ вимовлялис<,> же «колис, може, давно нашѣ бувѣ<,> и до руйны ⁴ по лика вѣ онии, було, ходимѣ<,> а послѣ руйни стали законники боронити<,>». А законники околничних сѣлъ людєи хотѣли були предѣстави[ти]<,> о томѣ лѣсу зѣнаючихся<,> же зѣдавна до монастира належит<,>. Но и вѣ томѣ на себе помилованія вѣ законниковѣ просили. Вѣпредѣ уже общалис<,> нѣ сами<,> анѣ тежѣ жони<,> и дѣти іхѣ вѣ том лѣсѣ<,> інѣтер[е]соватис и ходити ликѣ драти<,> под зарукою на особу ясневелможного добродѣя его милости пна гетмана тисячу золотих<,> а до шѣкатули войсковои п'ятсотѣ золотих<,>.

Якій прето заводѣ<,> на томѣ прикончивши<,> по прошенію козаковѣ богдановских<,> потребуючи сторонѣ<,> законникомѣ монастира Новгородског[о], честному отцу уставнику зѣ другимѣ послушникомѣ, при подписѣ рукѣ<,> и печатех<,> виданѣ вѣ Воронѣжи сей розискѣ<,> и доброволная зѣгода<,>.

Року и дня зѣвишѣ наимененного<,>.

Яким вѣдоровиц, товариш сотнѣ Глуховскои ⁵.

¹ Літера у перероблена з о.

² Літера ґ перероблена з о, літера и дописана під рядком.

³ Слово дописане над рядком.

⁴ Слова «и до руйни» підкреслені олівцем.

⁵ Почерк кожного з підписів, за винятком другого, різний (чорнило третього інше).

Сава Матфеевичъ, писар ратуша Глуховского<,>.

Романъ Кобецъ, атаманъ городови и сотникъ наказнии воронизкии.

Николай Стефановичъ, войтъ воронижскіи, з бурмистрами. //

75 зв. Розискъ о побоях, козаками учинених, справованъ въ Воронѣ[жи].
Року 1719 ¹.

35. Слѣдство у справѣ про крадіжку речей із скрині лохвицького
козака Максима Лещенка сусідом Захаркою

8 серпня 1719 р.

Лохвицька сотенна канцелярія

Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Документ уписаний не пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування в рукописній книзі.

151 зв

Року #аѳѳі [1719], мѣся августа, и [8] дня.

Пред нас, нижеи ² именованних урядових лохвицких, предложили скаргу Маѣмъ Лещенко, козака, житель городови, в такіи способ<,>.

152 Что онъ сего ж мѣся прешедшого ³ сегого числа, въ днѣ пяткови, иду-
чи зъ дому на фолварокъ, припросилъ сусѣда своего Захарка, въ едномъ
дворѣ, черезъ сѣни, въ другои хатѣ, жиючого<,>, ижеби хто чего, бо не было
нѣкого зъ домових, кромѣ его, не вкралъ<,>, хати стерегти<,> и нѣгде не
отходити<,>. Котории полѣзлись тое учинит<,> и з дому // не отходи-
ты<,>. На що онъ надѣючися, поишовши, забавилъ въ фолварку годинъ ⁴
зъ пять<,>. А повернувши оттолъ<,> въ домъ<,> засталъ его, Захарка, въ
дворѣ сидячого<,> самого<,>. Увоишовъши ⁵ зас въ хату, повидѣлъ<,> же
слюсакъ у скринѣ одбити<,>. И ужаснувшись ⁶, кинувся до скринѣ<,>.
Аж зъ онои винято пояс сръбнии<,> чарку сръбную<,> запаску штамето-
вую<,> и грошем золотих чтири<,>. А протчеи, платя и рѣчи, все цѣло<,>.
И сталъ въ его, Захарка ⁷, допитоватис, чи бувъ хто въ хатѣ без его<?>, чи не
бувъ<,>. А онъ отказалъ<,> же нѣкого не було<,> тилко онъ сидѣл неот-
ходно<,> Маѣмъ зас сказаль: «Хто жъ скриню отбил<,> и поясъ сръбнии
винялъ<,>?» А Захарко отвѣтовалъ, что онъ не знае и не вѣдае<,>.

Прето, яко не ⁸ на кого иного Маѣмъ жалкуючи<,> але на его, Захар-
ку, власного шкоди тоеи дѣйцу розумѣючи, просилъ насъ, урядовихъ, зи-
искати одного на ратушъ<,> и допросить о той шкодѣ<,>, такъ ми, зѣшукав-

¹ Напис з трьох вертикальних рядків на першій згорі чвертці аркуша, що утворювала верхній бік конверта, тим самим почерком і чорнилом.

² Літера н перероблена з м.

³ Друга літера ш правлена писарем.

⁴ Літера д перероблена з о.

⁵ Друга літера в виправлена з л.

⁶ Частина слова «вши» перероблена з «лся».

⁷ Літера з виправлена з х.

⁸ Слово перероблене з «ко».

ши помянутого Захарка пред себе, первеи допрошували ¹ доброволне<,> чи онъ тіе рѣчи зъ скринѣ вибралъ<?>, чили хто иннии<?>.

Котории отвѣствовал, что анѣ онъ не булъ вѣ хатѣ, и скринѣ не отбивалъ<,> и о тих рѣчахъ не знае<,> и не вѣдаетъ<?>, и нѣкого не вѣдалъ, жеби хто і приходиль<.>

А Маѣмъ конечно потвѣдалъ [!], же онъ скриню отбилъ и тоє все побралъ<,> бо если бѣ постороннии зѣлодѣй тоє чинивъ, то бѣ и плаття вибралъ ² все зъ скринѣ. Да и тоє ему договорувавъ, что онъ перед симъ<,> якъ жилъ сусѣдомъ у Дорогокуплѣ<,> то і тамъ монисто у господара у хатѣ пропало<,> тилко ж гспдрѣ не дошукувавъся<,>. А потомъ, якъ и у [О]леѣзи Заславченка вѣ сусѣдахъ<,> бивъ<,> то и тамъ кожухъ господарский пропавъ<,> за котории онъ, Захарко, и заплатилъ Заславченковѣ. А барзѣй, что и тепер тайтѣся, же будто и не вставалъ зъ мѣстца<,> але все пянни спавъ<,>. А дѣвка, дочка Горошкова, вѣдѣла<,> же окно у хати отсовалъ и дивилься<,>. Да и чула<,> что щос у хатѣ стукало<,>, // тилко не знаеть, хто<,>.

Теди казалисмо его, Захарку, батожками допросити<,>.

А же и под боемъ отнюд ³ нѣчого не признался<,> повѣдаючи, что готовъ<,> зѣ жоною килко годовъ ⁴ служити<,>, того ради до далшого разсмотрѣнія его самага у вязеню осадилисмо<,>. А предложенге Маѣмово<,> и его отвѣтъ на семъ папѣру записавши, для лучшого вѣроятія руками подписуемъ и печать городовую притискаемъ<,>.

Дѣялося вѣ Лохвицѣ, року, мѣся и дня вишеи писанних<,>.

Михаило Кириловичъ, атаманъ городови.

Кирило Даниловичъ, воитъ лохвицкии.

По виписанѣю ⁵ сеи інквѣзицій пояс срѣбнии, чарку срѣбную, у гной закопанніє и уже трохи пригниліє ⁶, мокри<,> Маѣмъ зѣ людми, шукаючи, и запаску вѣ стрѣсѣ, винаишол<,> и ему наочне вѣ ратушу, пренесши, показовалъ<,>. А же и тогди нѣ до чого не признався ⁷<,>, того ради казалисмо оногo кievимъ сторазнимъ окрити боемъ<,> и вибивши ⁸, и вини взявши ⁹, отпустилисмо свободног[о] на покаянїє<,>.

Андрѣй Бутурлимъ, сотникъ наказнии лохвицкии.

¹ Частина слова «вали» перероблена з іншого напису.

² Частина слова «ви» перероблена з іншого напису.

³ Частина слова «нюд» дописана над рядком.

⁴ Літера д виправлена з т.

⁵ Літера в виправлена з д.

⁶ Літера г правлена писарем, нечітка.

⁷ Частина слова «вся» перероблена з «лис».

⁸ Початкова літера в перероблена з б.

⁹ Слова «и вини взявши» дописані над рядком блідішим чорнилом.

36. Слѣдство у справѣ про крадіжку речей білогорѣльського козака
Василя Кувшиченка сусідою Гапкою Климихою Довбнихою та її
сином Стецьком

9 серпня 1719 р.
Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Акт уписаний не пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування в рукописній книзі. За змістом пов'язується з поданим далі актом № 41.

151

Року ~~н~~^а~~ф~~^ѣ [1719], мѣя августа, ~~ѣ~~^ѣ [9] дня.

Пред нами, нижеи іменованими урядовими лохвицькими, случилася нижеи вираженнаа справа таковимъ образомъ<,>.

Васил Кувшиченко, козакъ и житель бѣлогорѣльскии, объявилъ<,> же прошедшого числа сего ж, настоящего, мѣся, ночной доби, без навести его въ дому, комору, надворѣ стоячую особливе от хати, двома замками желѣзными и деревянимъ зѣсередини замѣкнуною¹, ~~отбито~~^ѣ<,>. И многих рѣчей<,>, а именно: казановъ два винничних зѣ рурами<,> шкатулку², въ якои било готових грошей, у двохъ чересах, пятьдесятъ талярей<,> и реестра шинковіе золотих на двѣсть<,> полуставъ<,> и книжка<,> и шапка добрая<,> сокир двѣ<,> желѣзѣа плуговіе³ <,> і [з] скринѣ плахоть шовкових чотири, полотно чотири сувуйцѣ<,> поясъ шовковий<,> запаску штаметовую⁴, три серпанки<,> кошуль три добрих<,> сало и кожухъ<,> побрано<,>. А не хто инии тоє учинилъ, тилко его сусѣди — Гапка Климиха Довбниха<,> поневах⁵ уже мало лица является<,>. И просилъ нас, жебисмо оную зискали и допросили<,>.

Теди ему⁶ позволили домъ ей струсити.

Теди ми, зѣщукавши помянутую⁷ Добниху въ городъ, когда доброволне допросили на ратушу об окраденних рѣчахъ<,>, такъ оная заразы и призналасъ<,> что двое их, зѣ синомъ Стецькомъ, комору одбили і всѣ рѣчи вишеи вираженѣніе побрали и где которіе з них уже попродали<,> а иніе поховали<,>. И розказали, въ якихъ мѣстцях оних шукати<,>.

Въ поданню нашлася тилко една плахта у шинкара<,>. А в схованню винашли казани, въ ямѣ закопаніе<,> и желѣза плуговіе, а в стрѣсъ, у снопахъ,— плахоть двѣ, поясъ шовковий⁸, полотно два ~~слу~~^{вуйцѣ}, три серпанки<,> запаску штаметовую, кошулю одну⁹<,> и прочіихъ рѣчей. Кожуха, полотно двох сувойцовъ<,> сокир, плахти<,> сала<,> трох¹⁰ кошуль, шапки,

¹ Літери ну перероблені з ю.

² Перша літера у виправлена з а.

³ Частина тексту «зѣа п» перероблена з іншого напису, ніби з «зѣній».

⁴ Це і попереднє слова перероблені з «запасака штаметовая», причому літери шт виправлені з інших.

⁵ Описка замість «поневахъ».

⁶ Перед словом стоїть літера а.

⁷ Літера ю виправлена з го.

⁸ Частина слова «ов» виправлена з «ко».

⁹ Це і попереднє слова перероблені з іншого напису.

¹⁰ Мабуть, помилково замість «двох», як треба за змістом.

книжокъ<,> шкатулки ¹ і в неї будучих грошей готових<,> и реестровъ<,> не винайшли нѣгде<,>.

151 зв.

О которых другимъ разомъ, // доброволне доброшування [!], признала<,> что шкатулку<,> полулавши, у печи, сполне зъ реестрами<,> и книжками, спалили<,>. И грошей готових якобы нѣ одной копѣйки у чересках не било<,>, а оніе, порожніе у шкатулцѣ винайшовши, туда ж зъ шкатулкою, у пѣчѣ, укинула<,>. А нних рѣчей, яких не винайшли, нѣ знать ² где подѣвалис<,>. Прето велѣлисмо оную самую Довбньнику<,>, поневаж сини усѣ нѣ знать куда ³ поутѣкали ⁴ того ж часу<,>, барбарами допросити<,>.

А же и под боемъ барбаровимъ однюдь до грошей готовихъ ⁵ не призналась<,> а Василь готовъ сумленѣмъ, что било тилко числомъ у шкатулцѣ ⁶ готових грошей, поднеісѣти<,> того ради, забивши оную в колодки<,> у вязеню ратушномъ вѣсадилисмо<,>. А дѣйство ей, на семъ папѣру прилюдне інквѣзицією ⁷ виписавши<,> и худобу на реестръ, якии тут же нижеи виражень<,>, списавши, до уваги и большого разсмотренія слагаемъ. И для лучшой ⁸ вѣри руками нѣшими ⁹ подписуемъся и печать городовую притискаемъ<,>.

Дѣялося вѣ Лохвицѣ, року, мсяця і дся [!] вишеи по[ло]женного.

Михаило Кириловичъ, атаманъ городови.

Кирило Даниловичъ, воить.

Андрѣй Семенко и Микита Швецъ, бурмистри лохвицкіе.

*37. Слѣдство у справѣ про крадіжку лохвицьким жителем Дмитром
Височином меду та вуликів у Капусти і Василя Васюченка*

5 жовтня 1719 р.

*Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку*

Подается за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Акт уписаний не пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування в рукописній книзі.

156

Року тысяча сѣмьсотъ девятого на дцят, мсяця октоврія, пятого дня.

По виразному указу велможного его милости пна Андрея Марковича, полковника воиска царского пресвѣтлого влчства Запорожского лубенского, ми, нижеи іменно подписаніе урядовіе лохвицкіе, засѣвши вѣ ратушѣ, повторе Дмитра Височина, обивателя нашего городского, доброволне до-

¹ Перша літера к виправлена з т.

² Частина тексту «нѣ зн» перероблена з «подѣ».

³ Слово перероблене з іншого напису.

⁴ Літера л виправлена з іншої.

⁵ Склад «го» виправлений з іншого напису.

⁶ Перша літера к виправлена з т.

⁷ Літери ею перероблені з и.

⁸ Літера й виправлена з го.

⁹ Літера ы виправлена з іншої.

прошували, где онъ ночоваль противъ праздника Воздвиженія честного креста<,> и когда свой подрѣзоваль пчоли<,>.

Отвѣтоваль¹, иж онъ старій² пчоли свой подрѣзоваль передъ Успеніємъ престои бщи и меду патоки, що въ гладушику, надавивъ<,>. А два рой свои ж, еденъ отъ своихъ пчоль, по Петръ уловленни и якобы билъ допулнии меду<,> а другого дичка, подрѣзоваль на самого Семена<,> якъ би передъ вечернею<,> и меду макотертъ повень натоптавъ<,>. Да еще и не влѣзло в макотертъ, такъ онъ въ горщикъ и въ миску укладъ, а сушь у корякъ<,>. Противъ Воздвиженія засъ прияхавъ зъ лѣса своего зъ жоною<,> и зъ сусѣдомъ<,> и [изъ] Сидоренковимъ хлопцемъ двома вози улягома<,>. И засталъ гости вѣ дому: Данила Саливона зъ жоною, жителеи городиских, и Мирона Юрченка, обивателя³ окупского, на торгъ пріѣхавшихъ, уже спячих. И зносивши яблука зъ возовъ у комору, лягли спати<,>. Онъ лѣгъ у хатѣ за столомъ<,> а его жона на полу зъ дитиною<,> а Саливонова жона на покутнѣй лавѣ<,>. И спали до свѣта<,>. Вѣранцѣ засъ вѣставши<,> онъ пошоль на торгъ, и гостѣ пошли. А по службѣ бжеи, пришовши с торгу, випили зъ медомъ горѣлку и пообѣдали<,>. По обѣдѣ тежъ гостѣ пойхали додому, а онъ пошоль до Ничипорця, сусѣда, бо его⁴ просила Нечипориха<,> подрѣзовати пчоль. // И подрѣзавши, пришоль додому и пойхаль знову на ночь до лѣса<,>.

156 зв.

Знову наединѣ допитовалисмося, чи взялъ онъ Капустини пчоли<?>. Отвѣтоваль, же отнюдъ нѣ знаетъ, не вѣдаєтъ<,>.

Теди оного, по указу, велѣлисмо взяти межъ вязнѣ до вязеня.

Жона Дмитрова Височина вѣ допросѣ добровольномъ сказала [!], что мужъ ей Дмитро передъ першою Пречистою старій свой пчоли подрѣзалъ і изъ нихъ тои медъ, що въ гладушику, доставъ<,>. Зъ которыхъ и двохъ роювъ, одного по Петръ, а другого обиклій⁵, уловили<,>. И тотъ, первии, руи<,>, якии будто бувъ на подкопѣ допулнии на Семена, якъ би по вечернѣ, и други, дичокъ, подрѣзовали<,> и зъ нихъ тои медъ, що въ макотертѣ, и въ горщику, и в мисцѣ, достали<,>. Що Белжинъ хлопецъ нѣми<,> и Ганна, дѣвка, якъ топтали зъ коряка вѣ макотертъ передъ сѣнми, видѣли<,>, да і сусѣдова жона бачила<,>. А вѣ ндлю, противъ Воздвиженія, їздили в садъ зъ сусѣдомъ и изъ Сидоренковимъ хлопцемъ<,> и оттолъ пріѣхали всѣ разомъ додому якъби икъ полночъ<,> и ночовали обое дома<,>. А в церквѣ на всеночной не били, тилко сусѣда и ей невѣстка Саливониха ходила<,>.

Тимушь Горкавии, сусѣдъ Височиновъ, допрошуванни, повѣдалъ<,> ижъ онъ еще передъ Семеномъ видѣвъ у господара своего медъ у гладушику<,> тилко не знаетъ, онии где взятъ, бо мало коли дома сиживаль, все вѣ людей робиль<,>. А на Семена, якъ пришовъ зъ молотби отъ Микитчиного зятя, уже смеркомъ, додому, заставъ Височина, медъ у макотертъ зъ коряка

¹ Слова «пчоли<,>». Отвѣтоваль» стоятъ на місцѣ стертого «Воздвиженія».

² Літера й перероблена зъ **и**.

³ Літера я перероблена зъ **єи**.

⁴ Слова «бо его» перероблені зі «своего».

⁵ Літера о виправлена зъ **б**

топчучого<,> и видѣвъ, же натоптавъ повенъ макотерт<,> да еще и не влѣз-
ло, такъ у горщикъ уклавъ остатокъ<.> И ему сѣлникъ давъ зѣйсти<,>. А
откуду тот медъ взятъ, не видѣвъ и не знае<.> Противъ Воздвиженія зас
йздиля зѣ господаремъ<,> зѣ господинею и изъ Сидоренковимъ хлопцемъ
до саду<,>. И оттоль вѣйхали смеркомъ, и йхали // всѣ вкупѣ додому<,>. А
прійхали уже вѣлягома и гостеи застали<,>. Зносивши засъ зѣ воевъ
овощъ<,> у комору, господар пошолъ до хати спати<,> а онъ пошолъ на ого-
род до своего зѣбожжа у хижу спати<,>. И вставши вѣранцѣ, заставъ Висо-
чина, господаря, за столомъ лежачого<,> и пошолъ на тор[г]и<,>. А с торъ-
гу пришовѣши, видѣль, же пили горѣлку господар зѣ гостми, тилко не знае
шимъ¹<.>, бо ему не давали<,>. А меду на столѣ перед ними не видѣль<.>

Оришка, Тимоша Горкавого жона<,> а Височина сусѣда, сказала<,>
иж она еще перед Семеномъ чи два рази, чи три вѣдала, что господар Височи-
нъ дитинѣ своею, бивало, вносить по шматку сѣлника меду и даеъ йсти<,>. А еде² онии бравъ, не знае. Да й о томъ, чи подрѣзовалъ Височинъ перед
Пречистою свой пчоли, хоча и всегда дома, бивало³, не вѣдае<.> Тилко тое
знае, же на Семена она сѣтала у печѣ топити, а господар зѣ господинею по-
шли на вѣгородъ подрѣзовати пчолъ и принесли оттоль корякъ сѣлниковъ,
и ей дали шматокъ зѣйсти<,>. И бачили, що повен макотерт натоптали<,>
да остатокъ у горщикъ уклали<,>. А дѣялос тое на смерканй<,>. Противъ
Воздвиженія йздили всѣ, якъ вишеи виражено, в сад<,>. И прійхали вѣку-
пѣ влягома, яблука зѣносили и лягли, не пивши нѣчого и не йвши, спати.
Господар лѣгъ за столомъ, господиня на полу, гостя на ла[вѣ]и<,> а она пе-
ред пѣчу<,>. И якъ почули⁴, що звонят до цркви<,> пошла она зѣ гѣстею до
цркви, а господар и господиня осталис дома<,>. И якъ пришли сѣ цркви,
застали обоига, уже великии свѣт бувъ, дома<,> и Саливона, гостя, и друго-
го члѣвка. По службѣ зас, пришовши додому, господар зѣ гостми зварили
горщикъ горѣлки зѣ медомъ, и пили, и ей давали, а меду не йли. И пообѣ-
давши, гостѣ пойхали додому<,> а господар пошол до Ничипорця подрѣзо-
вати пчолъ<,>. А оттоль пришовѣши, пойхаль // зѣнову вѣ сад.

Данило Саловювъ, житель городискии, зѣшукании до нас вѣ город,
вѣ⁵ допросъ сознал такъ, иж якъ прійхал он зѣ жоною своею до Височина
вѣ ндлю, перед вечеромъ, против Воз[д]виженія, такъ не засталь его, Висо-
чина, и его жона⁶ вѣ дому, тилко самую⁷ сусѣду. И пождавши, зѣ сусѣ-
дою повечерали<,> а ихъ не було<,>. Жона ж Саливонова лягла у хатѣ спа-
ти<,> а онъ лѣгъ надворѣ на возѣ. Потим, уже далеко⁸ вѣ нючѣ, пойхаль⁹

¹ Тобто «зѣ чимъ».

² Описка. Треба «где».

³ Літера в перероблена з л.

⁴ Склад «чу» перероблений з «ли».

⁵ Перед словом закреслено писарем «вѣ допро».

⁶ Описка. Треба «жони».

⁷ Частина слова «са» перероблена з «вѣ до», причому перед словом помилково зберігся
прийменник «вѣ».

⁸ Літера д залита чорнилом, нечітка.

⁹ Треба «прійхаль».

Височинъ зѣ своею жоною, и зѣ сусѣдомъ, и изѣ хлопцемъ зѣ саду двома вози. И поздоровкавшис¹, сталъ Височинъ зѣ сусѣдомъ носити овощъ у комо-ру з возовъ. И зносивши, нѣчого не пили и не йли, лягли спат. А якъ стали звонити до цркви<,> такъ онъ, Данило, кликнувши жѡни св[о]ей, пошовъ передомъ до цркви самъ<,>. А пришовши с цркви, засталъ Височина дома і ей<,>. Где мало посидѣвши, на торгъ пошовъ. С торгу зас пришовши, перед обѣдомъ напилис горѣлки вареной<,> а меду не йли<,>. И по обѣдѣ отй-хали² до господи въ Городище<,>. А болше сего нѣчого не знае<,>.

Також і жона его слово³, якъ вишеи сего виражено, въ повѣсти своей сказала<,>.

Мирюнъ Юрченко, жител окупскии, подданныи пновъ⁴ Новицкии⁵, зиискании до города, созналъ пред нами, иж онъ ночовал у Височина противъ Воздвиженія<,>. А якъ прійхаль, то нѣ Височина, нѣ жони его дома не засталъ<,> тилко саму сусѣду<,>. А повечеравши, лѣгъ⁶ спати<,>. Аж і Височинъ прійхал зѣ саду двома вози<,>. До которого и онъ, уставши, поздоровкавъся и помогъ яблукъ з воза знести<,>. А зносивши, лягли спати: Височин лѣгъ у хатѣ, и жона его<,> а онъ на возѣ надворѣ. Вѣставши зас вѣранцѣ, пойхал на торгъ, а с торгу и додому ѡтйхаль<,>//

158 Тетяна, удова, Коникова жона, у Васюка гречку⁷<,>. А повечеравши, пошла до Дмитра Височина<,>. И застала, что онъ клавъ и топтавъ зѣ коряка у макотертъ мед<,> да і сцѣльникъ далъ сѣйсти. Такъ она у его на самого Семена и ночовала, и добре знае<,>.

Ганна Белжиха, дочка, також на Семена увечер приходила до Височина огню и видѣла, же Височинъ клавъ зѣ коряка у макотертъ мед и топтавъ. И наклавши повенъ, сказал ей: «Поиди,— мовит,— Ганно, принеси горщика на мед<,>». А якъ она принесла<,>, такъ у иншии, меншии, уклавъ останок<,> и ей шматок сцѣльника далъ зѣйсти<,>. Болше сего нѣчого не знае<,>.

Тут же и сіе прекладаемъ<,> же Васил Васюченко, обиватель городови, предложилъ намъ, что въ его зѣ саду перед Семеномъ⁸ Столпникомъ, чи зѣ суботи на ндлю<,> чи з недѣлѣ на понедѣлокъ<,> чи зѣ понедѣлка на вѣвторокъ, противъ Семена <(:>бо всѣ тѣ три днѣ не ходили анѣ онъ самъ, анѣ жона его не⁹ ходили глядѣти<:)>, пчолн щонаилучшіе, рой первии, на пяд у землю над подкопъ меду наносивши, не знат хто взялъ<,>. Котории любо онъ всюда шукалъ<,>, однакъ нѣгде не наишоль<,> тилко улеи порожнѣй, якии и тепер на ратушу естъ<,>, у саду за гонн от себе наи-

¹ Літера д перероблена з іншої.

² Слово перероблене з іншого напису.

³ Мабуть, треба «слово въ слово».

⁴ Літера в перероблена з м.

⁵ Описка. Треба «Новицких».

⁶ Частина слова «гъ» перероблена з іншого напису.

⁷ Далі пропущено, можливо, «молотила».

⁸ Частина слова «омъ» перероблена з «ено».

⁹ Слова «жона его не» перероблені із слів «онъ самъ», помилково повторених двічі.

шоль. Живут зас они, Височинъ зъ Васюкомъ, и пасъки мѣють обадва въ огородахъ, един от другого за гони<,>. А и улии знаидении от Височина за гони<,>.

58 зв. Тед[и] ¹ питалисмо Височина, где онъ ночовал против Семена. Сказал, что дома, мовит, ночовал<,> Жона зас его сказала, же «я запомятала, где онъ ночоваль, чи в дому, чи в лѣсѣ<,>». А вишеи вираженая сусѣда // повѣдала<,> что противъ Семена ночовал у лѣсѣ господарей Височин<,> и на Семена прійхаль з лѣса перед вечернею и сталъ свой пчолы подрѣзовать ²<,>.

Сіе вишеи вираженное людское сознае ми, урядовіе, чуючи, розказали на семъ папѣру виписати<,> а до вишшой власти рассужденія слагаетъ<,>. А для лучшого вѣроятія, при подписѣ іменъ ншихъ, печат городовую притиснувши ³ велѣлисмо.

Въ ратушу Лохвицкомъ, року, мѣся и дня вишеи писанних<,>

Андреи Бутурлими, хоружии полковии лубенский и наказнии сотникъ лохвицкий.

Васил Іосифовичъ, атаманъ городовни.

Кирило Даниловичъ, воить.

Семен і Микита, бурмистри лохвицкіе.

*38. Слѣдство у справі про крадіжку шкапи у коваля с. Степуків
Сенька Гавриленка жителями с. Свиридівки Гнатом Носаленком
та Іваном Хвилоненком*

8 жовтня 1719 р.

*Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку*

Подается за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Акт уписаний не пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування в рукописній книзі.

58 зв. Року тысяча сѣмьсотъ девятого на дцят, мѣся октоврія, осмого дня<,> Пред нами, нижеи іменно подписанными урядовими лохвицкими, приточилася нижеи вираженная справа<:>.

159 Сенко Гавриленко, ковал, жител степуцкии, предложил, что въ его прошедшого мѣся септеврія, ке [25] числа, въ пятокъ надвечери, шкапа власная зъ вигону пропала<:>. Которои любо чрезъ всѣ прошедшій днѣ всюда опитовал, чи не приблудилас<:>, і шукал<:>, однакъ нѣгде не винаишоль<:>. Тепер, опитовавши, же оную Ігнат ⁴ Носаленко, жител свиридовский, зъ вигону взялъ<,> и ізъ Іваномъ Хвилоненкомъ, сусѣдомъ своимъ, зѣмовивъшися <(:>якъ сами доброволне в селѣ, пред атаманомъ свиридовъ // свиридовскимъ, и пред нами въ ратушу обадва призналися<:>),

¹ На місці літери и прорваний папір.

² Далі старанно закреслено писарем «велѣли».

³ Описка. Треба «притиснути».

⁴ Слово стоїть на місці витертого писарем «Іван», папір на місці літери и прорваний.

завели до Мини за Десну и тамъ тую шкапу за сѣмнадцять золотих яко-
мус старому чвѣку продали<,>. И за тій гроши, да еще и на боргъ, у Марка
Кулябченка носаток пять горѣлки купили<,> и сюда привезли<,> хочачи
тую горѣлку спровавши, ячнищому чвѣку за коня, ними ж обома на боргъ
прошедшого ярмарку взъятаго<,>, якии і тепер ест<,>, виплатитис<,> если
бъ было сее на них не обявилось<,>.

Прето ми их обохъ, поневаж не таячис призналис, что мененную шкапу
въкрали и продали<,> а Ігнат Носаленко перед симъ у отца Павла Петро-
вича, презвитера ншого лохвицкого, возъ сѣна на полѣ билъ украль<,>,
и за тое у его отецъ Павелъ вола, заставши над сѣномъ, узялъ<,> и пнѣ Пеш-
тичъ три овечки вини узялъ<,> и перед ратушу кіями бити<,> Іван зас-
тило еще се въперше<:>, бо недавно зѣ за Десни, тилко четвертии годъ,
якъ сюда пришовъ<,> у Свиридовку, жити<,>, прокрався<,> такъ Ізната у
каидани<,> а Івана у скрипищю забити вельлисмо.

А дѣйство их, на сем папѣру виписавши і для лучшоу вѣри подписом
іменъ нших і притисненемъ городовои печати ствердивши, до вишшоу влас-
ти разсмотрѣнія слагаемъ.

Дѣялося въ ратушу Лохвицкомъ, року, мѣя і дня вишеи писанних<.>
Андреи Бутурлими, хоружии полковии лубен<:>. и наказнии сотники
лохвицкии<.>

Васил Іосифовичъ, атаман городовии.

Кирило Данилович, воить<,>.

Семен і Микита, бурмистри лохвицкіе.

*39. Справа про втечу на Запоріжжя Грицька, сина сокілківського
жителя Василя Штепи, підмовленого дядьком Василем Самусенком*

*25 жовтня 1719 р.
Сокілківська сотенна канцелярія
Полтавського полку*

Публікується повністю рукопис ЦДІА УРСР у Києві, ф. 94, оп. 2, од. зб. 12. Оригінал.
На арк. 3 зв. помітні два сліди від зеленої воскової печатки у формі восьмикутника розміром
18 × 16 мм відповідно по вертикалі і горизонталі, зображення і написи стерті. Під вищим
із них, у зворотному напрямку до тексту, зазначено іншим почерком і чорнилом: «Подъ :>.
окѣтовр< : \. 27< :>, року 1719< :>». О сину Штепи, подмовленомъ своиственними своїми ж
до запорожщовъ въ протовг< .>». Арк. 1 обрізаний при реставруванні так, що залишилась
лише частина з наступним текстом: «Дело ѿ перемовъ Василя Штепи сина е[о] Григорія
запоро[ж]цами на ту сторону. Октября 27 д., 1719 года. На 2 листахъ< .> Номеръ 32< :>»
(нижче відрізано ще слів зо два). Цією ж рукою позначено на арк. 3 зв.: «О сину Штепи, под-
мовленном до запорожцевъ. На 2 листахъ». Увесь документ складався четверо, як лист.
Арк. 1 зв. чистий.

2 Мѣцъ пане полковнику полтавскии, всемилостивѣйшии намъ добро-
дѣю<.>!

Когда п<.> Василь Штепа былъ пред¹ симъ в Полтавѣ<.> и вашей панскои млсти освѣдчалъ<.>, же без битности его в дому<,> его жъ синъ Грицко, взявши потаемне коня, невѣст где подѣлся<,> то, повернувшись зѣ Полтави в Соколку<,> провѣдалъ от людей, что того часу, якъ синъ его з дому ѡтишолъ<,> в тот час его жъ, п<.> Штепи, братъ въ первыхъ, тут же, в Соколцѣ, мешкаючи<,> Василь Самусенко пойдолъ<,>. И довнимаючи, азали и синъ его зѣ ним же чи не вдался<,> за вѣдомомъ нас, старшины, ездилъ на шляхи, зѣ Орели идучіе, з козаками<,> азали бы его Самусенка, когда бы ѡттолъ повернулся, могль злапати<,> и за сина от него увѣдомитися<,>. І там, на певныхъ мѣстцахъ, чрезъ день стерегли<,>. И не достерегшися<.>, и вже панъ Штепа, оставивши козаковъ на шляхах<,> ехалъ к вечеру ку домови<,>. И попался ему на ѡчи помянутии Самусенко неподале[ку] Соколки, за куропатвами ходилъ<,>. И заледво, мовит, к себѣ его привабилъ<,> и питал о синові своемъ<:>. И онъ сказалъ ему, же «у Закоти, на низу Днепра, въ запорожцов. Тилко жъ,— мовилъ,— не я его виправилъ<.> и туда запровадилъ<;>». И п<.> Штепа его, Самусенка, з таким словомъ взявши з собою<,> пред нас, ниже писанную старшину, привель<,>.

И того мы Самусенка питали, где он бивалъ<,> и где сина Штепиного вѣдаеть<,>.

И оныи Самусенко в допросѣ своем сказалъ<:>: «Намѣрившись мы з Семеном, Лукьянцевимъ зятємъ, жителемъ ханделеевскимъ, на низъ Днепра, к запорожцямъ, ити<,> — в мене было мюткувъ сѣмъ<,> а в него, Семена, мѣховъ два борошна для продажи<,> — и его жъ, Семеновимъ, возом и конемъ виехали до току Саранчиного в поле² и там стояли<,>. Ажъ туда жъ Романъ Саранченко виправилъ з города брата свого Антона<.> и Гриця, Василевого сина<,>. Воз его билъ, Романовъ<,> а конь в немъ запряженъ Грицевъ Василенковъ<,>. И напотом, другого дня, Романъ Саранченко волами своїми³ туда жъ, к току, им и мѣхъ борошна гречаного вивезлъ<;>. Я жъ з Семеном, ханделеевскимъ<,> а Василювъ синъ зѣ Антономъ Саранченкомъ<,> двома вози и пойдли<,>. И Орѣлъ перешедши више Рознокалѣчиного, приишли⁴ к запорожцямъ до Закоти<;>. И там такъ Василювъ синъ<,> яко и Саранченко, остался<,>. А мы з товаришемъ, мютки<,> и борошно попродавши<,> соли купили мѣшковъ з чотири<.> и к дому ѡтехали<;>. И теперѣ тая сюль въ Ханделеевцѣ, в товариша мого, зостаеть». //

2 зв.

Романъ Саранченко в допросѣ своем сказалъ<:>: «Того,— мовит,— часу, якъ п<.> Васил Штепа былъ на весѣлю в Коболяцѣ⁵<,> то до млина пришолъ синъ Василювъ, а в млинѣ бувъ я и братъ мой Антонъ<,> и визвалъ Антона Гриць<,> и із нимъ, не знаємъ, що нишкомъ говорили<,>. А якъ от него пойдолъ Гриць, питалемъ брата свого Антона<,> чого син Василювъ приходилъ<,> и що говорилъ<,>. И онъ сказалъ мнѣ<:>: «Прислалъ его Ва-

¹ Літера п виправлена з в.

² Слова «в поле» дописані над рядком.

³ Літера и виправлена з у.

⁴ Літера р виправлена з ер.

⁵ Мабуть, описка замість «Кобеляцѣ».

силъ Самусенко<,> подмовляєть на Низ его, Гриця, и мене<,>». И я братови говориль<,>: «Перестан ти того<,>! Знаеш ти, що то за человекъ Василь Штепа<,>? Якъ довѣдается<,> то будетъ бѣда тобѣ<,> и намъ турбація<,>. Ежели ти нас не слушаешъ, то вѣйся за всѣ головы<,> а Василевого сина не займайте<,>». И мнѣ отказаль он: «Я нѣ дбаю<,> то его Самусенко подмовляєть<,>». И потом, тоей же ночи<,> не знаю<,>, як, оны з двору в мене и возъ узяли<,> и ѡтехали на поле, к току нашему<,>. И на завтрій день явились такъ братъ мои Антон<,> яко и Самусенко, в городѣ<,>. А Василевого сина там, в току, оставили<,>. И просиль мене братъ мои<,> абы я взялъ на возъ мѣшокъ борошна гречаного<,> и повюз до току, до вюзка их<,>. Я тежъ, маючи потребу в току просо вкривати<,> запрягъ воли<,> и взялъ на возъ борошно<,> и брата<,>. А едучи мимо Самусенка<,> и того взяли на возъ<,> и переехали вѣрюд Ворскло, вже при смерканню<,> и пѣски<,>. Ажъ братъ мои старшии Маѣим нагналь нас пѣшии<,> бо хотѣл<,> и онъ туда жъ з ними, до запорожцовъ, пойти<,>. И якъ засварился зъ братомъ меншимъ Антономъ<,> роздумаль себѣ<,> и до дому вернулся<,>. И вже за нами не ходил<,>. А мы всѣ три ехали до току<,> И там же заразъ стрѣтилъ нас конемъ син Василювъ, ѡд току ехаль<,> и Самусенко ему велѣль вернутися<,>. Он и завернулъся<,>. І приехавши до току<,> там скинулъ борошно братови своему Антону<,> и Василевому синову на возокъ<,>. И просо накривши, до дому поехалъ<,>. А ихъ<,> брата<,>, Штепиного сина<,> также и Самусенка зъ его товарищемъ, там оставил<,> и оны без мене вибралися<,> и поишли, куда, я не зналемъ<,>».

Маѣим Саранченко, старшии, в допросѣ сказалъ такъ<,>: «Накупивъ я мютковъ<,> и помислиль билъ кѣ запорожцамъ поити и продати<,>. А коли поишолемъ, нагналь братовъ мойхъ<,> Романа и Антона, за Ворскломъ стоячихъ возомъ<,> вже тогда смеркало<,>. И повидѣлемъ сина Василевого, прибѣгъ к нимъ верхомъ конемъ, и щос з ними пошепки говорятъ<,>. И я, домишляючис, же и его, сина Василевого, туда подмовляютъ<,> говориль имъ: «Вернѣтесе, лихо вамъ будетъ<,>! Нащо вы того хлопця подмовляете<,>?» И мнѣ брати сказали<,>: «Не мы [его] подмовляемъ<,>, // то Василь Самусенко подмовиль<,>». Я тежъ, знаючи, що турбація будетъ [за х]лопця ¹, вернулемся<,> и до сего часу в дому зоставалемъ. Тилко жъ нкому о томъ не сказалемъ<,>».

По тыхъ прето допросехъ и ѡтвѣтєхъ<,> тихъ легкомисленниковъ велѣлимо до крѣпкого вязення взяти<,>. А тое на паперѣ виписавши, до уваги<,> и респекту вашего панского<,> чрезъ него жъ, п<,> Штепу, ѡтсилаемъ<,> А что зъ оными мѣемъ чинити<,> и вѣ Полтаву ли оныхъ ѡтсилати, покорственно себѣ о томъ наставленія просимъ<,>».

Вашеи панской млсти всего добра щире зичливие и слуги покорни[ие] ².

Софроньи Лѣсныи, наказнии сотник.

Юско Кулбака, атаманъ<,>.

Зѣновьи Якименко, войтъ<,> ³.

¹ Частина тексту в квадратних дужках відірвана разом з краєм аркуша.

² Закінчення -ие відірване разом з краєм аркуша.

³ Попередні чотири абзаци утворюють стовпчик праворуч, наступний—напроти, ліворуч.

Зъ Соколки, октовр<,>. ке<,> [25] д., #афθи<,> [1719] року. //

3 зв.

Его царского прсвѣтлго влчства воиска Запорожского пану полковникови полтавскому<,> его млсти<,> пану Іоану Чернякови<,> всемилости-вѣйшему намъ пану и добродѣви, покорне ¹.

40. Слідство у справі про вбивство козака с. Балаклії Олексі Калениченка козаком Іваном Мишуренком

11 грудня 1719 р.

*Сорочинська сотенна канцелярія
Миргородського полку*

Подається за рукописною книгою ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 439.

24 зв.

Року тисяча сѣмсотъ девятого на дцетъ<,> мсця декаврія<,> перво на дцетъ дня<,>.

За вѣдомом его млсти пна Даниила Апостола, полковника воиска его царского прстлго влчства Запорожского миргородского, предо мною, Матвѣемъ Ивановичем, судією полку Миргородского, з притомністю пновъ сотниковъ<,> Яреми Юхимовича ², ѡстаповского<,> Андрея Стефановича, богацкого<,> Івана Ярослава, бѣлоцерковского<,> и при том будучих персонъ зацних<,> Лаврентія Василиевича<,> Василя Дмтренка, атамана балаклииского, Гордѣя Савченка, воита<,> Григорія Евецкого<,> Андрѣя Устименъка<,> Івана Олѣзенка<,> Савки Петренка<,> и при многихъ жителехъ балаклиискихъ<,>.

ставши, Васка Олѣзиха, жителка балаклииская<,> зѣ дѣверами своими<,> Данилом<,> и Нестором Калениченками<,> жалосную скаргу свою покладали<,> на Івана Мишуренка<,> ѡ склотю мужа еи<,> а их, Калениченковъ<,> брата Олѣзи<,> в таковом сѣпособѣ<,>.

Ижъ тотъ Олѣза, небозчикъ, будучи на весѣлѣ у Юхименковъ<,> и из того весѣля ночной пори идучи до своєї господи<,> и пришедши противъ Андрѣя Горкуши<,> в котрого також весѣля било<,> и там, мовить, стояли на улицѣ<,> Хвеско<,> и Іванъ Мишуренки<,> и из ними воить Гордѣи Савченко<,> и Ничипор Петренъко<,>. И говорит Хвеско Мишуренко на дядка нашего<,> Хведора Калениченка<,> будто онъ, дядко, накупається на атаманство<,>. И Олѣза, тое слишачи, сказал: «Неправда тому есть<,>» И за тое слово брат того Хвеска<,> Іван Мишуренко кинулся бити его, Олѣзу<,>. Лечъ не дали им битися там стоящіе люде<,>. И в том часѣ Олѣза, ѡставивши ихъ<,> почал уступати до своєї господи<,> а Іванъ Мишуренко<,> увязался за ним<,>. И пришедши близко своєї уже хати<,> и тотъ Іванъ Мишуренко говорит: «Постой, брате Олѣзо<,> помиримся<,> зѣ

¹ Напис на початку нижньої половини аркуша, на частині, що утворювала верхній бік конверта.

² Слово правлене блідішим чорнилом.

25 тобою, що позѣмгалисмя¹<,> // позѣмгалисмя<,>». И приближивши<,> дал ему руку лѣвую<,> а правую в бокъ ножом ударил<,> и пречѣ отойшолъ<,>. И ² муж мой<,> а брат нашъ там же и звалися<,:>. И ми, услышавши волаючи его голосъ<,> вибѣгши з хати, наишлисмо его лежащого<,>. И взявши, вѣнесли въ хату<,>. Такъ онъ, Олѣѣза, яко намъ<,> такъ и многимъ людямъ повѣдал<,> что Иванъ Мишуренко<,> скололъ его такимъ способомъ, якъ вишь намѣнилось<,>. Отъ которого сколотя<,> въ тую ж пору, якъ и сколотъ, в сутки и помер<:>.

Ми теди на такову жалобу тоеи невѣсти<,> и братовъ его<,> велѣлисмо представити ³ того заборщю Ивана Мишуренка<,> и допрошували его, ест ли онъ въ томъ виновенъ<,> и для чого бѣ того Олѣзу скололъ<,>.

Такъ онъ отказал<,:> «Не для чого иншого, толко за тое, что посварилисмя зѣ собою, скололемъ его<,>. На тое то мнѣ уже йшло<:>».

Ми теди, слишачи таковое добровольное его в томъ забонствѣ признатя<,> любо требовалисмо свѣдителей<,> однако жъ не било<,> понеже при томъ сколотю<,> яко сеи заборщю<,> такъ и тотъ небозчикъ при смерти своей признали<,> же нѣкого не било<,>.

Прето ми, склонившися до права посполитого<,> глянувши въ Статутъ Великого кнѣзтва Литовского<,> въ роздѣлѣ одинадцятѣ<,> артикулъ шестыи на дцетъ<,> в котромъ такъ описуеъ<,:> «Кгди би хто кого умлне зѣ гнѣву<,> а запамяталости сердца зѣлого<,> ножомъ, пуиаломъ albo инѣшимъ якимъ до бою начинѣемъ [!] забилъ<,> таковыи, естли буде шляхтичъ<,> а то тежъ шляхтичеви учинитъ, за доводомъ слушнимъ, четвертованъ бити маеъ<,> а голшцизна по каждомъ такомъ зѣ маетности плачона маеъ бити<,>».

Котрому ми праву послѣдуючи<,> а нанбарзѣи запобѣгаючи того, даби въ отчизнѣ нашої Малоросійской<,> такне заборства не множилися<,> а в пострахъ и инимъ, велѣлисмо оного заборщю розѣчетвертоватъ<,> и четверти его на рознихъ мѣстцахъ повѣшатъ<,> чтобы многіе, смотрячи на такую его ганебную смерть<,> не дерзали би такихъ бгѣ и людямъ мерзкихъ дѣлѣ творити<:>.

41. Допит білогорільського жителя Стецька Довбненка про крадіжку речей козака Василя Кувшиченка сусідою Гапкою Климихою Довбнихою та ним, її синомъ

16 грудня 1719 р.

Лохвицька сотенна канцелярія

Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Документ уписаний не пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування в рукописній книзі. За змістом пов'язується з поданим вище актом № 36.

161 Року тисяча сѣмьсотъ девятого на дцят, мсяця декавр<:>., шестого на дцят дня.

¹ Літера г виправлена з л.

² Слово виправлене з сполучника «А».

³ Друга літера т правлена писарем.

Пред нами, нижеи [і]менно подписанными урядовими лохвицькими, на ратушу засѣвши, зъявившиися утекъшии злодѣи Стецко Довбненко, жител бѣлогорѣлский, первей добровольне допрошуванныи, сказал<,>.

З маткою своею, старою Довбнихою, сполне, двое тилко ихъ, порадовшиися, комору ¹ Ковшиченка Василя жителя бѣлогорѣлского ж, ночной доби ѡдбили<,> и зъ онои много рѣчей всяких<,> да и шкатулку, побрали<,>. Тие жъ всѣ рѣчи вѣ землю и по стрѣхах поховали<,> а шкатулку розбили<:>. Вѣ которой тилко една книжка добрая <(:)якую онъ вѣ стрѣсѣ з тими ж рѣчами сховал<(:)>, а другая подраная і нѣякис папѣрьцѣ, которіе вѣ пѣчѣ повкидали // повкидали. Да и два черески порожнихъ било<,> а грошей нѣ однои копѣйки вѣ оних не било<,>. Теди они, повѣдѣвши, же грошей нема<,> такъ шкатулку, порубавши<,> яко черески зъ папѣрьцами вѣ пѣчѣ спалили<:>. О чом нѣхто болшеи зъ домових, кромѣ ихъ двоига, не вѣдал<,>.

Потомъ, под тиранскимъ ² барбаровимъ боемъ питаннии, при ему ж, Василю, повѣдалъ<,> же о всѣхъ рѣчахъ<:>, которіе Васил претендует, вѣдаем<,> и крал, и ховалъ<?>, а «грошей чтобы вѣ шкатулцѣ били, не бачил нѣ однои копѣйки<,> не брал и не зѣнаю, хочѣ мене,— мовит<,>— вѣ смѣртъ убиете<:>, анѣ вѣдаю<,>». Да и тое под боемъ же сказал, же «ежели Васил побожается, что вѣ тои его шкатулѣ, которую розбили и спалили<,> гроши готовіе били<,> то я до смерти буду ему ѡтслужувати<,>. Бо если бъ,— мовит,— били вѣ шкатулцѣ гроши, то бѣ мати кожуха и плаhti не везла бѣ до мѣста продавати<,>. А то же не било нѣ однои копѣйки<,> такъ тое тимъ продавали<,>».

Зѣнову питалисмо, чи знает о томъ Троцко, брат его роднии<?>, чи [не] знае<?>.

Отвѣтовал, же не знае<,> бо того часу бил вѣ полю ночью и денне на роботѣ<.>

Ми прето ѡтвѣтовали ³ его, Довбненка, выслухавшы<,> а на семъ папѣру оніе виписавшы, для достовѣрія зѣ подписомъ рукъ и зѣ притисненъемъ городовою печати<,> спорядивши, до вишшой власти разсмотрѣнїемъ ⁴ слагаемъ.

Дѣялося вѣ ратушу Лохвицкомъ, року, мсця и дня вишеи писаннихъ<:>.

Іванъ Гамалѣа, сотникъ лохвицький.

Іванъ Якововичъ, атаманъ наказнии.

Кирило Даниловичъ, воитѣ.

Семень и Микита, бурмистри лохвицькіе.

¹ Слово дописане над рядком дрібнішими літерами.

² Літера т правлена писарем.

³ Описка. Треба «ѡтвѣтовання».

⁴ Мабуть, помилково замість «разсмотрѣнія».

42. Слідство у справі жителя м. Лохвиці Григорія Андрієнка і його дружини, що послали наймитів Ілляша і Самійла копати щепи яблунь і груш у садах лохвицького жителя Федора Ющенка та приліпчанського жителя Данила Дубровенка

7 квітня 1720 р.
Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Акт уписаний не пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування в рукописній книзі.

162 зв.

Року ~~н~~^афк<:> [1720], априля мся, з [7] дня.

На урядъ Лохвицькомъ, пред намы, ныжеи именно подписанными ¹ урядовыми, точилася сія справа<:>.

163 Первеи ~~Ф~~^еодоръ Іюсифовичъ, жител ншъ городовии, занес жалобу, что вѣ ² его зѣ саду, за рѣчкою Лохвицею, вѣ островъ, стоячого, ночью доби прищепу // пу яблуню<,> и три дички груши выкопано<,>. А не хто іnnи тое учинивъ<,> тилко молодики Григорія Андрѣенка Іляшъ и Самуило; да не знат, хто ~~от~~ нихъ посилавъ<,> и где ³ тіе яблуню и груши подѣвали<,>.

Потимъ, мало пождавши, Данило Дубрувенко, жител прилѣпчанскии, такъ такъже занес жалобу<,> же и в его зѣ саду тои ж ночи щепъ три выкопано. А не иnnии хто покопал, лечъ тие жѣ молодики Андрѣенкови<,>.

Прето ми, урядовіе, обоих жалобу вислухавши, послали ~~первеи~~ по Григорієвих помяннутихъ молодиковъ.

Ізшукавши Іляша, зятя Волошинового, за долгъ ему, Андрѣенку ⁴, служившого, и Самуила, сина Іляшевого, наимомъ, допросили<,> чи копали они щепу в садкахъ ~~Феодоровомъ Ющенковомъ~~<,> и Даниловомъ Дубровенковомъ<?> и хто ихъ посилавъ копати<:>.

Которіе любо спершу стали били запиратися<,> же якоби ⁵ не знают о томъ, не вѣдают<?>, однакъ когда Ющенко людии такихъ поставил<,> что их вѣ садку его видѣли<,>;, теди оніе пред всѣми призналис<,> же господиня их, а Григорієва жона, велѣла имъ вночѣ поехати<,> и прищепи ⁶ вѣ обохъ садкахъ покопати<,> мѣючи оніе вѣ огородцѣ посажати домашном<,>. Тилко жѣ уранцѣ муж ей Григоріи [!], тіе щепи увѣдавши<,> и роспитавшися ихъ<,> где покопали, казавъ ⁷ порубати<,> и в грубѣ попалити<,>.

По якомъ свѣдѣтельству молодецкомъ<:>, и Григорія зѣ жоною<,> на ратушѣ призвавши, предложенѣе жалобливихъ и визнатѣе молодиковъ ихъ обявилисмо<:>.

¹ Слово перероблене з «подписанных».

² Слово дописане над рядком.

³ Слово виправлене з «де».

⁴ Частина слова «ку» виправлена з «ково».

⁵ Літера к перероблена з я.

⁶ Остання літера и правлена писарем, нечітка.

⁷ Літера в перероблена з надрядкового т, нечітка.

Чому Григории, а барзѣи его жена хоча и одмовлялись, же будто не посилали их, молодиковъ своих, вѣ садки<,> мовят<,> по щепи<,> але велѣли онимъ вѣ перелѣскы поехати и живцювъ накопати<,> да они сами, без ихъ вѣдома, поехали<,> и покопавшы, вѣ двор привезли<,>. И якъ имъ¹ сказали<,> такъ оны велѣли порубати<,> и в грубѣ попаляти<,>.

Молодики зас наочне имъ первей доброволне<,> а потом по боекъ канчуковимъ // канчуковимъ договорували<,> же не сами през себе, бо имъ щепъ не треба, издили копат<,> але господиня имъ казала<,> именно вѣ Ющенковъ и Дубровенковъ сади поехати<,> и шонаикраише [!] щепи покопати<,> обѣщаючи Іляшевѣ шалку за тое справити<,>. Да и якъ привезлы<,> то едны вѣ погребѣ поховати<,> а другіе на огородецѣ посадити казала<,>. Господар тож урядъ [!] казавъ повикопуват, и порубавши, в грубѣ попаляти<,>. Чому и самъ Григории не затайлся<,>.

Теди по тому договору наказалисмо Григорисѣ, яко юннѣишою од мужа<,> бо якобы не пославъ<,> годинъ пят на ратушы висидѣти<,>. А Григорому тим часом шкодуючимъ обомъ за прищепу родячую три рублѣ<,> а за неродячіе по три копи грошей<,>:, подлугъ права, вѣ Статутѣ кнзтва Листовного², вѣ роздѣлѣ 10, а вѣ артикулѣ 16, навчаючого<,>:, нагородити<,> и наклади правніе повернуты<,> и зѣ людмы належыте перепроситы<,>.

На чомъ вѣ лучшую вѣпрлѣд³ память сіе писанье спорядившы<,> и оніе⁴ для достовѣрія подписомъ рукъ и притисненъемъ городовои печати ствердившы, а до книгъ мѣских вѣписавшы<,> потребууючи сторонѣ, Іюсифѣчовы, отдаемъ.

Вѣ Лохвицѣ, року, мсця и дня вишеи положеннихъ<,>

Іоанъ Гамалѣя, сотникъ лохвицкии.

Васил Іюсифовичъ, атаманъ городовои.

Кирило Даниловичъ, вонтъ, зѣ бурмистри.

43. Слѣдство у справѣ про крадіжку овецъ жителя с. Голінки
Левка Лесенка голінськими вівчарями Іваном Чегерином і Стецьком
Корконакою та вівчарями с. Свиридівки Олексієм Дудкою і Данилом
Глуценком

9 травня 1720 р.

Лохвицька сотенна канцелярія

Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Акт уписаний не пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування в рукописній книзі.

168 Року #аѣк [1720], мсця мая, девятого дня<,>.

На урядѣ ншомъ Лохвицкомъ, пред намы, нижеи подписаними, допрошуванныи былъ, первей доброволне, о покраденю овецъ голѣнских

¹ Літера ѣ виправлена з ы.

² Описка. Треба «Литовского».

³ Літера р виправлена з а.

⁴ Мабуть, описка замість «оное».

зъ черюдки Іляшъ Меренко, подпасичъ Івана Чегерина, голѣнскіи жител.

168 зв.

И предъ всѣми призналъ такъ, что Іван Чегерин<, > Стецко Корконака, овчарѣ голѣнскіе<, > Олѣзѣи Дудка и Данило Глущенко, овчарѣ свиридовскіе, Левковыхъ Лесенковыхъ // кових, жытеля голѣнского ж¹, а двое не знатъ чийхъ, порѣзали<, > и поили на Дараганцѣ<,>. Которихъ и шкурки двѣ<, > ест<, > а двохъ нема. Да и мясо два ихъ, Олѣзѣи Дудка и Даныло Глущенко, у бурдюгы побрали и додому поодносили. Потомъ и другиѣ подпасичѣ тамъ же сказали, что помянутихъ овецъ четверо вкрали<, > и зарѣзавшы на Таракганѣ, мясо всѣ совокупне, бивало, варять і їдять<, >.

Прето посылалисмо по вишѣ выраженныхъ овчаровъ на Голѣнку. Але жъ оніе, получившы зѣ подпасичами, ижъ «тое злодѣйство на насъ посвѣдчуютъ²<, >», не знаетъ, куда отъ овецъ поутѣкали<, >.

Дудка засъ помянутии людьми, что тому не привиненъ злодѣйству, ѡтвѣтовалася<,>.

Теди тилко самого Даныла Глущенка, свиридовского овчара, уловившы<, > вѣзлисмо, поневажъ и самъ не тайлся зѣ злодѣйству, добрую хлосту предъ ратушею дати кіямы<, >. А зѣ имѣнія его бычка третяка<, > и семеро овецъ на урядъ выни взявши, одпустилисмо оногo зѣ ратушѣ³<, >. И тое злодѣйство про память вѣ книгу мѣскую розказалисмо вѣписати.

Вѣ Лохвицѣ, року, мѣся и дня вишеи написаннихъ<,>

Іванъ Гамалѣя, сотникъ лохвицкии.

44. Справа про розподіл спадщини жителя м. Лохвиці Григорія Скребця, небіжчика, між його старшим сином Стефаном Скребченком і дітьми від другої дружини Васильком, Приською і Мар'єю та про повернення боргів

*12 вересня 1720 р.
Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку*

Подається за рукописом ІЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Акт уписаний не пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування в рукописній книзі.

з 35 зв.

Року ~~н~~а~~ф~~к [1720], мѣся септеврѣя вѣ [12]<,>

На урядѣ ншомъ Лохвицкомъ, предъ нами, нижеи іменованними, и при насъ, на тотъ часъ зозванихъ, товариства и мѣщанъ, вѣ ратушу засѣвшихъ<, > ставши, Стефанъ Григорієвичъ Скребченко<, > изъ меншимъ братомъ Василкомъ и зѣ сестрами Прускою і Марею<, > дѣвчатами<, > отъ одного ѡтца, а отъ двохъ матокъ будучіе⁴<, > и Наталкою Пуцихою старою, сихъ троига дѣтей вишеи помянутихъ бабою родною, просили насъ, дабисмо имѣ-

¹ Мабуть, далі пропущено «овець двое».

² Літера ~~ъ~~ перероблена з ~~х~~.

³ Літера ~~ъ~~ перероблена з іншої, певне, з ~~и~~.

⁴ Мабуть, помилково замість «будучими».

ніе покоиного отца їх Григорія позосталое<,> зѣ обома жонамы<,> Степановою<,> і мененихъ дѣтей матками, чрезъ килко годъ нажитое<,> на всѣ чтири части раздѣлили<,>. Да с тог[о] ж би імѣнія и на долгъ покоиного<:>, которого по порахунку на особливомъ реестрѣ показалося на золотихъ триста и двадцять<:>, част винявши, велѣли людемъ росѣплатитис<.>

Ми прето, урядовіе, по прошенію всѣхъ вишей вираженнихъ дѣтей, во первыхъ, отдѣлисмо¹ на заплачене сорокоуста и долгу отданѣе<,> воловъ девять<,> якихъ цѣна золотихъ сто тридцять и два зѣ гривнею<,> овецъ осмѣдесять двое<,> за девятедесять и пять золотихъ зѣ гривнею<,> проданіе<,> реестрѣ покоиного, что люде виновати, в себѣ мѣючи, на сто и шѣстнацять золотихъ<.> Котории Степану для ісправленія вручилисмо<.>

36 А особливе братови покоиному Андрѣю Скребцю за долгъ, покоинимъ² же занятіи, якоби болше двохъсотъ золотихъ<,> поневажъ облѣка<,> анѣ людей³ // людей не поставилъ<:>, але своимъ сумленіемъ поневажъ⁴, лугъ покоиного[о], над Сулою, под Ячниками, стоячи, вѣ сороку золотихъ, оддалисмо<.> Болше зас они не мѣет на дѣтѣхъ доправляти и турбувати<.>.

Подѣлъ тож, якии помянутимъ дѣтемъ вѣ грунтахъ и вѣ рухомихъ рѣчахъ на всѣ чтири части розніе учинилось⁵, тот реестровніе на оборотѣ листа виражається.

На що для лучшої вѣспред певности, жеби межи собою не чинили, когда лѣтъ доидуть⁶, турбацій, розказалисмо запис сей спорядити, и они вѣ книгу мѣскую вѣписавши, випис слово вѣ слово, за руками ншими, при печати городової лохвицкої, Стефану<,> и Пуцисѣ<:>, которая вишей вираженіе дѣти, унучата свой, вѣ опеку и на онихъ части<,> належніе беретъ<:>, видаемъ.

Вѣ Лохвицѣ, року, мѣця и дня вишей написаннихъ.

Реестрѣ, що кому вѣ кгрунтахъ, и рухомихъ рѣчахъ, и вѣ подѣлѣ припало.

Степану, старшому, двор з трома хатами и зо всѣмъ, якъ ся мѣет, где живеть, помѣжъ ратушу стоячи, кромѣ подѣлу, бо ему matka его тестаментомъ отказала<.> Которая на ринку, помѣжъ Овдѣйшину, на розѣ стоячая, от матки отказаная<,> лоханя мосяжовая<,> и корець мѣдянии<.> Вѣ подѣлѣ — хутор на Артополотѣ зо всѣмъ, якъ ся мѣет, зѣ пашнею и сѣномъ, за сто и осмѣдесять⁷ золотихъ куплени<.> Винниця у Млинахъ зѣ лѣскомъ и з двома казанами, зѣ посудкомъ, зѣ свинями и зо всѣмъ, якъ ся мѣетъ; а в казанахъ на лембику ваги два каменѣ; а лембикъ зѣ едною трубою<,> мѣдянии<.> Облогъ краи озера Сенчанского<,>. Конѣ одинъ⁸<,>. Корова с

¹ Тобто «отдѣлисмо». Друга літера і правлена писарем.

² Закінчення «имъ» перероблене з «ого».

³ Слово перероблене з іншого напису.

⁴ Можливо, далі пропущено «призналъ» чи інше слово, близьке за значенням.

⁵ Певне, помилково замість «учинился».

⁶ Друга літера д перероблена з іншої.

⁷ Частина слова «десять» дописана над рядком.

⁸ Далі дописана літера к.

телямъ одна<,>. Лѣхтаръ мосяжови<,>. Чарка сръбная одна и кгузиковъ малихъ пятнадцат<,>. Мѣдень мали<,>. Горщикъ мѣднани<,>. Мужчир в заставѣ вѣ пней Нейжсалови<,> и куман вѣ заставѣ. //

36 зв.

Василевъ, Прусцъ и Марусъ дворъ до рукъ Пуцишиних уручили вѣ опеку<,>. Двор зѣ двома хатами, зовеми Петровскии, помѣж Марковъ двор вѣ мѣстѣ стоячи, за сорокъ талярей за долгъ вѣзятни<,>. Солодовня, в шій стоячая, цѣна талярей сто<,>. Комора вѣ ринку, подъ однимъ дахомъ зѣ Степановою стоячая<,> цѣна золотихъ сто<,>. Лѣсь, за Степуками стоячи, цѣна золотихъ сто<,>. Лѣсь, за Ячниками стоячи, цѣна золотихъ сѣмьдесят<,>. Лугъ за Ячниками за десятъ копѣ<,>. Поля ¹ во всѣхъ рукахъ, зовемое Пуцовское, за талярей пятьдесят<,> купленное<,>. Коней трое<,>. Коровъ три зѣ телятами<,> и телица, цѣна копѣ пятнадцат ²<,>. Корцѣвъ мѣднихъ чотири, кандѣйка. Горщикъ мѣднанихъ чотири. Носатокъ двѣ<,>. Мѣдень<,>. Лоханя<,>. Фляша велика зѣ шрубкомъ<,>. Казанъ великии на деся[то]къ члѣвка<,>. Куманцовъ цѣнов[их]ъ чотири<,>. Мужчировъ ³ два спѣжовихъ ⁴<,>. Лѣхтаровъ мосяжовихъ два. Соляниці спижовая. Казанокъ ламани ⁵. Пановъ двѣ, фляша цѣновая<,>. Казанокъ мали<,>. Двѣ скирти сѣна, одна продана за десятъ копѣ. Двѣ ямѣ пашнѣ ⁶. Вѣ скринѣ — плахотъ шовковихъ добрихъ осмѣ<,>. Полотна три сувои ⁷<,>. Ручниковъ чотири сувои ⁸ и единковихъ чотири ручники. // Китликовъ два добрихъ<,>. Хустокъ шовковихъ двѣ<,>. Поясъ сръбни. Сръбра вѣ чаркахъ ламано[о]<,> лотовъ л<:> [30]. Мониста доброго каралевого лотовъ двадцатъ два<,>. Рубко ⁹ три шматки<,>. Наволочокъ девят<,>. Постирадло<,>. Серпанко[вѣ] новихъ нерозѣрѣзованихъ кд [24]. Кошулъ женскихъ добрихъ осмѣ<,>. Килимъ нови добри<,>. Други стари<,>. Кошулъ челоуѣчихъ двѣ<,>. Запаска штаметовая<,>. Коцювъ два простриганихъ<,>. Подушокъ шѣсть<,>. Заставно[о] маниста два лоти<,> лиштва, шовкомъ шита<,> и рукава<,> бѣло шитіе<,>.

37

Иванъ Гамалѣя, сотникъ лохвицкии.

Василии Іосифовичъ, атаманъ городовии.

Кирило Даниловичъ, воитъ<,>.

Іванъ Цисъ, товаришъ сотении.

Григори Григоріевичъ, товаришъ зѣначковии.

Кирило Івановичъ, шапочникъ<,>.

Юри Фотіевъ, мѣщанинъ.

Маѣзимъ Тендѣтникъ.

¹ Описка. Треба «Поле».

² Частина слова «над» дописана надъ рядкомъ.

³ Літери жъ виправлені зъ двъ.

⁴ Частина слова «спѣж» перероблена зъ іншого напису.

⁵ Перша літера а перероблена зъ іншої, мабуть, зъ м.

⁶ Речення підкреслене писаремъ прямою лінією.

⁷ Слово перероблене зъ «свои».

⁸ Слово перероблене зъ «свои».

⁹ Такъ въ рукопису. Певне, треба «рубковини».

45. Справа Оришки, дочки козака Костя Греся, і Радька Запаренка,
жителів м. Лохвиці, про позашлюбну дитину

29 вересня 1720 р.
Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Акт уписаний не пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування в рукописній книзі.

165 зв.

Року тисяча сѣмьсотъ двадцятого, мѣся септеврїя, двадцять девятого дня<,>.

На урядъ Лохвыцком ¹, пред намы, нижеи именно подписаннымы урядовими, пришовшы, Кост Крес, козакъ сотенныи, жител городови, зѣ Оришкою, дѣвкою, дочкою своею, явне оповѣдал такую рѣчь<,>.

Же онъ, будучи удовцемъ<,> и видячи свою дочку непразную<,> якъ стал первей самъ перве [!] допитоватися<,> зѣ ким она панѣнство свое страшила<,> и од кого тое бремя мѣеть<,>, такъ оная ему отказала<,> что еи панѣнства Радко, Запарин снѣ, зѣбавыл<,> и от него обременѣла<,> а иного до себе нѣкого не вѣдаеть<,>.

По которои оповѣды Костевои ми, урядовіе, зишовшы на ратушѣ и упросившы к себѣ зранку пна Павла Мартося ², бывшего обозного, допросилы первей Оришку, Костеву дочку, доброволне, хто бы панѣнства зѣбавил<,> и отъ кого забременѣла<,>.

166

Которая отвѣтова[ла] такъ<,> же «якъ было<,> — мовыт<,> — у Запари весѣля<,> // весѣля сего року, о правои середѣ, и я туда пришла дивитися<,> такъ онъ, Радко, давно зо мною женихався, увидѣвши мене, кликнувъ до себе<,>. И давши мнѣ з килко чарокъ горѣлки и самъ пючи, упойвъ мене<,>. Потимъ стал вечер<,> и я пошла додому<,>. На дорозѣ зас, нагнавши мене, Радко<,> стал кликаты: «Ходѣмо где у закутокъ посидмо и поговорѣмо<,>». Я теж, послухавшы, пошла з нимъ на свою луку<,> где много мало не до полночы сидячи, двое нас, дещо говоримъ<,>. Потим онъ, обнямаючи мене и жартуючи и подлѣцаючи под клятвою взяти себѣ за жену, учинил грѣхъ блуднии и панѣнства зѣбавил<,>. Яко[е] я, нѣкому не кажу<,> потаи батка держала на кошулѣ с колко недѣль<,> а далѣ випрала<,>. А зѣ нимъ, Радко[м], где, бивало, зидемос от того часу<,> то, заишовшы у кутокъ, мѣлисмо сполкованя<,> од чого и сее бремя, якое мѣю<,>. Увидѣвши, что он, Радко, мене зводит<,> и не хочет взяти за жену, хочѣ и не хотѣла первей, батковѣ сказала<,>. А тепер и вамъ, пново, всѣмъ объявляю<,> же онъ, Радко власнии, а не хто иннии сее мнѣ учинил<,>».

Потом, не вѣрачи еи словам, Радка, Запариного сина, доброволне жѣ допрушовали ³<,>.

Але же Радко Запаренко такіи нас ⁴ нашѣ допросѣ учинил первей доб-

¹ Частина слова «Лохвы» на місці витертого напису.

² Так в рукопису.

³ Так в рукопису.

⁴ Описка. Треба «на».

роволнии *отвѣтъ*<,> что она, Оришка Кгресювна, якобы неправду на него говорит, бо онъ до неи жадною мѣрою не привиненъ<,> и панѣнства ей не збавлялъ<,> и нѣколи не мѣлъ телесного сполкованя<,>. Кромѣ чого, бивало, якъ где случится ему и ей на улицѣ вѣдень<,> або увечер<,>, то з нею посидит<,> и пеженихается [!]<,> а до сего злого учинку не привиненъ<,>. И не вѣдает, для чого она на его напастуетъ<,> «развѣ наважила, жеб я ей взяла за себе<,>. Такъ я, поневажъ такъ учинила, сука, не хочу брати за себе<,>».

Теди вельлисмо Оришку, дѣвку, барбарами, килкокротне покладаючи пред нимъ же, мощно быти ¹<,> и допрошували, чи не з направи чіеи<?> або з ненависти<,> такую рѣчь она на его, Запаренка, говорит<,>.

Которая и под всѣмъ боемъ не*отмѣно* // не*отмѣнно* слово до слова, якъ вишеи в ей ж повѣсти виразилося, повѣдала<,> что «од ² него власного самого<,> панѣнство стратила<,> и обременѣла, а іного нѣкого до сего учинку не вѣдаю<,>»

Потом казалисмо его, Радка, перед ратушу положивши, тими жъ барбарами бити<,>.

Скоро тилко разовъ зъ шѣсть ударили<:>, такъ заразъ стал Радко кричати: «Не бните, пнове, зѣдоровя мене не збавляйте<,>! Я ей озѣму за себе<,>». И на том всѣмъ поклонився такъ *отцѣ* его Запара<,> якъ и онъ самъ руку дал<,>.

И ми ихъ обоига вельли з ратуша *отпустити*<,> надѣючися, что онии такъ и учинит<,>.

Тилко жъ помянутии Радко Запаренко, не стоячи на словѣ своемъ<,>, якое намъ<,> именно дѣвцѣ, далъ<,> скоро пришол додому<,> того жъ дня, боячися якобы батка<,>, бо барзо срогои<:>, чтобы не убылъ<,> якъ поишовъ бывъ невѣдомо будто и батковъ куда<,> такъ и по сеи час барился<,>.

Въ чомъ любо мы Гарасима Запарі старого<,> где снѣ его Радко ховається, многокротне допитовалися и вельлы привести<,>, однакъ оныи повѣдал<,> что якобы оне ³ где оборочается, не вѣдает. «Може,— мовит,— до сих часъ и въ Сѣчъ поишовъ<,>»

Тепер прето, поневаж вишеи помянутая дѣвка Оришка, дочка Кгресева, въ прошедшомъ сего мѣся януар. осмомъ числу дѣвчину маленку породила<,> и онъ, мененныи Радко Запаренко, зъ мандрувки до батка пришовъ<,>, теды, зискавшихъ ⁴ обоига въ ратушъ<,> и зишовшы мы сами въ домъ пречестного *отца* протопопи ншого лохвицкого<,>, при бытности его и причестнихъ *отцевъ*<,> ѳоми Зѣбризкого, презвите[ра] бгоявленского<,> и Михайла, презвитера николского, допрошували ей, нецноти, *от* кого она тое дытя прижила<:>.

¹ Літера ы правлена писарем. Над рядок винесено і напівстерто літеру т.

² Літера д виправлена з т.

³ Мабуть, помилково замість «они» або «онъ».

⁴ Описка. Певне, треба «зискавши их».

167 Которая, якъ *первеи* въ вишѣ вираженомъ ей жѣ *отвѣтъ* написано<,> такъ и тепер *неотмѣнно* // *неотмѣнно* повѣдала<,> что нѣ *от* кого *инного*<,> токмо *от* Радка Запаренка родившееся дитя блудно прижила<,>. И наочне оному предъ всѣмъ, якъ *первого* разу<?>, и где, въ *якомъ* мѣстцѣ<?>, и которого дня<?> и часу *зишлись*<?>, и якъ ей словами, покол научаль сполкованя, *взпервнялъ* [!]<?>, и потомъ, якъ еще нѣхто о томъ не вѣдалъ, *многажды* сходячися и блуд чинячы, тое *ж* *потвержалъ*<?>, договорували ¹<?>.

А же и по тихъ договорахъ *они* Радко не признается до того блудного зѣ *нею* *учинку*<,> повѣдаючи себе *неповиннимъ*<,>, того ради *первіе* теперешніе ншы допроси<,> а *оних* *отвѣти* на семь папѣру *інквѣзіці*[е]ю *виписавшы*<,> въ *достовѣріе* *рукамы* *подписуемъ*<,> и *печат* *городовую* *притисненіемъ* ².

Въ Лохвицѣ, януар<:>. зѣ [17] ~~н~~аѣска [1721] року<,>.
Іванъ Гамалѣя, сотникъ лохвыцкии.

46. Слѣдство у справѣ про кривди жителямъ с. Гайворона від хутора
генерального військового судді

3 жовтня 1720 р.
Красноколядинська сотенна канцелярія
Прилуцького полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 467. Мабуть, слѣдство велось у відповідь на супліку козаків і посполитих с. Гайворона з приводу зазначеної справи на ім'я гетьмана, уміщену в цьому ж рукописові на арк. 4—5. Документ складався учетверо, як лист.

2 Року *тысяча сѣмьсотъ двадцятаго, октовр*<:>. *третього* дня<,>.

По злѣценю самого *ясневелможного* *добродѣя* *ншого*, его *млсты* *пна* *гетмана*<,>, и по *розиску* *пна* *Якова Маркевича*<,> и *пна* *Маѣимовича*, *канцеляристи* *войскового*<,>, *мнѣ*, *нижеи* *подписавшомуся*<,>, о *повторномъ* *ревѣдованю* *от* *хутора* его *млсти* *пна* *судій* *енерального*<,> *починенних* *обыдѣ*<,> и *кривдѣ* въ *кгрунтах* *жителей* ⁴ *гайворонскихъ*<,>, *нижеи* тое *порядкомъ* *спеціфѣкується*<,>.

1<.> Въ *початку* *былъ* *допрошуванъ* *Грицко* *Нечаенко*<,> *якую* *от* *хутора* его *млсты* *пна* *судій* *енерального* *обиду* *себѣ* *маетъ*<,>. Где въ *допросѣ* *моемъ* *такую* *обыду* *от* *хутора* *судейского* *сказалъ*<,>: «Мѣю ⁵,— *мовитъ*,— *сѣножат* *купленную*<,> на *яковой* *становится* *косаровъ* *въ* *единъ* *день*<,> 70<.> А *теперь*<,> <(:>*од* *яког[о]* *часу* и *стал* *футоръ*<:>) *жадного* *року* *стат-* *ками* *футоранскими* *збытки* в *травѣ* *чинятъ* и *толоку* *чорную* *роблятъ*<,>.

¹ Певне, треба «договорувала».

² Помилково замість «притискаемъ».

³ Літера а відрізана разом з краєм аркуша.

⁴ Перша літера е відрізана разом з краєм аркуша.

⁵ Слово залите чорнилом.

При сюи же сѣножати лузки и березки до того ж хутора рубають и пустошати<.> Вѣ року 1718<.> ячменю<,> пшениць<,> и овса<,> на пнѣ стоячого<,> сподѣвся оной копѣ на триста вѣсеей<,> — и одного снопа не ужаль<,> хуторанскіе статки побили<.> А прошлаго году<,> любо и на волномъ сѣтепку вѣкосиль былъ сѣна осмѣдесят возовъ<,> и тоє по половинѣ, возовъ сорокъ, до хутора забрали<.>

2.<.> Иванъ Довгуленко мѣть обидѣ от хутора судейского толко<,>: «Гай<,> от строєня хутора<,> и до сего время рубаючи<,> увесь сѣпустили<,> и вѣнѣць привернули<,>. Сѣна прошлаго року возовъ 50<.> забрали<,>. Сѣножат притоманная моя<,> поблизко гаю судейского<,> на которой бивало завше возовъ 50<.> сѣна<,> а іншого лѣта и болшей<,>, — нѣкгда за статками хуторански[ми] не кошу<,> вѣсе на толоку збивають<.>»

3.<.> Андрѣй Панченко обыду од хутора судейского такую маєт<,>: «Сего прошлаго году вѣчинилъ былъ сѣна на своюи притоманной сѣножаты возовъ 60<.> и іс того забрали до хутора возовъ 30<.> сѣна<,>. Вѣ гаю, там же, возовъ близко ста деревнѣ нару[бали]¹, // и двадцят косаровъ судейских на моеи сѣножаты<,> <(:>по власти и силѣ своей<:>)> косили и до хутора тоє сѣно забрали<,>. А сего лѣта тую ж сѣножат чорною толокою хуторанскіе статки нарадили<,>».

4.<.> У Василя Бутка вѣзятъ сѣна зѣ его сѣножаты возовъ 12<.> А тепер тую ж сѣножат чорною толокою нарадили<.>

5.<.> Степанъ Пархоменко зѣ братами своїми мѣть од хутора кривду такую<,>: «Вѣ прошломъ году<,> на купленной сѣножати нашої забрали до хутора сѣна возовъ 30<.> Березину и дубину до того ж хутора зрубали<,>. И тую сѣножат чорною толокою нарадили<.>»

6.<.> Степанъ Куриленко такую кривду од хутора маєт<,>: «Сего прошлого[го] году на дѣдизной займанцѣ сѣножати забрали сѣна возовъ 40<.> на купленной же сѣножаты, в стиртѣ, сѣна возовъ 30<.> А у гай вибыли трави статками хуторанскими на тридцят возовъ<.>»

7.<.> Хведоръ Сидоренко мѣть кривду в кгрунтах своих<,> од хутора такую<.>: «Уже се, подобно, третии годъ<,> кгда в гаю моемъ хуторанскіе нарубали одного дня возовъ <,>90<.> всякого надобку<,>. Сѣножаты купленной<,> на якѣй становится сѣна возовъ сѣто<,> а тепер четвертии год<,>, якъ его мѣсть пнѣ судія енералнии тим<,> завладѣль<,>. И сего лѣта проса на нивѣ копѣ 20<,> товари хуторанскіе пречѣ розбыли<,> и единого снопа того побою не узялъ<.>»

8.<.> У Евхима Конотупця единъ вѣнѣць гай² спустошили<,> а други еще не велми, тилко не безъ образи<,>. На сѣножаты возовъ 60<.> сѣна становится<,> — тепер его мл<,>. пнѣ судія енералнии четвертии годъ якъ завладѣль<,>. И в том же, другомъ, гаю<,> засталъ былъ хуторанских<,> и забралъ былъ вѣ них сокири<,>. То и сокири назад пошдѣбѣрали<,>, и свиту новую з дому моего узяли, и тепер у нихъ<.>»

¹ Частина слова «бали» заклеєна при реставруванні аркуша, нечітка.

² Слово дописане над рядком.

9<.> Хведор Ващенко такую мѣть *от* хутора кривду<.>: «Въ прошломъ року на притоманное сѣножати моей<,> забрали до хутора сѣна возовъ 15<.> На сѣно же сѣножати сего лѣта<,> сами хуторанскіе косили<,> и сѣно до хутора забрали<,>, а на тои сѣножаты всегда становит сѣна возовъ 40<.> И облоги статками вибили<,> и внѣвецъ привернули<,> а на тих облогах становит сѣна стирть 7<.>» //

3 10<.> У Мотри Ярмолихи, вѣдови, *єст* сѣножат, возовъ часомъ становит сѣна сорокъ сѣна<,>. Тилко жъ прошлого году<,> любо и я косила и в свою користь привернула<,>, однакъ и за тое дала Краску<,> <(:)щобъ не боронилъ<(:)> четверикъ жита<,>. А тепер, видячи такіе утиски<,> и сама уже косити не посмѣла<.>» ¹

12<.> В Степанихи ², вдови<,> «прошлого року забранно, з двора уже, до хутора<,> сѣна возовъ 15<.>, еще своими і волами тое сѣно до хутора<,> мусѣла поперевозити<.>»

13<.> У Любки Грицихи, вѣдови<,> «прошлого року, що була укосила на сѣножати своей возовъ 15<.> сѣна<,>, и тое до хутора забрали<,>. А що трохи не докосила<,> тое статками побыли<,>. А на сее лѣто<,> и сама уже не посмѣла косити<.>»

14<.> Леско Кондратенко «прошлого году нанялъ былъ у Кирика Полонско[о] шмать сѣножаты<,> тилко для укосеня, для всякого случаю зимового, травы<,> и накосил былъ ввозовъ 40<.> И із того забрато до хутора ввозовъ 20 и два вози сѣна<,>. А первого року, якъ сталъ хутор ст[р]ойтис<,> забрато сѣна ввозовъ 15<.>»

15<.> Стецко Приима мѣть сѣножати<,> становит сѣна въ оной ввозовъ 30<.> сѣна, в Рудого Кутѣ<.> А теперъ староста тоей сѣножати [по]ловины ³ боронитъ косити<,>, привертаючи оную въ владѣніе хутора<,>. А прошлого лѣта на сѣно ж сѣножати укосилъ былъ сѣна ввозовъ 30<.> И за тое, щобъ не приближался к хуторанской сѣножаты<,> якую Салогубъ подаровалъ<,>, возметъ въ его, Стецка Приими, воловъ 2<.> И за тіе воли мусѣлъ Приима старостѣ дати зол<.>. 5<.> и овечку<,> щобъ воли вернул и сѣна кошенного не бралъ<,>. А тепер уже и самъ Приима в оную сѣножат купленную боит сѣна упоминатис<,>».

16<.> Лѣсъ, якии тепер его мл<:>. пнѣ судія енералнии завладѣлъ, въ Гаиворонѣ, вѣсь житель гайворонскіе<,> козаки<,> и посполитіе люде, повѣдають<,> же *код* давнихъ временъ<,> еще якъ ляховъ з Гаиворона быто<,> тот лѣсъ сталъ всему селу Гаиворону кголовати, и волно кому хотя на свою потребу рубати<,>. И рѣчка [!] Роменъ поуз него ж ідетъ<,> сему ж селу Гаиворону, всякому члвку, для уловленя рибки<,> голодовалъ ⁴<:>. Всѣмъ тимъ лѣсомъ, рѣчкою и кгрунтами нашими вишей вираженними его мл<:>. завладѣлъ<:>».

¹ У рукопису порядковий номер 11 пропущено.

² Слова «В Степанихи» писар дописав над рядком, а в рядку закреслив «У Марі Куцихи».

³ На місці складу «по» прорваний папір.

⁴ Описка. Треба «голодовала».

17<.> Юрко Юрченко особливе зас<,> [не за кгрунта<,>], токмо о увѣчю своему его млстю пномъ судією енералнимъ<,> жалобу вел-
можности вашей пнскої при сих же пунктах заносит<.> На якое увѣчче ви-
тратил лѣкараль [!] зол<:>. 50<.> грошей<.> А когда, мовит, умаляли вѣку
<,> тогда взято з него ярмолукъ<,> шапку<,> и с коня узду<.>

І по вислуханю вѣсѣхъ сих рѣчей казалесмо, при Івану Зубу, знат-
ному товаришу сотенному<,> и при Яцку Поступченку, атаману гайворон-
скому, до далшой резолюцій записати<;>.

Дѣялося року и дня вишѣ писанного<;>.

Марко Анкеліовскыи, сотникъ красноколядинскыи.

47. Слѣдство у справі про вбивство Микити Трокая з Артополотського
хутора пана Василя Обозненка парубком того самого хутора
Романом Мовчаненком

17 грудня 1720 р.
Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подается за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Акт уписаний не
пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування в рукописній книзі.

164

Року тысяча сѣмьсотъ двадцятото, мсця декаврїя, сего на дцят дна<.>
На урадѣ Лохвицком, пред намы, нижеи іменно подписаннымы, объявилъ
панъ Васил ¹ Обозненко тое<,> что сего мсця, прошедшого ² [16] числа, якъ
билъ онъ вѣ своемъ Артополотскомъ [!] хуторѣ, паробки его хуторные Ро-
ман Мовчаненко и Микита Трокаи сами собою за нѣкоторое масло вѣ пека-
рнѣ, под часъ ночи, уже онъ вѣ другої хатѣ спалъ, посварилися<,> и побн-
лися, без его вѣдома<,>. И одинъ з ных од того междусобного битя тоеи ночи,
не дочекавши свѣта, умеръ<,>. А другого, якъ ему сказал[а] о таковомъ бою
баба Марїя, хуторничка, зѣ сну обудившы<;>, такъ онъ велѣвъ связаты и
сюда провадиты<,>.

Которое пна Василя объявленѣ ми, урядовіе, вислухавшы, велѣли за-
боицу Романа до карцеру вѣзяти<,>. А для распитку, якимъ случаемъ<,>
и з чого тое забоиство сталося<?>, послалисмо Кирила, бившого воита, и
Николу, писара сотенного. Которіе, вѣ хутор туда зѣхавшы, якъ распита-
ли хуторянъ, при томъ будучихъ, там же записали, тое нижеи слѣдуетъ<.>

По указу его млсти пна Івана Гамалѣй, сотника лохвицкого, зѣхав-
шы ми, Кирило Шапочникъ и Никола, писар, вѣ хутор пна Василя Обоз-
ненка и зозвавшы хуторян до себе, питали, какимъ способомъ Роман Мики-
ту² Трокая убилъ<?>, и за що<?>, чимъ<?>, и хто при томъ бувъ<?>, и где,

¹ Частина слова «ас» напівзалита чорнилом, нечітка.

² Літера у виправлена з а.

на якомъ мѣстцу<?>, и в якии час<?>, и чи пняиц<?> и чи тверезий¹ били-ся<?>.

Сергии, овчар, сказал, что «билъ я<,» — мовит<,» — на тот час въ хатѣ, когда Роман зѣ Микитою въ жарту, первей за масло<,» что баба Микитѣ дала ремѣнцъ помазати, позмагалися<,» и одинъ зѣ однимъ борукали-ся<,» и розводивъ. Потомъ, повечеравши, якъ пнѣ лѣгъ спати и намъ казавъ<,» бо рано мѣвъ до мѣста<,» йхати<,» такъ Иванъ<,» Хведоръ и Микита, ко-
зв. жди на своих // на своих мѣстцахъ, стали роззуватися. Да и я, пришовшы от овецъ, лише сѣвъ роззуватися<,» а Микита, сидячи концѣ стола<,» Роман кѣраи печи стоя, зѣмагаются. Романъ на Микиту казавъ<,»: «Ти слодѣи, бо въ пна старого вѣкравъ и зарѣзавъ еси барана». А Микита на Романа: «Ти зѣлодѣи<,» бо въ пна тютюн крадешъ<,». А мене всѣ люде зѣнают, що я добрии<,»». Потимъ Роман нишкомъ<,» я не видѣвъ, ухвативши полѣно з под печи рубаное и скочившы прудко до Микиты², якъ вѣдаривъ разовѣ три по головѣ, поки ми, посхватувавши, до нихъ прибѣгли розважати, такъ Микиту зараз всего кровъ облила<,» и не ставъ говорити<,».

Що Марія, баба, повидѣвши, побѣгла, и пна зѣбудивши, сказала<.» Пнѣ тежѣ, увойшовшы въ хату и обачивши Трокая, побитого дуже, кликнувъ другую баба [!], сергѣевскую, кровъ замовляти<,»». Которая, пришовши, заговорила<,»». Такъ же пошовъ знову спати<,» а намъ велѣвъ и Трокая побитого, чи буде живъ<?>, и Романъ аби не втюкъ, стерегты<,»». Потом знову, якъ Микита Трокаи, на лавѣ годинъ зо двѣ лежачи, зѣмерзъ и схотѣвъ на пѣчъ, и ми его положили, где также положившы³ годинъ зо три, умер нишкомъ<,» так ми пна зѣбудили и сказали<,»». И пнѣ намъ казавъ Романа зѣвязати⁴<,»». Горѣлки зас ми вѣсѣ, пѣт нас, тилко увечерѣ, перед вечерою, од пна по порціи випили<,» а больше не пилъ жѣ».

То Иван Лях, конюх<,» Хведор Малма такъ же слово до слова, якъ помянутии Сергии, въ повѣсти своеи зознали<.»

Марія, баба хуторничая, въ допросѣ сказала<,» же «лѣгаючи,— мовит,— пнѣ спати, пославъ мене въ пекарню, аби сказала молодикамъ, чтобъ не кричачи вечерали и лѣгали спат<,» бо рано треба вѣстат до мѣста йхаты<,»». Що я пошовшы⁵. Заразъ стали всѣ⁶ вечерати<,»». А повечеравши<,» // А повечеравши, я стала свое дѣло порати и роззуватися<,» а Роман зѣ Микитою, небожчикомъ, змагаются<,»». Потомъ я и не вѣдала<,» якъ знепацка Романъ Микиту стал полѣномъ бити<,»». Такъ я, бачивши, побѣгла до свѣтлицѣ и пнови сказала, что паробки бѣются<,»». Пнѣ же, зо сну кинувши, убѣгъ въ пекарню и стал Роману бранити, за що такъ бѣются<,»». И

¹ Літера й перероблена з *и*.

² Літера *М* виправлена з *Н*.

³ Описка. Треба «полежавшы».

⁴ Літера *а* перероблена з *іншої*.

⁵ Можливо, далі пропущено «сказала».

⁶ Слово дописане над рядком.

велѣвъ его стерегти<,>. А кровь баба сергѣиская заговилася<,>. А якъ знову лѣтъ пнѣ спати ¹<,>, такъ Трокаи, не дождавши и полночи, умер<,>.

Маря, баба сергииская, барзо старая, сказала<,> же «я,— мовит,— тилко знаю<,> что уже я лягла спати в комнатѣ<,> и пнѣ в хатѣ<,> ажъ первей пна збудили и сказали, що парубки бьются<,> а потомъ мене кликнули кѣрѣвъ заговляти<,>. И выдѣла, же голова дуже розбитая<,> и болше нѣчого не знаю.<,>»

Гапка, пряха, тож сказала, что «я не знаю, за що оны побылися, бо я въ сю хатѣ сплю<,>. Тилко бачила у Микиты голову розбитую<,> и знаю, что онъ *от* того бою умер<,>»

По йхъ допросахъ ми, урядовіе, еще Романа самого, в ратушѣ въ колодѣ припроваженного, добровольно допытывалися<,> за що онъ Микиту убивъ: чи мѣвъ на его передъ симъ сердце<?>, чи пняи, чи тверези<,>?

Отвѣтовалъ с плачемъ, же «я<,> — мовит<,> — и самъ не знаю, за що я его убивъ<,>. Ми нѣколи не сварилис<,>. Да теперъ, якъ за масло, что онъ не давъ мнѣ каганця зѣробити ², позмагалися жартуючи<,> и онъ же назвалъ мене злодѣемъ<,> такъ я зѣ сердца розярился, хотѣлъ тилко такъ побити<,> да и не хотя въ смѣртъ убивъ<,>. Въ томъ воля ваша, що хотѣты, зо мною дѣяты.<,>»

Сые всѣ вишеи ³ вираженіе допроси и отвѣти велѣлисмо на семъ папѣру до вишшого разсужденія выписаты, для лучшого вѣроятія при печати городовою власными руками подписуемся.

Въ Лохвицѣ, року, мѣся и дня вишеи написанныхъ.<,> //

Іванъ Гамалѣя<,> сотникъ лохвицкии.

Василъ Іосифовичъ, атаманъ городовыхъ.<,>

Кирило Даниловичъ, воить, зѣ бурмистри лохвицки.

48. Слѣдство у справѣ про крадіжку колодки з лісу козака м. Сенчі
Василя Отрющенка лохвицькимъ козакомъ Дмитромъ Височинимъ

10 травня 1722 р.

Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописомъ ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Актъ уписаний не пізніше 1723 р., якъ видно зъ зіставлення почерківъ та його розташування в рукописній книзі.

184

Року ~~н~~^афкв го [1722], мѣся мая, десято[o] ⁴ дня.

Предъ нами, владовыми лохвицкими, нижеи именно подписанными<,> точилася таковая справа.

Василь Отрющенко, козакъ, житель сенчанскии, жалостне предложилъ тое<,> что хоча и уже давно въ лѣсѣ много шкоды ему читннтся [!]<,>

¹ Літера п виправлена з г.

² Літера з виправлена з р.

³ Слово дописане над рядкомъ.

⁴ Слово на місці витертого напису.

однакъ же по сю пору, не знаючи, хто по сю пору тое дѣлалъ, терпѣлъ<,>. А тепер, поневаж у Дмитра Височина, козака, жителя лохвицкого, колодку, з лѣса пропадшую, в саду ¹, под плотом, в бурянѣ схованную<,> надвое росколотую, винаишолъ<,> и людьми, тамъ на тои часѣ<,> недалеко згодившимися, освѣдчивши<,> половину для лица вѣзаявъ къ себѣ<,> а половину на том же мѣсцу оставилъ<:>, теды пнове старшина сенчанская, не могучи иннаго сотенця судити, яко одправили зѣ прѣосителним листомъ его до нас просити з его, Височина, управи<,> такъ ми, по его предъложенію и по предъложенію урядових виш намѣненныхъ, зискавши реченного Дмитра Височина пред себѣ, на ратушѣ, Василеву жалобу объявили<,> и ѿ дереву, в саду его знаиденномъ, питали, хто оное з лѣса Василевого до его саду занеслъ и сховалъ ²<.>

Противъ якого допросу ншого и Василевои жалобы<,> любо Височинъ отвѣтовалъ, же о том деревѣ не знаетъ<,> якобы, не вѣдаетъ<,> развѣ хто з ненавѣсти ³ пеню ему, привезши, вѣкинулъ<,> однак ми, не вѣрачи словам его<,> бо ⁴ уже ему тои порок не первии ⁵ разъ случился<,> зѣсилалисмо ѿ себе Василя, писара ратушного, и Евтуха Бакуменка, // товариша сотенного, до ихъ кгрунтовъ на ѿсмотрѣ<.>

Которіе, зѣехавши туда совокупне з шкодуючимъ, Василемъ Миколиченкомъ и Степаном Слинкомъ, ѿт Сенецкого уряду зѣосланѣнными<,> при бытности ⁶ Височиновои ⁷<,> когда мѣсце и слѣдъ розмѣрили<,> такъ явилосѣ<,> что не кто иній, але Височинъ тое дерево до саду своего приволѣкъ, и росколовши, сховалъ<,>. Бо, едно, слѣдъ ѿт самого того мѣсца, где дерево лежало<,> якъ тягненѣно оное пѣшкомъ аж до дороги, под Височиновымъ ⁸ садомъ ⁹ лежачои, пришолъ<,> другое, что и дерево в¹⁰ его саду знаиденѣ<,>. А над тое еще, по знаиденію и ѿсвѣдченію людьми<,> онаго оставлѣнная половина не знати где с того мѣйсца подѣлася<,>.

Ѡ якои половинѣ<,> Височинъ, там, в саду, посланѣнными<,> а тутъ нами¹¹ допрошуванѣнои ¹², хто ѿную з того мѣйсца вѣзаялъ, не тилко себе незнаючим чинилъ<,> але и якобы послѣ винаиденѣя того дерева вѣ его кгрунтѣ<,> и самъ не бывалъ вѣ ономъ<,>.

Чому мощно и повѣрити бы было<:>, тилко ж тое препятіем до вѣроятія стало<,> же в тую пору, когда дерево вѣ его саду знаиденѣно<,> и по ѿсвѣдченію людямъ посторонним половина онаго господарем взята, а по-

¹ Літера с виправлена з а.

² Літера ѣ правлена писарем.

³ Літера в виправлена з н.

⁴ Літера ѿ виправлена з у.

⁵ Слово дописане над рядком.

⁶ Частина слова «сти» дописана над рядком.

⁷ Літера с виправлена з о.

⁸ Закінчення -ым перероблене з -ои.

⁹ Слово написане після стертого «чодъ», причому літера с виправлена з ѣ.

¹⁰ Слово перероблене з «са».

¹¹ Літера м перероблена з у.

¹² Певне, помилково замість «допрошуванѣнии».

ловина оставленъна<, > воротъ не было, а тепер не зна^т кто оніе, кромѣ его, поставилъ<:>.

185 Того ради, яко яко [!] з словъ ложнихъ свойхъ Височинъ самъ себе *от* сего пороку неправа учинилъ<, > бо первіе, по виш означенному, повѣдалъ, что и в саду сихъ час не бывалъ<, > а потомъ, когда воротами доведено<, > // признался, же хоча *и* и булъ, да дерева не бралъ<, > и не ховалъ<:>, и не знаетъ, где с того мѣстца оное зйшло<:>, такъ и ми, болшъ доводовъ не имучи <(:>бо самая повѣст стародавняя учить: не *тот* спашъ платитъ, хто попасе, але *той*, которого поимано<:>), наказалисмо<, > абы Височинъ помянутому Василю за шкodu и утрату два рубля заплатилъ<.> А вини на особу его млсти пана полковника и на урядъ жадной еще не беручи, справу ихъ велѣлисмо в ¹ книгу мѣскую для певности, якъ власне состоялась, вѣписати. И випис такій же слово до слова на особливом папѣру, с подписомъ іменъ ншихъ, при печати городовои, спорядивши, до уваги и разѣсмотрѣнъя его *ж* пнкои подаем<, >.

Року, мѣся и дня виш подписаннихъ ²<.>

Іванъ Бузинский, атаманъ городовои.

Кирило Даниловичъ, воить, зѣ бурмистромъ.

49. Слѣдство у справі про вбивство жителя с. Івахників Юська
Бузовського Семеном Гиренком

21 травня 1722 р.
Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Акт уписаний не пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування в рукописній книзі.

185 Року тысяча сѣмьсот двадцят второго, мѣся мая, двадцят первого ³<, > дня<, >.

185 зв. Намъ, урядовимъ лохвицкимъ, нижеи именѣно писавѣшимъся<, >, занесла черезъ супѣплѣку Параска Юсшиха Бузовская, жителка івахницькая, плачливую на Семена Гиренѣка, козака тамошнего, жалобу вѣ томъ<, >, что оній, будучи вѣ корчмѣ сѣлскои на подпитку<, > первеи едень другому словами неподобными ⁴ дорекалъ<, > а потим, якъ вѣщалис быти<:>, такъ Гира, ухвативѣши з ⁵ воза подгеретъ деревѣявій, мужа ей по головѣ вѣдарилъ<, > и пробывъ до мозку. Од якого вѣдаренъя тогда *ж*, впавши // на землю, з полчася [!] на поли вѣмерлій лежалъ, аж оного, рознявши зубы, водою одлили<, >. И такъ кровью увесь зйшолъ, что мало и живѣ оставѣ<.>

¹ Слово виправлене з к.

² Нижче напівстерто напис: «Року тысяча сѣмь...».

³ Слово на місці стертого напису.

⁴ Літера **ы** виписана неповно, є лише частина **ь**.

⁵ Слово виправлене з частки «сѣ», якою помилково закінчувалось попереднє словѣ.

Потимъ, якъ маленько одійшоль<:, такъ оно҃ Гира до цилюрика гойти во- зивъ<,>. И любо целюрикъ рану пробытую загойль<:, однакъ же мозокъ поврежденній не далъ оному до первого приити здорова̃, бо презъ чотирѣ ндлѣ, якъ бы вѣ зяхвищеню ¹ будучи, умер<:>.

Теды жалобливая якъ просила насъ зѣ оно҃ Гири справедливости<:, такъ мы, по прошенію ея, по званій своем задосит чинячи<,> зѣсилали пи- сара своего вѣ село Івахники на распитоку<:. Которій, там будучи, что записавъ, тое нижеи слѣдуетъ<,>.

Року и мѣся вишѣ писанъного ²<.>

По указу его млсти пана Іоана Гамалѣй, сотника ³ лохвицкого, и всѣхъ урядовихъ, зѣхавши я, ниже подписавшійся<,> вѣ село Івахники, за вѣ- домомъ его млсти пна Стефана Гамѣмалѣй [!], знатного товариша воиско- вого, держевци ⁴ того села, зѣ присутствующими п. старостою, атаманомъ, воитомъ и многимъ товариствомъ, тамошними, распитовалемъ шинкара и протчійхъ людеи, при томъ будучихъ, якъ Бузомскій зѣ Гирею вѣзяли за- водъ<,> и за що побылися<,> и чимъ Гира Бузомского былъ<,>, что од бою вѣмеръ<,>.

Наипервец Семен Пучка, там же будучи, сказал тое<,> же «хоча и мног[о]кротне з покоиним Бузинскимъ, бивало, змагаемся, однакъ нѣколи не бивалися<,>. А тепер, якъ стал мнѣ,— мовит,— Бузинский злодѣист- вом, якости гуси покравъ, дорѣкати<,> такъ онъ ⁵ за чубъ его черезъ стул взял, тилко жъ не скубъ<;>. А потомъ, вишедши надвуръ<,> ухватил друкъ и мѣвъ мене ударити<;>. А я, не давши, узявши подгеред // подге- рет, якъ его ударил, і нехота [!], по головѣ<,>» такъ онъ звалився<:>. А болше уже не бувъ<,> и не мѣвъ такого намѣренія, жебы болше его по го- ловѣ биты<,> тилко аби оборонитися».

Юско Коверженко, при томъ бою будучи, сказал тое<,>, же онъ ви- дѣвъ, якъ перве Семен Гири зѣ Бузовским сварилися<,>. «И якъ оно҃[о], вѣх- вативши подгертъ<,> ударив<,> по головѣ ⁶, от чого онъ якъ упал<,> додо- лу<,> и не ставъ говорити<,> такъ я, рознявши ротъ, водою заливъ<,>. По- томъ, уставши, Бузовскій зѣнову<,> стал Гиру браніти, а Гира ставъ оно- [о] просити<,>. Тилко жъ онъ, видячи себе слабого, не простил, вимовля- ючи тое<;>, жеби ему рану загойль<,> и если не умреть<,> увѣчѣче запла- тил<,>».

Шинкаръ ⁷ і протчий люде, в тои же корѣчмѣ будучие, тое жъ ска- зали, что они видѣли, когда первец два ихъ ⁸ сварилися<,> бо покоинии охотникъ бувъ<,> не тилко з ним, але зо всяким сваритис<,>. А потомъ,

¹ Так в рукопису.

² Літера с виправлена з іншої.

³ Літери с і к правлені писарем.

⁴ Мабуть, описка замість «державци».

⁵ Мабуть, помилково замість «я».

⁶ Слово перероблене з «логовѣ».

⁷ Літера к виправлена з н.

⁸ Літера х виправлена з л, нечітка.

вишовши надворъ<,> Бузовский хотѣлъ Гиру бити. А Гиря, не давшис, его подгертом<,> якъ ударив<,> по головѣ<,> такъ<,> упавъ и зуби стявъ. А кров<,> велми з него хлянула<,>. А чи ѿт тоѿ[о] бою умер, чи нѣтъ, не вѣдають<,> тилко знают, что у чотирѣ ндѣлѣ, певѣно ¹, умеръ.

Сіе я ѿт вишеи писаних вислоухавши, до уваги звѣрхнѣишои власти записалем. І во увѣреніе подписуюс<,>

За поворотом писарским з села, по вичитаню вишеи вираженоѿ[о] людскоѿ[о] признаття, припроважении Гиря здавався на Ивана Кгергеля, цилюрика того, котории рану гойл<,> же якобы они Бузовский не ѿт тоєи рани умер<,> але такъ конецъ житию его пришол<,>.

Призван Иванъ Кгергель, и ѿбвизаній совѣстію, сказал, же «мнѣ,— мовит,— зѣдається всеконечне, что покоини Бузовъский не ѿт рани головнои умер, але час пришол умерти<,>. Поневаж нѣмало на голову, якъ мало рана надгойлася, у мене болше двох нделѣ лежачи, не хволился [!]. І якъ

186 зв. загойлася, *отходя*, говоривъ<,>: // говоривъ: «Ачеи, даст бгъ, про сее живъ буду<,>».

Ми теди, урядовие, якъ власне состоялася вишеи писаним порядкомъ сія інквизиція<,> велѣли вѣ книгу<,> мѣскую записати. А випис з оної такии же спорядивши и во увѣреніе подписом іменъ наших и печатю городовою<,> ствердивши<,> до уваги і разсмотренія панскоѿ[о] злагаемъ<,>.

Дѣялос вѣ Лохвицѣ, року, мѣся вишеи писаних<,>.

Іванъ Бузинский, атаманъ городовии.

Кирило Даниловичъ, воить, з бурмистромъ.

50. *Слѣдство у справі про вбивство парубка лохвицького міщанина
Мусія Хвостика Лук'яна парубком Іваном Конотопцем*

18 червня 1722 р.

Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244. Акт уписаний не пізніше 1723 р., як видно з зіставлення почерків та його розташування в рукописній книзі.

186 зв. Року #афкв [1722], мѣся іюня, иі [18] дня<,>.

Намъ, урядовим лохвицким, нижеи іменно подписанием, донесено вѣдати такую рѣчь<,> что в дому Мусія Фостика, мещанина нашего, без битности обойх ² в господѣ<,> молодикъ<,> молѣдика до смерти убивъ<,>.

По яком донесеню ми, заразъ з того дому всѣх молодиков<,> и забою<,> да и бабу<,> да и бабу [!]<,> при том бою будущую<,> на ратушъ зискавши, допрошували, з чого между ними завод вчався<?>, и чим одинъ другого бивъ<?>, и чи паний були, чили трезвий<?>, и якъ<,> скоро покоиникъ скончився<,>.

¹ Слово перероблене з «умеръ».

² Тобто Мусія Хвостика та його дружини.

Вуцка Климиха<, баба<, в лѣтех подеишлая<, и килко год<, у Моисѣя дѣтеи досмотруючая<, совѣстно сказала тое<, что була она «на тот часъ<, в хатѣ, якъ Лукян, молодикъ, з Иваном Конотупцемъ<, завзяли сваритися за тое<,. Перѣве Иван Лукяновъ дорѣкати стал<, что едно слово<, по двучи говорит<, и недововлне ¹<,. Потомъ Лукянь ² Ивановъ домовляти жоною<, что<, у Конотопѣ покинувъ<, а сюда пришлоѣ роби-ти<,. И такъ<, довго змагаючи, Лукян Івана черезъ стуль<, по головѣ<, // ловѣ ударил рукою<, а Иван Лукяна також по головѣ ударив<,. Потом зѣнову Лукянь Івана кулаком у груди. А Иванъ Лукяна<, якъ ударивъ кулаком же у бокъ<, такъ Лукянь на стуль схилився<, и ставъ, маленко пождавши, от стола<, на долѣ скланятися<,. А ми, тое видячи, ухватили Лукяна на руки и винесли надворѣ<, стали водою отливати<,. В яком часѣ Лукянь і скончився<,. А Иванъ, увидѣвши, же кончит живот свои, скочивъ бувъ утеки<,. Тилко жъ молодики Иван, други, и Микита, побѣгши за ним, уловили<,. Болше зас бою между ³ ними не було<,,».

Іванъ, молодикъ, Роменецъ зовемии, в допросъ тое сказаль, же якъ сидѣли они, чтирѣ їх чоловікка<, коло стола<, и шапъки шили, еще перед обѣдомъ, нѣ йвши, нѣ пивши<, такъ Лукян<, з Иваномъ стали змагатися<, и отдинъ [!] одному стали дорѣкати вишеи намѣненними словами. Потом<, Лукянь Івана ударивъ<, у брову черезъ стуль рукою<, а Иван Лукяна у щоку, а далѣи<, Лукянь Івана в груди. А Иван Лукяна кулаком у бокъ якъ<, ударивъ<, Лукянь, у руках и вершокъ держачи, на стуль схилився<, и сказавъ на Івана: «Маешъ за свое<,,». А Иванъ сталшити<,. Потомъ, маленко Лукянь посидѣвши, стал на ослунъ скланатися [!]<,. «А Иван і я, ухвативши его, понесли надворѣ і стали водою отливати<,. Тилко жъ<, не отлили, бо заразъ скончився<,. Иванъ, тое ⁴ повидѣвши, скочивъ бувъ утеки<,. Такъ ми за ним побѣгли и уловили». А болше бою<, и сварки между ними не було<,. І нѣкогда не чувъ, жебы оны одинъ на друго[о] хвалилися<,. Тилко, бывало, жартуючи ⁵ змагаються, а не бються<,,».

Микита Самохваленко ⁶<, хлопець<, там же укупъ будучи и видѣвши, так же слово до слова, якъ и Иванъ, сказаль, а болше нѣчого не знае<,,».

Іванъ Конотупецъ, забойца, в допросъ сказал, что онъ нѣкогда ⁷, нѣ пняни, нѣ тверезии, того не мислилъ, жеби что злое покоиному чинити, бо онии его<, // з Ромна сюда, у Лохвицю, привѣзъ и на роботу залецювъ<,. «Тилко жъ покойнии теперъ мнѣ жоною дорукъ<, а я з лиха<, что нѣчого йсти и нѣ в чумъ ходити, пошовъ<, ачеи би що<, заробивши, и зодягтися<,. Такъ онъ мене перве з жарту ударивъ по головѣ<, и у груди, а я его, жартуючи жъ, також двучи ⁸<, разъ по бровѣ, а други по боку, ударивъ.

¹ Літера м виправлена з е.

² Перед словом закреслено «Іван».

³ Слово перероблене з «межи», літера и перед складом «ду» збереглася.

⁴ Літера е виправлена з а.

⁵ Літера р виправлена з х.

⁶ Слово дописане над рядком.

⁷ Слово дописане над рядком.

⁸ Далі закреслено «ударивъ».

І от того бою покоинии скончився<,>. Теди в том воля бжяя и ваша<,> зо мною, что хотѣти, чинити<,>».

По сих допросах<,> и признаню ся его самого любо является, что оное убиство не умислене и не з пянства<,> але з пригоди учинилося, однакъ ¹ для публѣкацій людскои, что[бъ] протчие<,> до покаянiя приходили, велѣлисмо оног[о] за шію ланцугомъ краи ² тѣла покоиногo приковати<,> і потоль<,> держали<,> поколь аж в землю оное другого дня сокрито<,>.

Тепер зас, осадивши его, убищу, окованог[о], до вязеня, сию інквизицію розказали в книгу мѣскую вписати, з подписомъ іменъ наших<,>.

Року і дня вище писаних.

Івань Бузинскии, атаманъ городовии.

Кирило Даниловичъ, вонть, з бурмистромъ<,>.

51. Скарга на пані Ольшанську Василя Яценка про відібрання його майна за перехід із с. Радоньки, з підданства її чоловікові Федору Ольшанському, в с. Кривоносівку

2 листопада 1722 р.

Новгородківська сотенна канцелярія

Стародубського полку

Публікується повністю рукопис ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 671. Арк. 1 обрізаний при реставруванні так, що залишилась тільки частина з наступним текстом, іншим почерком і чорнилом: «Дѣло по доношенію Василя Яценка о забратіи в нег[о] Федора Олшанского женою напрасно многихъ пожитковъ. Ноябра 2, 1722 года. № 43 по 2 описи». З лівого боку додано: «№ 527». Посередині нижчої половини арк. 2 зв.— позначка з двох рядків у зворотньому напрямку: «Писанъ лист до Олшанского. Ноевър. 2 д., 1722 г.». Увесь текст складався удванадцятєро, як лист. Арк. 1 зв. чистий. Дотримуючись узвичаєної схеми, подаємо текст супліки перед реєстром майна, а не навпаки, як у рукопису. Почерк і чорнило реєстру інші, кожний рядок підкреслено прямою горизонтальною лінією.

- 2 Млстивии мои добродѣю, мѣсѣ пне сотнику новгородьскии<,>!
- Я, нижей именованънии, упадаючи до стопи ногъ виших пньскихъ, заношу плачливе скаргу свою на пна Θεодора Олшанского о том інтьересѣ. Живѣвши я з прежднимъ ³ лѣтъ вѣ сель Кривоносозѣвъ ж, под пном Кутневѣским<,>, и імѣючи незноссние [!] от его жъ, пна Кутневского, бѣди и наважденіе, мусъ[л]емъ ⁴ прошѣлого року ви[й]сти на житлѡ до гути<,> велможного его млсти пна польковника чериѣговского и гетмана наказъного<,>. А потом пришлоем вѣ село Радонку, подѣ протекцію пна Олшанского. Где мало поживши, а іменно недел зѣ десятьокъ, по указу велможного его млсти пна гетмана покоинаго<,>, повернулемся назадѣ в Кривоно-

¹ Літера д виправлена з т.

² Літера к виправлена з т.

³ Описка. Треба «прежднихъ».

⁴ Літера л відірвана разом з краєм аркуша.

совѣку, на свой кгрунтъ. За що пнѣ Олшанская<, > прогнѣвивши, много, якъ реестръ мой являєть, казала позабярать добра моего<:>.

Прето умилосярдися, мой млстивии пне! Прошу ѿ причиннии листь до велможного его млсти пна полковника чернѣговѣского и гетмана наказного, за которимъ бимъ моглѣ, по апелляции, свѣтую справедливость¹<, >. Якой дознавѣши добродѣиско млсти, гсда бѣга ѿбѣцуемъся благати<, >.

Вашой² пнѣской млсти низаилгии подножокъ<, >.

Васил Ященко<.> //

1а Реестръ, сколко забрала худоби пнѣ Олшанская у мене, Василя Ященка<.>

1а зв. Напрод коней четверо. Воловъ парук<, > и коровук<.> Двое колес<, > и хомутовъ три<.> Кожуховъ два новихъ. Сукѣна неваленого губокъ сѣмъ. Плахотъ шист<, > и пражии робленной на три плахти. Запасокъ чотири синѣ жѣ. Чоботъ трое чирвоних<, > и панчохи новіе. Поясовъ вусмъ. Полотна оляного сувоевъ десять. Скатертеи сувуй. Полотна замашного сувоевъ сѣмъ. Сорочокъ му[ж]скихъ вусмъ<, > убрання четверо. Сорочокъ женоцкихъ вусмънадесять. Намитокъ двадцять<, > хустъ пять<.> Клубокъ ольлянихъ чтири<, > замашнии одинъ. Воловихъ пять<, > кужелнихъ три<, >. // Казанецъ<, > и кирецъ мѣдянии<, >. Мушкетъ. Свердловъ два<.> Долотъ три. Копилъ<, > пѣшня. Копаница и сокира. Конскихъ подковъ пар чтири<.> Коси чотири. Серповъ вусмъ. Верстат кушнѣрская³. Овчинъ три. Стругъ. Шапокъ три. Ноженъ двое. Камень платянии. Клубокъ суконнии<, >. Литра заполочи и грошей дванадцять⁴ шаговъ.

52. *Справа про крадіжку в жителя с. Попівки Гарасима Кулінича
14 золотих Климом Шкуліпенком*

23 листопада 1722 р.
Конотопська сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 55035.

147 Справа в заводѣ Гарасима Кулинича зѣ Климомъ Шѣкулѣпенѣкомъ, сотни⁵ моеи Конотолской, села Поповѣки, жителей<, > якимъ порядкомъ предъ нами, ниже подписавшимъ ся врядомъ Конотопскимъ, оная точилася<.>, такъ, а не иначе написана<, > и потребуочои сторонѣ, Кулинычу, року 1722<:>, сего ноевѣрія 23<:>, вѣрученная.

Скаржачая сторона, Гарасимъ Кулинычъ, будучи зѣ Шкулѣпенкомъ Климомъ на очевистои ставцѣ, предъ нами предложилъ свою такову жало-

¹ Певне, далі пропущено «дознати».

² Літера о залита чорнилом, нечітка.

³ Тобто «кушнѣрський».

⁴ Частина слова «два» перероблена з іншого напису.

⁵ Літера с виправлена з з.

бу<.>, что сего ж ноеврія, прошедшаго числа 19, понеделкового торгового дня, будучому ему в городъ Конотопъ на торгу ради его покупокъ¹<.> где со зънакомими людьми напившись у шинку, под вечер вже поехал ку дому, мѣючи при собѣ золот. 14<.> денег, о якихъ и люди признали, что були, и изъ ѿними в цѣлости з шинку поехал въ домъ<.>. Аже онъ, Климиъ Шкульпенъко, по его ѿтездѣ, пришовши в той шинкъ<.> спитал шинкарки, чи поехал Гарасимиъ Кулиничъ<.>. Скоро сказано, что поехал, зараз, вслѣдъ за нимъ поишовши, еще в городъ, ближе полверсти ѿ шинку ѿтехавшого, назѣдогнал и сѣлъ на воз до его, подпилога[о](<.>. Якіи, повѣдаетъ, малое то и знает, коли² сѣвъ къ нему и устал<.>. А подвезши под село<(:>Поповку<:>), подпилого члвка, не упровадивши у его двор чили у село<.> на вигонѣ покинулъ<.>. Когда ж подпилого конь з возомъ у его господу привезъ<.> повѣдает его, Кулинича, жона, зараз тихъ грошей стала около своего мужа искать<.>. И не обрѣтши<.> розбудила его, своего мужа, и питала, с кимъ ехал<.> и не увѣдомилась<.>. В тую ж ночь по селу будущих у торгу своихъ селянь, ходячи, питала и не могла допитатись<.> А то вже в третій ден, довѣдавшись<.> что онъ, Климиъ Шкульпа, зъ нимъ, ей мужемъ, ехал<.> о тих грошахъ питала, чи не видѣлъ<:>, як зъ нимъ ехал<.> Отказал так, якъ въ его ѿтвѣтъ написано<.>.

Отвѣтующая сторона, Климиъ Шкульпенъко, говорил<.>: «Будучи въ той час и я на торгу<.> и наторговавшись, зайшовши в той шинкъ, где Кулиничъ пилъ<.> питався, коли бъ с кимъ до села подехат<.>. И почувши, что Кулиничъ поехал<.> и собѣ пошолъ пѣшкомъ<.>. И настигнувши его, конного, свои пут минающого<.> а на другое село зъ мѣста внеждающого, одозѣався, на имя кличучи: «Кулинычу, сюда, на свою дорогу едь<.>!» И будто Кулинычъ просивъ его на возъ сѣсти<.> И сѣвши, будто до села, повѣдаетъ Шкульпенъко, ехал. И тамъ, на вигонѣ, онаго з возомъ оставивши, пошол ѿ него у корчму сѣлѣскую и пилъ довольно. А грошей его, Кулинычовихъ, якобы не вѣдаетъ и не бралъ.//

147 зв.

А когда призвана была пред насъ, вряд, Прочи́ха Музичиха, того шинку, где оніе пили, господиня<.> под совѣстію оной питали, чи бувъ, подпиваючи, Кулиничъ у ей дворѣ и чи видѣла тилко грошен<.>.

Отказала: «Пил у моемъ дворѣ Кулинычъ<.> И напившись ѿныи, при своемъ ѿтездѣ, винавши гроши, которыхъ било немало у хустцѣ, мѣднихъ и срѣбних, дал мнѣ единъ шостакъ<.> а тие усь за вѣнутрнюю свою заложил пазуху и поехалъ<.>. Что и постороннии члвкъ, Грицко Подопригра, видѣлъ, что з грошми поехал<.>» Да також говорила<.> же по его, Кулиничовомъ, ѿтездѣ<.> приходилъ Климиъ Шкульпенъко<.> А почувши ѿтездъ Кулинычовъ, заразы за нимъ вслѣдъ, чрезъ тинь скакнувши, побѣгъ скоро<.>. Тое свое зозна́те готова, мовит, совѣстію христіянскою ствердити<.>.

Мы, уряд, по вислуханню обоихъ конѣтроверсий, так свѣдѣтельства<.> его, Клима Шкульпу, узнавши бити виноватимъ<.>, а звлаща вже довольно

¹ Частина слова «окъ» перероблена з іншого напису.

² Слово дописане над рядком.

в такомъ маистерствѣ подозроного вѣлѣи узятіе гроши, золот. 14<:), без всякої отмовки жалобливому, Кулинычу, ѿдати <,>.

Котории Шкулѣпа когда не послушал<.>, в той часѣ, сіе на паперѣ виписавши, ему, Кулинычу, вручили<,>.

Писано на ратушу нашомѣ Конотопскомѣ, року, мѣся и дня више положеннаго<,> ¹.

Мы, урядѣ Конотопскіи, іменами<:)

Григоріи Костенецкіи, сотникъ конотопск[ы]и ².

Стефанъ Лобода, атаманъ городови.

Мартинъ Брагѣи, воитѣ конотопскіи, зѣ бурмистрами<:).

53. Справа злодія Логвина Легенького, жителя м. Новгородка

12 березня 1723 р.

Новгородківська сотенна канцелярія

Стародубського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 1034. Документ — оригінал. На арк. 13 помітні два сліди від печатки у формі еліптичного кола діаметрами 25 і 20 мм відповідно по вертикалі і горизонталі, з написом по колу: «печать новгородка съ-верскаго». Інші написи, зображення тощо стерті, сургуч червоного кольору висипався. На арк. 6, на полі праворуч угорі, позначено іншою рукою і чорнилом, певне, у Генеральній військовій канцелярії: «Подано октовріа 17<:) д., 1724 року». Супровідний лист, із яким подавалася справа, від 10 жовтня 1723 р. (див. арк. 5). Арк. 5 зв., 12 зв. і 13 зв. чисті.

5 Вельможние мѣсѣ пнове старшина енералная<,> намѣ велце млостсти вие [!] добродѣе<,>!

На висоце поважнии указѣ вѣших пнских вельможностей<,> присланному вѣ Новгородокѣ для полѣщенних розискѣвъ<,> пну сотнику наказному глуховскому<,> по уконченю справѣ нѣкоторих<,> розискѣ, нами, урадовими, при битности многих мѣщан, на ратушу составленнии о починенномѣ злодѣйствѣ ³ у многих мѣщанѣ чрез вора Логвина Легенького, поручили ⁴<,> и его самого, зѣлочинцу<,> на ратушу предѣ имѣ же, пномѣ висланнимѣ, представляли<,>. Где <,> такѣ чрез многих жалобливих мѣщан<,> якѣ и зѣ розиску тог[о]<,> и зѣ его роспросних воровских, Логвиновых, рѣчеи явственное его злочинство показалос<,>.

Просимѣ теди, всѣ обще граждане<,> вѣших пнских велможностей<,> вѣ томѣ городу ншому помѣществовати<,> аби вѣпредѣ болшой якои не доишли шкоди чрезѣ власную оног[о] злочинца Логвина помѣсту<,> и для проби публичной до его ж, Логвина, позѣволить зѣ полку сискать мѣстра<,>. За которіе злочинства, якѣ правнии артикулѣ покажетѣ<,> весма

¹ Почерк далі, до кінця документа, дещо збільшений.

² Літера ы виписана неповно, є лише частина ь.

³ Слова «о починенномѣ злодѣйствѣ» на місці витертого напису.

⁴ Слово дописане над рядком.

б не живити<,>. О томъ вельможности вших и повторе упрошаючи, пребиваемъ<.>

Вшимъ пнскимъ велможностямъ, ласкавимъ ншимъ пномъ и добродѣемъ<,> низаишие слуги<.>

Іван Андриевъ, атаман городови нсвго., с товариством<,> ¹.

Ілия Афанасовъчъ, воитъ новгородски<:>, зо всими меша[на]ми и посполством<;> ².

По прошению о подпись руки я³ асавула сотнѣ Н<:>. Лукяна Пашинского подписуюся, Евфим, подписок<,>.

Григории Юриевичъ.

Зѣ Новгор<,>., октовр. 10<,> року 1723 ⁴./

6 Випис зѣ розисковъ<,> о вору Логину<,> бувшомъ жителю новгор<:>., зѣ книгъ ратушних новгородских<,>.

Року 1723 г[ол], мсця марта, дня 12<,>.

На ратушу его імператорского всепресвѣтлѣишого влчства Новгородскомъ<.>, перед нами, ниже именованными урадовими, Марья Тимофѣевна, жителка новгородская, пришедши, обозвалас с тимъ<,> что сеи прошлой ночи<,> противъ понеделка<,> учинилась в дворѣ еи пропажа таковая<,>: украдено зѣ еи комори<,> именно шкатулку з новою оковкою<,> в которой грошей було копѣ осмѣ<,> да двѣ носатки горѣлки простои<,> казанецъ нови<,> цена чтири золотих, сало цѣлое<,> олѣю в горшку кварть пять, лубка зѣ черничными приливаными ягодами<,>. Для которой пропажи, по еи прошению, посланъ будучи вѣ обискѣ, Степанъ Кошанскій<,> слуга мѣскии, зѣ многими людьми, на той улицѣ жиючими<,> а когда доишли до фолварка гетманского<,> якии належалъ до Шептаковъ<,> вѣ которомъ жилъ Логинъ Жученко<,> застали его, Логина, спячого<,> и розбудивши, стали в коморѣ обискивать. И тамъ заразѣ наишли и опознали<,> лубку малую, которая була зѣ приливаными черъничными ягодами<,> и взяли оную для прилики помянутой пропажи<,>. Да прежде сей лубки взискання<,> недалеко от Логино[во]го двора, якъ о едни гони<,> наишли — на дубѣ сало<,>. И побравши тие вещи краденные<,> и его самого, Логина, взявши, подѣ сторожею привели вѣ ратушѣ<,> къ допросу<,>. Где означенная Марья Тимофѣевна зѣ его, Логина, просила ураду стои справедливости<,>.

6 зв. Отвѣтующая сторона, Логинъ Жученокъ<,>, на обжалованя Мари Тимофѣевни сказалъ<,> ничимъ не пристрастенъ<,> что<,> «я правѣ о такои еи // еи пропажѣ не вѣдаю<,> и воровства жадного не чинил<,>. И лубка, которую она, Маря, сказала битъ з приливаными ягодами<,> то еи не-

¹ Почерк цього та наступних підписів різних.

² Попередні підписи утворюють колонку на правій половині аркуша, наступні — на лівій.

³ Слово збереглося помилково, бо частина тексту «я ... подписуюся» перероблена з «я, асавул сотнѣ Н<:>. Лукян Пашинскии, подписуюся». Мабуть, треба «за асавула ... подписуюся я, Евфим».

⁴ Абзац розташований над підписами лівої колонки. Почерк наступного тексту інший, той, що й на арк. 13.

правда<,>, понеже тая лубка давная моя<,>, з медомъ бувала<,> а не краденная<,> и таковихъ у мене правѣ в господарствѣ много есть<,>. А о шка-тульцѣ<,> казанцѣ и горѣльцѣ, салѣ я знат не знаю». А на отводъ того воровства документу жадного не показаль<,>.

На документъ его воровства, Логинова<,> сказалъ Степан Кошанский, слуга мѣский<,> что «когда ми пришли в домъ Логиновъ обискивать<,> тогди видѣли въ его руки чорние, такіе<,> якъ тие ягоди руками браль<,>»

И по тому велѣли зѣ суду ратушного засадить въ секвестръ, до дальнейшего розиску.

А когда, того ж дня, повторе<,> послано слугъ мѣскихъ въ дворъ, где оной Логинъ жилъ<,> обискивать<,> тогди наишли ягоди черничные въ горшку, такожъ мушкетъ<,> пистолетъ<,> путо конское<,> свердель и барило горѣлки<,> краденные<,>. Которие принесли на ратушъ сего марта 12 дня<,>.

И до помянуто[о] свердла приискался Осипъ Орѣшенокъ<,> швагер его<,>. А при темъ свердлѣ пропало у его грошей зѣ шкатулкою копъ осмнадцать<,> три таляри битихъ, чарокъ двѣ сѣбнихъ<,> гузикъ, гапѣликъ<,> и перстень сѣбний<,> образки два складнихъ, сукна карунового чвертка<,> куманъ мѣдний, патоки поллубки<,> кунтушъ каруновий злотковий жоночий<,> кунтушъ каруновий гранатовий мужский<,> кандѣика мѣдная<,> пороховница<,> ланцугъ желѣзний, долотовъ три<,> свердлов два<,> шворенъ желѣзний<,> стругъ // стругъ, скобля, шкатулка другая<,>. Да при тих же покраденнихъ рѣчахъ и писма крѣпостные<,> на двор<,> огородъ и ниву служачие, позабѣраль онъ, воръ Логинъ<,>.

И когда допрашуванно его, Логина, чѣи тие рѣчи<,> тогди онъ, обовязанъ совѣстию¹<,> и уличившис тими краденними рѣчами<,> признался без жадного пристрастия<,> что «я правѣ окраль Марю Тимофѣевну<,>. И всѣ тие рѣчи у мене краденные<,> — мушкетъ от Феска Сердюка<,> пистолетъ и путо<,>. Также и рибу, побранную у его, поелъ<,>. И киндяку зеленого штучку у еи жѣ украль<,> якии и теперъ есть<,>».

А Феско Сердюкъ претенсѣи своей явилъ: украдено у его ручницу, мушкетъ<,> пистолетъ<,> путо желѣзное<,> киндякъ, риби вялой за десять золотихъ<,> крупъ гречанихъ полчвертки<,> таляр грошей<,> сокиру, косу, сѣрки полтора фунта<,>.

Он же, воръ Логинъ, сказалъ, что<,> на томъ воровствѣ ночью, въ которую² пропажа стала у Мари Тимофѣевни<,> «билъ правѣ зо мною в товаришахъ племенникъ мой Дмитро<,> котории обо всемъ вѣдаетъ<,>». И при томъ сознавалъ, что зѣ украденнихъ осми копъ зѣ шкатулкою, Маринихъ<,> далъ ему<,> Дмитру, золотихъ сѣмъ<,>.

Такожъ и Дмитро, на ратушъ приведенъ будучи, сказалъ, что «подѣлили ми тие гроши<,> зѣ которыхъ я правѣ взялъ золотихъ сѣмъ<,>». И повинился въ воровствѣ безъ пристрастия<,> что з нимъ, Логиномъ, на томъ воровствѣ билъ<,>.

¹ Літера и напівзалита чорнилом, нечітка.

² Тобто «въ которую ночь».

А когда тому воровству уже слушнии доводъ стался<,> тогди для // для обиску иннихъ пропалихъ рѣчей<,> у многихъ гражданъ посилалисмо людей<,>. Которихъ именно сколько на ратушъ принесенно<,> о томъ реестръ явствуе-
етъ на особливомъ паперѣ<,>.

Еще Логинъ сказалъ, что «було у господарствъ моемъ<,> грошей руб-
леи *пятидесятъ*<,> три талыри битихъ, украденнихъ *отъ* Орѣщенка<,>. Ко-
торие стояли въ углѣ<,> на полицѣ в хатѣ<,> въ сосудѣ жесѣтяномъ<,>».
А онихъ грошей не нашли<,>.

Тотъ же Логинъ сказалъ<,> что имѣетъ под собою грунту нивъ три<,>:
первая<,> на урочищи Мадиловцѣ<,> двѣ под Стародубкою<,>. Пашетъ оние
Блошенокъ<,>.

Тогди ж Логинъ признался<,> что у швагра своего Орѣщенка укра-
денные жупани два ¹ продалъ шинкаревѣ пироговскому<,> Маѣмиму<,> ко-
тории шинкуетъ горѣлкою пнѣ гетмановои<,>. Но оногo къ розиску старос-
та Антонъ Валицкии не видалъ<,> о чомъ доездъ<,> Павла Городничого<,>
явствуеъ<,>. А продалъ, де, оние кунтуши мененному шинкару не за свои,
но оному именовалъ, что суть краденные<,>; ценою<,> еденъ за десятъ золо-
тихъ<,> а другии<,> за три копи<,>. «А на томъ воровствѣ у Орѣщенка<,>
була правѣ зо мною<,> Татьяна, Дмитрова жена<,> невьстка жени моеи<,>».

Татьяна, Дмитрова жена, приведенная на ратушъ, призналас безъ при-
страстия<,> что була на воровствѣ у Орѣщенка<,> з Логиномъ<,>.

А когда 13 числа жена его, Логинова, була на ратушъ приведена<,>
сказала в допросѣ безъ пристрастия<,> что<,> «на первой неделѣ сего поста<,>
мужъ мой Логинъ пошолъ пѣшкомъ невѣдомо где<,> а досвѣта приехалъ
на конѣ гнѣдомъ<,>. А сказалъ мнѣ, что «купилъ я тог[о] // тог[о] коня на ху-
торѣ Алезандришиномъ<,> у Сердючихи<,>».

8 А оной конѣ зъ ратуша от-
данъ помянутой Сердючисѣ<,> взятой *отъ* его, вора Логина<,>. Да она ж,
Татьяна, жена его, сказала, что<,> «об ушестѣ мужъ мой, когда пошолъ зъ
грошми до Кролевца, къ ярмарку<,> для купленія коней<,> и оттол когда
повернулся<,> привелъ гнѣдихъ коней двоихъ<,> и гроши принес назадъ<,>.
И продалъ тие конѣ, не вѣдаю, кому, въ Погарѣ<,>».

По сказцѣ жени своей Логинъ сказалъ, что<,> у Сердючихи коня
гнѣдого укралъ<,> а двоихъ, де, коней у Кролевца купилъ<,> и продалъ . По-
гарѣ<,> не вѣдаетъ, кому<,>. А самои истинни не явилъ<,>.

Того ж числа, под час приведения вора Логина на ратушъ<,> и под час
принесения на ратушъ побраннихъ вещей<,> между оними<,> Лукянъ Пашин-
скии, асаулъ сотнѣ Новгородской<,> позналъ свои замокъ, безъ ключа<,>
которимъ у его погребѣ замикался ² <,>. И на документъ ключъ въ домъ
своемъ обискалъ *отъ* тог[о] замка<,> и отомкнулъ оной<,>. А зъ за тог[о]
замка украдено у его рѣчей немало<,> которыхъ будетъ золотихъ на сто<,> на
якие при потребѣ покажутся реестра<,>. А пропажа стала у его въ прош-
ломъ 722 мѣ году, на другой день Покрова пресвятой бци<,>. Якихъ своихъ
пропалихъ рѣчей мѣетъ на немъ, Логину, поискувать<,>.

¹ Слово дописане над рядкомъ.

² Літера з виправлена з «от».

Однак онои воръ Логинъ<,> до сего воровства не винился.

Татиана, жена Логинова, сказала, что<,> покраденние сукнѣ от Орѣшенка проданни шинкару пироговскому Маѣиму<,>. И на томъ, де, воровствѣ ¹ была ² правѣ з нимъ Дмитрова жена<,> Татьяна<,>.

зв. ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹³⁰⁸ ¹³⁰⁹ ¹³¹⁰ ¹³¹¹ ¹³¹² ¹³¹³ ¹³¹⁴ ¹³¹⁵ ¹³¹⁶ ¹³¹⁷ ¹³¹⁸ ¹³¹⁹ ¹³²⁰ ¹³²¹ ¹³²² ¹³²³ ¹³²⁴ ¹³²⁵ ¹³²⁶ ¹³²⁷ ¹³²⁸ ¹³²⁹

фантъ разних, которых будетъ золотих на сто<,>. А надто когда жена моя, ощутивши его въ свѣтлицѣ, зѣ ключами брязкающого<,> и ходячого<,> и въ комнатѣ уже до скринѣ зближившогося, за поли поимала<,> в тои час онѣ, воръ Логинѣ, якъ сталъ бит жену мою по головѣ<,> по завиикамъ<,> и по потилицѣ<,> окрутивъ бит¹<,> забилъ до полусмерти<,> же не могла нѣмало<,> гвалту крикнути<,>. И нашимъ же ножемъ хотѣлъ заколот и смерти предать<,> но божия десница еи защитила<,>. Ибо от великого замаха<,> и импету<,> поночи, мимо ребра еи, под руку минувши, ножъ<,> о цеглу свѣтличной посадки²<,> ударившись на полѣ, переломился<,>. И тимъ недоломкомъ бючи по ребрах и по головѣ<,> и с памяти збивши, виволокъ зѣ свѣтлицѣ надворъ<,> и утекъ<,> тилко пола его, удержися, держащая в руках залякких жени моеи<,> старого кафанища<,> и ножъ зломлени<,> зѣ власами жмуткомъ немалимъ, надворѣ долѣ лежащие<,> остались<,>. Что все на ратушу тогда протестовалемъ<,>. А потомъ нескоро онии злочинца<,> от протчих мѣщанъ на злодѣствѣ пойман zostалъ<,> и публикованъ з лицемъ<,>. Где мои фанти спорченние, и то не всѣ, между принесенными его воровскими рѣчами на ратушу винаишлися<,> и отдани на улику его, вора<,>. И за тое воровство онои Логинѣ повинивши, сториочно кланялся, просячи о помилование себе<,>.

Вѣдение, сколько чого поворовалъ Логин, вор<,> у Есифа Горского, что възвратилос<,> и чого не обискалос, въ иску zostало на вору Логину, ниже сего слѣдуетъ<,> //

9 зв.

Воръ Логинѣ украл сподницу новую шаметовую<,> зѣ добрими басаманами, шнуровка штофовая<,> жолтогоронная<,> шапку азамитную зеленую<,> добрую<,> три шапки суконних добрихъ<,> зеркало доброе<,> великое<,> сорочокъ женских московско[о] полотна 5 и мужских 5, дитячихъ три, кунтушъ синовский сукна тонког[о]<,> королевии<,> въ сподницѣ азамитнии капшучокъ билъ зѣ денгами<,> въ которомъ було копъ три<,>.

Вѣдение, что на ратушу отобрал Іосифъ Горский, познавши свои рѣчи<,>: три шмати шамету попоротог[о], сподницѣ<,> без подшевки и без басамановъ<,>, шнуровку спорченную<,> и вимитую<,> зеркало без окладу, на троски побитое<,> вершокъ азамитнии вимитии<,> «околица от инѣной нѣяко[и]с шапки моеи ж<,>» кунтушъ хлопячий без всего окладу, попорот<,> и очерненъ<,>. А протчого, чо[г]о по реестру не стало, то въ иску zostаетъ<,>.

Осипъ Орѣщенко зѣ покраденних рѣчей, которые опозналъ, принял до себе именно<,>: двѣ чарки срѣбних<,> куманъ мѣдних<,> кандѣйку мѣдную<,> А протчие³, которые показани въ розиску, покраденние рѣчи въ иску zostаютъ<,>.

Отѣ Тимовей, презвитер ѿрѣкви Блговѣщенской, которые опозналъ свои рѣчи, покраденние Логиномъ, тие отобралъ<,> а именно<,>: казанецъ<,> ручницу<,> чоботи<,> грошен копъ осмъ<,> барило зѣ десятма

¹ Описка. Треба «биттямъ» або, можливо, «боемъ».

² Так в рукопису. Може, помилково замість «посадки».

³ Літера и виправлена з є.

10 квартами горѣлки<,> зосталои<,>. А протчєє въ зиску зостаєть<,> а имен-
но<,>: шкатулка окованая, цена рубль<,> сръбра зливано[о] // шматовъ
два<,> гузиковь сръбнихъ дванадцят<,> кулбака<,> зо всѣмъ приборомъ<,>,
двѣ носатки горѣлки<,>

Ѳеско Сердюкъ<,> которые позналъ рѣчи, отобралъ<,> а именно<,>:
мушкет<,> пистолеть<,> ручничную руру<,> путо желѣзное<,> киндяку
штучку<,> крес ручнични<,> кандѣику, стругъ<,> сокиру, свердель ве-
ликий<,>. А протчєє, которо[о] не обискалось, въ иску зостаєть<,> а имен-
но<,>: риби вялои золотихъ за 10<,> крупъ гречанихъ полъчвертки<,> таяя р
грошей<,> косу<,> сѣрки полтора фунта<,>.

Реестръ, сколько числомъ вещи вора Логина<,> и другого вора Дмитра<,>
под час ихъ публикаци<,> принесенно на ратушъ<,> и которые з тихъ рѣчен
Татиана, жена вора Логина<,> именуя за свои<,> зѣ воровскихъ рѣчен, пово-
рованныхъ мужемъ ей<,> и Дмитра, вора<,> и чого не бывало¹, въ реестръ
пописала вношеннямъ<,> о томъ явствуетъ ниже сего<,>².

0 зв. Готовихъ денегъ рублей 70 не було<,>. Кунтушъ женскии оливковии
новии булъ<,>; сеи кунтушъ не ей вношеня, але справил ей мужъ воръ Ло-
гинъ<,> того времени, якъ оно[о] мѣли публиковати за воровство<,> Кун-
тушъ темнозелении каруновии легкии бувъ<,> но они явились Дмитра,
вора<,> а не ей вношеня<,>. Кунтушъ гранатовии<,> каруновии<,> на черно-
мъ хутрѣ, билъ<,> не ей³ вношеня<,> але власнии вора Дмитра<,> // Кунту-
шъ каруновии чирвонии легкии билъ<,> вора Дмитра ж<,> а не ей вношеня<,>
которои за времени в двор пна сотника Галецко[о] взять<,>. Кунтушъ
темнозелении мужскии<,> Дмитров же<,> которого въ ратушъ и не прино-
шиванно<,>. Кунтушъ фиалковии каруновии мужскии<,> на ратушъ не при-
ношен<,>. Баибаракъ женскии китаевии зелении, на сѣромъ хутрѣ, на ра-
тушъ не приношень<,>. Кунтушъ женскии блакитнии каруновии легкии<,>
на ратушъ не приношень<,>. Поясовъ два, одень шовковии<,> червонии
малои руки<,> другии безовии, половина, були на ратушъ приношенни<,>.
Шапка женская куняя<,> вершокъ слотковии<,> била<,>. Другая шапка жен-
ская х⁴, в ратушъ не приношенна<,>. Маниста шнурковъ три среднего бу-
ло<,>. Перснювъ два сръбнихъ, с кривавцами, були<,>. Ёинжаловъ два сръб-
нихъ були<,>. Плахта синятка, шолкомъ перетикана, одна була<,> а другихъ
двохъ плахотъ на ратушъ не приношиванно<,>. Запаска одна жолтогорон-
ная старая штаметовая була<,> а иннихъ двохъ никакихъ на ратушъ не при-
ношуванно<,>. Шталту табиново[о] на ратушъ не приношуванно<,>. Дру-
11 ги штальтъ штаметовии жолтии вора Дмитра<,>. // Третии не штальтъ<,> але
шнуровка полутабинковая зеленая<,> була<,> но не ей⁵ вношеня<,> ибо того
дня шитъ<,> которо[о] воръ Логинъ<,> на воровствѣ пойманъ<,> кото-
рая шнуровка непошита и на ратушъ принесенная<,>. Стіонжокъ бла-

¹ Слова «и чого не бывало» дописані над рядком.

² Далі в рукопису кожна фраза підкреслена пунктирною лінією.

³ Літера є виправлена з и.

⁴ Описка. Треба «ж».

⁵ Літера є правлена писарем.

китних зъ злотомъ <, > и никаких не було, ни единого локтя<, > и на ратушъ не приношуванно<.> Кошул женских добрых 53 не було<, > а було толко ношених кошулъ женских разнихъ полотень 45<, >. Наміотокъ толко було 9<, > а въ ономъ числѣ вора Дмитра наміотокъ 5<, >. Скатертеи було 6<, > а въ ономъ числѣ вора Дмитра було скатертеи 3<, >. Ручниковъ було всяких 7<, > а между ними вора Дмитра було ручниковъ 3<, >. Бѣлъ въ мѣшечку золотих за 7 не було<, > а було толко клубочковъ три<, >. Мотковъ никаких не було<, >. Ляних клубковъ було 8<, >. Хутер три на ратушъ не приношуванни<, > а була толко чорная малая кожушина<, > старая<, > и другая бѣлая<, >. Опанча валеная була, самая зветшалая<, > и ни к чому не годная<.> Кеца добрая не була<, > и на ратушъ не принашиванна<.> Кулбакъ двоухъ добрых не було<, > и на ратушъ не приношуванно<.> а билъ толко ленчикъ зъ ремѣннимъ приборомъ. Подушокъ // Подушокъ було 6<, > чтири крашенинових<, > а двѣ полотняные<, > малие<, >. Наволочокъ було малих<, > и великихъ 13<, > а въ ономъ числѣ було наволочокъ вора Дмитра 3<, >. Простир двѣ<, > одна заполочу<, > а другая бѣлью шитие, були, но оние не еи, воровкино, вношеня<.>, токмо вора Дмитра обое<, >. Коца доброго постриганого не було<, > а було толко полѣложника старого<, > которой *отданъ* дочерѣ еи, воровки Татьяни<, > на постилѣку<, >. Уздечка одна була<, > а болшъ на ратушъ не приношуванно<, >. Мѣднювъ два, малии<, > и болшии, були<, >. Сокир двѣ були<, > а третои не було<.> Камень жлуктянни булъ одень<, > а болшъ не було<, >. Куля арматная желѣзная була<, >. Кандѣика мѣдная була<, > но она украдена *от* Осипа Орѣщенка<, > которую кандѣику он же, Орѣщенко, зъ ратуша отобралъ<, >. Финжаловъ два не було<, >. Корца мѣдного не було<, >. Тарѣлокъ цѣнових не було<, > ни еднои<, >. Заслонка желѣзная була. Пляшокъ двоухъ цѣнованих не було<, > а була толко одна<, > въ кварту мѣроу. // Тринога желѣзная була<.> Корова одна с телямъ<, > була<, > зъ Логиновог[о] двора приведенна<, >. Другая корова ¹<, > сѣ телямъ же, була<, > приведена зъ двора вора Дмитра<, >. Хлѣба жадного молоченного на ратушъ не приношуванно<, > а приношенно толко овса мѣшковъ два<, > или три<, > да гречки малое число<, >. Землѣ пахатной нивѣ три и по нѣи естъ<, > а зостають оние въ завидованю того господара<, > которому оной воръ Логинъ поручилъ пахать<, > и нѣи пашеть<, > а скопщини ни хто не *отбираеть*<, >.

Сеи више писаннии реестръ, также и розискъ, по листамъ помѣченъ естъ рокою ² розищика Григория Отвиновского, атамана городского стародубовского, зъ полковои Стародубовскои канцелярії присланного<, > для аппробації розиску о воровствѣ вишъ помянутихъ воровъ въ Новгородокъ<, > въ книгахъ новгородскихъ ратушнихъ<.> ³ //

Его імператорског[о] всепресвѣтлѣйшог[о] влчства воиска Запорожског[о] асаулъ енералному и бунчучному енералному воисковимъ<, > вел-

¹ Друга літера о виправлена з а, склад «ва» дописаний над рядком.

² Описка. Треба «рукою». Друга літера о виправлена з у.

³ Далі почерк інший, той, що й на арк. 5.

можнымъ ихъ м̃лстямъ п̃номъ Василіе[вѣ] ¹ Жораковскому<, > и п̃ну Якову Лозогубу ²<, > н̃шимъ ласкавимъ п̃номъ и добродѣмъ<, > всепокорственно подати ³.

54. Допит ченця Рувима, постриженця Самарського монастиря,
запідозреного в крадіжці церковного срібла

13 березня 1723 р.

Глухівська сотенна канцелярія

Ніжинського полку

Публікується повністю рукопис ЦДІА УРСР у Києві, ф. 1523, оп. 1, од. зб. 3. Арк. 1 обрізаний при реставруванні так, що залишилась тільки частина з наступним текстом, іншою рукою і чорнилом: «№ 1622<. > Сказка чернеца Рувима о рожденіи его, воспитаніи и покаяніи вещей<, >. Марта 13 д. 1723 году. На 1 листу. № 28 по 1 описи. По описи № 989». Можливо, акт не закінчений, тому що бракує узвичаєних підписів урядових осіб (або ж вони відрізані разом з нижнім краєм арк. 2). Текст складався учетверо, як лист. Арк. 1 зв. і 2 зв. чисті.

2 Сказка черца Рувима, справлена на ратушу Глуховском марта 13<. > д<. >, року 1723<. >

О Рувиму, черцу, родимцу глуховскомъ ⁴, мати его Тетяна Ющиха, жителка и родимка глуховская, казуеъ<, > что он Роман звалъся, будучи свѣцкимъ, и волочачис по школах глуховскихъ<, > шкоди чинюваль крадежемъ. И без ей вѣдома уишолъ зъ Глухова. А самъ он, Рувимъ, зънаетъся до тог[о] ⁵, же за свѣцкого своего живота шапку и кунтушь укралъ бувъ и за тое быть бувъ и в турмѣ сѣдѣлъ<. > Потомъ, зъ Глухова, удавшись он, Рувимъ, до Самарского ⁶ м̃нстиря, тамъ черцемъ zostалъ<, >. А шотоль зъ ігуменомъ самарскимъ Терентіемъ, обители Межигорской постриженцемъ<, > ездилъ до Съчи. Въ якои компаніи при ігумену тогда жъ ездилъ и два законники, іеромонахи Иннокентии да Лука, постриженецъ самарский ⁷<. > Зъ Съчи зас поворочаючи, зъблизившись до Великого Лугу, над рѣчкою Самаркою <(:>кажет он, Рувимъ<:)>, у козаковъ, на томъ урочищи куренемъ стоявших, купивъ сребра ламаного церковного въ шматкахъ за полчварта золотого[го] <(:>того сръбра, въ Глуховѣ ⁸ зъваживши, записанно на ратушу золотниковъ 31<:)>. А прибувши въ монастир Самарский, перезѣмовали<: >. Потомъ, по Воскресеніи, ишолъ он, Рувимъ, до Кіева зъ тими ж двома законниками<, >. Ігумен, свѣдомъ будучи тои куплѣ<(:>бо держалъ будто и самъ ігумень въ рукахъ своихъ оное сръбро еще ⁹ при куп-

¹ Склад «вѣ» відірваний разом з краєм аркуша.

² Описка. Треба «Лизогубу».

³ Абзац на третій згори чвертці аркуша, що утворювала верхній бік конверта.

⁴ Далі в рукопису витерто дужки (: :) (закривалися в кінці речення).

⁵ Слова «до тог[о]» дописані на полі ліворуч.

⁶ Літера С виправлена з с.

⁷ Літера й перероблена з е.

⁸ Частина тексту «того ... Глуховѣ» на місці витертого напису.

⁹ Слово дописане над рядком.

лѣ<:)>, далъ свѣдѣтельство на пысмѣ ¹ за рукою своею о куплѣ оной сръб-
ра ² законнику Луцѣ зѣ подорожною, для того что въ одной компанѣй будто
онѣ, Рувимѣ, зѣ пререченими жѣ законниками ѡтходиль зѣ обители Самар-
скои до Кіева<,>. Кудѣ заишовши, до Печерского мнѣтира, явѣлялис наи-
перве на ближней пещерѣ духовному <(:>когого імени не знает<:)>,
потомѣ у ѡтца намѣстника и у ѡтца Іоаникіа, архимандрити, були и за
благословеніемъ ходили по свѣтих мѣстцах. «Потом,— мовит Рувимѣ<,> —
якъ показалем сръбро ѡтцу намѣстнику ³ печерскому, опознавши он црков-
ное сръбро мое<,>» быти велѣлъ еѣ[о], Рувима, оковат до чепи<,> а товари-
шовъ его, оних закониковъ Іннокентіа и Луку, ѡтпущенно зѣ Кіева вос-
вояси<,>. А з чепи, зѣ монастыра Печерского, одослано его, Рувима, въ ка-
тедру до с<:)>. Софѣй и там з пристрастіемъ двокротне допрошован<,>. А
ѡттоль ѡтдослан [!] до Глухова, до покоиного ясневѣлможного пна
гетмана, и сидит ѡт верховних<(:>апѣстоль Петра и Павѣла) въ турмѣ.
Зѣ которои утѣкаль<,> и аж въ Конотопѣ уловлен, зѣнову до Глухова при-
сланъ, до турми жѣ. И по се число сидѣть<,>

55. Слѣдство у справі про спалення будинку жителя м. Кобеляків
Павла Мошенця

6 червня 1723 р.
Кобеляцька сотенна канцелярія
Полтавського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 94, оп. 2, од. зб. 22. Документ — ори-
гінал, скріплений на арк. 4 червоною сургучною печаткою у формі восьмикутника розміром
17 × 16 мм відповідно по вертикалі і горизонталі. У центрі, на фоні щита у візерунковому
плетиві, видно ініціал К, по кутах угорі — П Р (тобто «печать ратуша кобеляцкого»). На
початку арк. 4 зв. позначено іншою рукою і чорнилом: «О спаленію дому Павла Мошенця,
жителя кобеляцкого». На арк. 2 і 3 зв. — лист полтавського полкового осавула Федора Си-
білевича, висланого до Кобеляків для ведення слѣдства, до полтавського полкового судді
і наказного полковника Григорія Буцького, від 3 квітня 1723 р., у зазначеній справі. Арк.
2 зв. і 3 чисті. Текст складався увосьмеро, як лист.

1 Року # аѣкг [1723]<:)>, априля ѣ [6] дня<:>.

Передо мною, нижей подписаннимъ<,> асауломъ полковимъ полтав-
скімъ<,> и притомностью<,> старшини городовои кобеляцкои<:>,>

Павло Мошенецъ<,> житель кобеляцкій<,> ѡ спаленію дому его и про-
чихъ ⁴ призиванъ<,> и допрошиванъ<,> а в допросѣ своемъ сказаль, ижъ<,>
«А того дня из синомъ своимъ Ѡлезѣемъ, пополудновавши, поехалъ на поле,
до футора, молотити<,>. І якъ тоей ночи домъ мой згорѣлъ, я в томъ не свѣ-
домъ<,>. Ѡ чомъ могутъ жонки сказати<,> якіе в дому зоставали<:>».

¹ Літера ы перероблена з ѣ.

² Далі писар закреслив «ѡтѣ ігуменъ».

³ Описка. Треба «намѣстнику».

⁴ Слова «и прочихъ» дописані над рядком.

Палажка Павлиха Мошенчиха призивана и допрошувана<, > а в допросъ своемъ<, > зъсказовала [1]<, >: «Тетяна, невѣстка моя, надвечоръ пошла до води платя прати<, >. А я въ своей печи стала била топити<, > мѣла ѡкропъ на плата грѣти<, > и дѣжу денщикамъ вѣчинити<, >. Потомъ, повидѣвши, что въ другой, противнои, хатѣ<, > топится, и сказала денщикамъ: «Нащо богато в печь дровъ наклали<, >? Безпечнѣйше у грубѣ топити<, >». На тоє люде прапорщиковѣ ѡтказали<, >: «Теплѣйше буде у хатѣ, якъ у печь топится, нежели у грубѣ<, >». А як ѡнимъ пречила, бил тогда цехмистръ ковалскій<, > и видѣлъ ѡгнь, въ печь горящій<, >. И пришедши от води с платямъ, невѣстка<, > въ того ж ѡгня ѡкропъ грѣла<, > и дѣжу<, > помянутимъ денщикамъ учинила<, >. И вже увечерѣ, позно<, > вийшла<, > з своей хати невѣстка въ сѣни<, >. И в хату увойшовши<, >, говорить: «Портину в нас в сѣнехъ чути<, >». Ж<, > вишовши з хати<, > повидѣла уверху заткално, якое било затлѣлося<, > стала денщикамъ говорити<, >: «Бачите, що негараздъ чините<, > гарачій верхъ заткнули есте<, >? Вѣозмѣте води и засипте<, >». На тоє ѡтказує Игнат, денщикъ<: > «Нѣчого, матка<, > я тоє загашу<, >». И пошедши надворъ, води вѣточивши<, > с кухви загасилъ<, > и тимъ мокримъ заткальномъ упять заткнули верхъ<, >. А ми, пошедши въ хату, полѣгали спати<, >. І нескоро вѣже невѣстка<, > ѡчутившись до дитини<, > что в колисцѣ плачеть<, > почула, що щос гуде<, >. И повидѣла<, > що вже хата и сѣни горять<, > стала на мене кричати: «Горимо<, >!» И вихопилася ѡкномъ с хати<, >. А я ѡсталася в хатѣ з дѣтми<, > понеже нѣлзя било за поломямъ вѣтѣкати<, >. И вже якъ покровля хати зѣгорѣла ¹<, > тогда<, > мене невѣстка<, > ув окно витягала<, >, а драгуи дитину ѡкномъ виратовалъ<, >. И ѡт чого подлинно занялося, въ томъ неизвѣстна<, > тоє по самои истиннѣ сознаю<, >».

Тетена [1] Данилиха, невѣстка Мошенцева<, > призвана била<, > и допрошувана<, > а в допросъ своемъ сказала<, >: «Пришедши мнѣ от рѣки с платямъ<, > мѣламъ затопити<, > въ печѣ<, > ѡкропъ грѣти<, > и дѣжу денщикамъ вѣчинити<, >. Но свекруха, не позволивши ²<, > // сказала мнѣ: «Поиди въ тую хату, там ѡкропъ зогрѣешъ и дѣжу вчинишъ». И по ей словахъ, пошла в тую хату, ѡкропъ зогрѣла и дѣжу денщикамъ вчинила<, >. И потомъ, вѣвечерѣ, вийшла зъ хати въ сѣни<, > зачула згаръ и сказала, войшовши въ хату, свекрусь своей: «Чоमुखъ згаръ у сѣняхъ воняеть<, >». И пошедши з свекрухою, ѡсмотрѣли верха — ажъ заткално затлѣлося. И позвали тихъ денщиковъ и говорили имъ: «От видите, якъ глядите? И насъ худоби збавите, и еще з душами пропадемо, поневаж<, > вѣтеръ великій». И ѡніе денщики, пошедши надворъ, води наточили<, > і заткално загасили<, >. И такъ они пойшли в свою хату, а ми въ свою<, >. И того не вѣдѣла, заткнули они верхъ или нѣтъ<, >. А ми<, > [з] свекрухою<, > спати полѣгали<, > поневажъ позно било<, >. И вже заснули гараздъ<, > — дитина моя розбудилася<, > и плакала<, >. Я, до ѡной вставши, колисала<, >. И заслишала, же чтось гудеть<, >. Я кинулась до дверей хатнихъ и ѡтчинила<, > — ажъ вѣже на тои хатѣ и кровля горить<, >. И затворивши двери<, >.

¹ Літера і виправлена з л.

² Літера ѣ напіввідірвана разом з краєм аркуша, нечітка.

крикнула а на свекруху ¹<,>: «От, горимо!» І не могучи дверми вѣткати<.>, вхопивши дитя<,> и ѡкномъ вѣтекла<.>, и ѡкрикъ вѣчинила<.> И каравуршиковъ, спячихъ при ѡбозѣ, побѣгши, побудила<,>. И там ², между<.> ими, дитину покинула<,> а сама ізнову побѣгла до хати — аже мене ѡгонь не допустилъ<.>. Того часу, якъ майѡръ драгуна в хату услалъ, виратовалъ дитину<.>. А *от* чого *тот* пожаръ узялъся, того подлинно<.> не вѣдаю, под сумленемъ тое казую<.>».

Остапъ Гавриленко, цехмистръ ковалскій<,> призиван<,> и допрошванъ, а в допросѣ своемъ сказовалъ<,>: «Приходилъ а того дня в домъ Мошенцевъ ѡвса<.> мѣрити<,> до денщикѡвъ<.>, конемъ прапорщикѡвимъ ³ <.>, вже звоненно до павечернѣ. Мѣримъ<,> в комнатѣ<,> а в хатѣ в печѣ горѣло. Где увоидеть<.>, в хату, Павлиха, Мошенцева жона<,> и стала говорити: «Нащо богато дровъ кладете? Жеби не начинили есте лиха<,>». На тое денщикѡвъ не чулемъ, якъ *отвѣтствовали*<,> бо *тог[о]* часу я ишолъ до своего дому<.> из хати<.>. Сіе по самой сущой хрстіанской правдѣ сознаю<,> а болшъ *се[я]* нѣчого не знаю<.>».

Теди ми, старшина, чуючи Павла Мошенця, жони его и невѣстки<.>, ⁴ // также і Остапа Гавриленка, цехмистра ковалского, добровольное свѣдѣтельство, вельяismo записати и печатію ⁴ городовою ствердити<.>

Року и дня више рефѣрованного<.>.

Ведоръ Сибѣлевичъ, асаулъ полковии полтавскій ⁵.

Мѣсто ⁶ Андрѣя Шуменка, атамана городового, Григорія Кунаша, воита, Игната Росохи, бурмистра, кобеляцких ⁷, я, Алезандер Кирилович, писар городовии кобеляцкии, подписался<.>

56. Слѣдство у справі про спалення двору старосанжарівського сотника Івана Тарнавського

*27 травня 1723 р.
Старосанжарівська сотенна канцелярія
Полтавського полку*

Подается за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 1148. Текст слѣдства був відісланий 7 червня 1723 р. наказному гетьманові Павлові Полуботку та генеральній старшині, як видно з супровідного листа військового товариша Якима Кулябки на арк. 5 і 8 зв. Документ складався учтверо, як лист. Арк. 8 чистий.

⁶ *н-афкг* [1723] году, мая кз<.> [27] д.

Указомъ велможних правителей<,> их млстей пновъ, пновъ Павла Полуботка<,> войска его імператорского всепресвѣтлѣйшого влчства пол-

¹ Перша літера у виправлена з е.

² Далі майже стерто «я з».

³ Перша літера и виправлена з о, нечітка.

⁴ Слова «записати и печатію» на місці витертого напису.

⁵ Почерк і чорнило цього та наступних підписів різні.

⁶ Над словом, між рядками, стоять літери *снск*. Розшифровуються, певне, «сотникъ наказний сотнѣ Кобеляцкои».

⁷ Літера *б* правлена писарем.

ковника чернігівського<,> и наказного гетмана<,> з старшиною енеральною<,> будучи а, ниже подписавшиися<,> по чолобитію пна Івана Тарнавского<о><,> бывшого<о> сотника старосанджаровского<о><,> на розискъ<,> о зруйнованю пожежею двору его<,> ординован<,> въ городокъ Старосанджаровъ же<,> вельлемъ товариству городовому компутному<,> и популству<,> станут на очную мову<,> откол бы тот огня жаръ<,> дому его, пна Тарнавского<о>, стался<,> чинилемъ допросъ<,> и якая их, чолобитчика<,> зъ стороною, ему противною<,> точилася рѣчь<,> все тое ниже слѣдуетъ<.>

а<:> [1]. На вопрос мой, до пна Тарнавского<о> учиненни<,> такое отвѣтствіе<,> что дому его пожаръ стался марта зі [17] д., полунощной пори<,> а отколъ именно, самъ не вѣдаетъ<,>. Толок поблизу мешкаючіе сусѣди<,> именно Стефанъ Швець, сказаль<,> же «въ тот час, когда мѣлъ пожаръ въ дворъ пна Тарнавского<о> оучинитися<,> вишоль а,— мовит,— съ хати своей<,> за своим же дѣломъ. И якъ бляскъ огненни показался, посмотрилемъ за свой дворъ — аж перве на шопъ пна Тарнавского<о>, въ одномъ мѣсцу, зъ улицъ, от споду, огонь пошоль<,> потомъ въ другом, и далѣй въ третемъ. И скупившиися въ едно, пошоль по всей шопѣ и по другомъ будинку<,>». А от чего зачался, не вѣдаетъ<.>

О сей свѣдѣтельной рѣчи Стефана Шевця честнии отць Василии, спски<,> и Динис Сачавецъ, под час того ж пожару прислухавшиися<,> повторили, же и того ж часу<,> от его ж, Стефана<,> чули власніе тіе слова<,>, якъ¹ теперъ при допросѣ сознаеть<.> //

6 зв.

в<:> [2]. Дмитро Чорнии, швець<,> и свѣсть его Маря<,> сказали<,>: «Як оувидѣлисмо въ своей хатѣ од оконъ свѣтлостъ огненную<,> вихватилисмося надворъ<,> и увидѣли<,> же вся шопа пна Тарнавского<о><,> огнемъ обнята<,> зъ улицъ<,>. Тилок еще дошки<,> которими оставлена шопа, цѣли въ тот час были<.>»

г<:> [3]. Леско Козаренко, въ дворъ пна Тарнавского<о> прежде пожару господаремъ будучи, сказаль<,> что «тоей ночи<,> въ которой пожаръ оучинился<,> по приказу пна своего<о><,> ходилем,— мовит,— а до людий на дѣло загадовати<,> жеби на день оутренни приходили до двора на роботу<,>. И будучи перве под хатою Трохима Ворушила зъ оуказомъ, оттоль якъ пошоль до Федора Журавля<,> и не дойшедши до его хати, оглянувся<,> и оувидѣлъ, же двор пна моего горит. И прудко оттоль побѣгши, хоча й певне вѣдѣлемъ, же от оулицъ, близ хати Зынцевой Кравцевой, запалено, тилок не можна минѣ було вже помощи дати². Але вѣбѣгши въ двор, оучиниль крикъ<,> и збудивши пна своего<о><,> звонтпилемъ и утѣкъ зъ двора<.>»

¹ Літера я правлена писарем.

² Літера и дописана за згином аркуша, бо папір на відповідному місці прорваний.

д<:> [4]. Сава Сутковий на словах своих явилъ<,>: «Когда послан билъ а въ сотнѣ, въ дѣлѣ полковою, споткалемъ въ Бѣликах Леска Козаренка, бившого[о] гѣдра пна Тарнавског[о]. И привитавшись зѣ ним, позваль его на квартиру свою<,> въ тамошнюю ратушѣ, и тамъ запиталь его симъ образомъ: «Пожалуй, скажи, для чо[о] ти зѣ Санджарова оутѣкъ<,> и ѿ чо[о] въ дворѣ пна Тарнавског[о] пожаръ оучинился<,>?» Онъ сказалъ: «Боялемъ-ся, жеби мя не билъ, тог[о] ради оутѣкъ<,>. А ѿ заpalеню а не знаю, бо а въ той часъ билъ въ людий и ѿтолъ повидѣлъ оучинившиися пожаръ<,>. И побѣгши въ дворъ, възбудилъ пна своег[о] и въсѣхъ<,> и вижу, же не можна помощи жадной оучинити, кинулемся оу Ворскло и утѣкъ<,>». Потомъ въ разговорѣ сказалъ: // «Если би мене кievимъ боемъ питано, то бѣ а тое на себѣ понюс<,>. А ежели кѣ чому приидеть, то мушу сказати правду<,>» И сiю рѣчь его, Лескову, чуль Цѣсарский, наказный сотникъ бѣлицкий, и прочіе<,>»

е<:> [5]. Васильи Павелко, наказный сотникъ старосанджаровский, и Иванъ Воблии сказали: «Чулисмо ѿ ѳоми Марченка, будто ему Юско Макаренко, которий Леска Козаренка на подводѣ провадилъ въ Полтаву, говорилъ: «Якъ йхаль я въ Полтаву зѣ Лескомъ Козаренкомъ, то говорилъ ѿнъ мнѣ: «Если мене питатимуть кiамы и злегка<,> то самъ претерплю за тое<,>. А ежели что тяжкое будетъ<,> то явлю<,>. Бо когда ишоль а, по приказу пна своег[о], людемъ на роботу загадовати<,> то видѣлемъ двоухъ члвѣка, стоящихъ близъ хати<,> Грицка Сухог[о], противъ двора пна Тарнавског[о]<,>. Когда жъ, воспятъ повернувшись, оувидѣлъ пожаръ<,> и бѣгъ до двора, то тихъ же двоухъ члвѣка, бѣгучихъ ѿ двора, стрѣтилиемъ<,>».

ѕ [6]. Подлугъ рѣчи Василя Павелка<,> и Ивана Воблог[о], призналъ, будучи, ѳома Марченко, сказалъ: «Стоялъ а межъ коморамы мѣскими зѣ Грицкомъ Сухимъ и с прочіими людми<,>. Тамъ же зѣгодившиися, Юско Макаренко явилъ намъ рѣчь такую<:>: «Когда,— мовитъ,— провадилисмо Леска Козаренка до Полтавы, то говорилъ ѿнъ мнѣ: «Если мене питатимуть кiамы зѣлегка<,> то самъ собою ѿббуду. Ежели жъ что болше будетъ, то мушу явити<,>. Бо якъ мѣлъ пожаръ оучинити, ходилъ я, по приказу пна своег[о], загадовати людемъ на роботу. И хоча й позна было, ѿднакъ, вишедши зѣ двора, видѣлемъ двоухъ члвѣка, близъ двора пна своег[о] стоящихъ<,>. Когда жъ, ходячи за тимъ робутникомъ, ѿгонъ повидѣлъ и побѣгъ до двора, споткалъ тихъ же двоухъ члвѣка, ѿ двора заpalенного прудко бѣгучихъ<,>»

Сiю рѣчь ѳоми Марченка<,> и Грицко Сухий слово въ слово созналъ<,>

з<:> [7]. Призвана будучи ѳеѳодора<,> жена ѳеѳодора Калантира, зѣна-ног[о] товарища старосанджаровског[о], сказала: «Въ еденъ часъ ишла
7 зв. я,— мовитъ,— въ дѣлѣ своемъ до пна // Тарнавског[о], въ той часъ сотникомъ будучог[о]. Споткалъ мене Миронъ Рабуха, Мазили Рабуха и Кирикъ Синяговский<,>. И безъ жадног[о] зо мною розговору Мирунъ Рабуха сказалъ

мнѣ: «Се вѣдма Тарнавског[о] идетъ<,>». Я, оучувши ѿт его, Мирона, такое слово, налаяла ему<,> и мног[о] зѣ ним спорним словом говорила, идучи до башти. А якъ надблизилися до башти, вирекль ѿн же, Миронъ Рабуха, тіе слова<,>: «Та вѣже мы Тарнавског[о] оубіємо<,>. Да и ти не житимешъ оу Санджаровѣ». И ми, тое оучувши, пошлисмо сполне зѣ мужемъ моим до пна сотника<,> и ѿсвѣдчили заданное мнѣ безчестіе<,> и виреченное на его, пна Тарнавског[о], продерзостное слово<,>»

и<:> [8]. Кузма Динисенко, до згорѣлого двора пна Тарнавског[о], под час пожара, на сторожу поставленнии, сказалъ вѣ допросѣ<,> же «приказом цехмистра ншо[о]<,> и молодшого стал биль а на сторожѣ¹ оу погребѣ пна Тарнавског[о]<,>. Аж пришедши туда ж, Гаврило Олѣйникъ, сотник наказнии<,> сказал мнѣ: «Чого ти,— мовит,— тут стойшъ? Пойди додому<,> ест вѣ него подданніе, нехай его стерегут». А поставлено мене било на той сторожѣ вѣ пору ѿбѣдную и велено знити, скоро с полудня. И болшѣ вѣмѣсто мене сторожи не дано<,>»

ѿ<:> [9]. Миронъ Рабуха самъ собою ѿтозвался зѣ тим: «Когда,— мовит,— ѿт них данную на судѣ войсковом Енералномъ пну Тарнавскому асесурацію вичитали, сказалъ<,> что написано там ѿ спаленю двора<,>. То[о] нам вѣ той час не изьявляли и пред нами не читали<,>. Та вѣже,— мовит,— тогда ѿбьявлено и совѣсѣмъ вичитано, когда подписалисмо руки свой<,>»

А Левко Грабко также вирекль: «Нам,— мовит,— се[о] вѣ Глуховѣ ѿ пожежи не читано<,> толко половину нами виданног[о] писма<,> и на том велѣли руки свой подписовать<,>»

Свѣдѣтельства виш намѣненніе при старшинѣ городової и протчіємъ товариству тамошнем составлялис<,>.

Року и дня виш ѿзначенног[о].

Оуказом велможних правителей будучии вѣ тот розискъ ѿрдинован, вѣ достовѣріе имя свое написуо<,>

Якимъ Кулябка.

57. Слѣдство у справѣ про крадіжку телиці Юрченків, жителів
м. Вороніжа, Демком Зименком

15 вересня 1723 р.
Воронізька сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 1031. Порядкові номери, що в рукопису стоять посередині рядка, над відповідними абзацами, перенесено на початок рядка.

2 Року 1723<:>, септевіря 15<:> дня<,>.

¹ Літера ь перероблена з іншої.

По злѣценю велможних¹ їх млстеи пновь правителии малоросии-скихъ вѣ заводѣ Василя Шкури, жителя и козака сотнѣ Воронѣзской<,> зѣ Іванихою Зимихою и синомъ ей, тожъ жителми воронѣзскими<,> точа-чомся<,> ми, урядѣ Воронѣжскихъ, зѣ присутствіемъ знатнихъ города ншо-го житеи<,> якую вивелисмо інквизицію<,> тая таковимъ порядкомъ, за подписомъ рукъ ншихъ, изображенна<,>.

І<:>. Повѣсть Демка Зименка: «Ішовъ я,— мовит,— до кузнѣ сотнищон, вѣ суботу, за поддоскомъ. Тамъ пришовши, спитався, чи нарадивъ подосокъ<,>. Сказаль коваль, же «не нарадивъ<,> завтра наражу и винесу к тебѣ на комору<,>». А я *от* тоєи кузнѣ пошовъ до Грицка Шкуренка куповат овецъ, мимо дворъ Василя Шкури<,>. Стрѣтивъ тамъ Савуского зятя и Сидора Ковпасенка<,> спиталемъ онихъ о Грицку Шкуренку<,>. Сказали они мнѣ<,> что тепер у овинѣ<,>. А якъ пришовъ я до овина, не заставъ его, Грицка, у овинѣ<,> и вернулемся назадъ до господи<,>. Идучи улицею, обачит мене Василиха Шкуриха зѣ своего огорода<,> и сказала: «Ходи до мене, купи телицю<,>». И я пришовъ до ей у дворъ. Заставъ телицю, стоячую под повѣткою<,> сталемъ торговати²<,>. Просила у мене золотихъ шести<,> а я даваль золотихъ пят<,>. На томъ и торгъ стался<,>. Хотѣлъ же я *дат* задатку золотихъ три<,> толко она сказала: «Разомъ *отдаси*, да еще и вола рижого озмешъ<,> спровавши перше сее<,>». И тоєи телицѣ нѣчимъ було вести. Дала сама жъ Василиха мнѣ<,> не вѣдаю, чи повод, чи супоню<,> которимъ осиливши за роги, повювъ<,>. И когда виводивъ зѣ двора, стрѣтивъ паробка ихъ же Івана Плескача, зѣ дровами фюювими, на волахъ, одинъ волъ бѣлии, другии гнѣдии, з половою полосою<,> вѣ самое тоє время, якъ уже череда додому пришла<,>. И повювъ тую телицю, оставивши ихъ послѣднии статоки<,>. А когда повювъ улицею тую телицю, стрѣтивъ мене Іванъ Литвинъ, противъ винницѣ Заненковон, и спиталь мене: «Чи купивъ корову<,>?» Отказалемъ, же купивъ у Василихи Шкурихи<,>. «А що давъ?» Сказалемъ цѣну, что золотихъ пят<,>. Тогда онъ мнѣ сказаль<,>: «Прииди ко мнѣ и купи вѣ мене козу<,>». На тоє *отказалемъ*: «Отведу пер-во телицю, напотомъ и до тебе прииду<,>». А стрѣтивъ мене, якъ череда // 2 зв. ишла<,>. И *от* его пошовъ з теличкою не на мостокъ, але у вилозку, мимо Алеѣксандриху, у башту на греблю<,>. Зѣ которою переншовши греблю, обачит мене подле своего двора<,> *отцѣ* Іосифъ, тросвятский, стоячи зѣ своєю попаддею. И онъ такожъ питался в мене: «Чи купивъ<,>?» Отказалемъ, же купивъ<,>. «А в ког[о]?» — «У Василихи<,>». — «Що давъ?» — «Золотихъ пят<,>». А питався в тую пору, якъ череда переншла<,>. Недалеко жъ од того двора стрѣтивъ мене Кузма Заруцкии. И онъ питався такожъ<,>. Которому такъ слово *от* слова *отвѣтовалемъ*<,>. А Заруцкии питався вѣ мене, идучи зѣ вечернѣ. И *от* Заруцког[о] пошолемъ на мостокъ<,> противъ Юрчишиног[о] двора<,>. Тогда Юрченко *отчинялъ* ворота. И обачивши ме-

¹ Літера х правлена писарем.

² Склад «гю» напівзалитий чорнилом, нечіткий.

не, питається: «Нашо ти нашу телицю ведеш?». Я на тое *отказалъ*: «Не вашу веду телицю, я купивъ у Василихи Шкурихи». И того жъ часу сѣдѣла Юрчиха зъ Федчихою Селѣничкою, из Стахорскою, и з жоною Заруцкогo молодого, подле хати его жъ, Заруцко[о], Заразъ Юрчиха сказала: «Уже ти сееи телици не би[и], поки ми своєї не найдемо». А я повювъ оную додому и привязавъ. Потим Юрчиха зъ синомъ, пришовши до мене, *осмотрѣла* телицѣ и сказала: «Непремѣнно нѣша, не би[и]?!» Они жъ пошли додому, а я заразъ пошовъ до Дмитра Кадигробенка воловъ торговати. И совокупився з Дмитромъ и Лаврѣномъ Кривимъ подле Калибаби, шевця. Пришовши до его у двор, торговалемъ в него воловъ, а же не по ценѣ, одишовъ. А бувъ я у Дмитра в такую пору, якъ уже намеркло. И *оттолъ* идучи, *обачит* мене Андрѣи Гречка, в тую жъ пору, и казалъ: «Ходи вѣ мене коня купи». Я туда не идучи, просто додому пошовъ. А когда пришовъ в домъ, застав Юрчиху вѣ дому моемъ. Которая заразъ такъ говорит: «Пусти сюю телицю. Ежели она поидеть до Василя, то их, а не моя?», а ежели до мене, то цѣле моя?». Тогда заразъ я пустилемъ зъ двора своего, и тая телиця просто до Юрчишиного двора пошла. А я, провювши телицю, назадъ вернувся до двора и пошовъ козла купивъ у Криворотон, якъ уже гараздъ смеркло. И *от* того часу нѣчого болше не знаю. А того дня, якъ телицю у мене Юрчиха познала и взяла назадъ, я до Василихи Шкурихи не ходилъ, и на завтреишии день такожъ не ходилъ. Але сами уже чередники сее на ратушъ зъ Юрчихою обявили третяго дня. И мене в тое времѣя призывали на ратушъ. И в кого // вѣ коз[о] торговалем воли, а в кого купивъ козла, о сию¹ телицѣ, що купивъ и Юрчиха познала, которую и назадъ узляла, нѣкому не споминать, и упоминатися за телицю не упоминался?»²

2<:). Иванъ Литвинъ, житель воронѣжский, казалъ, что «ишовъ я валомъ з млина, нюсь клунокъ муки. Обачилемъ з валу Демка Зименка, котории вювъ теличку попод валомъ. И приводит до мостка. На мостокъ оная теличка не пошла, назадъ с тою теличкою вернувся до вилазки. Такъ подле вилазки стрѣтився зо мною. Тогда я ему, Демку, казалъ: «Чому у мене кози не купишь?» Онъ на тое *отказалъ*: «Лучше я теперъ купивъ собѣ, телицю, у Василихи Шкурихи». А чтобы онъ з двора Василевого тую³ телицю вювъ, того не видѣлемъ, и не знаю, где онъ взялъ.»⁴

3<:). Савуского зять, и Сидор Ковпасенко сказали, что «в день *суботнии*, *молотивши* ми у Грицка Шкуренька, пошли *от* овина. Идучи улицею, стрѣтилися з Демкомъ Зименкомъ, перед дворомъ Василя Шкури. Котории спитався у насъ: «Чи Грицко у овино?» Сказали ми, що тамъ его оставили. Того часу и Василь Шкура, обачивши его, позвалъ к собѣ

¹ Літера и перероблена з ю.

² Нижче зауважено, мабуть, у Генеральному військовому суді, іншим почерком і чорнилом: «Демко Зименко сознавъ на судѣ Е<:), что слово в слово такъ говорилъ на урадѣ Воронѣжскомъ» (далі подібні позначки наводяться без відповідних пояснень).

³ Літера у виправлена з ю.

⁴ «Сей пунктъ до заводу не належний.»

до воротъ<,>. Онъ же, Демко, к нему пошовъ<,> а ми, где намъ було потреба, пошли<,>. И не вѣдаемъ, куда онъ уже пошовъ. А било сее перед чередую<,>»¹.

4<:>. Иванъ Плескачъ, челядникъ Василевъ, сказавъ, что «ехавъ я з дровами на волах гнѣдих, але не самъ, било еще три челядники<,>: Тарасъ напередъ ехалъ зѣ возомъ на конѣ, потомъ Артемъ и Денисъ волами<,> а я, тожъ волами, позаду<,>. А приехали ми зѣ дровами якъ би в полудень<,> и не видали нѣкого в дворѣ, жеби² хто з иншого двора бувъ<,> албо хто колвекъ якую телищу вювъ<,>. Только якъ скоро товаръ з возовъ повикладали, заразъ мене, Плескача, послали з волами в поле на пашу. Зѣ которыми // позно уже в дворъ пришовъ<,>. А когда везли ми дрова, едучи мимо ниву своего господара, на которой билъ овесъ<,> обачили у овсѣ коня<,>. Пошовши, Тарасъ вѣзялъ того коня<,>. За тимъ конемъ пришовъ, еще вѣ полю, до насъ Назаръ Андрѣвичъ<,> и просивъ, щобъ ми коня вернули<,>.

Потомъ и синъ господара ншого Иванъ насъ догнавъ<,>. Тогда онъ, Назаръ, з синомъ пошли гледѣти шкоди<,> а ми з дровами и з тим же конемъ поехали<,>. Только жъ ми в дворъ вѣехали, того коня Василиха, сама узявши, повела в стаиню<,> а ми стали викладати воли<,>. Заразъ и тои Назаръ за своймъ конемъ пришовъ в дворъ, заставъ насъ, що ми воли викладаемъ<,>.

Того часу просиль господара ншего[о] о своего коня, которого и вернули<,>. На сюмъ я совѣсть мою подношу<;>».

Други челядникъ Тарасъ, котори ехалъ конмъ напередъ, такъ в слово от слова сказалъ, якъ и Иванъ Плескачъ<,>.

Третѣи челядникъ Артемъ, котори ехалъ волами за Тарасомъ, такъ же слово от слова сказалъ<,>»³.

5<:>. Назар Андрѣвичъ, житель воронѣжский, сказалъ тое, что «челядъ его, Василя, едучи з дровами, узяли моего коня у овсѣ<,>. Зѣ которих ехалъ одинъ конмъ попереду, а три челядники волами. Я за тим конемъ вслѣдъ ишовъ<,>. И тамъ, на дорожѣ, догнавъ синъ его жъ, Василя, Иванъ<,>. Которому челяд сказали, за що коня взяли<,>. Тогда синъ сказавъ<,>: «Ходѣмъ обачмо шкоди<,>». Якои оглядѣвши, пошли вслѣдъ за тими дровами<,>. И пришовши я в дворъ, заставъ, що всѣ зѣ чотирохъ возовъ випрягають товар<,>. А стрѣтити тоею улицею, жеби хто вювъ телищу, не видавъ<,> и нѣкого челоуѣка, анѣ рѣзника, вѣ их дворѣ не заставъ<,>. А дѣялося сее якъ би вѣ полудень<,>. И просивъ его, Василя, о коня, еще череди не було<,> тог[о] часу не вернулъ<,>. А в други разъ якъ пришовъ просити, тогда при мнѣ череда пришла<,>. И коня моего в тот часъ вернулъ. А видѣти зѣ чужого // зѣ чужого[о] двора нѣкого не видѣвъ<,>. На томъ совѣстю поправити готовъ<,>»⁴.

¹ «Зѣ сего пунѣкѣту не маш нѣ доводу, нѣ отводу на обидѣ сторонѣ .>»

² Літера ж залита чорнилом.

³ «По семъ пунктѣ облича[е]тся неправда Зименкова вѣ томъ<:>, же будто онъ виводячи з Шкуриног[о] двора телищу, поткалься з челядникомъ Плескачѣмъ. Котори под совѣстю признавалъ, же его, Зименка, не видилъ Плескачъ .>» (частина тексту «под совѣстю ... Плескачъ» дописана двома вертикальними рядками на полі ліворуч).

⁴ «Z сего пункту апробація сказки Плескачевой, а улики Зименкови является<,>».

6<:). Зѣнко Калачникъ, житель воронѣжский<,> сказалъ тое, что «ишовъ я за своимъ дѣломъ у браму Крелевецкую<,>. Тамъ, за брамою, вишоеши недалеко от бровара пна Василя, судѣвича<,> стоячого обачилемъ Демка Зименка, под часъ того времени, якъ уже череда пошла з поля. Пита-лемся оногo<,>: «Чого ти, Демко, тутъ стойшъ<,>?» Отказалъ мнѣ на тое: «Глежу поповой корови<,>». А якого попа, не сказавъ. И оставилъ его тамъ, а самъ я пошовъ<,>»¹.

7<:). На допросъ Демка Зименка Василь Шкура и жона его били при-звани и допрошовани, чи продала жона его такую телицю<,>. О томъ перво самъ Василь сказалъ<,> же «я такой телицъ в дому моемъ не имѣлъ<,> и продават не токмо чужою<,> лечъ и з своего домашнего бидла жонѣ моеи, без вѣдома моего, продават нѣкогда не велѣлъ<,>. А жона моя ежели про-дала, того я не знаю<,>. Тилко памятенъ того<,> что обачивши я Демка Зи-менка, идучо[о] мимо двор мой, упоминалемся<,> в него о должное мнѣ, на немъ зависающее<,>, якого по сей часъ не уистилъ. На томъ совѣстию моею поправити я готовъ<,>»².

8<:). Жона его, Василя, такъ сказала<,> что «оно[о] Демка<,> я<,> анѣ зѣ огорода, анѣ з двора моего не видѣла<,> и продават телицъ не про-давала. // И нѣчого з нимъ не токмо о телицъ чужой, лечъ и о своемъ бидлѣ не споминала. На томъ совѣстию подтвердить готова<,>»³.

9<:). Григорія Яковлевича и Якова Кадигроба, мѣщанъ воронѣж-ских, зѣ уряду посилалисмо вѣ огородъ Василевъ осмотрити, чи можная⁴ зѣ огорода на улицъ идучого челоуѣка обачит<,> и там же, у дворѣ, огле-дѣти тих воловъ, якихъ Демко Зименко в повѣсти свои сказалъ<,>. Которіе посланніе, тамъ будучи, гледѣли<,>. А пришовши назадъ, сказали намъ<,> что заледво тепер, якъ уже лист на огородъ з дерева<,> и бурянь поопа-давъ, можная в челоуѣка шапку обачит<,>. А когда в тую пору, якъ все прорастаетъ, не можная видѣти<,>. А початокъ сего заводу зачався юля 29<:)> дня<,>. И воловъ такихъ в дворѣ Василевомъ не знаишли<,>. А онѣ, Демко, до воловъ самъ привювъ, по повѣсти<,> же се тий воли<,>. Которіе до такихъ воловъ велмѣ не приходятъ<:>»⁵.

Григоріи Купчинский, атаман городови воронѣжскихі і сотник на-казний<,>»⁶.

Вомѣсто войта воронѣжског[o] Артема Михайловича я, Иванъ Петро-вичъ, писар воронѣжск[и]и, руку приложил.

Петро Буръ, мистеръ воронѣжский.

Николай Стефановичъ рукою<,>.

Роман Ивановичъ, воиѣ бувшии<:>

¹ «Сей пунктъ до справи не належитъ.>»

² «Вѣ семь пунктѣ спор отрицателний Василя Шкури противъ Зименка» (слово «Шку-ри» на місці стертого напису).

³ «В семь пунктѣ написан спор и оправданіе Васишлишино<,> противъ доношенія Зи-менка<,>» (в останньому слові літера и правлена писарем).

⁴ Так в рукопису. Далі форма повторюється.

⁵ «Зѣ сего пункту обличается неправда Зименкова.>»

⁶ Почерк цього і наступних підписів різний.

Григории Якововичъ, ктитар с<.> михаиловъский.

Андрѣи Семеновичъ рукою крст приложилъ.

Яковъ Кадигробъ рукою крсть приложилъ ¹.

Леско Куликъ, цехмистръ рѣзникии, рукою крст приложил<.>.

Іванъ Дзюба, рѣзникъ, рукою крсть приложилъ.

58. Слѣдство у справѣ про привласнення копи жита Федора Мірошника,
жителя с. Тулиголів, Василем Костюченком

22 вересня 1723 р.

Глухівська сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Публікується повністю рукопис ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 1124. На полі унизу арк. 1 зв. позначено іншим почерком і чорнилом: «На 1 листу». Текст складався учт-веро, як лист.

1 Року #афкг [1723], мсяя септеврїя, кв [22] числа<.>

По указу его млсти пана сотніка глуховского наказного<,> такъ тежъ і пана атамана городового глуховского<,> будучи я, нижей меновании<,> зосланий<,> в село Тулиголови<,> для самого слушного доводу<,> і розиску<,> в заводъ Василя Костюченка<,> с Федором Мирочніком<,> нѣ за которе жито<,> в полю взятоє<,> або вкраденное, теи я, зѣхавши в село Тулиголови<,> призвавши атамана, так тежъ і особъ, людеи зацних<,> подводячи свѣдителии<,> испитовалем под совѣстию дшевною<,>. Которое то свѣдительство так ся в себѣ маєт<,>.

Первое свѣдительство Михаила Литвина, заженніка<,> Василевого. Которого призвавши ² пред себе, и питалем под совѣстию<,> що он чул і видѣлъ о том заводѣ<,> з Василем<,> и Федором<,>. Которій ³ то Михаило<,> такъ говорілъ: «Я от Федоровои жони чул<,> же по случаю Федорова жона мовила такие слова<,>: «Люде копи возят<,> а намъ ⁴ Васюк чи ѡттикав, чи не ѡттикаючи, и нашу копу взял<,> которая бѣ нам доводилас<,>». Тое чул, а болше нѣчого не чул<,>».

в [2]. Що тежъ и Михаилова, того жъ Литвина, жона тие жъ слова чула и говорила<,>.

г [3]. Свѣдительство Анни Маѣмихи<,>. Которую то призвавши пред себе, и питалем тежъ о том заводѣ<,>. Которая то Маѣмиха<,> говорила такъ, ижъ «будучи я в дому своемъ, и пришла до мене помененная Литовка<,>. Напотом пришла и Василиха<,> и питала ѡнои Литовки: «Чи не за-

¹ Попередні підписи утворюють колонку праворуч аркуша, наступні, коротшу її вужчу,— напроти, ліворуч.

² Літера з нечітка.

³ Літера К виправлена з іншої.

⁴ Літера м виправлена з ш.

тойся ти тому, що чула *от Федорихи*<,>?» И мовила Литовка, же «не зато-
юс, що чула, тое скажу<,>». А Васюкова жона мовит: «На жъ тебъ, Ганно,
копѣику свѣдочного. Если оная Литовка затойся, то ти буд сему свѣдо-
ма<,>».

д [4]. Свѣдѣтельство дѣвки, дочки Микитинои Кириленковой. Которая
будучи въ своем дворѣ, и видѣла, же Васючиха Федориху у шию пхала из
своего двора, а коромисел несла в руках<,>. А не бачила, жебъ Ва-
сючиха<,> Федориху била<,>. //

е [5]. Свѣдѣтельство Андрѣя Биковченка. Котории то сознал, мовячи:
«Видѣвъ на [ко]пу¹ жита, наткненую на онои нивѣ, на которой то пропажа
стала<,>. А копа оная на тои нивѣ толко сама була<,> вже стояла<,>».

с [6]. Свѣдѣтельство того жъ виш писанного Михаила Литвина. Кото-
рии то Михаилло сознал, ижъ «я на другои ниви свое жито взял<,>. А Фе-
дорово толко самое осталос, о котором то и турбація щалас<,>».

Що тежъ я і в том допрошувалем атамана Григорія Головненка і в про-
чих особъ<,> чи не било пред сим² яко[го] подозрѣння въ воровствѣ<,> на
Василя Костюченка<,>. И тому нѣхто не довел<,> но и атаман<,> и люде,
которіи там були, всѣ сказали, же еще<,> по нем нѣякого воровства нѣхто
не докажет<,>. При том будучи, Давид Нужній<,> писар Федорович<,>
и тие также говорили<,> же «и ми тому свѣдоми, же по Васюку нѣхто нѣ в
чом не докажет<,> въ воровствѣ<,>».

Що тежъ я, распитавши под совѣстію дшевною свѣдѣтелеи <,> велѣлем
записати і до уваги вашои панскои подаю<,>³.

Петро, атаман усовский<,>.

59. Слѣдство у справѣ про крадіжку бичка братами Иваном і Кіндратом
Закотієнками, жителями с. Голінки, у Пилипа Цвіченка

7 жовтня 1723 р.

Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244.

Року 1723, октовр<:>. мсяця, 7 дня.

На ратушу Лохвицкомъ, пред нами, урядовими, Иваномъ Яковичемъ,
сотником наказнимъ, Кириломъ Ивановичем, воитом, Дацкомъ Корпяком
и Сидором Яковенкомъ, бурмистрами, жаловалься Пилипъ Цвиченко, жи-
тел голѣнскии, жалостине тое прекладаючи<,> что онъ одного быка третя-
ка⁴ малъ<,> да и того хтос у полѣ, зѣ межи товару людского узявши,

¹ Склад «ко» відірваний разом з краєм аркуша.

² Слова «пред сим» дописані над рядком.

³ Абзац розташований праворуч аркуша і відділений від попереднього тексту значним
інтервалом.

⁴ Літера я перероблена з іншої.

убиль<:>. О которомъ уже *отчасти* перечул и извѣстился<,> что противъ току Івана Закотѣнка, козака шмиглювского, над Зѣкрачевою долиною будущого, убито, и кишки, у болото утоптаные, пси винаишли и по полю волочили<,>. А хто оного убивъ<,> того певне не знаетъ<,> тилко на помянутаго Закотѣнка жалкуеть<.>

173 Прето мы, урядъ, жалоби Цвиче[н]ковой вислухавши<,> велѣлисмо для роспитку Івана Закотѣнка въ городъ зиискати<,>. И зиискавши, скоро оного о убитію бика Цвиченкового допросилисмо<,>, // такъ онъ, Іванъ, без жадного бою доброволне признался<,> что онъ зѣ братомъ Кондратомъ¹, на своемъ току пашню молотячи, согласилися<,> и бика уловивши, зарѣзали<,>. Мясо ж у яму сховали<,> собѣ на ѡбѣд частку урѣзавши<,> а шкуру у солому сховали<;>.

Теды мы, болшей его не допитуючис, велѣли шкуру зѣшукати<,> и ему, Івану, у пренкгера привязанному, на шиі почепивши, всенародно публѣковалисмо<.> А по публѣкованю у вязеню ндль чтири держати<,> и кіювъ сто за проступство пред ратушею дати наказалисмо<,>. Да и шкодуючому члвку утрату нагородити<,> повелѣлисмо<.> Але же онии зѣ братами *от* кіювого бою просилъся и впред такой обиди и шкоди людямъ не чинити ѡбѣщалъся, под клятвою<,> да и вину правную уплатити<;>, того ради прошенію его, а барзѣй людскому, склоняючис, *от* кіювого битя зостал уволнень<,>. А за вину правную на уряд городови² Лохвицкии<,> овецъ осмеро<,> и свинии пятеро, а поросят трое, узялисмо<,>. И сію справу у книгу мѣскую для незабвенной впред памяти³ записалисмо.

Року, мсця и дня вишеи надписанных<.>

Никола Заславскии, писар на тотъ часъ сотнѣ Лохвицкои.

60. Слѣдство у справі про згубу позашлюбної дитини Ганною, дочкою жителя с. Томашівки Василя Мірошника

20 листопада 1723 р.

Ічнянська сотенна канцелярія

Прилуцького полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 53976. Арк. 13 чистий.

12 Року #аѣкг [1723], ноевѣрия к [20]<,>.

На вѣрадѣ ншмъ Ічанскомъ, перед нами, Григорьемъ Стороженкомъ, сотникомъ ічанѣскимъ<,> Костемъ Даниловичемъ, атаманомъ городовимъ<,> Кириломъ Воиташовѣскимъ, воитомъ<,> Николаемъ Захлюпанимъ<,> и Іваномъ Гармашенкомъ<,> бурмистрами<,> допрашувана била Ганѣна, Василя Мѣрочника, томашовѣского, дочѣка<,> ѡ неучтивомъ своемъ учинку<,> якимъ способомъ ѡна блудно дитя прижила и с кимъ<,>.

¹ Слово дописане над рядком.

² Це слово і наступне на місці витертого напису.

³ Літера а виправлена з н.

Отвѣтъ Ганни, Василевои дочѣрки<,> же «будучи мнѣ на досвѣтках у Грицка Шевѣця, тожъ томашовѣского, и у дѣвки, свести Грицковои<,> и туда жъ, бувало, приходит томашовѣского попа снѣ и приносит горѣлку<,>. І одного часу, пючи горѣлку, биламъ п'яна<,>. И когда ѿгонъ погашено<,> то ѿнѣ, поповичѣ, учинилъ зо мѣною блудъ<,>. И ис тих поръ, безѣчинно мешкаючи, дитя прижила<,> понеже нѣкому било смотрит мене<,> — матѣрки не машѣ, а ѿтець ув отлучении завше за дѣлами биваль<,>».

Допрашували тоєи жѣ Ганни, Василевои дочкы<,> где ѿна, дитя родивѣши, дѣла<,>.

Отвѣтъ Ганни, Василевои дочѣрки<,>: «Когда пришло время родити дитя, пошла у садъ за комору<,> и тамъ я родила<,>. И вѣ ямѣку погѣребую, где булѣ погѣребѣ, живою закопала<,>».

Допрашували тоєи жѣ Ганни Василювѣни<,> есѣли хто вѣдавъ іли радивѣ ѿную, жеби она дитину тую, родивѣши, загубила<,>.

Отвѣтствовала она, же «нѣхто не вѣдавъ<,> когѣда я родила<,> и закопала<,> и на тотѣ час батѣка моего вѣ дому не било<,>».

А когѣда, по родивѣ и по страченю дитини, била на жнивях за Галицею<,> постерегѣли і познали, же ѿна родила дитину, люде, которые з нею били вкупѣ на жнивях<,> а іменно били Федорѣ Клименко<,> своиственни<,> і жона, их же, Клименка, своиственная<,>¹. Ѿд которых людеи тоє еи, Ганни, безѣчинное // ное дѣло вѣ селѣ пронеслося<,>. По которых словах тамошнии же воитѣ томашовѣскии<,> казалѣ ѿную нецноту вѣзятъ до вязеня<,>. И ѿна безѣ всякаго бою сама повинилася<,>. І дитину тую страченную, з людми пошовѣши, зѣ землѣ виняли<,> и вѣсенародно опублѣковали<,>.

Якие всѣ рѣчи ѿт самои ея, нецноти, вислухавши<,> на ратушу Ічанѣскомѣ записали<,>.

Року і дня вишѣ писанного<,>.

Григорій Стороженко, сотникѣ ічанскій².

Кост Даниловичѣ, атаманѣ городовии ічанскии.

Кирило Воишовѣскии, воитѣ ічанскии, з бурмистрами<,>.

По прошенію оних, неумѣтних писанія<,> я, Матвѣи Миловичѣ, писарѣ ічанскии, руку приложилѣ<,>.

Інкѣвѣзиція о ічанѣскої дѣвѣцѣ³.

¹ Тобто «і жона Клименка, их же своиственная».

² Почерк підпису інший.

³ Напис по горизонталі у зворотному порядку на другій згорі праворуч чвертці аркуша, поділеного увосьмеро.

61. *Слідство у справі про невиконання повинностей, непослух тощо жителів с. Поділок, маєтності правителя Генеральної військової канцелярії Федора Потребича Гречаного*

22 квітня 1724 р.
Решетилівська сотенна канцелярія
Полтавського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 598. Документ—оригінал, писаний решетилівським сотенним писарем Левком Яковичем на відповідне прохання Федора Потребича Гречаного від 2 квітня 1724 р. до Генеральної військової канцелярії, уміщене у цьому ж рукопису на арк. 59. Порядкові номери, що в рукопису стоять посередині рядка, над відповідними абзацами, перенесено на початок рядка.

65

Року 1724<.>, м̃сця априля<.>, 22 дня<.>

По доношенію в̃ъ Енералную войсковую канцелярію правителем̃ оной его м̃лстю паном̃ъ теодором̃ъ Потребичем̃ъ Гречаним̃ъ на подданих̃ъ своїх̃ъ, жителей села Подолок̃ъ, о легкомислном̃ъ их̃ъ непостоянств̃ъ, же не толко ему, п̃ну держав̃зци своему, не хотят̃ ѿдавати послушенства<.> але в̃ъ небытность оного самого в̃ъ дому<.> ей м̃лсти паней его см̃ѣють бранити<.>, я, ниже именован̃ъ написанный, з̃ъ указом̃ъ, выданным̃ъ з̃ъ Енеральной войсковой канцеляріи, прибув̃зши в̃ъ село Подулки для побраття в̃ъ Глухов̃ъ выраженных̃ъ противников, подлуг̃ъ того указу, з̃ъ приданными м̃нѣ козаками<.> едних̃ъ за противность у вязене вел̃ѣлем̃ъ побрати<.> а инших̃ъ, так̃ъ призвавши, допрошивал̃ъ порознь<.> И хоча и Яцко Подолко и Киричок̃ъ Рѣзник̃ъ з̃ъ прочийми вым̃ѣрали себе, будто не бунтовалися<.> а во в̃сю бытность в̃ъ Глухов̃ъ его м̃лсти пана Потребича Гречаного жадной повинности двору не ѿдавали<.> по св̃ѣдѣтельству тамошнего воита Кондрата Редки. И то ниже сего воитови сказки яв̃ѣствуют̃ъ<.>

1. Яцко Подолко, як̃ъ пришо́л̃ъ до него вои́тъ зага́доват̃, что́бъ конь до Глухова́ бы́л̃ъ в̃ готовности<.> одка́зал̃ъ вои́тови: «А́лбо дам̃, а́лбо не дам̃<.>». И мо́вил̃ъ: «Мо́й конь на по́лѣ<.>». В̃ѣз̃али его шка́пу. Вел̃ѣв̃ъ вои́тъ, же́бы сина́ или ино́го ко́го поси́лал̃ъ<.> — он̃ъ, Подолко, не поси́лал̃ъ<.> мо́вячи: «Мы́ жу́луем̃ъ, що́ и шка́пу дали<.>. А́ як̃ъ пропаде́тъ, запла́тите з̃ п̃ном̃ъ<.>». И н̃хто́ за то́ю шка́по́ю не пошо́л̃ъ<.> //

65 зв.

2. Як̃ъ зага́дал̃ъ вои́тъ на жни́ва, Кири́чков̃ъ син̃ъ Корн̃ѣй, го́нячися́ за вои́том̃ъ з̃ъ ц̃ѣпом̃ъ, го́ворил̃ъ: «До́сить у́же, ску́рвїй си́ны, пан̃щини ро́бити<.>!» То́е чу́л̃ъ и Му́сьи́ Петро́нко<.>.

3. Ива́шин̃ъ Рима́ренков̃и зага́дал̃ъ вои́тъ по дрова́ е́хати — он̃ъ, ви́кинув̃ши в̃ъ гра́б̃ѣж̃ свиту́, сказа́л̃ъ: «Я́к̃ъ пан̃ъ со́бака, та́кі́й те́пер и вои́ти на́стали<.>».

4. До Анд̃р̃ѣя Кра́с̃ѣя он̃ же, вои́тъ, пришо́л̃, что́б̃ по дрова́ е́хал̃ъ син̃ъ его́ Карп̃ъ. О́дка́зал̃ъ: «То́гда́ бу́дем̃ъ пана́ слуха́ти, як̃ъ до́в̃ѣ́б̃ня за́цвѣ́теть<.>» И по́винности жа́дно́й пану́ держав̃ци́ своему́, во́ всю́ бы́тност̃ его́ в̃ъ Глухов̃ѣ, не ѿда́вали<.>

66 5. Кондратъ Бойко, поддании панскии, якъ був панъ въ Глуховѣ, загадувалъ по дрова ехати<,>. И до Сидора Будника // приехавъши, мовиль: «Чому не запрягаєшъ?» Онъ сталъ лаяти<,>: «Докол вже, скурвий сини, вам будемъ панщину робити<,>?» «Я ж,— мовит,— з палицею на конѣ если б не одскачиль, то бы мене Будникъ ростялъ заступомъ<,>. А сусѣдь Будниковъ Охрѣменко мовиль Будникови: «Коли б ты почавъ, то бъ я его и добивъ<,>»

6. Михайло Тимощенко сказаль, что Киричокъ Резникъ у прошлии сей великии постъ, без битности пнскои въ дому, на греблѣ, увидѣвшис зъ Михайлом, правилъ в него копѣики на суплѣки и повториль: «Не даси ж ты?» И онъ одповѣль: «Хочъ и в домъ мой прийдешъ, не дамъ ¹<,>» А сих свѣтъ воскресенских, идучи з братского кануну к домам, на дорозѣ Киричок сталъ Михайла питати: «Чи були вы у пна зъ ралцемъ<,>?» Одказаль Михайло: «Були<,>». Киричокъ допитовался: «Що говорили о мнѣ?» Отповидѣль Михайло: «Едни говорили, а иншіи мовчали». Киричок, сказавши такое слово: «Ти за пномъ держишъ руку, правѣди не скажешъ», и розишлись<,>

67 зв. 7. Антонъ Онанченко посвѣдчилъ<,>: «Едного часу, въ небитност пнскую въ дому, привезли до двора вар пива. Пришедши // в двор, Яцко Карпенко<,> голосно ругаль ей мл<:>. самую панію, мовячи<,>: «Доки тая сука вози будетъ у дворѣ держати<,>?» А когда наочне Яцкови Карпенку сказаль<,> Антонъ, же чувъ од него такие слова<,> тогди и Карпенко признался<,>: «Говориль такъ: «Для якої враговой матери вози наши держать у дворѣ? Нам дровъ и сѣна треба привезѣти<,>». Правѣда, налаявъ, а сукою не звалъ<,>».

8. Кондратъ Редка, войтъ подолскии, визналь на Федора Сердюка и на жону его: «Якъ гонивъ на панщину по дрова, чувъ од них такіи слова: «Не станемъ панщини робити, годъ вѣже<,>! Полуботка и Чорниша не машъ<,> то и сих не будетъ панов, которимъ тепер приказано началство<,>». И ганиль,— мовит,— мене з жоною своєю не разъ<,>» ². //

67 зв. 9. Онъ же, войтъ, висвѣдчилъ на Петра Бискупа, что в кузниці говориль: «Если есть у пна битіи таляри, нехай мѣняеть, бо и вам, и панови за холяви жар сипати будемъ<,>». А въ шинку пучи, Бискупъ насмѣвался, мовячи: «Визвол, бже, с темниці нашего пна! И вже такъ бы вы були, якъ вашъ пнъ есть».

Тое воитово свѣдоцтво Микита Крищенко слово въ слово подтвердилъ<,>

Еще ж посилали престарѣлого члвка, знатного жителя подолковского, Павла Валуха з козаком Кондратом Кияшкою, полку Гадяцкого лютенским, до Давида Паламара, тож старого члвка, на одрѣ болѣзни солежаща

¹ Літера д перероблена з іншої.

² Далі арк. 67 зв. підшитий з порушенням нумерації, перед арк. 67.

го. Которій сознавъ, що Петро Бискупъ въ кузницѣ, при многихъ людехъ, говорилъ тій слова: «Не зарѣкаемся еще панови за холяви жар сипати<,» а старимъ борода рѣзати да аркани плести<.>»

10. Отець Яков Романовичъ, священникъ подолский, о Василю Вовкодавенку такъ сознавъ<,»>: «Когда црковъ Рждства прстой бци викрадено<,» тогди чипили розискъ в селѣ о свтокрадахъ, чи не винаишли бѣ<,»>. И перве на Панаса Блюенка мислили. А якъ поехали въ Дригаиловъ з кѣтиторами и парофіяни до ворожки<,»> тая ворожка именно сказала на Івана Вовкодава и на Степана Лисенка. По которомъ ворожчиномъ // слову вѣзали парофіяне их до вязеня и публѣковали. И его мсти пну Гречаному, въ тои часъ зѣ Буромѣнѣ присхавшому, объявили. Бито их и вину взято, тилко жъ по сее число з покраденихъ црковнихъ рѣчей нѣгде нѣчога[о] не объявилось<,»>. А батко его Іванъ Вовкодавъ после тога[о] побличного на себѣ злодѣйства вѣтѣкъ на тои бокъ Диѣпра, за ляхи<,»> и тамъ злодѣйскимъ промысломъ бавитъ<,»>».

11. Пилипъ Морозенко, мѣрочникъ чернецкий, на сина Друкового[о] Диниса Кривого висвѣдчилъ<.>: «Тому вѣже годъ минулъ, якъ Динис Друченко, зѣ челядникомъ моймъ Иваномъ Курилейченкомъ согласас, вѣночи монастырскимъ розмѣровимъ житомъ, мелючи Друченково, на кошѣ присипали. І я, заставши, питаюся: «Чие ¹ то жито мелется?» Обозъвался Динис, же «мое<,»>. А якъ оглядѣлемъ, что розмѣру надобрано<,»> вибраемъ з коша двѣ мѣрочки мнастирскаго[о] жита<,»> и объявилъ войтови Петру Бискупови<,»> да дякови Иванови. Которій видѣли, що далеко одмѣннѣйшее мнастирское жито од Друкового. Потомъ, пошедши въ двор пнський, в небитности самого пана<,»> ей мсти паней его оповѣстилемъ<,»> и своему началнику<,»>. А того злодѣйства цѣле доведу Динисови, бо еще после тога[о], вѣночѣ, таино въ млинѣ пришовши, Семенови Кобцєви мякини // мякини вѣмѣсто пшона кралъ<,»> господар витрусилъ при Мусѣєви Волошину и при мнѣ<,»>. Семень Кобецъ объявилъ тоє войтови Кондрату Редцѣ<,»>».

12. Челядникъ Пилиповъ, мѣрочниковъ, Іванъ Курилейченко, призванни, на сина Друкового Диниса Кривого сказаль, же онъ его на тоє подвѣвъ — жита мнастирскаго вѣкрасти<,»>. «Я, — мовит, — за договоромъ Динисовимъ тоє учинивъ: набравши розмѣру, ему подавалъ, а онъ, Динис, у кошѣ сипаль<.>» Которога[о] Курилейченка зѣ пристрастіємъ допрошували под канчукамы<,»> — вѣсе въ едно слово говорилъ<,»> що до того злодѣйства Динис его подвѣвъ<,»>».

13. Стефанъ, Яцковъ Подолковъ синъ, обругаль мене, висланнога[о] Ігната Данковского, з указомъ, будто тотъ указъ о взяттѣ противниковъ въ Глуховѣ не з Енералной воисковой канцеляріей виданъ<,»> але змишленный договоромъ через самого якобы пна Гречаного, за поступленіє плати<,»>».

¹ Літера е перероблена з ч.

14. Степко Дубогризенко, мужикъ, зъ братом своимъ Игнатомъ, // безъ вѣдома державческаго, двѣ куфѣ горѣлки вишинковали зъ подсыпкою<,>. А повинности жадной подданической не дѣлали<,>. И когда запечатали горѣлку, печать одорвали самовольно и шинковали оною<,>.

Игнат Данковскій, высланный<.>¹

Левко Яковов, писарь, зъгодившись при томъ въ Подолках<,>.

62. Слѣдство у справѣ про різні кривди, учинені жителямъ с. Старой Федору і Петрові Карапузенкамъ поповичемъ Максимомъ Антоничемъ

28 лютого 1725 р.

Конотопська сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 1558. Оригінал. Складався увосьмеро, як лист.

2 Ихъ мѣстемъ пномъ правителемъ малоросійскимъ<,> въ Енеральную войсковую канцелярію доношеніе.

Суплѣкуючи в Енеральную войсковую канцелярію, Федоръ и Петро Карапузенкы, села Старой жителѣ, на Маѣма Анѣтоныча, поповыча<,> въ томъ, что будто онѣй Максимъ, наехавши на езь, которій оны, скаржащій, на рецѣ Старой, на волномъ мѣстцѣ, заняли, ихъ самыхъ билъ, и порѣзавши ихъ сѣжень, покидалъ, и позаграблювавъши у нихъ сокиру<,> пѣшню, и езь ихъ ввѣс разорилъ<,> отъ чего онѣ до великого пришли разоренія и уронъ<,> одержали зъ Енеральной войсковою канцелярію до мене писанній указъ<,>, въ якомъ предложено, дабы на ратушу Конотопскомъ о показанныхъ обыдахъ по самой слушности розискалъ<,> и по розиску, якъ доведется, надлежащую зъ обыдащаго учинилъ справедливостъ<,>. ¶

Теди доношу Войсковой енеральной канцелярію<,>, что по указу<,>, когда призванъ билъ Маѣмъ Анѣтонычъ, на вище показанную жалобу таковой чинилъ отвѣтъ<,>, что онъ, Маѣмъ, тамъ же, в селѣ Старомъ, мѣючи грунѣта, а отчасти и мешкаючи, надѣючись половину рыбного на Старой, рецѣ волнои <(:>якъ и протчій люде(:)>, на чистомъ, где не било нѣякого езища, затицалъ себѣ на езь мѣсце<,>. И на оное мѣстце, для осмотра, зъ многими честными людми, съ колѣко дный переодивъши, гуляючи, ездилъ<,>. И когда приехалъ, засталъ на томъ мѣстцѣ, какое себѣ занялъ<,> Карапузенками езь изо вѣсьмъ учиненій<,>, и сѣжень запущенъ. Увоишовъши до меншого ихъ брата, будучого у куренъ<,> ласкаво говорилъ: «Нащо ви на моей заимѣ езь забины<,>?» И онѣй Карапузи, видячи ихъ на езу<,>, еденъ зъ сокирою<,> а другій зъ пѣшнею, прямо прибѣгли бытисъ. И тотчасъ его, Маѣмову, швагровую единъ в груди вдарилъ кулакомъ<,> а другій зъ пѣшнею до Маѣмы кинулся<,> Максимъ, познавъши ихъ завязътостъ, сокиру и пѣшню у ихъ отнялъ<,> А самихъ не бивъши и не разораючи нѣ еза, нѣ куреня, кромѣ сѣжень, отъ жертки отрѣзавъши, в томъ же езу по-

¹ Почеркъ підпису інший.

топил въ Старую рѣку, и *отехал*<,>. Они *ж*, скаржачій Карапузы, не угамававши на томъ<,> еще нашедши на Максимового[о] подданного, // въ хату, ночью доби, начали *о*наго быти<,>. И тамъ Максимъ, над своимъ подданнимъ, звѣстивши *от* битого дочкы<,> и ихъ заставши, велѣлъ за тоє, чѣто забиваютъ его подданного, вибити<,>.

На шо когда посилаемъ до старанъ и каменцов, увѣдомляючис<,> то помянутой старане и камянъци зознали<,> чѣто рѣка Стара волѣна<,> и кому хотя и где хотя на сходную рибу мѣсто на езь заняти волѣно, кромѣ купленного и *отдавна* занятого а пощорочѣно владѣемого<,>. И чѣто Карапузи в жалобѣ предложили, же будто зовсѣмъ ихъ Маѣимъ, якъ езь разорилъ, сѣженъ порѣзалъ, и тимъ до убитку *о*нихъ привел<:>, то зозналъ ихъ, Карапузенковъ, рибній товаришъ Стецко Цибенко<,> что *о*ни тако-го вовся не имѣли себѣ разоренія, и ихъ самихъ на водѣ не билъ<,>, поневаж на томъ езу и тимъ же сѣжнемъ, якій у чотири сутѣки наиденъ<,> як люде, так и *о*ны, Карапузи, рибу ловили<,>.

А *о* побой Грицко Кановець, старинній конотопскій члвкъ, на томъ часъ при Маѣиму будучій на рецѣ, предъ нами зозналъ<,> что *отнюд* на водѣ не било между ими побою<,> тилъко над своимъ подданнимъ Карапузовъ Маѣимъ заставши, велѣлъ ихъ вибити<,>.

И по тому роспросу, видячи, что надаремно ихъ заводъ, велѣлъ за неслухне турбуючимся поперестати и погодитис<,>. А же *о*ни, Карапузи, ради своей якойсъ утрати<,>, а барзѣй упрямости, не похотѣли и до вишню-го[о] суду одозвалися<,> теди я, яко свѣдѣтельства зъ сѣлъ, *о* ихъ заводъ писанній<,> такъ самихъ ихъ при семъ моемъ доношеній в Енералную воисковую канцелярію для крайнего рѣшенія *отсилаю*. *О* томъ доносячи, в поволности моей застаю назавѣше<,>.

Ихъ млстемъ пномъ правителемъ малоросійскимъ, мнѣ всенадежднѣи-шымъ добродѣямъ, ныжаишій слуга.

Григорій Костенецкій, сотникъ¹ конотопск[ій]².

За позволеннемъ его, пна сотника нше[го], ннѣ хоруючого, подписа-лись:

Степанъ Лобода, атаманъ городовый.

Мойсей Кривецкій, писаръ сотенный конотопѣскы[й].

С Конотопу, февраля 28<:>, року 1725<:>.

¹ Слово перероблене з іншого напису.

² Тут і до кінця документа у квадратних дужках частини слів, відірвані разом з краєм аркуша.

63. *Супліка жителів м. Келеберди до полтавської полкової старшини
про кривди, учинені їм жителями м. Потока Миргородського полку*

2 травня 1725 р.
Келебердянська сотенна канцелярія
Полтавського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 1451. Оригінал. На четвертій згорі частині правої половини арк. 5 зв., поділеного ушестеро, під текстом, позначено іншою рукою: «Супплѣка керебердянъ о спорѣ, въ смѣжныхъ грунтахъ ихъ, съ потоцчанами, > дѣючомся<, > занесенная до суда полкового Полтавского<, > маа 2 дна<, > 1725 году. » Як видно з інших документів цілої справи, 4 травня 1725 р. ця супліка була переслана з Полтавського полкового суду до Генеральної військової канцелярії.

4 Мсцѣ пне полковнику наказнии полтавскии<, > и пп. старшина полковая, наши велце ласкавій блгодѣтель<,>!

Послѣ шведской руйны<, > ми, керебердянские жителѣ, много ѿт потоцкихъ жителей<, > полчанѣ миргородскихъ, обид и утисненія<, > в лукахъ<, > сѣнокоснихъ и поляхъ пахатнихъ прошлыми годами терпѣлисмо<, >. О которомъ утиску килкокротне до покоиногo пна Іоана Черняка, полковъника полтавского, суплѣковалисмо<.> По которыхъ суплѣкахъ ншихъ, хоча й зѣ обоихъ полковъ, Полтавского и Миргородского<, > не по еднокротне<, > особи полковие для розиску зѣсилани били<, > ѿднак, за упрямостю<, > поточан, не учинили намѣ, керебердянам, од нихъ жадной оборони и помиркованія<, >. Того ради мусѣлисмо до покоиногo ясневелможного[о]<,> его млсти пна гетмана Іоана Скоропадского[о] ѿ том же утисненю, од поточанъ намѣ дѣючомся, суплѣковати<, >. По якои нашої<, > суплѣцѣ<, > приказалѣ его велможностъ<, > пну Василию Жураховскому<, > асаулу войсковому енералному<, > на тие сѣнокосние луки<, > и поля пахатние, в которыхъ ми обиду од поточанъ мѣли, зѣехати<, > и помирковане въ нихъ между нами и поточанами учинити<.> Которое помиркоковане [!] онѣ же, панѣ асаулѣ енералній<, > с притомностю зѣ обоихъ полковъ многихъ старшинѣ, учинивши<, > для далшой твердості<, > и спокоиности, за печатю и рукою своею, далѣ писаніе<.> И въ ономъ писаній в тихъ спорнихъ сѣнокоснихъ лукахъ и поляхъ пахатнихъ<, > между нами<, > керебердянами и поточанами<, > границу, якъ ся мѣет, виразилъ<.> А особливе тоє доложилъ<, >: ежели хто с поточанъ<, > въ границѣ керебердянскои мѣетъ свой якие кгрунта<, > albo<, > осѣдлостъ<, > то жеби керебердяне оному не чинили обиди<,> и утисненія<,>. Такъ тежѣ и керебердянские<, > жителѣ<, > въ границѣ потоцкой<, > ежели кгрунта свой и осѣдлостъ мѣтимуть<, > то жеби и поточане имѣ<, > жадной не чинили трудности<.> Тилко би вновѣ керебердяне въ потоцкой<, > а поточане въ керебердянскои границѣ не дерзали сѣна косити<, > и поля пахати<.> А на вщинателя заводу положилъ<, > заруки<, > до шкатули воисковои тысячу золотихъ<.>

И ѿное право пна асаула енералного<, > хоча й мы и до сихъ часѣ<, > ненарушоно содержовали и содержуемъ<, > тилко жѣ поточане, якъ здавна

оби́ди нам чини́ли<,> такъ въ годъ послѣ розиску, надъ право<,>, три з них, именно Чирвиха<,> Василь Онуфрѣнко<,> и Кирило Телѣга<,>, въ на-// шой, керебердянской, границѣ<,> на нашихъ же кгрунтахъ, на обиду намъ, не уважаючи и значной заруки<,> дерзнули футорами поселитись<,>. И особливе два потоцкие жителѣ, Петро Радченко<,> и Назар Рева<,>, въ двадцать второмъ году до старинного хутора Якова Компанѣйца, жителя нашего керебердянского<,> приселившись<,> крайное оному Якову Компанѣйцевѣ раззорение учинили<,>, хотячи его вовся<,> от тестювског[о] хутора оддалити<,>. Якии хуторъ еще за покойного гетмана Самоиловича поселень<,>. Подговоривши прочийхъ жителей потоцкихъ, на пакостъ, округъ безправне оборали<,> и с пашнею ями помянутого Компанѣйца поприпоровали<,>. А особливе на луцѣ его, именуемой Крива Руда<,> двѣ греблѣ здѣлавши, всю затопили<,>. К тому и саду тоєю жъ водою много висушили<,>. Однакъ як и прежде, ми въ обидѣ, намъ од поточанъ нанесеной, не самоволством<,> и квалтомъ<,> такъ як они, поточане, дѣлаютъ<,> лечь правомъ вишнихъ своихъ комендѣровъ з ними обиходились<,>. Такъ власне и виш мененни Яковъ Компанѣецъ, житель нашъ<,> од Радченка и Ревенка вовся раззорении<,> до послѣднего убожества пришедши<,>, бо у футорѣ своемъ чрезъ цѣли рокъ не жилъ<,> и по чужихъ хуторахъ туляючися, всю скотину свою запропастилъ<,>. с которой толко препитание дому своему мѣлъ<,>, многократне у старшин полка Миргородского<,> з онихъ Радченка и Ревенка просилъ справедливости<,>. С которыхъ старшина жадной не дали ему управы<,>. Того ради обижденній Компанѣецъ<,> с поради всѣхъ насъ<,> мусялъ до ихъ милостей пп<:>. правителей Войсковой енеральной канцелярій<,> зѣ чолобитемъ удатися<,>. По якомъ челобитю<,> панъ Иванъ Богаевский<,> бунчуковии товарищъ<,>, і Леонти Масюк<,> полку Гадяцког[о] сотникъ веприцкии<,> указомъ Воисковой енеральной канцелярій<,> зѣехали<,> до старинного хутора Компанѣйцевого на розискъ<,>. Где усмотрѣвши напрасно Компанѣйцевому хутору<,> въновь приселившимися<,> Радченкомъ и Ревенкомъ обиду, утиснене<,> и разорение нанесенное<,> за такую дерзость онихъ обвинивши<,> писменнимъ розискомъ въ Воисковую канцелярію объявили<,>.

Тилко жъ помянутие Радченко<,> и Ревенко<,> давного своего управного обикновения держачися, пойхавши въ Глуховъ<,> просили у Воисковой енеральной канцелярій // о иншихъ розищиковъ<,> а первихъ розискъ подписались неправеднимъ бити. По которихъ требованію, оной же Воисковой канцелярій указомъ, пп<:>. Стефанъ Савицкии, писаръ полковии лубенский, и Иванъ Криштопъ ¹, значковии товарищъ<,> на розискъ прислани были до заводного мѣстца. Прийхавши теди помянутие пп<:>. розищики в Потокъ, писали до старшини нашої керебердянской<,> жеби йхали на тий скопцъ<,> которыми пнѣ асаулъ воисковій енеральни границу утвердилъ<,>. И в томъ писмѣ виразилъ<,>: ежели они напередъ до скопцовъ прийдутъ, то мѣли насъ ожидати<,> а ежели би ми передомъ поспѣшились, то повинни онихъ въ пограничнихъ скопцовъ дожидатися<,>. По вичитанію прето оного

¹ Літера ь перероблена з о.

листа<,> надѣялись, что мененіе пп<:>. розишки с тих поточан, которіе послѣ розграниченія, пномъ асаулом енералним здѣланного, в нашої ¹ границы, на наших же кгрунтах керебердянских, хуторами поселились, дадутъ ² намъ<,> управу<,>. Лечъ когда до границъ прийхалисмо<:>, нѣ пановъ розищиковъ<,> анѣ поточанъ тамъ не засталисмо<,>. Яких тилко слѣдъ увидѣвши<,> в тропи за ними до Компанѣйцеваго хутора пойхали<,>. Где прийхавши, засталисмо, что и без насъ розискъ почали *отправовати*<,>

С тих мѣрь зѣрозумѣлисмо<,>, что пнове розишки на одну сторону, потоцкую, почали справу наворочати<,>. Бо якъ више написалося<,> у пограничных копцовъ, где би надлежало обиди, од поточан намъ подѣланъной, *осмотрѣти*<,> и уважити, як обѣщались, они не дождалися<,>. К тому з нашої стороны старшинъ при том полкових не било<,>, а с тоей стороны пнѣ Воввачъ<,> асаулъ полковій, самии принципал<,> намъ, керебердянам, обиди и утисненія чинити<,> і пнѣ сотник омелниции при розиску найдовались<,>. И якии<,> розискъ там виписано<,> на паперѣ, намъ оногo не читано<,>. А хоча и якогo з насъ, керебердянъ<,> во свѣдѣтельство, противное<,> или непротивное нашої сторонѣ, в том розиску написано, ми<,> об оном не вѣдаемъ<,> и именъ ³ своихъ не подписовали<,>. А особливе доносим<,>: ежели они, Радченко и Ревенко, мѣли од Компанѣйца или *от* тестя Компанѣйцеваго якую биду<,> для чого они чрез сорок лѣтъ и болше нѣ в якогo суду не протестовались<,>? А принамнѣ, когда пнѣ асаулъ енералній розграничене чинил<,> для чогo они зѣ Компанѣйца<,> // *у*прави не просили<,> да единымъ своимъ нахалством, хотячи *от* старинъного хутора Компанѣйца *отдали*ти<,>, напрасно о ногo зубы точають и вишних комендѣровъ затѣвками своимъ турбують<,>?

За яким[ъ] ⁴ обижденнимъ Компанѣйцемъ до ихъ милостей пновѣ правителеи Войскової енералной канцелярий покорне просимъ, вишихъ пнскихъ млстей, уложитися<,>, жеби болшъ вѣ хуторѣ стародавномъ своемъ *от* више помянутихъ поточанъ не терпѣлъ утисненія и раззоренія<,>

Вашихъ пнскихъ млстей поволніе слуги.

Прокопъ Ильченко<,> атаманъ керебердянский.

Іванъ Фидра<,> Петро Боровицкий<,> Конон Котелевский, Іван Тимофѣевъ Фидровский<,> Іванъ Пархоменко, Грицко Доценко, Лаврѣнъ Горбанъ<,> Василь Горбан, Васил Миско, Гаврило Корсунъ<,> Іванъ Киценко, Олѣза Шкура, Маѣимъ Небога, Іванъ Романенко с протчийми<,> товариствомъ.

¹ Описка. Треба «нашої».

² Друга літера д правлена писарем.

³ Літера и правлена писарем.

⁴ Літера ь відірвана разом з краєм аркуша.

64. Слідство у справі про вбивство Семеном Шостаком, жителем
с. Шатрищ, своєї дружини

5 травня 1725 р.
Новгородківська сотенна канцелярія
Стародубського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 1868. Оригінал. Складався увосьмеро, як лист. Порядкові номери, що в рукопису стоять посередині рядка, над відповідними абзацами, перенесено на початок рядка. По арк. 2—3 зв., під кожним з пронумерованих абзаців, дописано тією ж рукою і чорнилом: «Кирило Леонтьєв».

Року 1725 г[од]і, м[і]сяця мая, дня <:>5<:> г[од]і.

2 По предложенію листовному<,> з полкової резиденції, от п[ан]а писара полкового[го] Стефана Мази́мовича, присланного до п[ан]а сотника Новгородка С[е]в[е]рського Семиона Галецького, о забоиствѣ смертному Семеном Шостаком жони своєї учинити сущи розискъ<,> по которого приказанню зѣхавши мы, ниже подписание, в село Шатрица, чинилисмо о том убиствѣ розискъ ниже слѣдующим образом<:>.

1<:>. Допрошованъ Семен Шостакъ, жител і козакъ шатринский, яким случаєм жона его умерла.

Отвѣтствовал такъ<,>: «Едучи, де, з Новгородка з жоною своєю у Шатрища, згубила, де, жона моя писмо, писанное од п[ан]а сотника новгородского до шатринского атамана<,> також, де, запаску, пояс згубыла<,>. І за тую згубленную пропажу<,> злѣзши з возка, виломивъ хворостину, сталъ ей на возу быти<,> тоєю палицею<,> і по шокамъ рукою<,>. Она мене лаеъ<,> а я, де, ей бю<,>. І привязши до ворот ей<,> покинулъ предъ в[ор]оти<,> зопѣхнувши з воза<,> а самъ у двор уехалъ. Випрагши лошадей, позвавъ людей — Мази́ма Гапченка, Петра Ситни́ка<,>: «Побежѣтъ,— мовит,— братици, шукать мои жони пропажи<,>». И зѣвши на конѣ, поехали тим путемъ, одколъ ехали, ночью порою. Пояс знаишли, а болшей не наишли и повернулись в домъ<,>. И не идучи просто<,> заехали пить горѣлки до Оси́пихи Мелнички<,> а одтол едемъ у домъ. Ажъ противъ мене бижит син мой болшии и скажетъ мнѣ: «Бѣ домом скоро, матка наша умерла<,>». Тилко жъ я<:>, де, не знаю, якъ она умерла<:>».

2 зв. 2. На тую его, Шостакову, сказку свѣдѣтел Гаври́ло Колосъ, житель почепский, сказалъ такъ: «Прихавъ, де, Семень Шостакъ // у домъ, часъ ноци. Синъ мой малой, прибѣгши до винницѣ, скажетъ мнѣ: «Паночѣ, Шостакъ нашъ прихавъ, жони его не машъ<,>» вѣ битность на ту пору Петра Ситни́ка, Мази́ма Гапченка<,> а я тянулъ с колодезя воду. Покинувши вѣсе дѣло, увоишолъ з Мази́момъ в хату<,> и питаемъ Шостака: «Где твоя жона?» Отказал: «Намъ русалки, де, скривили». І я попиталъ: «Где жъ ей скривѣляли русалки<,>?» Отказал мнѣ: «У Скринѣ, на драчѣ Никифора Ситни́ка<,>». І я, де, до его мовлю: «Где жъ она тепер<,>?» Отказалъ мнѣ: «Онѣ за воротами, з воза кинуло<,>». І я, де, з Мази́момъ Гапченкомъ, побѣгши за ворота, оглядѣли, насъ двое<,> на землѣ лежачую, простоволосую, волоссе усе вирванное догола<:>, кошуля уся подранная,

руби повязани<,> лежить корчу, ниць головою, к ногамъ, назадъ, руки за-
 клякѣлые, уся мокѣра, у песку вѣкачана<,>. И лежачи, з себе якъ бы при-
 кнчинѣ уже живота, стогнеть<:>. Сталь ей питати: «Шостачихо<:>, я<,>
 Колось<,>, чи знаешь мене<,>?» А Маѣимъ тоє жъ говорить: «Мене жъ чи
 зѣнаешь? Я Маѣимъ Гончаръ<;>». А она тилко отказала<,>: «А<,>». И под-
 нявши ей<,> под руки вели до воротъ<,>. У двор якъ увели, упала<,> и про-
 говорила: «Ох<:>, ноги болять<,>». И послал я<,> Маѣима<,>: «Пойди гукъ-
 ни Шостака ізъ хати<,> вѣнесемъ ей у хату». І якъ пришовъ Шостакъ,
 узялъ онъ за ноги, а ми, два насъ, за руки и за голову и мѣсто мертвои унес-
 ли въ хату<,>. И положили ей на голом мосту<,> противъ печи<,>. И не ве-
 лѣлъ онои нѣчого подослат: «Она, де, опилась на квотѣ горѣлѣки, нехай
 зѣчезнеть<,>». І ми, де, пославъши ложни ь подля полу, перенесли ей<,>
 і положили корчомъ: якъ и за воротами знаишли, не розгинается ¹. И про-
 мовила трижди, шавѣкуючи<:> «Семен, даи пит<:>». И я пославъ невѣстку
 ей до винницѣ работи узяти. І якъ принесли, наливъши корецъ кварть у
 двѣ, випила увес духомъ<,> і болшеи просила — я не далъ. И сѣли на усло-
 нѣ, а Шостакъ // а Шостакъ кажетъ дѣтям: «Пойдѣтъ зѣнайдѣте лучини,
 поѣдемъ зъ свѣтломъ пояса шукать. Нехай она, пяница<,> якъ згинеть<,>
 такии будетъ і похоронъ<,>». И сидячи, сталь журитѣся<,>: «Дарма,— мо-
 вит,— мнѣ усе<,> тилко жал мнѣ писма, данного<,> од пна сотѣтника<,> да
 хустѣки, у которой было писмо<,>». И наскепавъши ² лучини, мовить:
 «Ивахно, синѣ, поиди конѣ озѣми<,> поѣдемъ шукать писма, пояса і запас-
 ки<,> где ей мучили русалки<,>». А ми зъ Маѣимомъ слушаемъ<,> и между
 собою говоримъ: «Брате, чи не билъ он ей<,>?» І я, де, сказаль<:> на невѣ-
 стѣку: «Вовѣде, небого, положи що у голови матицъ ³». І я голову поднялъ<,>
 а невѣстѣка ей<,> положила у голови лахманину<,>. Угладѣвъши на руках
 синятини<,> и говорить мнѣ нишкомъ<,>: «Се нашу матку быто<,>». А я онои
 отказаль: «Не безъ того, вижу<;>». И лежала она нага<,> Маѣимъ, де, ей<,>
 нагое лахѣманиною накривъ тѣло<,>. І я до Шостака мовлю: «Озѣми, де,
 мене зъ собою<,> такъже и Маѣимъ послушает<,> поѣдмо тоєи пропажи ис-
 кать<,>». І за то поступит намъ купит кварть десять горѣлѣки<,> и поеха-
 ли зъ нимъ<,>. А безъ насъ жона его умерла<,>». А болшеи не вѣдають<;>.

3. Маѣимъ Гапѣченочъ Гончар, будучи совокупѣнии зъ Гаврилою Коло-
 сомъ, и по его свѣдѣтельству тоє жъ слово въ слово сказаль, якъ вижен опи-
 сано<,>.

4. Іереи Василии, шатринский священик, далъ саморучное свѣдѣтел-
 ствованное писмо<,> якъ осмотроваль на завтрешнии день умершои Шоста-
 ковои жони, таковоу пропискою: «Видѣлем, де, я на тѣлѣ зѣбыенные
 окрутние рани. Глава оборвана, очи криваво побити, коло ушей кровь, руцѣ
 и нозѣ побитие синіо<:>. Во всемъ не было въ неи цѣлости. На которое тѣ-
 ло не точию я смотрѣлемъ, но и прочие жени, которие осматровали ея тѣ-
 ло». На том и подписался он<:>. //

¹ Літера е виправлена з ю.

² Літера к перероблена з іншої.

³ Слово дописане на полі праворуч.

5. Евѣдокія Антонова, атаманова, Татіяна Сидорова Самониха<,> зѣнія Васи́лиева Маркитонова ходили зѣ *отцемъ* Васи́лиемъ осмо-
ровати убиеннои Шостахи. Которіе осмо́тривъши, сказали такъ: лице
побыто, где ударено, кровъ, подля уха раза кровю накіпѣла, очи синѣи<,>
где не бито било ¹ тѣло, бѣло<,> усе<,> где бито, сино<,> а где не быто,
бѣло ж, наметка на головѣ в мертвои частѣка въ кривѣ<,>.

6<:>. Евѣдокія Отрохѣовна Іванова, невѣстка<,> Шостака Семе-
на, родного его сина жона<,> призивана была въ допрос, якъ ей свекруха
привезена и якъ умерла. Отвѣтствовала такъ своимъ признатѣмъ слово
въ слово<:>, якъ въ <:>2<:> пунктѣ Гаврило Колосъ посвѣдителействовал,
такъ и она сказала тоє жъ<,>. «Тилко жъ якъ поехавъ мои, де, свекор зѣ Ко-
лосомъ и Маѣимомъ<:>, вижеи описанными, пропажи искати<,> приказал,
де, мнѣ свекор мои не гаситъ свѣтла: «Ми скоро будемъ, а ви не боитесь<,>».
И чекали ми его до самого свѣта<,>. Лучина погасла, и свѣтамъ стало, она еще
била жива. І я чрезъ цѣлую ночь зѣмардовавшись, на окѣно зѣлегла і
заснула<,>. Прочнуся<,> — ажъ она уже скончилася<,>. І я, бояся до ей при-
ступитися, позвала людеи<,>. І якъ уже нарадили, ажъ и свекор мои при-
ишол<,>. А рази такіе були, якъ въ 5<:> м пунктѣ положено<:>.

К сему розиску, по прошенію атамана шатриньского Антона Семе-
нова ², вмѣсто его и себе я, Гаврило Колосъ, руку приложилъ ³.

Мѣсто Стефана Колки<,> і Феодора ⁴ Івановѣча Жураковского<,>
по йхъ прошенію, кѣ сему<,> розиску<,> я, Стефанъ Радионовѣчъ, руку
приложилъ и подписался<:>.

К сему розиску вѣмѣсто атамана ивотьского Якова Афанасиевича, по
его прошенію, я, Трофим Никифоровичъ, руку приложил и подписался<,> ⁵.

65. Позов полтавського жителя Пилипа Сидоренка з жителями
м. Голтви Матвієм Іваненком і його дружиною за ніби покрадені
ними смушки

8 червня 1725 р.
Голтвянська сотенна канцелярія
Миргородського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 1448. Документ скла-
дався увосьмеро, як лист.

6 Мѣсѣ пне обозный полку Миргородского<,> ншъ велце мѣстивни до-
бродѣю<,>!

¹ Склад «ло» виправлений з «то».

² Далі в рукопису літера м.

³ Почерк підпису інший. Цей підпис розташований ліворуч аркуша, наступні — на-
проти, праворуч.

⁴ Склад «фе» виправлений з іншого напису.

⁵ Почерк і чорнило підпису змінені.

Вказатель сего, житель ншъ голтвяннській Матвѣй Іваненко, имѣючи турбацию за смушки жителя полтавского Филипа Сидоренка, упросившагося на время съ ними въ Іваненка комору¹<,> которій за кустодією его ж, Филиппа, покрадено<,>, слѣдует до вшеи пискои млсти при інквизиціѣ, на урядѣ ншомъ виписанно<:>. Котсрому з помянутимъ Филипомъ по млсти пискои децизію учинити блговолѣте<,> покорственно просимъ и наидуемся<,>.

Вшеи пискои млсти нижайшій слуги<,>.

Стефан Дученко, сотник наказных голтвян<:>., со урядомъ².

Зъ Гол<:>., іюня <:>22<:>, 1725 году.

1725 году, іюня <:>8<:> дня<,>.

Пред уряд ншъ городови Голтвянскій<.> іменно пред нас, сотника наказного Стефана Дученка<,> атамана<,> Якима Замятню, войта Захарія Кривошию и протчійх<,>.

ставши, житель полтавскій Филипъ Сидоренко<,> объявилъ<:>, что «упросивши, — <(:>мовит<:>)>, — я на госпуду у жителя голтвянского Матвѣя Іваненка<,> положилъ у него ж, Іваненка, смушковъ 309 чорнихъ околличнихъ въ коморѣ<,> надворѣ стоячой<,> на время<,>. А ключъ у господаря от комори<,>. А часомъ, якъ надобно мнѣ, Филипу, до комори<,> то ключъ господаремъ Іваненкомъ даванъ мнѣ билъ<,>. От которихъ смушковъ<,> оного Матвѣя Іваненка комори<,> ночью порою, съ <:>7<:> числа існѣя<,> замокъ рожномъ, от саней бившимъ<,> скрутившы<,> украдено 180<,>. А въ то время я, Филипъ, будку оглоблямн на порогъ комори скотивши<,> въ онои для береженія въ коморѣ бившихъ мойхъ смушковъ<,> спалъ<,>. А якъ тую мнѣ крадежу дѣлано<,> хоч слышалъ<,> то на господаря<,> же ходилъ, внималъ<,>. И того ради на господаря ж сожалѣю<,> что у него ключъ билъ<,>».

Теди мы, старшина, видячи жалобливое предложеніе Филипа Сидоренка<,> призывали оного господаря Матвѣя Іваненка<,> у якого Филипъ на госпуду упросился, и жену его Вуцку<,> и розискат, по предложеню Филиповомъ, соизволяли<:>. Но онъ, Филипъ, не хотячи ярмарку торговъ оставити<,> отложилъ послѣ ярмарку<,>. А сего іюня 22<:>д. онии же Филипъ, пришедши на уряд ншъ<,> інквѣзиціѣ, мѣюшоюся з Матвѣя Іваненка<,> и жени его Вуцки учинити<,> не соизволивъ прислухатся<,> але притмомъ денги за украденній смушки Іваненко ему<,> далъ бы, нагаловалъ<,>. А мы // А мы, опасуючис без документу слышно[о] сатисфакцію оному Филипу з Іваненка дати<,> призвали Іваненка зъ женою и допрсѣ выводомъ інквизиціалнимъ хотѣли чинити<,>. Но онъ, Филипъ, и інквѣзиціѣ слушать не хотѣлъ<,> и шарядними словеси обругавши нас<,> въ Хоролъ для оправданія себе поехалъ<,>.

¹ Друга літера о виправлена з у.

² Два попередні абзаци розташовані праворуч аркуша, наступний — напроти, ліворуч.

Прето мы, по *отездѣ* его<,> жителя *нше[о]* Матвѣя Іваненка и жену его Вуцку пред себе призвавши<,> допрашovali<,>, вѣдают ли они обь оной крадежи или нѣтъ<,>.

И оны, Матвѣй Іваненко<,> и жена его Вуцка, под совѣстию дѣи признали такъ<,>, же, <(:)мовит<(:)>, «не вѣдаемъ<,> ибо *Ѳилипъ Сидоренко* нас на то не едналъ<,> бы мы его доброго смотрѣли, и не казалъ: «Смотрѣте<,>» але онъ, *Ѳилипъ*, при коморѣ, на порогъ оной оглоблѣ скотивши<,> в будцѣ спалъ и самъ свойхъ смушковъ стеругъ<,>. А же купцовъ до *ѡнихъ* смушковъ вѣ тую ншу комору приводилъ *Ѳилипъ* и с ними торговалъсѣ<,>, потомъ с тими *ж* купцями, пошедши вѣ ярмарокъ<,> подпивалъ<,> а мы до приходу его комори глядѣли<,> то вѣ томъ винних себе не обрѣтаемъ<,> поневаж, берегучи себе, покамѣсть пришолъ<,> должни мы били смотрѣти<,> а самъ при своемъ добромъ сталъ<,>. Подлуг умовки<,> не смотрили мы коморы<,> онъ самъ при коморѣ, вѣ будцѣ, люгъ<,> самъ и стеругъ, самъ и слишалъ крадежу *ѡную*<,>. А ключъ *от* комори любо намъ *отдали* *Ѳилипъ* зъ женою, то хочъ *ест* не без вини *ншеи*<,> же вѣпять ему, *Ѳилипу*, не *отдали* мы, однакъ же мы не дѣйствовали нимъ и в комору не ходили. На томъ присягу виконати должни<,>»

Мы теди, уряд, любо доволно сознатъю Матвѣя Іваненка и жени его Вуцки прислухалисѣ<,> однакъ не вовся вѣру дати имъ восхотѣли<,>, но людей сѣ уряду, именно *Іосифа Сича* и *Сизона Кошкалду*<,> для лутшого документу вѣ двор Матвѣя Іваненка пославшы<,> розисковали<,> и якъ далеко *Ѳилипъ* *от* комори вѣ будцѣ спалъ<,> смотрили<,>. А поневаж, чрезъ посланних с уряду ¹, показало близкое комори Іваненка з будкою Сидоренка разстояніе<,> *ѡглобелъ* на порогъ *скоченне*<,>, того ради бгъ свѣдитель тому<,> кто виною тоей крадеж[и] их естъ<,>.

Теды мы, старшина, ѡбъявленіе *Ѳилипа Сидоренка*, іюня 8<:> д. слышанное, внявши<,> и допросъ сего іюня 22 д. зъ Матвѣя Іваненка<,> и жени его учинивши<,> и ис уряду *от* посланних мову чуючи<,> велѣлисмо на урадѣ помянутомъ записати<,> и печатю городовою обиклою ствердити<,>.

Року 1725<,> іюня 22 д.

Стефан Дученко, сотник наказнии *голтвянских*.

Якимъ Замятня, атаманъ *городови* ².

Захария Кривошия, войтъ *мѣстских*.

А вмѣсто их<,> яко неписменних, по прошению, *голтвянских* *городови* писар *Іванъ Ханасевичъ* подписалъ.

¹ Частина тексту «с уря» перероблена з іншого напису.

² Склад «до» перероблений з «ви».

66. Слідство у справі про борг, ніби не повернутий великобудиському жителеві Івану Максимовичу вдовою Каскою

9 вересня 1725 р.
Великобудиська сотенна канцелярія
Полтавського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 1453. Документ — оригінал, скріплений на арк. 9 зв., на смужці паперу, накладеній на зелений віск, печаткою у формі еліптичного кола діаметрами 21 і 19 мм відповідно по вертикалі і горизонталі. У центрі невиразне зображення, обведене по колу візерунковим плетивом, угорі видно ініціали П Г, унизу — В Б (означають, мабуть, «писар городовий великобудиський»).

9 Року 1725, сентебра <:9<: дна<:;».

Пред нами, висланим *от* его *млсти пна*<:,> Лаврентиа Никитова, обо-
зногого [!] полкового полтавського<:,> и взрадомъ городовимъ Великобу-
диским, нижей описаномъ<:,> по присланому зъ Енералной воисковой кан-
целярий<: указу<:,> же по дѣлу Івана Маѣимовича, жителя великобудис-
кого<:,> зъ Каскою, вдовою<:,> тамошнею ж жителкою<:,> о заемних сту
копах *днгъ*<: допросит надлежало<: показ[а]них *отвѣтчицею*, вдовою
Каскою<:,> людей, которие будто свѣдоми<:,> же она, Каска, вдова<:,>
уплатила *отцу* жалобливаго сѣмѣдесят золотих<:,> при Кузмѣ Котля-
ренку и Педку Зубашенку<:,> теди ми, нижеи именованіе<:,> по виш писа-
ному указу<:,> призвавши оних людей, на ратушу допрошавали их по еди-
ному<:,> а именъно.

Во первых, допрошован Кузма Котляренко<:;: «Зѣнаеш ли ти, якъ
вѣдова Каска *отдала*<:,> *пну* Маѣиму Левченку золотих<:,> сѣмѣдесят,
что заставляла виновата<:,> или нѣтъ<:,>?»

Аже вѣ допросѣ своемъ сказал<:,> такъ<:,> что «пришол а до *пна* Маѣима
за своимъ дѣломъ и чувъ такъ, что она, Каска, расплачивалася из *пноу* Маѣи-
момъ<: за свой ¹ долгъ. И в тих словахъ сказала *пнѣ* Маѣимовой ² она, Каска,
что «*талярии* *десять* *ест* на вас забору за калачи<:,> же вѣ мене бирали<:,>».
Аже *пнѣ* Маѣимова<:,> почала бранит оную Каску<:,> повѣдаючи ей такъ<: >
«Вѣ тебе, Каско, ежели вѣзято за *осмакъ*<:,> то ти еще болше вѣдвое напи-
шешъ<:,>». Аж небожчикъ Маѣимъ<: мовил: «Нѣтъ, не змагаишъ зъ нею ³,
бо ми застаемо еи виновати за калачи ⁴<:,>». А болше а нѣчого не чувъ і нѣ
грошей, анѣ *облѣковъ*<: не бачив<:,>».

А потомъ допрошаван Педко Зубашенко<: о *отданих* више писаних<: >
сѣмѣдесят золотих<: оную Каскою ему, Маѣиму, *днгъ*<:.

Аже и тотъ вѣ допросѣ своемъ<: сказовалъ ⁵ вѣ такови и способъ<:,>
что приходила Каска до его ⁶, просячи, абим пошол зъ нею<: до *пна* Маѣи-

¹ Частина слова «сво» перероблена з «зай».

² Друга літера *о* правлена писарем, нечітка.

³ Літера *ю* перероблена з *й*.

⁴ Слова «за калачи» дописані над рядком.

⁵ Літери *лъ* перероблені з інших.

⁶ Слово виправлене з «мене».

ма просити обліку<:, данного ему, пну Мазиму, вѣ заємъ ¹<: мужем оной Каски, сто копѣ<:». «И а, прошенія ей не<:» отложи, // отложши, ходилем<:» из оной ² Каскою<:» до пна Мазима. Аже п<:». Мазим<:» вѣ тоє время онаго обліку ей, Касѣ, не дав, при минѣ, и я его не бачив<:». Толоку ³от пнѣ Мазимовой такіє слова<,» что «хоча и би ³ ти имѣлѣ ей оними дѣлами подаровати, а я ей не буду даровати ⁴, албо теж дѣти нѣи, бо по багато толоку ей даровати<,»».

Мы, старшина, тоє ⁵от више писаних людей, такову рѣчь и свѣдѣтельство, слишачи<:», написавши, с подписом ⁵ именѣ нѣих, при печати городової, ⁶отсилаем до вѣсти, мѣстѣ пна<,» вѣ ⁶ Полтаву<:», вѣ болшое разсужденіє<:».

Дѣялоє вѣ Будишах, року и дня виш положеного<:».

Михаило Руденко, хоружий полковий полтавѣский.

Іосифъ Сулименко, сотѣникъ наказний великобудис[ки]и.

Федор Товѣсти, атаман городовий.

Иванъ Фесенко, воитѣ<:».

Грицко Микитенко, бурмистрѣ.

Яков Иванов, писар ⁷ городовий великобудиский.

67. Слѣдство у справѣ про вбивство злодія Уласа Кваши, жителя слободи Пристайлова

11 жовтня 1725 р.

Решетилівська сотенна канцелярія

Полтавського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 598. Документ—оригінал, писаний решетилівським сотенним писарем Левком Яковичем, якого вислали з Генеральної військової канцелярії разом з вєприцьким сотником Іваном Масюком для ведення слѣдства в с. Поділки, де сталоє вбивство, на прохання власника цього села Федора Потребича Гречаного від 2 жовтня 1725 р. (див. арк. 26 — 26 зв. зазначеного рукопису). На полі угорі арк. 29, праворуч, позначено в Генеральній військовій канцелярії, куди відіслали слѣдство (про це свѣдчить супровідний лист на арк. 28), іншим почерком і чорнилом: «Подано октоврія 17 д. 1725 года». На арк. 30 зв. додана резолюція Генеральної військової канцелярії про звільнення з-під арешту злодія Кирика Дем'яненка, співучасника Уласа Кваши. Документ складаєєс учєтєро, як лист. Порядкові номери, що в рукопису стоять посередині рядка, над відповідними абзацами, перенєсєно на початок рядка.

Року 1725, октоврія 11 дня<,».

¹ Літера з виправлена з є.

² Слово виправленє з «нею».

³ Літера б виправлена з п.

⁴ Літера р перероблена з надрядкової літерив.

⁵ Літера с виправлена з п.

⁶ Літера в виправлена з «до».

⁷ Літера с виправлена з а.

По указу, присланномъ зъ Глухова, зъ Войсковой енеральной канцелярій, прибывъши мы, ниже подписанніе, въ село Подолкы<, > маетность пна Θεодора Потребича Гречаного<, > правителя онои же канцелярій<, > чинилисмо розискъ<, > о убиствѣ жителя слободи Пристайлова Уласа Кваши, учинившо-мъся въ том же селѣ Подолкахъ<, >. О чомъ слѣдуютъ пункта допросне<, >

1. Яковъ Василченко, шкодуючій, въ допросѣ своемъ прекладать<, >: «Якъ украдено въ мене,— мовить,— в пасѣиѣ пчолни осмерокъ<, > въ прошедшомъ мѣсѣ септеврїй<, > объявилъ свою шкоду ей млсти паней<, >. И позволила мнѣ, того слѣдуючи, поехать по пасѣкамъ<, >. И я, взявши зъ собою общихъ людей<, > Василя Вовѣкодавенка да Микиту Крищенка, поехали зъ ними слѣдити<, >. А приехавши до моей пасѣки<, > знаишли там слѣдъ вазовый<, > от моеи пасѣки<, > аж до пасѣки Кирика Демяненка<, >. Другїй слѣдъ зънаишовши, чоботный, озлѣ човна<, > мѣрилъ подкови Микита Крищенко<, >. И тимъ слѣдомъ вазовимъ доишлисмо аж до пасѣки мененного, Демяненковой¹, и застали там Демяненка, пчели бючсого<, >. А чїй онъ бивъ<, > свой ли<, > или чужїе, тог[о] не вѣдаю<, >. Тилко осмотрѣли мы тих уллевъ<, > с которых онъ, сказалъ, витрушовалъ<, >— аж тїи ули сухи<, >. А в дѣжкахъ медъ насподѣ старїй<, > а зверху свѣжїй, мал не до половини<, >. С тимъ і отехали в село до паней<, >. Приехавши, сказали вѣсе тое, якъ слѣдомъ доишли до пасѣки Демяненковой<, > и якъ тамъ пчолей, побитихъ отъ его, Демяненка, и меду того осмотрѣли<, >. И ей млсть пнѣ сказала<, > иж бы я, взявши поболшѣ людей, для извѣстнѣйшого развѣсмотра, поехали до пасѣки Демяненковой. И я, Василченко<, > на другїй днѣ, зъ атаманомъ Грицкомъ Удовиченкомъ<, > Василемъ Вовѣкодавенкомъ<, > и Кондратомъ Бойкомъ, поехали до пасѣки Демяненковой<, >. А приехавши, стали там труситъ пчолни мойхъ покраденнихъ — аж тамъ винайшли, въ пяти ямѣкахъ, пчолей откуренихъ, еще живыхъ<, >. И питаемъся Демяненка<, >: «Чий то пчолни пооткуривалъ<, >?» Ажъ онъ сказалъ: «Свой, а не чужїе<, >». И мы, Демяненка взявши, припровадили зъ собою въ село<, >. И отдано его подъ караулъ<, >. А на завтрешнїй днѣ и сина его Корнѣя вѣзяли въ господѣ<, >. И якъ мѣру до Корнѣевихъ чоботъ принесли, показалосъ, что власнїй его, Корнѣевъ, слѣдъ озлѣ човна наишли».

И онъ сперва тайлся<, >

2. Когда атаманъ Грицко Удовиченко<, > да Кондратъ Редченко, воить<, > велѣли его, Корнѣя, положивши, батожямъ бити, допитуючисъ къраденыхъ пчелъ<, > онъ сказалъ: «Стоите, панове, не биите мене<, > скажу правду<, >! Озмѣте Квашу, слободи Пристайлова жителя<, > бо онъ знаетъ о тихъ пчелахъ. Бувъ межъ нами совѣтъ, якъ приехавъ я до пасѣки отца своего<, >. Бувъ тамъ неподалече Уласъ Кваша, жито сѣявъ², и пришовъ я до него. Сталъ межъ нами розговоръ<, > что онъ хочеть жито заволоочовать<, > а жито вѣже и заволоочено<, >. «Ажъ,— мовит,— хлопци волочили, да негараздѣ, ось я

¹ Частина слова «овои» правлена писаремъ.

² Літера вь виправлена з у.

поправлю<,»». Тамъ мало зѣ нимъ постоявши, *отпихнул* *от* него<,»». И поехали въ дубину свою, прозиваемую Кочержину, по *дрова*<,»». А мененний Кѣваша, пришедъ вслѣдъ за мѣною<,» до той дубини ¹<»: «Як би мы, Корнѣю, чи не знаешъ ты такой пасѣки, въ якои часто люде не бувають<,» чтобъ пчолии сколько украсти<,»? Однакъ вы мѣнѣ пѣтъ копѣ вынни<,» то б с того меду я вамъ *отвернувъ*<,»». И я, Корнѣи, сказалъ ему<,»»: «Знаю пасѣку такую, якъ ти кажешъ, жителя *ниже* *подолско*[о] Василя старого<,»». Та вже онъ измѣръ<,» а молодій дѣти его хибѣ коли побувають въ пасѣцѣ<,»». Тилко *ж* батка своего боюся<,»». А Кваша мнѣ *говоритъ*<,»»: «Ти батка // батка не боися, бо вже въ насъ з нимъ о томъ совѣтъ учиненъ<,»». А потомъ зѣ мененнимъ Квашею совокупне поехали зѣ дубини, нахѣлавши *дров*<,»». Ажъ идетъ с пасѣки і отецъ мой. Зишедшися всѣмъ намъ *трімъ*<,» говоритъ *отцѣ* мой<,»»: «Уже жъ мы тутъ, всѣ три вѣкупѣ, когда зѣмовляемся тимъ дѣломъ орудовати<,» а мѣло бъ що на насъ изѣявитисъ,— такимъ бо дѣломъ орудовавши, всяково буваєтъ<,» — не признавайтесь<,»». А потомъ обадва *говорятъ* мнѣ<:» «Корнѣю<:»! Если ты признаешся кѣ сему дѣлу<,» то насъ хочѣ въ *смерть* позабиваютъ<,» то мы не признаемся<,»». А мененный Кваша *говоритъ*: «Вже я певне ² до той пасѣки Василченковой<,» въ пятницю, албо въ субботу, прибуду<» А вы такожъ были бѣ<,» и пчели зѣ оной пасѣки мнѣ повидавали<,»». По томъ нашомъ совѣту розишлися<,»». И в субботу пришовъ я, Корнѣй, по заходу слонца, до пасѣки Василченковой<,» наглядючи, чи приидеть речоний Уласъ до пасѣки<,» *и* *ж* би мнѣ зѣ оной видати ему пчоли<,»». Наглянувъ въ пасѣку<,» — *аж* тамъ вже пчоли побратос<,»». И я, вѣчовенъ всѣвши, перейхалемъ с той пасѣки черезъ рѣчку, прозиваемую Грун<:», для близкости и недалекого переходу до стада, бо в той часъ *очередъ* моя била стадо пасти<,»». А пчоли не хто иный побралъ<,» кромѣ *отца* моего да Кваши<,» бо на тоє совѣтъ межи нами былъ<»»»

3. «Я, Василченко, *шкодуючи*, з Тимошемъ Вовкодавенкомъ<,» Михайломъ Вакуленкомъ<,» Ивановъ Петренкомъ<,» стерегли Киричковыхъ пчолѣ<,» видѣли его *ж*, Уласа Квашу, в той же пасѣци *первой* ночи<,»». А на другую ночь<,» поехали мы пчолей Киричковыхъ брати<,»». Переночовали тамъ<,» — ажъ вранцѣ приехавъ к намъ туда *ж* и Уласъ Кваша<,»». Которог[о] мы, на *визнане* Корнѣево, звязавши, безъ побою, привезли до села, к двору *пискому*<,» и объявили *пненъ*<:»». И ей мѣсть пнѣ сказала<,» *воиу*<,» взяти его и посадити у Грицка Глабця за сторожею<,»».

4. Кондратъ Редче[н]ко, *воитъ*, сказалъ, что «я,— *мовитъ*,— по росказаню паней, хотѣвъ посадити подъ караулъ Квашу<,»». А згодившись на *тотъ* часъ, сотникъ наказний вѣддор Сулима сидѣлъ у *корчмѣ*. Пошолемъ ³ до него<,»» — ажъ онъ *говоритъ*: «Есть подобно у васъ зѣлодога Кваша<,»». И я сказалъ: «Есть<,»». А пнѣ сотникъ Сулима сказалъ мнѣ: «Поиди приведи сюда, спросимъ его<,»». И я, *воитъ*, пошедши, привѣвъ до той *корчми* Квашу<:»». Пи-

¹ Мабуть, далі пропущено «говорить».

² Перша літера є правлена писарем.

³ Літера є перероблена з ъ.

тався пнѣ сотникъ речоног[о] Кваши словесно о покѣрадених пчолахъ<,>. И ни кѣ чому онѣ, Кваша, не признался<,>. Велѣвъ его пнѣ сотникъ взятии выбити батожямъ<,> и нисколько разъ вѣдарено<,> сказаль: «Досит, не бите!» И люде, там будучие, и самѣ той шкодуючи Яковъ Василченко не перестали того бою и не слухали пна сотника. Вѣсѣль ¹ онѣ въ свой возокъ, одехаль с корчми, а его, Квашу, и людеи, там будучих, въ той же корчмѣ оставиль<,>.

5. По том бою, якѣ пнѣ сотникъ Сулима велѣвъ выбити<,> сидѣвъ Кваша надворѣ<,>. И атаманъ сѣлскій Грицко Удовиченко<,> чегос въ его питався, а онѣ ему шос *отказавъ*<,>. Атаманъ ему, Кѣвашѣ, за тое шоку до кривѣ палицею розбивъ<,>. До того и сам атаманъ признался<,> //

30

6. После атаманского разового вѣдарення<,> одколсь идучи, Грицко Чередниченко пришов до Кваши<,> говорилъ: «Сякій овакій сину, ти и мою клячѣ украль!» И ударил Квашу палицею по плечахъ трохъ разовъ<,>. Чего и самѣ мененни Чередниченко не прится<,>.

7. По битю *от* Грицка Чередниченка<,> мененног[о] Квашу, привязал его асаулець сѣлский к столпцу<,> аби онѣ не втюкъ<,>. А Яковъ Василченко з братомъ своимъ, мощнѣше звязавъши, пошов по дубцѣ терновіе<,>. А ниhto ему не велѣвъ, сам на себе признаеть<,>. А принѣвши предъ вечеромъ<,> самоволне велѣль злодюзѣ Корнѣю тими дубцами, положивши, скроз рубашку бити, двома нападами<,>. А и сам Василченко лозовою палицею с тим же злодѣемъ Корнѣемъ разов зѣ десят ударивъ<,> тое сам на себе висвѣдчилъ<,>. И вѣже после того бою ниhto болѣше не бивъ<,>. А пятого дня онѣ, Кваша, умеръ<,>.

8. Кондрат Бойко въ допросѣ своемъ сказаль<,>: «Посилала<,>— мовитъ<,>— панѣ Опанаса Мѣгара, щоб онѣ сказаль воитови тих зѣлодюгъ розвѣсти нарозно. И я, Кондрат, учувъши *от* его, Мѣгара, такіе слова надворѣ, а пнѣ мене не посилала<,> завернув я Мѣгара, сам пошовъ до корчми<,> и сказал тое<,> и *ж* бы нарозно тих злодѣевъ розведено<,>. А будучимъ тамъ<,> иностороннимъ козакамъ, едучим зѣ Глухова<,> сказали мнѣ козаки: «Тобѣ дѣла тут нема<,>». Видячи я<,> что осаулцѣ допускають бит тих зѣлодѣевъ, сталъ за тое осаулцамъ бранит матерно<,> бо при мѣнѣ,— мовит Кондрат Бойко,— Квашу лежачого палицею бивъ Корнѣй, злодюга<,>. А Яковъ Василенко тому злодюзѣ, Киричковому сну, там же стоячи, казалъ: «Быи добре, хочъ золотих сто за него заплачу<,>!» Тое на его, Василченка, и иншіе люде признавали<,>.

9. Грицко Удовиченко, атаманъ подолковский, да Кондратъ Бойко визнали<,> что при них<,> атаманъ пристаиловскій Федор питался Уласа Кваши<,> кѣто его бивъ и за чѣймъ позволенемъ ²<,>. Сказаль онѣ, Кваша, перед смертю<,> що «мене ниhto болѣше не убивъ<,> кѣромъ Якова Ва-

¹ Літера л перероблена з іншої.

² Перша літера є правлена писарем.

силченка да Корнѣя Кириченка, и ни́хто, якъ панѣ, так старшина и прочіе люде, вѣ том не виновати<.>».

10. По ви́н писанних пунктах, Корнѣй Кириченко<,> на ¹своего ро-
жоно[о] ²шца доброволне визнава́лъ<,> что онъ из мененнимъ Кѣвашею
в слободского щеника ³шца Григорія Любищенка пчоли сего ж лѣта,
после Пречистой, покрали<,>. «А сколько, не вѣмъ<,> только тот медъ в па-
сѣцѣ шца своего видѣвъ<,>. А когда поража́лися красти у Василченка<,>
чу́лем такую мову ⁴от мененного Квашки<,>: «Если украдемо и в Василченка
пчолій, то и тот, попов, мед з симъ вѣ пай будетъ<.>»

11. Тот же Корнѣй на шца своего Кирика сознава́лъ<,> что вѣкра-
ши, совокупне из Кѣвашею, клячъ, шерстю сивую, вѣ прошлом 724 м году,
время осѣнного, вѣ Грицка Друка, жителя подолковского<,> оную клячъ
отець его зѣ Квашею продали в Сумах цѣною за девять копѣ<,>. «А кому
продали, того,— мовит,— не вѣдаю<.>»

12. Тот же Корнѣй, злодюга, сам на себе доброволне призна́лъ<,>
же «еще не женившись, уже тому дѣется годъ с чотири<,> укра́лъ у Ва-
си́ля Корнѣенка, подолковского, пчоли одни<,> а другіе в том же году<,>
у Якова Бурика, жителя ж подолковского<,>. О яких и отець мой,— повѣ-
30 зв. даетъ,— вѣдалъ, понеже з нимъ ночью доби и медъ с того // с того улія
первого вытрушувал<,>. А улии порожнии сам я,— мовит,— занесъ за
лугъ<.>»

13. По сем сознанію Корнѣевом на шца своего допрошуван словес-
но Кирик Демяненко о покѣраденних пчолахъ сином его<,>. Сказал Ки-
рик, что зна́лъ о перших пчолах<,> знаишол их вѣ огородѣ, вѣ ямцѣ.
«А других,— мовит,— не знаю<;>». Синъ ему у лице говорил<,>: «И о тихъ,—
мовит,— вѣдалъ еси<,>. Знаишовши бо сестра моя мед, вѣ бочцѣ стоячій,
вѣ горшку, вовною накрѣтитій<,> тобѣ, шцевн, ознаимила<,>. И ти, тое
учувши<,> тот мед покѣраденнии, зѣмѣшавши зѣ своймъ, продали лю-
демъ<.>»

14. Павѣло Валюх, Михаило Тимошенко, Кирик Бурдюгъ<,> Никола
Кулѣш и стороннии члѣвъ Николай Плескачъ, житель гадяцкій, сказа-
ли ¹, что при них Корнѣй, зѣ злодюга, такіе слова говори́въ<,>: «Намовѣ-
ляли,— мовит,— мене слободскій атаманъ и щеникъ шць Григорій Лю-
бищенко<,>: «Корнѣю, скажи ти, що по невинности я сказавъ на Ква-
шу<,>. Коли ты будешъ так говорити<,> то ми тебе визволимо. Будеш ти
простъ<,> и вѣсе твое при тебѣ будетъ<,>». И я, Корнѣй, по ихъ наущенію
сказал билъ несправедно<,>. А первих слов и тепер не таюся<.>»

К сему ж розиску вѣмѣсто Леонтия Масюка, сотника ² веприцкого,
по его велению, его ³ ж сотнѣ писар Димитрій Трохимовъ руку ⁴ сѣвою
приложилъ ⁵<.>

¹ Літера ы перероблена з ъ.

² Літера а виправлена з ъ.

³ Літера е виправлена з іншої.

⁴ Склад «ру» перероблений з іншого напису.

⁵ Почерк і чорнило цього та наступного підписів різні.

Въмѣсто Федора Сулими, сотника полкового наказного, по его прошенію, Кондратъ Гарасимович, дячокъ подолковъски[й], руку приложилъ<,>.

На семъ же розиску, въ присутствіи будучи, Илевъкій Яковлевъ, писар Решетиловской сотнѣ, подписался рукою<,>

68. Слѣдство у справі про побиття старостою с. Кренидівки Іваном
жителя цього села Ермоли Стефановича

17 березня 1726 р.

Новгородківська сотенна канцелярія

Стародубського полку

Публікується повністю рукопис ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 73. Арк. 1 обрізаний при реставруванні так, що залишилась тільки частина з наступним текстом різним почерком і чорнилом: «№ 3243. Розискъ о побой старостою Іваномъ, кренидохскимъ [!], учине[...] Ермолъ Стефановичу<,>. Марта 11 д. 1726 году. По описъ № 1884. На 2 листахъ по 1 описи» (на місці трьох крапок у квадратних дужках відірвано край аркуша). Арк. 1 зв. і 3 зв. чисті. Арк. 2, помилково ушитий з порушенням нумерації, подаємо перед арк. 2 зв., а не навпаки, як в рукопису.

2 Року 1726, мсяца марта, 17 дня<,>.

По челомъбитію отца Михайла, голубовского<,> і брата его Ермолая Стефановича<,> по указу блгородного гспдина Василія Христичевского<,> пана сотника Новгородка Съверского, присланный¹ в розискъ<,> ѿ всяких² кривдахъ, дѣючихся ѿт его, старости кренидовского<,> подданим панским, также и о побой батожномъ вишь писанномъ Ермолъ Стефановичу<,>. Допрос старости Івана<,>.

1. Допрашовали Івана, старусту кренидовского<,> ѿ побой батожномъ битого Ермолу³ Стефановича<,>. И ѿн, Іван, ѿтвѣствовалъ<,> что «я его билъ за воровство<,> за тое, что подвюзь горѣлку в панский шинкъ<,> і засталъ его я, Іван, в шинковой коморцѣ с тоєю ж горѣлкою, якую, носатку, продалъ Ермолаи шинкару панскому Іосифу Драному<,>.

2. І якъ я его засталъ, Ермолу и шинкара<,> что сиплют горѣлку в барило<,> въ коморцѣ шинковой, і сказал я, Іван: «Для чого ти продаєшь горѣлку<,> в шинкъ панский<,>?» И они Ермолаи сказал: «У мене купил шинкар вшь<,> я не знаю, чи за волею твоею, или без вѣдома твоего<,>».

3. І того ж часу, ночной доби, послалъ десятника по батоже<,>. И принюс в шинкъ батоже<,>. И приказалъ староста десятникови, в том же шинку<,> призват до себе Матвѣя Скачка<,> и Хведора Конашенка<,>. И сам перве староста вдарилъ в щоку его, Ермолая<,>. И взялъ за волоси, и вдаривши ѿб землю, и приказал держат одному за голову, а другому за ноги<,>. А самъ староста ставъ бит⁴ батожемъ. И с тим же десятникомъ надворѣ, перед сѣнцями шинковними, и бил его довольно<,>.

¹ Літера й виправлена з е, нечітка.

² Слово перероблене із «всих».

³ Мабуть, помилково замість «Ермоли».

⁴ Далі майже витерте писарем повторення цього слова.

4. І по ¹ томъ побюю батожномъ он, Ермолаи, повинилъся<,>. И приказал староста тим же людемъ его, Ермолу, вести до двора Суховѣево²<,> щобъ не втюк, под карауломъ<,>.

2 зв. 5. І пошол староста с тимъ же Ермолою до двора Потиличиного, где его, Ермолаева, горѣлка стояла<,>. И запрягли коня в санки<,> якая бочка зъ горѣлкою лежала на тих же санкахъ, мѣрою чотирн носатки<,> и привезли в двор Суховѣе³. И скотил въ инбар<,>. «І намъ далъ староста за пращу по два волочки тоеи же горѣлки Ермолаевои випити<,>. И ему ж, Ермолаю, далъ староста три волочки горѣлки // випити. И тогда староста сказал тим же караулщикамъ<,>: «Хочъ стережѣте его, Ермолая<,> алѣбо на поруки его озмѣте<,>».

6<,>. «І я, Хведор Конашенко, по повеленію старостиному, взялъ Ермолая на поруки свой до завтрешнего дня<,>. И отпустилъ его в двор Патиличин, где господою стоялъ<,>».

Допрос шинкара панского<,>.

7<,>. «Призвалъ мене староста до себе, Ѡсипа Драного<,> и приказал мнѣ: «Поиди до двора Канцеляристои<,> и приведи дѣвку Мелашку до мене. И озми в себе двѣ кварта горѣлки<,>». Я, привювши дѣвку Мелашку до его, старос[ти], на горницю, и горѣлку принюс ему<,> а самъ ѡтишолъ додому<,>. А мнѣ каз[алъ] староста: «Прииди до мене зѣгодомъ<,>». Другимъ разомъ, пришовши я до ст[арости]<,> вночѣ<,> и застал лежачого на постелѣ удвоихъ з дѣвкою Мелашкою, спячих вкупѣ, на горницѣ<,> ту³ ж дѣвку Мелашку, которую я привювъ<,> зъ дворця Канцеляристои<,>. И тогда ставъ просити мене староста<,>: «Ѡсипѣ, зѣдѣлаи мнѣ сее—я Якимъ колвекъ способомъ купит горѣлку в Ермолая<,> то ⁴ я тобѣ, що схочешъ, доброе учиню ⁵ награжденіе<,>». Я, по его прошенію, ѡбѣщавъ оную горѣлку купити<,>. «И в томъ,— мене, Ѡсипа ⁶, упевнявъ<,> — твоеи вини не будет<,>. Я на себе всю причину і подкупъ береру [!], тилко горѣлку купи в Ермолая ⁷<,>». Сторговавши я в Ермолая горѣлки носатку, цѣною за сѣмъ золотихъ<,> и пришовъ до старости, сказал ему, що не дает без грошей<,>. И приказалъ мнѣ: «Дай задатку панскихъ грошей таяр». І я, по повеленію старостиному<,>, давши задаток за ту⁸ ж горѣлку сторгованную, і принесли носатку горѣлки до шинку панского, с тим же Ермолаемъ ⁹, котории продалъ мнѣ<,>. І я, будто не хочащ<,> погасивши огон<,>, приишолъ до старости на горницю і обявил ему<,>. І засталъ старосту третии разъ, лежачого на постелѣ з дѣвкою Мелашкою, на горницѣ, пьяного, в полночи<,>. И сказалъ я ему, старость: «Принесли горѣлку<,>, і Ермолаи при горѣлцѣ естъ<,>». Убравши⁹ староста<,> и поишолъ ⁹ зъ дѣвкою тоею ж, с которою вкупѣ

¹ Літера п виправлена з о.

² Друга літера о виправлена з ъ.

³ Літера у виправлена з ю.

⁴ Літера т виправлена з я.

⁵ Слово перероблене з «учинит».

⁶ Літера Ѡ виправлена з у.

⁷ Літера о правлена писарем.

⁸ Літери ем виправлені з я.

⁹ Далі над рядком витерто «староста».

спал<,> з двора ¹ Сухов'євого<,>. Дівка пошла ² в дворець Канцеляристий<,> а староста в шинк'ї пришоль<,>. Порвавши за волоси<,> і став' бит бато́жямъ Ермолая надвор'є<,>. А потомъ еще, уволок'ши у с'їнц'ї за волоси<,> і подставив носатку поро́жню, тую ж, в которой гор'їлка була продажня<,>. І положивши // на носатц'ї<,> еще ж' пофторе билъ бато́жемъ, покаmist самъ удоволився. И видя его, Ермолая, що став' ревти не своимъ голосомъ, тогда перестав' бити<,>».

8. Призвавши до себе того ж' господара, Івана Потилику старого<,> где Ермолаи стояль господою<,>, и призналь той господар Потилика. Якъ пришоль староста до двора Потиличиног[о] і застал Ермолу, в хат' лежачого, на постел'ї, и порвал' за волоси і поволок вон іс хати в с'їнц'ї, надвор'є<,>. І повели его до двора Сухов'євого<,>.

9. «І видячи ми его, Ермолу, що повювъ староста з воитом до двора Сухов'євого<,> и поишли я, атаман ³ Ωгнн Крижниц, зъ многими людьми: с Федоромъ Сопроненкомъ, Семеномъ Марченкомъ<,> Стефаном Марченкомъ<,> Гришком Скачкомъ, св'щенником пигаровским ѡтцемъ Корниліємъ і Федоромъ Слинченкомъ — пришли у двор Сухов'євъ<,>. И ѡбачивши кий, наготований на его, Ермолу, що еще хот'їль бити<,> стали ми вс'ї ѡбще старосту просити<,>, иж бы болше его не убивал<,> бо и так довольно бил<,>. І он, староста, на прошеніє нше схилився <,> і болше его не билъ<,>. І повювши его, Ермолая, в'ї св'їтлицю, і ми с тими людьми, с которыми упросили старосту<,> увоишли у св'їтлицю<,> и далъ намъ по дв'ї чарки гор'їлки випити<,>. И приказал ⁴ староста Ермол'ї скинути зъ себе всю одежду, до наготи<,> чтобъ его, Ермолая, побой бато́жний вид'їли вс'ї люде, якъ его билъ<,>. Тогда ѡбачивши староста побой на немъ, побожился<,>, иж «болш'ї не буду тебе бити<,>» при тих людяхъ виш'ї писаннихъ, который упросили<,>».

10. Ωць Михайль ⁵, голубовский, приготовался сов'їсмъ на служеніє литургіи[и] ѡтправляти<,>. «В'їстныкъ, приб'їгши с Креныдовки, Юрко Патиличенок, сказал мн'ї: «Йд'ї якънайскор'їи! Чи ⁶ застанеш' брата своего<,> в'ї живихъ <,> или н'їтъ<,>», бо староста убивъ бато́жямъ<,>»». И я ѡт жалю такого мус'їлемъ ѡставить литургію бжественую і приехавъ в Кр[е]-нидовку. Пришовъ до двора, ставъ кланятися старост'ї, павш[и] до ногъ<,> просил млсти<,>: «Скажи, где братъ мой, живъ ли, іли н'їтъ<,>?» Староста сказалъ: «Тепер я дождалъ, що попъ голубовский у мене у ногахъ лежит<,>»». І слезне плакался пред нимъ<,>».

При сих допросахъ я, [...] ⁷ Тимоф'євъ, руку приложилъ<,> ⁸.

Я, Ѳедоръ Прокоповичъ, рук[у] приложилъ[.]

¹ Частина тексту «с которою ... з двора» дописана над рядком блідішим чорнилом.

² Частина тексту «Сухов'євого<,>. Дівка пошла» уміщена на полі унизу, ліворуч.

³ Літера м правлена писарем.

⁴ Літера к виправлена з а.

⁵ Літера ь виправлена з у.

⁶ Слово на місці витертого «заста».

⁷ Напевне, разом з краєм аркуша відірване ім'я.

⁸ Почерк і чорнило цього та наступного підписів різні.

69. Слідство у справі про належність до козачого стану жителів
с. Припутнів Грицька, Якова і Олексія Гуриненків

13 лютого 1728 р.
Канцелярія 1-ї Ніжинської сотні
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 2901. На полі угорі арк. 2, праворуч, позначено тим самим почерком і чорнилом: «Копія». Зроблена, як видно із змісту всього рукопису, у Ніжинському полковому суді. Документ складався учетверо, як лист. Після підписів, де є відповідна згадка у тексті, стоять хрестики, обведені колом. Порядкові номери, що в рукопису розташовані посередині рядка, над відповідними абзацами, перенесено на початок рядка.

2 1728 году, мсяца февраля, 13 дня<,>.

По злеценю мнѣ з суда полкового Нѣжинского суплѣки Грицка, Якова и Алеѣѣя<,> Гуриненковъ, козаковъ и жителей припутенѣскихъ<,> зѣхавши я, ниже іменованній, в село Припутнѣ<,> и подлугъ пунѣтковъ, во оной суплѣцѣ вираженнихъ, розыскалъ<,> и якъ о козацствѣ Гуриенковъ<,> тамошними старинними козаками свѣдительства<,> такъ и о всемъ заводѣ ихъ по самой сущой ¹ нижеи сего описалъ<,>

1<.> На первии пунктъ<,> Васил Коба, старинній козакъ припутенскии, свѣдѣтельствуєт, что Никита Гуриненко з дѣда и зѣ отца козакъ<,>. И когда онъ, Коба, ездилъ<,> з покоиними з Михайломъ Зѣнченкомъ<,> и з Семеномъ Малимоненкомъ<,> козаками припутенскими<,> для покупки пшона до Вилнѣ<,> сказует, уже тому болше пятидесять годѣ<,> и возвратившися з Вилнѣ<,> стояли под Биховомъ дний три<,> понеже за бездорожьемъ не могли ехатъ<,>. И будучи тамъ у нихъ, в таборѣ, быховский человекъ<,> объявилъ имъ, где забито на войнѣ Гурия, Никитино[о] отца<,> з нѣкоторимъ Золотаренкомъ<,> близъ Быхова, на горѣ<,>. Что онъ, Васил Коба, з товарищи своїми, былъ недалече от могилокъ<,> и видѣлъ, где похоронено тѣло Гурієво <(:)Никитиногo отца(:)> и Золотаренково<,>.

На якомъ свѣдѣтельствѣ своемъ Васил Коба<,> козакъ и жител припутенскии<,> в достовѣріє и подписался знаменіємъ свѣаго креста<,>.

2<.> На первии же пунктъ Васил Коба свѣдѣтельствуєт<,> что когда виправа була козакомъ под Самар ити<,> з то время и Никита Гуриненко со всѣмъ надлежащимъ приборомъ<,> во онии походѣ ити нарядилъся<,>.

А пнѣ Марко Борсукъ тогда приехалъ в Припутнѣ, до дворця своего, и увѣдался, же онъ, Никита Гурієнко, хочет с казаками под Самар ити<,>. Призвалъ его Борсукъ до дворця и забылъ в колоду<,>. А потимъ, выпустивши с колоди<,> повелѣлъ канчуками быт нещадно<,> подхиляючи // подхиляючи оногo себѣ въ подданство<,>. От якогo немилостивогo бою<,> онъ, Никита, много время хоровалъ<,>. Которий бой видѣлъ помянутой Коба<,> понеже в то время приключилося ему быт у дворцѣ пна Борсуковомъ<,>. И свѣдѣтельствуєт онъ, Коба<,> что пнѣ Борсукъ завладѣлъ себѣ в под-

¹ Певне, далі пропущено «правдѣ».

данство Никиту Гуренка *от* того часу, когда matka его, Гуренкова, пошла за посполитого челоуѣка<,>.

На якомъ свѣдѣтельствѣ своемъ Васил Коба и подписался знаменіемъ свѣтого креста<,>.

3<.> Лукянъ Василченко<,> и Васил Коба, старинніе козаки, свѣдѣствуютъ<,> что Лукянъ Гуриненко, Никитинъ братъ родній, в селѣ Припутняхъ былъ козацкимъ асавуломъ болше двухъ годовъ, за атаманства Хвеска Стукала<,>.

А Петро Зѣничъ, старинній козаць, свѣдѣствуетъ<,> же Гуриненко Лукянъ в походѣ билъ под Каневомъ, за гетмана Поповича<,>. И зо оного походу пришедши<,> асавулоу козацкимъ былъ в Припутняхъ, за атаманства више помянуто[о] Феска Стукала<,>.

На якомъ свѣдѣтельствѣ и подписалися знаменіемъ свѣтого креста<,>.
Лукянъ Василченко.

Васил Коба.

Петро Зѣничъ.

4<.> На другиѣ пунктѣ Хвеско Грищенко, бувшиѣ атаманъ припутенскіи<,> и Васил Коба<,> свѣдѣствуютъ<,> что за атаманства его, Грищенка, Грицко Гуренко у Артема Борсука просился, поступуючи ему таляр денегъ<,> и двое пчолъ, дабы его уписаль в козацтво<,>. Якихъ денегъ, таляра, помянутиѣ Феско Грищенко<,> и Васил Коба сказуютъ, же не видѣли<,> якъ Артемъ Борсукъ *от* Гуренка отобраль<,> а пчолѣ видѣли, что онъ, Борсукъ, отобравши, и в Талалаевку отослалъ<,>. И его, Грицка Гуренка, у козацтво уписавъ<,>. Потимъ з собою оногъ в походѣ под Кіевъ бралъ Артемъ Борсукъ<,>.

На якомъ свѣдѣтельствѣ и подписалися знаменіемъ свѣтого креста<,>.
Хвеско Грищенко, бувшій атаманъ припутенскіи.

Васил Коба.

3 5. На третии // 5<.> На третии и на четвертій пунктѣ<,> Андрѣй Омелченко, войтъ припутенскій, свѣдѣствуетъ<,> что прошлаго 727<:> году<,> передъ Покровою пресвѣтѣя бца<,> п<:>. Андрѣй Борсукъ з Петромъ Борсученкомъ<,> да зъ Яковомъ Костенецкимъ приехалъ в село Припутнѣ<,>. И требовалъ Андрей Борсукъ, «не вѣдаю, чего ради<,>» Никитѣ Гуренка<,>. Послалъ Петра Борсученка з помянутиѣ войтомъ до Гуренка<,> дабы онъ к нему ишолъ, а Никита Гуренко, за немошцю своею, не пошолъ<,>. Потимъ, уже за третимъ разомъ, Яковъ Костенецкіи з войтомъ, пришедши до Никитѣ<,> и повелѣлъ Костенецкіи Павлу Медведевъ и войту<,> чтобъ насилно Гуренка Никиту взяли до дворця<,>. И оніе, взявши, волокли его чрезъ увесь дворъ ажъ за ворота<,> потимъ, знявши его, повели до дворця ¹<,>. А Яковъ и Алеѣзи, Гуренкови сини, привюзши з поля пашню<,> и увѣдавши, что *отца* ² ѣхъ войтъ з Костенецкимъ и з прочіимъ до дворця насилно повели<,> «скочивши оніе вслѣдъ за нами<,> поткалн близъ

¹ Частина текстѣ «до д» перероблена з іншого напису.

² Слово дописане над рядкомъ.

дворян<,> Якова Костенецкого з товарищи<,> отца их насильно ведучого у дворец<,>. И они, Гуренки, отца своего взявши, завернули в дом<,>. А Костенецкий заразъ Яцка Гуренка узялъ за волосы ж<,>». Которих войтъ з Павломъ Медведемъ<,> скоро развели<,>. И больше того жадного бою промежку ними не было<,>. Хоча и у Гуренковъ и вила, которыми снопи кидаль, в руках били<,> единакъ же нѣ на кого оними нѣ намѣроваль и не затылъ<,>. Только, уже пришедши у дворецъ, Яковъ Костенецкий<,> его, войта, бранилъ<,> и по щокамъ ударилъ<,> за то, что онъ, войтъ, Якова Гуренка не былъ<,>.

3 зв.

6<,> На пятии пунктъ онъ же, Андрѣй Омелченко, войтъ, свѣдѣтельствуе, что Андрей // что Андрей Борсукъ з нимъ, войтомъ, да з Костенецкимъ<,> и з Петромъ Борсученкомъ<,> поехавши в полес<,> занялъ воловъ чотири Яцкових Гуриненкових, которіе и пригнали до дворян<,>. Потимъ, приехавши з поля<,> послалъ онъ же, Андрей Борсукъ, до Никити Гуренка<,> войта<,> Петра Борсученка<,> Андрея Касяненка<,> Леска Бурхала<,> и Семена Бойка<,> и велѣлъ, даби его убожество совсѣмъ зграбили. Которіе, по повелѣнію Борсуковомъ<,> пришедши до Никити Гуренка<,> и что у хижіи найшли, все и заграбили<,> а іменно<,>: бодню, в которой було маку з решето<,> черцю узликъ<,> долотъ двѣ<,> рядно<,> кошулю новую мужицкую<,> стругъ<,> світу<,> кожухъ<,> мѣховъ два<,> грибовъ двѣ низки<,>. Другимъ разомъ, узявши мѣховъ два с пашнею<,> и оную пашню Андрей Борсукъ<,> Гуренку возвративши<,> а мѣхи себѣ узялъ<,>.

На якихъ свѣдѣтельствах в дѣствѣріе<,> Андрей Омелченко, войтъ припутенский<,> и подписался знаменіемъ свѣтаго крста.

Васил Стасенко, козакъ сотнѣ первой полковой Нѣжинской.

Петро Краснолуцкий, писар сотнѣ первой полковой Нѣжинской.

При сему розыску былъ атаманъ припутенский Семень Шустенко<,>

70. Слѣдство у справѣ про привласнення частини спадкових ґрунтів
лохвицького козака Михайла Щербаненка братом Данилом
Щербаненком

31 лютого 1728 р.

Лохвицька сотенна канцелярія

Лубенського полку

Подается за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244.

105 зв.

- Року тысяча сѣмьсотъ двадцетъ ѡсмого<,>, мѣа февраля, тридцать первого дня<,>.

На ратушу Лохвицкомъ, намъ, нижей подписавшимся урядовим<,> Михайло Щербаненко, козакъ и жител лохвицкій, подал жалобливую свою челобитную<,> на брата своего Данила, писанную до его мѣсти пна Павла Мартоса, ѡбозного полкового<,> и наказного полковника лубенского<,> и нам от его ж пискои милости, за помѣтою руки его, к разсмотрѣнію и суду злѣценную, в которой выразилъ<,>

что покойній *отць* их Грицко Щербанъ еще в тысяча шістьсот девятдесят осмом году купилъ сѣнокосную луку ¹ з лугомъ, з прорѣзками и як ся в себѣ *ограниченем* мѣсть, у Горбаневои криницѣ лежащие<,>. Да в тысяча шістьсот сѣмдесят ² четвертомъ году он же, покойній *отць* их, купилъ хутор, зовемии Кононевъ Куть, з березникомъ, и пахарнимъ полемъ, и сѣнокосами, купно з Даниломъ Стеховичемъ, мешаниномъ лохвицкимъ, за Млинами, под Юскувцями ³, лежащие<,>. На которіе кгрунта и купчій записи у себе имѣють<,>. А под часъ кончини *отцу* ихъ, вѣка сего, он же, за доброй памяти, вишше писанніе грунта, и всѣ имена, и пожитки двом синам своймъ помянутимъ *отказаль*<,> // аби по смерти его, равномѣрно поделивши, владѣли<,>. Токмо онъ, Данило<,> яко старѣйшій братъ челобитчиковъ<,> взявши ⁴ въ посесію всѣ *отчизніе* крунта<,> и імена под себе<,> и *част* челобытчикову<,> и чрезъ килка лѣтъ всѣма добрами безъ подѣлу владѣючи, много зъ движимихъ пожитковъ за проступки свой потратилъ<,>. А недвижиміе круппа, якіе вишше описанни, то *ест*: лука з лугомъ<,> хутор з березникомъ, з полемъ пахарнимъ и сѣнокосами — такожъ безъ подѣлу вовладѣніе свое таковимъ способомъ взялъ<,>. Перво купчіе записи *отческіе*, по смерти *отца* ихъ<,> за людскіе руки таино задалъ<,> и сказалъ, будто у *отца* ихъ никакихъ купчихъ не было<,>. Потомъ луку и лугъ, что за пятьдесятъ *з* лотихъ *от* Якова Ткача, лохвицкого, *отцемъ* ихъ набутии<,> а к тому помежъ за осмнадцать золотихъ *отцемъ* же прикупленній лугъ у Ивана Баля, шевца<,> — и тіе грунта, вомѣнивши предъ меншимъ братомъ, означеннимъ Михайломъ, за свой<,> будто тую луку и лужки тестъ Данило купилъ и ему у вѣнѣ *отдалъ*<,>, і в той силѣ онии Данило заставилъ за гроши тую луку и лужки Роману Колѣсниковъ, слободскому. А той, подержавши мало, продалъ иному<,>. А хутор, зовемии Кононовъ Куть, за Млинами стоячи, такожъ в своемъ владѣній держачи, а брата] своего Михаила до половинной части не допускаючи, своячи, что якоби онъ самъ, за власніе свой денги, купилъ<,> и увесъ спустошилъ<,> не випомінаючи тоей части, что *отць* ихъ з Даниломъ Стеховичемъ ⁵ купили. О якои *отчизнѣ* своей помянутии челобитчикъ килка разовъ *озивався* до права, но онъ, Данило, *отводилъ* его *от* *отчизни* тимъ способомъ, якъ вишше описанно<,>. А Михайло, не мѣючи у себе к дѣлу потребнихъ документовъ, ничего не получилъ<,>. А сего, тысяча сѣмьсотъ двадцать осмог[о] году, увѣдавши менений Михайло о *отческихъ* купчихъ на означенніе кгрунта<,> что оніе у Гаврилихи, писарки старои, заданніе братомъ его Даниломъ, найдуться<,> и упросивши ея, оніе *от* *отбралъ* !!!<,>. Якіе намъ, в ратушу, опрезентовавши, просилъ зъ помянутого брата своего суда<,>.

По котормъ мы, увѣдавши, что Данило надаремно Михайловою половинною частію, *отчизнимъ* грунтомъ, завладѣлъ, и чрезъ килканадцять лѣтъ владѣючи, самъ хуторъ увесъ опустошилъ<,> того ради, призвавши

¹ Перша літера у виправлена з ю.

² Літери сѣ виправлені з де.

³ Літера к неповна, напівзлита з наступною літерою у.

⁴ Перша літера в виправлена з д.

⁵ Друга літера о перероблена з е.

106 зв. онаго пред себе, у ратушу, питалисмо его, чи маєт онъ купчіе записи<,> въ кого онъ више означеніе крунта покупилъ<,> и по якои ценѣ, и гдѣ тая часть // подѣлась, что отцъ их зѣ Стаховичем купили<,> въ якои половина на Михаила наидоватися имѣть<,>.

На тоє онои Данило ни жаднихъ купчихъ, ниже свѣдителей не поставил<,>. Такъ и ѿ части помянутои<,> якую отцъ их купил, сказал, будто не зѣнаєть, и весма затайлся<,>. Якая, по сказках лохвицких млиновских жителей, ниже подписанныхъ<,> якъ лука з лужками, такъ и част хутора, нимъ самимъ затраченна<,>.

Потом мы, старшина и урядовіе, слѣдовавши, подлугъ челобитной, дѣло ихъ<,> наказалисмо, аби Данило Михайловъ, меншому братовъ<,> яко поссесоровъ тих грунтов, половину хутора отдѣливъ¹<,>. А за луку и за лужки, что онъ затратил, грошми, за част Михайлову, ему ж, Михайловъ, аби тридцят чотири золотих уплатил<,> іли з своєю части хутора такую част<,> на Михаила в хуторъ отдѣлилъ<,> якая в луцѣ и в лужках, въ половинѣ на Михаила, наидовалася<,>.

И любо означеній Данило не хотѣлъ в тих грунтахъ, по суду нашому, подѣлу чинити<,> ани грошей уплатити<,> и много в томъ спорил, однак мы, увѣдавши Данилово несправедное отвѣтствіе и судячи по правамъ свѣти<,> а барзѣй взираючи, что Михаило за отчизну свою болше в походахъ воискових служил, нежели Данило<,> да он же и хутором сам чрезъ килко лѣтъ владѣлъ и спустошилъ, умислили, против више писанного<,> в хуторѣ на Михаила надлежащую част отдѣлити.

Для якого роздѣлу посилалисмо з суду Василя Григориевича, писара своего сотенного, а при нем Мусѣя Панасенка, бурмистра, Клима Дробину, городничого, Юска Хоця<,> армаша, якіи от часті² тоє поділено вѣдалъ, якую отцъ их в хуторѣ купилъ<,> и якъ она в болшиною³<,> наидовалася <(:>для заводу:>), і помѣжника того хутора Хвеска Прокопенка, городовихъ<,> и зо Млиновъ заводцевъ же, Якима Погуляя<,> да сна его Процка Погуляенка, атамана тамошнего и Ілка Андрѣенка<,>. Которіе, будучи на томъ подѣлѣ, розмѣрили имъ<,> и розграничили скопцями<,> нижей писаним порядкомъ<,>.

107 Перво змѣрили ужище, в которомъ // явилос полдинадцята сажня⁴ мѣрою<,>. І якую част више писанніе люде въ хоторѣ [!] завели, что отцъ покойнии держалъ, якая уже въ Прокопенковой части наидуется<,> тую ужищем змѣрили; въ якои показалос мѣри вдовжъ двадцят четверо ужищъ, а вишир тридцят четверо [!]<,>. Потомъ, вступивши в част Данилову, тим же ужищемъ змѣрили, мѣркуючи против отчизнеи часті<,> в которой явилося мѣри вдовжъ двадцят пятеро⁵ ужищъ, а вишир двадцять осмеро. Також змѣрили луку сѣнокосную и лужки, у Горбаневої криници

¹ Частина слова «въ» перероблена з «ти».

² Описка. Треба «о части».

³ Мабуть, помилково замість «в болшину».

⁴ Літера **я** виправлена з **а**.

⁵ Слова «двадцят пятеро» і наступні «двадцять осмеро» на місці стертого напису.

лежачіе, в которой явилось мѣри вдовѣхъ осмнадцатъ ужищъ, а вшир тринадцатъ<,>.

А противъ тоеи вишше писаннои мѣри в крунтахъ отчизнихъ, в самом хуторѣ, за луку и за лужки, учинили половиною частию подѣль в тои пай<,> якоу Данило килка лѣтъ владѣль<,>. А тако половину дѣлили: взявши от Юсковець, зѣ лузъ, чрезъ луку на дуба<,> на которомъ и кляки<,> и черезъ безрезникъ аж до пня товстого, где и скопецъ нами учиненъ<,> — дванадцатъ ужищъ<,>; да там же, вповодѣхъ безрезника<,> за луку и за лужки, что у Горбаневои кринищъ<,> половину удѣлили — девятѣро ужищъ<,> аж до живця кислѣчного, где и крстъ викопанъ<,>; а взявши от кислѣцъ, что краи дорожки граничнои стойтъ<,> на которомъ учиненни знаки, и подле дорожки скопецъ<,> а от скопця вшир ажъ у берегъ — семеро ужищъ от мѣрили<,>.

А вшир любо належало было на Данила половину з опредѣленнои тепер части<,> на Михаила безрезнику, зѣ поля, уступити<,> однакъ онъ, Михаилло, показал на реестрѣ, что чрезъ килко лѣтъ за тои крунтъ правуючи зѣ Даниломъ, шестидесятъ осмъ золотихъ<,> и пятъ шаговъ витратил<,>. Да зверхъ тоеи трати чрезъ килка лѣтъ грунтомъ не владѣль<,>. А онъ, Данилло, владѣючи, увес спустошил. А особливе безъ подѣлу, самъ собою, поля пахарного<,> нивъ девятъ<,> а орання днѣй двадцатъ три<,> продалъ за тридцатъ золотихъ и за пятъ шаговъ<,>. Также по смерти отца ихъ онъ же, Данилло, безъ подѣлу статку и вещи самъ потратил<,> іменно: воловъ два, овецъ тридцатѣро<,> фляхъ цѣновихъ три, кумановъ два<,> кунтушъ фалендишовій, гузиковъ срѣбныхъ дванадцатъ<,>. А жони Михайловои взялъ овецъ семеро<,>.

107 зв.

И того ради вомѣсто тоеи, Михаиломъ роненнои ¹, трати // і проданного Даниломъ, братомъ его, поля<,> также помянутыхъ воловъ, овецъ<,> и протчихъ пожитковъ<,> отческихъ<,> Даниломъ, братомъ Михайловимъ, завладѣвшихъ<,> и тую частъ Данилову Михаилу во владѣніе въ предъбудущее время опредѣлили.

А Данилу остался отъ подѣлу хуторъ зѣ трема хатами, зѣ садомъ доволнимъ<,> и частъ лѣса, зѣ приезду отъ Лохвицъ<,> и поля пахарного, около хатъ лежачого, часть<,>.

Михаилу тежъ вся таа часть<,> опредѣленна: взявши отъ Данилового хутора, одъ означенного скопца и съ кислѣцъ<,> дорожкой граничною, до берега лежачою<,> и по загонъ, около части Прокопенковои учиненій, ажъ у берегъ<,> <(:)якая отъ Юсковець наидуется<(:)(>.

Мы прето, урядовіе лохвицкіе, сию вишше писанную справу, зѣ суду полкового намъ злѣценную<,> разсмотрѣли<,> и по вислуханню обоихъ заводцовъ контроверсій<,> и по справки въ сотенномъ суду, велѣлисмо усьгрунта Щербановъ роздѣлитъ<,> Михаилу и Данилу по пропорцій, якъ вишше о всемъ описанно<,>.

Якую справу вершивши, объявили его милосты пну Павлу Мартосу, обозному полковому и полковнику наказному лубенскому ²<,> и прочей

¹ Слово перероблене з «рониль».

² Частина тексту «его ... лубенскому» написана більшими літерами.

полковои старшинѣ<,> и за вѣдомомъ и позволеніемъ ихъ милостей, для незабвенной памяти, сіе писаніе на сем папѣру спорядили<,> и за подписомъ рукъ нашихъ<,> и притисненіемъ звиклихъ владовихъ печатии потребуючої сторѣнѣ, Михаилу Щербаненку, зъ ратуша Лохвицкого видали.

Року, мця и дня вишше писанныхъ<,>.

Романъ Яковович, атаманъ городовіи лохвицкии ¹.

Іванъ Кирилович, воит мѣскии, зъ бурмистрами.

Василіи Григорович, писар сотнѣ Лолвицкѣи.

71. *Справа городиського жителя Івана Жука, дружина якого Зінька втопилася після побиття чоловіком*

9 вересня 1728 р.

Городиська сотенна канцелярія
Миргородського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 2885. Документ — оригінал, скріплений на арк. 5 зв. зеленою восковою печаткою у формі кола діаметром 17 мм, із стергими зображеннями та написами. Складався учетверо, як лист. «Реєстръ худобы Жуковои» переписаний, як видно з зіставлення почерків усього рукопису, у Миргородській полковій канцелярії. Цим почерком і чорнилом позначено на першій знизу чвертці арк. 5 зв.: «Принесень октовр<:>. 14 д. 1728 року<.> чрез сторожа Петра Чопенка, о утонувшои въ колодязѣ жени Івана Жука<,> городиских<:>, и ис присилкою реестра худобы». Зазначений «Реєстръ», уміщений на арк. 4, подаємо після арк. 5, не розриваючи, як в рукопису, основного тексту на частини. Арк. 3—3 зв. і 4 зв. чисті. Курсивом у квадратних дужках виділяються частини слів, відірвані разом з краєм аркуша.

2 Велможнии мсѣ пне полковнику миргородскии, мнѣ млстиеѣйшии и блгогадежднии добродѣю!

Доношу вѣзати велможности вшей добродѣйской<:>, же Зѣика Івана пиха Жучиха, жителка нша городиская, невѣдомо з якои причини, утонула в колодязѣ<:>. Которая <(:>по сказцѣ Жуковои<:>) передомъ в Жука, мужа своего, уворила денегъ талярей сорокъ и утекѣла до Юска Чапенка, брата своего, удрила денегъ талярей сорокъ, прозиваемое Филипп<,>. И тамо нѣсколько недѣль промешкавши, от брата пришла до Гарасима, зятя своего, до его господи, на Воздвиженне честнаго и животворящаго крста гспдня<.> Где Гарасимъ, погулявши з нею у своемъ дому<,> просил ей, Жучихи ², поехать до Жука и жит постоянно, болшъ людей не смѣшачи<:>. И она, послухавши, поехала и жила спокоине з Жукомъ з мѣсяць<.> А потимъ помянутая, паки тайно, озметъ талярей сто грошей і два червоних, хотячи утекѣти<:>. Аже Жукъ, постерегши, же хочет утѣкати <(:>и была утекѣла<:>), уловивши и руки вожъгами звязавши, бил, допытуючися, где гроши подѣла и кому отдала<.> Она, Жучиха, сказала: «Я гроши отдала Гарасимовѣ, зятевѣ, якъ ехаль до пна в Сорочинцѣ<:>». На що Жукъ отвѣговал ей<:> «Си-

¹ Частина слова «ии» перероблена з «омъ».

² Літера ч перероблена з іншої, певне, з к.

в. ди *ж* *п*отол у *п*уть *ж*елѣзномѣ, докол *Г*арасимѣ *от* *п*на *п*риедеть<.>» И за-
ковавши у *п*уто *ж*елѣзное, покинул у хатѣ *Ж*учиху<.>, а самѣ пошолѣ до
бѣляковского челоуѣка *р*иби куповати, на село. И помянута *Ж*учиха<.> сама
пошедши с хати, без *Ж*уга, в колодязѣ, спутана, утонула<.> *Я*кую сего *ж*
октоврия 4 д. *И*ванѣ *Д*емченко, поддании чернечии, жуковский житель, ви-
тягѣ // с колодызя неживоу<.>. *Я*кой и до днесѣ опасуютьсѣ свѣщенни-
ци<.>, без волѣ і росказання вѣльможности вѣшей, хоронит тѣла<.> А его,
*Ж*ука, переписавши всю движимую і недвижимую субстанцію, вѣлѣмѣ
в ратушѣ под караулѣ посадит, до далшого указу вѣшого *п*нскогo<.>.

*П*рето з такою оказѣю нарочно до вѣшей добродѣйскои *м*лсти удаю-
чисѣ<.>, прошу всепокорнѣй добродѣя *м*сего подат *м*нѣ, служѣ вѣшему<.>,
вѣшу *п*нскую інформацію<.> якѣ *м*ѣю възпред з помянутимѣ *Ж*укомѣ
и его субстанцією поступит<.>. Ибо *с*н, *Ж*укѣ, еще прежде сего казуса,
со вѣмѣ движимимѣ і недвижимимѣ *и*мѣниемѣ, з хуторами, луками сѣно-
косними і протчимѣ пахатнимѣ полемѣ, чернцямѣ здешнимѣ подписались
и переграфѣ за своею рукою далѣ онимѣ<.>. Сие доносячи і по десяте упро-
шая, его *ж* *м*я добродѣйскому призрѣнню навсегда вручая, пребиваю.

Вѣльможности вѣшей, *м*лстивѣйшаго и бѣлонадежногo] *м*нѣ добродѣя,
щире зичливи и поволнии слуга.

*Т*рофимѣ *Б*ѣленко, сотникѣ городский.

З *Г*сродища, октебра ¹ 1728 году.

5 *Р*<.> *С*<.>. И сие доношу, же по измѣртвий оной *Ж*учихи, когда при-
везли в гор[oдѣ], ходил я, сотник<.> *У*ласѣ, атаман, *О*нѣстрат *Н*емлстиве-
нѣко и прот[чихѣ] людей много глядѣли<.>. В которой видѣли знаки на ру-
ках синѣ[и], що вушками вязалѣ до жертки<.>, чему і самѣ принародно не
тайт[сѣ], // також і на ший знаки синѣй есть, не знат *от* чегo<.>. А вяжучи
за ² руки, бил і питалѣ, кому гроши отдала<.>. Потомѣ тежѣ, якѣ сказала,
же гроши *Г*арасимовѣ, зятевѣ, отдала, всѣжи розвязалѣ і заковал у *п*уто<.>.
И когда она, *Ж*учиха, пошла топиться<.> и якимѣ способомѣ утонула, много
кротнѣ всѣхѣ люднѣ питали<.> *Н*ѣхто на тое жадною *м*ѣрою не моглѣ по-
свѣдчит, объявляю<.>. А она втонула у середу вденѣ, под часѣ ранних обѣ-
довѣ. //

4 1728 року, октовр<.>. 9 числа<.>

*Р*еєстрѣ худобы *Ж*уковой, много чегo наидуетсѣ, списаннии, іменно
зѣде, низу, явѣствуєт<.>³.

*Т*овару рогатого — 70. *К*оней усѣхѣ на вѣсѣхѣ, старих і малих — 57.
*К*унтишѣ кармазѣновии, сѣбѣрками подшитии — 1. *К*артанѣ китаевии жен-

¹ Число відсутнє. Мабуть, 9, як видно з тексту далі.

² Літера а нечітка.

³ У рукопису кожна наступна назва починається з нового рядка. Між назвами та від-
повідними цифрами, що утворюють колонку праворуч,— прочерки.

скии — 1. Кунтуш блакитнии, чорними смушками подшити — 1. Кошуль мужеских — 2. Шапка една блакитная<,> другая червоная — 2. Кавань киндякови — 1. Чобуть сафянових парь — 2. Крижъ шабелънии сѣрѣбра-ни<,> зѣ браццарами — 1.

Якая вишѣ описанная субстанция вѣся въ цѣлости ¹, до указу више[о] пнского, наидуется<,>. Въ томъ я подписуюсь<,>.

Трофимъ Бѣленко, сотник городискии. //

5 зв.

Его імператорского всепрѣстѣйшого влѣчства [!] войска Запорожско-го<,> велможному полковниковъ миргородскому, его млсти пну Павлу Ап-стлу, мнѣ млстивѣйшому и блгонадеждному добродѣви, всепокорственно ².

72. Слѣдство у справѣ про побиття та поранення Іваном Фальчевським, конюшим колишньої гетьманшї Скоропадської, коропського міського отамана Афанасія Ворожбита, що заступився за скривдженного козака Якова Колчиновця

*12 жовтня 1728 р.
Коропська сотенна канцелярія
Ніжинського полку*

Публікується рукопис ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 82, за винятком умі- шених на арк. 6 зв. — 7 «мирового доношенія», тобто згоди між сторонами, та резолюції Ге- неральної військової канцелярії про закінчення справи у зв'язку з цим. Дата уточнюється за арк. 6. На полі угорі праворуч арк. 2 позначено в Генеральній військовій канцелярії, іншим почерком і чорнилом: «Под<:>. октовр<:>. 29 д. 1728». Арк. 1 обрізаний при рестав- руванні так, що залишилась тільки частина з наступним описом іншим почерком і чорнилом: «Розискъ, чиненні бун<:>. то<:>. Семеномъ Карпѣкою с товарищи по доношению Агафѣи, жени атамана городского коропского, на Ивана Фалчевского, бывшой гетманихи Скоро- падской конюшого[о], о учиненіи імъ, Фалчевскимъ, си, чслобитчицы, мужу бою и о прот- чемъ. 1728 году, октября 25 д. № 548». Іншою рукою додано: «По описи на 10 листахъ». Арк. 1 зв. і 7 зв. чисті.

2 Року тисяча сѣмъсотъ двадцят осмого, мѣся октоврня, въ среднихъ числахъ<,>.

По злѣценю од ясневелможного его милости пна Данпїла Павловича Апостола<,> войскъ его імператорского влѣчства Запорожскихъ обоїхъ сторонъ Днѣпра гетмана<,> мы, нижей подписавшиися, противъ занесен- ного его ясневелможности от Агафий<,> жени атамана городского короп- ского, челобиття на Івана Фалчевского, бувшого пней гетмановой Скоро- падской конюшого<,> о побою и порубѣ<,> мужа ей, оног[о] атамана ко- ропского<,> от него, Фалчевского, ставшомся, чинили розискъ<,>. А якъ з розиску, по допросах и свѣдѣтельствах, явилосѣ<,> о томъ нижей явст- вует обстоятелно<;>.

¹ Частина слова «сти» винес на над рядок.

² Напис на третій згори чг ртці аркуша, що утворювала верхній бік конверта.

Івань Фалчевський, *отвѣтчикъ*, допрошуваний, противъ челомбита *Ворожбитки*, атамани короповской, сказаль<,>: «Сего 1728<,> году, въ *первихъ* числахъ мая¹, Яковъ Колчиновець, козаць и жител короповский<,> взяль у мене коня *торгомъ* за осмь копъ грошей, съ такимъ *уговоромъ*<,> чтобъ ему въ всякой потребѣ моеи *послухат* мене, поколя *отдаст* оние гроши<,>. Которіе *албо* всѣ, *албо*, если не *зможет*, то половину ихъ *отдаст* имѣлся о свтой Троици<,> а половину о запустахъ Филиповихъ<,> или когда *колвекъ*, аби билъ *послушен*<,>. Але о свтой Троици полсема *золото-го* толко *отдалъ* мнѣ<,>. А прошлаго септември 26 *зискуваль* я его, Колчиновца, кѣ себѣ<,> *спрошуючи*<,> *будетъ*<,> ли чи не *будетъ* *завтрешнего* дня на *греблѣ* моей *взмѣсто* мене *пилноват* и *смотрѣт* над *роботниками*<,>. И ежели не *хочетъ* *бут*, то коня би оногo моего *отдалъ*<,>. И онъ *охотно* *отказаль*, же «буду *конечно*» и *руку* на томъ *далъ* мнѣ<,>. А 27 числа, не *дочекавшись* его, *послаль* я кѣ нему своего *служителя*<,> *жебн* приходилъ *албо* коня *вернулъ*. И онъ, коня *замкнувши* у себе в *коморѣ*, *самъ* *пришолъ* съ *грошми* *досталними* ко мнѣ<,> хотячи оние *отдаст*. Которіе и *даваль*, но не *всѣ*<,> и я оних не *приняль*<,>. Толко *вопрошуваль*, для чего онъ, по *уговору* и *вчерашному* слову, не *идет* на *греблю*<,>. И онъ *отказоваль*<,>: «Я, де, *торгомъ* коня *взяль*, *потому* и *денги* тебѣ *отдаю*<,>». И *сталь* жестоко *говорити* и *ругат* мене<,>. И я зѣ *жалю*, не *витерпѣвши*, // *велѣль* его *положитъ*<,> и *канчукомъ* *разовъ* з *десят* *затяль* *самъ*<,> и въ *шоку* его *ж* *разъ* *вдарилъ*, чи по *вибитю*, чи *наперед*, не *упомню*<,>. И *задержавши* его, *Калчиновца*, у себе<,> *послаль* до *дому* его *слугу* своего по коня<,> и *шапку* *Колчиневцеву* *далъ* для *знаку*<,>. И *якъ* *привели* мнѣ коня оногo<,> такъ *заразъ* *отпустилем* *Калчиновца*<,>. А *самъ*, *прибравшись*, на *хутор* *мѣлемъ* *ехать*<,>. И *уже* зѣ *хати* *вийшолъ*<,> въ *ганокъ*<,> — *аж* *атаман* *городовий* *Ананась* *Ворожбитъ* *стрѣлся* съ мною. И *заразъ* до *грудей* моих *коснувшись*, *воспятиль* мнѣ *ити*<,>, *мовячи*<,>: «*Стой*, *куда* *идешъ*<,>? За *тобою* *дѣло* *естъ*<,> я *тебѣ* *судіа*». Що я *почувши*, *сказаль*<,>: «Если *ти* *судіа*, *прошу* *сидѣти* и *роspитат*, *якъ* *дѣялося*<,>?». А съ нимъ *пришолъ*, *там* же *вкупѣ*, и Яковъ Колчиновець съ *женою*<,> и *компанѣйцовъ* *три* *члвка*<,> и *атаманъ* *села* *Сохачовъ*<,> *которий* *особливо*, за *дѣломъ* до мене, *приходилъ*<,>. И *тогда* *ж* *атаман* *городовий* *сѣлъ* въ *ганку*, и я с нимъ<,> и *почал* *росказоват* ему *завод* свой с *Калчиновцемъ*<,>. А *Колчиновець*, *стоячи* тамъ, *ругаль* мене *самъ* и *жена* его<,>. О *чемъ* я *тогда* *ж* *протестовался* *перед* *атаманомъ*, *просячи* *разсуждения*<,>. Но *атаман* *отвѣтствовалъ*<,>: «*Жаль*, де, *уваги* не *маетъ*<,>, *що* *ти* его *былъ*<,>». И *сам* к *тому* *напаль* мене *ругати* и *зараз* *сказаль*<,>: «*Коня*, де, *отберѣте!*» *Которий* *тогда* въ *колясцѣ* *запряженный* *былъ*<,>. И *вишолъ* зѣ *ганокъ*. А я *отказоваль*<,>: «*Нехай* *коня* моего не *берут*, *бо* не *дам*, *але* *дубиною* *прожену* *того*o, *кто* *би* *мѣлъ* *братикъ*<,>. *Нехай* *суда* з *мене* *ищетъ*<,>». А *атаманъ* *противъ* того *сказаль*<,>: «Я, де, *самъ* *отбѣраю* *коня*<,>». И *вдарилъ* мене въ *груди*, *говорячи*, же «и *само*o, де, *тебе* *звѣжаю*<,> *бо* я *такихъ* *продаваль*<,>». Въ *чемъ*

¹ Далі чорнило змінене, блідіше.

сесилаюся [!] на тих же компанѣйцовъ и на атамана съѣско[о] сохацко[о]⟨,⟩. И онъ, атаманъ, зругавши мене и коня не взявши, съ похвалками пошли за двор⟨,⟩. А я, съѣвши въ будку, хотѣлъ внехатъ зъ двора⟨,⟩. И в томъ часѣ сказано мнѣ: въ дому уже сѣдятъ, под воротами⟨,⟩ знатъ, не хочаючи мене пустить зъ двора⟨,⟩. И я сталъ говоритъ голосно: «Если бы хто мѣлъ мене не пускати зъ двора⟨,⟩ то забю зъ пѣстолета⟨,⟩ или шаблею порубаю⟨,⟩ бо я не утеклий члвкъ⟨,⟩. Ежели кому виноватъ, нехай судомъ на мнѣ доходятъ, а нехай не граблятъ и не розбиваютъ мене под моимъ дворомъ⟨,⟩». И моя жена, видячи тое, посилала сохацко[о] атамана за ворота, просячи, жеби отишли прочъ⟨,⟩ «бо которогось забетъ, де, муж мой⟨,⟩». На що атаманъ городовий отвѣтствовалъ⟨;⟩: «Я, де, его оружжя не боюся, бо знаюс на томъ, что не вистрелить⟨,⟩». А я, заправивши пѣстолетъ, сталъ виездитъ и говорилъ⟨;⟩: «Дайте мнѣ покои, бо когос забю⟨,⟩». И повторилъ тие слова⟨;⟩, жеби суду зъ ¹ мене іскали, если в чомъ винень есмъ⟨;⟩. И знову килко разий тое ж ім говорилъ⟨;⟩, что «забю когос. Не разбивайте мене, бо я не утеклий члвкъ⟨,⟩». Но онъ, атаманъ Ворожбитъ, не слухаючи то[о], кунтушъ зъ себе скинулъ⟨,⟩ и сталъ выпрягатъ у мене коня⟨,⟩. А я, взявши пѣстолетъ, хотѣлъ стрѣлять и намѣрилъ на нег[о]. И зпустивъ курока⟨,⟩ толко спалило на пановца, а не вистрелило⟨,⟩. А онъ, не могучи скоро выпрягти коня, сталъ ножемъ супоню розрѣзовати и орчикового зъ шлей // зъ шлей викидатъ⟨,⟩. Що я увидѣвши, съкочилъ з будки коней боронитъ⟨,⟩. И онъ до мене съ ножемъ кидался⟨,⟩. А я, не мѣючи чимъ боронитися⟨,⟩ вихвативши кордикъ, сталъ его плазаватъ, а между тѣмъ и ранилъ его на руцѣ⟨,⟩. А чи стихомъ кололемъ его⟨,⟩ чи ни, не упомѣню⟨,⟩. Компанѣйци же, которые були, такъже и Калчиновець до мене не кидалися, но стояли оподаль⟨,⟩. А я, оборонивши коня, поехалъ оними въ будцѣ до хутора⟨,⟩. На чомъ и подписуюся рукою моею⟨,⟩ же праведно сознаю⟨,⟩

Къ сему допросу муюму Иванъ Фалчевѣскийъ руку приложилъ ².

Допрошуванъ послѣ того Яковъ Калчиновець, козаць и житель короповский⟨,⟩ з которого причини <(:)якъ вишь показано<(:)> ³ заводъ стался⟨,⟩ были ли онъ при побой атамана короповского Аданаса Ворожбита⟨;⟩.

Отвѣтствовалъ такъ⟨;⟩: «Былъ, де, я при томъ⟨,⟩. А напередъ мене самого Иванъ Фалчевскийъ билъ, зъ таковой причини<(:)>. Купилъ, де, я сего року в лѣтѣ у того Іваница коня за осмъ копѣ⟨,⟩ и далъ ему полсема золотого о свѣтй неделѣ, а досталние мѣлся ему жъ отдать о Филиповихъ запустахъ, сего ж року⟨;⟩. А недавно, прошлого мѣся септеврня, за двѣ неделѣ с лишкомъ перед симъ⟨,⟩ прислалъ до мене слугу <(:)а якъ зовутъ его, не знаю<(:)> онъ, Іваница⟨,⟩ требуючи, жебимъ пошолъ къ нему на греблю его робити⟨,⟩. И я, забавень будучи, не пошолъ⟨,⟩. Теди онъ повторе прислалъ слугу своего ж, Михайла, до мене⟨,⟩ жебы одобрать коня оного⟨,⟩. Толко жъ я, не давши коня⟨,⟩ самъ къ нему пошолъ съ грошми, чтобъ совсѣмъ за оного

¹ Літера з виправлена з м.

² Почерк підпису інший. Далі чорнило змінене, таке, як і на початку документа.

³ Слова «вишь показано» на місці витертого напису.

[illegible]

сплатитися<,>. А когда явился пред него<,> тогда он, вопросивши мене<:> «Для чего<,> де, коня не отдаешь<,>?» — и послышавши от мене такой отвѣтъ<:>, что я одного купилемъ у него жъ за осмъ копъ и принеслъ гроши для расплатки<,> заразъ мене вѣдариль вѣ шоку и крикнулъ<:>:

«Дубини<,> де<,> на скурвого сна // сна<,>!» И такъ мене один слуга его, схвативши за чубъ, повалиль на землю и сѣлъ на головѣ мнѣ, а другой на ногахъ<,>. А самъ Іваниця началъ бити мене канчукомъ без милосердия и билъ<,> поколя ему схотѣлося<,>. Потомъ Михайло, слуга, вѣзавши шапку мою, побѣгль до жени моеи в домъ, для значка, жебы коня одного отдала, якобы по моему приказу<,>. И такъ коня моего отобралъ<,> и привел до Іваницъ вѣ дворъ<,>. А я, безъ шапки, вишовши зѣ двора его а видячи, же и бито мене и коня вѣзато<,> занеслъ жалобу свою до наказного на тотъ часъ сотника Івана Харитоновъ, за отлучкою самого сотника вѣ Глуховъ<,>. И наказный сотникъ, призвавши атамана городского Ворожбита, который тогда отводилъ квартири компанѣйцямъ, по мѣсячное приехавшимъ<,> послалъ его съ мною до Іваницъ спросить, за що мене билъ такъ нещадно и безправно<?>. И онъ, атаманъ, съ мною и съ теми жъ компанѣйцами, по случаю тогда пригодившимся, пришовши вѣ домъ до одного Іваници и поздоровившись<,> скоро толко спросилъ о мнѣ, за що билъ мене<?>, заразъ, не давши вѣ разговоръ, сталъ кричатъ: «Дубини<,>!» И мовилъ: «Ты, де, атаманъ, мнѣ не указчикъ<,>. Я, де, бунчуковий товариш<;>». И сталъ его ругат и бит безъ всякой пощади<;>. О чемъ могутъ компанѣйцы оные, которне при томъ були, сознатъ лучше<;>»

Къ сему допросу, по прошенію Якова Калчиновця, Маѣмъ Григориевъ Воропай<,> писаръ сотенный короповский<,> руку приложилъ<:> ¹. Григории // Григорий Семеновъ, компанѣецъ полку Часникового, вѣ допросѣ засвѣдѣтельствовалъ<:> «Приехавши, де, я съ товаришемъ до Коропъ<,> просилъ о квартирѣ старшини<,>. И атаманъ городской коропский Афанасъ Ворожбитъ<,> идучи до Іваници Фалчевского за дѣломъ<,> с которого дѣла заводъ и побой тотъ стался<,> первой казалъ намъ<;>: «Не йдѣте, де, со мною<,> бо вамъ дѣла туда нѣтъ<,>». А потомъ, когда ми отказали<,> же его остатися не можемъ, для того чтобъ уже намъ не искать его за квартирою<,> велѣлъ намъ ити съ собою, жебы по дорожѣ где, идучи назадъ отъ Іваници, квартиру намъ опредѣлити<,>. И ми с нимъ пошли<,>. А когда пришлисмо до Іваници, и атаманъ Ворожбитъ, распитавшись о здоровю<,> теди Іваница спрощувалъ его: «За чимъ пришли<,>?» И он, атаманъ, отказалъ<,> же за козакомъ Калчиновцемъ, отъ него побитимъ, допрошуватися, за якую вину одного побилъ<,> безъ вѣдома и суда старшинского<;>, самъ себѣ даючи судъ и право<;>. И он, Іваница, отказовалъ спорно: «Я, де, васъ не смотрю<,>. Я бунчуковий товаришъ». И позмагалися<,>. Самъ же Іваница тогда, сѣвши вѣ будку, куда въездилъ<,> а атаманъ городской, увидѣвши коня козацкого, Калчиновцевого, казалъ<;>: «Если, де, то твой, козаче, конь, то озмѣмъ его, бо ти, де, купилъ одного<,>». И хотѣлъ того коня отобратъ<,>. А Іваница, вихопившись зѣ будки, ухва-

¹ Почерк підпису змінений.

тиль въ хатѣ пѣстоleta<,> и вибѣгши, стрѣляти хотѣль<,>. Только жъ на пановцѣ спалило, а зѣвнутра не випалило<,>. И заразъ началъ корди-комъ, при себѣ бившимъ, рубат атамана, куда луча<,>. Але атаманъ, ухил-ляючися всячески<,> рукъ тилко свойхъ<,> которыми // которыми уклада-ся, не могъ охранить. Которого руки и порубаль<,>. И штихомъ кололъ, не вѣважаючи, куда могъ досягнути<,> такъже и плазомъ, и рубомъ того жъ своего корда билъ атамана<,>. Когда же увидѣлъ пролитие кровъ<,> сѣл въ будку и скочилъ, не вѣдаю, куда<,>. А атаманъ, порубании велми будучи, не токмо пойти, лечь и постояти не могъ<,>. И звонтпивши въ себѣ, на зем-лю послонился<,>. Где вѣзвесь зийшол кровю<,> бо зѣбитъ много кровъ з него текло<,>. Если бъ индуктар коропский, нагодившися тамъ, не замо-вилъ<,> который и воду на него лилъ, и оцту давалъ ему пит, от чего он, ата-манъ, ощутился и в себе мало пришель<:>. Однако жъ поднятися з мѣстця не могъ<,> але на возъ его зложено и попроважено до господи вѣмѣсто мертвого<:>¹. А с ножемъ онъ, атаманъ, до Іваници под часъ то[о] заводу не кидался<,> и ножа въ руках не держаль<,> и по грудях его не билъ<,>».

К сему сознатоу Григория Семенова, компань[й]ца, по порошеню [!] его, Павелъ Комисаръ руку приложилъ ².

Другий компанѣецъ, товаришъ Григориевъ<,> Прокопъ Чорний, до-прошуванный о том же, посвѣдчилъ сказкою своею въ всем такъ<,> якъ и Григорий виш реченний<:>.

К сему сознатоу Прокопа Чорного, по [п]рошению его, Павелъ Коми-саръ руку приложилъ.

Якимъ Бахматокъ, атаманъ села Соха[чо]въ<,> при том же побой и порубъ атамана городского, купно с компаньйцами, бывший ³, в допросъ засвѣдителействовалъ<:>: «Когда пришоль, де, атаманъ городской Ворож-битъ<,> и ми с нимъ, до дому Іваници, и поздоровившися, сталъ питат, за якую вину козака короповского Якова Калчиновца канчукомъ былъ, не тре // не требуючи зъ него суда и справедливости<,> ежели въ чомъ вино-ват, у начальниковъ сотеннихъ<,> теди первой Іваница отвѣтствовалъ такъ: «Я, де, не под вашею комендою<,> бо я бунчуковий<,>». А потомъ, якъ ска-залъ атаманъ, же «тебѣ власти нѣтъ такой, чтобъ сотеннихъ козаковъ без повеления старшинского грабити<,>» такъ он сталъ лаяти атамана<,>. И тог-да из двора кудасъ виездилъ<,> упрягши у шлею коня Колчиновцевого, за якого споръ стался<,>. Которого атаманъ обачивши, по прошенію Калчи-новца, хотѣль з шлей викинути<,>. А Іваница, вискочивчи зъ будки, зъ задалчнвостю досталь пѣстоleta<,> и курокъ зѣвювши<,> запалилъ на атамана. Только на пановцѣ огонь сѣхватился, да не випалило<:>. Чего ради он, россердившися, кинулся до корда и началъ онимъ атамана плазоват, рубат и колот, куда луча, без уваги<,>. А потомъ, вѣсѣдши въ будку, и поехалъ зъ двора прочь<:>. А атаманъ ⁴, побитый и ізраненный, остался за-ледво в живихъ<,> и положился на землю<,>. С которого ранъ кровъ велми

¹ Почерк наступного речення змінений, чорнило блідіше.

² Почерк цього і наступного підписів інший.

³ Літера ы правлена писарем, нечітка.

⁴ Літера м виправлена з н.

ишла<,>. И тогда індукѣтар Лукянъ Криштофоровъ, нагодившись, обливалъ его водою и оцтомъ заливалъ, поколя атаманъ къ чувству пришолъ, бо от многого течения кровѣ обомлѣлъ былъ<,>. Потимъ, узавши его на возъ, отвезли въ домъ<,>. А болше сего ничего я о той справѣ не вѣдаю<;>». А доложилъ и сіе Бахматокъ, сохацкій атаманъ, что атаманъ городовый Ворожбит не билъ Іваницу по грудяхъ, и съ ножемъ до его не кидался<,> и ножа въ рукахъ не имѣлъ под час ссори<,> бо изроду ножа при себѣ не носит<,>. Також и супонъ у хомута не розрѣзовалъ<,> толко коня, на орчику будучого, отвязат ¹ и зѣ шлей викинут хотѣлъ<.> ² //

5 зв Петро Рокочий, церуликъ коропский, который въ тиждень, да Іванъ Лагуза, ученикъ его, который заразъ, того жъ дня, по порубѣ и увѣтчу атамана городского<,> от Іваницы затѣянномъ ³<,> стали оного опатроват<,> въ допросѣ явили<,> же «сперва рани оние великодѣравіе и глубокие были<,> такъ что въ рану на локтѣ правой руки палець вѣлѣзти могъ<,> а от побою опухъ збытый на лѣвой руцѣ, къ плечу, былъ и синяти страшные<,>. Когда же смаровати оние стали<,> тогда на лѣвой же руцѣ, нижей пахви, опухлость, албо якиись кгузъ болший narослъ, величиною якъ бы калачъ чеховий<,>. Потимъ знову смарованія чинили и холодное клали, поколя ажъ оттухло<,>. А в раны гнотъ запускали и ннѣ, де, еще запускаемъ<,> ибо зѣ лѣвой руки и зѣ долонѣ, которая вѣподовжъ, меж палци, ростята<,> отоку немало и теперъ исходить<,>. И развѣ за десят недель вѣпредъ можемъ его, при бжой помощи, зѣлѣчити<,> щоденно два рази опатруючи<,>. А перед симъ и по три, и по четири рази оного опатровали<;>».

По прошенію Петра Рокочого, церулика<,> и ученика его, къ сему ихъ свѣдѣтельству Яковъ Довггеля руку приложилъ<.> ⁴

Кромѣ тихъ вишѣ писанныхъ допроснихъ рѣчей и свѣдѣтельствъ людскихъ<,> въ якомъ онъ, атаманъ раненнии, состояній найдуеться<?>, ходилисмо самы, съ паномъ сотникомъ короповскимъ и протчійми, въ домъ его смотрѣть<,>. А якъ показалось<?>, о томъ особливый осмотръ, или оддукція, на писмѣ, за руками, сочиненная, при семъ розиску приложена автентикомъ.

1728 году // 1728 году<,> октоврия 12 дня<,>.

6 Ми, нижей подписавшийся, посланние от боку рейментарского<,> въ присутвій пна сотника короповского<,> Григорія Трофимова<,>, пна Іакова Довггелъ<,> значкового ⁵ товарища<,> такожъ п. Івана Филонова, атамана гармашѣского<,> атамана села Рожественнаго<,> Логвина Сохи<,> а зѣ сторони ратушнихъ — п. войта короповского Савѣви Панкова<,> бурмистра Федора Тумченка<,> да войскового стелмага⁶<,> Демяна Захариева<;> и инихъ<,> осмотровали ранъ и побоевъ атамана городского короповского Аѳанасія Ворожбита<,> учиненнихъ ему, атаману, от Іваницъ

¹ Літера а перероблена з и.

² Підпис відсутній.

³ Літера ь виправлена з го.

⁴ Почерк цього і наступного абзаців різний.

⁵ Літера ч виправлена з к.

⁶ Так в рукопису.

Фалчевського, протекціанта бывшої гетманової пнѣй¹ Скоропадської<,>. Який побой и рани учиненні преж сего за двѣ неделѣ<,>. А в осямотрѣ томѣ видѣли<.>²

Первое, рану великую на лѣвой руки долонѣ, *от* состава чрезъ всю долонѣ, помижѣ³ палѣцѣ мизинний, где и другого палѣця шматокѣ *от*-*тять*<,> *от* чего *он*, атаманѣ, двома середними палѣцями не владѣть<,>. Вѣторое, на правой руцѣ, подлѣ самого локѣтя, рану глубокую, *знат*, штихомѣ нѣкоторимѣ учиненную<.> 3. Еще видѣлисмо платте⁴ его, атаманово, все окривавленное⁵<.> 4. Особливо же знаки побоевъ на лѣвой руцѣ — жов-
тоствѣ⁶ и понаросталие гузѣ<,>. Пятое, *он* же, атаманѣ, *од* того побою и увѣтча, ранами заданого, чрезъ двѣ неделѣ весма болний лежить и с по-
стелѣ вѣстат и рушитися не можетѣ доселѣ. И у великой трудности и в небезпеченствѣ жития своего зостаєть<.>

Семенѣ Карпѣка, товаришѣ бунчуковий<,> да Семенѣ Столповский, товаришѣ войсковый, посланный рейментарские⁷.

Григорий Трофимовѣ, сотникѣ короповский<,>.

Яковѣ Довкгеля. //

Иванѣ Филоновѣ, атаман гармаский<,>.

Логвинѣ Соха, атаманѣ села Рождественного<,>.

Войтѣ⁸ короповѣский Сава Панченко<,>.

Федор Тимофѣевѣ, бурмистѣрь<,>.

Демянѣ Захариевѣ<,> стелмахѣ войсковий<,>.

Писар сотенний Маѣзим Воропай руку приложилѣ<,>.

*73. Слѣдство у справѣ про бѣйку мѣж Григорієм Мигалевським,
пресвітером церкви Рѣздва богородицѣ у м. Конотопѣ, з комісаром
Тимошем, Леонтієвим сином, що заступився за матір Явдоху,
побиту пресвітером*

4 листопада 1728 р.

Конотопська сотенна канцелярія

Нѣжинського полку

Подаеться за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 2613. Документ — оригінал, скріплений на арк. 9 зв. червоною сургучною печаткою у формѣ кола діаметром 16 мм, із стертими зображеннями та написами. Складався учетверо, як лист. Арк. 8 зв. — 9 чисті.

7 Року 1728<:>, мсця ноемрія, 4 д<:>.

¹ Літера *ѣ* перероблена з іншої.

² Порядкові номери (слова і цифри) наступного абзаца підкреслені писарем прямими лініями.

³ Слово перероблене, мабуть, з «поузь», нечітке.

⁴ Перша літера *т* залита чорнилом, нечітка.

⁵ Пункт дописаний між рядками.

⁶ Літера *ж* правлена писарем, нечітка.

⁷ Почерк цього та наступних третього і сьомого підписів різний.

⁸ Літери *ой* перероблені з інших.

Розискъ<,>, по указу ясновельможного добродѣя его ¹ мсти пна гетмана, по челобитію іерея Григорія Мѣгалеvского, презвитера ² церкви Рождества бци конотопского<,> в заводѣ и побой з Тимошемъ, Леонтіевимъ синомъ, комисаромъ конотопскимъ же, чиненъного<,> пред нами, урядомъ сотеннимъ и людьми честними, ниже подписанными<:>, составленъ слѣдующимъ образомъ<,>.

Отць Григорій Мигалевскій в поданной своей ясновельможному добродѣевъ его мсти пну гетману челобитной жалобу свою предложилъ<,> что прошедшаго октоврія мся 15<:> д. запрошенънии онъ бил Иваномъ Симоненкомъ, конотопскимъ мещаниномъ, в его домъ<,>. Куда помянутой комисар Тимош, Лесков синъ, разбоинически самопят нашедши и без всякой роспитки перве безчинъно его, священника, ругалъ<,> а потомъ, похитивши за волосы, довольно по двору волочил и билъ<,> и очеретину, срѣбромъ оправъну, ѡтбилъ<,>. Отъ которого бою вѣкарій его и господаръ Симоненъко оборонили<,>.

Противъ оной жалобы Тимушъ, Лесков синъ, комисар конотопский, въ отвѣтной своей на імя ясновельможного добродѣя его мсти пна гетмана челобитной, намъ, уряду Конотопскому и присутствующимъ, поданъной<,> свою жалобу предложилъ<,>. Имѣючи, повѣдает, онъ за городомъ Конотопомъ, подле его, попового, фолдварка<,> и свой з виницею дворик<,> с которог[о] его ж, комисареви, поросята въ огород попов прошедшаго октоврія мся, средних числъ (на якомъ <:>якоби уже жадного, чтоб учинилась шкода, пожитку не било<:>), попод ворота улѣзли<,>. Которіе онъ, попъ, у хату пустую, на томъ фолдварку стоячую, зачинилъ<,>. Матка его, комисарева, пошедши туда, за оними поросятами<,> его, ѡтца Григорія, просит<,> и не заставши оного на огородѣ, хотѣла якоби свой поросята у хатѣ оглядѣти<,>. А ѡнии священник, будучи у Ивана Симоненъка, тамъ поблизу мешкающаго<,> за извѣстіемъ ему, попу, отъ его ж школьного молодика, прибѣгши туда, на огородъ<,>, первіе чрез тин очеретиною своею кинувши, вдарилъ ей<,>. А потомъ, увоишедши у огородъ, билъ нещадно трикrotnie, называючи курвою<,> и дякамъ приказовалъ еще в колоду до шпнталѣ взять<,>. О чемъ на тотъ гвалтовний побои збѣгшіес люди, нижеіе описантіе, в свѣдѣтельствѣ своемъ показали<,>. И когда онъ, комисаръ, по извѣстію отъ посланъног[о] к нему с того побою члвка<,> туда, мовит, пришолъ<,> то заледво живу матку свою увидѣвши, мусѣлъ у двор Симоненков до его, ѡтца Григорія, пойти<,>. Куда пришедши, спрошовалъ его, отца Григорія, за что так нещадно его матку побилъ<,>. И услышавъши отъ него, попа, таковыи // таковой отвѣтъ<,> же «билъ,— мовит,— я матер твою, курву, чтоб з ѡгорода моего поросят моих не выпускала, понеже тіе занялъ я у своемъ ого-

¹ Слово пошкоджено вологою, нечітке.

² Частина слова «пре» нечітка, тому що папір пошкоджений вологою і частково про-
рваний.

родѣ, то уже мой *сум<, >*» и сказалъ ¹ комисар: «С поросятами себѣ якъ зна-
еш, тилко *матки* моєи не бит било тебѣ та[к]имъ ² нещаднимъ боемъ<, >» че-
го по правиламъ свѣщеническому чину Грицику чинити не *надлежит<, >*».

А онъ, оцъ Григорій, назвавши его, комисара, слодѣмъ: «Ти ли, — мовит, —
мене учишь<, >?» — ударилъ по зубамъ очеретиною аж до крове<, >. Онъ, ко-
мисар, не стерпѣвши, дерзнулъ и его, попа, за волоси<, >. Где и попада его,
отца Григорієва, за волоси его же, комисара, терзала<, >. И *от* того бою
Симоненко, господарь, розвелъ их<, >. А в том часѣ комисарову матку,
которая хотѣла сына своего боронит, вѣкарии его, *отца* Тихоній Бублик,
перве палицею вдарилъ ей, а потомъ полхнул<, >. Которая на землю впад-
ши, палець вивернула<, >. *От* якого бою, повѣдають, болѣзнявала жестоко
и исповѣдана<, > и ннѣ не может к первому приити здравію<, >. И потомъ,
когда оцу протопопѣ ³ конотопському онъ, комисаръ, з маткою своею на их,
поповъ, жалобу свою заносили<, > то призивани били пред *отца* протопопу
оніе попи<, >. И тамъ, не конча своего заводу, оцъ Григоріи с хати про-
топопскои, не слухаючи нѣкого, побѣгълъ<, > а вѣкарій его билъ осаженъ на
дзвониць<, >. Которій без вѣдома *оттуду* и зишолъ<, >.

По такои више означеннихъ обѣхъ сторонѣ, скаржачои и *отвѣтующои*,
жалобѣ, призивани при томъ бою и заводу будучіе люде<, > в допросахъ сво-
ихъ совѣстно в нижей описанномъ ⁴ свѣдѣтельствѣ сознали сіє<, >.

Іванъ Кирпичъ, жител конотопский, под совѣстію христіанскою со-
зналъ: «Видѣлъ я, — повѣдает, — якъ приишла Евдоха, комисарова матка,
до попового[го] огорода<, > и чрез тинь у огородъ перелѣзла<, >. А когда уже из
огорода выходила, хотѣла ворота *отчинити<, >*, оцъ Григорій вибѣгъ *от*
Симоненка<, >. И перве чрез тинь очеретиною ударилъ<, > а потомъ, у ворота
убѣгши, говорилъ: «Начто ти, курво, выпускаешъ поросята<, >?» И бил
кулакомъ<, >. А она, Евдоха, просила: «Не бии мене, *отче*, нехай тебѣ и
поросята<, > бо я и такъ недужа<, >». А *отца* Григорій, за плече еще взявши,
билъ по шій кулакомъ же двома рази<, >.

8 Степанъ, Ілленковъ зятъ, сознал совѣстно, что «и я, — повѣдает, — ви-
дѣл тилко тое // тое, якъ оцъ Григоріи прибѣгъ до огорода<, > (а *откуду*,
не вѣдает<, >) и кинулъ чрез тинь очеретиною на матку комисареву<, > и вда-
рилъ<, >. А потомъ, убѣгши у огородъ, за плечи узялъ и бил по шій кулакомъ
доволно, зовучи курвою<, >. Которая кричала гвалту и просила его: «Будь
млстивъ, не бии мене, нехай тебѣ и поросята<, >». А онъ, оцъ Григорій, бю-
чи<, > дякамъ приказовалъ, чтоб еще до шпиталѣ у колоду взяли<, >. *От*
якого бою она, комисарова матка, заледво з огорода вишла, за оплотъ взя-
вши<, >».

¹ Частина слова «алъ» пошкоджена вологою, папір прорваний.

² Папір на місці літери к прорваний.

³ Літера ь виправлена з у нечітка.

⁴ Друга літера о правлена писарем.

Івань Симоненко по своєї совѣсти сознавъ<, >, что будучи онъ у Марка Юрченка, рѣзника, на подпитку<, > где и оцъ Григории билъ<, > «а оттуду я до себе кликнулъ его, отца Григорія ¹. И сидѣли в мене<, >. Куда пришовъ его, отца Григорія, школнии молодик<. > Романъ Набока и сказал, что «в огородъ вашъ пошла Евдоха, комисарова matka, поросят випуска-ти<, >». А поросята били в хатѣ пустои отца Григорія, у огородъ стоячи, заперти<, >. И оцъ Григории туда побѣгъ. А я за нимъ не ходилъ и не видѣлъ, что между ними чинилос<, >. А когда пришол повторе оцъ Григории до мене<, > говорилъ мнѣ: «Побив я,— мовит,— ей, Евдоху<, >». И сѣлъ вдругое<, >. А потомъ пришолъ Тимофѣй ², комисар, з маткою своєю и говорилъ: «За что ти матку мою побилъ, Грицику<. >?» Онъ, оцъ Григории, отказал: «Ти ж, комисарчикъ<, >!» И вѣдарилъ по зубамъ очеретиною<, >. А онъ, комисар, похватил за волоси отца Григорія и подгорнулъ под себе<, >. А попадя Григоріева, там будучи<, > его, комисара, за волоси терзала. И от того бою их<, > я, Симоненко, розвель<, >».

По такому више писанному свѣдѣтельству<, > егда чиненна между жалобливими на урадѣ<, > конѣтroversія<, > а паче когда вичитована пред всѣми отвѣтнои стороны челобитная<, > онъ, оцъ Григорій, не дожидаясь судового, по указу ясневѣлможности вишои, всказанъя<, > и совершенно не висулавши розискующихъ разсмотрѣнія<, > из ратуши побѣгъ<, >. Между которыми жаднои сатисфакціѣ учинити било не можно<, >. Сего ради ихъ заводу на ратуши Конотопскои виписаннии розискъ до висоце поважно[о] ясневѣлможности вишои разѣсмотрѣнія отсилаемъ<, >.

Люде, при сем розиску будучіе<, >.

Даньло Афанасіевычъ, атаманъ городовій и наказній сотникъ коно-топскій.

Стефанъ Кузюренко, войтъ конотопскій.

По повелѣнію пна сотника наказно[о]<, > и войта<, >, что они непис-мени<, > Конотопского ратуша писар Стефанъ Михайлов<, > вмѣсто их руку приложилъ ³.

Васил Прасоль<, > Івань ⁴ Суръ, козаки и жители конотопскіе, и про-чіе люде<, > честніе. //

9 зв.

Великаго гдра ншого его імператорского влчтва войска Запорозжского обойхъ сторонъ Днепра гетману<, > ясневѣлможному его млсты пну Даньилу Апостолу<, > велце мнѣ премлстивому пну<, > и всеблгонадежднѣишому пат-рону<, > и великому добродѣвѣ, вѣспокорственн ⁵.

¹ Друга літера и напівзлита з наступною літерою я.

² Частина слова «Ти» перероблена з «ми», перед словом виторто писарем «ко».

³ Попередні підписи утворюють колонку праворуч, наступні — нижче, ліворуч.

⁴ Літера а правлена писарем.

⁵ Напис на третій згори чвертці аркуша, що утворювала верхній бік конверта.

74. Слідство у справі про привласнення садиб та інші кривди,
учинені жителям м. Ромнів колишнім лубенським полковником
Андрієм Марковичем

17 листопада 1728 р.
Роменська сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 2724. Документ — оригінал, скріплений на арк. 18 червоною сургучною печаткою у формі восьмикутника розміром 22 × 22 мм, із витертими зображеннями та написами. Складався учетверо, як лист. На полі угорі праворуч арк. 11 позначено іншим почерком і чорнилом, мабуть, у Генеральній військовій канцелярії: «Под(:). ноев. 25, року 1728» (позначка повторюється на полях унизу арк. 13 і 15). Арк. 11 зв., 13 зв., 15 зв. і 18 зв. чисті. Після арк. 13 зв. — два чисті нунумеровані аркуші. На арк. 16—17 зв. — інші документи.

11

Ясневелможній мѣщѣ пане гетмане<,> пане нашѣ милостивѣйшій<,> и единій добродѣю<.>!

Города ншого Ромна жители приходили до насѣ, врядовихѣ, на ратушѣ, обявляючи з немалимѣ жалемѣ крайніе свой обиди, от бывшего полковника лубенского п<:>. Андрея Марковича починеніе, в томѣ<:>, что когда онѣ, п. Марковичѣ, зачавши себѣ в городѣ Ромнѣ доми строити, на Зеленского мѣстцу, тогда, болшаго ради распространенія дворового<,> поотнимавѣ вѣ оних пляци, подгорнул под себе, к тому Зеленского мѣстцу, насилно, не платя за оніе никому з нихѣ денегѣ<,>. А нѣкоторимѣ хоча й и далѣ в замѣну другіе мѣстца<,> однакѣ, де, пенніе<:>. И в таковой своей обидѣ просили до вшей пнской ясневелможности ншого врядового за собою вложенія ся<:>.

Прето мы, по долгу званія нашего, до вашей пнской ясневелможности за помянутими гражданами своими, з обявленіемѣ сицевихѣ ихѣ обидѣ, пишучи, всепокорнѣе просимѣ<,> показати милостивое рейментарское в томѣ на їхѣ призрѣніе<,> по котором бы они, за щасливимѣ вашей пнской ясневелможности рейментомѣ, получили в такой своей обидѣ нагороду и не были вовся обидими. А сколько тыхѣ пляцовѣ и у кого іменно отнято<,> приложеніе zde жалобніе являютѣ записки<:>.

Особливо же о пляцахѣ покойного Зеленского, по слѣдствію и по допросѣ ншомѣ стариннихѣ людей<,> яковимѣ образомѣ оніе ему, Зеленскому, во владѣніе ¹ были прійшли<,> и по чому нѣкоторые з обывателей роменскихѣ<,> люде на оних жилѣе свое мѣють<,> что хто созналѣ<,> от тихѣ сказки взявши<,> под высокое вшой пнской ясневелможности разсмотреніе при семѣ посилаемѣ<,>. И себе милостивому рейментарскому всенижаншим уклономѣ вовѣряемѣ респектови<,> яко есмы<.>

Вшой пнской ясневелможности всенижаишіе слуги<,> и подножки<.>

¹ Далі писар написав «ему» і підкреслив, виправляючи помилку.

Семень Остапович, сотникъ роменъский ¹.
Данило Савоско, атаманъ городовиц<,>.
Андрей Павловъ, воить роменский, з бурмистри ².
1728 году, ноеврія ³.
Ромень. //

12 1728 году, ноеврія 17 дня.

Сказка Михайловой Шкляренкова о пляцахъ Зеленского: «Пляцъ еденъ<,> где живеть Мартиниха Котлубайка<,> другій ведле ей, где живеть калачница Савковна<,> два пляци, зъ которыхъ п<:>. Корсунъ, хоружій полковій лубенскій, одинъ купилъ въ Кгрека, зятя отца Васи́ліевого, а зят его купилъ в Брижоватой<,> и другій к тому занялъ<,> а Брижоватая купила въ Лендихи<,> а Лендиха в кого купила, не вѣдаю<,> пятій, где живеть Остапъ Бондарь, были во владѣній Зеленского<,>. А чи куплею онъ мѣвъ<,> или дароваль хто его, не вѣдаю<,>. Також и тіе люде для чо[о] на нихъ стали жит, не знаю<,> могут они сами лучше про тое сказати. Только знаю<,> что Зеленскій в Якова Ткача<:>, которій живаль помѣжь дворъ <(:>якимъ нѣ владѣть п<:>. Корсунъ<:>), куповаль и в замѣну даваль<,> однакъ Ткачъ не продалъ и в замѣну не далъ<,>. На которомъ дворѣ жена его, Ткачиха, и теперъ живеть<,>. А что еще шмать пляца, межи дворами<,> Котлубаичинимъ и Бондаревимъ<,> в занятію ихъ же имѣється, тымъ покойній муж мой дароваль Зеленского<,>. Что же еще другіе люде<,> близъ тыхъ пляцовъ живут<,> яко то Любикумъ и протчіе<,> то тіе мѣста были ли заняты Зеленскимъ, я не упомяну<,> понеже еще Зеленскій не зовсѣмъ былъ постройвѣся<,> якъ тилко еще было зачатю хати ставити, саме тамъ<,> где живутъ Котлубайка<,> и калачница Савковна<,>. А обо всемъ томъ можеть лучше памятати Яковиха Ткачиха<:>»

Сказка Маріи Лендихи о пляцу Зеленского, где живѣ Кгрекъ, отца Васи́ліевъ зят<:>: «По руйнѣ шведской, будетъ тому лѣтъ с чотирнадцатъ<,> якъ покойній муж мой купилъ пляцъ голій<(:>кромѣ занятого пляца Кгрекомъ<:>) за пять копѣ в Яковихи Ткачихи<,> и ми жили на ономъ<,>. А потомъ продали // Раскови Резниковъ<,> а Раско продалъ Бриживатой<,>. Только ж тотъ пляцъ, нами купленній<,> и паки проданній<,> и другій к оному, Кгрекомъ занятій<,> были во опредѣленіи Зеленского, когда началъ былъ домоу строитися. А по чому оная Ткачиха была продала намъ пляцъ, про то я не вѣдаю, и для чо[о] Кгрекъ другій пляцъ къ оному занялъ<,> не извѣстна<:>»

Сказка Яковихи Ткачихи о пляцахъ Зеленского: «Пляци два<:>, зъ которыхъ на одномъ теперъ, по Лендисѣ, живутъ сусѣде п<:>. Корсуна<,> и другій, где я теперъ живу, нши соб[с]твенніе<:>. Которіе куповаль Зелен-

¹ Почеркъ цього та наступних підписів різний.

² Попередні чотири абзаци утворюють колонку праворуч аркуша, два наступні — напроти, ліворуч.

³ Число відсутнє.

скій перед руйною шведскою<,> и давалъ копь двадцят<,>. Чого ради уже один пляць<,> якій былъ голій<,> и занятъ былъ уже на его, Зеленского<,>. Якъ и хотѣли заплатит<,> за оніе<,> толко *ж* не заплатили<,> чи тимъ<,> что мой муж нечаянною смертію, самъ себе задавивши, умер<,> чи тимъ<,> что руйна скоро настала<,>. А якъ тіе пляци мы купили, будетъ тому годъ с пятьдесят<,> еденъ у Припутня<,> якій не знатъ где дѣвсья<,> а другій, где теперъ живу, у засулского челоуѣка Остапа Билника<,>. А протчіе двори любо и указано было займатъ на дворъ Зеленского<,> однакъ не займано<,> же скоро руина настала<,>»

Сказка Остапа Бондара о пляцу Зеленского<,> где онъ, Бондаръ, живеть, ведле Котлубайки: «Когда былъ еще сотникомъ роменскимъ покойній Яковъ Лукяновичъ, тогда належалъ я в службу до его, Лукяновича<,>. Которій повелѣлъ мнѣ, на мое прошеніе<,> заняти мѣстце гуляющее<,> сказуючи, что куплено на Зеленского, ведле Котлубайки и Любикума<,> и построитися<,>. И я, за позволенемъ его, Лукяновича, занялъ тое мѣстце<,> и постройлся на ономъ<,>» //

- 13 Сказка вѣодори Ризониhi о пляцу Зеленского: «Покойній оцъ мой Антонъ Золотаръ жилъ дворомъ ведле ратуши<,>. А когда Зеленскій, наставши полковникомъ лубенскимъ, зачалъ былъ домоу стройтиса<,> тогда купилъ¹ въ покойного отца моего тотъ дворъ з строеніемъ<,> а за що іменно, не знаю<,>. И тое мѣстце, до прибытія в Роменъ Марковичового, гуляло<,>. А якъ онъ, Марковичъ, пожелалъ житъ в Ромнѣ<,> и началъ на ратушномъ мѣстцу стройтис, и тотъ пляць занялъ<,> якій и теперъ в занятію его дворомъ имѣється<,>» //

- 14 1728<,> году, ноевріа 11 д.

Жалоби горожанъ роменскихъ за ѡтнятіе ихъ пляци<,> бывшимъ полковникомъ лубенскимъ Андреемъ Марковичемъ, на ратушу Роменскомъ явленіе<,>

Данилиха, калачниця, Мотря Савковна, пришовши на ратушъ, объявила жалостне<,> что Андрей Марковичъ, бывший полковникъ лубенскій<,> когда началъ въ городѣ Ромнѣ домоу своимъ селитися, на мѣстцу Зеленского<,> якъ другихъ людей, такъ и ихъ пречъ з дворомъ зогналъ насилно<,> а оній пляць подгорнулъ под себѣ<,>. А в замѣну далъ юй пляць ведле Мартинихи Котлубайки, пенній, Зеленского, без жадной крѣпости<,> чимъ бы юй апоноватися и могла на ономъ безпечно жити<,>. И сказовала<,> что, де, тотъ ихъ пляць тамъ имѣється<,> где въ дворѣ Марковича ледовня стойтъ<,>

К сей жалобной сказки Данилихи Савковни, по прошенію² ей, Мазимъ Стефановъ, школьникъ соборной цркви, руку приложилъ<,>³.

Марія Бѣловолиха, пришовши на ратушъ, прекладала жалостне<,>, что бывший полковникъ лубенскій Андрей Марковичъ<,> начавши въ го-

¹ Літера к перероблена з п.

² Літера ю дописана під рядком, бо далі кінець аркуша

³ Почерк підпису інший. Повторюється у двох наступних підписах.

родѣ Ромнѣ доми строити<,> занялъ пляцъ покойного отца ей Семена Резника<,> которій, де, тамъ имѣється<,> где в его, Марковича, дворѣ господарская хата стойтъ<,>. Якимъ пляцомъ онѣ, Марковичъ, и до ннѣ, не платя денегъ, владѣть<,>

К сей жалобной сказки, по прошенію Бѣловолихи, Маѣимъ Стефанову руку приложил.

14 зв. Дмитро Браточко, пришовши на ратушъ, объявилъ жалостно<,>, что ѿца его Грицко Браточко<,> купивши дворъ з хатою<,> // и кузнею у Петра Резника за двадцятъ талярей<,> где тепер же, в дворѣ Марковича, молодецкая хата стойтъ<,> жилъ, нѣмъ Марковичъ не прибылъ в Ромень, свободно<,>. А когда онѣ, Марковичъ, началъ въ городѣ Ромнѣ строитисъ<,> тогда заразъ велѣлъ строеніе ихъ з оного пляца знести пречъ<,> и самихъ зогнать<,>. Якій пляцъ онѣ, Марковичъ, подгорнувши под себе<,> и до ннѣ владѣть, не платя денегъ<,>. А онѣ же ѿт того часу, не имѣючи на чомъ жити<,> немалую утерпѣваетъ нужду<,>

К сей жалобной сказки Дмитра Браточка, по прошенію его, Маѣимъ Стефановъ, школникъ соборной цркви, руку приложил.

Мартиниха Котлубайка, пришовши на ратушъ, объявила жалостно<,> что когда начавъ Марковичъ строитисъ въ Ромнѣ, в тотъ час, ради разширення дворового<,> повелѣлъ и юй помѣжного отчизного дворища¹ уступитисъ<,> и знести будинки<,>. По которого приказу<,> хотя<,> не хотя, муѣла она² уступитисъ<,>. А в замѣну ей дворища велѣлъ Марковичъ на Зеленскоѣ, будто купленномъ, мѣстцу будоватисъ<,>. На якомъ, сказовала, ей пляцу теперъ Марковичова стаиня стойтъ<,>. И тимъ пляцомъ онѣ, де, Марковичъ, и до ннѣ, не платя денегъ, владѣть<,>

Къ сей жалобливой сказки, по прешенію [!] Мартинихи Котлубайки, Петръ Яновский, писар сотенный, руку приложилъ<,>³.

15 Марѣя Басистая, пришовши на ратушъ, объявила жалостно<,> что перед руйною шведскою, якъ погорѣвъ двор ей<,> и по пожечи стояло пусто дворище<,>. А послѣ руйны, якъ найхавъ Марковичъ полковникомъ в Ромень<,> и начавъ строитисъ<,> в тотъ час<,> и ей дворище⁴ принялъ к своему, купленное в Степана Крамара за десяти рублей<,>. Да и зятя ей ж Грицка Бутченка дворище, купленное ж за чотирнадцатъ талярей, // туда ж принято<,>. За которіе мѣстца годъ тому з шестъ, якъ упомянулася до Марковички<,> сказуетъ<,> дядко ихъ велѣлъ осадить еще за друкъ<,> и тамъ ночовала<,>. А прошлого 1727 году велено од Марковича юй купчую на дворище видатъ⁵<,> по чому юй платитисъ<,> Марковичъ мѣвъ<,>. И хоча й она купчую имѣ⁶ давала, однакъ, де, они словами толко ей уводили<,> а денегъ и по сюю пору не дали<,> и дворищемъ владѣють<,>

¹ Літера и виправлена з п.

² Слово на місці витертого напису.

³ Почерк підпису інший.

⁴ Частина тексту «и ей дво» на місці витертого напису.

⁵ Слово на місці витертого напису.

⁶ Частина тексту «Марковичъ ... ймъ» на місці витертого напису.

Къ сеи жалобливои сказки, по прошенью Марий Басистои, Петръ Яновский, писар сотенни, руку приложилъ<,>.¹

Григории Чирва, козакъ, ведмежовский житель, пришовши на ратушъ, жалостне объявилъ<,> что когда начавъ Марковичъ стройтись въ Ромнъ<,> въ тот часъ и его² купленое дворище принявъ къ своему. А якъ онъ, Чирва, упомянувся, сказует, требоваль Марковичъ у него купчои, по чому упоминается<,>. Когда же явилъ купчую, у кого тое дворище Чирва купилъ<,> повелѣвъ Марковичъ купчую господареву своему отобрат у Чирви<,>. Которую отобрано<,> и по сее время анѣ купчои<,> анѣ денег за дворище не отдано<,> ему³.

К сеи жалобливои сказки, по прошенью козака Григорія Чирви, Петръ Яновский, писар сотенни, руку приложилъ<,>. //

18 Его імператорского величества войска Запорожского<,> обоих сторонъ Днѣпра гетману<,> ясневелможному его милости пну Даніѣлу Апостолу, ншему⁴ милостивѣйшему патрону и добродѣвѣ, въсепокорственно⁵.

75. Слѣдство у справѣ про привласнення частини лісу жителя
м. Лохвиці Якова Литвишка Федором Диким

24 листопада 1728 р.
Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244.

109 Року тысяча сѣмьсотъ двадцетъ ѿсмого<,> мѣся ноеврѣа, двадцять четвертого дня<,>.

На ратушу Лохвицкомъ, нам, нижей іменно подписавшимъся урядовимъ лохвицкимъ<,> Яковъ Литвишко, мещанинъ ншѣ лохвицкии<,> с товарищемъ подали жалобливую свою челобитную<,> на Хведора Дикого, жителя лохвицкого<,> а в челобитной своей выразили тое<,>.

Прошедшого<,> тысяча сѣмьсотъ двадцять первого, года купил, де, онъ, Яковъ Литвишко, у своиственного своего Івана Федоровича, на сей часъ жителя полтавского<,> нѣкоторые грунта<,> в томъ числѣ у⁶ лѣсъ у Крупскомъ яру, межи лѣсами Григорія Нарожного<,> и Хведора Дикого<,> стоячи<,>. А понеже своиственнии его<,> помянутии Федоровичъ<,> оставшися в малихъ лѣтахъ<,> по покоиномъ ѿцу своему, не вѣдалъ самъ тому лѣсу границъ совершенно<,> тилко сказалъ ему, Якову Литвишковѣ, жеби границы тои у помѣжниковъ помянутихъ питался<,> по тому онъ, Литвишко<,>

¹ Почерк підпису інший, той, що й попереднього підпису, і зберігається далі, до кінця документа.

² Слово на місці витертого напису.

³ Слово дописане блідішим чорнилом.

⁴ Літера н виправлена з м.

⁵ Напис на третій згорі чвертці аркуша, що утворювала верхній бік конверта.

⁶ Мабуть, описка замість «и».

хотячи подленно того лѣса, сколько его імѣется<,> и границы увѣдать<,> спросил, во первых, Хведора Дикого<,> помѣжника своего, упоминаючися о границу<,>. Котории отказалъ, что «чужихъ лѣсовъ,— мовит,— не знаю<,> тилко своего стерегу<,>». Потом другиѣ помѣжники<,> Григории Нарожненко<,> сказалъ, что «я,— мовит,— вѣдаю<,> добре, поки вашего<,> покоинного<,> Хведора, дядка, была паика<,>». А когда стал его заводити старинними, винаиценними у Дикого лѣсѣ, скопцами, аже оказалось, же знатную часть лѣса Литвишковаго<,> помѣжъникъ Хведор Дикий, привернувши к части своей Виприсковскоѣ, свойтъ<,>. Которіе скопци Дикий оставивши да вновь примуючи к своему лѣсу части Литвишковаго<,> около оной скопци покопалъ<,>. По которіе онъ, Дикий, и по сіе время держалъ<,> и тимъ грунтом, якъ своймъ, владѣлъ¹<,>. О которои принятой лѣса части<,> любо Литвишко<,> килкокротне договаровал Хведору Дикому<,> абы, не входя в судъ, по више означенніе старинніе скопци лѣса принятой части уступилъ, // албо на тое, поколь держитъ, документа слушніе явилъ<,> теди онъ, Дикий<,> на требованіе Литвишкова<,> ни лѣса принятой части не уступилъ<,> ни жаднихъ документовъ на писмѣ, ниже ниже [!] свѣдителии о томъ<,> и заводцов певних не явил<,>.

109 зв.

Того ради ми, старшина, по обосторонномъ требованію<,> посилалисмо зѣ суду в помянутии Крупскийя р<,> в лѣсѣ, на розискъ<,> перве Кирила Бабака и Сидора, бурмистра<,> потом Василя Григоровича, писара<,> и Андрея Коструба, мешанина, в бытность и самого заводщи на тои часѣ в том лѣсѣ, Григорія Виприска.

Котории, не будши еще в лѣсѣ перед тимъ, з братом своимъ Якову Литвишку о скопцах старинних<,> и о части отческоѣ, якая болшинею была, сказали<,>. Якая сказка на папѣру рукою Литвишковою<,> записана<,> а писарскою рукою, по прошенію Григорія Виприска, во увѣреніе помѣченна<,>. А в тои сказки виражено, что, де, отцѣ ихъ продалъ своиственною своеѣ, Дикого матерѣ, лѣсокъ у Крупскомъ яру за шест копѣ<,> тилко власній, той, котории на отца ихъ<,> в прошлыхъ годѣхъ<,> припалъ у подѣлъ<,> якъ атаманомъ былъ у Лохвицѣ, за сотничества покоинного Крачка<,>. А к тои паики ни отцѣ ихъ покойниѣ<,> нѣ тежъ означенній Григории ни в кого нимало не прикуплялѣ и Дикого матерѣ, кромѣ удѣленной части, болше ничего не продавали<,>. «А сколько в тои отцевѣ моему опредѣленной части вдовжъ и впоперекъ сажнеѣ было, того,— мовит,— не упомяну<,>». Тилко тое сказалъ<,> что якъ отцѣ его, Виприскъ, державъ<,> то вгорѣ можна было грудую шириню перекинути<,> а внизу ширше мало<,>. «Тилко,— мовит,— памятенъ<,> что до долинки не доходячи мало, граница просто на гору пошла<,>. А изъ гори скопци три чили чтири, якъ на ступѣнь удовжъ<,> викопани были<,> а болше не успѣли копати, бо припознилися<,>. А зверхъ того всего,— мовить<,> — что в книгахъ ратушних² можетъ быти тое записано<,>».

В розиску же от помянутыхъ Василя Григоровича, писара, и Андрея Коструба<,> // описано<,>.

¹ Друга літера л напівзалита чорнилом, нечітка.

² Частина слова «ра» виправлена з «мо».

Перве по заводу ѡсмотрѣли лѣсов<,> и питали Хведора Дикого<,> для чого онъ такъ лѣса много<,> присвоюеть<,> что его една паика<,> Виприсковская, превышает болшиною ¹ тие три паики<,> что, подлугъ записи книжнои, на чтирох особъ трое ужищъ вдѣлено<,> в котором ужищи девятнацять сажней было, якими тепер Литвишко и Нарожненко владѣють<,>.

На тое онъ, Дикий, ѡтказаль<,> же якобы такою болшиною куплею ѡт Виприска покойного маеть<,>.

По тому питали они, розищики, Григоріа Виприска<,> чи такъ лы ѡтць его покойнии часть<,> тую<,> держаль болшиною<,> якъ тепер Дикий содержать<,> или иначе<,>.

Котории ѡтказаль<,> что совершенно не упомнит<,> ѡднакъ, здається ², маеть быть<,> мѣжи лѣсомъ Дикого скопци три чили чтири вдовѣтъ на ступѣнь<,> нами покопани <(:>по которіе Литвишко<,> и Нарожненко з Диким завод имѣють<:>). Якіе скопци, по винаиценню<,> он же, Виприскъ<,> призналь быть за старинніе, мовячи<,>: «Здається, такіе, якъ мы дѣлали<,>». О которих онъ прежде, не будучи еще в лѣсѣ<,> сказъкою своею<,> якъ вишше прописано, Якову ³ Литвишку объявилъ<,>.

Да в том же ихъ розиску прописано<,> же Григорій Виприскъ объявилъ<,> имъ, розищикамъ<,> что того лѣса, якъ держали оны<,> было вгорѣ сажней на двадцеть ширины<,>. То такъ, власне, змѣривши Дикого зрубъ, часть Виприсковскую<,> и ѡказалось<,>. «А унизу,— мовит,— ширше того<,> у полтора чили вдвое мѣло быти<,>». А Хведоръ Дикий тепер боронит против показанной мѣри вишир всемеро того<,>. А именно, когда змѣрили лѣсъ Дикого, покол боронит, сажнями ѡколо<,> аже явилось в еднои его, Виприсковскои, паицѣ триста пятьдесят осмь сажень<,> а в Литвишкових<,> и Нарожного трохъ паиках, томъ ⁴ жъ мѣрою<,> на чтирох особ<,> данных<,> а розищиками ѡколо змѣренных, явилось<,> двѣстѣ шестдесят сажень<,> и тое вгору зишлось<,> клиномъ<,>.

Обжалованная теж сторона, Хведор Дикий, против розиску и и [!] сказки Григоріа Виприска<,> любо подаваль на тое суплѣику и на словахъ ѡтвѣти<,> что тилко имѣеть того лѣса ѡт Виприска куплею<,> однакъ на тое жадного<,> не имѣеть певного<,> свѣдѣтельства<,> ниже документов и виводу<,>. //

Яковъ зас Литвишко<,> с товарищи на всѣ свой предложення, же двѣ части куплею имѣеть<,> показоваль купчий запис и писмо мѣсто купчои ѡт продавци ему того лѣса Івана Ѳедоровича, теперешнего жителя полтавского, до нас писанное<,>. В которомъ пишеть, просячи насъ, жебы Якову Литвишку, брату его, учинили з помѣжниковъ его<,> за поташловання и за спустошенніе ѡного лѣса слушную справедливост<,>. А сколько того лѣса в тих двохъ паиках ѡбрѣтається, на книги ж мѣскіе зѣсилається<,>.

Мы теди, старшина городовая лохвицкая, по висулханню ѡбоихъ сторонъ контроверсии и показанню ѡт поводной стороны писменнихъ доку-

¹ Літера е виправлена з ю, нечітка.

² Літери зд перероблені з інших.

³ Літера у перероблена з іншої.

⁴ Описка. Треба «тою».

ментовъ<,> приказалисмо Хведору Дикому, аби всеконечно¹, подлугъ записання в книгах мѣскихъ, неналежне принятую часть<,> самоволне лѣса Литвишковаго<,> ему, Литвишку, уступилъ<,> а держал би тилко тую част, якую Виприскъ² покоини держалъ и матеръ его за шесть копъ продалъ<,>. В которой, змѣривши около, сажнеи двѣсть пятьдесят<,> быть имѣет<,>. И впред бы ему, Литвишку, ѿ томъ лѣсу жадной трудности не наносилъ<,> и чрезъ старинніе скопци, вишше прописанніе, в части Литвишковой і Нарожного, не упирался<,> и никакои претенсіи не имѣлъ<,> под зарукою на взрушателя<,> и отновителя справи сей<,> на ѿсобу его млсти пна полковника ншого лубенского<,> таляреи пятьдесят, а на нашъ урядъ Лохвицкии таляреи пятьдесят же варуемъ<,>. А Якову Литвишку<,> и Григорію Нарожненку<,> приказалисмо<,> по разѣсмотренію книжних же записовъ<,> о подѣлу лѣсовъ<,> четирма паиками, не узнаючи ни ѿт кого утисковъ<,> и трудности, свободно<,> владѣти<,>. В которых паиках<,>, против Дикого паики Виприсковской равномѣрно<,> повинно³ во владѣній их, около змѣривши, сѣмьсотъ пятьдесятъ сажень<,> наидоватися. Противную же сторону, Хведора Дикого<,> яко во всем виноватимъ оказавшагося быти<,> ѿт помянутого принятого лѣса ѿтдалити<,>. А зверхъ того<,> что чрезъ килка лѣтъ<,> неналежне лѣсомъ Литвишковым владѣлъ<,> и прибель имѣлъ<,> и много надпустошилъ<,> наказалисмо, подлугъ судових книг, а именно з Статуа князства Литовского<,> въ котором, подлугъ артикуловъ<,> // второго, на листу 281<:>, і ѿснадцятимъ<,> на листъ 276<:>, в роздѣлѣ 9<:> м, прописанних<,> якъ за лѣсъ<,> такъ протори, убитки во всем, яко жалобливому, нагородити<,> и перепросити<,>.

В чомъ, во лутіое достовѣріе<,> и незабвенной памяти⁴, сіе писаніе декретом спорадивши<,> розказалисмо в книгу мѣскую уписати<,> а с книги випись сей, слово в слово<,> на сем папѣру составивши, за подписомъ рукъ наших, з притисненніемъ владовихъ печатей<,> потребууючи сторонъ, Якову Литвишку, з ратуша Лохвицкого<,> видалисмо<,>.

Року, мця и дня звишше надписаннихъ.

Стефанъ Гамалѣя, сотникъ лохвицкии.

Романъ Яковович, атаманъ городовии лохвицкии⁵.

Іванъ Кирилович, войтъ мѣскии, з бурмистрами.

Василій Григорович, писар сотнѣ Лохвицкои, при печатех подписся.

¹ Друга літера о виправлена з е.

² Літери пр виправлені з сп.

³ Літера п виправлена з в.

⁴ Мабуть, помилково замість «и для незабвенной памяти».

⁵ Почерк цього та наступних підписів змінений.

76. Допит Федора Малого і Максима Семенка, жителів м. Царичанки,
про полювання у запорізьких степах і сутичку їхнього куреня
з багмутцями

15 грудня 1728 р.
Царичанська сотенна канцелярія
Полтавського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 2863. Документ складся учетверо, як лист. Арк. II зв. чистий. Для пунктуації оригіналу характерне вживання розділового знака < || > — двох паралельних вертикальних рисок на нижній лінії рядка; передаємо його однією вертикальною рисою з наступною крапкою — <|.>.

9 Року 1728, декабря<,> 15 дня<|.>

По указу велѣможнаго его милости пна полковніка полтавского<,> пна Василя Кочубея<,> вѣ мѣсѣтечку Царичанць<,> допѣрашуванны были порознь тамошние ѡбыватели царичанские<,> Федоръ Малии и Маѣим Семенко, а вѣ допѣросѣ своем показали<|.>

Царичанскои сотнѣ ѡбыватель<|.> Федоръ Малии допѣрашувань<,>: «По чему ти вѣдаешъ<,> чѣто Маѣим Семенко<,> жител царичанский<,> сеи осени<,> на добичи звѣриннои билъ зѣ запорозцями<|.>?»

И онъ вѣ допѣросѣ своем сѣказалъ<,> чѣто «сего настоящее[о] году, вѣ постѣ Филипов, ѡ святом Николаю<,> ехал, де, я на ярмарокъ вѣ Кобелякъ<,>. И зѣехался вѣ полѣ изѣ запорозцемъ Семеном Медомъ, котори недавно приишол зѣ Запорожжа<,> на распутѣ, где шѣлях ѡтвертаетъ<,> зѣ Санжарова до Китаигорода. И оттоля ехал зѣ нимъ, Медомъ<|.>, ажъ до Краснои, кобеляцкои, гори<,>. И питался мене Медъ: «Гѣде ти, Федоре<,> сеи осени добувался<|.>?» И сказал я ему<,> что «добувалися ми на лисицяхъ вѣ добровках<,>». И питал мене Медъ: «Кого ви тамъ видѣли?» И я ему ѡтказалъ<,> чѣто «ми нѣкоз[о] там не видѣли<,> ѡпроч огнищъ мѣного видѣлы<,>». И онъ, Медъ, сказал минѣ<,> чѣто «насъ багмутцѣ пудили на рѣтцѣ Казанском Торцѣ<,>. И був я на добичѣ зѣ атаманом Леском Макушенком<,> зѣ Яцѣком Мануиленком и зѣ Маѣимом Семенком<,> чѣтири на дѣят человекъ<,>. И сѣстояли ми коренем ¹ на роздорѣ ² Казенского Торця<|.>, и с едного часу на заездъ ездили ми с кореня, // девят человек. И виехавши вѣ поле<,> увидѣли диков. И поехал Мануиленко сѣ товаришем сѣтрѣляти диков<,> и зѣехали сѣ багмутцями<,>. И сѣтали багмутцѣ чрез рѣчку Казанского Торца питати Мануиленка<,>: «Чѣто ви за люде<,>?» И ѡдозвался до них Жѣцко Мануиленко: «Ми царичане». И сѣтали еще ихъ питат: «Хѣто зѣ вами есѣтъ царичанский<|.>?» Бо и ми царичан можемо зѣнати<,>». А не знаючи Мануиленко<,> акие козаки царичанские вѣ поле на добичѣ повиходили<,> сказал: «Есѣтъ у нас<,> атаман Щербина царичанский<|.>» И повѣторе багмутцѣ сѣтали питатис<,>: «Жкие еще зѣ вами царичанские козаки<|.>?» А ѡни, не знаючи, акъ имъ ѡтвѣт дати<,> повернувшись ѡт них конми, сѣтали утѣкати<,>. А багмутцѣ за ними погнали<,>

¹ Тобто «куреном». Форма повторюється далі.

² Так у рукопису.

и мѣног[о] ихъ полем гонили<,>. И нагнаши на атамана Леска Макушенка<,> котории, будучи въ полѣ, дикого коня, убито[го], ѿбнимали<,>, и атаман Макуха. Съпудивши, бѣжали ѿтуда ажъ до самои рѣчки Бика<,>». И якую рѣчь чувши я ѿ запорозца<,> Семена Меда, оную по самои сушой християнской совѣсти сознаю. Въ томъ велю имя свое записать и присягою себе ѿбвѣязати<,>»

Къ сему допѣросу въмѣсто Федора Малого[го]<,> по его пѣрошенію, Семень Ѡлченашко, писарь царичанский, руку приложилъ<,> ¹. //

10 2. Маѣмъ Семенко, жител царичанский, сказал<,> что «сего настояще[го] году, въ мѣсяцъ июнѣ, едучи братъ мой Леско Макушенко въ поселствѣ зѣ запорозцами<,> въ Гѣлуховъ, сѣмъ ихъ человекъ<,> а повернувшись зѣ Гѣлухова, билъ у Царичанцѣ<,> И сѣталъ мене подговорювать зѣ собою на добичъ зѣвѣринную<,> и ѿехалъ ²<,> И на его такіе слова поднялся я зѣ нимъ на тую добичь поити<,>. А когда жъ онѣ, Леско, поех[а]л[и] сѣ Царичанки зѣ запорозцами<,> то я послѣ его ѿѣзду, по первой Пречистой<,> безъ вѣдома старшины городовои, ѿсѣдлавши ³ коня<,> и когда братъ мой Малии Лукянъ ⁴ возомъ за Ѡрѣл ехалъ для полевои работи<,>, то я ⁵, привязавши коня до ѿглобелѣ, переехалъ на возѣ ⁶ караулъ и гѣреблю<,>. И сѣвши на коня, поехалъ самъ одинъ до запорозцов<,>. А болшѣ зѣ мною ⁷ никог[о] не билос<,>. А приехавши у Килчѣнѣ, не засталъ брата своего Леска Макушенка<,>, только засталъ дядка Микиту Макуху ⁸<,> И тамъ, у дядка, переночувавши<,> поехалъ у Терсу<,>. И тамо наишолъ брата своего Леска Макушенка<,>. А проживши тамо зѣ братомъ своимъ чѣрезъ два дни<,>, поишѣли ⁹ въ рѣчку Вовчу на добичь зѣвѣринную<,>. И било насъ на тои добичи зѣвѣриннои чѣтиринадцать человекъ<,>. Межи которми билъ Жико ¹⁰ Мануиленко, Семенъ Медъ, Павло Садило<,> и Леско Самохвалъ. А надъ нами наидовался атаманомъ Леско Макушенко<,>. Только жъ одно[го] ¹¹ часу, не помню<,> у якую пору, поехалъ ¹² я сѣ куреня // сѣ Семеномъ Медомъ до убито[го] ѿгирця ѿбнѣмати<,>. А до ями поехали Павло Садило<,> и Савочка, для викопания лисицѣ<,>. А атаманъ Леско Макуха<,> поех[а]лъ на заездъ, и зъ нимъ ¹³ 7 человекъ ¹⁴<,>. А якъ приехали ми, два насъ, до убито[го] ѿгирця<,> и еще не починали ѿбнѣмати<,>, прибѣжалъ до насъ атаманъ Макуха сѣ тѣмъ товариствомъ<,> и сѣталъ на насъ кричати: «Хапайте борзо конѣ<,>!» И сѣвши ми на конѣ, побежали балкою закрытою до утеку<,>. А Леско Макушенко<,> съ това-

10 зв.

¹ Наступний порядковий номер стоїть посередині рядка, над абзацом.

² Літера а виправлена з ъ.

³ Літера а виправлена з я.

⁴ Частина тексту «брат ... Лукян» на місці витертого напису.

⁵ Слова «то я» на місці витертого напису.

⁶ Слова «на возѣ» дописані над рядком.

⁷ Літера ю перероблена з іншої, певне, з я.

⁸ Кінцева літера у виправлена з а.

⁹ Перед словом витерті дві-три літери.

¹⁰ Літера ж перероблена з «и я».

¹¹ Частина тексту «жъ едъ» на місці витертого напису.

¹² Літера ѣ перероблена з и.

¹³ Слово перероблене з іншого напису.

¹⁴ Літера ы перероблена з ъ.

риством бѣжалъ горою<,>. И вѣсѣлѣдъ, там же, зѣ ними, и багмутцѣ гѣналис. И перегнали насъ ажъ черезъ рѣчку. А за рѣчкою скупилис зѣ атаманом<,> у батовой<,> и ѿт батовои ѡпят<,> поехали назадъ, до убитоѡ ѡгирця, за мѣясомъ. И застали надъ тимъ ѡгирцемъ багмутцѣвъ<,> А хотячи ѿт нихъ мѣясѡ ѡтняти<,> стали зѣ ними, багмутцями, битис. И въ томъ побѡи сѣтрелилъ Леско Самохвалъ<,> и убилъ коня подъ багмутцями<,> а подъ кимъ убилъ, того я не знаю<:>. И по тому побѡю бѣжали ѡни, багмутцѣ<,> до своеи батови<:>. А ми, забравши мѣясѡ, поехали съ товариствомъ<,> до своеи батови. А приехавши, ѡттолъ забравшис зовѣсмъ<,> и поишѣли¹ въ рѣчку Вовчу<,> до сѣвоеѡ куреня<,>. А якъ спочатку атаманъ зѣ багмутцями зѣезѣдилсѣ<:>, то я тамъ не бувъ<:>, толко чувъ у коренѣ ѡтъ товариства<:>, что якъ поблизу зѣехалис зѣ багмутцями<:>, то съ тоеи сѣторони питалис: «Что ви за люде<:>?» И ѡтказалъ: «Я Жѣцко Мануиленко, царичанский». 11 Потомъ Жѣцко питалсѣ: «А² ви що за люде<,>?» И ѡттоля сказаль: // «Жъ багмутцкии, Пѣрокопенко<:>». И питалсѣ потомъ Пѣрокопенко<:>: «Ежели ви царичане<,> чи зѣнаете³ жъ ви царичанѣского Чамару<,>?» И ѡтказалъ Мануиленко: «Зѣнаю<,>». И по такои рѣчи, сказуютъ, кѣрикѣнулъ атаманъ Макуха на свои: «Чего ви до ихъ зѣближаете? Едѣте ви въ купу<:>». А скупившис, побѣжали ѡтъ нихъ до утеку<,>, а багмутцѣ за ними сѣлѣдомъ гѣналис<,>. Только А<,> ѡтъ товариства ѡ початку на куренѣ⁴ чувъ<:>. И ѡтъ того часу зоставалъ я на добичи зѣ запорозцами чрезъ вѣсю ѡсѣнѣ<,> и болѣшъ вѣжѣ зѣ багмутцями<,> и зѣ иншими людми не видалис<.> А ѡтъ⁵ тои добичи ѡтъ ихъ, запорозцовъ<,> пришолъ я додому, трома недѣлями предъ Пущеннѣмъ Филиповимъ<:>. И пришовши до реки Орели, покинулъ коня на своемъ подварку, за Ѳрѣллю<,> а самъ пѣшии переишолъ черезъ гѣреблю. И сию сказку ѡбъявивъ я по самои сушчѡи правдѣ<,>. А ежели сказалъ ложно или что утаилъ и хѣто въ томъ мене уличитъ<,> досѣтоинъ буду смертѣзнои кари<,>».

Къ сему допросу вмѣсто Маѣзѣма Семенѣзка, по его прошенію, Іѡсифъ Ивановъ подписалсѣ<,>⁶.

Къ симъ више писанимъ допросамъ Андрѣй Гординѣский подписалсѣ.

¹ Літера ь виправлена з и.

² Сполучник виправлений з в.

³ Літера а перероблена з е.

⁴ Літера у виправлена з о.

⁵ Слово перероблене з «тои».

⁶ Почерк цього та наступного підписів різних.

77. Слідство у справі про вбивство бурлаки Герасима жителем
м. Коропа Іваном Біланом

28 лютого 1729 р.
Коропська сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 22036. Документ складася увосьмеро, як лист. Арк. 24 обрізаний при реставруванні так, що залишилась тільки частина з наступним описом іншим почерком і чорнилом: «Слѣдствіе, чиненное старшиною сотенною короповскою о убиствѣ бурлаки Герасима жителемъ короповскимъ Іваномъ Бѣланомъ. 1729 году» (перед цим текстом писар закреслив: «Дѣло о убиствѣ»). Арк. 24 зв. і 26 зв. чисті. Інші документи у зазначеній справі уміщені на арк. 15—23 зв. Курсивом у квадратних дужках виділяються частини слів, відірвані разом з краєм аркуша.

25 Року тысяща сѣмьсотъ двадесят девятого, мѣся феврала, двадесят
осмого дня<, >.

Слѣдствіе о убиствѣй покойного Герасима, бурлаки<, >.

Пред нами, ниже іменованнимъ урядомъ мѣскимъ Короповѣскимъ, в
ратиши [!]<, > свѣдѣтельствovali бурлаки<, > іменно Трохимъ Василенвѣ<, >
Семен Федоровѣ<, > и Михаило Безбатченко, литвяки<, > что на прошедшие
сирніе запусти, феврала шестого на десять дня<, > Иван Бѣлан, короповский
жител, с помянутимъ Герасимомъ, бурлакою, пошли із бровара пнского до
Петра Мушенка, короповского, горѣлки пити<, >. И не бавившись правѣ,
Герасимъ пришол вѣ бровар и влѣзъ у пѣчь грѣтисѣ<, >. Потомъ, не бавя,
за нимъ, Герасимомъ, пришовши Иван Бѣлан у бровар, говоритъ до Гераси-
ма, сидячого вѣ печѣ<, >: «Отдаи той капшучокъ, котории вѣ Мушенка я,
сѣ тобою пючи, зѣнаишол и тебѣ дал, перелѣчу гроши. Если будет правѣ
талир, якъ ти казал, то твой<, > а ежели окажется болішеи от талѣра или мен-
шей будетъ,— не твой<, >». Герасимъ отказал Бѣлану: «Нехай же маистер
приидетъ, вѣ той час перелѣчишъ<, >». Бѣланъ, узавши лѣйку и обернувши
догори дномъ, хотячи в Герасима капшучокъ вѣзят и гроши перелѣчити,
почал Герасима за ноги с печи волокти<, >. Герасимъ, вѣзавши с прикладу
25*зв головешку, сказал // до Бѣлана: «Нащо ти мене волочешъ? Затну!» И не
затялъ<, >. А Бѣлан, уфативши друкъ острии, котормъ дрова вѣ печѣ
броварной поправляют, вдарит зѣненацка Герасима под лѣвую руку сторчѣ
и пробил бокъ скрозъ<, >. Герасимъ, крикнувши: «Пробо! Ратуите!» — ско-
чил із бровара до Мушенка. «А ми,— мовят бурлаки,— солодъ в жорнахъ
мололи<, > и мало бачили, якъ Бѣлан друкъ уфатил и вѣдарил Герасима<, >.
А капшучокъ, вѣ котормъ било грошей тилко вѣсего шага полѣсма, вѣлас-
нии Герасимовъ бил<, >».

К сему свѣдѣтельству за Трофима Василенва, Семена Федорова и Михайла
Безбаченка, бурлаковъ, по прошению их, мешанин короповский Петро
Семенов Веприцкий руку подписал¹.

Свѣдѣтельство Савки Федорова, прозваніемъ Оробѣенка, мешанина ко-
роповского<, >.

¹ Почерк і чорнило підпису інші.

Случилося правѣ ему, Савцѣ, на више помянутіє сирніє запусти у Петра Мушенка пиво пити<,>. А Герасимъ покоинни, прибігши в хату к Мушенку и не провѣщаючи нѣчого, под приловкомъ к печи люг. І оной Савка Оробенко, видячи, что оной Герасимъ не говорит, пришовши к нему, вѣзя под лѣвую руку, хотячи зѣвести. А еже под рукою в его намацав рану и кровь идучую<,> и питаєт дѣвки Мушенковой: «Що се за чоловікъ<,>?»

26 Дѣвка сказала: «Се // бурлака із бровара пнського, тута з Ивановъмъ Бѣланомъ пили горѣлку<,>». Савка Оробенко пойдєт у бровар, и застѣвши Бѣлана, питаєтсѣ: «Іване, чи ти іс тимъ бурлакою пил горѣлку, котории тепер у Мушенка лежить под прилавкомъ и не говорит<,>?» Бѣлан сказав: «Я пил<,>». І Савка мовит: «Іди ж прави его озми, да не самъ<,>». І як Бѣлан пришол з бурлаками в хату до Мушенка и заговорил, що «я тилко его, Герасима, зъ сердца ударил ра[з] друкомъ сторччъ<,>». Герасимъ, почувши, что тое Бѣланъ говорит, викотилсѣ с под приловка на хату к ногамъ Бѣлановимъ, и роспростерши руки ницѣ, на земли лежить и мовчить<,>. Взяли его і винесли с хати у сѣнци. И скоро винесли, заразѣ в сѣнцахъ, при Бѣлану, Герасимъ і сканав<,>. І якъ почали правѣ на покойного сорочку надѣвать, то вѣ ранѣ, под рукою, і уголе билос<,>. О которомъ такомъ убийствий Герасимовомъ помянутии Савка Оробенко зъ бурлаками, удержавши Бѣлана, намъ, врадникамъ, обявили<,>.

По якомъ свѣдѣтельствѣ бурлацкомъ и Савчиномъ<,> Іван Бѣлан тому своему учинку не таятсѣ<,> і винитсѣ, же власне покойного Герасима за кашпучокъ к смерти приправил<,>.

Якое і слѣдствие мененихъ свидѣтели<,> і его, забойци, виновеніє обстоятелно составивши, подаємъ высокоповажному разсмотрѣнію<,>.

К сему свидѣтельству, по прошенію Сави Воробѣнька, Мартинъ Павловичъ руку приложилъ<,>¹.

Григорій Трофимовъ, сотникъ короповскій<,>.

Войтъ Яковъ Карбанъ з бурмистрами.

Атаманъ городовый Вакула Соломка<,>.

*78. Слѣдство у справѣ про фальшиві гроші, знайдені у жителів
м. Яготина Дмитра Куца, Дмитра Юнника та шинкаря пана Федора
Марковича Клима Федченка*

*15—16 травня 1729 р.
Яготинська сотенна канцелярія
Переяславського полку*

Подаєтсѣ за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 22036. Документ складавсѣ увосьмеро, як лист. На полі угорі ліворуч арк. 31 позначено в Переяславській полковій канцелярії іншим почерком і чорнилом: «Подано мая 28 д., 1729 году<.>» Повторюєтсѣ на полі угорі ліворуч арк. 32: «Подано мая 28, году 1729». Арк. 31 зв. і 33 зв. чисті.

31 Въ Переяславское полковое правленіє доношеніє.

¹ Почерк і чорнило цього та наступних підписів різні.

Сего 1729 году, настояща[о] мая 15 д., получили мы лист от его м[л]сти п[а]на Федора Марковича, товариша бунчукового<, в которомъ выражено, что чрез Демка Шаповаленка, м[р]ног[о] п[а]на Марковичового, объявились н[ѣ]якіє м[ѣ]дніє денги, на штальт с[р]ѣбной копѣйчаной монети, в[ъ] Клима Федченка, шинкара его ж, п[а]на Марковичово[о], которіи выдавалъ, натираючи с[р]ѣбромъ<,. И требовалъ нас писмом своимъ для изслѣдствія и допросу оних Демка и Клима, откуда в[ъ] оних м[ѣ]дніє такіє денги взялись<,. По которому листу, пришедши мы в[ъ] двор его, показанному Климу чинили допрос<,. И в допросѣ своемъ онии Клим приличил еще до тих м[ѣ]дних копѣекъ двох члвкѣ, Дмитра Куца да Дмитра Юника, жители яготинских<,. которіє теми денгами м[ѣ]дными, з[в]навшовши будто, дѣлилися з ним, Климомъ<,. Того ради означенних тих трох члвкѣ<,. м[ѣ]дніє копейки передержованных и никому не объявляемых<,. и потраченных, под караулом<,. и копѣйки, якіє произнайшлись в[ъ] Дмитра Куца, в[ос]м[ь]надцат[и] шагов<,. в[ъ] Кондрата Божка чотири шага<,. в Дмитра Юника с[ѣ]мъ золотих чотири копейки<,. итого в[ос]м[ь]надцат[и] гривенъ в[ос]м[ь] копеекъ, красніє<,. також письмо п[а]на Марковича и допроси людеи тих посилаемъ в[ъ] полковое правленіє чрез козака Ігната Гавришенка неударно<,. И оному козаку просим дат в[ъ] приемъ того всего росписку<.

К сему доношенію в[ъ]м[ѣ]сто Федора Крихна, атамана городово[о] яготинско[о]<,. и Федора Якимовича, войта яготинско[о], по прошенію ихъ, Стефанъ Кордовский, писар яготинский, подписался¹.

1729 году, мая 15 д.

Яготинъ<:). //

32

Року 1729, мая 16 д.

Дмитро Куцъ, козакъ сотнѣ Яготинской, зисканъ билъ пред нас, нижей подписавшихся урядников яготинских, атамана и войта, о проявившихся н[ѣ]якихъ м[ѣ]дних воровских денгах, у его ім[ѣ]ющихся, допрашиванъ<,. а в допросѣ сказалъ<,. что, сколько лѣтъ тому будет, не упомнит, будучи на Москвѣ д[ѣ]дъ его Иванъ, прозиваемый Москаль, за н[ѣ]якими военными дѣлами, привез додому з[ъ] Москви тих денег мідяних будто подсѣвъ<,. и оніє² залежали и по н[н]ѣ у матери его Евдокій Куцких<,. И за оніє, бывало, купует себѣ горѣлку обманно, подгулою, и теми денгами заплачуєт<,. и толко, повѣдал, чрез одинъ год за тіє денги куповал обманно<,. З[ъ] яких м[ѣ]дних денег, копѣйчаной необычной манети<,. и н[н]ѣ в[ъ] его, якъ сказал, ім[ѣ]ється в[ос]м[ь]надцат[и] шагов. И кроме тих дѣдизних денег, нияких болшѣ воровских н[ѣ] с ким н[ѣ]где не видал и ни в[ъ] каких подѣлах не бивал<,. и не вѣдает<,. А будет он³ о других денгах воровских «вѣдаєс или ис ким викопувал<,.» и того, сказал, хто ему доведет<,. и при комъ тоє было, обо-

¹ Абзац розташований праворуч аркуша, наступні два абзаци — напроти, ліворуч.

² Літера е виправлена з го.

³ Літера о виправлена з іншої.

в'язал себе за утаїку смертною казною при нас, урядниках<,>. А имѣючієсь у его денги мѣдніє, на шталть срібної копѣичаної монети<,> якіє давал за горѣлку шинкару Кондрату Божку вѣмѣсто застави до викупу<,> которіє нами у его, шинкара, отобрани для обявленія, куда надлежит, вусѣмъ копѣекъ<,> тїє при семъ его, Дмитровомъ, допросъ, також и другіє показаніє, якіє в домъ его винаишлис, іменно осмнадцят шагов, отсилаются въ полковое правленіє<,> ¹

По сему допросу показаніи Дмитро Кушъ сказал<,>. Прошедшаго 728 году, в Великий постъ, въ мѣстечку Яготинъ<,> у жителя яготинского

Федора Ткача копали из найму ровъ для огорода два члѣвки, Дмитро Юник да Улас Короткорукии<,>. До якого рову пришов онъ тогда, Дмитро Кушченко, з двома члѣвками, Климом Федченком да Остапом Лесенком<,>. И мало край того рову // сидя, позабавившис, видѣлъ онъ ис товарищи своимъ<,> що Дмитро Юник заступомъ викопал тих мѣдних денегъ, на шталть копѣичаної срібної монети, зъ землѣ, в том ровѣ будучой, дванадцят тал-

2 зв.

лярей, без судна<,>. И тими денгами мѣдными подѣлилися з них три члѣвки, Дмитро Юник, Клим Федченко да онъ, Дмитро Кушъ<,>. Зъ якихъ вѣзяли Дмитро Кушъ да Дмитро Юникъ толко по сѣмъ золотихъ всякъ себѣ<,> а Климу Федченку всѣ остались<,>. Другіє же товарищи, якіє при том були, брати не похотѣли<,>. А онъ, Дмитро Кушъ, потратил тїє денги, упиваючис, на горѣлку<,> а тилко осталось показанных осмнадцят шагов<,>

Третих ² товарищ их, Дмитро Юникъ, в допросъ сказалъ<,> что принялъ онъ зъ тих денегъ, въ рову, зъ землѣ, викопаних, подѣлу золотихъ сѣмъ<,> якіє в его и по ннѣ имѣются<,>. И оніє отсилаются въ полковое правленіє<,>. //

33

Року 1729, мая 16 д.

Климъ Федченко, шинкар пна Федора Марковича, товариша бунчукового, въ дворѣ его яготинском жиючи<,> о проявившихся от него, Клима, на шталть срібної монети копѣичаної, мѣдних нѣякихъс денгах допрашиванъ<,> а в допросъ сказал<,>. Прошедшаго 728 году, въ Великий постъ, въ мѣстечку Яготинъ полку Переяславского<,> у жителя яготинского

Федора Ткача копали из найму ровъ для огорода два члѣвки, Дмитро Юнникъ да Улас Короткорукии<,>. До якого рову пришов онъ тогда, Климъ, зъ двома члѣвками, Дмитромъ Кушченком да Остапом Лесенком<,>. И мало край того рову сидя, позабавившис, видѣлъ он ис товарищами своими, що Дмитро Юнник заступом викопал тих мѣдних денегъ, на шталть копѣичаної срібної монети, зъ землѣ, въ том ровѣ будучой, дванадцят талерей, без судна<,>. И тими денгами мѣдными подѣлилися з них три члѣвки, Дмитро Кушъ, Дмитро Юнник да онъ, Климъ<,>. И тїє два взяли толко по сѣмъ золотихъ всякъ себѣ з тих денегъ<,> а ему, Климу, вѣсѣ остались<,> Другіє же товарищи,

¹ Нижче посередині рядка написано: «Во свѣдѣтельство».

² Описка. Треба «Третии».

якіє при том били, брат не похотѣли<,>. А онѣ, Клим, зѣ тих денег, натираючи из зеркала сѣбром, куповал, що ему било треба. И кому видаст<,> и сколко их стратил, будто не упомнит<,>. А остаточніє тѣ денги мѣдніє, будучи тепер на ярмарку вѣ Баришовѣ, якобы заховал у баришовског[о] жителя, за городом, вѣ дворѣ Ігната Іелсѣнка, в стаишѣ, вѣ яслах конских, посеред ясель<,> под самими зѣйдами, вѣ капшуку рябом<,>. При котором капшуки и зеркало тое сѣховал, яким натирал тѣ мѣдніє копѣйки<,>. А сховал онѣ будто для тог[о], что по пожежѣ баришовскои трушено нѣкоторих людей на греблѣ<,> и чтоб в его тих денег не витрушено, опасувался<,> однакѣ намѣровал тѣ денги зѣ зеркалом послѣ того, тайно пришедши, паки к себѣ отобрат<,>. И о тих денгах, в его будучих, зѣнали нѣкоторые люде, іменно мѣрнии яготинскии Демко да шинкар Божко<,> от которых и вѣдомост взято, что таковіє денги онѣ, Клим, натираючи, выдаст<,>. И хвалился имѣ, будто еще из шапку вѣ его может знайтися<,> чого и самѣ перед нами, урядниками, не запирался.

К симѣ допросамѣ вѣмѣсто Федора Крихна, атамана городовог[о] яготинског[о]<,> и Федора Якимовича, вошта яготинског[о], Стефанѣ Кордовскии, писар яготинскии, по прошенію ихѣ, подписался.

79. Слѣдство у справѣ жительки с. Івахників Горпини Дерев'янченко, козацької вдови, що втопила у річці позашлюбну дитину

30 червня 1729 р.

*Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244.

176 Року тисяча сѣмьсотѣ двадцять девятого, мѣся іюня, іридцятого дня.

Перед нами, Леонтіємѣ Подолянкою, на тот час сотникомѣ наказним лохвицьким<,>, атаманом городовим Романомѣ Яковлевимѣ Кушнеренченкомѣ, войтом мѣскимѣ Хведоромѣ Щербиною з бурмистрами, с притомностію присидящих людей — атаману степуцкому Василю Степузѣ<,> атаману івахницькому Демку Нагорненку<,> атаману жабському Івану Павленку<,> атаману лучанському Михаилу Назаренку<,>, атаману голѣнському Тимошу Довгалю<,> атаману бѣлогорѣльскому Мазиму Личченку и протчи-йхѣ, на тотѣ час случившихся годнихѣ людей<,> приточилась таковая справа.

В селѣ Івахникахѣ, уезду Лохвицкого, еденѣ житель, іменно Грицко Клѣтченко, в прошломѣ 1728 мѣ году, ѿ преполовленіѣ ночною порою, застѣвши на улицѣ, под ѿгородомѣ дядка своего родного Семена Клѣтки<,>, идучую жону козацкую<,> іменемѣ Гарпину Деревянченкову<(:)якой мужѣ померѣ в Низовомѣ походѣ<(:)>, ѿ атамана тамсиного сѣлског[о] к дому своему, і мало ей пропустивши вѣ улицу, киновшия [!] с тог[о] мѣста, где лежавѣ, побѣгѣ за нею вслѣдѣ<,>. А нагнавши, безѣустидливо сталѣ понуждать до сполковання блуднаг[о]<,>. И хотя тамѣ заразѣ на улицѣ, нѣчого ей не учинивши, провадилѣ до самого ей дому и тамѣ не принужденіемѣ уже словесним, але гвалтовне вхвативши, поволюкѣ под повѣть дѣвера ей

Васка Деревянченка, на одномъ дворѣ жиючого. И в том гвалтовном поволоцѣ кричала она, Горпина Деревянченкова, пробу. Которого то крику, едно, нѣхто за глубокостю сна не чувъ<, > другое, что онѣ, Клѣтъченко, з безвѣстиднѣя своего и из сапалення до того безчиннѣя<, > запомнѣвши страхъ божій, гвалтовне тулилъ ей ротъ<, >. А насѣвши крѣпко на ней<, > и она, за немощъ женскую, не могла випручатися<, > мусѣла до того беззаконного учинку попуститися<, >.

А послѣ того учинку блуднаго плакала она, виговоруючи ему о таком безчиннѣи, что ей до такого встиду припровадиль<, >. Но онѣ, ей¹ обнадежуючи во всемъ не оставити, яко дѣтей ей, такъ и самую<, > хотячи за себе узяти, // и того она нѣкому не ѡбъявляла<, > боячися, жеби худоби не погубитъ<, > и дѣтей, в малих лѣтахъ будучих, по наимах не пуститъ<, >. И с тихъ поръ жилъ с нею блудно, ѡт чего она забеременѣвши<, > и тайлась предъ людми и крвными своими<, >.

А предъ тимъ времяя, якъ мѣла родити, за нѣсколко днѣй, пришовши он же, Клѣтъченко<, > ночью порою до ней, Гарпини Деревянчихи, и говорилъ ей такіе слова<, >: «Вижу, де, що намъ тепер не без лиха будетъ<, >». И совѣтоваль, подбиваючи, даби она зийшла з села<, > или, родивши, дитя на свои грѣхъ велѣлъ згубитъ²<, >. А не мѣла бѣ згубитъ да принести на дворъ отца его<, > то похвалялся ей убитъ albo совсѣвъ [!] спалитъ<, >. И тогчасъ пошолъ ис хати ѡт ней и зараз из села уишол.

По якомъ его приказу и пристрастныхъ похвалках<, > хотячи она свое безаконіе предъ людми утайти, не приведши себѣ на память смертного часу и забывши страхъ бжій, «рожденное ѡт мене дитя того ж дня, ночью порою, пошедши до рѣчки, втопила<, >».

И по той згубѣ своего дитяти, третей ндлѣ, готовилась до сакраменту<, > и на исповѣди ѡтцу дховному такого своего беззаконіа и смертного прегрѣшенія о дѣтоубиствѣ не сказала<, >. Но когда, вже в тиждень по той згубѣ, рибалка, ловячи рибу, найшолъ у водѣ и всѣмъ людемъ объявилъ на селѣ<, > до какой дитини, болшѣ не таячись, безъ жадного еще пристрастія, сама призналас, что ей и она втопила<, >. И предъ судомъ городовимъ, с притомностю с притомностю [!] присидящихъ людеи<, > в допросѣ своемъ, нѣчого не таячи, якъ дѣялось<, > призналась доброволне, безъ жадного пристрастія.

Мы теди, урядовіе, с притомностю присидящихъ людеи, вислухавши ей доброволное визнатіе, такъ декретомъ ншимъ прикрили тую ей бгомерзкую<, > и беззаконную справу<, >.

Взглядомъ покаяннѣя<, > и всиловаго над нею блуднаго учинку<, > и взгледомъ, что мужъ ей на службѣ гдरेвой в Низовомъ походѣ померъ<, > да к тому жъ еще малолѣтнихъ пятеро дѣтей до сирѣтства не приводячи, // и подлугъ науки в Статутѣ Великого князства Литовского, в роздѣлѣ пер-

¹ Літери й цього та о наступного слів залиті синім чорнилом, нечіткі.

² Частина слова «гу» перероблена з іншого напису.

вомъ на дцять<,> артикулъ шестъдесятомъ, параграфъ первій, описанное такъ<,>: «Ѥ ставуемъ: если которая жена, не живучи в станѣ малженскомъ<,> але такъ, нестатечно<,> справуючись, и такъ дитя приживетъ<,> а потом для встиду, албо боязни карання тую дитину сама або чрезъ кого иншого стратить и до смерти приведетъ<,> а на такомъ учинку била бъ сама, албо якимъ слушнимъ певнимъ значнимъ явним доводом приведено было тако- вѣй, якъ тои, хто тое чинитъ<,> и дитя тое згубити поднялся<,> якъ и та, ко- торая дитя свое на страту дала, сами маюг горломъ каранни быти<,>» — в томъ горловим караннямъ даровали<,>. Тилко ж принудивши долгимъ си- дѣнням у вязенню<,> и обличивши в торгъ, давши посеред ринку канъчуками добрую хлосту<,> отпустилъ казали<,>.

И такъ тую справу про память в книги ратуша Лохвицкого записат вельѣли<,> що есть и записано.

Року, мѣся и дня звишь прописанного.

80. *Справа про привласнення сінокосу жителів с. Жабок Леська Губченка, Пархома Добрияненка, Максима Мисника та ін. односельцями Никоном і Антоном Гужеленками*

17 липня 1729 р.

Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 244.

120

Року тисяча сѣмъсотъ двадцять девятого, мѣся іюля, сегого на дцетъ дня. На врадѣ нашемъ городовомъ Лохвицкомъ, пред нами, владовими, ни- жей именно подписавшимися<,> приточилася таковая справа,— въ заводѣ сотнян¹ лохвицких, жителей села Жабокъ Никона и Антона Гужеленковъ<,> зѣ жителми жѣ жабскими, з Леском Губченкомъ<,> Пархомом Добриянеи¹ комъ<,> Маѣимом Мисникомъ<,> Кондратом Зубченкомъ<,> Миколаем Зуб- ченькомъ, з Марею Костиною, зѣ Зѣнкомъ Прилучченкомъ<,>, за степъ сѣ- нососній, лежащий уз шлях Журавскии, въ урочищи, прозиваемомъ от Ничипорихи<,>. Помѣжникъ тому степу — свѣщенникъ нвахницкий ѡтцъ Назаръ своимъ сѣнокошимъ полемъ<,>.

Которій степъ вишь означеніе сѣмъ члѣвка кошовали близко тридцяти лѣтъ<,> за волній. И нѣхто имъ в кошенню сѣна яко изѣ йхъ, селянъ<,> такъ зѣ ѡколичних жадного в томъ препятіа не чинилъ<,> и нѣяких труд- ностей не затѣваль<,> и своячи за дѣдизну албо за ѡтчизну, не уѣтрался, и до права сѣлского, такъ тежъ<,> и мѣского, не были притягани<,>.

А нѣѣшнего 1729 году, в мѣсѣ іюль, помененіе Никонъ<,> и Антонъ Гужеленки в данном своем в суд сотенній Лохвицкий челобитѣ показали<,> что будто тот степъ неналежне тіе вишь прописаніе сѣмъ члѣвка косят.

¹ Слово перероблене з іншого напису, частково витертого.

Присвояючи себѣ Гужеленки за дѣдизну и за *ш*тчи́зное, ставлячи в том свѣдителей добре знаючихъ, стариннихъ двохъ члв́ка Андрѣя *Ш*вчаренка и Антона Сажку, бывшаго прежнихъ лѣтъ атамана того жъ села Жабоцьк<,> и в томъ крѣпко завязуючись яко свѣдителями, такъ и сами собою, хотячи доводомъ слухнимъ тое доказати<,> что немалое время, такъ промежду собою тягачучись<,> и неединократне суду городовому кучачи<,> не могли жадно[о] учинити з собою помѣрковання<,> а звлаща задорачися *ш*бнадежнимъ свѣдѣтельствомъ помененнихъ *Ш*вчаренка и Сажки<,>.

Якни то Сажка и предъ судомъ<,> городовимъ дерзновенно и смѣле по-свѣдчалъ, такъ виговоруючи, же с прежнихъ лѣтъ на томъ степу кошовалъ дѣдъ<,> и *ш*тцъ Никона и Антона Гужеленков<,>. А запитаннямъ старшинскимъ его, Антона Сажки, такимъ, подавши ему в томъ вѣру<,>: вѣдаєть ли онъ и чи може́ть завести<,> и показати власне скопцѣ или якіє прикмети, // поки ихъ, Гужеленковъ, дѣдъ<,> и *ш*тцъ кошовали, совѣстію, взираючи на старостъ лѣтъ своїхъ<,> — то в томъ же моментѣ онъ, Антонъ Сажка, дсѣчне имъ, Гужеленкамъ, сказаль: «Вѣдаєть и завести, или скопцѣ показати, поки вашъ дѣдъ и *ш*тцъ кошовали, не могу<,>. Только по словахъ дѣда вашего Леви, что *ш*т него чуль, едучи зъ Чорнухъ, зъ ярмарку, и видячи по томъ степу ходячого, запитаннямъ моймъ, чого тамъ ходить<,> и за *ш*твѣтомъ его, что «*ш*тсе мой *ш*блоги», то по тихъ дѣда вашего словахъ свѣдчу<,>».

То первая в томъ ихъ, Гужеленковъ, в свѣдѣтельствѣ Антона Сажки не-фундаменталномъ, надѣя *ш*бмилила. Еднакъ еще, стоячи при упорѣ<,> а наибарзе фундуячись на доказателство¹ в свѣдѣтельствѣ Андрѣя *Ш*вчаренка, нимало к примирію склонности не показали<,>. Ажъ привлекли в трудностъ такую, же, посовѣтовавши мы, старшина, не иначе быть<,> противъ ихъ, Гужеленковъ, упорности — зѣхатъ туда, на розграниченніе того степу, атаману городовому Роману Яковлеву, взявши з собою писара ратушнаго Ярему Романовича<,> и тамъ постороннихъ людей<,> и по свѣдѣтельству и заводу, при показаннѣ скопцовъ или якихъ прикметъ, *ш*писатъ² в самую слушностъ и усмотрѣть жалобливой и *ш*бжалованой стороны, чіа покажется правда или неправость<,>.

Аже зѣхавши атаманъ городови в село Жабки и взявши з собою постороннихъ людей<,> а при томъ атамана жабського<,> атамана івахницького<,> атамана *ш*миглевського<,> чинили слѣдствие, с притомностію постороннихъ людей<,>. При якомъ спрошовали постановленнаго *ш*т Гужеленковъ свѣдителя³<,> Андрѣя *Ш*вчаренка совѣстно<,> даби завелъ и показаль скопцѣ или якую прикмету, поки кошоваль Лева Ничипоренко<,>.

Аже и онъ, *Ш*вчаренко, в томъ разѣ сталъ *ш*трѣкатись<,> и до заводу и показання скопцовъ или якихъ прикметъ незнаема себе учинивъ. Только якъ Антонъ Сажка, такъ и онъ, по словахъ Леви Ничипоренка, дѣда Гужеленковъ<,> якъ *ш*т него чувъ, что називаль своимъ, по тому свѣдчилъ<,>.

¹ Літера д виправлена з іншої.

² Літера а залита чорнилом, нечітка.

³ Літера я перероблена з ей.

А что заводиль ¹ и Антона Гужеленковъ на *тот* степъ, то не самъ собою<,> але за йхъ слѣдомъ, куда они вели, туди и онъ ходиль<,>. И во свѣдѣтельство, ѡбнадежуючи ихъ, Гужеленковъ, крѣпко становился, хотячи того доказати то доказати то ²!! не з самого того, жеби могль добре сам знати<,> але из завзяты<,> // изъ завзятости и по насердкамъ на Леска Губченка, что ему<,>, на том же степу просячемоу хоча й на единъ день даль травы укосити, не удѣлиль<,> приложивши ложъ ко лжѣ, неправедно свѣдчилъ<,>. О чомъ и самъ при томъ розийску доброволне в своем допросѣ допросѣ ³!! созналъ<,>.

То тогда, на самом уже фундуячомся свѣдѣтель<,> надѣя вся Гужиленковъ ѡбмилила<,>.

Да и тогда жъ, при розиску, увѣдомился, зехавши атаманъ городовій, что онъ, Андрѣй Ѡвчаренко, ймъ, Гужеленкам, знайдется дѣдъ. То всегда своему за своймъ и в правдѣ неприлично свѣдчить, и право не позволяеть<,> и такого свѣдѣтельства в дѣло не ставить<,>.

А *сверхъ* того йм же, Гужеленкам, духовница *ѡтца* ихъ великую улѣку показала<,>. Ибо у *ѡной* того степу, в якихъ ⁴ неналежне вѣраються, в наслѣдіе имъ, при другихъ ихъ *ѡтческихъ* грунтах, не *ѡтписано*<,>. То по тому явно ихъ, Гужеленковъ, показалось неправедное челолюбитіе и лишніе в затѣванню своемъ вишъ прописаннымъ семи члвкамъ трудности и волокити, не без *убитку*<,>.

Прето мы, старшина городова лохвицкая, с притомностью присидающихъ людей, такъ приговорили ⁵, даби вишъ прописанніе сѣмъ члвка, яко неналежне онихъ<,> Гужеленки чрезъ якое время турбовали, тим би степомъ якъ с прежнихъ лѣтъ безъспорне кошовали, такъ би и тепер, не узнajući нѣ *ѡт* кого жадного препятія и перешкоди, на свою потребу *ѡного* уживали безъпечне<,>. А на *вщинателя*, хто би мѣль ихъ впрѣд турбовати<,> и неналежне в *тои* степъ упѣратис. покладаемъ заруки на *врад* городовій Лохвицкій талярей ⁶<,> на *врад* сѣлскихъ талярей тридцять<,>. Гужеленки зась мѣють ймъ, семи члвкамъ, во всемъ покои дати, под жестокиимъ і неѡпустнимъ штрафомъ правнимъ варуемъ<,>. А свойхъ убитковъ, в правѣ стоячи ⁷ роненнихъ, мѣють доходити, хто ихъ до того побудиль и свѣдѣтельство поднялся, хотячи того доказать<,>. И для *лутшеи* вѣри и ⁸ певности, впрѣд к ⁹ ненарушимоу и спокоинному вишъ прописаннѣмъ семи члвкамъ того степу уживанню, казалисмо в книги мѣскіе про *памят*<,> записати<,>. А с книгъ винявши *ѣзтрактомъ*, с притисненіемъ городской печати<,> и подписаніемъ именъ нашихъ, потребуяючи сторонѣ, при свѣдѣтеляхъ, видати.

¹ Далі пропущено «Никона».

² Описка. Треба «якии».

³ Друга літера и правлена писарем.

⁴ Сума не названа.

⁵ Слово дописане над рядкомъ.

⁶ Слово залите чорнилом, нечітке.

⁷ Перед словомъ закреслена писаремъ літера н.

Року, мѣся и дня виш прописанномъ ¹, в ратушу Лохвицкомъ. //

Мѣсто печат.
городовою ².

Сотникъ наказній лохвицкии Леонтии Подолянка.

Романъ Яковлевъ, атаманъ городови.

Хвеско Щербина, войтъ мѣскии, з бурмистрам[и].

*81. Слѣдство у справѣ Прокопа Даниленка, жителя м. Батурина,
з двоюрідним братом Федором Даниленком, жителем м. Сосницѣ,
про грунти*

*Не раніше 17 серпня 1729 р.
Сосницька сотенна канцелярія
Чернігівського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 2936. Число відсутнє, але не раніше 17 серпня, як видно з опублікованого документа. Текст складався учетверо, як лист. Арк. 6 зв. чистий. Порядкові номери, що в рукопису стоять посередині рядка, над відповідними абзацами, переносимо на початок рядка. Курсивом у квадратних дужках виділяються частини слів, відірвані разом з краєм аркуша.

5 Року 1729, мѣся августа.

По висоце поважном оуказу ясневелможного добродѣя его мѣсти пна Даніѣла Апостола, войск его імператорского величества Запорозских обоѣх сторон Днепра гетмана<, > в дѣлѣ Прокопа Даниленка, жителя батуринского<, > з братом его двоюроднимъ Федоромъ Даниленкомъ о кгрунтѣ<, > в Сосницю сего августа 17 присланномъ до сотника сосницкого Павла Санжурского, чиненно было о том жалобливом крунтѣ слѣдствие старшиними сосницкими жителями<, > а что по слѣдствію оказалос<, > нижей явствуует.

1<.> Кирило Кузь, мѣщанин сосницкии, допросом показал<, > что прошлих годовъ, будети тому лѣтъ сорокъ<, > когда Иванъ Даниленко, жител тогда будучій сосницкій<, > а теперишній батуринскій, виходячи на житло въ Батуринъ<, > очима своїма видѣлъ, еще в ту пору<, > брат его жъ, Івана, Иванъ Даніленко, мѣщанин сосницкій, въ своем дворѣ<, > при бытности тогда жителей сосницких Дмитра Бондаренка<, > Онопрѣя Панкова<, > и при нем, Кузю, реестръ показазовал [!], сколько брат его Иван должен ему<, >. Тогда онъ, Иван, отходячи въ Батурин на житло, пред всѣми просил брата своего, жебы за тое должное<, > поля отцевского половину, двѣ нивки, одна за Прудищем, а другая, прозиваемая Хижнякувская, и сѣножати, принял себѣ<, >. Того временни брат его сказал<, > что «за сіе реестра ниho,— мовит,— тебе, брате, не будет турбоват<, >». По отходѣ жъ его,

¹ Описка. Треба «прописанного».

² У рукопису напис обведений колом.

Івана, в Батурин на житло, в полтора года, приездил онъ же, Іванъ, вѣдущій, ж¹ женою своею до братней жени в гостѣ<,> и ничего о кгрунтах своих не споминал, бавячис жителъ чрезъ цѣлій тижден въ Сосницѣ<,> поневаж за долгъ под братом была его половина кгрунту.

К сему допросу !!!, по прошенію Кирила Кгузя, житель сосницкій Семень Івановъ руку приложилъ.² //

5 зв.

2. Іванъ Ярошенко, сосницкій мѣщанин, старій чоловікъ, под совъѣстію сказовал допросом своймъ<,> же нива Івана Даниленка, преждѣ бывшого сосницкого жителя, а теперешнего батуринского<,> найдуючяся у врочища³ Братовой, над дорогою, до слободки, и другою, где цегелня монастирская Макошинская<,> уже тому дѣется болше сорока годовъ⁴<,> была досталася Леску Лупиносу, козаковъ сосницкому, от Данила Коломѣйца, сосницкого козака и жителя, а отца Іванового⁵ Даниленкового, продажею<,>. А за якую цену, того не у памят<,>. А от Леска Лупинсса зятєви его, Лупиновому, іменно Николаю, бывшому котляру сосницкому, досталася, а яким способом, того Ярошенко не извѣстенъ<,>. Николай тежъ, котляръ, от тестя своего Лупиноса доставшуюся Даниловскую ниву продал Савѣ Дубовику, козаковъ сосницкому. Якую ниву, от Николая, котляра, имѣющуюся у себе, продажею Сава Дубовикъ попустил чернцям⁶ монастира Макошинского на цегелню<,>. А ему, Савѣ Дубовику, черницъ макошинскій за тое дали нѣякуюс поля замѣну, а в яком мѣсцю, того не вѣдаєт<,>.

К сему допросу, по прошенію Івана Ярошенка, жителя сосницкого, мѣщанскій синъ Никифор Семеновъ подписался<,>⁷.

3. Іванъ Ярошенко допросом своим показал<,> же нива Хвиленковская, Даниленковъ загребелских сосницких, над Братовою найдуючяся, помѣжъ з Фтомою Кузменком и з Петром Марченком, естѣ ихъ, Хвиленковъ Дан[иле]нков, дидизная, з лужком и бережняком, помѣжним от лужка, под[лѣ] ныви найдуючогося тоей, где цегелня монастирская да[вно] была<,>.

К сему допросу, по прошенію Івана Ярошенка, жителъ сос[ниц]кїи Стефанъ Никитин руку приложилъ<,>⁸. //

6 4. Іванъ Ярошенко ж допросомъ своимъ показал<,> же Петро Марченко, сосницкій жителъ, имѣєт там же, въ Братовой, ниву свою, от его отца себѣ имѣющуюся<,>. А отецъ его, Марченковъ, купил тую ниву у Грицка Андрѣенка, козака и жителя сосницкого, нѣ уже в живих не имѣуючогося<,>.

¹ Тобто «з».

² Почерк підпису змінений.

³ Літера в перероблена з у, нечітка.

⁴ Друга літера о перероблена з в.

⁵ Друга літера в перероблена з г.

⁶ Літера ч виправлена з ц.

⁷ Почерк підпису змінений.

⁸ Почерк підпису цього і після наступного пункту 4 змінений.

К сему допросу, по прошенію Івана Ярошенка, жител соснишкии Стефанъ Никитин руку приложилъ<,>.

К сему слѣдствію Григоріи Поручка, наказнии сотникъ соснишкии, [руку приложилъ] ¹.

82. Допит козака с. Поставмук Кирика Олихвѣренка про вбивство
ним дѣвчини Меланій

29 січня 1730 р.
Городиська сотенна канцелярія
Миргородського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 132. Документ складався увосьмеро, як лист. Арк. 2 зв. і 3 зв. чисті. Назва села засвідчується в іншому документі цієї справи на арк. 4: «въ селѣ Поставѣмукахъ». Текст допиту був відісланий до Генерального військового суду, як свідчить відповідний супровідний лист на арк. 2 від 1 березня 1730 р. Курсивом у квадратних дужках виділяються частини слів, відірвані разом з краєм аркуша.

3 Року 1730, мсяця януария, 29 дня<,>.

По листовному розказанню велможного добродѣя его млсти пна ѡбозного енералного і наказного гетмана<,>, мы, ниже подписавшийся, старшина городова городиска, чинили повторце слушную аппробацию ² и розискъ за смертное убиство дѣвки Меланій, Івана Шулженка, коваля, свѣсть, забитую вночи з ручницѣ, спячую у возѣ, надворѣ, Кирикомъ Олехвѣренкомъ<,> козакомъ сотнѣ Городискои, жителем постаменуцким, которого допрошували на словах, яко і под страхомъ<,>.

Якии самъ добровольне на врьдѣ саморучною сказкою своею показалъ тако<,>: ³ «Року 1729 з[о]л[от]а, мсяца декаврия<,>, 18<:> дня<,> я, ниже подписавшийся Кирикъ Олихвѣренко, козакъ сотнѣ Городискои, житель постаменуцкии, доношу на врьдѣ городовиин Городискии, з доброй волѣ своеи сознаю, что я із дѣвкою Мелашкою, небожкою, чинилъ блудъ цѣлии годѣ. И сего декаврия 14, в неделю, набилъ ручницу, і тая ручница лежала два днѣ на полу, у головахъ, набита. І я у понедѣлокъ увечерѣ, против восторка, напившись горѣлки довольно, і се пришло мнѣ на мисль оную дѣвку забить. І тогда жѣ, опольночи, узавши рушницу, і запалилъ губьку у грубѣ и пошолъ дорогою просто до Ивана ⁴ Шулъги у дворѣ. И ворта отчинилъ и прошол подѣ повѣтъку — ажѣ дѣвка спить у возѣ. И я положилъ ручницу на драбинѣ, і приложилъ до боку сонной, и забилъ. И побѣзѣшлиею. Бѣжучи, зачулъ, что крикнула разѣ. І прибѣгши в домъ свои, укинулъ ручницу у комору, а самъ увишолъ у хату и легъ спати на полу. І за тоє я ей застрелилъ, что она мене обезъчестити хотѣла, такъже и на ху-

¹ Почерк підпису інший. Узвичаєне «руку приложилъ» випущене, мабуть помилково

² Літера и виправлена з а.

³ Текст наступної «сказки» писаний тим самим почерком, але дещо збільшеним.

⁴ Перша літера а залита чорнилом, нечітка.

до[бу] мою важила. Не хочаючи ей во жену себѣ поняти, заст[ре]лилѣ. Что я созналъ по совѣсти, на томъ и подѣпи[су]юся.

Кирикъ Олихвренѣю руку приложилѣ<:>».

Мы, урядъ городови Городискій, принявши сію добровольную и саморучную его сказку<,> подаемо до вишой власти і разсмотрѣнія.

Року і дня више писанного.

На томъ і подписуемъ<:>.

Сотникъ городиский Леонтии Петровѣский ¹.

Вмѣсто атамана городового[о] городиского[о] Андрѣя Дворника<.> и Федора Носара, воита, Савки Свинченка, бурм[ис]тра, по прошенію ихъ, я, Афанаси Федоров, писаръ городиский, подписалъ<:>

83. Слѣдство за скаргою власника с. Свидівця Михайла Циганчука на козаків, що ніби захопили його грунти

16 червня 1730 р.

Кобизька сотенна канцелярія
Київського полку

Публікується повністю рукопис ЦДА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 3526. Як видно з зіставлення почерків цілого рукопису, документ писаний рукою кобизького сотенного писаря Івана Лахневича. Підпис київського полкового обозного Федора Ханенка на арк. 4 скріплений червоною сургучною печаткою, частково пошкодженою, у формі еліптичного кола діаметрами приблизно 25 і 22 мм відповідно по вертикалі та горизонталі, із зображенням гірлянди в чаші (зображення і написи нечіткі). Текст складався ушестеро, як лист. На арк. 1 написано іншою рукою і чорнилом: «Дѣло по доношенію полку Кіевскаго вой<:>. тѣ<:>. Михайла Циганчука на козаковъ державскихъ о завладѣніи его, Циганчука, тѣми козаками поль[і] кгрунтовъ. 1730 году, іюня 16 д.» Арк. 1 зв., 4 зв., 6 — 6 зв. чисті. Між абзацами оригіналу широкі проміжки. Курсивом у квадратних дужках виділяються частини слів, відрізані разом з краєм аркуша.

2

Року тисяча сѣмьсотъ тридцатого, мѣся іюня<:> 16 дня.

По присланному к намъ, нижеи подписаннимъ, указу велможного его млсты добродѣя пна Якова Лизогуба, ѡбознаго воискового енералнаго, веленно, по челомъбитію полку Кіевскаго[о] воискового товариша Михаи-ла Циганчука, зѣхати полку Кіевскаго, сотнѣ Кобизькои, в маетность его, Циганчука, в село Свѣдовецъ, ѡ завладѣніи грунтя і поля козаками державского в саму[ю] сущую правду учинит слѣдствіе і ѡное, заруча, при-силат с мнѣніемъ в Енералную воисковую канцелярію<:>.

І ми, по тому его велможности указу, пріехавши в село Свѣдовецъ, со-тнѣ Кобизькои, слѣдствіе ѡбо всемъ чинили<,> якими грунтами і полями козаки того села завладѣли<,> і владѣют<,> почему<,> і якъ давно. Ѡ томъ ѡ томъ [!] нижеи сего в допросахъ значить<,>.

Іван Пѣнчукъ ², козакъ сотнѣ Кобизькои, села Свѣдовця, допрошо-ванъ<,> а в допросѣ своемъ сказаль<,> что лѣтъ тому будетъ болшеи трид-

¹ Підпис виділений дещо збільшеними літерами.

² Частина слова «нч» перероблена з «чук».

пяти<,> еще за полковника Мокієвског[о]<,> якъ онѣ, Пѣнчукъ, пришоуъ зъ Кобижчи на житло в село Свѣдовецъ<,> і поселился на вигонѣ, на волномъ мѣсцю<,> зѣ повеленія козаковъ<,> а не на пустовскомъ крунтѣ<,> і не на державскомъ, понеже еще в ту пору тому селу Свѣдовцю державцѣ не било<,>. На что имѣтъ свѣдителей<,>. А поля в его, Пѣнчука, пустовског[о] нѣякого не имѣється, кромѣ ѡднои ниви, которую тепер уступил<,>. Подданнимъ он, Пѣнчук[ѣ], нѣ в ког[о] за прежнихъ державцовъ, такъ и за нинѣшняго пана Циганчука, не бивал і не мужиковаль і в томъ шлется на козаковъ і на мужиков того ж села<,>. А служил он козакомъ годовъ сѣмнадцаті і в разнихъ походахъ билъ. І ѡ томъ зѣсилається на свѣдителии.

К сему допросу вмѣсто Ивана Пинчу[ка], козака сотнѣ Кобизкои, жителя села Свидовця, по прошенію его, я, поп того ж[ѣ] села Онисифор Кругловский, руку приложил<,> ¹. //

2 зв.

Грицко Михно, козакъ села Свѣдовця, в допросѣ сказалъ<,> что лѣтъ тому будетъ болшѣ пятидесятъ<,> якъ купил грунтъ тестъ его покойній Иван Михно не в подданнаго пана Циганчука Яреми Кривоноса<,> но в козака Хвеска. І в томъ шлется якъ на козаковъ<,> такъ і мужиковъ, подданныхъ пана Циганчука<,>.

Вмѣсто Грицка Михна, по его прошенію, к сему допросу я, Иван Лахневичъ, писар сотенній кобизкій, подписался.

Аврамъ Добреля допросомъ показалъ<,> что лѣтъ тому будетъ тридцатъ сѣмъ<,> якъ пришол в село Свѣдовецъ зъ Кобижчи, на волномъ мѣсцу поселился, понеже еще в ту пору мало людей било<,> да й и державцѣ тому селу не било<,>. А пустовского нѣяког[о] в его грунту не имѣється<,>.

К сему допросу вмѣсто Авраама Добрелѣ, козака сотнѣ Кобизкои, жителя села Свидовця, по прошенію его, я, попъ того жъ села Онисифор Кругловский, руку приложил.

Леско Плющъ, козакъ, допросомъ показалъ<,> что прадѣдъ і дѣдъ его, уже тому лѣтъ есть на полторасти, заняли грунту волніе, за держави еще лядскои, в селѣ Свѣдовцѣ<,> а не державское і пустовское. Ѡ чомъ шлется якъ на козаковъ, такъ и на подданныхъ его, пна Циганчука, мужиковъ<,>.

Вмѣсто Леска Плюща, по его прошенію, к сему допросу я, Иван Лахневичъ, писар сотенній кобизкій, подписался<,>.

Лукиян Добреля в допросѣ сказалъ<,> что лѣтъ будетъ зъ двадцятъ<,> якъ занимал мѣсце волное, за Коровки, полковника<,> еще не за держави пана Циганчука<,> но за держави полковника Коровки ². И нѣкуди его, Добрелѣ, не зачипал. І служит з того грунту козацко и по сю пору<,>.

К сему допросу вмѣсто ³ Лукья[на] Добрелѣ<,> козака сотнѣ Кобизкои<,> жителя села Свидовця, по прошенію, я, поп того жъ села Онисифор Кругловский, руку ⁴ приложил<,>. //

¹ Почерк і чорнило цього та наступних підписів рукою Онисифора Кругловського інші.

² Слово дописане над рядком.

³ Частина слова «мѣс» нечітка.

⁴ Літера р перероблена з іншої, певне, з у.

Денис Кислий, козакъ, допросомъ сказаль<, > что лѣтъ тому будетъ двадцят три, якъ занял ¹, за Коровки, полковника ², мѣ[с]це пустовское ³ в селѣ Свѣдовцѣ, еще за державѣ полковника Коровьки<, > і на ѡномъ козацко службу ѡтбуваль.

Вмѣсто Дениса Кислого, по его прошенію, к сему допросу я, Иван Лахневичъ, писар кобизкій, подписался.

Петро Коцюба, козакъ, допросомъ показаль<, > что занял ѡн грунтъ за полковника Коровки волній і на ѡномъ козацкую службу ѡтбужаетъ. І тому імѣється двадцят еден год<,>.

К сему допросу вмѣсто Петра Коцюби, козака сотнѣ Кобизкои, жителя села Свидовця, по прошенію его, я, поп того ж села Свидовця Ѧнисифолр Круеловскни, руку приложил<, >.

Павель Супруненко допросомъ показаль, что лѣтъ тому будетъ болшь тридцяти, за полковника Мокіевскаго, занял грунтъ пустовскій з полемъ, і за ѡни козацкую службу ѡдбужает<, >.

Вмѣсто Павла Супруна, по его прошенію, я, Иванъ Лахневичъ, писар кобизкій, к ⁴ сему допросу подписался.

Стефан Стрѣлецъ допросомъ показаль<, > что служил ѡн при ѡтцу суплѣкуючаго зѣ дѣтска ⁵<, > і ѡтходячи ѡт него, купил грунтъ в ѡтца суплѣкуючаго[о] за копу, на что імѣеть свѣдители. І на томъ грунтъ козацкую службу ѡтбужаетъ<,>.

К сему допросу вмѣсто Стефана Стрелця, козака сотнѣ Кобизкои, жителя села Свидовця, по прошенію его, я, поп того ж села Ѧнисифолр Кругловскни, руку приложил<, >.

Трофимъ Пинчукъ допросомъ показаль<, > что ѡн не в подданнаго пана Циганчука вѣдора Скрипки купил грунтъ<, > но в попа того ж села ѡтца Ѧнисифора Круглевскаго<,>, на что і купчую мѣеть<, >.

Вмѣсто Трофима Пинчука, по его прошенію, к сему допросу я, Иван Лахневичъ, писар кобизкій, подписался<,>. //

З зв.

Стефанъ Слишевскій, козакъ, допросомъ показаль<, > что ѡн купилъ грунтъ не в подданнаго Михаила Леикн<, > но в священника того ⁶ ж села Ѧнисифора Круглевскаго[о], на что імѣеть і купчую<,>.

К сему допросу вмѣсто Стефана Слишевскаго, козака ⁷ сотнѣ Кобизкои, жителя села Свидовця, я, поп того ж села Ѧнисифолр Кругловскни, руку приложил<, >.

Михаило Руденкій, козакъ, допросомъ показаль<, > что грунтъ купилъ козацкій, волній, в священника того ж села Свѣдовця ѡтца Ѧнисифора, а не мужицкій<, > и пустовскій<, >. А за тот грунтъ далъ рубля. На что імѣеть і купчую.

¹ Літера н виправлена з я.

² Частина слова «ни» перероблена з «ка».

³ Друга літера о нечітка, нагадує і.

⁴ Слово виправлене з «по».

⁵ Слова «зѣ дѣтска» на місці витертого напису.

⁶ Літера г виправлена з ж.

⁷ Літера з виправлена з іншою.

Вмѣсто Михаила Руденкаго, по его прошенію, я, Иван Лахневичъ, писаръ кобизкій, к сему допросу подписался.

Павло Бойко, козакъ, допросомъ показаль, что будетъ тому лѣтъ десятъ, якъ купиль грунтъ в попа тамошнего за чтири на дцятъ золотихъ. На что имѣеть і купчую<,>.

К сему допросу Павѣла Боика, козака сотнѣ Кобизкою, жителя села села [!] Свидовця, я, поп того ¹ жъ села Ѡнисифоръ Кругловскни, руку приложилъ<,>.

І по сихъ всѣхъ више писаннихъ допроснихъ пунктахъ представленни были пред нами, нижеи означенними, свѣдителей<,> такъ атаманъ с козаками, яко і воить зъ мужиками<,> того ж села<,> которіе сознали под совистию ѡдши своей<,> что Иван Пѣнчукъ<,> Грицко Михно<,> Аврамъ Добреля<,> Денис Кислий<,> Петро Коцюба<,> Павло Супруненко<,> Леско Плющъ<,> козаки, в допросахъ свойхъ показали самую сущую правду<,> і позаходили в Свѣдовецъ не за держави пана Циганчука<,> но за держави полковниковъ Мокіевскаго ² і Коровки<,> а поселилис на волнихъ грунтахъ і ис тихъ грунтовъ козацкіе повинности ѡтбували і ѡтбуваютъ<,>. А Степан Стрѣлецъ<,> Трохимъ Пѣнчукъ<,> Стефан Слишевскій<,> Михаилъ Руденкій<,> Павло Боико<,> покупили грунта в попа того села Свѣдовця ⁴ Ѡнисифора // Ѡнисифора Круглевскаго мужицкіе<,> имѣют на ѡніе мѣсяца ѡт его, попа, данніе імъ купчіе<,> за рукою Круглевскаго<,> кроме Стефана Стрѣльця<,> которій в покойного ѡтца суплѣкуючаго за копу купил грунтъ<,> ѡ чомъ созналь доброволне Евфимъ Циганчукъ<,>. І ми, нижайшіе, по такому іхъ, атамана Стефана Супруна з козаками<,> і войта Назара Сахна з мужиками<,> свѣдѣтельству<,> а барзѣй уважаючи помѣянутихъ козаковъ Івана Пѣнчука с товарищи давное поселеніе<,> і замище волнихъ мѣсть<,> в якомъ селѣ, почитат, ѡтци і дѣди іхъ первіе<,> з пустовскихъ мѣсть вступат імъ приказат ³ не дерзали<,> но до звирхнѣшної власти і разсужденія подаемъ<,>. А Трохимъ Пѣнчукъ<,> Стефан Слишевскій<,> Михаилъ Руденкій<,> Павло Боико<,> владѣют грунтами по купчимъ, даннимъ імъ ѡд тамошнего попа свѣдовскаго Ѡнисифора<,>. В томъ ему, челомъбитчику, іскат на више помѣянутому попу Ѡнисифору Круглевскому<,>. Которіе жъ козаки покупили і давно завладѣли<,> за держави ѡтца челомъбитчикового<,>, в мужиковъ его грунта, яко то ⁴ Ярмола Коцюба<,> Федор ⁵ Пѣнчукъ<,> Корнѣй Левушко<,> Леско Легкодухъ<,> Демько Талалаи<,> Михаилъ Тимошенко<,>, тимъ, по слѣдствію і по сознантю людскому, велѣлисмо уступит<,>. І уступили<,>. Только би продавци помѣянутихъ грунтовъ денги імъ поворочали<,>. І в томъ всемъ до волѣ і високаго разсужденія ясневелможнаго его ѡмсты добродѣя пана гетмана сіе наше слѣдствіе, за руками нашими жъ, въ Енералную воисковую канцелярію подаемъ<,>.

¹ Друга літера о перероблена з ѣ.

² Перша і друга літери о напівзалиті чорнилом, нечіткі.

³ Далі короткий прочерк на місці стертого писарем слова.

⁴ Слово дописане над рядком.

⁵ Слово перероблене з іншого напису.

Федоръ Ханенко, фобозний полку Киевского.¹
Василии Лазаревичъ, канцеляристъ войсковии.//

5 1730 [о] году, іюня 16<:> дня.

Ми, нижеі іменованніе Кіевско[о] полку, Кобизкои сотні, села Свѣдовця атаманъ с товариствомъ<:>, чинимъ вѣдомо сімъ нашимъ свѣдѣтельствомъ, нижеі вираженніе козаки села Свѣдовця от килка лѣтъ і за якого полковника владѣнія обрѣтаются въ ономъ селѣ на життю, з дѣдовъ і отцевъ свойхъ<:>, нижеі сего явствует.

Іван Пѣнчукъ приишолъ з Кобижчи в село Свѣдовецъ в голоднии рукъ, чему імѣтъ лѣтъ болше тридцяти, за владѣнія полковника Мокіевско[о]го<:>. А грунтъ² занял волнии, понеже в то время оному селу державци не било<:>.

Грицко Михно живет на грунтъ, купленномъ, козакомъ, тестемъ его Ивановъ Михномъ. А куплѣ той імѣється лѣтъ болшеі пятидесяти³, за владѣнія полковника старого Волско[о]го<:>.

Аврама Добрелѣ отецъ Іванъ Добреля приишол зъ Кобижчи в село Свѣдовецъ прежде голодного року, і тому дѣється лѣтъ тридцятъ сѣмъ лѣтъ [!]. А сѣлъ себѣ на волномъ грунтъ<:>. А державцов до того села не було, за владѣнія полковника Макіевско[о]го<:>.

Леска Плюща⁴ прадѣдъ занималъ волній грунта въ оно[мъ] селѣ Свѣдовцѣ, і тому імѣється лѣтъ на полторасти, за владѣнія еще лядского. На которыхъ грунтахъ, от прадѣда, дѣдъ і отецъ і оній⁵ Леско мешкают⁶<:>.

Лукань Добреля зъ Кобижчи приишли з братами⁷ въ оное село на житте і заняли грунтъ волній за владѣнія полковника Феодора Волско[о]го. А державци до оного села не було<:>.

Денис Кислии приишол з Кобижчи въ оное село на житте і сѣлъ на волномъ грунтъ. А прежде его жил козакъ, по прозванію Жеребило, на томъ же волномъ грунтъ, і тому дѣється лѣтъ болшеі двадцяти, за владѣнія полковника Феодора Волско[о]го<:>. А державцѣ в тот часъ до оного села⁸ не било<:>.

Петро Коцюба приишол зъ Кобижчи въ оное село Свѣдовецъ на житте і занял грунтъ волній, за владѣнія полковника Феодора Волско[о]го. А державцѣ до оного села не било. І тому дѣється лѣтъ двадцятъ і еденъ годъ<:>.

Павел Супруненко з Кобижчи приишол в село Свѣдовецъ на житте і занял⁹ грунтъ пустовскій, за владѣнія полковника Мокіевско[о]го.

¹ Почерк і чорнило цього та наступного підписів різні.

² Літера g виправлена з у.

³ Частина слова «деся» закреслена писарем двома рисками.

⁴ Літера а перероблена з ъ.

⁵ Літера й виправлена з е.

⁶ Описка. Мабуť, треба «мешкают».

⁷ Слова «з братами» дописані над рядком.

⁸ Літера а перероблена з іншої, мабуť, з б.

⁹ Літера я перероблена з а.

А державцѣ до того села не було. І тому імѣється ¹ лѣтъ болшеи тридцяти.
І такое свое, вишше прописанное, наше свѣдѣтельство под совѣстію души
своея сознаемъ<,>. І на томъ, для лучшаго достовѣрія, руками своим[и] ²,
крестомі святыми, подписуемъся<,>.

5 зв.

Атаман Степанъ Супр. // Атаманъ Стефанъ Супрунь. ³

Павель Дутій. Лазоль Борисъ. Кирикъ Левушко. Яцко Плиска. Іван
Добря. Хведор Кузменко<,>. Яцко Супрунь<,>. Іван, ковал, Грицен-
ко<,>. Яцко Небескии. Ігнат Павленко. Іван Плющ. Гришко Слива<,>.

Вмѣсто више писанихъ атамана свѣдовского с товариствомъ, по ихъ
прошенію, к сему свѣдѣтельству я, Іван Лахневичъ, писар сотенній кобиз-
кии, подписался<,>.

*84. Скарга про захоплення майна, побої та інші кривди козаків
і жителів Старосанжарівської сотні на колишнього сотника
Самійла Спафарія*

23 листопада 1730 р.

Старосанжарівська сотенна канцелярія

Полтавського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 2522. Документ скла-
дався увосьмеро, як лист. Арк. 18 зв. чистий. Порядкові номери, що в рукопису стоять по-
середині рядка, над відповідними абзацами, переносимо на початок рядка.

16

1730 року, ноября 23 дня<,>

Вѣденіе Полтавского полку, Старосанжаровской сотнѣ, въ полко-
вую Полтавскую канцелярію от нас, ниже подписанныхъ<,> якимъ обы-
хожденіемъ Самуйль Спафарій, будучи сотникомъ въ нѣшой сотнѣ Старо-
санжаровской, найдовался и кому якія обиды<,> побой и вытиски съ иґрун-
ту и прочее чинилъ<,> значить ниже сего<,>

1. Василию Вѣсичу и Іосифу Макаренку, товариству сотнѣ Старо-
санжаровской, 1726 году здѣлалъ таку обиду<,> что взял у нихъ меду прѣс-
ного польшоста вѣдерка, цѣною вѣдерко по три копы. А по той цѣнѣ опослѣ
имъ не хотячи дати денег, и до сего часу нѣчого не уплатилъ<,>. В чомъ
для вѣры подписались<,>

Вмѣсто Василя Вѣсича и Іюсифа Макаренка, по ихъ прошенію, дячок
церкви Успенской Старосанжаровской подписался<,>

Прихора ⁴.

2. Гаврила Дмитренка, товариша сотнѣ Старосанжаровской, 1725 году
насилно взял дворище, при ринку мѣющоеся, и на ономъ сѣвъ домохъ<,>.
А по многомъ за тоє дворище Дмитренковымъ упоминку<,> не платячи ему,
хочъ далъ на себе облѣжкѣ 1729 году, іюня 24 дня, и винился дати рублей 4<,>

¹ Літера і виправлена з д.

² Над рядок винесена літера и (не відповідний надрядковий знак).

³ У рукопису кожний підпис починається з нового рядка і після більшості з них стоять хрестики, обведені колом.

⁴ Почерк підпису інший. Далі повторюється у підписах до пунктів 5, 10 і 13.

однак по оному писму и по сроку, въ облѣгу написанномъ, именно въ пост Спасовъ, того ж 1729 году, денегъ за оное ему, Дмитренку, не отдавши<,> отказуеъ то<,> что «мѣшъ облѣгъ<,> — держись съ нимъ<,>». Для чего на своемъ неложномъ сознатию подписался<,>

Вмѣсто Гавѣрила Дмитренка<,> по его прошению<,> старосанджаровъскій обивателъ<,> Григории Тузинокъ подписался<,> ¹. //

16 зв. 3. Иван Кущикъ, кушнѣрь, обивателъ старосанджаровскій, сожалѣет на Спафарія в томъ<,> что виноватъ ему за напитки, подъ часъ сотництва набранныя, рублей ² два<,>. И еще, ездя въ Полтаву съ оного Спафарія за неотдачу денегъ суда просить<,> вытераль таляр<,>. И хочъ винился на судѣ полковомъ ему, Кущику, прописанное все отдать<,> однакъ опослѣ волокитою и договорками тыми<:>, что «будеши, скурвыи сну, волочитися<,> и так пропаде<,>» до сего часу не отдал, совѣстно сознаетъ и подписуется<,>

Иванъ Кущикъ ³<,>

4. У Іякова Стефановича, товарища сотнѣ Старосанджаровскои, Спафарій, сотникуючи, бралъ киндякъ<,> желѣзо и протчія крамарскія вещи и виновалъ ⁴ сталъ ему, Стефановичу, денегъ рублей три<,>. А всякими волокитами и отговорками до сего часу не зѣйстился<,> вѣрно сознаетъ и подписуется<,>

Яковъ Стефановичъ.

5. У вдовы Маріи Стефановой Даниловичевой, обивателки старосанджаровскои, онъ же, Спафарій, полотна и протчіихъ вещей, бывши еще сотникомъ, набралъ за рубля<,>. А тымъ словомъ бавячися<,> что «отдамъ», не уйстился. Во вѣрностъ подписалася<,>

Вмѣсто Маріи Стефановои Даниловичевой, по ея прошению, дячокъ церкви Успенскои Старосанджаровской руку приложилъ.

Федоръ Прихора.

6. Хвеннѣ Калантирцѣ, жителцѣ старосанджаровскои, за напои прописанный Спафарій, за сотництва своего, долженъ сталъ рублей 16<,>. А якъ упоминалась 1728 году о оныхъ у Спафарія, долгъ<,> призвалъ ея въ домъ свой подманою такою<,> что будетъ ей долгъ платитъ<,> и вмѣсто платы // 17 смертно оную билъ. И до сего часу весма болѣетъ<,>. Суще сознанши, подписалася<,>

Мѣсто Хвенки Калантиръки, по повелению ея<,> зятъ оной Стевань Середа подписался<:>.

7. Ивану Семилѣту, резнику, жителеви старосанджаровскому, подлогомъ такимъ<,> что станетъ ему платитъ, по чему схошетъ, за бараны шленскія<,> учинилъ такую обиду<,> же остатныя три бараны шленскія у него взялъ, и кому хотѣлъ, оными добрился<,>. А по упоминку о награжденіи ⁵<,> онъ, Спафарій, бранилъ его, Семилѣта, до своей хоти ⁶ и хва-

¹ Почеркъ підпису інший. Далі повторюється у підпису до пункту 11.

² Над рядком повторено олівцем «рублей».

³ Почерк підписів тут і в наступних пунктах 4, 6, 7 і 9 різний.

⁴ Описка. Треба «виноват».

⁵ Друга літера а правлена писарем.

⁶ Слова «до своей хоти» підкреслені олівцем.

лился, въ двор завлекши, кіями награждат<,>. То сознавъ, подписался<,>

Іван Семилѣтъ.

8. Татіянна Аѳанасіева, вдова, в томъ сожалѣтъ на Спаѳарія, что помѣжь прописанного Гаврила Дмитренка дворища имѣлось и ей дворище. И Спаѳарій, оное к своему присовокупивши, держит<,> а не платил<,>. И особенно, виноватъ бывши оной за напои золотыхъ осмѣ, не отдалъ<,>. На томъ истинну сознаючи, подписалася<,>

Мѣсто Татеѣни Аѳанасіевои, прошенію ¹, дячокъ церкви ² Успенской Старосанжа[р]ов[ъ]скои подписався<,>

Мойсеѣцъ ³.

9. Настоящии городови старосанжаровскій атаманъ Василь Павелко на него ж, Спаѳарія, скорбитъ в томъ<,>, что рубаль въ его, атамана, лѣсъ дерево ⁴<,> сколько надобно было ему. И винился дат за оное ему, атаману, платы денегъ рублей 6<,> а нѣчого не отдалъ<,>. Саморучно на томъ росписался<,>

Атаманъ Василь Павелко<,>.

17 зв. 10. Гаврилу Герасимову, товаришеви сотнѣ Старосанжаровской, он же, // Спаѳарій, учинилъ такую нужду<,> что взялъ у него меду полчварта вѣдерка<,> цѣною вѣдерко по два талыри<,>. А нѣ в чомъ ему не уйщаючис, въ награжденіе похвалку чинил и быть ⁵ хотѣлъ<,>. Правду сознавши<,> подписался<,>

За Гаврила Герасимова, по прошенію его<,> дячокъ церкви Успенской Старосанжаровской ⁶ руку приложилъ<,>.

Федоръ Прихора.

11. Леонтія Тузѣнка означенный же Спаѳарій съ той причины<,> что мѣвши не убог<,> не просилъ его, Спаѳарія, въ домъ свой на чест<,> билъ смертно<,>. От чего болно немощенъ бывши<,> и умеръ истецъ. Тому сынъ его ⁷.

Григоріи Тузинокъ<,>.

12. Григорій Сухій прискорбенъ на Спаѳарія ж в томъ случай<,>. Обезчестила 1725 году жена Романа Терещенка его, Сухого, тестя Івана Терещенка нѣкоторыми ⁸ уразливыми словами и лгать ему велѣла. И за то<,> по предложенню на оную скарги Спаѳарію, по суду его ж, Спаѳаріемъ<,> zostала виновата и под арештъ взята<,>. А пришедшему ночью времени<,> як оную Спаѳарій, съ под арешту взявши, в свой домъ привел, к плотскому ея съ нимъ грѣху<,> то уже на утрій ден Сухій съ тестемъ своимъ сталъ виноват<,> а она права<,>. На томъ самый истецъ подписался<,>

¹ Перед словом пропущено «по ей».

² Літера к виправлена з ви, нечітка.

³ Почерк підпису інший. Повторюється у підпису до пункту 12.

⁴ Літера о виправлена з іншої, певне, з а.

⁵ Літера ы напівзалита чорнилом, нечітка.

⁶ Друга літера с виправлена з ж.

⁷ Мабуть, далі пропущено «подписался».

⁸ Літера к виправлена з то, нечітка.

За Григорія Сухого<,> по прозбѣ его, дячокъ церкви Успенскои Ст[а]-
росанжаровскои<,> подписався.

Мойсеѣцъ.

18 13. Сестра родная Спафаріева пнѣ Семенова Чуйкевичева, бывши
въ гостяхъ у него, Спафарія, въ Старомъ Санжаревѣ<,> купила у
вдовы Ирины Балихи, обывателки старосанжаровскои, бочку рыбы за три
рубля // и денги Спафарію, въ отдаду ¹ оной, отдала<,>. А як стала она
вдова у него тыхъ денег правит<,> то не толко не отдалъ<,> но еще без-
студно и уразливо нѣсколко раз ругаль<,>. Для чего вѣрно рѣчь свою соз-
навши, подписалася<,>.

Вмѣсто Ирины Балихи, с прошения оной, дячокъ церкви Успенской
Старосанжаровѣской росписался<,>.

Федор Прихора.

14. Докладаемъ при семъ<:> означенный Спафарій дерево дубовое,
на цѣлыи мост, на Ворсклѣ найдучійся, обывателми навоженное<,>
тайнымъ образомъ, въ бытность сотникомъ, побрал<,> и что хотѣлъ, съ
оного себѣ стройлъ<,>. Нѣкогда трезвыи не имѣлся<,> всегда корчем-
ствовал<,>. Ходя по ночамъ, съ обывателей шапки знимал и пропивал<,>.
Драки, съ кимъ на ест, чинил<,>. Гуси людскія по полю ловилъ и въ палубъ
свой, езда безпотребно и безпутно, ховал. И прошлаго 1729 году, въ де-
кабрѣ мѣсѣ, поросѣть у Івана Воблого украл шестеро, а у Івана Середы се-
меро<,>. Якія поросѣта, по сознанію Івана Середы<,> он, Середа, з женою,
зовемою Бершедскою, въ его, Спафарія, домѣ ² и познаходили<,>.

Вышѣ писанныя прето обиды<,> побой<,> утиски и протчія обыхож-
денія Спафаріева выразивши<,> въ достовѣріе руками своими подпису-
емъ ³<,>.

Старосанжаровскій наказный сотникъ Михаило Карпенко ⁴.

Городовыи атаманъ Василь Павелько.

Воитъ мѣстскій Степанъ Волошиненко ⁵.

Старосанжаровскій писаръ Іванъ Ханасевичъ.

¹ Тобто «отдачу».

² Літера ь виправлена з іншої, певне, з а.

³ Частина тексту «Спафаріева ... подписуемъ» (цілий рукописний рядок) на місці витортого напису.

⁴ Почерк прізвищ та імен у цьому й наступному підписах різний.

⁵ Почерк підпису інший.

85. Слідство у справі про побиття пані Анни Неїжсалової і Федора Ткача, жителів м. Лохвиці, Пилипом Тендітником та його челяддю

5 травня 1731 р.
Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 245. Опублікований текст — копія 1735 р., як видно зі справи, для якої вона робилася (див. арк. 190 зв., 211 зв. і 225 рукописної книги).

212

Року тисяча сѣмьсот тридцят першого, мсця мая, пятого дня.

По занесенной вѣ судѣ сотенній Лохвицкий жалобѣ, прежде от Хведора Ткача, жителя лохвицкого<,> а потом от пнеи Анни Неижсало-вой<,> на Филипа Тандѣтника ¹, мѣщанина лохвицкого<,> ѿ побою, имѣ, Филипом, учиненном пнеи Неижсало-вой і Хведору Ткачу, слѣдованно дѣло ѿх, какое ниже сего явствуеѣ<,>

В челобитной Хведора Ткача написано, что когда онѣ прошедшо[о] април. двадцят шестого дня, во время праздника, подгулявши, проважалѣ брата своего зѣ своего ж дому, по вечера, до господи и собаки, вихватив-шис з двора Филипово[о], начали к ним кидатися и брехати<,> то онѣ, го-ворячи к брату, сказалѣ: «Чорт би его матер з собаками, якие невеликие да лихне!» И за то Филипѣ, вихватившися з братом своим на улицу, первие набранивши іхѣ, начали бити его, Хведора, по[д] двором пнеи Неижсало-вой нещадно<,>. В яком побою брат Филипѣ ² и голову Хведорови пробилѣ. И хотя онѣ, Хведор, увес ѿблилс былѣ кровю, однакѣ оны, не смотря, еще его без всякой пощади былѣ зѣ своим паробками, бо иных там людей ни-каких не было, за позность времени. И когда братѣ ³ Хведоровѣ просил Филипа, чтоб перестали уже Хведора бит<,> то на тот гукѣ аж Неижса-лова ⁴ вишла. Что онѣ, Хведор, просилѣ пнѣ Неижсало-ву ѿ поратунокѣ, говорячи: «Добродѣйко, ратуѣ!» — то пнѣ Неижсало-ва сказала им: «Бога бойтеся! За що, де, ти, Филипѣ, людей забиваеши против моего двора?» И наела ⁵ на них. То тогда между пнѣ Неижсало-вою и Филипом сталас далшая лайка, а парубки Филипѣ его, Хведора, чут уже живого, бит перестали<,>.

В челобитной же пнѣ Неижсало-вой ⁶ написано<,> что когда она, по ѿбичаю звания господарского, ходила по двору, смотрачи, чи вездѣ гораздѣ позачиняно, почула члѣвка, от побою кричачо[о], под своим дв[о]

¹ Описка. Треба «Тендѣтника».

² Літера о перероблена з ѣ.

³ Літера т виправлена з в.

⁴ Літера с виправлена з а.

⁵ Перша літера л виправлена з на.

⁶ Літери жс правлені писарем.

ром. И тамо, постоявши, послышала голосъ<:> «П<:>». Неижсалова ¹, добродѣико, ратуй мене, убьют мене за собаку!» Тогда, поразумѣвши, что бой такой дѣлается от Филипового Тендѣтникова двора, затимъ что такие собаки, что мало людям мимо двор проходу пускают, вступила с хвортки за двор. А увѣдивши Филипа, сказала: «Чи боися бѣга? За собаки такоѣ члѣвка забивати!» И тогда Ткачъ, насилу прилѣжи ² к ней, ввес у кривѣ, хватилъ ей за кунтишъ, просячи ратунку, и кровю своею рукавъ у кунтиша // кунтиша окровавилъ<,>. И когда она за Ткача обстоювала<,> и ему, Филипу, виговоровала<,> что нехороше дѣлаетъ, то онъ, Филипъ, ея за то многими словами матерно, яж ³ хотя, довольно бранилъ<,>. И когда она брату Филиповому ⁴, Андрѣю, сказала: «Андрѣю, чего вже ти тут?» — то онъ, Андрѣй, отказалъ: «Я за брата свое[о] хочъ умру<,>». На что когда Неижсалова отказала: «Ум[и]рай, да людей не убивайте<,>!» — то за то Филипъ вдарал ⁵ ея знагла кулоком, займаючи уха, в шокую нещадно<,> где и знаки сут<,>. А вдаривши, заскочилъ за брата<,>. А когда от того[о] вдару Неижсалова впала на землю, онъ, Филипъ, притворяя, будто не сам ударилъ, говорилъ<:>: «О, дяковат же, тепер маи за свое!» И пошел у двор свой. А ея, Неижсалову, Иванъ Ткачъ, недалече от дому ея живучой, да дѣвка ея подняли. Да тогда жъ<,> и дѣвку, ея служительницу, побили, которая лежит болна. А она, Неижаслова [!], словами Филиповими обезчещенна и боем на здоровю увѣчена<,> просит с Филипа Тендѣтника, по правалѣ, сатисфакцию<:>.

Противъ якихъ п. Неижсаловой и Хведора Ткача жалоб Филипъ Тендѣтныкъ, допрашованъ, сказалъ<:>, что когда Хведор Ткачъ ишол ⁶ з братом своим увечору и за то, что зѣ двора Филипового<,> собаки випали, началъ лаятся з хлопцом его, Филиповим, то онъ, Филипъ, вишедши, говорилъ: «За что ти нас лаешъ<,>?» И когда ⁷ было к сори пришло<,> то Филипъ, уходя того, в двор пошолъ. Послѣ чего брат его Федор, вишедши, засварився с Ткачем и голову ему нехотя пробилъ. А большъ оны Ткача не били и гнѣву з ним пред сим не имѣли<,>. И когда на тот крикъ ихъ п<:>. Неижсалова вишла на улицу, онъ ей не билъ. И хотя вдарилъ, не знаетъ. І сих словъ: «Маешъ за свое!» — не говорилъ. А хотя, може, і сказалъ<,> толко ж не в такой силѣ, чтоб самъ ея ударилъ. Да и служителям своим п. Неижсаловой быт не велѣлъ. И якъ ея вдарено, онъ еще і провѣдовалъ, хто вдарил<:>. А якъ брат его бился з Ткачемъ<,> людей там, на улице, кромѣ их и п<:>. Неижсаловой, никого не било. А Ткачъ когда просил у п. Неижсаловой о поротунокъ и она на то вишла з двора да его, Филипа,

¹ Літера е виправлена з и.

² Тобто «прилѣзши».

³ Описка. Треба «яж».

⁴ Перша літера о виправлена з у.

⁵ Мабуть, описка, замість «вдарил».

⁶ Літера л напівзалита чорнилом, нечітка.

⁷ Чорнило на місці літери к розтерте.

бранила<,> то онъ ея не бранил, толко перемовлялся. Еще же и довѣдался потом, что парубокъ Юсченка Тендѣтника, мимо идучи откудусь, ударил п. Неижсалову<,>. Да парубка тог[о] онъ, Филипъ, поставит не может, затим что отишол до Киева<,>. Которому<,> и уходит, и бить не козаль Филипъ<,>. И сие в самую сущую истинну сказалъ совѣстно<,>.

213 Федор, брат Филиповъ Тендѣтниковъ, такожде допрашований, ска-
заль, что когда Федор Ткачъ оправажаль брата своего ввечеру, то сабаки,
з двора их вибиши, до них кидалис<,>. И когда Ткачъ налаель, сказавши:
«Чор[т] би их з собаками матюр!» — то онъ бранилъ. Филипъ вишоль¹
к нему и говорилъ: «За что ти нас лаешь?» То онъ, Ткачъ, началъ его бранит
же<,>. За що и Хведор, Филипов² брат, его бранилъ и в той ссорѣ ударилъ
Ткача палицею по головѣ і голову ему пробилъ<,>. И тогда Ткачъ, постере-
вши, что ему голова пробита, и его ударилъ // ударилъ палицею<,>. Да вда-
ривши, сам ухватилъ за рукавъ и напрасно кричалъ: «Пробугъ, убиваютъ
мене!» На якой крикъ з своего двора п<:>. Неижсалова вишла, и онъ за-
разъ в двор побѣжалъ<,>. И хто былъ п<:>. Неижсалову, не вѣдилъ и не
знает. А з Ткачемъ онъ пред тим не сваривалис<,>.

Противу же сего отвѣту Филипового и брата его Федора первие
п. Неижсалова сказала, что она не пьяна была и Филипа доволне знаетъ. Да
к тому ж и не слѣпа била, могла вѣдит и знат доволно, хто з нею сорилс и
кто в лице ей вдарилъ. А к тому ж зсилается она и на посторонного члвка,
Ко[з]му Тонконоженка, жителя степуцког[о], котории, де, по случаю, ви-
дѣлъ, тое ея Филипъ билъ. Да может, де, и Иванъ Ткачъ, «надѣюс, же вѣ-
дилъ тое», и служительница ей, дѣвка, скажат может<,>.

Иванъ Ткачъ, допрашewanъ, под совистию созналъ. Вѣдает онъ доб-
ре, что Филипъ з пнею Неижсаловою ссорилс<,> и бранил ея. И знает³,
что п. Неижсалову вдарено жестоко, что она аж на землю упала<,>. Ибо онъ
ей, прибѣгши, и[з] землѣ поднялъ да купно з ея ж дѣвкою до ея двора, на
хвуртку, привель, где уже ей служительъ взяли оную і повели<,>. Толок жъ
хто подленно ударил, того не вѣдаеть, понеже, де, и сам Филипъ в юпцѣ
былъ<,> да с ним и брат, и служительъ его в таких же юпках всѣ били. Ви-
дѣл же, что Филипъ заскочилъ за дядка и стоялъ. И такие слова слышалъ<,>
что, стоя тамъ, за дя[д]ком, Филипъ говорил: «<:>О<:>, дяковат, тепер
маешь за свое<,>!» А Ющенкового парубка онъ там не вѣдилъ, чтоб ишол
либо былъ, ибо там людей иных никаких не било, кромѣ одного двора Фи-
липового<,>. А хотя, де, нѣкоторые люди и слухали тоеи драки<,> толко ж,
де, гаразда здалека смотрили. Да онъ же, Иванъ, и тое, допрошень, сказали,
что и Хведорови Ткачеви не толко брат Филиповъ голову пробилъ<,> но и
лежачого его, Ткача, онъ, брат Филиповъ, з челяддю Филиповою довол-
но, як би на годину, ногами і кулачем были. А Филипъ хотя самъ не
билъ, толко ж при том стоял<,>. И хотя прошено Филипа, чтоб велѣлъ пе-

¹ Перед словом написано «въ».

² Літера в правлена писарем.

³ Літера з виправлена з и.

рестат<,> однако же онъ не велѣлъ, но стоялъ при том, покамест ажъ [з] п<:>. Неижсаловою засорился<,> что она, вишедши, сказала: «Чи боися бга? За що ви людей забиваете<,>?»

Кузма Тонконоженко, козакъ, степуцкии жител, допрашеван, при-свѣдѣтельствоваъ, что билъ онъ за своймъ дѣломъ в городу. И понеже опознал¹, упросился до п<:>. Неижсаловой, по знаемости, что отецъ его у покойного Неижсала доволно знаеъ биваъ, в дворѣ переночоват<,>. И когда, почувши бой и гвалтъ, п<:>. Неижсалова² вишла з двора, и уступивши за биемого члвка, засорилас из Филипомъ, то й онъ вишолъ [з] двора, и близко п<:>. Неижсаловой ставши, смотреилъ. Вѣдѣлъ же, что онъ, Филипъ, в юпци тогда будущий, у которой рукава короткие, а з ныхъ всякая сорочка бѣлая<,> удирилъ [!] крипко п. Неижсалову, что она ажъ упала, и заскочивши за брата своего дядка, стоя за ним, говорилъ такие слова: «О, дяковаъ, теперь маешь за свое!» Видѣл³ же, что и дѣвку ей, п<:>. Неижсаловой, били люде з его ж двора // двора. А Хведора Ткача за что бит почали, не вѣдает, понеже на початку побою то[ѣ] не билъ. Но когда п. Неижсалова вишла и з Филипом засорилас, то и онъ видѣлъ, что люде Филипови Ткача били. І вѣдѣлъ Ткача все[ѣ] в [к]риви, котор[и]й, де, насилу [з] землѣ зволукся<,> и просилъ ратунку п̃. Неижсаловой<,>. Иних же тамъ посторонних людей било, сусѣдъ, кроме их да Филипа із служителями и братом, никаких не било. И чтоб тогда кто мимо ишол улицею, он никого не вѣдѣлъ, бо никто и не ишолъ. И сие все⁴ под совистию християнскою, самую сущую истинну, помятая на душу свою и ненаумитинни⁵ суд божи<,>.

213 зв.

Федор же Ткачъ на очнои ставцѣ Филипу і брату его в улику сказалъ, что якъ онъ налаеъ собакам и за то з ним задрался Филиповъ брат, то не тилко ему, Хведору, голову пробилъ, но и сверхъ того зъ служителями Филиповими, поваля на землю, чрезъ долгое время били кулачем и нагами и что при том людеи других никаких не било. Онъ самъ зсилаетъ на тих же свидителей, на яких п<:>. Неижсалова⁶ слагалася<,>.

Знаки же у Хведора Ткача: голова збоку, на лбу, розбитая, рана шириною и длиною, какъ перстъ мизиной⁷. Сорочка же у кривѣ вся, такъ, какъ би в ней тела било заризано. А у п<:>. Неижсаловои на лицу знаки: значала на щоки, неподалѣ уха, огибивъ кулакъ перстосредние означенные и опих⁸ щеки. Да и у кунтушу рукавъ окривавленнии<,>.

Противу же сему⁹ Филипъ Тендѣтникъ зъ братом своим, живучим при

¹ Літера н правлена писарем, нечітка.

² Літера с виправлена з а.

³ Літера л правлена писарем, нечітка.

⁴ Пропущено «созналъ» чи інше слово, близьке за значенням.

⁵ Так в рукопису. Може, треба «на неомилнии».

⁶ Частина слова «еи ... с» перероблена з «ало».

⁷ Літера й виправлена з о.

⁸ Можливо, описка, замість «опух».

⁹ Літера м перероблена з й.

нем, Хведором, в оправдания своя сказали, же все тое, что в допросъ противу челомбитных сказали оны, самая істинная *ест*, ібо болшъ оны, якъ в допросъ показано, п<:>. Неижсаловой, нѣ Хведору нѣчего не дѣлали. В чом и при- сягнутъ готови суть, понеже болшъ в оправдание свое ничего принести не могутъ<,>.

Право, дѣлу сему приличное, имѣется в Статутъ, в роздѣли 11<:>, артикулъ 27<:> «Хто бы поличокъ кому далъ, або бораду, або волоси рвалъ, таковой за то двадцять рублей грошей платити и у вязенню три неделѣ седѣти маєть. А белимъ головамъ, шляхтянкам, яко головщина, також и навезка совито маєт быти». Сказивая: «Также и везеннымъ совѣтам каран- но<:>. Тим же обичаемъ духовним особамъ всякого набоженства християнс- кого, и іхъ жонам, і детям ихъ, которые з венчанных жонъ походятъ<,> маєть быти головщина, навезка и нагорода за охромення на члонкахъ<,> такъ яко і людемъ народу шляхетско[о]. А тое везенне, в семь артикуле на виних описанное, маєт бити виконивано заразомъ, скоро по сказанно¹ вrado- вом<,>» Да в том же роздѣли, артикул 11<:>, да вѣ в [!] роздѣли 12, ар[ти]- кулъ 3<:> «Навезка челяднику домовому — копа грошей, а жонкамъ // а женкам их совито<,>» Да там же, артикулъ 5: «Навяз і ремесним людямъ, коврныку, ткачу и протча, по три рубль грошей».

Понеже теди з више показанного дѣла является, что п<:>. Неижсалова и Хведоръ Ткачъ не напрасно на Филипа з братом его челобитствуют, якъ з улики и свѣдѣтельствъ више прописанных видно, что п. Неижсалову не кто инии, токмо Филипъ вдарилъ у шоку, а Ткачевъ брат его не токмо го- лову пробилъ, но еще довольно билъ его з служителями брата своего Фили- па<,> на что онъ и самъ, Филипъ, стоя при томъ, сонзволюлъ<,> якъ тие свидѣтель не видѣли, кто голову² пробилъ, вѣдѣли же, что лежачого его, уже с пробитою головою, бито еще. А к тому ж и із Филипового допросу является, что и сам отчасти не запирается, же говорил такие слова: «О<:>, дяковат, маешь за свое!» — что и з свѣдѣтельствъ, а найпаче Козми Тон- ко[но]женка, ясно является<,>. А вѣ оправданіе жонъ Филипъ з братом своим ничего на допросъ и улики не принесли<,>. А хотя в допросъ³ и изви- ня[е]тся Филипъ з братом своим, будто нѣякиисъ парубокъ Ющенко въ п. Неижсалову вдарилъ, мимо ідучи, толко ж того доведет ничим, да и самого его постановит не может, а из дѣла и свѣдѣтелей противное весьма показует- ся<,>. А к тому, якъ видно, и извиненные сие напрасное *ест*: чего б ради чужой члвкъ, мимо себѣ идучий, не имѣя никогда ссору з п<:>. Неижсаловую, ударилъ оную, кроме бѣ билъ направлень<,>? Того ради сие в дѣло не праемъяется⁴<,> одно для тог[о]<,> что Кузма Тонконоженко противное тому посвѣдчилъ, другое, что артикулъ вишь наминенный, [в] роз[дѣ]ль 11, одинадцати[й] же<,> о звалъ вечерней⁵ в подобным нѣчто случай: «Кто

¹ Мабуть, помилково замість «по сказанню».

² Літера г виправлена з к.

³ Частина тексту «принесли ... в допросъ» на місці витертого напису.

⁴ Мабуть, помилково замість «приемъяется».

⁵ Далі пропущено «свѣчки».

свѣчку загасил, а кто будет побить или раненъ, да вѣдомо, *отъ* кого, велѣтъ штрафовать того, кто свѣчку загасилъ<,> а ему винного *шукатъ*. А тут любо не було свѣчки, бой начался с Филипового двора<,> *отъ* его брата<,> и людей его, на что онъ соизволялъ и дяковалъ еще, яко з дѣла видно, и по тому все-му тому заводу причиною билъ<,>.

214 зв.

Того ради, по силѣ више помянутыхъ правъ, на судѣ сотенном Лохвицком приговоренно, даби Филипъ за безчестие и увѣччя п. Нийжсаловой платился, яко дочери священнической ¹ и протопопской, 24 рубли денег<,>. А сверхъ того седѣтъ ему у вязенню *шест* неделъ. А себи, *если* хочет, мѣетъ виновато[о] *шукатъ*. Которого *если* сищет<,> может на нем своего по-искалъ, за объявлением ураду. И пнѣ [Не]ижсаловой мѣетъ заплатит рубли денег<,>. Брат же его, Филиповъ, за побой Ткача, по силѣ артикула, в роздѣлѣ 12 м, 5, мѣетъ заплатит навязки // навязки Ткачевъ три рубли грошей<,>. А за пробитие его [го]лови должен цилюрика нанят и такъ загойтъ рану совсѣмъ<,> уплатит ему, что будет належно<,>. І по сему судовому ² приговору мѣетъ Филипъ з братом своим непременно себе содержать под опасением, за зламанные права, такого ж штрасу ³, и сверхъ того, неопк-ной доправки увѣчненным сторонам, надлежащю навязки, по правамъ<,>.

В подленном подписано тако:

Дѣялося в Лохвицѣ, року и дня вишѣ писанно[о].

Сотникъ лохвицкии Василий Стефановъ.

Атаман городской Романъ Яковлевъ, а вмѣсто его, по его веленію, подписался<,> Андрей Бежавский.

Хведор Щербина, войтъ мѣский лохвицкий.

Мѣсто печати
ратушней лохвицкой.

86. *Справа про вбивство козака с. Березовиці Івана Кононенка
панами Яковом і Василем Трифановськими та їх старостою
Яковом Рожанським*

12 липня 1731 р.
Срібнянська сотенна канцелярія
Прилуцького полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 18680. Документ — оригінал, скріплений на арк. 13 червоною сургучною печаткою, дуже пошкодженою, у формі кола діаметром приблизно 15 мм, написи і зображення цілком стерлися. Почерк і чорнило листів у зазначеній справі березовицького вікарія Василя Мироновича (арк. 9—9 зв.) і дяка Якова Білостоцького (арк. 11—11 зв.) різні. На полях угорі праворуч арк. 9 і арк. 11 позначено тим самим почерком, що й текст слідства: «Въ Сръбномъ року 1731, іюля 13 д. подано<.>» та «Року 1731, іюля 13 д. подано въ Сръбномъ<.>» Увесь текст складався увосьмеро, як лист. Арк. 10 зв. і 12 зв. чисті. На арк. 10 — інший документ. Курсивом у квадратних дужках виділяються частини слів, відірвані разом з краєм аркуша.

¹ Літери *ск* виправлені з *та*.

² Перша літера *о* перероблена з *з*.

³ Описка. Треба «штрафу».

По листовѣному его млсты добродѣя пна полковѣника прилуцкого указу, зѣхавѣши я, ниж[е] мененныи, з Григоріємъ Деркачемъ, жителемъ сръбранскимъ, въ село Березовицю, розисковалемъ о убитомъ Ивану, Петра Кононенѣка, козака и жителя березовицкого, братаничу<,> п<:>. Яковомъ и Василемъ Трифановѣскими<,> такожъ Яковомъ Рожанскимъ, ихъ, Трифановскихъ, старостою<,> и оного Кононенѣкового братанича, уже мертвого, смотрѣлемъ<,>.

И въ томъ означенного небожчика побой напродъ Микита Онопрѣнѣко, козакъ и житель березовицкыи, совѣстно призналъ такъ<?>. На самыи праздникъ Рѣдства стго Іоанна Прѣдчи вижей вираженныи Кононенѣко, идучи за оного небожчика, своего братанича, п<:>. Трифановскихъ просити<,> позвалъ и его, Онопрѣнѣка, зѣ собою<,>. И до означенныхъ п<:>. Трифановскихъ пришовѣши, застали отца Василя Мироновича, вѣкаріа березовицкого<,> и Якова Бялостоцкого, дяка тамошнего<,>. И покѣлонившися, стали п<:>. Якова Трифановского за небожчика просити<,> жебы оно-го не быто<,> для того же имъ не подвласныи былъ<,>. И до города о семъ тогда еще не доношено ¹<,> да и атамана березовицкого того часу тамъ не было<,>. Противъ чого п<:>. Яковъ Трифановскіи, гнѣваючись, мененного Кононенѣка въ шоку первой разъ<,> а потомъ два рази ударил<,> и за волоси вѣзавѣши, былъ и повалилъ<,>. Которій, заледво утѣкаючи, вилѣзъ въ сѣни<,>. И когда всталъ въ сѣняхъ<,> въ тотъ часъ Микита, Тучишинъ зять, Трифановскихъ подвласныи, ударилъ нѣсколко разовъ<,>. Чого оныи Кононенѣко болшъ не могучи терпѣты, пошолъ зѣ двора<,>. И потомъ п<:>. Яковъ Трифановскіи сталъ кричати<,>: «Быте ² и сего, Кононенковаго братанича<,>!» Теды Яковъ Рожанскіи зараз оного небожчика ударилъ разовъ два въ шоку<,> и въ комѣнату упхнувши, крикѣнулъ: «Быте ³<,>!» Где Данило Павлюченѣко, десятникъ<,> не вѣдаю, зѣ якимъ именно члвкомъ, держали<,> а Микита, Тучишинъ зять<,> да Романъ Тученѣко были ⁴ без пощаде́нія немалии часъ палѣчамъ<,> три рази перестаючи<,>. При якомъ бою п<:>. Яковъ Трифановскіи допитовался, привиненъ ли онъ до пополнения грѣха вшетечного зѣ дѣвкою Прускою, Настѣ Колѣнчихи, жителки березовицкой, оного Трифановскихъ ⁵ подданои, дочкою<,> или нѣт<,>. Однакъ и въ такихъ килкокротныхъ нещадныхъ бояхъ ен винился до грѣха бгомерзѣс-кого<,>. Якого часу matka его, небожчикова, убѣгла в хату, хотячи оного сѣна своего ратовати<,>. Толко ж п<:>. Яковъ Трифановскіи зараз ей вонъ

¹ Папір на місці слів «не доношено» пошкоджений.

² Літера **ы** правлена писарем.

³ Літера **ы** правлена писарем.

⁴ Літера **ы** правлена писарем.

⁵ Помилково замість «оного Трифановского» або «онихъ Трифановскихъ».

8 зв. випхаль<,>. И по таких бояхъ оныи небожчикъ заледво вѣсталь<,> и въ хату увоишовши, сѣль<,> и злюгъ // и злюгъ на обнужокъ<,>. Где зѣнову мененныи Трифановскіи его питаль<,> чи привиненъ грѣхомъ[ѣ] бгомерзскимъ до помянутой дѣвки<,>. И онъ, не виначися, говорилъ<,>: «Волно тобѣ, добродѣю, мене и на смерть убыти<,> а я не привиненъ до означенной дѣвки<,>». И пот[ом], якъ Трифановскіи сказалъ: «Озмѣт же его в винницу<,> я еще завѣтра поновлю», такъ оны и розишлись<,>.

К сей поменутого Онопрѣнка сказѣ, по его прошенію[ію], я, Григорій Деркачъ, житель сръбранскій, руку приложилъ<,>¹

По семъ Данило Омеляшенѣко, того ж села Березовки асаулець, сказаль<,> что того ж дня, идучи онъ за дѣломъ до атамана своего, повидѣль много людей коло двора Трифановского<,>. Куда и онъ пришовѣши, стояль первой надворѣ, край кганѣка²<,> а потомъ у сѣни увойшоль<,>. Якого часу п<:>. Яковъ Трифановскіи Петра Кононенѣка, з хати лѣзучого, ногою удариль<,>. И в сѣнехъ, когда вѣсталь оныи Кононенѣко, въ тотъ час Микита, Тучишинъ зят, два рази въ плечи удариль<,>. И мененныи Кононенко, пошовш[и] зѣ двора<,> не приходиль до двора болшъ<,>. А онъ, Омеляшенѣко, пошоль в хату<,> и засталь вираженных вишше<,> Микиту Онопрѣнѣка<,> ѣтца Василія Мироновича, викарія березовицкого<,> Якова Бялостоцкого, дядя тамошнего<,> Івана Кравця и протчійхъ, дворовыхъ Трифановского<,>. Якого часу означенныи Яковъ Трифановскіи Кононенѣковъ говорилъ<,>: «Егось мене, сякии такіи снѣ, страшит полковникомъ да сотинкомъ<,>. Я нѣкого не боюсь<,> мнѣ волно винного скарати<,>». И крикнулъ: «Киовъ на жениха, скурвого сна<,>!» Где Рожанскіи стоячи, зараз два рази удариль въ щоку<,> небожчика и впхнуль у комнату<,>. И тамъ Данило Павлюченѣко, десятникъ, з нѣякимъсь члвкомъ, которого за двермы было не видно, держали<,> а висше вираженніе Тученѣко<,> и зять Тучишинъ, три рази перестаючи, были нещадно<,>. При чомъ п<:>. Яковъ Трифановскіи питаль небожчика<,> чи привиненъ до оной дѣвки грѣхомъ вшетечнымъ<,>. Однакъ онъ заледво вишшоль с комѣнати в хату<,> и на обнужокъ зѣлюгши, говорилъ: «Воля твоя, добродѣю, и до смерти мене убыти³<,> а я не привинен<,>». И потомъ Яковъ Трифановскіи сказалъ: «Если жъ онъ не признается<,> то озмѣть его поведѣте в винницу, я завтра еще поновѣлю<,> и мусить признатися<,>». И зараз взяли его и повели в винницу<,>. А онъ, Омеляшенѣко, зѣ Онопрѣнкомъ<,> а за ними и попъ, пошли з хати и по домах розишлись<,>.

К сей поменутого Омеляшенка<,> сказѣ, неписменного, по его прошенію, я, Прокопій Василіев<,> жител сръбранскій<,> руку приложивъ<,>⁴.

¹ Почерк підпису інший.

² Папір на місці частини слова «ка» пошкоджений.

³ Літера **ы** правлена писарем.

⁴ Почерк підпису інший.

До того ж, якіє від отця Василя, вкарія березовицког[о], да Бялостоцког[о], дяка тамошнєг[о], при битю небожчика бывших¹, свѣдѣтельства, за их руками, ко мнѣ прислани<,> тіє при семъ прилагаются в такои силѣ<.>² //

9 Мсць пне атамане городовиу сръбранскій<,> мнѣ велце жичливій пріятелю<,>!

Изволилѣ, вмсть, писати ко мнѣ, абимъ за рукою моею виразил свѣдѣтельство по покойномъ братаничу Кононенковому убитому<,> якого часу<,> и якимъ образомъ<,> якъ³ теди дѣялос<,>. Такъ по самои іерейской совѣсти виразилемъ<,>.

Въ самій праздникъ Рождества Крстля, свѣтог[о] Іоанна<,> пошолъ я на Комаровку<,>. Пнѣ Яков Трифановскій перше до господи<,> присилал<,> ко мнѣ<,>. И же сказали, що я на Комаровцѣ<,> такъ и туда прислалъ по мене<,>. И якъ пришодем въ двор, пнѣ Яковъ велѣлъ нѣякуюс б..., дѣвку Прюску, беремѣнную, с пекарнѣ въ свѣтлицю привести<,>. И почалъ ей словами допрошувати с килка разовъ, с ким би, грѣхъ учинивши, въ беремѣ заишла<,>. И она б...<,> все на Івана, братанича Петровог[о] Коноленкового<,> при тому ж покоиному Івану казала<,>. И гди слово въ слово говорила<,> и нѣкого иншого до себе на тот грѣхъ не притягала<,> панъ Яковъ велѣлъ ей въ комнату взяти и допрошувати розками<,>. Що и в томъ битомъ допрошуванню<,> когда своего слова не перемѣнила<,> а на покойного Івана все кажетъ<,> такъ и покойного Івана<,> панъ Яковъ Трифановс<;> перше словами увѣщал, жеби признался<,> и не дал тѣла псовати<,>. И що онъ на томъ словесномъ оувѣщанію не схотѣлъ признатися<,> такъ и его, покойного Івана, казавши въ комнату взяти<,> бити кіями<,>. Где его и бито кіями<,>. И онъ за первимъ разомъ<,> не признался<,>. Панъ Яковъ велѣлъ его и въдругое кіями жъ бити въ комнатѣ<,>. Такъ якъ стали въдругое бити кіями<,> я сталъ просити, жебы его перестали бити<,>. Такъ панъ Яковъ сказав мнѣ: «Мовчи ти, отче<,> не твое дѣло<,>!» И я пошолъ въ ганки<,>. А потомъ вернулемся въ свѣтлицю<,>. Тотъ Іванъ при мнѣ признался и сказавъ<,>: «Билъ я въ осѣнномъ⁴ часу<,> въ млинѣ Спѣваковомъ мѣрочникомъ, сег[о] прошлог[о] году<,>. И стоялем, вийшовши з млина, на гребль<,>. Ажъ тая Прюска Колѣнкувна идеть мимо млинъ через греблю<,>. Я спиталъ ей: «Куда идешъ<,>?» — «Иду по опенки до лѣса». Такъ и я за нею пошол в лѣсъ<,> и грѣхъ тамъ телесній впервое учинилемъ<,> //

9 зв. нилемъ з нею<,>. Тилко жъ що она кажетъ, же панною ей засталимъ<,> того мнѣ она не освѣдчала<,>. А въдругое, знову принесла клунокъ пашнѣ въ Спѣвакувъ млинъ<,> до мене молоти<,> такъ я и у млинѣ з нею грѣхъ учинилемъ<,>. А болѣшъ уже нѣгде з нею не сходилимся и не зналемъ ей<,>. А що сѣй два рази грѣшилимъ и на якомъ мѣстци, до того признаюся<,>». Що теди от⁵ покойного Івана

¹ Літера ы правлена писарем. Папір на її місці пошкоджений.

² Попередній текст продовжується на арк. 12, 13—13 зв.

³ Літера ь перероблена з іншої, напівзалита чорнилом.

⁴ Початкова літера о перероблена з іншої.

⁵ Літера т напівзалита чорнилом, нечітка.

чулемъ, и якъ его кіями два рази велѣлъ панѣ Яковъ бити въ комнатѣ<,> и якъ за другимъ разомъ повинился до своего учинку, тоє лѣтерално, по самой правдивои вещи, совѣстю іереискою виражаю<,>.

Іер<,>. Василю Мироновичъ, вѣкарій березовскій<,>.

А наперед того, якъ панъ Яковъ велѣлъ покойного Івана кіями бити, то Яковъ Рожанскій, староста березовскій<,> вдарил Івана въ свѣтлицѣ по щокахъ<,> и въ комнату отпровадил<,>. //

11 Мсѣць пне атаман городовии срѣбранскіи, мнѣ велѣе мсѣць пне и бѣгодѣтелю<,>!

Изволилъ, вм. м. пнѣ<,> своимъ до отца Василя, вѣкарія березовско-го, предложити листомъ<,> аби такъ отецъ Василій, яко и я порознь, за руками своими, виразили свѣдѣтельство о убитомъ покойномъ братаничу Петровомъ Кононенковомъ<,> которого власне часу<,> и якимъ образомъ тотъ билъ бой<,>.

Теди я доношу вм. м. пну<,> что въ день праздника свѣтаго Предтечи и Крестителя Іоанна Рождества, по обѣднои годинѣ, пнѣ Яковъ Трифановскіи призвалъ мене в двор<,> и казал инквѣзицію писати<,> что дѣвка, б... Прюска ¹ Колѣнкова<,> беремѣнна, будетъ казати<,> якого часу и съ кимъ грѣхъ, бгу мерзкий, чинивши, забеременѣла<,>. Которую съ пекарнѣмъ призвавши<,> перше на словахъ допрошувалъ<,>. И онаѣ призналас на покойного Івана, Кононенковаго Петрового братанича<,>. Потомъ, когда нѣ на ког[о] иншого не признала<,> пнѣ Яковъ велѣлъ ту ю б... розгами килкокротне<,> при тому жъ покойному Івану, братаничу Петровомъ Кононенковомъ ², допрошувати<,>. Якая в колкокротномъ своемъ допрошувану<,> же все на онаго Івана, братанича Кононенковаго<,> свой грѣхъ<,> и дѣло признавала<,> нѣкого иншого до себе не признаючи<,> пнѣ Яковъ сказалъ тому покойному Івану<,>: «Видишь самъ, якъ ей буют<,> и чуешь, что своимъ словомъ нѣ на ког[о] иншого не кажет и не перемѣняетъ слова<,>. Ти що на тоє отказуешь<,>?» Тотъ Іванъ сказал<,>: «Неправедно тая дѣвка на мене говоритъ<,> бо я з нею нѣгде грѣха не чинилъ<,> и не привинен до ней<,>». И надолго словами пнѣ Яковъ ему говорилъ говорилъ !!!<,>: «Признайся<,> а не дай тѣла своего псовати<,> бо кажу тебе бити кіями<,>». И когда не хотѣлъ признатися<,> сказалъ ³ пан Яков ⁴: «Озмѣть его въ комнату<,> <(:>где и ту ю б... били:>)» и допрошуйте его кіями<,>». Которого Івана покойнаго ⁵ бито въ комнатѣ кіями и допрошувано<,>. Еднакъ опѣ до ней, дѣвки, не признался учинкомъ<,>. Пнѣ Яков велѣлъ // знову допрошувати его словами въдругое<,>. И що и за другимъ,

41 зв.

¹ Літера П виправлена з б.

² Літери во виправлені з мѣ.

³ Частина літери л уміщена писарем у рядку.

⁴ Слова «пан Яков» дописані на полі ліворуч.

⁵ Літера а виправлена з о, нечітка.

словеснимъ, допрошуванямъ ¹ не признався<,> знову пнѣ Яковъ Трифановский казалъ зѣ свѣтлицѣ въ комнату его взяти<,> и кіями допрошувати<,>. А якими кіями его бито, не видѣлемъ<,> бо и не былемъ въ комнатѣ<,>. Тилко якъ его, покойног[о], вѣдругое бито кіями жъ ²<,> онъ повинилъся<,> и сказалъ<,>: «Чинилъ я з нею, дѣвкою Колѣнковою, грѣхъ<,>. Першинъ разъ<,> ишла сая дѣвка за млин ³, черезъ греблю, в лѣсъ Спѣваковъ<,>. И я спиталъ ей: «Куда идешъ ⁴?» Она ѡтказала<,>: «По ѡпенки до лѣса иду». Такъ из млина за нею пошолъ в лѣсъ<,> и тамъ грѣхъ з нею учинилемъ<,>. Тилко жъ если она панною била или нѣтъ, того я не знаю<,> не ѡсвѣдчала мнѣ<,> и не показовала<,>. А тое дѣ[я]лося<,> в ѡсѣннии часъ<,>. Вдругое знову принесла сая жъ дѣвка до млина Спѣваковог[о] клунокъ пашнѣ молоти<,>. Такъ и в млинѣ знову з нею грѣхъ учинилемъ<,>. Тилко не упомню<,> яког[о] уже часу». Сіе теди свѣдѣтельство, якъ покойног[о] Івана пнѣ Трифановский велѣлъ бити<,> и за що<,> якъ самовидецъ былемъ<,> и чулъ<,> до чог[о] признався<,> по самои истинной правдѣ виразилемъ<,>. И на томъ подписуюся<,>.

Яковъ Бялостоцкий, на сей часъ дякъ березовский<,>.

Тилко перед боемъ еще Яковъ Рожанский вдарилъ покойног[о] по щокахъ<,> що надворѣ ему признался до грѣха, учиненног[о] з ѡною Колѣнковою, б..., дѣвкою<,> а въ хатѣ таилъся<,> ⁵./

12

А знаковъ уже на мертвомъ, что живого не застали, смотрѣлемъ<,> з тимъ же висше писаннымъ Деркачемъ<,> такъ же ѡтцемъ Ивановъ, попомъ грицковскимъ<,> ѡтцемъ Іеродеемъ, попомъ харитоновскимъ<,> Маркомъ Савченкомъ, козакомъ значковимъ<,> Савкою Опришкомъ, атаманомъ<,> Касяномъ и Павломъ Дитюками<,> Михаиломъ Дитюченкомъ<,> Пилипомъ Даценкомъ<,> Петромъ Спѣваченкомъ<,> Гарасимомъ Харченкомъ, Грицкомъ и Макаромъ Парфененками<,> и протчіи козаками березовицкими<,>. И показало на ономъ небожчику: всѣ плечи<,> боки<,> черево<,> крижъ, стегна и вѣсе тѣло, взявъши од колѣнъ мало не до шій<,> синѣми смугами знято<,>. А на лѣвомъ стегнѣ мѣсцина такая, якъ на пядѣ, вѣсе тѣло до самои кости випало<,>. На томъ в селѣ в достовѣріє и подписуюся<,>.

Ярема Федоровичъ, атаманъ городови срѣбранскихъ<,>. Вомѣсто же его, неграмотного, по его веленію<,> Пантелеимонъ Мироновъ, подписокъ ратуша Срѣбранского, руку приложил. //

13

Вѣ судѣ полковыи Прилуцкыи доношеніє<,>.

Вѣ інкѣвизиціи, о убиствѣ Кононенковаго братанича виведенной ⁶, чрезъ иншихъ сотенныхъ дѣлъ препятіє запомнѣлось означити, яког[о] именно дня послѣ побою померъ<,> кроме же вѣ листѣ, до его млсти добродѣя пна

¹ Друга літера о напіввідрізана разом з краєм аркуша, нечітка.

² Слова «кіями жъ» дописані над рядком.

³ Літера и напіввідрізана разом з краєм аркуша, нечітка.

⁴ Літера д виправлена з іншої.

⁵ Наступний текст є продовженням документа на арк. 8—8 зв.

⁶ Літера д виправлена з и.

полковника прилуцкого сего іюля 10 д. одправленоѣ, написано<;>. Однакѣ и ннѣ вѣ судѣ полковыи Прилуцкыи покорне доношу<, > же покойныи Кононенкоѣ братаничѣ прошлог[о] іюня 24 д. битѣ<, > а помер сего іюля 10 д., под часѣ сходу ¹ слонца<, >. И нѣкуда послѣ битя не ходилѣ<, > но лежалѣ. тиранско зѣблѣ будучи<.>

О семѣ доноситѣ.

Ярема Федоровѣ, атаманѣ городовии сѣѣбранскіи<, >. //

13 зв.

Вѣ судѣ полковыи Прилуцкыи доношеніе<.> ²

87. *Слѣдство у справѣ про бійку між нарядником кінних заводів Федором Савостяновим і його конюхами з бахмацьким козаком Григорієм Урмїничем та його сусїдами*

28 червня 1732 р.

Бахмацька сотенна канцелярія

Нїжинського полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 55145. Документ складався учетверо, як лист. Арк. 359—359 зв., 361—362 зв., 364 — 364 зв. писані рукою бахмацького сотенного писаря Йосипа Орновського (тією, що й підпис на арк. 364 зв.). Почерк решти тексту інший.

359

Року 1732<:>, мѣся іюня, 28<:> числа<;>.

По листовномѣ реиментарскомѣ войскѣ ея імператорского величества Запорожских гетмана и кавалера, ясновелможного его млсти пна Данила Апостола указу, к мнѣ присланному<;>, при которомѣ указѣ точная копія челобитном, на імѣ ея імператорского величества поданной вѣ Канцелярії министрского правленія<;> ея височества гсдарини цесаревни Елисаветѣ Петровни<, > конских заводовѣ нарядника Федора Савостянова приложенна о бой его и бывших при немѣ конюховѣ, чтирохѣ чловѣкѣ, смертнимѣ боемѣ Григоріемѣ Урмѣничемѣ, козакомѣ бахмацькимѣ, чинилѣ я, нижей подписавшійся, вѣ судѣ сотенномѣ Бахмацкомѣ ѿ вишше означенномѣ розискѣ з свѣдѣтельстви в самую сущую правду, со всякимѣ ѿбстоятельствомѣ, якое нижей сего слѣдует<.>

Челобитчикѣ Федор Савостяновѣ вѣ поданной своей на імѣ ея імператорского величества вѣ Канцелярію министрского правленія челобитной показалѣ, что настоящог[о] 1732 году, мая 27<:> д., Нѣжинского полку, Бахмацкой сотнѣ, села Бахмача попѣ Емельянѣ зазвалѣ его, Савостянова, к себѣ // к себѣ вѣ гостѣ. И в ту пору, неведомо, сѣ какова умислу<, > пришел к нему, попу, вѣ двор того ж села жител, козакѣ Григорій Урмѣничѣ, сталѣ ему з великою досадою говорит, что якобы онѣ на его землѣ поставилѣ шинкѣ. И брапя его всячески непотребными словами, ѿтшолѣ. А потимѣ,

359 зв.

¹ Літера у перероблена з а.

² Напис з двох вертикальних рядків тим самим почерком і чорнилом ліворуч другої та третьої чверток аркуша, що утворювали верхній бік конверта.

якъ, де ¹, онъ, Савостяновъ, *от* попа ехалъ въ квартиру свою, то той козакъ Урмѣничъ сидѣлъ въ шинку. И увидя его, звалъ къ себѣ якобы пива пит, токмо онъ к нему не поехал. И онъ сталъ его паки бранит и називал скурвимъ синомъ. И онъ, де, Савостяновъ, того не утерпя, сѣлѣзши съ лошади, пришовъ к нему, хотя оправдितися, и ему говорит, за что его такъ бранит напрасно. Но онъ *от* нѣякой великой злобности, браня ж всячески, ударилъ его палкою въ голову и пробилъ ему голову до кровѣ. И онъ, видя такой его недобрій умисль, едва ушовъ *от* него<,>. А на другій день, то *ест* того ж мая 28 числа, былъ онъ у одного ж попа Емеляна, по прозбѣ его, въ гостях же, и послѣ обѣда ехавъ въ квартиру свою. То оной же козакъ Урмѣничъ звалъ его к себѣ въ двор, якобы для примиренія. И якъ онъ ставъ ко двору его приближатис, то онъ, не допуская его въ двор, ворота затворив<,>. И собрався зъ синомъ и зятемъ своимъ, и тамошнимъ же козачимъ синомъ Иваномъ Долгимъ, и з сусѣдомъ, ткачемъ, и протчіймы многими того ж села жителмы, которіе въ него въ садъ и на дворъ нарочно, зъ умислу, были собрани, з дручемъ и с цѣпами, а иніе, прибѣжавъ иззаду двора, стали его и бывшихъ при немъ чтирох чловѣкъ конюховъ быт без всякой млости и рассуужденія и прибыли его и оних конюховъ мало не до смерти<,>.

360

Григорій // Григориѣ Урмѣничъ на судѣ сотенномъ Бахмацкомъ допрошеван в томъ, с какова умислу пришелъ к попу в то время, когда Федор Савостяновъ билъ в него ж, попа, в гостяхъ, і тамъ его лаючи, *оттойшолъ*. І когда же того ж часу ехал он, Федор Савостяновъ, *от* попа, то *он*, Урмѣничъ, закликавъ его будто пива пит<,> називал скурвимъ синомъ і вдаривъ палицею в голову і пробилъ голову<,>.

А в допросѣ своемъ показалъ, что прошедшаго мая 27<,> д. пришел онъ, Урмѣничъ, в мѣстечко і сидѣлъ под приказомъ с попадею Климихою. І тогда, ідучи *от* сотнико[о] двора, попъ Емелян з своею попадею, і сотника, і онъ, Федоръ ² Савостяновъ, з женою, да его писарь з женою жъ, и поп Климъ к попу Емеляну<,> и стала его, Урмѣнича, попадя Емелянова к той комѣпанѣй кликат<,>. І когда *он*ъ, пришедши, сѣлъ, то *он*ъ, Савостяновъ, питался попа Емеляна: «Что се за чловѣкъ?» І онъ, попъ, сказалъ<,>: «Мой дядко Урмѣничъ, у которог[о] де, ваша млсть земѣлю взялъ на шинкъ, за что онъ жалѣет». Тогда онъ, Савостяновъ, сказалъ: «Ежели, де, онъ жалѣет, то я ему в замѣну дамъ земѣлю». И на тое Урмѣничъ отказалъ: «Я замѣни не хочу. Если у тебе указъ на тое *ест*, то й владѣй». І онъ сказалъ: «Еще, де, и лози мнѣ по возу дайте на конюшню<,>. А если не дасте, то я пошлю і насилне рубат, бо указъ мѣю строить конюшню<,>». А атаман бахмацкии Лаврѣнь Ляшко, в ту пору тамъ же будущий, сказалъ: «Если указъ на тое в тебе *ест*, то *объяви* нашему сотнику. І в тот часъ будетъ расположение, смотря по людемъ<,> *от* ког[о] взятъ больше и меньше, а насилне не рубай». И с тимъ он, Урмѣничъ, и атаман *отишли* і сѣли въ Ивана Поповича пит горѣлки. І в томъ разѣ заразъ, якъ би в полгодини, ехалъ *от* попа *он*, Са-

¹ Тут і до кінця документа слово послідовно дописане над рядком (далі ці випадки не зауважуються).

² Літера Ө на місці витертої.

востяновъ, мимо і лаялъ его, Урмѣнича, едучи. То онъ, Урмѣничъ, сказалъ: «Гспднъ приказчикъ, ти мене не лаи. Ходи чарку горѣлки». І онъ тогда<,> // тогда проминулъ. А потимъ, вернувшись из за шпиталѣ і вехавъ в двор къ Ивану Поповичу, сталъ его, Урмѣнича, лаять доволне. Тогди онъ, Урмѣничъ, не терпя тог[ол], въ ѡтвѣтъ его ж, Савостянова, налаяв. І за тое вдарилъ онъ, Савостяновъ, Урмѣнича канчукомъ по ший і ростялъ до кровѣ. То и онъ, Урмѣничъ, вдарилъ его, Савостянова, палицею, токмо голови не пробил. А его писаръ, приехавъ<,> сталъ жену Урмѣничеву ¹ бит. І за тое, вѣступившись, Урмѣничева дочер вдарила оногo писара палицею по руках. І болше не бочись, отехали. На якой своей сказѣки і подписался<,>.

К сему допросу Григории Урмѣничъ руку приложилъ ².

Григории Урмѣничъ во свѣдѣтельство нѣкого не представилъ, токѣмо<,> что зѣ атаманомъ совокупне сидѣли, і по тому на совѣсть<,> атаманскую зсилася. Да при томъ же, де, билъ асаулчикъ Иванъ Олешко<,>.

Атаманъ бахмацкии Лаврѣнъ Ляшко въ сказѣцъ своей показалъ, что когда онъ зѣ Урмѣничемъ билъ в попа Емеляна<,> то тамъ бою и ссори жадной противной з Ѳедоромъ Савостяновимъ не било<,>. А якъ отишло з нимъ же, Урмѣничемъ, і сълъ въ Ивана Поповича горѣлки пит, тогда едучо[ол] от попа Ѳедора Савостянова Урмѣничъ стал кликат пит горѣлки. І онъ, Савостянов, на его лаявъ, а Урмѣничъ<,> // ничъ въ ѡтвѣтъ налаявъ на его ж. И онъ, Савостяновъ, вехавъши въ двор, вдарилъ его, Урмѣнича, канчукомъ по ший і розбылъ шію до кровѣ<,>. А Урмѣничъ его, Савостянова, палицею по головъ, токмо голови не пробилъ. Тогди онъ стал кликат своего писара. И оной писаръ, приехавши, стал быть Урмѣничеву жену. А Урмѣничева дочер вѣдарила его, писара, палицею по руках. И болше жадного бою не было, такъ они и отехали<,> На якой своей сказки і подписался<,>.

К сему допросу, по прошенію атамана бахмацко[ол] Лаврѣна Ляшѣка, вмѣсто его Андрей Писаренко, козакъ і жител бахмацкии, руку приложилъ<,>.

Асаулчикъ Иванъ Олешко о бой Урмѣнича зѣ Ѳедоромъ Савостяновимъ в дворѣ Ивана Поповича<,> въ допросѣ своемъ такъ показалъ, якъ і атаманъ Лаврѣнъ Ляшко в своей сказки, і на семъ подписался<,>.

К сему допросу, по прошенію асаулчика Ивана Олешка, я, Петро Яновскій, козакъ сотенний бахмацкій, вмѣсто его руку приложилъ. ³

Противъ того Ѳедоръ Савостяновъ улики не показалъ і свѣдѣтелей на весь побой не поставил, понеже, де, нѣкого из бахмацких людей не знаст імени<,>. А зсилася на свою челобитную, что якъ въ оной челобитной прописаль, то в саую правду, і на семъ подписался<,>.

К сей сказке, по прошенію Ѳедора Савост[і]янова, Алеѣи Дроздинъ вмѣсто ево руку приложилъ<,>. //

¹ Літера е виправлена з а.

² Почерк і чорнило цього та наступних підписів різні. Підпис рукою Григорія Урмѣнича повторюється на арк. 361 зв.

³ Підписи рукою Петра Яновського повторюються далі, на арк. 362 зв. і 364.

Григорій Урмѣничъ ѿ бой Ѳедора Савостянова смертнимъ боемъ, зазавши кѣ себѣ в двор, другого дня, якобы для примиренія<,>, допрошено, а в допросъ своемъ показал, что мая 28<,> числа, якъ ¹ онъ, Урмѣничъ, былъ у козака Андрѣя Довгого<,>, онъ, Савостяновъ, съ конюхами осми чловѣкъ многожди наездил на двор его, Урмѣничевъ, похваляючися его жъ убыт. И отбивши комору, шукали его<,>. И взяли з скринѣ плахотъ чтири, серпанковъ вусѣмъ, запаску и шаблю<,>. Да борошно и сало, в коморѣ такъ, без дверей, оставивши ², собаками стровили ³<,> понеже домашніе въ то время ѿ страху всѣ з дому повѣкали. То онъ, Урмѣничъ, извѣстивши ѿ томъ, пришол въ свой двор и скликавъ своего сусѣда Матвѣя Макаренка<,>, сина своего Павла<,> и братанича Василя для опасности<,> чтобъ оной Савостяновъ, наехавши, его не убилъ<,>. И в томъ разѣ ехалъ онъ, Савостяновъ, съ оними жъ конюхами мимо его двор и проминулъ. А потимъ, вернувшись, добувался в двор, токмо онъ, Урмѣничъ, просил его, чѣмъ ⁴ разоренія не чинилъ<,>. Но онъ, Савостяновъ, велѣлъ конюхамъ кулле ламат, а самъ круз ворота доставалъ его колотъ кордикомъ. И проламавши кулле, витягли его з двора и были. И онъ, Урмѣничъ, видя тое, что его бьют, и с кордикомъ колотъ прискакует, и его сусѣду Матвѣю Макаренку тимъ кордикомъ руку и проколовъ, и жену его, Урмѣничеву, били жъ, мусѣлъ боронитис и їхъ такъже казалъ бытъ синовѣ своему. А зазиватъ его, будто для примиренія, не зазивал<,> но онъ самъ с конюхами наехал гвалтомъ, съ умыслу его ⁵ убит. О чѣмъ можетъ Микола Асауленко показат. На якомъ своемъ допросѣ и подписался<,>

К сему допросу я, Григорій Ормѣничъ, руку приложилъ. //

362

Микола Асауленко, козакъ и жителъ бахмацкій, о бой Ѳедора Савостянова и конюховъ<,> въ судѣ сотенномъ Бахмацкомъ допрошено, а в допросѣ своемъ показал<,>, что того жъ 28 числа мая, будучи онъ, Микола, въ Андрѣя Довгого, чулъ гвалтъ и крикъ въ дворѣ Урмѣничевомъ. И пришовъ туда, засталъ, что Ѳедор Савостяновъ з конюхами осми чловѣкъ добувался въ двор къ Урмѣничу и велѣлъ онимъ конюхамъ кулле ламат и взятъ его, Урмѣнича, з двора. А самъ онъ, Ѳедор Савостяновъ, круз ворота, всадивши руку всю, съ кордикомъ доставалъ колотъ<,>. То онъ, Урмѣничъ, просилъ, чтобъ такого разоренія не чинилъ. А когда уже проламали кулле в двор и стали битъ Урмѣнича, витягши з двора, тогди онъ, Урмѣничъ, велѣлъ синові своему боронитъ<,>. А онъ, Микола Асауленко, въ тотъ бой не мѣшался и ѿтишол. И болше ничего не вѣдаетъ<,>. На якомъ своемъ допросѣ и подписался<,>

К сему допросу, по прошенію Николая Асауленка, я, Тимофѣй Роба, жителъ бахмацкій, вмѣсто его руку приложилъ<,>.

¹ Літера я перероблена з іншої.

² Літера ѿ перероблена з іншої.

³ Літера р виправлена з в.

⁴ Літера ч виправлена з іншої.

⁵ Літера е виправлена з іншої.

Андрѣй Довгій, козакъ и жител бахмацкій, старовинни чловѣкъ, въ сказцѣ своей показаль, что прошедшо[о] мая 28 числа о разореніи дому Урмѣничево[о] от Ѳедора Савостянова и о бой его зѣ Урмѣничемъ ничего не знает, понеже, де, в то время въ своемъ домѣ былъ. Токмо того ж 28 числа, приехавши к нему, Довгому, въ двор, онъ, Савостяновъ, с конюхами осми чловѣкъ, якъ онъ, Довгій, былъ в своей ліудовнѣ за пивомъ, туда и конюхи вступили, говорячи // рязи: «Чи не сховался, де, тут Урмѣничъ?» И тамъ не найшовши, отехали сѣ похвалкамы такимы: «Где колвекъ, де, найдемъ Урмѣнича<, > то убемо<.>» А потимъ до Остапа Озютича, противъ его, Андрѣя, живучого, наехавши на двор, онъ же, Савостяновъ, с теми ж конюхами и не заставши Остапа Озютича и его жени в домѣ, токмо дѣвчину малую, и велѣлъ отбыват комору, шукат Урмѣничево[о] сина. И тогда пришол к нему, Довгому, конюх, москал, а по имени его не знает, и викликалъ его сѣ хати, говорячи: «Ходи, тебе господинъ прикажчикъ зовет въ Озютичов дворъ». Тогди, якъ онъ, Довгій, пришолъ<, > сказаль ему, Довгому, Савостяновъ: «Для того я тебе призвал<, > что велю комору отбыват і іскат Урмѣничево[о] сина». И зараз замокъ висящій отбыли. А конюхъ Васил Денисенко, взявши полѣно немалое отбиват двери, замѣкненіе внутримъ замѣкомъ, а онъ, Ѳедор Савостяновъ, говорил: «Отбийте двери, я, де, заплачу, и шукайте». Тогды онъ, Довгій, сталъ просит, чтоб дверей не отбивали, и послаль показанную дѣвчину въ домъ свой по ключ. И отимкнувши двери, шукали въ коморѣ. Токмо не знайшовши, отехали, а куда, онъ, Долгій, сказал: «Не знаю». На какой своей сказцѣ и подписался<.>

К сему допросу, по прошенію Андрѣя Довгого, я, Петро Яновскіи, козакъ сотенний бахмацкій, руку приложил.

Показанній въ челобитной Ѳедора Савостянова ткачъ Матвѣй Макаренко, не ткачъ<, > но сусѣдъ Григорія Урмѣнича // нича, о бой его жъ, Савостянова, і чтирохъ чловѣкъ конюховъ допрошеванъ<, > а в допросѣ своемъ показаль<, > что того жъ мая 28<, > д. онъ, Савостяновъ, с конюхами осми чловѣкъ, наехавши на дворъ Урмѣничевъ, когда домашние Урмѣничеви, жена і дѣти, от страху, полякавшись, розбѣглись<, > то он велѣвъ тимъ конюхамъ комору отбиват<, >. И билъ самъ тихъ конюховъ канчукомъ по плечах, чтоб отбивали комору. Которие, отбивши комору и не наишовши, велѣлъ тим же конюхамъ: «Берѣтъ, де, оружже, якое ест, іли шаблѣ». И отехали. А он, Макаренко, пошолъ къ Остапу Озютичу. І тамъ его, Макаренко, на дорожъ увидѣвши, воить описнихъ до Понурницкои малоросиискои вотчини бахмацких і тамошнихъ людей Микита Шкурка і спиталь его: «Где, — <(:>мовит<, :>), — твои господар Григории Урмѣничъ? Хотят, де, его Ѳедоръ Савостяновъ с конюхами убит<, >». Когда же, де, онъ, Макаренко<, > сказаль: «За что его хочете убить і акую власть маєте?» — то он, воить Микита Шкурка, зказаль: «А хто, де, намъ что учинит? Якъ, де, тое пропало, что козака Ивана Крупку, витягши з двора, били, такъ и сее пропадетъ, якъ убемо». И отехалъ от его. А послѣ того разовъ ис пять наездили на дворъ Урмѣничевъ шукат его і бить, токмо его в домѣ не било. Да знову приехавъ, уже его, Урмѣнича, в домѣ засѣтавши, добувалися в двор, и кулле

велѣвъ ламат. І онъ, Урмѣничъ, просил, чтобъ такоѣ[о] гвалту не чинилъ. Но они, проламавши колле, витягши его з двора, і напали бит. И тогда онъ, Матвѣй Макаренко, хотѣлъ разборонит<,>. То его, Макаренка, Федоръ Савостяновъ кинулся колот кордикомъ і проколовъ ему руку. Якии знакъ, 364 где проколото, объявил в судѣ сотенномъ. И онъ, Макаренко, // Макаренко, от нихъ отишолъ<,>. А Урмѣничъ, видя такии гвалтовнии забои, велѣлъ синовѣ своему боронит. То он, Савостяновъ, вирвавшись ¹ с того бою, конемъ уехавъ. А тие конюхи, тожъ оставивши битись, вскорѣ отехали<,>. А болше, де, бою не било. На якомъ своемъ допросѣ і подписался<,>.

К сему допросу, по прошенію Матвѣя Макаренка, я, Евфимъ Матвѣевъ, дякъ і житель бахмацкии, руку приложилъ<,>.

Іванъ Сидоренко, ктитор<:>, зятъ Григорія Урмѣнича, о бой Федора Савостянова і конюховъ допрошеванъ, а в допросѣ своемъ показалъ, что якъ тои бои вшася і за що, ничего того не знает, і не билъ при тому, а билъ на тотъ час в Борзнѣ, в ярмарѣку, і уже третого дня послѣ того приехалъ в домъ. На якомъ своемъ допросѣ і подписался<,>.

К сему допросу я, Іванъ Сидоренко, ктитор бахмацкой, руку приложилъ.

Показаннии в челобитной Федора Савостянова Іванъ Довженко о бой его ж, Савостянова, і конюховъ допрошеванъ, а в допросѣ своемъ показалъ, что 364 о томъ бою не вѣдает<,> і при томъ не билъ, что «якъ тои бой вшася і за что, ниче[о] тог[о] не знаю<,> а в ту пору бил з сотникомъ // зъ сотникомъ бахмацкимъ вѣ Кролевцѣ<,>. И оттол отпущенній, уже послѣ того четвертого дня приехалъ вѣ Бахмачъ в домъ. На якомъ своемъ допросѣ і подписался.

К сему допросу, по прошенію Івана Довженка, я, Петро Яновскіи, козакъ сотнѣ Бахмацкои, руку приложилъ<,>.

Теди, по ономъ вишше означенномъ указу, поневаж при слѣдствіи дѣла противъ поданной вѣ Канцеляріи минѣстерского правленія на імя ея імператорскоѣ[о] величества челобитной<,> ея височества гсдаринѣ цесаревны Елисаветѣ Петровни конскихъ заводовъ нарядника Федора Савостянова о бой его<,> і бившихъ при немъ конюховъ чтирохъ чловѣкъ отъ Григорія Урмѣнича, вѣ допросахъ его і его свѣдителей явилос, что онъ, Федоръ Савостяновъ, гвалтомъ наездилъ вѣ двор до Урмѣнича многократне, хотячи его забит, і разоривши домъ его, витягъ его ж з двора і билъ немлостиво<,>. И Урмѣничъ, видя такіи гвалтовній бой, велѣлъ синовѣ своему боронит. А что на зятя Урмѣничевоѣ[о] Івана Сидоренка, ктитора, да на Івана ж Довженка показалъ<,> зѣ тихъ допросовъ довелос, что не токмо оны при томъ бои не были, но і в домахъ тогда не были ж<:>. А онъ, Федоръ Савостяновъ<,> з своей стороны свѣдители не отводилс, толко на свою челобитную зсилася, что праведно показалъ<,> приводил я ихъ // я<:> ихъ к любовному помирюванню.

Токмо онъ, Федоръ Савостяновъ, о миркованню сказалъ: «Ежели увѣчче і утрату, вѣ Глуховѣ роненную, пополнит, то і мирковатисъ готовъ. А ежели не такъ, то для рѣшенія отеду вѣ Глуховъ».

¹ Друга літера в перероблена з іншої.

Того ради, описавши сей розискъ свѣдѣтельствамы, ѿсилаю до висоце поважной реинментарской уваги и разсмотрѣнія<.>

К сему слѣдствию подписался Васил Покотило, сотникъ бахмацкій<.> ¹
Сотенний бахмацкій пысаръ Іюсифъ Ѡрновскій<.> ²<.>

88. Лист до миргородського полковника у справі про худобу і майно колишнього полкового комісара Данила Лазаревича

22 серпня 1732 р.
Голтвянська сотенна канцелярія
Миргородського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 102, оп. 2, од. зб. 3. На полі угорі праворуч арк. 26 зауважено іншим почерком і чорнилом, мабуть, у Миргородській полковій канцелярії: «1732< : > году< : >, август< : >. д< : >. 24< : > по[дано]» (частина останнього слова «дано» відірвана разом з краєм аркуша). Текст складався увосьмеро, як лист.

26 Велможний мсць пне полковнику миргородській<,> млстивѣшій ншъ добродѣю<,>!

За полученіємъ указа зъ полковой Миргородской канцелярій<,> сего, на датъ положенного, числа<,> ѿ Данилу Лазаревичу, бнвшому полковому миргородскому комисару<,> что ³ за ворованній денги<,> купленних десяти воловъ вилучили<,> і одослали у хутор на Богачки<,> і в томъ обявляемъ вѣшой пнской велможности<,> что вѣ хуторѣ Лазаревичевомъ обрѣтаючиися члвкъ, а іменно Іванъ Давиденко<,> и пасшии товар его зариштовании<,> по указу вѣшой пнской велможности<,> что минушой ндѣль, августа двадцятаго числа<,>, ѿбъявилъ на ратуши, что «приехалъ единъ злодюга до хутора верхомъ<,> и сѣталь прохати хлѣба. Далъ ему хлѣбъ. Потомъ говорит: «Навари обѣдати<,>». И той злодѣй, загадавши, пойхаль у лѣсь<,>. Пойшедши я до Харченкового хутора<,> и говорю: «Ходѣтъ злодѣя ловитъ<,>». І пойшли у лѣсь шукат злодѣя<,>. Такъ толѣко коня рижого злодѣевого у лѣсь Лазаревичевомъ, вѣ розѣ, привязанного ужищ[е]мъ ⁴, знаишли<,> без сѣдла и без уздечки<,> а злодѣя не знаишли<,>. І взявши я того коня, а товар заперъ у загороду<,> і пойхаль до города, і далъ коня на ратушъ<,>. І от того часу у хуторѣ не сталъ житъ<,>. И отказалъ на ратуши: «Хочъ мене за шію возмѣтъ, то не поиду до того хутора худоби глядѣтъ<,>».

Вѣ той часъ і товар зъ хутора пригнали до города. Которій ⁵ то воли, по виш писанному указу, одослали до хутора на Богачки<,>. А сей, осѣтатній, товар одослали у мирское стадо<,>.

Сей прошлой ндѣль, противъ понеделѣтка, Маря Ѡлѣйничка, жителка голтвянская<,> поблизу з Лазаревичемъ жившая, обявила на ратушъ, что

¹ Почерк і чорнило підпису інші.

² Частина слова «ій» затратилася при зшиванні аркушів у рукописну книгу.

³ Описка. Треба «чтобъ».

⁴ Літера е відрізана разом з краєм аркуша.

⁵ Частина слова «ій» відрізана разом з краєм аркуша.

«засталас у господѣ сама і пошла позно загаян^т телят. І пришла вѣ двор — ажь нѣякис члвкѣ сидит пред [д]верми. И повидѣла его, зляклас. Онѣ сталѣ питати: «Чи ест // Чи ест сторожа у Гриценковомѣ дворѣ, чи немає<,>?» Я ему отказала: «Не знаю і не вѣдаю<,>». І той злодѣй пошолѣ зѣ двора и просто мостомѣ пошолѣ. И зишовши з мосту, не вѣдаю, куда повернулс^я. И 21 числа августа, у обидной годинѣ, йхали нѣякийс¹ два члвкѣ² еднимѣ возомѣ, ушнуровании возѣ шкурою, мимо двор. Йдучи, довго розглядали<,> а третій на конѣ верхомѣ оббѣгѣ двор Даниловѣ Лазаревичовѣ. І той во слѣдѣ тих мостомѣ побѣгѣ<,>».

Вѣ томѣ к вашой пнской велможности<,> обявляемѣ і о переписанной вѣ домѣ оног^о Лазаревича<,> и вѣ коморѣ, под печатію знатного полкового миргородского товариша пна Іякова Дунѣна<,> сложенни, и велено оног^о караурит<,> толко что са такими то злодѣями безѣпечними і частими, что часто навѣдуютс^я³ до двора Данила Лазаревича<,> и до теей худоби, и чтоб якѣ ночу от тих злодѣевѣ екое не учинилос тоей худоби воровѣство, что они денно і ношно по городу плутаютс^я<,> и якѣ вша пнская велможност поведит, любо вѣ Сорочинцѣ ей отвезти, любо на другій двор перевезсти, вѣ томѣ ми, старшина городовая голтвянская, пишучи к вашой пнской велможности, разолуцій [!] упроша[е]мѣ⁴ і зостаемѣ<,>.

Зѣ Голтви, 1732 году, августа 22 дня.

Вѣспокорніе слуги і подножки<,>.

Якимѣ Замятня, атаман і на[ка]знии сотник гол<:>.

Іванѣ Левенецѣ, войтѣ мѣскій.

89. Слѣдство у справі про належність до козацького стану жителя с. Івахників Івана Гондзюся та його сім'ї

31 серпня 1732 р.

Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 245. На полі угорі праворуч арк. 162 позначено тим самим почерком і чорнилом: «Копія». Копія зроблена, як свідчать інші документи справи (див. арк. 160—160 зв. рукописної книги) 1735 року в Лубенській полковій канцелярії з оригіналу Лохвицької сотенної канцелярії і переслана в Лохвицю на відповідний запит Канцелярії слѣдства про зловживання колишнього сотника Василя Стефановича. На полях унизу арк. 162, 163 і 163 зв. позначено тим самим почерком і чорнилом: «Сѣ подлинниѣ сводилѣ полковои Лубенской канцелярії канцелярист Петро Шафрановский». Документ складався ушестеро, як лист.

Року 1732, мсця августа, 31<:> д.

¹ Літера к правлена писарем.

² Мабуть, помилково замість «два члвки».

³ Літера в залита чорнилом, нечітка.

⁴ Літера є відірвана разом з краєм аркуша.

По указу ея імператорского пресвѣтлаго величества воиска Запорожского полковника лубенского, велможного его млсти пна Петра Апостола, мы, нижей подписавшіеся, дѣло заводное Івана Гондзюся зѣ ей млстію пнею Стефановою Гамалѣиною и службѣ сына Гондзюсего<,> ѿ козацтва его, Івана, и ѿца его, такожѣ и ѿ грунтѣ, на которомъ онѣ, Іванъ Гондзюся, живетъ<,> акѣкуратно слѣдовали<,>. Что же з слѣдствія того показалос, все тое явствуетъ ниже сего<,>.

Іванъ Гондзюся, протывъ челомбытнои, ѿ него подданнои, допрошованъ, на кого онѣ в доказательство зсилается и кому вѣрит, сказалъ<,> что зсылается онѣ на старожилѡвъ, івахницкихъ же козаковъ<,> якихъ з собою к слѣдствію дѣла привелъ<,> а именно на Яцка Бута<,> на Хведора Крячка<,> на Юрка Новиченка<,> на Панаса Остапенка<,> и на другихъ многихъ старожилѡвъ, естли, де, того потреба укажетъ<,>. Якіе всѣ скажутъ, де, про его утыскъ и ѡбиду<,>.

К сей зсилцѣ вомѣсто Івана Гондзюся<,> жителя івахницко[о], по его прошенію, я, Васылъ Григоровичъ, зборщикъ лохвицкій, подписался<,>.

По якои зсилки више прописаные козаки, под словомъ евангелскимъ, еже ей ей, порознь допрошовани<,> А во первихъ<,>:

Яцко Бутъ, старинныи козацъ івахницкій, допрошованъ, под совѣстію сказало, что Никита Гондзюся<,> якъ пришолъ с того боку, с под держави лядскои, в село Івахники<,> то первѣе почаль жит сусѣдомъ у брата его Мыхаила Зайця<,>. И живучи ¹, у брата его роблялъ, что, было, ему скажутъ. А потомъ, когда завлადѣлъ судя Мартос половиною села Івахниковъ, прозиваемою Баламутовкою<,> а другая частъ оногѡ жъ села надлежала до ратуши Лохвицкои<,> то в той ратушнои половинѣ<,> онъ же, Никита Гондзюся, одружившис на мужицѣ, удовѣ Климисѣ, осѣлъ на ея жъ грунтѣ<,> и мужиковаль, еще до Чигиринского походу<,>, аж по смерт свою<,>. Умер же, якъ ему<,> Яцку, кажется, мало щос передъ швед[с]кою руйною<,>. Син же его Іванъ Гондзюся, когда дослѣтъ, оженился на дочери Кондрата Назаренка, івахницкого козака<,> то у него жъ, Назаренка, и жилъ. А же // тая жена его з нимъ недолго жила<,> ибо в шести недѣляхъ умерла, то онѣ послѣ того женился на дочери Павла Козицкого, козака івахницкого, и в него на его жъ грунтѣ жилъ<,>. За которого жъ Козицкого ходилъ<,> и в поход<,> в Полщу и под Биховъ<,>. Потомъ же, якъ пнѣ Мыхаило Гамалѣя завладѣлъ селомъ Івахниками<,> то онѣ, Іванъ Гондзюся<,> купивши собѣ грунтѣ, на якомъ и теперъ живетъ, у Мазима Будника, мужика івахницкого жъ<,> за пятьдесятъ золотыхъ<,> сталъ особно ѿ тестя своего Козицкого житъ з его дочерю<,>. Лѣтъ тому будетъ с полтретяцятъ<,>. И тогда жъ его пнѣ Мыхаило Гамалѣя почаль чѣпатъ на услуги свой<,>. Яко жъ онѣ, пнѣ Мыхаило Гамалѣя, и посилалъ его на тотъ бокъ Днепра, в пасѣку дядка своего Григорія Гамалѣй<,> да и в другихъ, было, послалкахъ, куда пошлютъ, наслуговуетъ<,>. А в походи, надъ вишь помянутіе в Полщу и под Быховъ, чтобъ

¹ Літера ы перероблена з и, нечітка.

Іванъ Гондзюсъ где ходилъ, онъ, Яцко, не свѣдомъ<,>. Панщину же чтобъ Кондзюсъ Іванъ роблялъ, про то также не вѣдаетъ<,>. Вѣдаетъ же тое, что, было, якъ Мыхайлу, такъ и Стефану Гамалѣямъ наслуговуетъ до двора<,> ибо ¹ и синь его, Івановъ, при покоиномъ Стефану за хлопця сѣлужилъ<,> а потомъ и молодикомъ<,> с которымъ в Сулацкомъ походъ былъ. А болшъ онъ сѣказатъ ничего не знаетъ<,> и сее онъ, що зналъ, в самую истину сказаль<,>.

К сей сказцѣ, по прошенію Яцка Бута, подписался вмѣсто его я, Семень Радионовъ, ² овчарнихъ заводовъ<,>.

Хведоръ Крачко, старинный же івахницій козакъ, допрошований, сказаль<,> что отецъ челобытчиковъ Никита Гондзюсъ<,> якъ пришолъ с под держави лядскои ³ и почаль жити в селѣ Івахникахъ, то мужиковалъ ⁴ і панщину роблялъ ажъ по смерть свою<,>. Когда же пнѣ Мыхайло Гамалѣя селомъ Івахниками завладѣлъ<,> то і сина его Івана Кондзюся принуждалъ пнѣщину роблять<,>. Которыи ⁵ однакъ онъ робити не хотѣлъ<,> ибо, было, молодикомъ чумакуетъ. Якъ же оженился онъ, Іванъ, на дочери козака івахницкого Павла Козицкого<,> то ходилъ и в походъ<,> за тестя своего з нимъ же, Федоромъ, под Биховъ и в Польшу<,>. А потомъ, когда купилъ собѣ г҃рунтъ, на якомъ и теперь живетъ, в мужика Маѣма Будника и сталъ особно на ономъ житъ<,> то пнѣ Мыхайло Гамалѣя всегда, было, его чепаеъ для разныхъ посилокъ<,> и послугъ свойхъ, с которымъ ⁶ // онъ, было, завсегда и ездитъ.

А панщини онъ, Іванъ Гондзюсъ, ни пну Мыхайлу, ни пну Стефану Гамалѣямъ не роблялъ<,>. И сіе онъ в самую сущую истину сказаль, якъ умрѣтъ готовъ<,>.

К сей сказцѣ, по прошенію Хведора Крачка, вмѣсто его подписался Хведоръ Хоруженко, писарь зборщикомъ сотенныхъ лохвицкихъ<,>.

Юрко Новиченко, старинный же козакъ івахницій, допрошований, сказаль, что Никита Гондзюсъ якого зѣванія под державою лядскою былъ, онъ, Юрко, не знаетъ<,>. Когда же Никита Гондзюсъ с под держави лядскои пришолъ в село Івахники<,> то первѣе жилъ у Бутового брата Мыхайла Зайця в сусѣдах<,>. А потомъ, оженившись и взявъ Климиху, в дому, мужичку<,> оствѣши же на г҃рунтъ ея, мужиковалъ ажъ по смерть свою<,>. Іванъ же Гондзюсъ, синь его жени первои, зѣ отцемъ своимъ с под держави лядскои пришедши<,> и подросши, чумаковалъ<,>. А потомъ, когда оженился на другои женѣ, козацкои дочерѣ Павла Козицкого, то за его, тестя своего, ходилъ в походи в Польшу и под Биховъ<,>. Когда же досталос в подданство пну Мыхайлу Гамалѣй село Івахники<,> то, было, пнѣ Мыхайло Гамалѣя его, Івана Гондзюся, чепаеъ для разныхъ посилокъ свойхъ<,>. Яко и з самимъ, било, ездитъ пномъ Мыхайломъ<,> а потомъ и з пномъ Стефаномъ.

¹ Літера и виправлена з ч.

² Мабуть, далі пропущено «комисарь».

³ Літера я перероблена з іншої.

⁴ Літера а перероблена з ъ.

⁵ Описка. Треба «Которои».

А чтоб панщину Іванъ Гондзюсъ робилъ когда<,> онъ, Юрко, про то не вѣдает<,>. В походахъ чтоб Іванъ Гондзюсъ, на[д] више помянутіе в Полщу и под Быхоль [!], где ¹<,> онъ, Юрко, про то не извѣстенъ же<,> кромѣ з горѣлками пна Стефана в Сулакъ ходилъ<,>. А болшъ онъ сказатъ ничего не знаетъ. А сие, что сказаль, то в самую сущую істинну сказаль, якъ умрѣтъ готовъ<,>.

К сей сказцѣ, по прошенію Юрка Новиченка, мѣсто его подписался Захарко Бѣличовъ<.>

163 зв. Панасъ Остапенко, такожде старинный козакъ івахницькій, допрошыванъ, сказаль, что *отць* Івана Гондзюся Никита Гондзюсъ былъ челоувѣкъ заишлый, с под держави лядскои, с Коломый. І пришлоъ онъ в село Івахники с женою своею и из двома синами: Іваномъ Гондзюсемъ, которій и теперъ // и теперъ есть, да з другимъ Романомъ, который уже умеръ<,>. Пришедши же у Івахники, живаль по сусѣдахъ<,> и робляль, яко жъ и у *отца* его, Панасаво[о]², Остапа<,> да и у Михаила Зайця жилъ и робилъ<,>. А потомъ, когда умерла его первая жена, оженившис на другои<,> а имено взявши Пашкову тещу Климиху, вдову, мужичку, на ея грунтъ осѣль і панщину робляль ажъ по смерть свою<,>. Син же его Іванъ молодикомъ чумаковаль<,>. Когда же оженился, первѣе у Назаренка<,> а потомъ у Павла Козицкого, на его, Козицкои, дочери, по смерти первой своей жени, Назаренковни, то жилъ у его жъ, Козицко[о], на его жъ козацкомъ грунтъ<,>. И за его, Козицкого, тестя своего, ходилъ в поход в Полщу и под Быховъ<,>. А болшъ чтоб куда ходилъ, онъ, Панас, не вѣдает<,>. Потом же Іванъ Гондзюс у старого Будника<,> Мазима, івахницького ж мужика, купилъ собѣ грунтъ, на якомъ и теперъ живетъ, не вѣдаетъ, за что<,>. А якъ досталос село Івахники пну Михаилу Гамалѣи в подданство, то пнъ Михаилу его, Івана Гондзюся, что, было, его *отць* панщину робыт<,> чепаль на послуги мѣсто челядника для разнихъ посилокъ<,>. Яко жъ и пнъ Стефанъ, было, чепаетъ<,>. А панщини онъ, Іванъ Гондзюсъ, ни пну Михаилу, ани пну Стефану Гамалѣямъ не робляль<,>. Синъ такожде Івановъ<,> з молодыхъ лѣтъ служуваль пну Стефану и тамъ и изросъ<,> которому, было, пнъ сукмани даеъ<,>. А болшъ платил ли пнъ Стефанъ<,> что или нѣтъ ему<,> онъ не вѣдает<,>. И сказатъ болшъ ничего не знаетъ<,>. Все же, что сказаль, в самую сущую істину, жаднои сторонѣ не норовя, сказаль<.>

К сей сказцѣ, по прошенію Опанаса Остапенка, вмѣсто его подписался Ѳеодоръ Хоруженко, писарь зборщикова сотеннихъ лохвицкихъ<.>

На подлинномъ подписались:

Сіе слѣдствіе чинили мы в самую сущую правду, на чомъ и подписались:

Сотникъ лохвицкій Василь Стефановъ.

¹ Мабуть, пропущено «билъ».

² Описка. Треба «Панасово[о]». Мабуть, слово перероблене з «Панаса».

Атаманъ городови Романъ Яковлевъ.

Атаманъ івахницькій Іванъ Назаренко.

А вмѣсто їхъ, неграмотнихъ, по ихъ веленію, писарь ратуша Лохвицкого Ярема Романовъ, за ихъ, такоже и за себе, подписался<.>

90. Лист жителя с. Коновалівки Івана Опришка і жительки с. Брисів Ганни Опришкової Марчихи з проханням переглянути справу про казани з виниці лубенського полкового обозного Павла Мартоса, насправді покрадені не їх батьком, а жителями с. Брисів Грицьком Лавриненком та Іваном Сподинейком

22 листопада 1732 р.
Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 245. Дата встановлюється на підставі інших документів зазначеної справи (див. арк. 754 рукописної книги). Текст склався учтєверо, як лист.

754

Блгородний мѣщѣ пне сотніку лохвицкий<.>, млстивий нѣшъ пне<.> и надежній добродѣю<.>!

Под час руйни шведской<.> всякому християніну, імѣюшому гспдарскіе пожитіи¹, может бит памятно<.> что не однимъ² сотнѣ Лохвицкой городовимъ и сѣлскимъ обивателемъ<.> але и старшинѣ<.> от нападенни³<.> воровъ разнихъ<.>, от чужой стороны и украинских, и здешних людей<.> било разореніе<.> и покражи вещей і пожитков немалих<.>. В то время<.> невѣдомо от которог[о] легкомислника и вора покърадени казани у пна Павла Мартоса, обозног[о] теразнѣйшаг[о] лубенског[о], тогдашног[о] бившог[о] сотніка лохвицког[о]<.>. За которіе казани отцѣ нѣшъ покойній, еще живъ будучи, невинне платился п<.>. Мартосу<.> с такой причини<.>

Под час тоей руйни единой ночи, вишедши⁴ отцѣ нѣшъ на подворе, при старости своей, в нужномъ тѣлесномъ і обикновеномъ⁵ дѣлѣ<.> маленко увидѣлъ, что два члвки, невѣдомо хто⁶, казановъ винниских двох на себѣ<.> черезъ его двор перенесли<.> к двору покойног[о] попа брисевског[о] Петра Андреевича<.>. И не могучи таких легкомислинников, не по силѣ своей, а опасуючис и на себе, под час руйни, нападенія и разоренія<.> и не чинячи гвалту, замолчалъ<.>.

И незабавѣ по руйнѣ з нѣкоторог[о] розговору з помянутимъ попомъ засорилис,— а уже ізвѣстно ѿ пропажи казановъ п<.> Мартоса учини-

¹ Літера т пошкоджена.

² Літера д перероблена з т, нечітка.

³ Кінцева літера и виправлена з х.

⁴ На місці кінцевої літери и пошкоджений папір.

⁵ Можливо, над рядок було винесено мѣ, але літера ѣ пошкоджена.

⁶ Літера х перероблена з т, нечітка.

лос<,>, — и *отць* ншъ сказаль: «Вѣдѣль, де, я ночной доби, что черезъ мой двор до твоего двора через перетику твою¹ казанов двоухъ невѣдомо кимъ несени<,>». И за тоє слово, понеже *отць* ншъ на попа воровства не доказал<,> по суду уряду мѣског[о] бил наказанъ²<,> и за *чест* немалое число грошей платился<,>. По тому и его млсть пна³ *обозний*, завзявшис на *отца* ншег[о] за свою шкоду, вмѣняючи его за вора<,> за ндоказательство попу⁴ по суду ли<,> или<,> по своей тогдашней содержащей власти<,> талярей болше ста на *отцу* ншему доправил<:>.

А прошедшог[о] 1731 году, в Пилиповку, були христини у Грицка Лаврѣненка Сподинейковог[о]⁵. По укончанію⁶ же тих христин<,> пошли зѣ христинъ зо вѣсею компанѣю в шинкъ пна⁷ Мартоса<,>. И скоро *осѣли*<,> аже вѣ самой скорости Зѣнецъ Сподинейко приехал с торгу просто до шинку<:>. И в посидѣню зачали розговориват⁸ зѣ Грицкомъ, братаничемъ, а зѣ розг[л]оворов посорилис. С которой сварки помянутый Зѣнецъ<,> явно, пред людми, ганячи Грицка Лаврѣненка, братанича, доказиваль вѣ лице, мовячи<,>: «Якъ твой *отць* Лаврѣнь, такъ и братъ мой // мой Иванъ, стара собака, зѣлодѣе ви⁹, завѣдуєте покраденими казанами у пна Мартоса<,> под час руйни<,>».

Послѣ же тог[о] вѣ самой скорости трафилос тамъ, в селѣ Брисах, бит акту веселному у Петра Марченка<,>. На якомъ веселѣ Иван Сподинейко¹⁰ сидячи<,> спросил<,> Камрѣ Лесенчихи: «Ходи випий чарку горѣлки<,> бо и тебе попь повѣсит<,>». Она ему *отказала*<,>: «Нехай тебе, старая собако, за *обозного* казани повѣсят<,>». А зѣ таких причинъ¹¹ она, Лесенчиха, сказала, что чула, же зѣ людми, при атамановѣ тамошномъ, закриваючи тоє воровство<,> просил брата своего Ивана *о помиркованя*<,>.

О чомъ ми, ниже именованніе, в килкокротних посидѣняхъ в собраніи людскомъ зачувши, и тог[о] ради вдаемъ до вашей млсти, а желаючи, хоча й [в] давном и¹² *неспокойномъ* *отца* ншого заводѣ, его *чест* *отческую* *отчистит* и о напрасномъ платеже іскъ учинит<,>. В чомъ всепокорственно *вишег[о]* блгородия со слезами просимъ *о* више писаномъ учинит розискъ<,> а по розиску, что покажется [!], з виноватог[о], да и свтую справедливост, іжъ

¹ Слово дописане над рядком.

² Літера з виправлена з н.

³ Слово дописане над рядком.

⁴ Друга літера о перероблена з а.

⁵ Літера ч перероблена з іншої, мабуть, з другої частини літери ю.

⁶ Літера а перероблена з ъ.

⁷ Літера т майже стерлася, нечітка.

⁸ Слово дописане над рядком.

⁹ Частина слова «по» виправлена з «ту».

¹⁰ Слова «таких причинъ» виправлені з «такои причини».

¹¹ У рукопису «давними».

би чест і худоба ѿца ншого напрасно не загибла<,>. О якую учиност¹ десятикратно блгородія вшего, яко ѿца і добродѣя, просимъ<,> и о щасливомъ и долголѣтномъ пнованнѣ вшой² гспда бга молити долженствуемъ<,>.

Вшой пнскої млсти, пна нше[о] милостивѣиша[о], нижайши раби<,>. Иванъ Опришко, жител коноваловский<,>.

Ганна Опришкова Марчиха, жителка брисенска<,>.

91. Допит Павла Свирського, хлопця, про вбивство його батьком, попом Василем Свирським, розстриги Івана Думитрашка дорогою від с. Годунівки до м. Яготина

23 грудня 1732 р.

*Воронківська сотенна канцелярія
Переяславського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 179. На полі угорі праворуч арк. 7 зв. позначено тим самим почерком і чорнилом: «Копія». Копія зроблена, як видно з зіставлення почерків та змісту цілого рукопису, в Переяславському полковому суді, де розглядалася відповідна справа. На полі унизу арк. 8 — напис попередньою рукою і чорнилом: «С подлennenи сводилъ судовии канцелярист Васил Бусленко<,>». Текст складався учетверо, як лист.

1732 году, декабра 23 д.

По требованію листовному блгородного его млсти пна Василя Думитрашка Раици, товариша бунчукового, до его млсти пна Николая Афендика, сотника ншого воронкувского, писанному<,> вѣ небытности того времени его млсти пна сотника ншого вѣ домѣ<,>, мы, ниже подписавшиес урядовіе воронковскіе<,> и прочіе<,> чинили допросъ с Павла Свирского, сна попа Василя Свирского<,> якимъ образомъ отцемъ его, Павла, убитъ zostалъ покойнии рострига пан Иванъ Думитрашко<,>. А що вѣ допросъ своем Павелъ Свирский показалъ<,> ниже сего явствует<,>.

Павель, син попа Василя Свирского, лѣтъ ему от рожденія чотирнадцят<,> вѣ допросъ своем сказал<,> что «прошлого лѣта, сего 1732 году, под часъ жнивъ <(:>не упомяну мѣся и дня<:>), ехалъ мои отць Василии едним возомъ зѣ покойним Думитрашкомъ с Пирятина<,> и я зѣ ними ж на том же возѣ сидѣлъ<,>. И заехали вѣ Годунувку, вѣ маетность монастыра Переясловского<,> стали квартирою у попа годунувского<,>. Где, у тамошнего ж отца городничого, отць мои<,> и пнѣ Думитрашко были вѣ гостях<,>. И подпивши обидва<,> зсор, не вѣдаю, за що, между собою узяли<,>. А поехали з Годунувки вѣ степь, до Яготина<,>. А едучи з Годунувки, у попа годунувского озмет отць мои коль дубовии на возѣ<,>. И отехавши от

¹ Літера у виправлена з ч.

² Мабуть, помилково замість «вшомъ».

Годунувки вѣ двѣ милѣ, трактомъ къ Яготину, стали у степу конѣ попасти, уз дорогу<,>. И обидва, *отць* мой и Дмитрашко, спати положилис<,>. И перед вечором обидва збудилис<,> посовѣтовали з собою далѣ не ехат<,> тилко там и заночоват<,>. И зехали зѣ дороги на сторону за версту, стали ночоват под стиртою // сѣна<,>. Покоинии же Дмитрашко положилсѣ спат меже огѣблями<,> а *отць* мои под сѣном<,> а я на возѣ<,> там и заночовали<,>. Перед свѣтом покоинии Дмитрашко гвалть и крикъ превеликии учинилъ, мовячи<,>: «Пробугъ, панове, ратуите<,>!» И я вѣ тое время очутильсѣ и уляксѣ<,> разумѣвъ собѣ разбоиниковъ, на нас напалих<,>. Гляну з воза — аж *отць* мои бет колом Дмитрашка<,> Дмитрашко едною рукою укладаксѣ и просилсѣ<,>: «Панотче, буд ласковъ, даруи мене душею!» А онъ бет<,>. И *от* того бою и *от* воза мало побѣгъ Дмитрашко и упаль<,>. И там его *отць* билъ же колом<,>. И еще Дмитрашко схвативсѣ из мѣсца, убѣгъ у долину и упаль<,>. И в тои долини Дмитрашка *отць* мои и до смерти убилъ<,>. И насмикавши сѣна зѣ стирти<,> у однои кошулѣ да в сапогах, убитого сѣном прикриль<,>. И узавши Дмитрашкови два жупани ветхіе<,> и юпку крашеновую, кожушиною подшиту<,> да запрягши двое коней Дмитрашковиных<,> поехали до села Недри<,> а з Недри того ж часу поехали до Воронкова<,>. А у Воронковъ приехавши<,> стали квартирою у Пелагій Свирской, вѣ мачохи *отца* моего<,>. С тоеи квартири я, *отца* моего там оставивши, до дѣда моего Ивана Сулими, атамана городского воронковского, скрилсѣ<,>. А где зѣ Воронкова *отць* мои уйшолъ и поехалъ<,> я о том не извѣстенъ<:>».

Якии допросъ Павла, сѣна забоици, попа Василія Свирского, мы слышали<,> и на оном вѣ достовѣріе подписуемьсѣ<,>

Іванъ Сулима, атаманъ городовии воронковских.

Моисѣй Кузменко, атаманъ курѣннии мѣских.

Васил Розумний<,> Каленикъ Швединъ<,> Корнѣй Пацюкъ<,> товариство мѣское воронковское.

Васил Муже, войтъ наказнии мѣских.

Вмѣсто означенних атаманнѣ, и товариства<,> и воита, неграмотних<,> Леонтии Филиповичъ, писар сотеннии воронковских, къ сему допросу, по их прошенію, руку приложилъ<,>

92. Реєстр витрат на пошиття і оздоблення сотенної корогви та прапора

Лохвицька сотенна канцелярія
1732 р.

Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 245. У правому верхньому куті арк. 675 позначено тим самим почерком і чорнилом: «Копія». Копія подана не пізніше 21 вересня 1736 р., як видно із змісту справи, для якої вона робилась (пор. арк. 672 рукописної книги). Документ складався учетверо, як лист.

На ¹ короговъ штофу купили *шест* локоть<:>, по полшоства золотого<.> Шовку за гривню взяли<.> До тоей же корогви на лиштви штофу взяли три локтѣ, тожѣ по полшоства золотого<.> Ітого 10<:> *ру*.

На прапѣръ взяли штофу понсового три локтѣ, по два таяри<.> А на лиштви бѣлого штову ² чтири локтѣ, по рублю зѣ гривною. Ітого 8<:> *ру*.
Всѣхъ грошей 18 *ру*.

Золота купилъ Петро<:> ³, маляр, на короговъ и на прапѣръ<:> чтири книги, цѣною книга по три копи, а свой денги далѣ<:>. Срѣбра такожѣ книжокѣ чтири<,> купили ⁴, книжка по полталяра. На тясомѣку до прапера далемѣ полталяра<.> Ітого мойхъ видалемѣ уже денегѣ 7<:> *ру*. 50<:> *к*.

Еще жѣ маляру далемѣ свойхъ в задатокѣ два рубля<.> Еще рубля далемѣ ему жѣ, що Паценко з Назаренкомѣ Маѣимомѣ по копѣ дали. Атаманѣ маляру далѣ два таяри, а горѣлки за два золотій в зачотѣ на роботу<.> // Ітого малярѣ уже забралѣ<:> чтири рубли сѣ таяремѣ<.>

А мойхъ вийшло грошей 9<:> *ру*. 50<:> *к*.

Такий подленній памятникъ реестрѣ к себѣ принялъ и росписался сотникъ лохвицкій Васил Стефановѣ ⁵.

*93. Слѣдство у справѣ циган с. Юсківців Семена і Мар'ї, що поширювали фальшиві гроші, вироблені жителем с. Олександрівки
Олексом Кучером, названим братом Семена*

*3 січня 1733 р.
Лукомська сотенна канцелярія
Лубенського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 205. На полі угори праворуч арк. 4 позначено тим самим почерком і чорнилом: «Копія». Копія знята в Лубенському полковому суді і відіслана 28 лютого 1734 р. до Генеральної військової канцелярії, як видно з відповідного «доношення» лубенського полкового судді Семена Максимовича на арк. 3. На полях ліворуч арк. 4, 5, 6 і під текстом на арк. 6 зв. написано тим самим почерком і чорнилом: «Писар суда полково[о] Лубенского Федор Дергаи». На полях унизу зазначених аркушів — іншим почерком і чорнилом: «С подлинными читалъ и подписалъся полковои Лубенскои канцелярій канцелярист Григорий Гавриловъ». Документ складався у четверо, як лист.

1733 году, генвара 3<:> дня.

Прислання зѣ села Юсковецѣ до ратуши Лукомской Семен, циганѣ, из женою его Маремо, вѣ оной ратуши допрошивани<.>

А в допросѣ своемъ Марѣя, циганка, показала<,> ижѣ она, Маря, Иванова, циганова, дочѣ, ішла ⁶ замуж ⁷ мужа своего Семена у селѣ Вишѣшомѣ

¹ Літера Н виправлена з п.

² Описка. Треба «штофу».

³ Слово дописане над рядком блідішим чорнилом.

⁴ Літери *уп* виправлені з *т*.

⁵ Почерк підпису змінений.

⁶ Слова «дочѣ, ішла» на місці витертого напису.

⁷ Далі пропущений прийменник «за».

Булатиць, скоро по шведском году<,> и живеть зѣ нимъ до снѣхъ порѣ<,>. И когда стояли они у селѣ Алеѣандровицѣ шатромъ<,> а якого году, того она, циганка, не упомнить<,>, тогда мужъ ей Семень зѣ тамошнимъ алеѣандровицкимъ жителемъ Алеѣою Кучеремъ побратавѣся на подпитку<,>. И въ прошломъ 1732 м году, у саміе жнива, когда случилось ей мужу быть для ¹ зароботку въ той же Алеѣандровицѣ, тогда, пришовши до ей мужа, помянутій названій его братъ Кучер, и принесши залѣза, просиль его ковадлечко нарадити<,>, на которомъ бы можна ему денги воровскіе робить<,>. Которого хотя мужъ ей и не хотѣлъ того ему, Кучеру, ковадла робить, только жъ онъ, де, Кучеръ, сказоваль<,> что ему нарадивъ тамошній коваль алеѣандровскій Андрѣй, Кропивчиш[и]н ² зят, ножицѣ кричнѣ<,> «а ти якъ, де, минѣ не нарадишь ковадла ³, то я,— мовит ⁴,— тебе самого, жену и дѣтей твоихъ, где стрѣну, тамъ и побю<,>». И нарадивши ей мужъ тое ковадло<,> изъ села того Алеѣандровки до селѣ Мацковецѣ<,> Березняковѣ<,> Засуля<,> и Вязовца для заробку пошоль<,>. И воспятъ опостѣ ⁵ жнивь въ тое ж село Алеѣандровицѣ пришовъ<,>. И стояли шатромъ противъ Василя Святченка<,>. Куда пришовши, више реченій названій мужа ей братъ Кучеръ принесъ воровскихъ денегъ у рабой синіой хустѣ, яко талярей зѣ десять<,> и показоваль ей мужу Семену<,>. Которій ⁶ и она, Маря, видѣла. И пошовъ онъ, Кучер, зѣ тими ж грошѣми ⁷ до своего дому ⁸. А впослѣ того у три днѣ, когда мужъ ей ехаль изъ села Алеѣандровки до села Юсковецѣ, тогда тотъ Кучер у мужа ей Семена браль молотокъ, мѣдь плескать<,> и велѣль ей жъ мужу кѣ себѣ пріехать недель у двѣ или у три. И когда изъ Юсковецѣ мужъ ей до его, Кучера, пріехалъ, то онъ, де, Кучер, далъ ей мужу тихъ воровскихъ денегъ, нимѣ, Кучеремъ, робленнихъ, десять копѣ<,>. За которіе мѣль ему, Кучеру, коня albo клячъ купити. // Только жъ, не купивши<,> и тихъ денегъ на харчѣ с таляра стративши, воспятъ помянутому Кучеру, пришовшому до его, цигана, у село Юсковицѣ, хотя и отдавалъ, только жъ онъ, Кучеръ, тогда ихъ не взявши, сказоваль: «Нехай, де, тутъ лежать. Я,— мовит,— удруге прійду озму ⁹<,>». И когда другимъ разомъ онъ, Кучер, до ей мужа пришовши, тіе свой воровскіе денги, у схованѣ у ихъ имѣючіеся, узялъ<,> и изъ укѣраденой ув алеѣандровской шинкарки Пазини мѣдною пошаговки онъ, Кучеръ, на ковадлѣ мужа ей, цигана, и въ его циганской хатѣ воровскій денги робиль. Зѣ якихъ мужъ ей Семень, циганъ, копеекъ сѣ пять ножицами обрѣзалъ и пошоль у сѣни ковалства робить<,>. А когда онъ, Кучеръ, зѣробиль тую пошаговку на воровскіе денги, тогда снѣ ей Василь, у 12 лѣтъ, винявши два шматки ¹⁰ изъ скринѣ мѣди тоей,

¹ Літера д перероблена з н.

² Третя літера и відірвана разом з краєм аркуша, наступна и пошкоджена.

³ Перша літера а перероблена з л.

⁴ Літера и напіввідірвана разом з краєм аркуша, нечітка.

⁵ Перша літера о виправлена з вѣ.

⁶ Літера і перероблена з о.

⁷ Склад «ми» стоїть після закресленого писарем «ни».

⁸ Літера д перероблена з в.

⁹ Літера з виправлена з зн. м — з ом.

¹⁰ Літера м правлена писарем, а виправлена з м.

що муж ей Семень ключи лютует ¹<, > далъ ему, Кучеру. А онъ, узявши, из оной денги поробилъ. И изнявши зъ ей мониста два сръбнихъ гузики ², оній распустилъ зъ нѣкотоюю матерією и тіе денги побѣлилъ<, >. С которыхъ далъ онъ, Кучер, ему, Семену, два таляри<, > ей, Маріѣ, одного таляра<, > и синамъ ей двомъ за тоє, що ув оконъ стерегли, якъ онъ, Кучер, тіе гроши робилъ, полталяра. И *от* них невѣдомо куда онъ, Кучер, пошолъ<, >. А они тіе денги усь ³ на харчъ потратили, за которій муку<, > пшоно<, > соль<, > хлѣбъ<, > и протчое въ томъ же селѣ куповали<, >.

К сему допросу, по прошенію Маріѣ, циганки, Микита Недбайло руку приложилъ<, >.

Того ж више писанного году и числа више реченъной Маріѣ, циганки, мужикъ Семень, Дацковъ снъ, циганъ, допрошиванъ<, > а в допросъ своемъ показалъ<, > что онъ, Семень, женился скоро по шведскому году у селѣ Вишомъ Булатцъ<, > и жилъ въ сотнѣ Лукомской, у селѣ Алеѣандровцѣ, зъ переходами, годовъ зъ десять<, >. И зазнавшися зъ тамошнимъ алеѣандровскимъ жителемъ Алеѣзою Кучеремъ, въ 1727 году, во время своей подпилости, побратался зъ нимъ. И *пѣрошлог* 1732 году, когда случилось ему, Семену, стоять шатромъ ⁴ у помянутой // Алеѣандровцѣ, тогда, по прошенію его, Кучера, наравдивъ ему коваделце, якобы коси *клепат*, у саміе ⁵ жнива<, >. И пошовши онъ, циганъ, зъ тоей Алеѣандровки ⁶ для заработку на села Михновцѣ<, > Пятигорцѣ<, > Юсковцѣ<, > и въ протчіє, а потомъ *воспят* прибулъ въ тую ж Алеѣандровку, а якого числа, того онъ, циганъ, не *упомнитъ*<, >. И стоялъ тамъ дній из чотири<, >. Тогди названнии его братъ Кучер приходилъ до его, Семена, у шатер увечерѣ и приносилъ у *хустцѣ* грошей, якобы талярей зъ десять, воровскихъ, Кучеромъ *самимъ* робленнихъ<, >. Которій денгги тотъ Кучер на збутокъ давалъ ему, Семену, толко ж онъ, Семень, тогди их не *взялъ*<, >. И молотокъ онъ, циганъ, невѣдомо на що ему, Кучеру, тогди давалъ<, >. И пошолъ онъ же ⁷, Семень, *оттуду*, зъ Алеѣандровки, до села Юсковецъ. *Откуда* *воспят* *пріездилъ* до него, Кучера, у село Алеѣандровку и *взявъ* у него тих воровскихъ денегъ *шесть* копъ на збутокъ же. И когда онъ, Алеѣза Кучеръ, перед Михайломъ, прошлого ж году ⁸, приходилъ до его, цигана, у Юсковцѣ<, > тогда онъ, циганъ, зъ тихъ шести копъ *пят* копъ *возвратил* ему, Кучеру, а шосту копу тих воровскихъ денегъ на харчъ *истратилъ*<, >. А *взявши* онъ, Кучер, тѣ денги, *пят* копъ, пошолъ *от* него. И грошей у него въ *тот* часъ не робилъ, а когда онъ, Кучеръ, другимъ разомъ до его, цигана, *пришовъ*, а якого *имено* числа, того онъ, циганъ, не *знаеть*. Тогди жилъ у него три днѣ и из украденной нимъ, Кучеромъ, у шинкарки алеѣандровской Пазини мѣдяной пошаговки гроши

¹ Частина слова «уе» на місці витертого напису.

² Частина слова «Гуз» перероблена з «коц».

³ Літера **ѣ** правлена писарем.

⁴ Частина тексту «во время ... шатромъ» на місці витертого напису.

⁵ Літера **с** повторюється двічі.

⁶ Частина слова «ки» на місці витертого «цѣ».

⁷ Літера **е** виправлена з **ѣ**.

⁸ Літера **г** перероблена з **р**.

у его, циганомъ, нанятої хатѣ онѣ, Кучер, самъ без его, цигана, робилъ<,>. А онѣ ¹, Семень, циганъ, толко тих воровскихъ денегъ из шагъ нараженъ-ними ножицями алеѣандровскимъ ковалемъ Андрѣемъ, Кропивчишинимъ зятемъ, обрѣзаль<,>. И давши онѣ, циганъ, ему сръбнихъ два гузики ² на побѣлъ тих робленних копеекъ, зѣ хати пошоль<,>. А мѣди ему, Кучеру, он, циганъ, самъ не даваль<,> а далъ его, цигана, снѣ Василь два шматки<,>. Зѣ которой онѣ, Алеѣа Кучеръ, гроши поробивши и побѣливши сръбломъ, далъ ему, Семену, цигану, тих воровскихъ денегъ два таляри<,> а жонѣ его

5 зв Марѣ таляр<,> и невѣдомо // куда от ихъ пошоль. А снамъ его за тоє, что стерегли ув оконъ, якъ онѣ, Кучеръ, тѣ денги робилъ, ничего не далъ<,>. И старшинѣ юсковской онѣ, Семень, циганъ, тимъ не оѣзнаймоваль, что хвалився тотъ Кучеръ его самого, жену<,> и дѣтей его ж поколотъ. На чомъ, де, онѣ, циган, пред помянутимъ Кучеремъ не казат того нѣкому заприсягъ<,>. И за тѣе три таляри денегъ у томъ же селѣ Юсковцях конямъ оѣвесь<,> сѣно<,> и для себе пшоно<,> муку<,> и протчую харчъ куповаль<,>. А зоставшихся полчварта золотого тих же воровскихъ денегъ, едучи зѣ Юсковецъ до Пятигорець, загубилъ<,>

Кѣ сему допросу, по прошенію Семена, цигана, Антунъ Кондратовъ подписалься<,>

Вѣ подлинних допросах написано:

Мартинъ Кодионецъ, сотникъ лукомский<,>

Лаврѣнъ Кодионецъ, атаманъ городови лукомский.

Вѣмѣсто войта Семена Оникіенка и бурмистра Харка Макаренка, по їхъ прошенію, Андрѣи Ставровскийи подписалься<,>

Писар лукомский Федоръ Хилчевскийи подписалься<,>

94. Слѣдство за скаргою старосанжарѣвської жительки Степаниди
Слѣдиhi про згвалтування її дочки, дѣвчини Євдокії, господарем
Григорієм Афанасієвим

28 червня 1733 р.

Старосанжарѣвська сотенна канцелярія
Полтавського полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 53998. Число встановлюється на підставі інших документів цієї справи (див. арк. 68 зазначеного рукопису). Документ — оригінал, скріплений на арк. 66 зв. червоною сургучною печаткою, дуже пошкодженою, у формі кола діаметром 20 мм, у центрі — нечітке зображення з ініціалами П Г С С (мабуть, розшифровувати треба: «Печать городова Старого Санжарова»).

66 Року 1733, іюна дна ³.

Пред насъ, нижей подписавъшиися урадъ<,> ставъши очевистѣне, дѣвчина Евдокия, Следенъкова дочеръ<,> з матъкою своею Стефанидою Слѣдихою<,> дѣло, бѣгу мерзъкое<,> и людемъ неужитое, пѣлачливе мовила<,>.

¹ Літера «ѣ» перероблена з «и».

² Частина слова «гуз» перероблена з «кош».

³ Число не назване.

Сего іюна числа ¹, ополуднѣ<,> господар ей Григорій Аѳанасіевъ<,> запомнѣвши стѣрах бжій<,> въ коморѣ своей оную заперши, едно страхомъ и битиемъ<,> другое ласкателствомъ и обманомъ<,> давъши копейку денегъ<,> дѣвство ея пополненамъ телесного грѣха растлилъ<?>. Которая ж дѣвчина, вишедши ис комори<,> якобы жалосне тамо, близ комори, работающимъ тертичникамъ тоє зло дѣло ознамила<,>. И манисто, Григоріемъ Аѳанасіевимъ розорванное въ особливомъ мѣстѣ, знизавъши<,> пошла, за позволеніемъ жени Григоріевои Ориніи<,> до матки своей<,> и с нею пред урад ншѣ<,> обявляючи знакъ растлѣнія, на кошулѣ имѣющийся<.>

Мы теди, старшина<,> вислухавъши от означенной дѣвчины помянутую жалобу<?>, реченного Григорія въ отвѣтъ на ратушу Старосанжаровскую призвали<,> и противъ више писанног[о] спрашивали<,>.

Которий отвѣтовалъ симъ<;>. Хоча ѣ, де, онъ и спалъ того дня въ той коморѣ<,> и служебницу свою, Следенкову дочеръ<,> что дитину его, тѣшачи, напѣрасно побила<,> въдарилъ по ший<,> и манисто уворвалъ<;>, однакъ ничего злог[о] к ней чинити не касался<,>. Но то все якобы з гнѣву <(:>же, мовит, побилъ<:)> оная з маткою своею<,> неправедно на него, де, змисливши<,> донесли<.>

Вишъ мененная же Евѣдокія з маткою своею<,> при обявленной жалобѣ своей крѣпячися<,>во свѣдѣтельство Василя Паламара<,> и Федора Зайченка<,> тертичников старосанжаровскихъ<,> которіе тамо, у чотирѣ ступенѣ от комори, работали<,> поставила<;>.

Якіе при допѣросѣ сознали<:> «Любо, де, мы работали тамо, неподалецъ от комори, того числа чрез увес день<,> только некоторыхъ криковъ<,> и обявленія от помянутой дѣвчины Евдокий грѣховного ихъ беззаконія не чули<,> и нѣмало о семъ извѣстни<;>».

По такому же показанной дѣвчины доношению<,> и мененного Григорія отвѣту<,> да и по людскимъ свѣдѣтельствамъ<,> позналисмо мененной челомбитниці мало неправости<,> однакъ Григорію Аѳанасіеву, // при обявленіи на кошулѣ растлѣнного знаку, самую существенную правѣдою повелѣли, з обовязкою дшевніа совѣсти, сознати<:>.

Которий хоча и под клятвѣю дшевною признавалъ к тому ж себе непривинну быти<;>, но потомъ, мало погодя, стужающей его безпрестанно намѣненной матки Евдошиной<,> за лишеніе двства дочерѣ ея повинилса денѣгами ея уконѣтентовать<,>. И заплативъши ей требующее число денегъ<,> именнно двадцать чотири рубли<;>, пред урадом ншимъ погодились<,> и во вѣчніе времена за тоє зѣ обохъ сторонъ<,> еден другог[о] одолжились болшѣ не турбовати<,>. На чомъ сами межн собою и росписались<,>.

Что мы, урадъ, добровольное ихъ из собою примиреніе учувъши<:>, велѣлисмо сие на ратуши ншои Старосанжаровскои записати<:> и печатію

¹ Число не назване.

обикълою городовою<,> и подписомъ рукъ нѣших старшинских ствердити<:>.
Року и дна вишь писанных<.>
Наказний старосанжаровѣский сотѣник Тарасъ Юращенко.
Городовии атаманъ Динисъ Сачавецъ ¹<,>.
Войтъ мѣский Семень Хоменко.

95. *Слѣдство у справѣ про вбивство жителя с. Красного Матвія
Злиденного двоюрідним братом Трохимом Злиденним*

4 липня 1733 р.
Батуринська сотенна канцелярія
Нѣжинського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 75, оп. 2, од. зб. 24. Документ складвся увосьмеро, як лист. На початку арк. 4 зв.— напис Нѣжинської полкової канцелярії, іншим почерком і чорнилом: «Дѣло ѿ убійци<,> брата свого двоюрідного<,> Трофиму Злиденного<,> 1733<:> р., юля 4 дня<.>» Тією самою рукою на арк. 1а позначено: «Под<:> юля 7 д<,> 1733 року» (на полі угорі ліворуч) та «До суду полкового<,> о сем доложит в мѣ. юл<:> 9 д<.>» (на полі внизу). Арк. 1а зв. і 4 чисті.

1а В полковую Нѣжинскую канцелярію доношеніє<.>

Сего іюля 4 д<,> 1733 году<,> мы, нижеи подписанная старшина сотенная батуринская, по допросу ѿ смертномъ убиствѣ Трохима Злиденного<:> котории убилъ брата своего двоюрідного Матвѣя Злиденного ж<:>), также и по сказках Сѣнки, дѣвчини<,> братанной убитого Матвѣя<,> и тютки ей, Сѣнчиной, Гапки Поповичевої<,> и по сказцѣ Пруски Трохимихи<:>, урядовне вѣ сотенномъ Батуринскомъ правленіи, порядкомъ<,> надлежащимъ<,> зѣ якои бы то причины тоє смертноє убиство сталося<,> со всѣми обстоятелствами<,> до справи надлежащими<,> и з слѣдствіємъ против сѣлскои инквизицій, сочинивши розиск<,> онии со всѣмъ вѣ полковую Нѣжинскую канцелярію ²<,> зѣ показаннымъ убищею, вѣ разсмотре-ніе посилаемъ<,>.

Зѣ Батурина, іюля 5 д. 1733 году<.>

Нижайшіє слуги и подножки.

Филип Куриленко, атаман городовии и сотникъ наказнии батурин-ских.

Писаръ сотеннии батуринский Иван Святловский<.>

Филипъ Кириловъ, козакъ і жител батуринский<,> ³.

2 Року 1733<,> іюля 4<.> дѣня<.>

По присланной инквѣзицій вѣ сотенное Батуринское правленіє зѣ села Красного ѿ смертномъ убиствѣ<,> учиненомъ ѿ Трофима Злиденного Матвѣю Злиденному ж, брату его, Трофима, двоюрідному<,> чинен розискъ перед нами, нижеи подписанными, вѣ томъ же Батуринскомъ правленіи<,>. Якии розискъ такимъ обстоятелствомъ и допросами составленъ<.>

¹ Почерк і чорнило імені й прізвища змінені.

² Слово на місці витертого напису.

³ Почерк підпису інший.

Представши на урядъ сотенномъ Батуринскомъ, мененнии убища Трохимъ допрошенъ<,> якимъ способомъ бы тое убиство сталося<,>.

На котории допросъ ѡтвѣтствовалъ такъ<:> «Сидѣвъ я <(>мовитъ Трохимъ<:>) въ хатѣ своеѣ<,>. А жунка брата моего двоюродного Петра Злиденного звѣстила мнѣ<,> изъ ¹ товаръ робочиѣ мои вперся въ ѡгородъ<,>. А я, вставши<,> пошовъ ѡного товару вигонити<;>. А вигнавши товаръ<,> зишовся на полѣ, за городомъ, зѣ покоишимъ Матвѣемъ<,>. Где Матвѣй мнѣ говорилъ<,>: «Для чого вы товаръ звичуете въ городъ<,> да товаръ твоѣ ² великую намъ чинитъ шкоду<,>?» Теди я ему ѡтвѣтствовалъ<,>: «Хто его теперъ звичаетъ<,> поневажъ теперъ черезъ ѡгородъ нѣлзя за ѡгородиною товару гонити<,>?» А тое между собою говорячи, увоишли въ городъ<,>. Когда жъ я, ѡставшись, ворота зачиналъ<,> а ѡнъ, покоинни Матвѣй, пошедши передомъ, не вѣдаю, зѣ якои причини, стал мою жунку палицею быти<,> а моя жунка зѣ его, Матвѣевою, братанною дѣвчиною, не вѣдалъ я ³, за що, въ ту пору сварилися<,> еднакъ мнѣ жалъ стало, же ѡнъ, покоинни, бьетъ мою жунку<,>. Теди и я его, Матвѣя, ударилъ палицею жъ<,>. А когда жъ ѡнъ ухватилъ мене за груди<,> въ ту пору и я, покинувши палицю<,>и его вѣхвалъ за груди<,>. И в тои борбѣ посилѣвъ я Матвѣя<,>. А ѡнъ, будучи подо мною // подо мною, а ноги свой мнѣ въ груди уперши<,> за груди мене держалъ<,> хочачи вивернутисъ зѣ под мене<,>. И хотя ⁴ и я мовилъ: «Пусти мене<,>» але ѡнъ, Матвѣй, не пускалъ<:>. Теди, вивернувши я ноги его зъ под себе<,> перве разъ ударивъ колѣномъ под бокъ<,> мовлячи: «Пусти<,>». Але ѡнъ не пустилъ<,>. Потомъ, якъ другиѣ разъ ударивъ его, Матвѣя, под бокъ колѣномъ<,> въ ту пору ѡнъ, путивши зѣ себе, стал на колѣнахъ<,>. А бранячи мене матерно, мовилъ<,>: «Якъ ты мене ѡшибъ<,>!» А я ѡт него побѣгъ<,> мнимаючи, что ѡнъ за мною будетъ гнатисъ<.> Потомъ, увоишедши я въ хату свою, вечералъ<,>. А по вечерѣ пошовъ до коней на полѣ<,>. Где до мене пришедши, Петро ⁵, братъ покоинного Матвѣя<,> а мои братъ двоюродниѣ<,> извѣстил мнѣ<,> что уже Матвѣй померъ<.>»

Якое Трохимово сознатѣе мы, урядъ сотенниѣ Батуринскиѣ, для разсмотрѣнiя полковоѣ Нѣжинскоѣ канцеллярiѣй записали<.>

Сказка Сѣнки, дѣвчини<,> дочки Петра Злиденного, братанноѣ убитого Матвѣя<,> зѣ котороѣ дѣвчини завод до убиства стался<,>.

А ѡна, дѣвчина, говорила такъ<:> «Вигонячи я воли дядка своего Трофима ⁶<,> лаяла на товаръ тоѣ<,>. Почувши тое дядина моя Трохимиха<,> що лаю на воли<,> и на мене матерно лаяла<,>. А я ѡнъ, дядину, также матерно лаяла<,>. За що она ⁷, дядина, вѣзавши мене за волоси<,> ударила по виску<,>. Отъ якого удару дядининоѣ я плакала<:>. Учувши ⁸

¹ Літера и правлена писарем, а ж залита чорнилом, нечітка.

² Надрядкова літера и повторюється двічі.

³ Слово правлене писарем.

⁴ Літера я виправлена з а.

⁵ Літера е виправлена з р.

⁶ Слово на місці витертого напису, мабуть, «зѣ ѡгорода».

⁷ Частина тексту «За що о» на місці витертого напису, причому «що» дописане в інтервалі між сусідніми словами.

⁸ Початкова літера У виправлена з р.

тое¹ дядко мои Матвѣй<, > и побачивши, что дядина мене бѣть<, > ударивъ и ей палицею // палицею, не вѣдаю, сколько раз<;>. Потом, нагодившись, Трохим<, > и его, Матвѣя, ударив разъ палицею ж<, >. А потомъ, ухватившись за груди, повалились на землю<, >. Когда ж² я увидѣла Трохима наверхъ дядка<, > а Трохимиха еще палицею по ногамъ бѣет<, > зараз побѣгла<, > по матер да по тютку<, >. А бѣгучи, стрѣтила тютку<, >. Которои тютѣ говорила<, >: «Иди, тютко, Трохимъ дядка бет<, >!» Да с тюткою зѣнов назадъ вернулася<, >. А пришедши до дядка зѣ тюткою, побачили<, > що Трохимъ зѣ жункою пошов ѿ дядка за клуню<, >. А дядка застали, что, ползучи, стогне<, > и говорит, же «не буду живъ<, >». Потом ѿтол пошла я по ѿца своего, покинувши подля дядка тютку³<, >. А когда уже пришла зѣ ѿцемъ своимъ, не застали дядка живого<.>»

Якую сказку ей, Сѣнѣки, дѣвчини, вислухавши, въ сотенномъ Батуринскомъ правленіи записали<, >.

А понеже она дѣвчина въ сказѣ своей объявила<, > что и тютка ей Гапка Василиха там пригодилася<, > того ради допрошували и оную Гапку Василиху Поповичеву<, >.

Которая ѿтвѣтствовала так<:> «Пришла, — <(>мовит<(>)>, — я въ хату<, > а невѣстка моя Петриха послала мене вигонити воли зѣ ѿгорода, мовячи<, >: «Поиди, Гапко, на город<, > бо уже воли много шкоди починили въ городѣ<, >». Теди я, пошедши на ѿгород<, > а переступивши через перелаз<, > увидѣла ѿдалеки<, > чрезъ⁴ конопль<, > что Трохимъ зѣ Матвѣемъ борукаются<, > пошла до нихъ скоро<, >. А покамест дошла<, > — ажъ Трохим зѣ жункою ѿ Матвѣя идут<.> А Матвѣй уже лежал<, >. Когда жъ я пришла<, > он, мало подвювши, просил у мене води<, >. А якъ я принесла води, два рази мало напился<, > и сказал мнѣ<, >: «Уже я, сестра, не буду живъ<, >». И на томъ мѣсцу скончився⁵<.>»

Якіе слова ей, Василихи Поповичевои, уряд сотеннии, вислушавши, записали<, >. //

Сказка Пруски Трохимихи, которая мовила так<.>: «Будучи на ѿгородъ своимъ<, > чула я<, > что Сѣнка, дѣвчина, дочка Петра, дѣвера моего, вигонячи воли нши зѣ ѿгорода<, > кляла тот товар прикрими словами и бранила<, >. За що я на ей, дѣвчину, налаяла, за тую клятбу неслушную<, >. А она, дѣвчина, стала на мене воровскій слова говорити<, >. А я ей, вѣзавши за волосы, ударила въ шок<, >. А покойни Матвѣй, идучи из загорода, увидѣвъ тое, же я вѣдарила дѣвчину въ шок<, >. Набравивши мене матерно<, > ударивъ за свою братанную палицею мене разов три<, >. Увидѣвши тое муж мои, що покойни Матвѣй мене бѣть<, > ударивъ и его палицею ж<, >. А покойни Матвѣй мужа моего вѣхватил за груди<, >. А потом и ѿбадва, ухватившись за груди, попадали на землю<, >. Толко жъ муж мои, на-

¹ Над рядом витерта літера и.

² Слово повторюється над рядом двічі.

³ Літера ю перероблена з у.

⁴ Слово перероблене з «что».

⁵ Друга літера с виправлена з н.

верхъ випручавшися ¹, вѣдарив, на [!] вѣдаю, сколько разни, колѣномъ под ² бокъ<,>. Также и я, що не пускает мужа моего от себе<,> вирвавши зѣ под них лозовую палицу, ударила оною Матвѣя по ногамъ<,> Потом муж мои, вирвавшия<,> пошов до своей хати<,> а я за нимъ<,> мислячи<,> что он за нами будет гнатис<,>. А что болшъ з нимъ, покойнимъ Матвѣемъ, чинилос, не вѣдаю<,>»

Мы прето, уряд сотенни Батуринскии, вислухавши так допросу менного убищи<,> яко и сказки означенних дѣвчини и Трохимихи<,> а же болшъ не показало жадного свѣдѣтельства, сіе до уваги и разсмотрѣнія полковои Нѣжинскои канцеляріи преподаемъ<,>

Нижайшіе слуги и подножки.

Филипъ Куриленко, атаман городови и сотникъ наказнии батуринскии.

Писар сотенни батуринскии Иван Святловскии.

Филипъ Кириловъ, козакъ і жител батуринскии<,>³./

Вѣ полковую Нѣжинскую канцелярію доношеніе<,>⁴

4 зв.

96. Опис рухомого і нерухомого майна арештованого колишнього домонтівського сотника Кіндрата Великоиваненка

21 серпня 1733 р.

*Домонтівська сотенна канцелярія
Переяславського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 181. Документ складався учетверо, як лист. На полі вгорі праворуч арк. 25 позначено в Переяславській полковій канцелярії, іншим почерком і чорнилом: «Подано августа 24 д.» Кожна сторінка реєстру на арк. 25—26 зв. обведена рамкою з вертикальних та горизонтальних ліній і посередині ділиться парними вертикальними лініями на дві половини. В опублікованому тексті подається спершу ліва колонка, потім права. Арк. 24 зв. чистий.

В полковую Переясловскую канцелярию<,> доношеніе<,>.

24.

Сего<,> слѣдующого августа<,> 21 д<,>., по полученному з полковой Переясловской канцелярии указу<,> вчинилемъ опис імѣнію сотника домонтовского Кондрата Великоиваненка<,> в дому его, сѣколко чего ни есть, все, от мала до велика<,> зѣ тутеішою старшиною моею<,> и знатними старожилами, козаками<,> и все порядочно пересмотрѣвши<,> зѣаписавъ<,>. А сѣколко чего іменно вѣ оной описѣ на лице показалося<,> тут же, при доношеніи<,> прилагается<,>.

І жену его, Кондрата Великоиваненка, якъ вираженно вѣ указѣ, под полетичнимъ карауломъ, при доброму приставу, отослалемъ в Переясловль<,> при листѣ своемъ, писанномъ до старшини полковои переясловской<,>.

¹ Літера ш виправлена з ча.

² Літера п правлена писарем.

³ Почерк підпису інший.

⁴ Напис з двох вертикальних рядків тим самим почерком і чорнилом на другій і третій чвертках ліворуч аркуша, що утворювали верхній бік конверта.

Ω чомъ да благоволит полковая канцелярія извѣстна биты<,>.
Семен Криштофоровичъ, сотникъ на ка[з]ни домонтовъскни. //

25

1733 году, августа 21 д<,>.

Переясловского полку<,> Домонтовской сотиѣ сотника Кондрата Великоиваненка<,> опис<,> сѣколко въ ѿного сотника имѣется набитковъ<,> коней<,> товару рогатого<,> и прочего<,> что в домах его найдется<,>. А сколько чего именное<,> о томъ ниже сего обстоятельно показанно<,>.

Дворъ со всякимъ построениемъ<,> в которомъ хат три<,> свѣтлиця с комнатою<,> да противная свѣтлиця<,> а особливая третья хата<:>. В которыхъ образъвъ восемь<,>.

Въ комнатѣ сѣкринъ двѣ<,>. Въ одной, болшой<,> всякое рожное бѣлое платья<,> да двѣ одежинъ<,>: кафтанъ новій мужскіи зелени штофовни<,> да другиі женскіи<,> рожевиі дуклевни<,> мало притертиі<,>. Въ другой сѣкринѣ, меншой<,> запасокъ новихъ штатетовихъ 2<:>, една синяя<,> другая червоная<,> да полустатетовихъ двѣ<,> една свѣтлозеленая<,> а другая темнозеленая<,> штатету червоног[о] поллоктя, поясовъ ткацкихъ рябихъ восемь, пояс креповиі червоіи рябий<,> штучка крашениіи блакитной<,> шовку блакитного лотовъ зо три<,> полушокъ давнихъ малыхъ узолъ<,> килимъ новіи блакитніи<,> мамѣи¹ зеленои<,> полтори штучки<,>. А особливѣ двохъ сѣкринъ, в той же комнатѣ<,> — плащъ зелени² тузѣнкового сукна<,> дека новая жовтая<,> конская<,> килимъ рябиі старій<,> коіцъ новіи<,> спалниі<,> подушокъ добрыхъ три<,> фляшка цѣновая<:> въ кварту<,>, кухолъ цѣновни въ кварту<,> фляшка добрая кристалевая<:> у полкварті<,> ладовниі оружеиіхъ<,> двѣ<,> лихтаръ мосанзовиі<,> очеретина добрая безъ оправки<,> шапка чорная озамитная старая<,>, за рукавокъ видровиі женскіи<,> кабатъ женскіи старіи<,> зѣ двома чепригами сребряниіми<,> лудановиі<,> основа пряжи на сукно<,> чоботи пришиви сафяновиі<,> мѣдень<,>. //

26

Коморъ двѣ там же, в дворѣ<,>. Въ первой<,> борошна пшеничного куховъ двѣ и бочокъ двѣ<,> житного кухва одна<,> гречаного куховъ<,> чотирѣ<,> пшона полкухви<,> сира дѣжечка<,> и фастка<,> кулбака добрая старая голая<,> путо желѣзное<,> конское<,>. Въ другой<,>: кухва горѣлки повная<,> да барилло горѣлки ягодной<,> меду патоки полдѣжечки и ящикъ<,> кулбака добрая, со всеѣмъ уборомъ споряженная<,> масла дѣжка ушатая<,> оружія<,> — мушкетъ<,> ручница<,> и пара пѣстолетовъ<,> з оустрани<,> косъ сѣнокосиіхъ двѣ<,> сковородъ двѣ<,> веретено млиновое с порплицею<,> и коробочкою<,> сало свиное начатое<,> одно<,> осятеръ вялиі<,> лихтаръ мосанзовиі<,> крашениіи штучка блакитной<,> чоботи новіи<,> сафяновіи<,> смушковъ ягнячихъ бѣлихъ чинниіхъ<,> пять<,> сакви добріи ремѣніе<,> шалки болшіе мѣдніи<,> подосковъ возковъ два<,> прядива кругъ<,> подушечка кулбачная порожня козлиіа чорная новая<,> футро пупковое сѣпъковое старое<:>, футро сѣрое старое москов<:>., овчинъ двѣ чинниіхъ<,> чоботъ 2 парѣ яловичихъ новихъ<,> топоръ теселскіи<,> ко-

¹ Так в рукопису.

² Закінчення «иш» цього і два наступні слова на місці витертого напису.

рякъ мѣднии въ кварту, шкур двѣ яловичих чинних<,> да шматков 2<:> шкури чинной<,> свердель палечний<,> сокира одна<,> подковъ конских двѣ парѣ<,> сѣкрия невеликая<,> з ложками и тарѣлками<,> соли кримки полкухви<,>. // На верху тоєи же комори<,>: таша крамовая одна<,> прядива два криги¹<,> болших, вовни кудѣль<,> сто<,> и чотирѣ<,> лону повѣсомъ шесть<,> овчина чинная<,> одна<,> мисокъ болших зеленых чотирѣ, горшковъ новихъ шесть<,> гладушовъ дванадцать<,>.

Въ том же дворѣ<,>: будокъ двѣ возових<,> ездних<,> палуб оденѣ<,> возовъ простих глабчатиых<,> два<,> да драбинчатиых два<,> а третии розобрании<,>.

Комора в ряду на мѣстѣ<,> въ которой соли кримки<,> три кухвѣ, бочка одна<,> и засѣкъ повенѣ<,> кухва порожняя горѣлчана<,> риби вялой<,> восемь головѣ<,> без осми верговѣ<,>.

Въ селѣ Дмитровцѣ двор<,> зѣ присадою<,> левади<,> в которомъ хата зѣ противною коморою<,> да особливая комора<,> в которой горѣлки<,> три кухвѣ<,> двѣ на палець неповний<,> а третья на два палцѣ неповна<,> да в четвертой кухвѣ горѣлки на три корхи<,> казановѣ<,> винничних два<,> зѣ чотирма трубами<,> и з притрубками черепяними<,> да пятая труба зламана<,> салѣ свинних двѣ<,> кухва порожняя горѣлчана<,> носатика<,> порожняя<,>. В том же дворѣ винниці<,> со всякими к неи посудами<,> пустая<,>. Да при том же дворѣ свинеи 10<,> гусей девятеро<,> утокъ з уятами<,> восмеро<,> индиокъ чотирѣ<,>. //

С зѣ

На рецѣ Днепрѣ імѣється<,> млинѣ лоддянии<,> і половина ступника<,>.

Коней при дворѣ четверо<,> а в стадѣ осмеро<,> ітого 12<.>

Товару рогато[о], волонъ и коронъ<,> при стадѣ молодого товару<,> четверо<,> да в селѣ Дмитровцѣ волонъ<,> восем<,> въ чередѣ ходитѣ коронъ телятиних три<,> да яловиці одна<,> ітого<,> штукъ 19<.>

Семень Криштофоровичѣ, сотникъ наказънии домонѣтовѣскии².

Вмѣсто атамана домонѣтовского Кирила Зуенка, Федора Згонная, воита тамошного, по ихъ прошенію<,> я, Васил Григоріевич, подписался.

Вмѣсто старожилых козаковѣ<,> Лаврѣна Бакая<,> Омеляна Проскуриѣ, Самоила Казни<,> по ихъ прошенію<,> Іванѣ Новодводворскии [!]<,> писар сотенни<,> подписался.

¹ Тобто «круги».

² Підпис розміщений на полях унизу арк. 24—26 зв. Почерк і чорнило цього та наступних підписів різні.

97. Слідство у справі про вбивство жителя с. Грузької Семена Карпенка, підданого бунчукового товариша Стефана Бутовича, односельцями Ничипором Петруненком і Єфимом Дубенком, підданими бунчукового товариша Федора Чуйкевича

29 липня 1735 р.

Кролевецька сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 75, оп. 2, од. зб. 31. На полі вгорі праворуч арк. 4 позначено тим самим почерком і чорнилом: «Копія». Як видно з зіставлення почерків та змісту інших документів рукопису, копія знята в Кролевецькій сотенній канцелярії. Текст складався учетверо, як лист. На полі угорі арк. 3 — напис у Ніжинському полковому суді, іншим почерком і чорнилом: «Под<.> август. 19 д. 1735 году. Записавъ, отдам в повите». Арк. 3 зв. і 5 зв. чисті.

3 Вѣ судѣ полковни Нѣжинскии доношение<.>

Сего 1735<.> году<.>, августа 14 д., указъ ея императорског[о] величества самодержици всероссійской, зѣ Войсковой енералной канцелярій от гна генерала лейтенанта¹, сенатора и кавалера свѣтого Алезандра<,> гвардій подполковника<.>, ея императорского величества генерала адъютанта, князь Алезія Ивановича Шаховског[о] присланномъ², <(:>вѣ сотенномъ Кролевецкомъ правлений<:>)> полученъ³<,> в которомъ предложено<.>, дабы содержащихся вѣ ономъ сотенномъ Кролевецкомъ правлений колодниковъ Евфима Дубенка<.> и Ничипора Петрушенка<,> приличившихся вѣ смертномъ убиствѣ<.>, для крайней резолюций вѣ полковни Нѣжинскии судѣ отослат<:>. І по силѣ оного[о] ея императорског[о] величества зѣ Войсковой енералной канцелярій указу<.>, више писанние колодники зѣ допросими ихъ рѣчи<.>, сообщивши копию при семъ, для разѣсмотрения и крайней резолюций<:>, при нарочно отправленномъ козаку<.>, вѣ суд полковни Нѣжинскии посылаючи, доношу.

Зѣ Кролевця, 1735 году, августа д.⁴

Сотникъ наказнии кролевецкии Ѡнисим Стефановъ<,>⁵. //

4 Року 1735, іюля 29 д.

Превезеннии с Костантинова подданни бунчуковог[о] товариша Федора Чуйкевича Ничипор Петрущенко без жадного пристрастія показаль<,> что сего году, о пущеннѣ Петровомъ, з Грузкой, подданнѣ бунчуковог[о] товариша Федора Чуйкевича, согласяс зѣ Евфимомъ Дубенкомъ<,> и Семеномъ Левоненкомъ<,> на ярмарокъ до Воронѣжа лошадей продават водили<.>. А не продавши лошадей<:>, вѣдвохъ, онъ, Петрущенко⁶<,> з Дубенкомъ<,> з Воронѣжа поехавши<,> подданного також бунчукового товариша<,> Стефана Бутовича<,> Семена Карпенка<,> на

¹ Так в рукопису.

² Мабуть, помилково замість «присланный».

³ Літера ѣ перероблена з інших (певне, з го), нечітка.

⁴ Число не назване, але місце для нього залишене.

⁵ Почерк підпису інший.

⁶ Літера к правлена писарем.

Боиковой рокитѣ, наехали сонного, котории спал подпилии. На якомъ мѣсцу онъ, Дубенко, сказал, что «имѣется в него, Карпенка, денег много», а понеже пияни, зарѣжмо, и такоіе денги побравши, подѣлѣмосъ. И межи собою присягли, да и землѣ изѣли. Онъ, Дубенко, за волосы, и рот затуливши, держалъ, а Петрущенко ножемъ по горлу рѣзалъ. А устрашася, видя, что з горла стала кровь ити и такожъ стал ревти, в жито скочилъ. Потомъ онъ, Дубенко, дорѣзав ли, чи не дорѣзалъ, того не показалъ, толко до его, Петрущенко, принес денег рубля и шапку чирвону з чорними баранками. И давши полтину, взял другу полтину и шапку до себе Дубенко. А якъ тратили, онъ, Карпенко, в них просился, чтоб душею даровали. И істративши Карпенка, на ночь в домъ оба приехали. А з Грузкой // третого дня за Сеимъ до родни ж, свойх братов Петра и Демка, Петрущенко в Костантиновъ пошол пѣшъ, откуду вѣзят в Крелевецъ. А болше сего нѣчого, не било л еще какого воровства, и причинъ, не показаль, и на томъ подписался.

К сему допросу вмѣсто Ничипора Петрущенко, по его прошенію, Антонъ Родзівичъ руку приложилъ¹.

Евфимъ Дубенко, подданнии, бунчуковог товарища Федора Чуикевича, без жадног пристастія сказал. Сего, де, 1735 году, о Петровомъ пущеннѣ, вѣ ярмарок зѣ села своего Грузкой, водил кляч, продават до Воронѣжа, зѣ Семеномъ Левоненкомъ, и прочіими того жѣ села людми. На дорозѣ² нагнал, де, их Ничипор Петрущенко, ведле Боикового гаю, да і поехали до Воронѣжа, в суботу. А не продавши коней, толко вѣдвох, Евфим Дубенко, и Ничипор Петрущенко, в неделю, виехали з Воронѣжа, надвечори. Нагнали Семена Карпенка, подданног Бутовичовог, у бору под Есманню, краи березняковъ. И ехали Петрущенко съ Карпенкомъ, попереду, а за ними ехал Дубенко. І чул, что межи ними, о нѣякоіся калиточѣ³, бил споминокъ. Потымъ⁴ поехал передомъ Карпенко, сказуючи, что, де, «матки поеду здоганяя». А едучи вѣкупъ Петрущенко и Дубенко наехали подпилог сонног, Карпенка подля // ка подля рокити. И стал говорит Петрущенко: «Продавал, де, товар Карпенко, в него денги имѣются. Зарѣжмо его, да грошми подѣлѣмосъ. И сказувал Петрущенко, что много одежи в него ест. А про шо оную одежду споминал, Дубенко не показал. И посѣдавши съ коней, Дубенко, в березнякъ конѣ отвѣвши, попривязоваль. И оттол пришедши, сонног Карпенка Дубенко за ноги держалъ, а Петрущенко, за волосы взявши, ножемъ горло перерѣзалъ. А лежал Карпенко бокомъ. А когда зарѣзали, и присягши никому тог не сказиват, грошеи еден рубль, з кишенею Дубенко оторваль, да и подѣлилис по полтинѣ. Да и шапку чирвону Дубенко взял до себе, и в кущъ вѣ бору положилъ. Да позно оба, Петрущенко и Дубенко,

¹ Почерк підпису інший.

² Друга літера о перероблена з іншої, мабуть, з ъ.

³ Літера ц виправлена з ч.

⁴ Літера ы перероблена з о.

до Грузкой приехали<,>. А больше въ такомъ убиствѣ<,> анѣ тежъ въ во-
роствѣ, по сказки Дубенковой, не биваль<,> в томъ росписался<,>.

К сему допѣросу, по прошенію Евфима Дубенка<,>, подданнаго бун-
чуковаго товарища<,> Феодора Чуйкевича<,>, вмѣсто его Гома Денисов
руку приложиль<,> ¹.

98. *Опис побоїв та кривд жителям с. Жабок від панів Василя
і Стефана Гамаліїв*

17 травня 1738 р.

Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1; од. зб. 244.

1738<,>году, мая 17 дня<,>

207 Побитіе Василемъ<,> и Стефаномъ<,> Гамалѣми села Жабок козаки<,>
на ратушу Лохвицкомъ, привезенніе, осматривани<,> а по осмотри явились
у нихъ побой таковы<,>

Трохима Кейбала кіємъ съпина *от* шій до поперека вся зъбыта си-
нію<,> на рукахъ<,> и ногахъ кіємъ побитіе синяти *ж* великіе<,> на головѣ
волоси мѣсями повиривано, щоки обидвѣ попухали<,>.

Маѣма Кейбаленка ² *от* шій всѣ до пояса плечи кіємъ до синя зъбы-
ти<,> волоси на головѣ вирвани<,> щоки обидвѣ побитіе<,>

Івана Василченка руки обидвѣ<,> и ноги<,> и плечѣ кіємъ до великих
синихъ знаковъ побыти<,> и волоси на головѣ густо мѣсями повиривани<,>
и голова побыта<,>

Василя Кейбала голова обырвана<,> и на плечахъ кіємъ знаки сѣніе
подѣлани<,>

Кондрата Волошенка плечи<,> и руки велми зъбыти<,>

Івана Сиволобенка всего зъбито<,> и синяти ³ по всему *от* бою вели-
кіе<,>. *От* якого бою булъ и сѣповѣданъ<,> да и будетъ ли живъ<,>

Съверхъ побоевъ, заграблено у выше писаннихъ Гамалѣми тогда *ж*:
у Василя Кейбала сокъру и лемѣшъ<,> у Трохима Кейбала чересло, лемѣшъ
и свиту<,> у Івана Василченка чересло и лемѣшъ, у Кондрата Волошенка
чересло, лемѣшъ и сокъру<,>

¹ Почеркъ підпису інший.

² Літера е виправлена з а.

³ Частина слова «ин» перероблена з іншого напису.

*99. Лист у справі злодія Василя Волошина, жителя м. Кролевеця,
що вкрав чотири казани у воронізьких жителів Кирила Слабія
та Дем'яна Пискуна і втік з-під арешту*

*10 грудня 1738 р.
Кролевецька сотенна канцелярія
Ніжинського полку*

Публікується повністю рукопис ЦДІА УРСР у Києві, ф. 51, оп. 3, од. зб. 6935. На арк. 1 — текст іншим почерком і чорнилом: «Доношение старшины сотенной кролевецкой с прошением о сиску і поймки жителя кролевецкого Василя Волошина во всѣ полки предложения. 1738 году, декабря 10 д.» (слова «о сиску» підкреслені синім олівцем). Решта аркуша відрізана при реставруванні. На полі угорі арк. 2 позначено іншим почерком і чорнилом, мабуть, у Генеральній військовій канцелярії: «Под< : >. декабря 10< , > д. 1738 году. Записав, доложит» (слова «году. Записав» напіввідірвані разом з верхнім краєм аркуша). Арк. 1 зв. і 2 зв. чисті.

2 Високопревосходительнѣйшому и высокопочтеннѣйшому гсидну, гсидну генералу аншеву и кавалеру Алезандру Ивановичу Румянцову вѣ Енерал-ную войсковую канцелярию<:> доношение.

По дѣлу жителей воронѣжскихъ Кирила Слабѣя да Дем'яна Пискуна, вѣ сотенном Кролевецкомъ правлений имѣющомъся, о сворованных<,> вѣ ных, Слабѣя да Пискуна<,> чотирох казанов мѣднихъ с трубами<,> которіе казани, по слѣдствию, явилис в жителя кролевецкого Василя Волошина<,> який Волошинъ<,> о тих сворованных казанах<,> допросомъ показал<,> что он всѣ чотири казани с трубами купил, якобы по чотири рублѣ<,> в нѣякогось сосницкого жителя<,> Петра<,>. А зо вѣсего является, что он в покражи тих казанов<,> з ворами имѣлъ переводню<,>. Толок ж его с пристрастием еще не допрашивано<,> но добровольно<:>.

А сего дѣкабра ¹ 8 д. оной Волошинъ з под караул<,> вѣ пожнихъ колодках и вѣ ручнихъ скрипичах<,> ночной доби невѣдомо куда бежалъ. А оной Волошинъ прымѣтами: лицемъ сухорляв<,> похмурно дивится<,> бороду бриет, волоса чорного. На нем одежда: байбаракъ сукна блакитного карунового, под чорним хутром, с прорѣзанными прорѣхи<,> кафтанъ сукна блакитного карунового²<,> чоботи яловичие<,> пояс на нем турецкии жовтий, шапка<,> сукѣна гвоздѣкового, опушка волча<,>. И оного Волошина вездѣ в городѣ Кролевецѣ и во всей сотнѣ<,> посланно искат<,>.

О³ яком сиску оного Волошина просим вашего высокопревосходительства з Енеральной войсковой канцелярий в полки малоросійскіе указами предложитъ<:>.

Атаманъ городови кролевецкий АѦанасиі Макаренко ⁴.

Писар сотенниі Васил Богатиневичъ ⁵.

¹ На місці літери є прорваний папір.

² Літера у виправлена з а.

³ Слово виправлене з «Вѣ».

⁴ Почерк імені та прізвища інший.

⁵ Почерк і чорнило підпису інші.

*100. Слідство у справі про вбивство жителя м. Борисполя Демка
Нестеренка Паньком Куриленком, Яцьком Поночовним, Паньком
Малиною, Климом Салдатом та Іваном Вербою*

*24—25 березня 1740 р.
Бориспільська сотенна канцелярія
Переяславського полку*

Публікується за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 423. Документ — оригінал. Складався учетверо, як лист. На арк. 42—45 зв. рукописної книги уміщений ще один список зазначеного слідства, тією ж рукою і чорнилом, зроблений, як видно з інших документів (див. арк. 41—41 зв. та ін.), водночас із першим. На полі угорі арк. 27 позначено в Переяславській полковій канцелярії, іншим почерком і чорнилом: «Пол<:>. марта 26<,> 1740<,> году. Записав въ книгу, доложит». Кожний з арк. 28—30 зв. обведений рамкою з вертикальних та горизонтальних ліній і ділиться посередині вертикальною лінією на дві колонки. Текст лівої колонки подається за літерою а, правої — за літерою б. Формат арк. 27 майже вдвічі менший проти інших. Арк. 27 зв. і 31 зв. чисті.

27 Въ полковую Переяславскую канцелярию доношеные.

Сего марта противъ 24 числа, ночью, убито у Борисполь члвка Демка Нестеренка до смерти<,>. Которои житель былъ борисполскии, да пошелъ¹ на жите до села Глибокого<,>тому уже двѣ неделъ<,>. А кто оного Нестеренка убив<,> тих забоицовъ, зловивши, допросили, и забивши в колодки, под карауломъ в полковую Переяславскую канцелярию посилаю<,>. А что зѣ между оних забойцов одинъ збежалъ невѣдомо куда, Панко Куриленко<,> то на мѣсто его посылается отецъ его в Переяслав для отвѣтствия.

Стеѣн Аѣедкѣ, сотникъ борішполскіи².

1740 году, марта 25 дня.

З Борисполя. //

28 1740 году, марта 24 числа, объявлено в сотенной³ Борисполскои канцелярій убитого члвѣка Демка Нестеренка, а кто его убивъ, нижей явствуетъ.

Допроси.

а Допросъ Игната Могилювця, жителя борисполского.

Когда до тебе в домъ твой прибылъ Демко Нестеренко, и с кимъ именно, и приехалъ ли или пѣшкомъ пришолъ?

б Отвѣтъ.

Учerausного числа, марта 23 дня, пришолъ до мене в домъ Нестеренко, позно звечора, пѣній, самъ одинъ, пѣшкомъ. А пилъ онъ горѣлку учerausного дня у Харка Малиша, обивателя борисполского, подданого сотничого.

а За чимъ онъ, Нестеренко, до тебе пришолъ в твои домъ позно?

б Пришолъ онъ до мене по давней знаемости. И распитавшис зѣо мною, что я намѣренъ ехатъ до ступъ сукна своего валити, позваль мене въ мѣсто

¹ Склад «по» на місці витертого напису.

² Тобто «Стеѣ[а]н Аѣе[н]д[и]кѣ, сотн[и]кѣ борішполскіи». Почерк підпису інший, дуже своєрідний, важкий для прочитання. Повторюється далі, на арк. 31.

³ Літера е правлена писарем.

до Василя Мурича, в которого сукно¹ его, Нестеренково, єсть в заставѣ, чтоб сукно свое викупити и *отдать* мнѣ до ступѣ для валенѣя.

Пилъ ти у Василя Мурича з Нестеренкомъ учерашного вечера поздно горѣлку, якъ по сукно приходили?

Я у постѣ не пѣю горѣлки. А Нестеренко уже пѣя былъ, и толко *от* Василихи Мурички онъ, Нестеренко, випилъ одну чарку горѣлки, что его почаствовала.

От Василя Мурича где ти пошолъ из Нестеренкомъ ночью?

До моей господи пошли мы оба два з Нестеренкомъ.

Хто его, Нестеренка, найпервей началъ бити и где?

Найпервей Яцко Поночовній у моей хатѣ ударилъ Нестеренка кулакомъ и довольно бивъ кулаками. //

Хто еще з Поночовним бивъ Нестеренка и чимъ били?

Панко Малина, да Климъ, прозиваемій Салдаты, да Иванъ Верба. Панко да Климъ били кулаками, а Верба бивъ канчукомъ. А потомъ казалъ имъ, Панковъ и Климовъ, Верба: «Не биите! Не бѣйте!» Токмо жъ Поночовній и Малина повели Нестеренка с хати моей вонъ, а Климъ, прозиваемій Салдаты, остался у мене у хатѣ и не пускалъ мене с хати. А якъ пошолъ *от* мене с хати Климъ Салдаты, тогди я пошелъ и звѣстивъ братовъ Демковому Нестеренковому Семену, что брата его Демка *бють*<,>. На что Семень *отвѣтствовалъ*: «Я, де, не пойду, нехай его хотя й до смерти убють». И если б тестъ его Марко Вертелецкій не вислалъ с хати, то б Семень и не пошолъ, где его брата *бють*.

Когда пришолъ ти з Семеномъ до своего дому², тогда Демко живъ бувъ или уже убитъ до смерти?

Уже не живъ бувъ Демко, якъ пришли мы з Семеномъ, но убитъ до смерти.

Где жъ тогда були тие забойци, которие убивли Демка Нестеренка, когда ти пришовъ из Семеномъ?

Якъ пришолъ я из Семеномъ Нестеренкомъ до моего дому, то уже забойцовъ у моемъ домѣ не застали<,> тилко убитого Демка на моемъ огородѣ, на задварку, знайшли.

Якъ пришолъ ти з Семеномъ Нестеренкомъ и застали Демка Нестеренка убитого, тогда животь его цѣлъ бувъ или не цѣлъ?

Пришедши я з Семеномъ Нестеренкомъ, не смотрѣлъ, цѣли ли тогда еще були животи или нѣтъ, толко Семень самъ смотрилъ. А якъ пришли ми³ з Семеномъ, то собаки Демка неживого лизали. //

Где убитого Демка тѣло до свѣта ночовало и стерегъ кто его тѣло или нѣтъ?

На огородѣ ночовало, на задварку. Я самъ да жена моя стерегли до свѣта. А братъ его Семень не схотѣлъ стерегти и пошолъ заразъ *от* убитого тѣла брата⁴ своего.

¹ Літера у на місці витертої.

² Літера у виправлена з а.

³ Слово дописане в проміжку між сусідніми словами.

⁴ Кінцева літера а напіввідрізана разом з краєм аркуша.

1740 20-го числа 24-го числа о Губернии о Губернии о Губернии
 Канцелярии Губернии Губернии Губернии Губернии
 18

Губернии Губернии Губернии
 Губернии Губернии Губернии

Губернии Губернии Губернии
 Губернии Губернии Губернии

Губернии Губернии Губернии
 Губернии Губернии Губернии

Губернии Губернии Губернии
 Губернии Губернии Губернии

Губернии Губернии Губернии
 Губернии Губернии Губернии

Губернии Губернии Губернии
 Губернии Губернии Губернии

Губернии Губернии Губернии
 Губернии Губернии Губернии

Губернии Губернии Губернии
 Губернии Губернии Губернии

Губернии Губернии Губернии
 Губернии Губернии Губернии

Губернии Губернии Губернии
 Губернии Губернии Губернии

Губернии Губернии Губернии
 Губернии Губернии Губернии

Рис. 4.

Допросъ повторній Ігната Могилювця.

В первомъ ти допросъ показаль, что не пускаль тебе з хати твоеи Климъ, прозиваемій Салдаты, когда его, Демка, надворъ били Верба зъ Поночовним и ізъ Куриленкомъ, а якъ ти вирвался, то заразы пошоль і звѣстиль братовъ его Семену. А Верба и Поночовній, и Куриленко сказуютъ, что ти совокупне з ними пошоль пити горѣлки до шинкара Малиша послѣ бия Демка Нестеренка.

Отвѣтъ.

Ходиль я пити горѣлки послѣ бия Демка Нестеренка до Харка Малиша и купиль имъ, забойцамъ, за алтинъ горѣлки. И самъ з ними випивъ чарокъ двѣ горѣлки<,>. А потомъ Верба пошовъ з своїми товариши до панского футора, а я тогда пошоль далъ знати Семену Нестеренку, что его брата прибито. //

Допросъ Яця Поночовного.

За чимъ ти пришоль учораиного вечера до Ігната Могилювця и пняъ ли ти бувъ или не пняъ?

Отвѣтъ.

Не самъ я пришовъ, но из Вербою, да из Панкомъ Малиною, да Климомъ, прозиваемій ¹ Салдаты, четири насъ члвка. Ибо Верба намъ сказоваль: «Ходѣмо до Могилювця, тамъ есть новій завѣдовецъ Демко Нестеренко. Назвавши себе завѣдовцею, узялъ у чловѣка сомка вялого, рибу, то мы тамъ повечераемо». И пошли усъ четири до Могилювця. И пришовши, не застали Могилювця въ домъ анѣ Демка Нестеренка. А усъ четири ми були пняій, и Демко Нестеренко бувъ пняій.

Хто первой напередъ давъ совѣтъ убити Демка Нестеренка и кто первой почаль бити?

Ми усъ четири били. Я первой ударивъ у щоку, а потомъ и усъ почали бити кулаками, и канчукомъ, и палицею<,>.

Хто его бивъ кулаками, палицею и канчукомъ?

Я кулакомъ бивъ, а канчукомъ бивъ Климъ Салдаты<,> а Панко Малина бивъ кулаками<,> а Верба бивъ палицею.

Хто зъ васъ четирыхъ ему животь пробили, и ви его живого покинули или мертвого уже?

Хто ему животь пробивъ, я не вѣдаю. А еще живого покинули. //

Убивши ви Демка Нестеренка, где пошли з дому Могилювцевого?

Пошли ми усъ четири до Харка Малиша пити горѣлки. А пятій з нами ² пошоль Ігнатъ Могилювецъ. И онъ, Могилювецъ, випивъ з нами ³ двѣ чарки горѣлки. А от Малиша Могилювецъ пошоль в домъ свой<,> а ми, четири насъ, пошли у футоръ панскій ночовати.

Якъ ви рано пошли от Харка Малиша въ футоръ панскій ночовати?

Передъ куроглашениемъ пошли.

¹ Помилково замість «прозиваемимъ».

² Літера а перероблена з и.

³ Літера а перероблена з и.

а Допросъ Климѣ, прозиваемаго ¹ Салдата.
За чимъ учора пошолъ ти до Могилювця?
б Отвѣтъ.

Пили мы, четири насъ, у шинкара Харка Малиша горѣлку уночѣ. Где будучи, Якова Кореня синѣ Алежѣй сказаль Ивану Вербѣ: «Демко, де, Нестеренко, назвавши себе завѣдовцемъ, узялъ у приездного члвѣка <(:>которій стоялъ квартерою у Панка Кореня) вялого сомка, рибу, и отдалъ варити до Могилювця<,>. Идѣте тамъ повечераєте<,>». И ми пошли усѣ четири<,> и не заставши Демка Нестеренка анѣ Могилювця в домѣ, повечерали такъ ² рибу, сомка, и кулѣшъ<,>. А потомъ, пришедши Демко Нестеренко у Могилювцеву хату купно з Могилювцемъ, почаль з Вербою змагатися, <(:>сказуя<(:>): «Матери вашуй<(:>, з вашимъ паномъ<(>!» И за тое Верба сказаль: «Бийте его, нехай на нашего пна не бранить<,>!» И заразъ ударилъ его, Демка Нестеренка, Яцко Поночовній у шоку, а потомъ и почали ми его битъ усѣ четири. //

30 зв. а До смерти ви его убили или живого еще оставили?

б Живого еще оставили.

а Допросъ Ивана Верби ³.

За чимъ ти пришовъ учорашого вечера до Могилювця, и з кимъ пришовъ<,> и откуду пришли вы?

б Отвѣтъ.

Пилъ я у Харка Малиша зѣ Яцкомъ Поночовнимъ, Панкомъ Малиною, прозиваемимъ Куриленкомъ, да из Климомъ, прозиваемимъ Салдатомъ, уночѣ горѣлку. И тамъ, почувши от Алежѣя Корененка, что Демко Нестеренко ⁴, назвавши себе завѣдовцемъ, узялъ у приездного члвѣка рибу, вялого сомка, и далъ варити у Могилювця, пошли мы усѣ четири до Могилювця и тамъ рибу повечерали. А якъ пришли ми у Могилювцеву хату, то Нестеренка анѣ Могилювця не було у хатѣ. А потомъ, пришедши, Нестеренко посварился зо мною<,> и бранилъ (сказуя<(:>): «Матери вашей з пномъ<(>!» И за тое первей и я ударилъ его, Нестеренка, нѣсколко разовъ канчукомъ<,> а потомъ и усѣ ми, четири насъ, били его у хатѣ<,>. А надворѣ тилко его, Нестеренка, били паробкы, а я не бивѣ.

а Ви его живого покинули надворѣ или уже убитого?

б Живого еще покинули.

а Кто з между васъ четирыхъ животь ему пробывѣ?

б Не знаю я.

31 Писани сие допроси вѣ сотенной Борисполской канцелярїи, // при бытности настоящаго сотника борисполскаго Стефана Афендика<,> да за наказнаго правящаго<,> Романа Гордѣенка, за атамана городского борисполскаго правящаго Николая Щигля, и при бытности приказчика глибоц-

¹ Літера и перероблена з а.

² Описка. Треба «тамъ».

³ Літера и перероблена з а.

⁴ Третья літера е виправлена з о.

кого сина Григорія Стефанова, и[з] залоги — глибоцького Бориса, салдата<,> да при залоги ¹ в Борисполѣ будучому ² киевского гарнизона Полтавского полку Захарию Воропаеву<,>.

Стеѣн Аведкѣ, сотникѣ борисполскии ³.

Вмѣсто старшини наказной сотенной борисполской, Романа Гордѣенка и Николая Щигля, неграмотних, подписался писар сотенной борисполскии Сидор Ѳедоровъ<,>.

101. Слѣдство у справѣ про вбивство в степу на Кримках запорѣзького козака Грицька Соломченка чередниками лубенського полкового обозного Івана Кулябки Захарком Лисенком і Захарком Тригубом та громадськими чередниками с. Глобиного Гарасимом Голотенком і Грицьком Дворяниченком

19 серпня 1740 р.

*Кременчуцька сотенна канцелярія
Миргородського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 443. Як видно з зіставлення почерків та інших документів (пор. арк. 1, 2, 3 та ін.), копія Миргородського полкового суду не пізніше 8 квітня 1741 р., коли вся справа відсилалася до Генеральної військової канцелярії. Бічні поля відведені вертикальними лініями. Порядкові номери, що в рукопису стоять посередині рядка, над відповідними абзацами, переносимо на початок рядка.

5 зв.

В полковую Миргородскую канцелярию всенижайшее доношение.

6

Сего авѣгуста 17 числа ордеръ с полковой Миргородской // канцелярий на імя пновъ хоружого полкового миргородского Мазима Леонтиева<,> и сотника кременчуцкого Ѳедора Гаврилова, за отсуствием нинѣ оних в походы, по ордеру его високопревосходительства гспдна тайного совѣтника и киевского губернатора и полномощного комисара Івана Івановича Неплюева, для учреждения между Всероссийскою імперією и Портою Оттоманскою ⁴ границъ, в сотенное Кременчуцкое правление получень<,>. И по силѣ оного содержащихся в сотенномъ Кременчуцкомъ секвестрѣ<,> а іменно Гарасима Голотенка<,> Грицька Дворяниченка<,> мирских глобинских стадниковъ, да полкового лубенского обозного Івана Кулябки стадника ж Захарку Лисенка, смертоубийцовъ<,> которіе в смерть убили<,> запорожского козака Бруховецкого куреня Грицька Соломченка<,> в ратуши мѣской Кременчуцкой ми допросили. И такъ оные смертоубийци, яко и их допросные рѣчи, а особливе, что оные убийци опорочили были тимъ же убиствомъ Кулябчиного стадника Ѳедора Нинку, а нинѣ оного от того убиства Нинку очищаютъ<,> такожъ криворудского шинкара Гаврила Циганенка ⁵, на которого перве показовали<,> будто вѣ его, шинкара, покойного одежу

¹ Літера г виправлена з неповно виписаної літери з.

² Слово на місці витертого напису.

³ Див. про відповідний підпис на арк. 27.

⁴ Мабуть, перша літера о виправлена з а.

⁵ Літера к правлена писарем.

и рушницю застановили, тепер его к тому не привлекають<,> понеже за принуждениєм и з намови запорожцовъ показали были<,> при семъ в полковую Миргородскую канцелярию под крѣпкимъ карауломъ для разсмотрѣнія всѣхъ посилаемъ.

З Кременчука, 1740 году, августа 19 дня<.>

Сотникъ наказнии кременчуцкии Костантии Корчевскии.

Атаманъ городской Данило Волошинъ<,>.

Войтъ мѣскии Иванъ ¹ Василюевъ<,>.

А мѣсто атамана і войта, неграмотних, по их велѣнню, писарь сотнѣ Кременчуцкой Михайло Криловскии подписался<.> //

6 зв.

1740 году, августа 19<,> д.

На ратуши мѣской Кременчуцкой, пред нами, сотникомъ наказнимъ кременчуцкимъ Костантиемъ Корчевскимъ<,> атаманомъ городовимъ Даниломъ Волошиномъ<,> войтомъ мѣскимъ Иваномъ Василюевимъ<,> о смертномъ убийствѣ запорожского Бруховецкого куреня козака Грицка Соломченка допроси<,>.

І<.> Я, Захарко Лисенко, родомъ Переясловского полку, сотнѣ Яготинской, села Панфалов, з поданства протопопи Бирла<,> будет тому годов семь, якъ я пойшолъ з одного села Панфаловъ ²<,> к обозному полковому лубенскому Ивану Кулябцѣ въ службу<,>. И в одного обозного полкового лубенского Кулябки стадо пасъ въ степу на Кримках<,>. И будучи я въ его, обозного, ни в кого ничего не свориль<,> и нигде никого не убилъ<,>. А сего 1740 году<,> минувшого мѣся июля, послѣдних чиселъ, на степ на Кримки, к озеру, мирские глобинские стадники<,> Гарасимъ Голотанко ³<,> и Грицко Дворяниченко<,> шукаючи коней, потеряних ними, приехали до мене и до Захарки Тригуба<,>. Где ик ⁴ намъ вечеромъ войска Запорожского, куреня Бруховецкого козакъ Грицко Соломченко приехалъ конемъ верхомъ<,и сталь<,> в нас тютюну просит<,>. Ми ему, козаку, отказали: «Не машъ въ нас тютюну». И сказала я, Захарко Лисенко<,> ему ж, запорожцевъ<,>: «Оттакий в насъ кожухъ вкравъ<,и>». Стали мы его бранит<,>. А напотомъ я, Захарко Лисенко<,> стал бит<,> палюгою<,> того ж запорожця. А далъ Гарасимъ Голотенко<,> Захарка Тригубъ и Грицко Дворяниченко, всѣ чтири вразъ, до смерти убили<,>. И убивши, зложивши мы на свой возъ<,> отвезли ночу под запорожскую чату<,> з воза скинули з одежою и з рушницею<,>. А что на шинкара криворидского ⁵ Гаврила Циганенка<,и ми показали<,> якобы ми покойного запорожца жупанъ и рушницю пропили<,> неправедно на него, шинкара, покразали<,> мы, з намови и із принуждения от запорожцовъ<,>. Да Федоръ Нинка к тому смертному убийству нѣчего не виновать<,> и при томъ не бувъ<,>

¹ Літера І виправлена з В.

² Літера л перероблена з в.

³ Мабуть, помилково замість «Голотенко».

⁴ Літера к виправлена з н.

⁵ Мабуть, описка замість «криворудского».

2<:>. Я, Гарасимъ Голотенко, родомъ Миргородского полку, сотнѣ // 7 Городискои, села Глобиного<,> и сего 1740 году в селѣ Глобиномъ мирское стадо началъ пасти<,> с товарищемъ своимъ Грицкомъ Дворениченкомъ<,>. А сего августа первых чиселъ я, Гарасимъ Голотенко, и Грицко Дворяниченко до Турбаевъ за харчу ездили<,>. А обратно с Турбаевъ з харчу едучи<,> приехали<,> заехали на степъ на Кримки, к Довгому озеру, до Кулябчиного стадняка Захарки Лисенка<,>. Где застали Захарку Лисенка и Захарку Тригуба<,> которые уже до приѣзду ¹ нашего запорожского козака начали бит<,> сказуючи: «Отсий то в насъ харчъ отбирають<,> кожухи крадутъ». Крикнувъ на нас: «Сюда!» Мы, прибѣгши, стали всѣ чотири гуртомъ бит<,>. Коего запорожця до смерти прибили<,> на возъ зложивши, гуртомъ на степъ повезли<,> и на долину Захарку Лисенка<,> Захарку Тригуба з онимъ трупомъ покинули<,>. А я, Гарасимъ Голотенко<,> и зо мною Грицко Дворяниченко<,> поехали въ село Глобину, где насъ, въ Глубиной, запорожцѣ половили<,>. А Федоръ Нинка з нами не виновать<,>.

3<:>. Я, Грицко Дворяниченко<,> родомъ Миргородского полку, Миргородской сотнѣ, села Поповки, сего 1740 году, прошлого мѣся мая, остатних чиселъ, з Поповки в село Глобиное я зайшоуъ и сталъ мирское глобинское стадо пасти<,>. А сего августа первых чиселъ я, Грицко Дворяниченко<,> з товарищемъ своимъ Гарасимомъ Голотенкомъ до Трубаевъ ² за харчу отездили<,>. А обратно з Трубаевъ з харчу едучимъ<,> приехали на степъ на Кримки, к озеру Довгому, до Кулябчиного стада ³, Захарку Лисенка и Захарку Тригуба, которые запорожского козака<,> уже до приѣзду нашего начали бит<,> сказуючи: «Отсий то въ насъ харчъ отбирають<,> и кожухи крадутъ<,>». Крикнулъ на нас: «Сюда<,>!» Ми, прибѣгши, стали гуртомъ быт и до смерти прибили. И убивши, на возъ зложили<,> въ долину на степъ всѣ чотирѣ повезли<,>. И на той долину Захарку Лисенка<,> и Захарку Тригуба з онимъ трупомъ<,> я, Грицко Дворяниченко, и Гарасимъ Голотенко покинули<,> поехали въ село Глобиное<,>. Где, в [Г]лобиномъ, насъ // 3в. запорожцѣ половили<,>. А Захарка Лисенко и Тригуб гдѣ покойного трупъ подѣли, не вѣдаю<,>. А Федоръ Нинка з нами того запорожца не билъ<,>. Такожъ въ криворудского шинкара въ Гаврила Циганенка ми нѣчего не пропили<,> и не застановляли<,> и въ его не були<,>. И такъ Нинка<,> яко и шинкаръ нѣчего не виновати к тому<,>.

¹ Літера і виправлена з е.

² Тобто «Турбаевъ».

³ Мабуть, далі пропущено «где застали».

102. Слідство у справі про вбивство за с. Рудівкою невідомо ким
коровника Петра, підданого генерал-фельдмаршала фон Мініха
з хутора Линовицького

10—11 вересня 1740 р.

Канцелярія Прилуцької полкової сотні
Прилуцького полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 431. На полі вгорі арк. 7 позначено тим самим почерком і чорнилом: «Копія. В судъ полковомъ подано <, > 1740<, > года, сентября <, > 14<, > дня». Як видно з зіставлення почерків та змісту інших документів (див. арк. 4—4 зв.), копія Прилуцького полкового суду не пізніше 8 лютого 1741 р., коли вся справа оформлялась для подання в Генеральну військову канцелярію. Бічні поля відведені вертикальними лініями. Біля цифр послідовно вжито знак <||> — дві скісні паралельні риски; передається комою в ламаних дужках.

7

В полковую Прилуцкую канцелярію доношеніє.¹

1. Какой осмотръ и допросни рѣчи о найденномъ убитомъ за селомъ Рудовкою, сотнѣ полковой, члвѣку нарочно посланнимъ Иваномъ² Скибою вчинено, оние подлинніе при семъ в полковую Прилуцкую³ посилаю<, >. И хто оного убилъ, знатъ нѣ по чому. А оной убитой звался Петромъ, а прозванія его никто не⁴ показаль, затимъ что не въдають. А онъ хутора Линовицкого его високографского сіятелства гспдна, гспдна генерала вельтмаршала и разнихъ ординовъ кавалера коровникъ<:, >, покорнѣйше доношу<:, >

В подлинномъ подписано:

Сотникъ наказній полковій прилуцкій Данило Жушманъ<, >. А вмѣсто его, неграмотного, по его велению, канцелѣяристъ сотенной канцелярій Семень Петруша подписался<:, >

2. 1740<, > году, сентября <, > 10<, > дня ми, нижей подписавшіеся, на найденномъ за селомъ Рудовкою убитомъ чловѣку<, >, а імены и прозванія его не въдаемъ<, > осматривали бою. И на немъ явилисъ знаки такіе: голова от бою опуглая⁵<, > и над бровою правою и вище той правой бровы голову побито в двухъ мѣстахъ<, > такожъ и више лѣба, на росломъ волосу, побито жъ голову<:, >. Якие знаки над бровою якъ бы на два палцѣ вдовжъ, а виширь на палець<:, >. Више той правой брови<, > в двухъ мѣстахъ, якъ бы на еденъ палець вдовжъ<:, >, а виширь толко что пучкою, палцемъ, вкритъ можна<:, >. Вишише же лѣба, на росломъ волосу, // знакъ битій вдовжъ якъ би на поль-
палця и виширь такъ же<:, >. Спина от бою опухлая и чирвоно синяя вся, от шій по самій поясъ<:, >, и шкуру по плечамъ в многихъ мѣстахъ<, > позбива-
то<:, >. На лѣвомъ боку, подъ лопаткою, знакъ битій неболшой, якъ би об рубль<, > и на немъ кровь накинѣла<:, >. На грудяхъ, близъ правои цыцкы, знакъ битій, якъ би на пятакъ<:, >, круглой, чирвоной, кровю окниѣлой<:, > Да на грудяхъ же, к шій<:, >, вдовжъ на полпалця, а виширь на палець, знакъ

7 зв.

¹ Почерк і чорнило наступних порядкових номерів інші.

² Літера н виправлена з ю.

³ Далі пропущено «канцелярію».

⁴ Слово дописане на полі ліворуч.

⁵ Так в рукопису.

битій же, чирвоно синїй, неболшій. Руки обѣ от локтей до палцовъ побитіе и черно синѣ<,>. А чимъ его бито<,>и хто, невѣдомо<,> толко жъ можно по семъ признатъ, что не другимъ чимъ, кроме друкомъ или обухомъ его убито<,>. Болше же на немъ знакови битихъ и всякихъ нетъ<,>. Оной же убитой примѣтами таковъ: от роду ему лѣтъ не менше якъ двадцать пять, росту большого, волоса русого, круглолицъ, сухошавъ, бороду бриеть, голится з зачосомъ, уси русие. А одѣяние на немъ — толко рубашка да шаравари овчинніе бѣліе<,>.

В подлинномъ подписано<,>:

Петръ Ващенко, попъ рудовскій.

Сотникъ полковій наказнии полковой Прилуцкой сотнѣ Иванъ Скиба, козакъ прилуцкій<,>.

Козакъ рудовскій Николай Джевага.

А вмѣсто ихъ, неграмотнихъ, племѣнникъ Николаи Джеваги Яковъ Джевадскій подписался.

К сему осмотру вомѣсто значкового товариша Дмитра Куриленка и козака Лукяна Поповича, такожъ і посполитого Ониска Волошина, неграмотнихъ, по ихъ прошению, Стефанъ Савичъ, дячокъ села Рудовки, подписался<,>.

8 3. 1740<,> году, сентября <,>10<,> д. Федоръ Криворутченко, овчар козака рудовского Стефана Джеваги, о убитомъ невѣдомо ким и какомъ члвѣку былъ допрашиванъ, а допросомъ сказалъ<,> Онъ, Криворутченко, з двора упомянутого Джеваги // в поле на пасбу гналъ овци<,>. И того убитого члвѣка в понеделковій день, сего году сентября <,>8<,> дня<,> за гребелкою Івана Товкачовского, козака рудовского, от села Рудовки в одну версту<,> близъ Товкачовского жъ хуторця <(:>толко една хата:>)>, подле рову его жъ, Івана Товкачовского<,> на нивѣ его милости пна писара полкового прилуцкого Федора Галенковского мертвое тѣло найшолъ<,>, в такую пору, что толко начало слонце сходитъ. І оное тѣло в семъ одѣяніи было<:> рубашка, шаравари суконніе овчинніе бѣліе и постолы на ногахъ<,>. Да у него жъ, мертвого, под головами лежало<,>: бурдюжокъ, в якомъ что было, не знаетъ<,>, хустка безіовая и поясъ<,>. А болшъ ничего при немъ не было<:>. И найшедши оное мертвое тѣло, объявлялъ в том же хуторцѣ Товкачовского жиночому подсусѣдку Гарасиму, прозиваемому Паламару. Якій пришедши, того жъ мертвого тѣла осматривалъ<,>. А тое мертвое тѣло лежало от той хати, где онъ, Паламаръ, жиеть, не менше якъ шестьдесятъ добрихъ ступеней<,>. И в томъ Товкачовского хуторцѣ, якъ упомянуто, една хата, в якій предъречении Паламаръ самъ з женою и дѣтми своимъ жиеть<,>. Где же тое мертвое тѣло лежало, то тамъ того мѣстца нимало не столочено, и чтоб его тамъ убито, никакого знаку не било<,>. И то онъ, Криворутченко, сказал под совѣстію, в самую сушою ¹ правду, і на томъ подписался<,>

В подлинномъ подписано:

¹ Така форма в рукопису.

К сему допросу вомѣсто Ѳедора Криворутченка, неграмотного, по его прошенію, Стефанъ Савичъ, дячокъ села Рудовки, подписался.

4. 1740<,> году, сентябра <,>11<,> д. Гарасим, прозиваемій Паламаръ, якій жиєть за селом Рудовкою, от села в одну версту, в хатѣ козака рудовс-

- 8 зв. кого Ивана Товкачовского, о убитомъ члвѣку // билъ допрашиванъ, а допросомъ сказалъ<.> В понеделѣковій, сентябра <,>8<,> день, сего году, порался онъ на току около пашнѣ вранцѣ, якъ начало слонце зходит<,>. И женучи овци на пасбу¹, козака рудовского Стефана Джевагы овчаръ Ѳедоръ Криворутченко<.> кликнулъ его, Паламара, и объявилъ, что члвѣкъ <(:>а хто онъ таков, не вѣдает<(:>) убитій<.> Якій лежалъ<.> близъ Ивана Товкачовского хуторця, в якой онъ, Паламаръ, з женою и дѣтми своими, в одной хатѣ, жиєть <(:>ибо вѣ ономъ хуторцѣ толко една хата<(:>)>, от хати на шестдесятъ добрихъ ступеней, близъ рову козака, прозиваемого Товкачовского<.>, на землѣ, на нивѣ его милости пна писара полкового прилуцкого Ѳедора Галенковского<.>. То пришовши онъ, Гарасим, тоє мертвое тѣло з овчаремъ видѣли. И кликнувши Ивана Хвилоненка, подсусѣдка пна Якова Огроновича<.>, и тому Хвил[он]енку объявляли<.>. Якое мертвое тѣло чтобъ на томъ мѣстцу, где найдено, убито, знаѣтъ по чому, ибо того мѣстца, где оноє лежало, нимало не потолочено<.>, и ниякого знаку, чтобъ тамъ быто, на томъ мѣстцу не било<.>. И тоєй ночи, сентябра съ <,>7<,> противъ <,>8<,> чисель, онъ, Гарасим, в домѣ в ономъ хуторѣ ночовалъ, и самъ тоєй ночи з хутора никуда, такожъ и ввечору, не ходил<.>, и никакова нотчу бою и крику не чулъ<.>. А на томъ мертвомъ тѣлѣ была такая одежда и протчое все, якъ овчаръ Ѳедоръ Криворутченко в допросѣ показалъ. И то онъ, Гарасимъ, сказалъ под совѣстію, в самую сущую правду, и на томъ своеручно подписался.

В подлинномъ подписано:

К сему допросу, в небитностъ Гарасима Паламара, подписался Нестор Семеновъ Снѣсаренко, полку Лубенського, Хмѣловской сотнѣ, житель села Халимоновки, подписался [!]<.>

5<:>. 1740<,> году, сентябра <,>10 дня козакъ полковои сотнѣ, житель села Рудовки Лукянъ Поповичъ о убиенномъ и найденномъ за селомъ

- 9 Рудовкою невѣдомо какомъ // члвѣку былъ допрашиванъ, а допросомъ сказалъ. Убитій члвѣкъ, а імени и прозвания и хто онъ, убитій, таковъ, не вѣдаетъ, сего году, сентябра<,>7<,> в воскресной день, былъ в домѣ его, Лукяна Поповича<,> з значкового товарища Нестера Ѳедоровича стадниками двома, а іменно Михайломъ, а прозвания его не вѣдаетъ<.>, другимъ Лукяномъ Кнуренкомъ да третимъ стадникомъ судій полкового прилуцкого пна Михайла Ягелнѣцкого Иваномъ Курчубою, онъ же и Кочубей<.>, четвертимъ пна Дмитрія Маркевича коровникомъ, а імени и прозванія его не вѣдаетъ<.>, да пятій<,> убитій, а шестій его, убитого, товаришъ<.>, а хто оний²

¹ Літера у виправлена з ѣ.

² Літера й дописана в проміжку між сусідніми словами.

і *отко́ль*, не вѣдає же. Якій убитій і товаришъ его називались, рекши сие слово<,>, что «ми, де, вѣлтмаршалскіє<,>». І то ихъ, з убитимъ члвѣком, всѣхъ было, якъ упомянуто, *шест* члвѣка. І межи ими значкового товариша Нестора помянутіє стадники два<,> і пна судій Ягелнѣцкоґо стадникъ же одинъ, итого ихъ три, би́лы верховими лошадами. І в домъ Лукяна Поповича бавились якъ бы польчася. І випивши кварть двѣ простой горѣлки, платя по пяти копѣекъ<,>, і того ж моменту, воскресного дня, о обѣдномъ часѣ, трезвіє поехали з дому Лукяна Поповича прамо на село Рудовку<,>. І болше ихъ Лукянъ Поповичъ не видѣлъ, і в домъ его не били<,>. І будучи в его, никакова сору межи іми не било<,>. І то онъ сказаль в самую сущую правду і на томъ подписался.

В подлинномъ подписано<,>:

К сему допросу вомѣсто Лукяна Поповича, неграмотного, по прошенію его, Стефанъ Савичъ, дячок села Рудовки, подписался<,>

6. 1740<,> году, сентября <,>10<,> д. Андрѣй Хвостенко, подсуєдокъ пна Якова Огроновича, о убитомъ члвѣку былъ допрашиванъ, а в допросѣ сказаль<,> *Пят* члвѣка, а іменно<,> судій прилуцкоґо пна Михайла Ягелнѣцкоґо стадникъ Іванъ Кучобей<,>, значкового товариша Нестора вѣдировича стадникъ Михайло, // а прозванія его не вѣдає<,>, коровникъ пна Димитрія Марковича Хома Бѣда да онъ, убитій, і товаришъ его<,>, а імены убитого і товариша ¹ его не вѣдає, би́лы в его, Хвоста, малъ не до полѣдня<,>. І в его, Хвоста, випили ихъ пять чело́вѣка горѣлки сѣмъ кварть<,>, кварту по три копѣйки. За якую горѣлку онъ, Бѣда, і хустку баволняную гранаторябую в двадцати копѣ[й]кахъ застановилъ<,>. І випивши тую горѣлку, почти ополѣднѣ жъ *от* него, Хвоста, оніє всѣ разомъ і пойшли з двора, не вѣдає, куда. І будучи в его, Хвостенка, межи собою ни за что не сорились і болше в его і не били<,>. І то онъ, Хвостенко, под совѣстію сказаль, в самую сущую правду, і на томъ подписался<,>.

В подлинномъ подписано:

К сему допросу вомѣсто Андрѣя Хвостенка<,> рудовскоґо, неграмотноґо, по его прошенію, Стефанъ Савичъ, дячокъ села Рудовки, подписался<,>.

7. 1740<,> году, сентября<,>10<,> д. Вуюѣка Безкровная, шинкарка пна Димитрія Маркевича, жи́ючая в селѣ Рудовцѣ, в его, пна Маркевича, грунть, о найденномъ за селомъ Рудовкою в одну версту убитомъ члвѣку была допрашивана, а допросомъ сказала<,> Воскресного дня, сего году сентября<,>7<,> не ранѣе, якъ би в вечернемъ опрузѣ, пришли к ней в домъ, где она жиєтъ<,>, іменно Хома Бѣда, коровникъ его жъ, пна Маркевича, і не вѣдає, еще якій стадникъ<,> і той убитій члвѣкъ і товаришъ его, убитого<,>, хто оніє, *отко́ль* і чій, не вѣдає же, итого ихъ чтири члвѣкъ было. І упомянутой Бѣда купилъ на вѣру кварть чтири горѣлки, платя кварту

¹ Кінцева літера а перероблена з ѣ.

по чти҃и копейки<,>. То оніе, випивши ту́ю горѣлку, межи собою, в ей будучи, ни за что не бранились<,>. И не вѣдаєть, якии ста́дникъ, с ними будучій, былъ верховою лоша́до. Які́й пре́жде ихъ *от*ходу поехалъ, не вѣдаєть, куда, а ихъ тры, помянуті́й Бѣ́да и убиті́й<,> з товарищемъ своимъ, мало погодя, поишли *от* ней пѣни́й. И коровника Бѣ́ду, до прѣма пѣного, взяла жена его в домъ<,>, а оной убитой с товарищемъ поишли прѣма на село 10 Рудовку, чрезъ // Огроновича, прилуцко́го, гребелку<,>. И поишли од шинкаркы Безкровной вечеромъ, якъ статокъ с полъ в село приишолъ и слонце еще не зайшло, и болше к ей, шинкарцъ, не приходили, и в ней ни единъ не ночовал<,>. И то она сказала в самую сущую правду и на томъ подписалась<,> ¹. А о убитомъ члвѣку она не знаетъ и о убійствѣ его ни *от* кого не чула<.>

В подлинномъ подписано:

К сему допросу вомѣсто Вю́чки Безкровной, неграмотной, по ей прошенію, Стефанъ Савичъ, дячокъ села Рудовки, подписался<.>

8. 1740<,> году, сентябра <,>10<,> д. Лукѣнь Кнуренко, ста́дникъ значкового товари́ша Нестора Ѳедоровича, о убитом и найденномъ за селомъ Рудовкою невѣдомо якомъ члвѣку былъ допрашиванъ, а допросомъ сказалъ. *От* роду ему лѣтъ<,> 22<,>. И сего сентябра <,>7<,> д. с товари́шами своимъ, двома ста́дниками, Иваномъ Кучубеемъ<,> и Михайломъ, а прозванія его не вѣдаєть, того жъ сентябра <,>7<,> д., оставя стадо, в воскресной день рано<,> приехали в село Рудовку<,>. И едучи прѣмо в шинкѣ до козака рудовского Лукѣяна Поповича пѣть горѣлки, на дорожѣ в Рудовцѣ совокупились они, три ста́дники, с коровникомъ пна Димитрія Марковича Хо́мою Бѣ́дою и двома, не вѣдаєть, якими члвѣками <(:>с которихъ еденъ убитъ<:)>. И оніе називались белтмаршалскими ². Якіе с нимъ, коровникомъ, к козаку жъ Лукѣяну Поповичу ишли горѣлки пѣть. И разомъ ихъ, ста́дниковъ, з нимъ, Кнуренкомъ, три, да коровникъ Бѣ́да съ убитимъ ³ его товарищемъ, три жъ, итого всѣхъ ихъ было *шест* члвѣкъ, пришедшы в домъ Поповича, виипили кварть двѣ горѣлки, плятя [!] кварту по пѣти копѣекъ<,>. И тамо ихъ всѣхъ онъ, Кнуренко, в Поповича в шинку оставилъ тверезихъ<,> а самъ поехалъ, в обѣдную пору, в домъ. И пообѣдавши в домъ, прѣмо поехалъ к стаду и тамъ былъ, при стаду. А в Рудовку того дня толко вечерѣть *от* стада в домъ приездылъ. И повечеравши, не бавясь, к стаду *от*ехалъ // і никого, кромѣ домашнихъ, не видѣлъ<,>. Товари́ши же его Кучубей и Михайло, ста́дники, на утришній день до его к стаду, сентябра <,>8<,> прибили, в понеделокъ, и где оніе того воскресного дня были и ночовали, онъ, Кнуренко, не вѣдаєть. В томъ изсилаєтся во свѣдѣтельство, яко ⁴ онъ с ними в компані́й болше не билъ, на ихъ же, товари́шей своїхъ, ста́дниковъ, и коров-

¹ Речення виділене писарем з обох боків вертикальними лініями, мабуть, тому, що має бути в кінці абзаца.

² Друга літера **м** перероблена з **є**.

³ Мабуть, далі пропущений сполучник «и».

⁴ Літера **о** виправлена з **ъ**.

ника Бѣду<;>. І то онъ сказаль в самую сущую правду<;>. А о убійствѣ реченного члвѣка не знаетъ<;>. На томъ и подписался<.>

В подлинномъ подписано:

К сему допросу вомѣсто Лукяна Кнуренка, неграмотного, по его прошенію, Стефанъ Савичъ, дячокъ села Рудовки, подписался<.>

9. 1740<;> году, сентября <;>11<;> д. Иванъ Кучурба, онъ же и Кучубей, стадникъ пна судій Ягелнѣцкого, о убитомъ члвѣку был допрашиванъ, а допросомъ сказалъ. *От* роду ему лѣтъ около тридцати<;>. Пилъ онъ, Курчуба, в шинку в козака Лукяна Поповича, рудовского, воскресного, сентября <;>7<;> дня, сего году, з Михайломъ, а прозвания его не вѣдает, и Лукяномъ Кнуренкомъ, стадниками значкового товарища Нестора Федоровича<;>, такожь Хоמוю Бѣдою, коровѣникомъ пна Дмитрія Маркевича. И межи ими были убитій Петро<;> и его товаришь, зовемій Лукянъ<;> а прозывается Дядечкомъ<;>. С которыхъ толко з однимъ Дядечкомъ онъ, Кучубей, знался и знается, уже се годъ<;>. А убитого Петра, хто онъ таковъ и *отко*ль, не вѣдаетъ. Итого ихъ было шесть члвѣкъ<;>. И сказивали они, Лукянъ и убитій Петро<;> что будто нѣякойся кобили Лукяновой Дядечковой шукали<;>. И випивши в Поповича квартиру двѣ горѣлки, *от* него поишли, о обѣдной пори, всѣ шесть члвѣкъ. И с нихъ Лукянъ Кнуренко поехалъ к стаду и болшъ с ними не билъ<;>. А они, пять члвѣкъ, поишли до Андрѣя Хвоста, шинкара Огроновичевого<;>, и тамъ випили квартиру сѣмъ горѣлки простой<;> куповая квартиру по три копѣйки <(:>где и хустку, не вѣдаетъ, якую, Хома Бѣда заставилъ<:)>. Ополднѣ *от* шинкара Хвоста поишли всѣ пять до шинку пна Дмитрія Маркевича, до Вюцки Безкровной, шинкарки. // І тамъ, в Безкровной, побавясь, онъ, стадникъ Кучубей¹, оставивши ихъ чтирохъ, а именно Хому Бѣду, стадника Михайла, убитого Петра да Лукяна Дядечка, а самъ поехалъ *от* нихъ, з шинку *от* Безкровной, ополднѣ жъ в домъ свой. И приехавши в домъ, и спалъ в домѣ пняній<;>. И того дня такъ, днемъ и нотчу, никуда з дому своего не ездилъ и не ходилъ<;>. О томъ изсилается во свѣдѣтельство на господара Василя Бабѣя, якій жиетъ в футорѣ пна судій Ягелнѣцкого. И будучи с предъ упомянутими в компанѣй, никакой межи ними спорности, заводу и сору не билосъ<;>. И прежде сего ни с кимъ онъ, стадникъ Кучубей, будучимы в компанѣй, в спору и в гнѣву не билъ и злобства не имѣлъ. И хто будучого с ними в компанѣй Петра убилъ и когда<;> онъ, Кучубей, не вѣдаетъ и ни *от* кого о убійствѣ его ничего не чулъ. И то онъ сказаль правду и подписался.

В подлинномъ подписано:

К сему допросу вомѣсто Ивана Кочурбы², неграмотного, по его прошенію, Стефанъ Савичъ, дячокъ села Рудовки, подписался<.>

¹ Частина слова «чу» правлена писарем.

² Літера и виправлена з ея.

10. 1740<,> году, сентября <,>11 дня Васил Михайленко, онъ же и Ба-
бѣй, господарь пна судій прилуцкого Ягелнѣцкого, якій в его, пна судій,
в футорѣ жиеть, во свѣдителей, что стадник Иванъ Кучубей в домѣ в футорѣ
почоваль<:>, былъ допрашиванъ, а в допросѣ сказаль<.> Онъ, Иванъ Ку-
чубей, стадникъ пна судій, сего году, в воскресной день, приехавши, не въ-
даеть, с какого шинку, з села Рудовки, пняй, якъ би уже слонце с полѣдня
пойшло ¹, в футорѣ лягъ спать. И того сентября, зъ <,>7<,> противъ <,>8<,>
чисель, в футорѣ ночоваль и *ноччу* з футора не ходиль и не ездиль<:>. А на
другой день о обѣдной порѣ поехалъ к стаду<:>. А о убийствѣ члвѣка онъ,
господарь Бабѣй, не знаетъ и ни *от* кого не чуль. И то онъ сказаль в самую
сушую правду і подписался.

В подлинном подписано:

К сему допросу вомѣсто Василя Михайличенка, неграмотного, по его
прошенію, Стефанъ Савичъ, дячокъ села Рудовки, подписался.

11. 1740<,> года, сентября <,>11<,> Хома Бѣлоусенко, онъ же и Бѣда,
11 зв. коровникъ пна Дмитрія Маркевича, якій в его, Марковича, // в футорѣ
и хатѣ жиеть<,> о убитомъ члвѣку был допрашиван, а допросомъ сказаль<,>.
От роду ему, Хома, лѣтъ двадцятъ пять<,>. И сего года, сентября <,>7<,> д.,
в воскресной день, на урочищѣ подле Круглого озера, за селомъ Рудовкою,
злучился онъ, Хома, з Лукьяномъ Шкурѣченкомъ<:>, онъ же и Дядечко, и
Петромъ ², а прозвания его не знаетъ (<:>який Петро ннѣ убить<:>). И з
оними онъ, Хома<,> яко еще жиючи в деревнѣ Линовицѣ, в футорѣ его ви-
сокографского сиятельства гспдна, гспдна генерала Фелтмаршала и разнихъ
ординовъ кавалера, графа вонѣ Миниха<,> зазнался<,> ибо оной убитой Петро
и товарищъ его, помянутій Лукьянъ, при дворцѣ его сіятелства в Линовицѣ
были, при нем и ннѣ, коровниками<:>, то когда онъ, Хома, з ними злу-
чился<,> то з нихъ, а именно Лукьянъ, сказаль в жартъ с прикростию<,>:
«Иди, дес<,> купи, негодній сину, горѣлки<:>». И *оттоль*, *от* Круглого озе-
ра, онъ, Хома, и помянутыхъ два, всѣ три, поишли к стаднику Ивану Ку-
чурбѣ, онъ же и Кучубей, якій самъ ³ толко подле стада, близъ села Рудов-
ки, былъ<,> ибо оніе Шкуренко и убитій Петро з нимъ, стадникомъ Кучу-
беємъ, знали, и онъ, Кучубей, ихъ зналъ<:>. И тамо, подле стада, всѣ
чтири ихъ челоувѣки, посидѣвши, и поишли *от* стада всѣ разомъ в Рудовку,
оние линовицкіе Шкура, онъ же и Дядечко<,> убитій Петро<:>, такожъ
и Хома<:>, пѣшій, а стадникъ Кучубей верховою лошадою<:>. И купно ишли,
и стадникъ ехаль, даже до церковного окопу<:>. А *от* окопу онъ, стадникъ
Кучубей, поехалъ в домъ. А ихъ три, Шкура<:>, убитій Петро и Хома,
поишли прямо пить горѣлки до шинку пна Дмитрія Марковича, к шин-
карцѣ Вютцѣ Безкровной. То в той шинкарки горѣлки простой не было<:>.

¹ Кінцева літера *о* виправлена з *ц*.

² Частина слова «ет» виправлена з «ро».

³ Літера *ъ* правлена писарем.

то *от* [о]ной поїшли жъ всѣ ¹ три в шинкѣ пна Якова Огроновича, прилуцкого, к шинкару Андрѣю Хвосту пить же горѣлки. Якій шинкаръ Хвостъ горѣлки безъ денегъ не далъ<;>, то *от*толѣ поїшли оные жъ три пить же горѣлки к козаку рудовскому Лукяну Поповичу. И идучи, на дорожѣ з предѣ упомянутимъ стадникомъ Кочубеемъ, и с нимъ были еще два стадники значкового товарища Нестора Федоровича, а хто оные, онѣ, Хома Бѣда, не вѣдаетъ<;> встрѣтившись, то *от* нихъ онѣ, Хома, вернулся в домъ по денги, чтобъ было за что куповатъ горѣлку<;>. А они, линовицкіе Шкура, онѣ же и Дядечко<;>, убитіи Петро и стадникъ Кочубей з своїми товаришами, стадъниками, поїшли в шинкѣ к козаку Лукяну Поповичу<;>. А онѣ, Хома, взявши в домъ пять копѣекъ, и поїшолъ к нимъ в шинкѣ, // к Поповичу<;>. И когда прїишолъ, то уже оной стадникъ Кучубей с товариши и ими, линовицкими, горѣлку пыли<;>. То и онѣ, Хома, там же купилъ кварту горѣлки<;>. И выпивши тую горѣлку, не пняніи были. И з нихъ еденъ стадникъ, прозиваемій Кнуренко, поехалъ *от* нихъ в домъ и болше с ними не былъ<;>. А они, Хома Бѣда, Шкуренко и убитій Петро, такожъ стадникъ Кучубей ² с товаришемъ, стадникомъ же ³, итого ихъ пять члвѣкъ, поїшли *от* Поповича, о обѣдной порѣ, в шинкѣ пна Якова Огроновича, к више реченному шинкару Хвосту. И тамо Лукянову Шкуренкову хустку<;> заставилъ за горѣлку за двадцять копѣекъ, за якіе денги випили горѣлки в его жъ, Хвоста, квартъ сѣмъ, купя кварту по три копѣйки. И выпивши в Хвоста тую горѣлку<;> то уже попудпивали маленко и *от* оногo всѣ купно, стадники два верховими лошадами<;>, а онѣ, Хома Бѣда, Шкуренко и убитій Петро пѣшіи<;> о полудній порѣ поїшли в шинкѣ пна Дмитрія Маркевича, до шинкарки Безкровной. И тамо, в Безкровной, онѣ, Хома, на вѣру купилъ чтири квартъ горѣлки, кварту по чотири копѣйки куповали<;>. Пятій же стадникъ, не вѣдаетъ, якій, товаришъ стадника Кучубей, *от* нихъ с компаніи поехалъ, не вѣдаетъ, куда, о полудной порѣ<;>. И ихъ осталось в Безкровной толко чтири члвѣка, а імено<;> онѣ ⁴, Бѣда<;> Шкуренко, убитій Петро<;> да четвертій стадникъ Кучубей. И они чтири в томъ шинку Безкровной горѣлки помянутіе чтири квартъ випили. Где онѣ, Хома, до прями упился, и какъ з той компаніи розойшлись и в домъ пришолъ, онѣ, Хома Бѣда, за пянствомъ не вѣдаетъ. Но жена его Марина<;> Евфима Кривого пасербиця, показала, яко его, Хому, мужа своего, з шинку *от* Безкровной, до прями пяного, в той порѣ, что статки с полъ ишли в село<;> взяли и вдвойхъ с телятникомъ Яремою в домъ привела<;>. А оные, стадникъ, не вѣдаетъ, якій, не очень пянъ былъ, и зсѣвши на лошадь, при ней, женѣ его, Хоми, поехалъ, не вѣдаетъ, куда жъ. А упомянутіе два, Шкуренко и убитій Петро, при ней же, женѣ Хоминей<;> Шкуренко, валяючись пянъ<;>, а убитій Петро не валялся, и до прамѣ ль оные пняни были, не вѣдаетъ,

¹ Папір на місці літери **ѣ** пошкоджений.

² Літера **ч** виправлена з **б**.

³ Літера **е** правлена писарем.

⁴ Слово дописане над рядком.

о той же порѣ, якъ више упомянуто, что с поль статки ишли, з шинку *от* Безкровной поишли на село Рудовку, к шляху. А куда оніе поишли и где были, она, жена Хомина, не вѣдаетъ. А ей мужъ Хома, якъ в домъ привела его, пьяного, никуда уже днемъ ¹ не ходилъ и не ездилъ<.>. В том из-
скается его ² жена во свѣдѣтельство на футорного старосту Федора Рогачевского. И онъ, Хома, когда еще был не до прама // пня, то помнит, что якъ были в компанѣи з више упомянутими, то межи ими никакого заводу и сору не било. И хто упомянутого Петра убилъ, то онъ, Хома, и его жена не вѣдаютъ и о убийствѣ онго ни *от* кого ничего не чули<.>. На томъ, яко правду сказали, и подписались.

В подлинномъ подписано:

К сему допросу вомѣсто Хоми Бѣды и его жени Марины, неграмотнихъ, по ихъ прошенію, Федоръ Рогачевскій подписался.

12. 1740<,> году, сентября <,>11 д. господарь пна Димитрія Маркевича, жиючи в его жъ, Маркевича, в футорѣ, Федоръ Рогачевскій во свѣдѣтельство, что Хома Бѣда в футорѣ ночовалъ<,> былъ допрашиванъ, а допросомъ сказалъ<.> Сего году, воскресного дня, сентября <,>7<,> числа, Хома Бѣда былъ до прама пня, и в домъ свой, якъ слонце заходило, пришовши, и спать лягъ<.>. И ввечерѣ и нотчу онъ, Хома, з дому никуда не ходилъ и не ездилъ, но спалъ в домѣ до самого свѣта понеделкового дня<.>. А с кимъ онъ и где упивался, не вѣдаетъ. И хто члвѣка убилъ, онъ, господарь Рогачевскій, не знаетъ и о убийствѣ его ни *от* кого ничего не чулъ<.>. И то онъ сказалъ в самую сущую правду и на томъ і подписался.

В подлинномъ подписано:

К сему допросу Хведоръ Рогачевскій своеручно подписался<.>

13 13. 1740<,> году, сентября<,>11 д. Федоръ Куценко, подсусъдокъ пна Нестера бедоровича, значкового товариша, о убитомъ члвѣку былъ допрашиванъ, а допросомъ сказалъ<.> Сего сентября <,>7<,> д., в воскресной день, смеркомъ, в ночь в двѣ годинѣ, ишолъ онъ, Куцій, з Зѣнкомъ Лихачемъ, шуриномъ своимъ, жителемъ рудовскимъ, з шинку Лукяна Поповича, козака рудовского. И идучи, противъ хоружого полкового Івана Семеновича кошари, над пустимъ ровомъ, на земли владѣльцовъ пновъ Якова и Никифора Носенковъ, найшли лежачого пьяного Лукяна, а прозвания его не вѣдаетъ. // Якій сказивался имъ, что, де, Фелтмаршалскій. И онъ, пняій, вставши самъ, просилъ его, Куцого, и его шурина Лихача, чтоб его на свою квартиру взяли <(:>мовячи сие слова<(:>): «Или, ежели недалеко, то *отведѣтъ*, де, мене до Наумця, к овчару пна хоружого Маценка, ибо, де, онъ мнѣ знакомій». И онъ, Куцій, з шуриномъ своимъ его, Лукяна, *отвели* <(:>яко недалеко жилъ ³<(:>) к помянутому Наумцю. То оной Наумець его, пьяного Лукяна, взялъ, и в его ночовалъ. А они, Куцій з шуриномъ, поишли прямо

¹ Літера е виправлена з ъ.

² Частина слова «го» правлена писарем.

³ Літера ъ виправлена з и.

мимо церковъ, поуѣзъ пна хоружого Машенка кошару, в домъ, нотчу. И идучи з шинку в домъ <(:>кромъ его, Лукяна<(:>), никого не видѣли и крику никакого нѣгдѣ не чули. А болшъ никуди не бродя, в домъ ихъ, в футоръ, почовали. Свѣдителей же, что ночовали в домахъ, нетъ, ибо всѣ хуторяне, якъ они пришли, спали<,>. А кто члвѣка, зовемого Петра, убилъ, и где, и когда, онъ, Куцій, не вѣдаетъ. И его, убитого Петра, когда оной былъ еще живъ, такожъ и упомянутого Лукяна <(:>кромъ что набрали нотчу<(:>) нѣгдѣ не бачилъ, і хто оній, не знаетъ<,>. І то онъ сказалъ в самую сущую правду и на томъ подписался.

В подлинномъ подписано:

К сему допросу вомѣсто Федора Куценка, неграмотного, по его прошенію, Стефанъ Савичъ, дячокъ села Рудовки, подписался<,>.

1740<,> году, сентября <,>11 дня Зѣнко Лихачъ, овчаръ значкового[о] товариша Нестора Федоровича, о убитомъ же былъ допрашиванъ и показаль такъ власне, яко и више писанной Федор Куцій, зять его, Лихачъ показал же [!].

14. 1740<,> году, сентября 11<,>д. Наумъ, прозиваемой Наумецъ, житель рудовскій, овчаръ пна хоружого полкового прилуцкого Івана Меценка, о убитомъ человѣку билъ допрашиванъ, а допросомъ сказалъ<,> Сего года, воскресного дня, сентября зъ <,>7<,> противъ <,>8<,> чисель, в половинѣ ночи, Федоръ Куцій, подсусѣдокъ, да шурины его Зѣнко Лихачъ, овчаръ Нестера Федоровича, значкового товариша, привели в футоръ пна хоружого Меценка к ему, Наумцю, Лукяна Дядечка, онъ же и Шкура<,> жителя линовицкого, // коровника его сіятелства гспдна Фелтмаршала, пяного. Якого онъ опознавши, ибо издавна ему знаемій былъ, взялъ в хату, и онъ в его, Наумця, ночоваль. А више писанніе Куцій з шуриномъ Лихачемъ пойшли в доми. И когда онъ<,> Лукянъ Дядечко, в его, Наумця, переночоваль, то ему, Наумцю, трезвой жаловался, что, де, мой товаришъ, не вѣдаю, где ночуетъ, в Марченковомъ ли хуторъ или где инде. И свиту, де, з мене товаришъ ли знялъ или я де, пняій, втратилъ, не вѣдаю жъ<,>. И просилъ его, Наумця, онъ, Дядечко¹, чтобъ сказалъ ему до хутора Марковичевого дорогу. То онъ, Наумецъ, когда дорогу до хутора Марковичевого вказаль, то тотъ Дядечко прамо туда, в футоръ, товариша своего <(:>якій ннѣ убить<(:>) шукать пойшоль. И по отходъ его того дня, якъ би в двѣ годинѣ, онъ, Наумецъ, Лукяна Дядечка, женучи в поле овци, видѣлъ, и онъ жалѣлся жъ, что, де, товариша своего <(:>якій ннѣ убить<(:>) не знайшоль. И ввечору того жъ сентября <,>8<,> якъ Наумецъ з овцами пришоль в домъ с поля, то того жъ вечера, сентября съ <,>8<,> противъ <,>9<,> чисель, онъ, Дядечко<,> ночовал же в его, Наумця. И сожалѣя, жаловался, что товариша, упомянутого Петра, убитого снайшоль. А хто его убилъ, и какъ, и где, онъ, Дядечко, Наумцю о смерти убитомъ² ничего не рассказиваль. И у убитого

¹ Друга літера д перероблена з ч.

² Описка. Треба «убитого».

онъ, Дядечко, свой поясъ, якій того жъ дня, якъ еще той живъ былъ, носилъ и не вѣдаєть, якъ той его поясъ ему, убитому, достался, найшолъ. И у того убитого онъ, Дядечко, взялъ оной свой поясъ и бурдюжокъ того убитого, а что в немъ было, не вѣдаєть. И *от* него, Наумця, онъ, Дядечко, пошолъ прамо в домъ, у Линовицю, и болшъ не билъ. А хто того человека Петра убилъ и где<,> онъ, Наумецъ, не вѣдаєть и о убийствѣ его ни *от* кого ничего не чулъ<,>. И то онъ сказаль в самую сухую правду, на томъ и подписался<,>.

В подлинномъ подписано:

К сему допросу вомѣсто Наума, прозиваемого Наумця, неграмотного, по его прошению, Стефан Савичъ, дачокъ села Рудовки, подписался.

*103. Слѣдство у справѣ про вбивство жителем с. Манжелїи Михайлом
Пустовойтенком своєї дружини Евдокїи Таратутівни*

11—13 грудня 1740 р.

*Омельницька сотенна канцелярія
Миргородського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 461. Як видно з зіставлення почерків та змісту інших документів (пор. арк. 1, 2 та ін.), копія Миргородського полкового суду зроблена не пізніше 12 листопада 1742 р., коли вся справа передавалася до Генерального військового суду. Бічні поля відведені прямими вертикальними лініями. Порядкові номери на арк. 6 зв.—7, що стоять посередині рядка, над відповідними абзацами, переносимо на початок рядка.

- 6 Копія з дѣла убійци жени своей, жителя манжелѣйского Михайла Пустовойтенка<,>.

В полковую Миргородскую канцелярію доношеніє.

Сего 1740<,> году, декабра<,>11<,> числа, житель местечка Манжелѣи Михайло Пустовойтенко, бежавшій того жъ моменту по убійствѣ нимъ жени своей Евдокїи Таратутівни, самъ явился и приведенъ свойственними его Петромъ Рѣзникомъ<,> и Динисомъ Пустовойтовнимъ, затем, в ратушъ<,>. И что добровольне в тиранскомъ своемъ учинку показаль, тотъ его допросъ<,> такожъ и протчїихъ обивателей, которіє о томъ побой засвѣдительствовали, снятіє сказки в полковую Миргородскую канцелярію и его самого в полковій секвестръ под карауломъ ѡтсилаємъ<,>

Сотникъ ѡмелницькій Григорій Остроградскій.

Хоружій сотенній омелницькій Якимъ Халимонъ ¹<,>.

Атаманъ городовій манжелѣйскій Ігнатъ Чопъ.

Въ полковую Миргородскую канцелярію доношеніє.

Сего убійци, жителя манжелѣйского Михайла Пустовойтенка, грунтов і никакого имущества по немъ не осталось<,> ибо еще жителю манжелѣйскому Матвѣю Кулешу за взятую онимъ Пустовойтенкомъ в его горѣлку многоденегъ виновать<,>. Что же убитой жени Евдокїи Таратутівни

¹ Літера н виправлена з іншої.

первого ей мужа осталось имущество и детей двое, зѣ онимъ первымъ мужемъ¹,> оніе дѣти до возрасту і оставшоеся имущество брату ея, покойной, родному Хведору Таратутенку в надсмотрение поручени<.>

Сотникъ омельничкій Григорій Остроградскій<,>.

Хоружій сотенній омельничкій Якимъ Халимонъ<,>.

Атаманъ городовій манжелѣйскій Игнатъ Чопъ.

1740<,> году, декабра<,> 13<,> д.² //

зв.

Допроси и сказки ѿ вбитой женѣ Евдохи Таратутовни мужемъ ея Михайломъ Пустовойтенкомъ<.>

<,> 1<,>. 1740<,> году, декабра <,> 11<,> д. на ратуши мѣской Манжелѣйскои, пред старшиною, Михайло Пустовойтенко допросомъ показаль<,> такъ<,> что в прожитіи своемъ з второю женою Евдокією Таратутовною разовъ нѣсколко биваль ей, под свѣдомомъ людей<,> за тое, что «барзо она, бивало, мнѣ шкодитъ. Перве взяла в мене готових денегъ потаи тридцять рублей<,>. Другое, купилъ билъ я тютюну три тысячи и продаваль<,> за якій тютюнъ денги она невѣдомо куда растратила<,>. Сего же году пяній я з шинку ввечеру пришедши в домъ, и она, моя жена, пьяна стала сказовати мнѣ: «Где билъ<,>?» — докараючись мнѣ нѣякими словами и милоданкою<,>. И я за тое, розявившись, пяній, началъ оную бить кулатчамъ<,>. И она, вирвавшись, з хати выбѣгла³ надворѣ<,>. Которую я надворѣ, упоймавши<,> опять началъ бить кулатчамъ же. І оной моеи жени дочеръ, прибѣгши, вхватила коляку, мала мене быть<,>. Которая моя жена, еще жива лежа, своей дочери быть мене не повелѣла. И я, пойшовши ѿтоль, сталъ под хатою на пречѣлку<,>. Когда же оная жени моеи дочеръ сказала, что оная нежива<,> то в ту пору побѣгъ я с под хати прямо на Кѣриву Руду. И крился на Кѣривой Рудѣ, в селѣ Родзянчиномъ Подолѣ<,> роблячи в людей и в Родзянчихи<,>. Передъ Пелиповимъ же пущенямъ приходилъ в Манжелѣю, до зятя своего Диниса Пустовойтового<,> ввечеру в неделю, к распиту<,> и своему зятю сказалъ: «Не тай мене, что я в тебе былъ, объяви людемъ<,>». И ѿт его пошедши ѿпять в Родзянчино жѣ село Подолѣ, где мешкалъ сего декабра по <,> 10<,> число, а <,> 10<,> числа противъ <,> 11<,> ввечеру, пошедши опять к зятю своему Динису, которій сказалъ<,>: «Лутше буде, якъ объявишься старшинѣ<,>». И я сказалъ ему, Динису: «Пойди ж ти до зятя Петра Рѣзника и объявьтъ о мнѣ старшинѣ». И по объявленіи взяли мене старшина на ратушѣ. Сіе праведно показаль<.>»

<,> 2<,>. О вбитой жени Евдокіи Таратутовни дочеръ Ганна сказкою показала, // что «прибѣгши ко мнѣ Горпина Осадчовна, сусѣда Михайла Пустовойтенка, стала сказовати мнѣ, дабы я ишла к матери своей<,> ибо мужъ ѿной матери Михайло Пустовойтенко вбилъ матѣрь до смерти<,>. И почувши ѿт ней, Осадчовни, тое<,> побѣгла в домъ к матерѣ своей<,> — ажъ ей беть помянутій Пустовойтенко<,>. И я, прибѣгши, вхватила коляку, к ему, Пустовойтенку, прискочила<,>. Которій сказал, что «бій мене, доч-

¹ Мабуть, далі пропущено «спложеннихъ».

² Дата написана на полі ліворуч.

³ Літера в перероблена з ы.

ко<,>!» И я, не бивши его, припала к матери — аж она и нежива<,>. А онъ, Пустовойтенко, и неживу, волочачи понадворю, билъ<,>».

<,3<,>. Маѣмъ Осадченко, сусѣдъ Михайла Пустовойтенка, сказкою показаль, что «Михайла Пустовойтенка синъ, хлопецъ, прибѣгши к моему господу, сталъ казатъ: «Ходи, Маѣме, оборони, батко матку убѣ!» И я, не пойшовши, бо в ту пору вечераль, пошла моя сестра. И я переодя пойшоль к ему, Михайлу. И пришедши, увидѣль, что онъ бѣет жену свою, оторваль его и держаль, даби не билъ<,>. А сестра моя стала ей, Евдокій Таратутовни, в ротъ лить воду. Которій Михайло сталъ казатъ мнѣ: «Пусти, брате, мене, не буду вже бить<,>». І сталъ кѣлястись, и его я пустиль<,>. А онъ, переходя по двору, прискочивши, вдарилъ жену свою ногою в груди<,>. Которая, лежа, стявши зубы, з великою трудностію ледво отойшла. И я, взявши его опять, сталъ держать и не пускатъ к ней<,>. И онъ, вихвативши ножъ, і сталъ мене матерно ругатъ: «Пусти мене, я тебе сколю». И я его пустивши з рукъ, отойшоль в домъ<,>. А сестра моя пошла по ей, Таратутивнину, дочку<,>».

<,4<,>. Горпина Осадчовна, сестра Маѣма Осадчен[к]а, сказкою такожь показала, какъ и братъ ей<,> и что видѣла на Таратутовнѣ знаки побитіе: голова велмы і вид побитій же нещадне и окривавленъ.

<,5<,>. Катра Климиха, сваха Таратутовнина, сказкою показала, что она, Таратутовна, била побита и на нѣй знаки били таковы: видъ збитъ и окривавленъ велми, голова побита и на руки била синята, коло горла жъ велми задулось.

733. <,6<,>. Динись, Пустовойтовъ зять, допросомъ показаль такъ<,> что «Михайломъ¹ // Пустовойтенко перве приходилъ ко мнѣ перед Михайломъ, і в мене будучи чрезъ цѣлу ночь, никакo[о] мнѣ слова не казалъ, і в розговорѣ я з нимъ не билъ. И купно я з нимъ, Михайломъ Пустовойтенкомъ<,> тоей же ночи ходилъ къ зятю своему другому Петру Рѣзнику<,>. А что он ко мнѣ приходилъ<,> о томъ ми никому не казали<,>. Другого разу прийшоль онъ же, Миха[й]ло, сего декабра <,10<,> д., противъ <,11<,> числа, ввечеру, ко мнѣ<,>. И по приходе его ѡбъявилъ я старшинѣ, которого на ратушѣ і взяли<,>».

По листамъ закрепитъ за писара сотенного ѡмельницкого Петро Коротченко.

¹ Описка. Треба «Михайло»

*104. Слідство у справі про вбивство Василем П'ятушенком, сином
козака м. Білоцерківки Василя Антоненка, сусіда Івана Яременка*

*2 лютого 1741 р.
Білоцерківська сотенна канцелярія
Миргородського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 465. Як видно з зіставлення почерків та змісту інших документів (див. арк. 2), копія Миргородського полкового суду, зроблена не пізніше 23 червня 1742 р., коли вся справа подавалася до Генерального військового суду. Бічні поля відведені прямими вертикальними лініями. Порядкові номери, що в рукопису стоять посередині рядка, над відповідними абзацами, переносимо на початок рядка.

3 Копія з дѣла сина Василя Пятушенка, бѣлоцерковского, Василя *жс*, о убиствѣ онимъ сусѣда своего Ивана Яременка<.>

В полковую Миргородскую канцелярію покорное доношеніе<.>

Прошлого генвара <,>30<,> д. сотнѣ Бѣлоцерковской, города Бѣлоцерковки, козака Василя Антоненка синѣ Васил сусѣда своего Ивана Яременка до смерти убилъ. И для освѣдительствованія на ономъ убийственномъ члвку посылалъ людей, с какой причины оное убийство сталося, снявъ с него и из будущихъ тамо людей допроси. И такъ оніе допроси<,> яко и озсвѣдительствованніе знаки при семъ доношеніи в полковую Миргородскую канцелярію посилаю. И что с нимъ повелено будетъ чинитъ, всенижайше прошу с полковой Миргородской канцеляріей резолюцій<.>

Сотникъ бѣлоцерковскій Иванъ Базилевскій<.>

Мы, ниже подписанніе, симъ являемъ<,> что посыланни мы били з сотенного Бѣлоцерковского правленія¹ для освѣдительствованія на мертвомъ убийственномъ члвку Ивану Яременку побитихъ знаковъ<,>. И по освѣдительствованію нѣмъ явились на немъ знаки, а именно: голова пробитая, плечи и боки побитіе такъ, что ажъ синѣе<,> токѣмъ отъ того, что передомъ в винницѣ братками били<,>. А болше никакихъ знаковъ не явилось. На томъ ѣ подписуемся<.>

Жители города Бѣлоцерковки<,> Петро Даценко, Стефанъ Римаренко, Юско Басарабъ<.>

1741<,> году, февраля <,>2<,> д.

В сотеномъ Бѣлоцерковскомъ правленіи² о смертномъ убийствѣ Ивана Яременка будучіе при томъ люде допрашивани.

<,>1<,>. Василь Пятушенко о убийствѣ нимъ сусѣда своего Ивана Яременка допрошованъ, которій при допросѣ сказалъ<,> что «прошлого генвара <,>30<,> д. оной Яременко з другими сусѣди, з Сидоромъ Болотенкомъ да из Мазимомъ Бондаренкомъ, // поехали передомъ по сено<,>. И я, поноровя мало, вследъ за ними поехалъ. І приехавши я к нимъ, оной Яременко сказалъ: «Ты, де, и я змерзъ. Нумо, погрѣймося<,>!» И стали борукаться<,>. И я его

¹ Літера є уписана писаремъ згодомъ.

² Слово дописане над рядкомъ.

зборовъ дважды<,> а онъ мене разъ, и розойшлись<,>. И пошедши же онъ от мене, сталъ край огня грѣтся, а потом и я пришол<,> к нему. І онъ спонтѣга мене подчепилъ<,> и я навзники¹ упалъ и забился² дуже. И Сидор Бондаренко да Маѣимъ Болотченко ему, Яременку, говорят<,>: «О, якие ж у васъ поганій³ жарти!» И я, вставши [з]землѣ и хопя вила, вдарилъ его разъ по плечам<,> а удруге по боку. И онъ мене вдарилъ по плечах. Послѣ же того я, еще его хочачи вдарить⁴ по плечах<,> вдарилъ по головѣ. От которого удару онъ упалъ<,> на землю и несвѣжъ стал. И билъ несвѣжъ потолок, пока-мост умре<,>. Пред симъ же в насъ никакого ссору, похвалокъ не било<,>. Что в самую сущую правду сознавши, подписуюсь<,>»

К сей сказки вмѣсто Василя Пятушенка, неграмотного, по его прошенію, подписокъ ратушній Федоръ Хомѣнскій подписался<,>

<,>2<,>. «Я, ниже подписаній<,> в самую сущую правду сознаю тое<,> что посланъ я билъ зъ Василемъ Антоненком в поле зъ его сином Василем и из другими сусѣди, а имено з Сидором Болотченком и Иваном Яременком, по сѣно. І якъ приехали ми до сена, наклѣтали богатѣя погрѣтись<,>. И мало согрѣвшись, Василь Антоненко з Иваном Яременком начали между собою жартоват и боротся. Ъ послѣ техъ жартовъ, к огню пришедши<,> стали грѣтись. І онъ, Яременко, пришедши к ему, Василю, чрезъ ногу его звалилъ. И уставши онъ, Антоненко, вхопя вила, вдарил его еденъ разъ по боку<,> другій разъ по плечам<,>. І онъ, Яременко, взявъ себѣ вила, вдарил его по плечах<,>. Послѣ же того Антоненко схватил вила и мовит: «Не такъ⁵ бют, якъ ти<,>!» І вдарил его, Яременка, по головѣ разъ еденъ. От якого бою упалъ. Ъ по малом времени, вставши, пойшолъ на комишъ<,>. 4 Ъ пришедши, лѣгъ под стогом, и сталъ вретат<,>, // и несвѣжъ сталъ. И я, пришедши з Сидоромъ и із нимъ, Василем⁶ Антоненком, взяли на сани, несвѣжого, и привезли к дому Василя Антоненка. И искажалъ я ему<,> что, де, «синъ твой Василь сусѣда Івана якъ ударилъ по головѣ<,> то ажъ несвѣжъ сталъ, и несвѣжого привезли<,>». И онъ сказал мнѣ: «Повези жъ, де, ти⁷ его на подварокъ<,>». И отвезши, внесъ з женою и матерью его в хату<,>. Пред симъ же былъ ли в нихъ ссоръ, не вѣдаю. На семъ и подписуюсь<,>».

К сей сказки вмѣсто Маѣима Бондаренка, неграмотного, по его прошенію, пиसेць ратушній Федоръ Коваленко подписался<,>

3. Сидоръ Болотченко о убійствѣ Івана Яременка допрашиван, которій і сказалъ, что «посланъ я былъ з синомъ Василя Антоненка, и из Маѣимомъ Бондаренком, и изъ онымъ Иваномъ Яременком в поле по сѣно. И какъ приехали, сказалъ онъ мнѣ, Иванъ Яременко: «Викреши огню да погрѣеemosя [!]<,>». І викресавши огню, стали грѣтись<,>. И по малом времени начали они, Василь Антоненко да Иванъ Яременко, вдвоихъ боротся<,>. И потом, пришедши къ

¹ Частина слова «на» виправлена з іншого напису.

² Літери *ся* цього і д наступного слова на місці витертих.

³ Літера *г* правлена писарем.

⁴ Літера *т* виправлена з *л*.

⁵ Слово на місці витертого напису.

⁶ Літера *е* виправлена з *о*.

⁷ Літера *и* виправлена з *е*.

огню, стали грется<,>. И Іванъ Яременко сталъ поблизѣ Антоненка, в бо-
гаття, и подставилъ ногу, пхнулъ¹ <,>. И я сказалъ ему, Івану², что «по-
гано робишь». Так і онъ, Васил, вставши, взялъ вила, вдарилъ его, Івана,
разъ еден по боку, а друге по плечѣхъ. И онъ себѣ, Іванъ Яременко, взялъ
вила, его, Василя, вдарилъ еденъ разъ по плечѣ<,>. Онъ же, Василь, повто-
ре взявши вила, его, Яременка, вдарилъ еденъ разъ по головѣ, *от* якого бою
и звалился в огонь. И заразъ его подвѣнуло, и былъ несвѣжъ потоль, покол
умре. Пред симъ же былъ ли в нихъ какій ссоръ, не вѣдаю<,>. Что сознавъ
по самои истиннѣ, подписуюс».

К сей сказки вмѣсто Сидора Болотченка, неграмотно[ol], по его про-
шенію, жителъ бѣлоцерковскій Павло Григоріевъ подписался.

*105. Слѣдство у справі про вбивство Микитою Писанухою, сусідом
козака м. Білоцерківки Трохима Хоменка, своєї дружини Мелашки*

5 грудня 1741 р.

*Білоцерківська сотенна канцелярія
Миргородського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 462. Як видно з зі-
ставлення почерків та змісту інших документів (див. арк. 2—3), копія Миргородського пол-
кового суду зроблена не пізніше 29 жовтня 1742 р., коли вся справа пересилалася до Гене-
рального військового суду. Бічні поля відведені прямими вертикальними лініями.

5

Копія з дѣла.

В полковую Миргородскую канцелярію покорное доношеніе.

Сего декабра <,>1<,> д. вночѣ, сусѣдъ козака здешнего Трохима Хо-
менка Микита Писануха жену свою убилъ смертно. С какой же причини
оное убийство чинилось<,> снявъ с него и исбудущих при томъ убийствѣ лю-
дей допроси, купно с онимъ в полковую Миргородскую канцелярію посила-
емъ<,>.

Сотникъ бѣлоцерковскій Иванъ Базилевскій.

Атаманъ городовій бѣлоцерковскій Демко Сугній.

Войтъ Дмитро Павелко<,>.

А за атамана и войта, неграмотникъ<,> подписалъ писаръ Емельянъ Якубо-
вичъ<,>.

Сказка Микити Писанухи.

Пришедши я в домъ подпилій, сказалъ женѣ своей: «Дай, Мелашко,
росолу напитись<,> чтобъ не врацалъ». И напившись росолу, сказалъ ей:
«Пойду я впятъ к господарю своему». И она мнѣ сказала: «Не йди, на мосту,
де, москаль стоятъ». И за то я ей вдарилъ одинъ разъ противъ сердца, другій
у плечи. *От* какого удару она, упавши, стала стогнат. И Маря Пархоми-
ха стала мнѣ говорит: «Микито, не бий!» И я ей сказалъ: «То она мене ду-
ритъ». І вхопивши кочергу, вдарилъ ей по попереку. *От* чего не свѣжа³
стала. Ъ полежавши з годину, умерла. А болше не билъ.

¹ Літера н виправлена з у.

² Слово дописане над рядком.

³ Описка. Треба «несвѣжа».

К сей сказки вомѣсто Микити Писанухи, неграмотного, по его прошенію, писарь ратушній Дмитрій Іосифовъ подписался. //

5 зв.

Сказка Марі Пархомихи.

Микита Писануха, доходя до хати, крикнулъ: «Мелашко!» И она, учувши крикъ, вийшла к нему. Когда же увела его у хату, онъ заразы ей почалъ бранит. И загадалъ, щобъ здѣлала росолу. И издѣлавши она той росоль, дала ему напиться<,>. И напившись<,> онъ схопился ¹ зъ лави, вдарилъ ея разъ противъ серца, вдруге у плечи. И она, упавши на мой мешокъ, говорила: «Маре, ратуй мене! Дай пити». И несвѣжа стала. И я з ним, взявши ей, переволокли на иное мѣсто. Стала на неи воду лит, не одийдет ли. И лежала несвѣжа чрезъ цѣлую годину, умерла.

К сей сказки вомѣсто Марі Пархомихи, неграмотной, по ея прошенію, писецъ ратушній Дмитрій Іосифовъ ²<,> подписался.

106. Слѣдство у справі про належність до козачого стану жителя с. Малої Дівиці Грицька Копки та його батька Василя Верещаки

12—13 квітня 1742 р.

*Канцелярія Прилуцької полкової сотні
Прилуцького полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, оп. 3, од. зб. 306. На полі вгорі арк. 27, праворуч, позначено в Прилуцькій полковій канцелярії, іншим почерком і чорнилом: «Поданъ 1742 года, априля 14 д. Записавъ, доложитъ». Бічні поля відведені прямими вертикальними лініями. Арк. 28 зв. і 31 зв. чисті.

27

Въ полковую Прилуцкую канцелярію покорній репортъ.

Ордеромъ полковой Прилуцкой канцелярій, сего априля <,>8<,> д. ко мнѣ присланнымъ, велено, аккуратно съправясь, подлинно л жителя малодѣвицкого Грицька Копки отецъ Васил Верещака былъ козачого званія, також и онъ, Копка, былъ ли в прошломъ 1737 году вънесенъ между новоуписніе козаки, да и синъ его в Очаковскомъ походѣ был ли или нет, и на какомъ грунтѣ онъ, Копка, жиетъ ³, сискавъ сътарожилихъ ⁴ людей малодѣвицких, конхъ реченніи Копка во свѣдѣтельство покажет, под присягою допросивъ, и тѣ допроси, з присягою, прислатъ въ полковую Прилуцкую канцелярію ко опредѣленію неотмѣнно<,>. И за силу оногo ордера, до сѣсилки помянутого Грицька Копки, атаманъ Яковъ Маѣюта и старинніе козаки Стефанъ Кожурно, Грицько Пушкар и Данило Хоруженко, жителѣ малодѣвицкіе, в сотенной полковой Прилуцкой канцелярій под присягою допрашивани. Кой тѣхъ свѣдѣтели саміе // подлинніе допроси и присяжної листъ при семъ въ полковую Прилуцкую канцелярію покорнѣйше прилагаю.

27 зв.

Сотникъ полковии прилуцкии Стефанъ Лукомскій ⁵.

¹ Частина «лся» цього та наступне слово на місці витертого напису.

² Літера И перероблена з Е, нечітка

³ Літера ж виправлена з д.

⁴ Частина слова «ихъ» на місці витертого напису.

⁵ Почерк і чорнило імені та прізвища інші.

1742 году, апреля 13 д.

Прилука. //

28

Мы, Яковъ Мазюта, атаманъ, і козаки Стефанъ Кожурно<, > Григорій Пушкаръ и Данило Хоруженко<, > малодѣвицкіе, присягаемъ гспду бгу, во тройци свтой славимому, в томъ, что по дѣлу Грицка Копки, жителя малодѣвицкого, о козачествѣ дѣда и отца, его, Копки, роднихъ, також и о внесенн¹у его самого, Грицка Копки, в козаки новоуписніе в прошломъ 1737 году, и что синъ его, Копки, Грицко в Очаковскомъ походѣ с козаками малодѣвицкими былъ, вѣдаемъ, і о томъ всю правду покажемъ, и той правди ради ненависти и ради даровъ тайти не будемъ. Такъ намъ, бже<, > помози! В заключеній сей нашей клятви цѣлуемъ слова і крестъ спасителя ншого. Амынь.

К сей присяги приводилъ ² Антоній Рожанский, вѣкарий церкви соборной Прилуцкой. //

29

1742 году, апреля 12 д.

По ордеру полковой Прилуцкой канцеляріи, по ссилки Грицка Копки, жителя малодѣвицкого<, > атаманъ малодѣвицкии же Яковъ Мазюта в сотенной полковой Прилуцкой канцеляріи былъ допрашований<., > а в допросъ под присягою сказалъ<.; >. Родился онъ полку Прилуцкого, сотнѣ полковой Прилуцкой, в селѣ Малой Дѣвицѣ<, > от роду ему лѣтъ <, >50<, >. И тамо, в Дѣвицѣ, зросъ и вѣдаетъ, что Грицка Копки<, > онъ же и Верещака<, > отецъ его родной Василь Верещака жилъ в селѣ Малой Дѣвицѣ, в дворѣ умершого сотника монастириского Мазима Карася<, > і во ономъ Карасевомъ дворѣ умре<, >. И по смерть свою в него, Карася, былъ гсподремъ<, >. А межи посполитими малодѣвицкими не счислялся<, > и никакой повинности межи посполитими не отбувалъ<, >. А какъ умеръ отецъ его, Копки<, > то онъ, Копка, еще былъ малолѣтенъ и к сестрѣ своей Тетіянѣ, посъполитой малодѣвицкой, перейшолъ жить<.; > И от нея, сестри своея, оженился на дочери посполитого малодѣвицкого Івана Іванця, будетъ тому ³ лѣтъ до 28<, >. И оженясь, жилъ з тестемъ своимъ лѣтъ до 12<, >. А потомъ тестъ его ему вдѣлилъ часть грунта своего. А к тому его, тестовскому, грунту подаровалъ ему козакъ малодѣвицкии Данило Хоруженко часть gruntика пустого<, >. На которыхъ грунтахъ онъ и нинѣ жиетъ<.; >. Да и сіе онъ, Мазюта, вѣдаетъ<, > что его, Копку, в прошломъ 1737 году внесено, по силѣ указу, в козаки<, >. И синъ его Грицко Копченко с козаками новоуписными, кой по комѣсїи Шипова тогда были приняты, а нинѣ зѣ посполиты подданническую должность отбываютъ, малодѣвицкими Іваномъ Шкурченкомъ и Трохимомъ Лозовимъ в Очаковскомъ походѣ былъ<, >. И ⁴ какъ от тестя своего вйшедши, такъ и ннѣ онъ, Копка, с посполитими малодѣвицкими всякіе повинности неслъ<, >

¹ Частина слова «ню» виправлена з іншого напису.

² Дали почерк підпису інший.

³ Слово дописане над рядком.

⁴ Слово перероблене з «А».

и нинѣ несеть<,>. Но токмо<,> какъ в Очаковскомъ походѣ синѣ его былъ<,> то в то время с козаками всякіе повинности онѣ, Копка, *отбуваль*<,>. А дѣдъ его, Копки, козакомъ ли, или мужикомъ былъ и какъ его зовутъ, не вѣдаеть<,>.

К сему допросу вомѣсто атамана малодѣвицкого Якова Маѣюти, неграмотнаго, по его прошенію, канцеляристъ сотенной полковой Прилуцкой канцеляріи Василь Плиски руку приложилъ ¹. //

29 зв.

1742 года, априля <:>12 д.

По ордеру полковой Прилуцкой канцеляріи, по ссилки Грицка Копки, жителя малодѣвицкого, козак малодѣвицкій же Стефанъ Кожурно в сотенной полковой Прилуцкой канцеляріи былъ допрашыванъ<,> а в допросѣ под присягою сказалъ<,>. Родился онъ полку Прилуцкого, сотни полковой Прилуцкой, в ономъ селѣ Малой Дѣвицѣ<,> и тамо и зросъ<,>. *От* роду ему лѣтъ <:>64<:>. И вѣдаеть<,> что отецъ его, Копки, родной Василь Верещака в селѣ Малой Дѣвицѣ, в дворѣ умершаго сотника монастырскаго Маѣима Караса, жилъ<,> и в том же Карасевомъ дворѣ умре<,>. И в показаннаго Караса по смерти свою ² жилъ<,> и в том же Карасевомъ дворѣ умре<,>. И в показаннаго Караса по смерти свою ³ гспдремъ былъ<,>. А межи посполитими малодѣвицкими не счислялся<,> и повинностей з оними посполитими никаких не *отбуваль*. А какъ *отецъ* его, Копки, умеръ<,> то онѣ, Копка, еще былъ малолѣтенъ<,> и к сестрѣ своей Татіянѣ, малодѣвицкой посполитой, перейшолъ жить<,>. И *от* нея, сестри своя, оженился на дочерѣ посполитого малодѣвицкого Івана Іванця<,> *будеть* тому лѣтъ до 28<,>. И оженившись, з тесемъ своимъ жилъ лѣтъ до 12<,>. А потомъ тестъ его ему своего грунту часть далъ<,>. А к тому его тесѣтовскому грунту козакъ малодѣвицкій Дацко Хоруженко подаровалъ ему часть своего грунту пустаго. На которыхъ обоехъ грунтахъ онѣ нинѣ жиетъ<,> И прошлаго 1737 года внесено было его, Копку ³<,> по силѣ указовъ, в козаки. И синѣ его родной Грицко Копченко с козаками новоуписными, кой по коммѣсій Шипова тогда были приняты, а нинѣ с посполитими подданническую должность *отбываютъ*, малодѣвицкими Іваномъ Шкурченкомъ і Трохимомъ

30

Лозовимъ в походѣ под Очаковомъ // былъ<,>. И он же, Копка, какъ *от* тестя своего вишедши, такожь и нинѣ всякіе повинности с посполитими неслъ<:>, такъ и нинѣ несеть. Но токмо какъ синѣ его в Очаковскомъ походѣ былъ<,> то тогда онѣ, Копка, всякіе повинности с козаками *отбуваль*<,>. А дѣдъ его, Грицка Копки, козакомъ ли или мужикомъ былъ и какъ его зовутъ, не вѣдаеть<,>.

К сему допросу вомѣсто козака малодѣвицкого Стефана Кожурна, неграмотнаго, по его прошенію, канцеляристъ сотенной полковой Прилуцкой канцеляріи Данило Лаврентіевъ руку приложилъ<,>

1742 года<,> априля <:>12<:> д.

¹ Почерк цього та всіх наступних аналогічних підписів різних.

² Слова «по смерть свою» дописані над рядком. Далі частина тексту «жилъ ... своєю» помилково повторюється вдруге.

³ Слова «его, Копку» дописані над рядком.

По ордеру полковой Прилуцкой канцелярій, по ссилки Грицка Копки, жителя малодѣвицкого, козакъ малодѣвицкій Грицко Пушкар в сотенной полковой Прилуцкой канцелярій былъ допрашованъ, а в допросъ под присягою сказалъ. Родился онъ полку Прилуцкого, сотнѣ полковой Прилуцкой, в селѣ Малой Дѣвицѣ<, > от роду ему лѣтъ 80<, >. И тамъ, в Дѣвицѣ, зрозъ [!] и вѣдаеть, что Грицка Копки, он же и Верещенко, отецъ его родной Василь Верещака в селѣ Малой Дѣвицѣ жилъ, у дворѣ умершого монастирського сотника Мазима Карася, и в ономъ его, Карася, дворѣ умре. І в него, Карася, по смерти свою былъ господаремъ<, >. А межі посполитими малодѣвицкими не счи[с]лялся и с ними никакой повинности не отбувалъ<, >. А какъ умеръ просителевъ отецъ Верещака<:, >, то онъ, проситель, еще ¹ тогда малолѣтень былъ и к посполитой малодѣвицкой, сестрѣ своей родной Тетіянѣ, перейшолъ жить. И от нея, сестри своея, оженясь на доч[е]рѣ посполитого мало//дѣвицкого Івана Іванця, будетъ тому лѣтъ до 28<, > и оженясь, жилъ з тестемъ своимъ лѣтъ до 12<, >. А потомъ тестъ его ему, Копцѣ, видѣлилъ часть грунту своего<, >. А к той даньной ему от тестя его части подаровалъ ему Данило Хоруженко часть пустого своего грунту<, >. На койхъ грунѣтахъ реченной Копка и нинѣ жиетъ<, >. И вѣдаеть онъ, Пушкар, что его, Копку, в прошломъ 1737 году внесено было, по силѣ указу, в козаки. И синѣ его Грицко Копченко с козаками новоуписними<, > кой по комѣсій Шипова тогда были приняты<, > а нинѣ с посполиты подданническую должность отбужают, малодѣвицкими Іваномъ Шкурченкомъ и Трофимомъ Лозовимъ в Очаковскомъ походѣ былъ<, >. И какъ от тестя своего вишшедши, такъ и нинѣ онъ, Копка, с посполитими малодѣвицкими всякіе повинности отбужалъ і отбужаеть<, >. Но токмо какъ в походѣ под Очаковомъ син его былъ<, > то тогда с козаками всякие ² повинности отбужалъ<, >. А дѣдъ его, Копки, козакомъ ли<, >, или мужикомъ билъ, онъ, Пушкар, не вѣдаеть.

К сему допросу вомѣсто козака малодѣвицкого Грицка Пушкара, неграмотного, по его прошенію, канцелярист сотенной полковой Прилуцкой канцелярій Семень Петруша руку приложилъ.

1742 году, априля 12 д.

По ордеру полковой Прилуцкой ³, по ссилки Грицка Копки, жителя малодѣвицкого, козакъ малодѣвицкій же Данило Хоруженко в сотенной полковой Прилуцкой канцелярій былъ допрашованъ, а в допросъ под присягою сказалъ<. > Родился онъ полку Прилуцкого, сотнѣ полковой Прилуцкой, в селѣ Малой Дѣвицѣ, // і зрозъ. От роду ему лѣтъ 52<, >. И вѣдаеть, что Грицка Копки, он же і Верещака, отецъ его родной Василь Верещака в селѣ Малой Дѣвицѣ жилъ, в дворѣ умершого сотника монастирського Мазима Карася, и в том же дворѣ умре<, >. И в реченного Карася по смерти свою господаремъ былъ<, >. А межі посполитими нѣгдѣ не считался<. > і повинности з ними не отбужалъ<, >. А какъ отецъ его, Копки, умеръ<, > то онъ, Копка, еще тогда былъ малолѣтень і к сестрѣ своей Тетіянѣ, посполи-

¹ Слово уміщене в проміжку між сусідніми словами.

² Літера к перероблена з іншої, нечітка.

³ Далі пропущено «канцелярій».

той малодѣвицкой, перейшолъ жить<,> И *от* сестри своея оженился<,> на дочерѣ посполитого малодѣвицкого Івана Іванця<,> будетъ тому лѣтъ до 28<,>. И оженившись, з тестемъ своимъ жилъ лѣтъ до 12<,> А потомъ тестъ его ему своего грунту часть далъ<,>. А к тому его тестевому грунту онъ, Хоруженко, подаровалъ ему пущи свой грунтъ<,>. На которыхъ обоихъ грунтахъ онъ, Копка, и нинѣ жиетъ<,>. Да оногo ж Копку<,> прошлого 1737 года, по силѣ указу, в козаки внесено было<,>. И родной синь его Грицко Копченко с козаками новоуписними<,> кой по комѣмъсїй Шипова тогда были приняты<,> а нинѣ посполити, подданическую должность *отбываютъ*, малодѣвицкими Іваномъ Шкурченкомъ<,> и Трохимомъ Лозовимъ в Очаковскомъ походѣ былъ<,>. И реченной Копка, якъ *от* тестя своего вишедши, такъ и нинѣ, всякіе повинности с посполитими малодѣвицкими неслъ<,> и нинѣ несеть<,>. Но токмо какъ синь его под Очаковомъ в походѣ билъ<,> то тогда онъ, Копка, с козаками малодѣвицкими всякіе повинности *отбывалъ*<,>. А дѣдъ его, Копки, козаком ли или мужикомъ былъ, онъ, Хоруженко, не вѣдаеть<,>

К сему допросу вомѣсто козака малодѣвицкого Данила Хоруженка, неграмотного, по его прошению, козакъ сотнѣ полковой Прилуцкой Василь Савченко руку приложилъ.

*107. Допит Пріськи Костирківни, наймички срібнянського попа
Іосифа Данилова, про незаконне співжиття з господарем*

8 жовтня 1742 р.

*Срібнянська сотенна канцелярія
Прилуцького полку*

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 54038. Документ — оригінал. Складався учетверо, як лист. Арк. 148—148 зв. чисті.

147 1742 году, октоврия <,>8<,> д.

Взятая б... Пруска Костирковна въ сотенную Сребранскую канцелярію<,> на урадѣ городовомъ Сребранскомъ допрошивана была<,> а въ допросѣ ¹ своемъ показала ²<,>.

Зовут ей Прюскою, дочь Ивана Костирки, жителя Ічанской ³ сотнѣ, села Ржавца<,> лѣтъ ей *от* роду зѣ двадцять<,>. Жила она з молодых лѣтъ свойхъ въ том же селѣ, по умертвіи *отца* своего и *матки*, при своихъ крѣвнихъ<,>. А назад тому годовъ сѣ чотири<,> какъ она служила въ мѣстечку Ічнѣ, у Галки Дяконихи, жителки тамошной, годъ<,>. А *оттол* пришедши въ мѣстечко Сребное<,> зѣ жителкою сребранскою Оришкою Іродихою жила она, въ Іродихи, чрез три дни<,>. А *от* Іродихи пришла была она служит до Христини Язловецкой<,>. И тамъ бывши чрез дней чотири<,> перемовлена была<,> попомъ сребранскимъ подолскимъ Іосифомъ Даниловимъ<,>. У которого⁴ она нанялася служит на год<,>. И тамо живши, імѣла она тѣлес-

¹ Друга літера о виправлена з ъ.

² Літера з виправлена з л.

³ Літера й виправлена з го.

ний грѣхъ зѣ онимъ попомъ Іосифомъ<,> от того времени, какъ она нанялас, въ тижден<,> первѣе въ саду, стоячомъ близ кошари зѣ заводних овецъ, за Подоломъ, лѣтомъ<,>. И от того времени богомерско жил онъ, попь Іосифъ, зѣ оною, какъ муж зѣ женою. И чрез тот годъ прошедшій она беременна не была<,>. А сего года, пред жнивами, а которого мѣсяця, не упомѣнит<,> мѣючи, по обикновенію, зѣ онимъ попомъ грѣхъ, зашла во бѣремѣ ¹, и уже тому четвертии мѣсяць<,>. И онъ, више писаний попь, видя ей обременѣвшую, а чуючи, что оную хотятъ взятъ под караулъ<,> первое хотѣлъ онъ отослатъ зѣ своего двора зѣ дѣдомъ шпиталнимъ, зовемиъ Петромъ<,>. А послѣ онъ, размишляс, что скоро съ канцеляріей // пѣшую оную доженут, зачимъ онъ возомъ, придав ей хлопца школьного Гаврилца, воз же виправив наперед, за рогатки. А з оною пришедши въ мѣсто<,> сего октября 4 д., и купивши она себѣ за денежку бубликов, и онии попь, проведши ея до воза, стоячого за рогатками, отправил<,> и велѣлъ ей везти къ селу Блотницѣ<,>. Которій хлопецъ, привезши въ Блотницу, оставил оную<,>. Паненство же ея не нимъ, попомъ, спорчено<,> но в селѣ Грицювцѣ, сотнѣ Красноколядинской, въ домъ ² тамошно[о] козака<,> Данила Зуба, въ пасѣцѣ, где ея ³ отецъ жил, и она при отцу была, еще весма въ молодых лѣтах. Жител тамошній Ілко Дорошенко, будучи молодикомъ, ухватя, насилно у хлѣвъ, подлѣ винницѣ, оную дѣвку насилничал<,>. Что въ самую сущую правду показавши, подписуюсь<,>.

К сему допросу вомѣсто више писанной Прѣски Костирковни, неграмотной, по ея прошенію, Іванъ Лисенко руку приложилъ<,> ⁴.

А сей допросъ чиненъ былъ въ канцеляріи Сребранской, при атаману сребранскому Іосифу Маслу<,> Емелияну Лисенку, Корнѣю, войту<,> бурмистру Радку<,> городничому Матвѣю Кириченку<,> Івану Савину<,> Николаю Хоруженку<,> Гаврилу Широкому<,>.

108. Слѣдство у справѣ про смерть позашлюбної дитини дівки Гапки, дочки жителя с. Коренецької Хвеська Лавриченка

28 листопада 1743 р.

*Красноколядинська сотенна канцелярія
Прилуцького полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 97, оп. 2, од. зб. 11. На полі угорі арк. 1а зазначено іншим почерком і чорнилом: «По[д] <: > декаб <: >. 2 [д]. 1743 го[д]а». Записавъ, доложитъ (напис напіввідрізаний разом з верхнім краєм аркуша, нечіткий). Документ складався увосьмеро, як лист. На арк. 2 зв., під текстом, — резолюція Прилуцького полкового суду про потребу повторного допиту Ганни Лавриченківни. Арк. 1а забруднений чорними плямами. Арк. 1а зв. і 3 чисті.

Въ полковую Прилуцкую канцелярію репортъ.

¹ Перша літера ѣ перероблена з е.

² Літера д перероблена з іншої, мабуть, з с.

³ Слово перероблене з іншого напису.

⁴ Почерк підпису інший.

Сего ноября 16 дня атаманъ дептовскій Семень Ярмошенко при доношеній своємъ в сотенную Красноколядинскую канцелярію дѣвку Гапку, дочь жителя коренецкого Хвеска Лавриченка, представилъ<,>. И в ономъ своємъ доношеніи написалъ, яко оная Гапка¹, живучи в селѣ Дептовцѣ, в старой того села попадѣ, и приживши незаконно дитя, оное сего жъ ноября <,>13<,> на смерть задавила. Которая дѣвка в сотенной Красноколядинской канцеляріи допрошивана, и какой з нея взять допросъ, такъ оній допросъ², яко и ея самую при сем в полковую Прылуцкую канцелярію посилаю<.> Сотникъ красноколядинскій Петръ Маѣимовичъ³.

1743 году, ноября 28<:> д.

Краснии Колядинъ<,>. //

2 1743<:> году, ноября 17<:> д.

Жителка Коренецкой дѣвка Гапка, прозваніемъ Лавриченкова, въ сотенной Красноколядинской канцеляріи была допрашивана, а в допросъ сказала.

Имя ей Гапка, а родилась и жила в селѣ Коренецкой, въ отца своего Феска Лаврика. Блудно приживши дитя с мужикомъ, жителемъ коренецкимъ Трофимомъ Варошенкомъ<,> мимо вѣдомо отца своего и матки бѣжала в село Дептовку и жила тамо в попадѣ Елени двѣ неделѣ. Где и дитя родила, которое в живихъ было еденъ тиждень<,>. И окрещено тамошнимъ священникомъ дептовскимъ. Кумами были Петро Коваль и Оришка, попадѣ⁴, жителѣ тамошній. Якому дитятѣ въ ономъ крещеніи было имя Зѣновія. Прежде крещенія тое дѣтя весьма слабо было. Но когда паламарка, того жъ села<,> жителка, в дворѣ попадиномъ «сказала мнѣ<,>: «От де тобѣ будетъ лихо от атамана за тое, что ти дитину родила», то я, того устрашась, вѣхопивши дитину с печѣ, с попадиного двора бежала⁵, с тѣмъ намѣреніемъ, чтоб по прежнему в Коренецкую, к жениху своему, више писанному Варошенку, возвратится». А потомъ, разсмотрѣясь, на улицѣ // уже, что дитя в ней на рукахъ неживое, положила его в загатѣ, а в чией именно, не знаетъ. И оттолъ взявши она, Гапка, тую дитину, в шпиталь тамошнии принесла и объявила тамошнему священнику. Которое дитя онъ, священникъ, и погребѣ⁶.

2 зв.

К сему допросу вомѣсто Гапки Равриковни⁷, жителки коренецкой, неграмотной, по ей прошенію, козакъ красноколядинскій Захарій Івановъ руку приложилъ<:>⁸.//

3 зв.

Въ полковую Прылуцкую канцелярію репортъ⁹.

¹ Літера п перероблена з а.

² Слова «такъ оній допросъ» дописані над рядком.

³ Почерк і чорнило підпису інші. Два наступні абзаци розташовані внизу аркуша, ліворуч.

⁴ Літера я перероблена з ѣ.

⁵ Частина тексту «с попадиного ... бежала» на місці витертого напису.

⁶ Слово на місці витертого напису.

⁷ Після складу «Ра» витерто іншу літеру.

⁸ Почерк підпису змінений.

⁹ Напис із двох вертикальних рядків тим самим почерком і чорнилом на другій і третій чвертках аркуша, що утворювали верхній бік конверта.

109. Скарга Євдокії Закалюженко про вбивство її чоловіка, козака
с. Рогинців Артема Закалюженка, дорогою з ярмарку в м. Ромнах

29 жовтня 1744 р.

Роменська сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 265. Документ написаний на гербовому папері. Складався учетверо, як лист. На арк. 6 іншим почерком і чорнилом позначено: «Под<:>. 1744 году, октября 29 д. Записавъ, доложитъ» (на полі угорі) та «Полковои Лубенскои канцеллярій старшии канцелляристъ Андрѣи Стефановъ» (по вертикалі на полі ліворуч). Бічні поля відведені прямими вертикальними лініями. Арк. 7 зв. чистий.

Въ сотенную Роменскую канцеллярію покорное доношение.

Сего октября <, >22<, > д., в день понеделка, мужъ мой, козаць рогинский Артемъ Закалюженко, наклавъ табаку, и повезли со мною вмѣстѣ в городъ Ромень для продажи<, >. Куда какъ приехали, то тот кабакъ і испродали <, >. И побравъ от купца денги, пойшовъ онъ от воза зъ своїми знакомъцами могорича пить<, > мене жъ воза стерещи оставилъ<, >. А напившись того могорича, пришов к возу и намѣревалъ в домъ отездить<, >. А потомъ, чтобы охотнѣй било ехать, пойшоль помежку вози своего зятя Матвѣя Винника, кой въ его дворѣ живетъ, искать<, >. Хотя жъ я его, видя мало подпилого и чтобы где не запислся, не допускала и шапку з него здняла<, > только ж онъ и без шапки пойшоль. Какъ же пойшовъ, то уже к возу и не возвратился<, >. Я жъ, долго его близко воза дожидаясь<, > и не дождавшись, мнѣла, что онъ какъ запислся, то где возъ оставивъ, не можетъ потрафит. Ходила его по мѣсту искать, и не найшовши, поехала зъ ¹ города. И близъ караулнѣ индуктарской, на дороге, чи не йтимет или с кимъ йхатыметъ, дождалась до самого смерку<, >. Какъ же не дождалась его<:>, а опасно било ночью ехать в домъ, то завернувшись въ городъ, в дворѣ Никити Сокола переночовала<, >. А на другой того день, в воторникъ, в домъ сама отехала. А прибавши в домъ, извѣстилась от своей матки, жиучой въ Вюнномъ ², что ей, моей матки, козачка вюновская ³ Конониха объявила: «Ненадежно, де, чтобы твой зять Артемъ Закалюженко живъ бувъ, бо з нашего воза, который упросивсь его подвезти к селу Рогинцямъ<, > какъ ми ехали с торгу, нѣякиесь люде три верховиѣ, в погоню з Ромна припавши и спросившись ихъ ⁴: «Члвкъ сей чи родичъ, де, вамъ какои<, >?» — какъ же отказали: «Не родичъ, но только знаемый<, >» зтягли з воза, противъ Процовского провалля, на Нѣжинской дороге ⁵, и невѣдомо за что начали немилостиво быть». И сколько ймъ видно було, все били<, >. //

А потомъ з сотенной Роменской канцеллярій извѣстие чрез нарочно присилного козака получила, что онъ, мужъ мой, убитъ. И поехавши в городъ, уже в среду, тѣло умершого, лежащее в сотенномъ секвестрѣ, к

¹ Літера з правлена писарем.

² Літера В виправлена з ю.

³ Перша літера в виправлена з и.

⁴ Помилково замість «насъ».

⁵ Слова «на Нѣжинской дороге» дописані над рядком.

погребенію в село взяла<,>. Извѣстилася тамъ от сторожа туремного Андрѣя Колодѣя, что оного моего мужа к секвестру, еще живого, в понеделокъ против восторка, вночѣ, старостою бунчукового товарища пна Марка Марковича, прозиваемимъ Ротомъ, привезено ¹, какъ о томъ и его допущение, в сотенную Роменскую канцелярію поданное, явствуєтъ<,>. Кимъ же именно онъ прибитъ ², и где, онъ, Ротъ, его взявъ, и кая причина его бою, о томъ не извѣстно<,>.

Того ради, в сотенную Роменскую канцелярію донося, нижайше прошу о такомъ моего мужа убійствѣ подлежащее слѣдствие <(:>к доводу, ким би именно оной убить и какая причина его смерти<(:>)> произвести и из дѣла, что явится, учинить, по указамъ и правамъ, подлежащую з обидчика сати-свакцію<,>.

О семь донося, просить козачка рогинская Евдокия Закалюженкова, а вомѣсто ей, неграмотной, по ей прошению, сотенной канцеляріи писецъ Василь Павлов руку приложилъ ³.

Подано сие доношеніе, которого по вислушаній в сотенной Роменской канцеляріи опредѣлено: сискавъ козака // вюновского Конона Назоренка, допросит<,> а о висилке старости бунчукового товарища гпна Марка Марковича Рота ⁴ в сотенную Роменскую канцелярію к допросу] ⁵ писать в двор его, гпна Марковича, извѣстіе.

Атаманъ роменский Іванъ Несторовичъ ⁶.

Присутствующій правленію Михаило Петровъ.

*110. Опис рухомого й нерухомого майна значкового товарища
Семена Бардака у його дворі під с. Євлашами*

19 грудня 1744 р.

*Роменська сотенна канцелярія
Лубенського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 99, оп. 2, од. зб. 22. Бічні поля відведені прямими вертикальними лініями. Арк. 55 зв. чистий. Кожна назва реєстру починається з нового рядка.

54

<,>1744<,> декабра <,>19<,>.

Опись імуществъ значкового товарища Семена Бардака, кой явились при пожилomъ его дворѣ, имѣючому под селомъ Евлашами. А іменно:

Дворѣ, в дворѣ хатѣ три. В хатѣ жилой самого его, Бардака, явилось імуществъ<,>: пѣстолетовъ паръ двѣ старихъ, спорченнихъ, а една пара доб-

¹ Літера з виправлена з д.

² Слово виправлене з «убить».

³ Абзац утворює колонку праворуч аркуша. Почерк і чорнило наступного тексту інші.

⁴ Слово уміщене в інтервалі між сусідніми словами.

⁵ Літера у відрізана разом з краєм аркуша.

⁶ Почерк цього і наступного підписів різних.

рихъ, з мосяжною оправкою доброю, з ойстрамы. Казанокъ побѣлюваний <, >1<,>. Лопатень <, >1<,>. Топоръ теселский <, >1<,>. Теслица <, >1<,>. Ланцюжковъ два *от* шленского воза, зъ загвоздкою¹ дишлевымъ однимъ. Желѣзко кравецкое <, >1<,>. Свердловъ два среднихъ, а третий шленский малый. Долоть <, >4<,>. Молотокъ <, >1<,> малый. Коса старая <, >1<,>. Труби мѣдной зламаною шматокъ малый 1. Жупанокъ мужеский сукъна темнозеленого старий 1. Подковъ пять конскихъ², между которыми пара 1 турецкая. Кылимень старий одинъ. Снасть³ пѣстолетна добрая 1. Бритовникъ, въ которомъ бритва <, >1<,> оселка <, >1<,> и ножички одны. Конопель прадива круговъ болшихъ пять. Шкурка телячая нечинена <, >1<,>. Подушокъ чтири без наволочокъ. Улей, который вошинъ мало не повенъ. Скрыня⁴ <, >1<,> болшая, в которой имущества: кунтушь⁵ сукъна тонкого женский, мало притертий, маковий; сподница каламайки штучковой, з шнуровкою материялною штоповою, з золотимъ пузоментомъ; наволочокъ подушанихъ три, шытие заповочу<, > мужескихъ рубашокъ три; порткы одны; // женскихъ рубашокъ чтири, с которыхъ взяла себѣ его жена, Бардакова, рубашокъ двѣ для ношения<, > загона одна, шыта заповочу⁶; пологъ дитячий <, >1<,> старий; серпанковъ новихъ нерѣзанныхъ сировихъ чтиры<, > а одинъ серпанокъ ношений; пологъ болший <, >1<,> старий; полотно могилевского сажней три; каптурокъ пар двѣ *от* пѣстолетовъ; покъровецъ *от* сѣдла сукъна свѣтлозеленого <:>1<:>; ладунка лосиная без оправки <:>1<:>; пряжъ конопляной клубковъ чтирь; с под лѣберий с передовъ гарусъ⁷; полуставъ одинъ<:>; рондъ медной позлоцании, которого штучокъ сорокъ восем, без ременю<, >.

В ліоу явылось: труба одна медная переломленная, желѣзо плуговое <, >1<,> копаница <, >1<,> безмѣнъ 1 деревяний, свердловъ два, одинъ великий, а други малый, вовни мѣховъ два, суконной пражъ клубокъ 1, салъ 4, гусей патранихъ 4, масла горщичокъ малый, вошинъ полулѣйка; барилецъ <, >2<,> носатчанихъ без горѣлки, з горѣлчаними ягодами⁸; кухва, в которой горѣлки палцовъ на три<, >.

Винница, в которой казанъ одинъ вирвань, в ліохъ положенъ; трубъ 6, которыхъ вырвать за морозом не можно; куфа, в которой корховъ два въдки⁹. //

Возъ болший купецкий шліонский з оглоблямы<, > колеса оковани и букѣшовани залѣзомъ. Будка зламана вся, а на ней колесъ три, кѣругомъ желѣзомъ оковани. Дышель с под брички¹⁰ з оссю, желѣзомъ окованъ. Свиной надворнихъ старихъ и малихъ тридцять пять. Индиокъ семь<, >. Гусей

¹ Слово виправлене з «загвоздками».

² Слово дописане над рядком

³ Літера н виправлена з а.

⁴ Частина слова «Ск» правлена іншим чорнилом.

⁵ Літера т правлена писарем.

⁶ Літера а виправлена з п.

⁷ Літера ь виправлена з у.

⁸ Літера а виправлена з іншої.

⁹ Так в рукопису

¹⁰ Слово на місці витертого напису.

живихъ одинадцатеро, коровъ три. Назимковъ два. У имшанику уллевъ ¹
з пчолами <,>17<,>. Лошадь одна рижая лисая<,>.

Више писанную опись сочинили и на оной подписсалис ².

Пушкар сотнѣ Роменской Павелъ Багметъ.

Козакъ городской роменской Романъ Малыръ ³.

Козаки засулские Тимошъ Велигоцкии<,> и Зънецъ Костенко.

А вомѣсто их, неграмотних, по ихъ прошению, и за себе козакъ сотнѣ
Роменской<,> Авраамъ Романовскии подписался<,>.

*111. Слѣдство у справѣ безпашпортного запорізького козака Андрія
Третьяка, арештованого на хуторѣ сотенного хорунжого Олексія
Космини за с. Федірками*

10—11 січня 1745 р.

*Криловська сотенна канцелярія
Миргородського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 56, по. 3, од. зб. 614. Документ склався учетверо, як лист. На полі вгорі арк. 5 позначено іншим почерком і чорнилом, у Миргородській полковій канцелярії: «Под<:>. генвара 15 д. 1745 году. З[аписавъ], доложитъ». Формат аркушів удвічі менший проти інших в рукопису. Арк. 5 зв. і 7 зв. чисті.

5 Високородному гспдину і високопочтенному гспдину полковнику миргородскому Василию Петровичу, егѡ высокородию Капнисту, в полковую Миргородскую канцелярию всепокорнѣйшее доношение.

Текущего генвара <,>10<,> д. каковъ безпашпортний Запорожской Съчи козакъ<,> сотнѣ Криловской, в футорѣ хоружого здешнег[о] Алеѣзя Космини пойманъ<,> кой в сотенной Криловской канцелярий допросом показалъ, что онъ при нападений состоявшим в слободѣ Цибулевой гспдином Гейкином, при речки Ингуль, на гайдамакъ в той же части обрѣтался<,> а именно Андрѣй Третьакъ<,> тот самъ и допросни его рѣчи при сем всенижайшом моем доношении к разсмотрению ⁴ вашего высокородия в полковую Миргородскую канцелярию сего числа отправлены<,>

Сотникъ криловский Григорий Рудъ ⁵, а вмѣсто оного сотника, неграмотного, по его приказу, сотеннии писаръ Евфимъ Дейнека подписанъ ⁶.
Генвара 11 д. 1745 году.
Криловъ. //

6 1745 году, генвара<,>10<,> д.

Пойманный сотнѣ Криловской, за деревнею ⁷ Федорками, в футорѣ сотенного криловского хоружого Алеѣзя Космини, запорожский безпаш-

¹ Слово перероблене з «улей».

² Почерк і чорнило цього та наступних абзаців, за винятком третього, інші.

³ Ім'я та прізвище написані великими літерами, мабуть, іншою рукою.

⁴ Друга літера р виправлена з іншої.

⁵ Далі почерк підпису змінений.

⁶ Два наступні абзаци розташовані на полі ліворуч.

⁷ Над рядком витерта літера в.

портний козакъ Андрѣй Третьакъ в сотенномъ Криловскомъ правлений допрашиванъ, а в допросѣ показалъ. *От* роду ему лѣтъ двадцятъ вѣсьмъ. Родился онъ полку Переясловского, в мѣстечку Золотоношѣ. Воспитанъ отцемъ Якимом Третьакомъ, матерю Тетяною, а прозвания ей не знаетъ. І по умертвѣи ихъ, какъ бы в вѣсьмнадцятъ лѣтъ, зайшолъ онъ, Третьакъ, з тамошнимъ золотоноснимъ козакомъ Климом Рибалченкомъ в Запорожскую Сѣчь, где жилъ минушого 744 году до среднихъ чиселъ. *Отко*ль з кошовимъ войска Запорожского низового Якимомъ Ігнатовичемъ і протчїими козаками і в обездку, для поймки гайдамакъ, ездилъ. Когда же оной ¹ кошовый пошолъ з войскомъ Запорожскимъ в Киевъ ², для встрѣчи ея императорскаго величества ³, то оной Третьакъ, за усталю лошадей, остався при речки ⁴ Інгульцѣ, >. А когда *от*почили его лошади ⁵, то оной ходилъ з сѣчовимъ козакомъ Прокопомъ Дубровою за добычу лисицъ. На которой добычи обрѣтались до Покрова пресвѣтой богородици, а потомъ в Сѣчи и в Гарду билъ. А *от*толъ к речки Саксаганъ, до козаковъ, в зимовникахъ будучихъ, заехалъ минушого Филипова посту на остатной неделѣ, в товарищахъ двоихъ человѣкъ, койхъ іменъ і прозвищъ упомянулъ. Сойшлись з козаками запорожскими, котрыхъ било в одной чатѣ з пятнадцатъ человѣкъ или болѣе <, > при речки Великол[о] Інгула, на урочищи вишше шляху Пѣщаного. И с оними стоя салашами, иние с нихъ совѣтовали в Полскую областъ добуватися <, > а другіе ⁶ в Полской же области где под ярмарокъ итит <, >. Для чего хто имѣлъ за що, овесь покупая в Цибулевѣ, и лошади *от*кармливали. І в томъ случае, на томъ же мѣсці, того жъ Филипова посту, предъ Николаевимъ днемъ, // состоящий въ слободѣ Цибулевой іноземець капитанъ Гейкинъ, приехавъ к нимъ ночу і *от*горнувъ імѣючися в нихъ, запорожцовъ, всѣ лошади, койхъ било до тридцати, побатовавъ. И пришедъ с командою на нихъ, соннихъ ⁷, казалъ всѣмъ будучимъ при немъ драгунамъ і козакамъ закричать и с ружжа палить. Кой егда закричали и випалили <, > то оны, запорожцы, зхватясь сонние <, > і разсуждая, что ляхи на нихъ напали, взявъ, кой за ружжа и списи, противъ ихъ палили, а иний бежатъ бросились <, >. Когда же перестали одни на другихъ палит и кричатъ, то *от* нихъ, запорожцовъ, подкомандные его, капитана, стали с лошадми бежатъ <, >. И они, запорожцы, жалѣя за лошадми, что пѣшіе осталися, тожъ за ними к *от*нятію своихъ лошадей ⁸ бежали ⁹ <, >. А прибежавъ с тѣми лошадми к речки Інгулу и не *тра*фивъ на бродъ <, > какъ остоялся, то оние запорожцы, нагнавши ихъ, какъ спросилися, що за люди, то онъ, капитанъ, самъ вїехалъ с командою, и по тому жъ спросився, кто оны. И когда оны о себѣ объявили, что запорожцы, то онъ, капитанъ, сойшовся с ними. Чрезъ ту нощъ до свѣта в одномъ мѣсту

¹ Перша літера **о** нагадує **е**, нечітка.

² Літера **К** перероблена з **и**.

³ Титул написаний великими літерами.

⁴ Літера **ч** виправлена з **р**.

⁵ Слово на місці витертого напису.

⁶ Літера **г** виправлена з **е**.

⁷ Літера **о** залита чорнилом.

⁸ Літера **й** виправлена з іншої.

⁹ Слово дописане над рядкомъ.

обрѣтались. А какъ гараздъ россѣлось, посискивавши онъ, капитанъ, ро-
нение подкомандными его пѣстоleti і протчіе вещи, оставя их, запорож-
цовъ, з лошади на том же мѣсту, отехалъ в Цибулевъ. Где оние запорож-
ци там же еще обрѣталис, не болѣе какъ до трох день. Отколь на третій
день пошѣли врознь: ініис сказивали, якобы к волоскому господару, а дѣру-
гнє — к полскому Липканскому войску, в Бершад<,. Оной же Третьакъ
з ІОхимом Щербиною, а другого какъ имя и прозванные<,> не знаетъ, поехали
кѣ Ожамцѣ, речки. Отколь онъ, Третьакъ, яко не воясь с ними знается,
отлучась от нихъ і намѣривая посхат в Архангелскую крѣпость, точию
за потераніемъ коня вернулс к речки Бешки, гдѣ вишь объявленого хору-
7 жого сотенного криловского // Космини скотъ обрѣталс<,> і жилъ с буду-
щими тамо его людьми дній с пят<,>. А оттоль для сиску своего коня по-
ехалъ к футору его ж, Космининому, что за деревнею Федорками поселенъ
Куда прибилъ днемъ, пред Рождественскими святи, і жилъ в оном футорѣ
до сего числа<,>. И ¹ з оного футора взятъ сотеннимъ криловскимъ асау-
ломъ Левкомъ Зеленским в сотенную Криловскую канцелярію<,>. На во-
ровствах же і разбоях нигдѣ ни с кимъ не бивалъ і с разбойниками не знался.
І сие в самую сущую правду показалъ і подписалс<,>.

К сему допросу вмѣсто више писанного запорожского козака Андрѣя
Третьака, неграмотного, по его прошенію, житель криловскій Федоръ
Рубль руку приложилъ.

Вышь объявленою запорожского козака Андрѣя Третьака допраши-
валъ в присутствіи сотника криловского Рудя сотеннии писар Евѣимъ
Дейнека ².

*112. Реєстр посагу Параскевії Назарівни, наданого їй вітчимом
Іваном Касяновським при виході заміж за Мойсія Андрусенка*

*28 травня 1746 р.
Лохвицька сотенна канцелярія
Лубенського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 246. Текст на арк.
101 зв.— 103 зв. поділений вертикальними лініями на 4 графи. Для зручності матеріал 1-ї
графи («Число вещей») подається після 2-ї (реєстрові назви). Заголовки кожної графи за-
значаються на початку аркушів у круглих дужках після відповідних цифр. Бічні поля арк.
104—104 зв. відведені прямими вертикальними лініями.

101 зв.

1746 года, мая 28 д.

По учиненномъ полюбовномъ между нами, нижеи именованными, кон-
трактъ я, Іоанъ Касяновскіи<,> товаришъ сотнѣ Лохвицкой, даю наречен-
ному затѣмъ моему Мойсею Андрусенку при виданію дочери моеи Параске-
вий во стое супружество в приданомъ<,> что нижеи сего явствуеть<,>.

Скринь маліюванних зеленых, з оковкою доброю, 2 (Число вещей),
8 (Рубль), — (Копейки). Коць харковскои работи розноцвѣтнии 1, 1, 60.

¹ Слово перероблене з сполучника «А».

² Напис зміненим почерком на полях унизу арк. 6—7.

Ковер шлѣонскій добрый разноцвѣтний 1, 6,— . Килимъ шлонскій 1, 1, 20. Килимъ добрый малороссийской работы 1, 1, 8. Колдра нова вибойки финской, подбита мосолбесомъ краснимъ, 1, 6,—. Подушокъ великихъ з илляниими наволочками новими, заполючу шитие красною лиштви, 5, 6,—. Малихъ подушокъ, наволочки заполючу красною шитие, новие жъ, 2, 1,— . Простира полотна московского, заполючу красною шитая, 1, 2, 50. Наволочокъ полотна московского, лиштви полотна швабского, шитие шолкомъ зеленимъ и сребромъ, 5, 10,—. Наволочки вибойки финской, малихъ, 2,— , 60. Простира вибойки финской болшая 1, 2,—. Запона болшая вибойки финской 1, 4,—. Запона сѣткова 1, 1, 50. Слѣвой полотна плоскунного 2, 1, 50. 102 Серпанковъ добрыхъ новихъ 7, 6,—. // Локоть полотна тонкого 15 (Число вещей), — (Рубль), 70 (Копейки). Сорочокъ рубковыхъ женскихъ 8, 16,—. Сорочокъ полотна московского 9, 9,—. Мужеска сорочка рубкова з убраниемъ, московског[о] полотна, 1, 2,—. Пари сорочокъ мужескихъ московского полотна 2, 2,—. Скатерти илянихъ, тканыхъ орлами и квѣтами заполючу красною, 3, 6,—. Скатерть полотна иляного, тканя заполючу красною, квѣти, 1, 1,—. Ручниковъ полотна московского, заполючу шитие, 2, 1, 20. Фустокъ шолковыхъ краснихъ 6, 1, 20. Кунтишь блакитний полуштофовий<,> и на ономъ уси сѣтки золотой<,> а обложенъ сѣткою равно з лиштвами золотою жъ<,> и на карвашихъ сѣтка жъ, 1, 8,— . Юпка дуклѣ венецкой двослична жолтогоронца<,> уси на ней сребрани, золотне, 1, 7,—. Кунтишь алого сукна тонкого, з лиштвами азамитними зеленими<,> а пузументъ вкругъ золотий<,> а на усахъ пузументъ широкии золотии, 1, 15,—. Кунтушь сукна французского оливкового, вкругъ шнурокъ золотий, а на усахъ пузументъ золотий же, под песками, 1, 19,—. Кунтушь сеетовий блакитний, подшити вкругъ шнурокъ золотий и уси пузументу золотого широкого, 1, 18,—. // Сподница дуклѣ венецкой жолтой, подбита крашениною рудою, обложена вкругъ пузументомъ сѣбнимъ широкимъ, 1 (Число вещей), 9 (Рубль), — (Копейки). Сподница дуклѣ венецкой зеленой, подбита крашениною розною всподу, а обложена лентою суто сѣбною вкругъ, 1, 6,—. Сподница камлоту анделского клинчаства 1, 3,—. Сподница полуштафова пасѣста, подшита полуштаметомъ зеленимъ, 1, 5,—. Шнуровка оксамиту алого, подбита крашениною пасѣсто пестрою<,> а обложена пузументомъ широкимъ вкругъ сѣбнимъ и посерединѣ в два ради сѣбнимъ же, мало узшимъ, 1, 4, 50. Шнуровка штофу красного разноцвѣтного, подбита крашениною синію, а обложена вкругъ карункою сребрано золотою, 1, 2, 50. Шнуровка штофу алого разноцвѣтного, подбита крашениною рудою<,> а обложена пузументомъ сѣбнимъ широкимъ карунчастимъ, 1, 2, 50. Шнуровка дуклѣ венецкой зеленой, подбита крашениною блакитною, а обложена карункою сребрано золотою, 1, 1, 50. Запаска штофу разноцвѣтного вишневого 1, 4,—. Запаска полутабиноква красна 1, 2,—. Запаска полутабиноква 103 зелена 1, 2,—. // Запаска канавиту персидского 1 (Число вещей), 2 (Рубль), — (Копейки). Очипокъ дуклѣ венецкой зеленой 1,—, 40. Очипокъ едамашки гданской алой, з чолцемъ¹ азамитнимъ зеленимъ, а обложенъ карункою сѣбно золотою, 1, 1, 30. Звязка чорна, гаптована злотомъ, на лентѣ, 1, 2,

¹ Літера ц виправлена з ч.

40. Шапка азамитна зелена, з баранкомъ чорнимъ болгарскимъ, 1, 1,50. Шапка озамиту красного з околицею озамитною чорною 1, 2, 20. Вершокъ аксамиту зеленого на шапку 1, —, 80. Вершокъ гранатуру жолтого 1, —, 30. Чипецъ аксамиту зеленого, гаптовании сребромъ квѣт и посерединѣ орелъ, 1, 5, —. Лѣхтаровъ цѣнованихъ 2, —, 60. Жемчугу уриянского рослого, середняго и малаго золотниковъ 10, 34, —. Образовъ, на доскахъ маліюваних, спасителя и матери бжїя, 2, 1, —. Персціонекъ щирозлотнии с каменцемъ блакитнимъ рубѣновимъ, в немъ ваги червонецъ и двѣ краплѣ, 1, 3, —. Ложокъ сребранихъ, в нихъ ваги три четвертки без ползолотника, 5, 12, 50. Чарокъ сребранихъ пять осмоуголнихъ, а пять круглихъ, в нихъ ваги лотовъ 20 и поллота, 10, —, —. // Кубковъ медовихъ сребраних, в нихъ ваги 28 лотовъ, 5 (Число вещей), 11 (Рублѣ), 20 (Копейки). Кубки сребранихъ пивнихъ квѣтчастих, в нихъ ваги 14 лотовъ, и ползолотника, 2, 7, —. Пуздерко московской работи о шести фляшкахъ хрусталнихъ 1, 1, 50. Полумисокъ 1 болшии глубокии, а другии меншии, мѣлкий, цѣнованнии, а 5 глубокихъ борщевих, цѣнованихъ же, поднось цѣнований 1, талѣрокъ цѣнованихъ 14, приставокъ 2 болшихъ, а 1 маленка, во всѣхъ тихъ полумискахъ, тарѣлкахъ, приставкахъ, и подносу одному ваги пудъ и 2 фунты, —, 12, 60. Пановка мѣдная без ножекъ, з ручкою желѣзною, в ней ваги два фунти, 1, —, 60. Пар ножевъ столовихъ 10, 1, —. Ложокъ макариевскихъ московскихъ 20, —, 20. Кубковъ хрусталнихъ медовихъ 6, —, 60. Коляска на дронгахъ 1, 10, —. Конь гнѣдїи, прозиваемїи Круча, 1, 12, —. Комора на мѣстѣ з лїодовнею, в горѣлчанихъ радахъ, 1, 50, —. Итого —, 386, 30.

К сему вишь писаному наданю, реестровне положенному, я, Иванъ Касяновскїи, саморучно подписуюсь<,>.

К сему вишь писаному наданю, реестровне положенному родителемъ нашимъ Ивановъ Касяновскимъ, ми доволни зостаємъ и болшь отнюдь // ничего такъ з грунтовъ дѣдизних, и отчизних, и материзних, з денегъ, яко і з движимого и недвижимого имущества требовать в отца нашего Иоана Касяновского и дѣтей его вовся не будемъ, такожь и в сродственнихъ нашихъ. А еже би могла духовная, матерією нашею Аноєю Матвїевною составлена, найтис, то ми симъ наданямъ по реестру доволствуємъ, то по онои ¹ духовнои требоват ув отца нашего Иоана Касяновского, дѣтей его и кровныхъ нашихъ не должны, и оная ² духовная без всякаго суда и иску нами свасуется ³.

На томъ саморучно подписался, для лутшого вироятия и певности, Мойсеи Андрусенко саморучно подписался<,>.

Параскевія Назарїевна, яко неумѣющая писат, подписую крестомъ святымъ ⁴. А вмѣсто имени моего впросиламъ подписатся я, Параскевія Назарїевна, честного отца Иоанна Григорїева Лѣсницкаго, вѣкарня богоявленского лохвицкаго церкви ⁵.

¹ Перша літера о правлена писарем.

² Літера н виправлена з а.

³ Описка Треба «скасується».

⁴ Далі в рукопису стоїть хрестик.

⁵ Тобто «церкви богоявленской лохвицкаго».

По прошенію вишь писаной Параскевій Назарієвни<,> яко неумѣтноу писать<,> я, іереи Іоанъ Григорієвъ Лѣсницьки, вѣкарий церкви Богоявленія гднія лохвицкой, саморучно подписался<,>.

К сему реестровному контракту, при томъ будучи, по ихъ прошенію, для крѣпости и лутшаго вѣроятія, я, іерей Андрей Базилевичъ, церкви Николскоу лохвицкой, руку приложилъ<,>. //

К сему реестровному контракту, при томъ будучи, по ихъ прошенію, для крѣпости и лутчаго вѣроятія, я, іерей Іоанъ Бѣлкевичъ, церкви Николскоу лохвицкой, руку приложилъ<,>.

У сего примиренія присутственнымъ билъ и, по прошенію обоихъ сторонъ, подписался сотникъ Іванъ Манко.

*113. Скарга отамана с. Єремїївки Якова Баркаса про утиски й кривди
козакам від прилуцького полковника Галагана*

5 листопада 1746 р.

Чигриндібровська сотенна канцелярія

Лубенського полку

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 51137. На полі вгорі арк. 389 позначено іншим почерком і чорнилом, в Чигриндібровській сотенній канцелярії: «Под.<,>6<,>д. ноябра 1746 году. Записав, доложит<,>».

Въ сотенную Чигриндубровскую канцелярию покорнѣйшее доношение.

Хоча й и представлялъ я въ сотенную Чигриндубровскую канцелярию о починений гспдномъ полковникомъ прилуцкимъ Галаганомъ еремеѣвскимъ козакамъ обидях, что ¹ зѣ хать вигонить, и из дворовъ лози позабирал, и всякими грабежами грабил<,> и о прочемъ, а нинѣ уже и болшіе обиди и разорений починил<,>, яко то: стадомъ своимъ **наший** ² козацкий сѣна, стоящие в плавлях, пасетъ и бетъ, и много сеновъ попасѣли и порозбивали ³, такожъ грабежами и подвертаниемъ въ поданство себѣ. А что и в кого какие грабежи постали, именѣно: в Леска Тесленка коня<,> въ Степана Якименка пару воловъ с возомъ<,> и всею упражжу<,> въ Кирика Кулешенка коня и[з] всею упражжу, в Павла Кулеша коня, в Омелка Оедченка кожухъ<,>, в Василя Клименка каванъ, в Маѣзма Хурсенка жупанъ<,>, в Грицка Кушнера кожух новиц<,> в Івана Гармаша сокиру<,>. Андрѣя Прудкого<,>, Івана, Грицка и Михайла Петренковъ и Семена Канѣвѣця себѣ в подданство подвернулъ, и подписалис. А оной Петренки на Каневскѣмъ фарпостѣ и нинѣ состоят в службѣ. Андрѣя Кажана ночью порою, наехавши конми ⁴, бояре<,> разорили и его жену до полусмерти келепомъ

¹ Літера ч виправлена з іншої.

² Літера й на місці витертих мѣ.

³ Літера з перероблена з о.

⁴ Це і наступні слова підкреслені олівцем.

прибили. *От* якого бою ненадежно, щобъ и в живих¹ била. За что он, Андрѣй Кажанъ, ходил до одного полковника Галагана жаловатся, то он, полковникъ, велѣлъ его цѣпомъ взять за шию, и по всему двору водит, и барбарами, водячи, бит<;>, // и за бороду рват. И мало не задавили цепомъ, и прибили барбарами мало не до полусмерти, и погнали лѣси плесѣть. *От* якого разорения и бою и стерпѣть не можетъ.

Того ради, сотеной Чигриндубровской канцелярій покорнѣйше донося, прошу о семъ нашемъ разорений и обидѣ, где надлежить, представить.

Ω семъ доінося, просит атаманъ еремѣевский Яковъ Баргасъ.

1746 года, ноября 5 д.²

114. *Опис рухомого й нерухомого майна чернігівського козака
Андрія Коломійця, небіжчика*

18—26 березня 1747 р.

Канцелярія Чернігівської полкової сотні
Чернігівського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 1194. Документ складався учетверо, як лист. Арк. 4 обрізаний при реставруванні так, що залишилась тільки частина з опублікованим текстом. На полі унизу цього аркуша — резолюція іншою рукою і чорнилом: «Сообщит к доношенію. С. Посудевск.» (тобто «Сотникъ Посудевскій», як видно з інших документів — пор. арк. 11 зв. рукописної книги). Арк. 5—7 зв. обведені рамками з горизонтальних та вертикальних ліній, ліворуч кожного з них — окрема графа для порядкових номерів. Арк. 4 зв. чистий.

4 Въ сотенное полковое Чернѣговское правѣление репортъ.

Какова по опредѣленію одного сотенного полкового Чернѣговского правленія умершимъ³ козака сотнѣ полковой Чернѣговской Андрія Коломійца пожиткамъ, движимимъ и недвижимимъ, и денгамъ опись нами учинена, оная при семъ репортѣ сообщается⁴.

К сему репорту атаманъ сотнѣ полковой Чернѣговской Семенъ Норка подп[и]сался⁵.

К сему репорту сотенной полковой Чернѣговской канцелярій канцеляристъ Иванъ Петровскій подписался.

1747 года, марта <, > 26 <, > дня⁶. //

5 1747 года, марта 18 дня.

По опредѣленію сотенного полкового Чернѣговского правленія, умершого козака сотнѣ полковой Чернѣговской Андрѣя Коломійца движи-

¹ Текст до кінця аркуша (у рукопису три останні рядки) помічений на полі ліворуч по вертикалі олівцем.

² Дата розташована на полі унизу ліворуч.

³ Помилково замість «умершого».

⁴ Частина слова «ається» на місці витертого напису.

⁵ Почерк цього і наступного підписів різний.

⁶ Дата розташована ліворуч аркуша, проти останнього підпису.

мие и недвижиміе пожитки и денги нами, ниже подписавшимись, описывани<,> а по описъ нашей явилось ниже показанное<,>¹.

Номер 1. Двор жилищій болшій зъ садомъ, огорожень ділованемъ, а въ немъ строение, а именно<,> свѣтлица зъ комнатою, зъ кругляка смолового дѣланіе<,>. А в оной свѣтлиці иконъ десятъ моляванихъ, пять на полотнѣ<,> а пять на деревѣ<,> стол болшій, на ономъ килимъ суконній блакитній<,> груба зъ кахалъ зеленыхъ<,> шабелъ двѣ<,> една под оправкою мосенжною<,> а другая под зелѣзною<,> килимовъ два на стѣнѣ обитыхъ старыхъ, еденъ чирвоный<,> а другій пестрій<,> лядовница простая<,>. В комнатѣ: шкатулка маленькая деревяная<,> а въ ней денегъ сискано пятнадцать рублей и пятьдесятъ копиекъ<,> да облѣковъ чтири<,>: первій жителя янувского Андрія Синици на двѣ носатки горилки<,> а цена оной носатцѣ по восьми золотихъ<,> другій жителя котувского Демяна Лукашенка на полносатки горилки, а цена оной чтири золотіе<,> третій жителя псковского Демяна Шулки на полносатки, цена чтири золотіе<,> четвертій жителя псковского ж Евфима Евтушенка на носатку горилки, цена восьми золотихъ<,>; казанъ неболшій мѣдній, з дужкою желѣзною, весомъ в шесть фунтовъ; другой казанъ жовтій мосенжній, з дужкою зелѣзною, весомъ в три фунти без чвертки<,>; корецъ мѣдній квартовій з ручкою зелѣзною<,>; фляшка<,> кварта<,> и кубокъ<,> цинование; лихтар мѣдній<,>; мазчиръ з тлучкомъ малій зелѣзній<,>; безмѣнь двоядній зелѣзній<,>. //

5 зв.

Номер 2. Сѣнци съ кругляка смолового с прибокомъ<,> въ коемъ прибоку сал три<,> апанча бѣлая примазаная<,> сѣдло со всѣми подлежащими припасами<,> муштукъ<,>.

3. Пекарня, з дерева колотого дѣлана, з пѣчю бѣлою кахлевою<,> стулъ<,> неболшій и услунъ<,> сковорода зелѣзная<,> ночви едни и сито едено<,> дѣжки двѣ пѣкальные, одна болшая<,> а другая меньшая<,> мѣрочокъ двѣ<,> каменей зелѣзныхъ три золѣнныхъ, кочерга зелѣзная на деревѣ<,> и подмѣнь зелѣзній<,> гречки три чвертки<,> да засланка зелѣзная<,>.

4. Комора з прикоморкомъ, з тѣсю дѣлана, а въ ней сал десять, сѣкринъ пять<,> а в онихъ скриняхъ. В первой, болшой, скринѣ<,>: росписка, данная оному Коломійцу бунчуковимъ товаришемъ Василиемъ Кутиевичомъ в приѣми пятисотъ рублей денегъ, присланныхъ на покупку лошадей<,>. Письмо, данное отъ Лазара Сѣкварка оному ж Коломійцу, заставное на сѣножатъ, лежащую в урочищи Уграхъ, за десятъ копѣ<,> да сверхъ того взялъ шестьдесятъ копиекъ<,>. Росписка жителки чернѣговской Маріи Бѣлявской на десять рублей, за которіе денги дала ниву, лежащую за провалемъ<,> такожъ взяла вола за пять копѣ<,>. На другой сторонѣ написана росписка ж жителя деревнѣ Подгорного Сѣрика на десять рублей, за которіе денги дал в заставу сѣножатъ, лежащую под деревнею Подгорнимъ, на двадцать воз сѣна<,>. Росписка ж жителя вибелского Артема Шулженка на чтири рублѣ, за которіе денги в заставу дал сѣножатъ, лежащую под Угромъ, помѣжною з Повлючкову ниву<,> да сверхъ того взялъ девяносто копиекъ<,>. Росписка ж, данная отъ Семѣна Бѣлявского оному ж Коломійцу на пятнадцать

¹ Абзац підкреслений горизонтальною лінією.

рублей, за которые денги кунтушь кармазиновій, кафтанъ зеленій штафови, поясъ чирвоный зъ золотими квитками на концахъ дал<,>. Квитанция, данная от Перского полку секундъ маіора ¹ // маіора Василя Губина, в приемы волов на сто тридцат паръ<,> и на вози сто тридцать, да на погонщики шестдесят одинъ человекъ<,> оному Коломійцу<,>. Купшая ², данная от войта Титовича на дворъ, лежацій на Пятницкомъ полѣ, за городомъ<,> а купленъ оной дворъ за городомъ ценою за пять рублей<,>. Облѣкъ Ивана Шулженка, вибелского, на чтири рублѣ, за которые денги дал в заставу сѣножать, под Виблями лежачую, помѣжную з братсмъ его Павломъ Шулженкомъ<,>. Росписка жителя Володковой Дѣвици Якова Рибаченка, на два рублѣ данная<,>. Росписка ж кротинского жителя Василя Тарасича на лошадей, взятую в оного ж Коломійца, ценою за восьмъ рублей<,>. Росписка ж жителя любецкого Лаврина Ледника на два рублѣ и тридцат копиекъ<,>. Реестръ Остапа Котляра, кто именно виноват денги<,> в которомъ реестрѣ всѣхъ денегъ написано тридцат два рублѣ<,>. В другой скринѣ: чарокъ сребних з ручками чтири, невеликих двѣ бляшки сребние, на которых начертано икони — на одной матер божія<,> а на другой Николай святой. Купшая, данная от отца Симеона Савича на двор више писаній<,> которой купленъ ценою за сѣмьсотъ золотих, з старою купшою, данною оному отцу Савичу от Ефросиніи Калениковой Мокриевичовой<,>. Купшая ж, данная от пани Матрони Молявковни оному ж Коломійцу на пляць, лежацій между пляцами полковника Товстого и священника Малцевича, которой купленъ за десят рублей<,>. Кунтушь лудановій жовтогоронцій, подбитій бѣлками, бузаментомъ ³ // бузаментомъ на полах и усах<,> сребнимъ обложеній. Сподница дуклевая з шнуровкою штафовой, обложенная кругомъ бузоментомъ сребнимъ<,>. Половина мѣла заечого хриптового<,>. В третьей скринѣ, небольшой, в которой сискалос<,>: облѣкъ жителя любецкого Матвѣя Данилова на взятую в оного Коломійца рибу, пятсотъ ⁴ сомовъ<,> а сотня каждая по полосма рубля<,>. В четвертой скринѣ: облѣкъ Опанаса Чернобаева, жителя чернѣговского, на пятнадцат рублей<,> по которому облѣку оной уплатилъ толко девят рублей и двадцат копиекъ<,>. Росписка Дениса Ханакевича на должние шесть рублей, денги<,>. Облѣкъ Евсѣя Сѣкварка на два рублѣ<,>. Облѣкъ же жителя чернѣговского Стефана Гриба на сто рублей, денги<,>. Поднос цинованій небольшой<,>. Реестръ, сколько хто имянно виноват оному Коломійцу за горилку и за прочее денегъ<,> коего, по счислению всего, явилось числомъ всѣхъ денегъ ⁵ пятьдесятъ сѣмъ рублей и пятьдесят пять копиекъ<,>. А в пятой скринѣ, небольшой, нѣчого не сискалос<,>. В той же комори сискалос еще: казань старій небольшой медній<,> пара пистолетовъ тулских<,> оружина большая<,> безмѣнъ зельзний<,> шалѣ жестяніе, ковдра вибойчаная<,> свердловъ пят<,> двѣ долотѣ<,> стругъ железній, копаницѣ двѣ<,> путь зельзних три<,> коса една,

¹ На початку першої графі ліворуч наступного арк. 6 позначено: «Номеръ».

² Так в рукопису. Далі форма повторюється послідовно.

³ На початку першої графі ліворуч наступного арк. 6 зв. позначено: «Номер».

⁴ Частина слова «тѣ» виправлена з «мов».

⁵ Друга літера е правлена писарем.

кунѣтушъ сукна перцевого приношений, подшитій хутромъ сѣримъ, одного Коломійца, другой кунтушъ легкій сталевій, его *ж*, жупанъ блакитного сукна<,> шапка лисяя старая, хутро блакитное, подбитое баранками бѣлими<,>. //

7 Номер 5. Спорние вещи, якобы жени одного Коломійца, сисканіе в вишше писаннихъ сѣкриняхъ, а имянно: кунтушъ тонкій маковій, шнуркомъ золотимъ обложеній, подшитій сѣбирками<,> чтири полумиски и талѣрка цинование<,>.

6. Погребъ рубленій дубовій<,> а в ономъ сискалос: казанъ мѣдній винокурній<,> горилки простой полугарной куховъ восьмъ повнихъ<,> двѣ миски медные невеликіе.

7. Амбаръ рубленій смоловій з засѣками двома<,> а в немъ сискалос: путо зельзное<,> чтири хомути з ремѣни¹и кришками, з которыхъ два добрихъ, а два худшихъ<,> свердлов два болшихъ<,> кадка винничная<,> уздечокъ двѣ<,> кожиць двѣ<,> геверь добрій зельзній.

8. Стайня рубленая, в ней лошадей двое<,> да кобилницъ двѣ, которіе обѣ з лошатами.

9. Комора подля оной стайнѣ, смоловая *ж*, з кругляка рубленая, з перегородкомъ.

10. Шопа большая рубленая, с кругляка<,> в которой коляска добрая ремѣнная, будкою здѣланная<,> кадка новая винничная<,> гречки три чвертки в полубочку<,> сѣна возов дванадцат<,>.

11. Хлѣвъ, драню покритій, а в немъ коров чтири, з конхъ двѣ з телятами сеголѣтними<,> воловъ два, телят торочнихъ трое, свинней надворнихъ трое. //

7 зв. Номеръ 12. Винокурня рубленая, з кругляка смоловог¹о дѣланная, в которой казановъ ¹ два мѣднихъ винокурнихъ и трубъ шесть, борошна кадокъ на восьмъ, солоду на двѣ кадки<,> да в затори една кадка<,> заслонокъ зельзнихъ двѣ, кадокъ двѣ, колодяз дубовій болшій, сажъ, з кругляка смолового дѣланъ, болшій, а в ономъ свинней годованихъ сажовихъ тринадцат<,>.

13. Дровъ возовъ, смоловихъ и березовихъ, тридцат<,> глобастихъ возовъ добрихъ два, тарадайка, обшита шкуркою<,> саней простихъ двое да глобастихъ трое.

14. На ономъ дворѣ ² хата рубленая, з кругляка смолового, з приборомъ смоловимъ же.

15. Подворокъ огороженій, половина тертицами, а половина драню, а в немъ хата, с плаша смоловог¹о дѣланная, сѣнци и комора з тертиць, стулъ невеликій<,> пѣчь простая<,> солодовня з сушеною смоловая<,> корито дубовое болшое<,> солоду житного чтиринадцат чвертокъ.

16. Дворикъ маленкій, под валомъ лежачій, в коемъ изба очень старая з кузнею.

17. Дворъ, лежачій на Пятницкомъ полѣ, з огородомъ, в немъ хатъ двѣ, одна смоловая, с плаша колотого дѣланная<,> другая старая очень<,>

¹ Літера о виправлена з ѣ.

² Папір на місці цього і наступного слів пошкоджений.

сѣнци, з тертиць дѣлани, комор три, една з тертиць<, > другая з кругляка<, > третья зѣ дощокъ смолових, старая.

К сей описѣ атаманъ полковой чернѣговскій Семень Норка подѣписалѣса.

К сей описѣ сотенной полковой Чернѣговской канцелярій канцеляристъ Иванъ Петровскій подписался ¹.

115. Опис майна, відбитого у «злодіїв і розбійників» на Дніпрі

21 травня 1748 р.

Кременчуцька сотенна канцелярія
Миргородського полку

Подается за рукописом ЦНБ АН УРСР, I, 51364. Дата встановлюється на підставі інших документів рукописної книги (пор. арк. 364—365 зв. та ін.). Текст складався учетверо, як лист. Формат аркушів удвічі менший проти інших в рукопису. Кожна назва з реєстрі починається з нового рядка, між назвами і відповідними цифрами праворуч аркуша — прочерки.

367

Описъ от воровъ и разбойниковъ, пливучихъ рекою Днепромъ, отбитыхъ пожитковъ остальных ²<, > а какіе іменно і сколько чего находится, ниже сего показано³<.>

Кунтишь красной бѣлого сукна, бѣлками подбитой, смушками синими обложеной — 1. Шуба сукна зеленого, лисицями подбита — 1. Футеръ лисячихъ споротихъ, зайчье и спинное — 2. Шлафаръ таби зеленой, споротой, обложенъ сѣмкою ⁴ банталъровою — 1. Шлафаръ полутабинковой зеленой старой — 1. Сподница безъ шнуровки гранатурова поношенная зелена — 1. Балахонія малая гранатурова жолтая, обложена бархатомъ чернимъ — 1. Сподница безъ шнуровки таби бѣлой квѣтчастой ношеная — 1. Ковдра червона вибойчана, подбита полотномъ — 1. Черевикъ малеванихъ паръ — 2. Ковдра старая вибойчана жолтая, подбита полотномъ — 1. Юпка красная штаметова квѣтчаста — 1. // Полукабанъ кумачной красной старой — 1. Потебенекъ новихъ паръ — 2. Кабановъ жидовскихъ китайки гранатовой, новой і старой — 2. Кабанъ жидовскій старой китайки темнозеленой — 1. Душогрѣйка вибойчата веткая ⁵ смужчастая — 1. Шубка ветха, подбита зайцями, бугасова глинястая — 1. Балахонецъ малой ветхой бѣлокосу травястого — 1. Сподница жидовская безъ шнуровки гранатовой китайки новая, обложена лентами — 1. Личаку жолтого аршинъ — 1 $\frac{3}{4}$. Сподница споротая штамету зелено[го], безъ шнуровки — 1. Запонъ гаруснихъ зеленыхъ — 2. Штамету з распореной сподницѣ полот-

¹ Обидва підписи розташовуються на полях унизу арк. 5—7 зв. Їх почерк і чорнило інші.

² Слово уміщене в проміжку між сусідніми словами, причому його частина «них» дописана над рядком.

³ Абзац підкреслений прямою лінією.

⁴ Літера т виправлена з іншої.

⁵ Тобто «ветхая».

нищъ — 4. Очѣлковъ бархатнихъ чернихъ — 2. Бархатнихъ чернихъ завязковъ старихъ — 3. Нагрудникъ бархатной зеленой с пузументомъ золотимъ — 1. 368 Ложокъ мѣднихъ — 7. Бусу зернятъ — 25. // Лѣхтаръ медной малой — 1. Столовихъ: ножъ 1, а вѣделокъ 4—5. Пушекъ жестяныхъ — 2. Рубахъ полотна тонкого і толстого — 15. Запонокъ бѣлыхъ тонкихъ — 4. Болохонецъ бѣлый полотняной малой — 1. Серветъ — 13. Фустокъ шитихъ заполочныхъ — 13. Полотенця на платокъ швабского — 1. Скатертей — 9. Простиней — 12. Лиштва заполочная — 1. Ручниковъ — 7. Сѣдель — 2. Хамутовъ добрихъ ремѣнихъ — 2. Полотна швабского аршинъ — 14 $\frac{2}{4}$. Серветног[о] полотна аршинъ — 7. Наволочокъ разнихъ — 10. Полотна простого 368 зв. аршинъ — 18 $\frac{2}{4}$. // Коць — 1. Килимъ староі — 1. Крашенини разноцвѣтной в шматкахъ аршинъ — 7. Кафановъ весма ветхихъ — 3. Шкуръ воловихъ — 3. Цѣни блюдъ болшихъ і малихъ — 7. Талѣрокъ цѣнованихъ же — 7 ¹.

Сотникъ кременчуцкии вѣдоръ Гавриловъ ².

*116. Слiдство у справi про захоплення сiна i сiнокосу козакiв
с. Чаплiївки, братiв Максима, Грицька, Василя i Андрiя Якименкiв
власниками с. Обтова Забiлами*

*3 серпня 1749 р.
Кролевецька сотенна канцелярiя
Нiжинського полку*

Подаеться за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 537. Аркуші складалися учетверо, як лист. Їх формат удвічі менший проти інших в рукопису. Арк. 60 зв. чистий.

59 1749 году, августа 3 дня.

Прислання зѣ поличнимъ сѣномъ, при писмѣ отъ удовствующей пнѣ Параскевiй Ивановой Забѣлиной, по учиненномъ на ономъ писмѣ ³ опредѣлений, козаки и жителѣ чеплѣвскіе Маѣимъ, Василь и Андрѣй Якименки, родніе брати, в сотенной Кролевецкой канцелярiй допрашивани, а в допросѣ сказали.

Будетъ тому годовъ з шестьдесятъ, отцъ ихъ, Якименкувъ, Якимъ Мелникъ в посполитого, обтовского жителя Трохима Степаненка купиль сѣнокося на чтири косарѣ, зѣ лозою<;>, состоящiй между грунтами лучницкими, за восьмъ рублей, на что и купчая, отъ одного Степаненка данная, имѣется. А егда лозу повибивали и розбили на сѣнокося, нiѣ сѣнокоосу на тринадцатъ косарей. Якимъ сѣнокосомъ отцъ ихъ, реченнiй Мелникъ, годовъ 59 зв. з сорокъ без препятствiя, такожь по той куплѣ, по смерть // одного отца своего, по наслѣдію і они, Маѣимъ, Грицко, Василь и Андрѣй Якименки,

¹ Кiнець перелiку підкреслений прямою горизонтальною лiнiєю.

² Почерк iменi та прiзвища змiнений.

³ Слово написане на полi лiворуч.

безпрепятственно *ж* и спокойно владѣли по 747 годѣ. А в томѣ 747 году владѣлци обтовскіе, бунчуковіе товарищи Іванъ, Павелъ і Петро Забѣли, пріехалъ ¹ з подданными своїми, тотъ сѣнокосъ викосили. А они, Якименки, згребли и в скирту и стогъ скидали, то тое сѣно упомянутіе Забѣли забрали. Такожъ 748 году скосили и побрали жъ они, Забѣли. А ² сего 749 году году [!], прошлаго іюля 29, они, Маѣимъ, Грицко, Василь і Андрѣй Якименки, скосили, и егда пріехали, сего августа 1, гребти, то з них, Забѣлъ, Петро Забѣла з людьми пріехалъ и в домъ свой, в село Обтовъ, ихъ, Маѣима, Василя и Андрѣя Якименковъ, з возами и лошадми, з тѣмъ сѣномъ напрасно забралъ. *Отколь і представленни в сотенную Кroleвецкую // канцелярію. В томѣ і подписались.*

К сему допросу вмѣсто козаковъ сотнѣ Воронѣжской, села Чеплѣвки жителей Маѣима, Василя и Андрѣя Якименковъ, неграмотнихъ, по йхъ прошенію, сотенной Кroleвецкой канцеляріѣ писецъ Іванъ Огіевскій руку приложил<:> ³.

По сему отпустит онихъ в их доми. Сотникъ Огіевскій ⁴.

117. Реєстр витрат сотенного канцеляриста Івана Петрівського на похорони та поминки його баби Єфросинії Харланівни, чернігівської козачки

6 вересня 1751 р.

*Канцелярія Чернігівської полкової сотні
Чернігівського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 1195. На полі угорі арк. 4 зв. позначено тим самим почерком і чорнилом: «Подано 1751 года, сентября 6 дня». Аркуші діляться прямими вертикальними лініями на три графи: «Номер», основний текст, «Число». Перед початком другої граfi на кожному аркуші повторюється: «1751 года, мся сентября<,>» (на верхньому боці) та «Того *ж* года и мся сентября» (на звороті). Третя графа ніде не заповнена.

36. В сотенное полковое Чернѣговское правление всепокорнѣйшее доношение.

Каковъ мною, нижайшимъ, на здержание мною денги мой собственіе ⁵, какъ прежде смерти бабки моей, козачки сотнѣ полковой Чернѣговской Ефросиніѣ Харлановни, на ней, такъ и, по смерти ей, на сарокоусти, и понахиди, и на поставление обѣдовъ и прочое, на ней реєстръ составленъ, оной при семъ доношеніѣ представляя, всепокорнѣйше прошу сотеннаго полкового Чернѣговского правления, принявъ, записат в книгу и цо записки оно-го з подлежащимъ утверждениємъ выдад мнѣ обратно.

На ономъ доношеніи подпис ⁶:

¹ Мабуть, помилково замість «пріехавъ».

² Слово виправлене з «І».

³ Почерк підпису змінений.

⁴ Почерк і чорнило абзаца інші.

⁵ Частина слова «іє» виправлена з й.

⁶ Далі, аж до початку наступного документа № 37, почерк змінений.

К сему доношению канцеляристъ сотенного полкового Чернѣговскаго правления Иванъ Петровскій подписался<,>.

На оном доношении опредѣленіе:

В книгу записатъ точно и по записки *отдаѣ* обратно Петровскому. Сотникъ Посудевскій.

1751 года, сентября 6 дня<,> ¹. //

- 45 № 37. Реестръ, сколько имено здержалъ своихъ собственныхъ денегъ прежде смерти бабки моей Ефросиніи Харлановни, козачки сотнѣ полковой, на ей, Харлановну, такожъ и по смерти на погребение, сорокоусть и обиди по ней, о томъ значить ниже сего<,>.

1749 года, февраля 4 дня, щенику спскому Крестовскому, что исповидалъ бабу Харланиху, далъ три копенки<,>. Панамару церкви Воздвиженской Амелку одну копѣику. Того жъ февраля 8 дня на позванное оной же бабки в монастырь, катедре Чернѣговской, трицѣтъ копеекъ, да на свѣцкіе церкви, а имено: Воздвиженскую, Спаскую, Воскресенскую, Миколскую, Богоявленскую, Стрѣтенскую и Екатеринскую — на каждую по пяти копѣекъ. А всѣхъ денегъ сѣмъдесять копеекъ<,>.

Того жъ числа за *отводъ* мѣсца, за яму, поламару Омелку двѣ копейки.

- 45 зв. Того жъ числа за похоронъ щеникамъ, воздвиженскому Василию Артемову да другому, спскому, Иоану Крестовскому, по десяти копеекъ. Дняко-ну спскому Кондрату пять копеекъ. Дячку воздвиженскому чтири копѣики. Паламару Омелку двѣ копѣики. // Щенику спскому Крестовскому за прочтание евангелія по бабки жъ двадцѣтъ пять копеекъ<,>. Дячку за половину прочитаной фалтири над нею жъ пять копеекъ. Панчохи у Шаповала купил ей же, за которіе далъ шесть копеекъ. Колачовъ за одну копѣику<,>. Булокъ за двѣ копейки<,>. Полянницъ за десять копеекъ<,>. Меду присного кварту, а за оную далъ двадцѣтъ копеекъ. Вина кварту для свѣчниковъ виш писанихъ, а за оную далъ дванацѣтъ копеекъ<,>. Водки кварту за восимъ копѣекъ. Неволникамъ, содержащимся в секвестрѣ, далъ шестъ копеекъ. Старцамъ роздалъ чтири копенки. Олѣю кварту за десяти копѣекъ. Меду питного для свѣчниковъ и людей гарнецъ за чтири копѣики. Грибовъ сотню за двадцѣтъ копѣекъ. Горѣлки простой полнасятки в Петра Зелѣзника, за которую далъ девяťдесять копеекъ<,>. За цехъ кравецкій кравцамъ, цехмистру Миرونу с товарищи, двадцѣтъ копеекъ. Итогъ здержалъ денегъ 3 рубли 64 копѣекъ. //

- 46 На третини, то *ест* февраля 11 дня. Щенику воздвиженскому Артемову за панахиду десяти копѣекъ. Дячку Герасиму Василиеву пяти копеекъ. Пономору Омеляну двѣ копѣики<,>. Вина для щеника водвижен[с]коз[о] Артемова кварту, а за ² оную далъ дванацѣтъ ³ копѣекъ<,>. Водки кварту, а за оную далъ восимъ копѣекъ. Меду питного за в[о]симъ копѣекъ

¹ Дата розташована унизу аркуша, ліворуч.

² Тобто «за».

³ Друга літера а виправлена з я.

два гарци. Пивного[о] квасу за дві копѣйки. Грибовъ дві сотнѣ, а за оніе дал двѣдцѣятъ восьми копѣекъ. Меду присного за пѣтнадцѣт копѣекъ. Риби прасолной за двѣцѣятъ копѣекъ. Вялой риби за двѣдцѣятъ копѣекъ. Ситницъ за три копѣйки. Булокъ за шестъ копѣекъ. Олѣю за восьми копѣекъ з денежкою<,>. Горѣлки носатку у писара Стефановско[о], а за оную дал два рублѣ и пѣт копѣекъ. Старцамъ двѣцѣятъ копѣекъ. Неволникамъ двѣ копѣйки. Ладану полфунта, а за онои далъ восьминадцѣт копѣекъ. Итого здержал денегъ 3 рублѣ $84\frac{2}{4}$ копѣйки.

На девѣтини, то ест февраля 16 дня, здержалъ // на обиди для людей и старцовъ<,>. Щеникамъ — воздвиженскому Артемову десять копѣекъ. Другому, мглинскому, Василию, пѣт копѣекъ. Дячку Гарасиму пѣт копѣекъ. Подячому Аѳанасу копѣику. Понамару Омелку двѣ копѣйки. Меду присного за пѣтнадцѣт ¹ копѣекъ. Питного меду за шестъ копѣекъ. Булокъ на обидѣ за сѣмъ копѣекъ. Водки за восьми копеекъ ². Квасу пивного[о] за двѣ копѣйки. Риби прасолной за двѣдцѣятъ восьми копѣекъ. Вялой риби за двѣдцѣятъ копѣекъ. Олѣю за восьми копѣекъ. Старцамъ двѣдцѣятъ пѣт копѣекъ роздалъ. Дровъ купилъ за сѣмъ копѣекъ з денежкою первимъ разомъ<,>. Вдругое — три вози, за которые далъ двѣдцѣятъ шестъ копѣекъ. Итого здержалъ денегъ рублѣ $75\frac{2}{4}$ копѣекъ.

За отправленіе понохиди в двѣдцѣт дней, то ест февраля 29 дня. Щенику воздвиженскому Артемову десять копеекъ<,>. Дячку Павлу Соболевскому пѣт копѣекъ. // Пономору дві копѣйки. Булокъ за дві копѣйки купилъ. Итого 19 копѣекъ.

На сорочини, то ест марта 20 дня 1749 году<,>. Священнику Артемову за отправу понохиди в церкви десятъ копѣекъ. Дячку Павлу Соболевскому пѣт копѣекъ. Понамару дві копѣйки<,>. Меду присного кварту купилъ, а за оную далъ двѣдцѣятъ копѣекъ. Меду питного два гарци купилъ, а за оніе далъ восьми копѣекъ ³. Грибовъ сотце купилъ, а за оніе далъ десять копѣекъ. Риби свижей купилъ — двѣдцѣятъ копѣекъ. Вялой риби купилъ за двѣдцѣятъ пѣт копѣекъ. Олѣю кварту купилъ, а за ону далъ восьми копѣекъ. Квасу пивного за дві копѣйки. Булокъ на обидѣ за десятъ копѣекъ. Горѣлки полносатки, а за ону далъ ⁴ рублѣ. Водки кварту, а за ону далъ восьми копѣекъ. Старцамъ роздалъ денегъ трицѣт копѣекъ. Итого здержалъ денегъ два рублѣ 50 копѣекъ.

На полугодки. Щеникамъ Василию Рогошинскому да другому, пѣтницкому, Ивану Журовскому, за панахиду // и что правили заздоровное, далъ каждому по пѣтнадцѣт копѣекъ. Итого 30 копѣекъ. Дячку Павлу Соболевскому десятъ копѣекъ. Понамару чтири копѣйки. Булокъ за 10 копѣекъ. Горѣлки простой носатку, а за оную два рублѣ. Водки за трицѣт копѣекъ.

¹ Перша літера я виправлена з а, літера а — з я.

² Друга літера е виправлена з и.

³ Перша літера к виправлена з о.

⁴ Літера д виправлена з а.

Меду питного за дванацять копѣекъ. Присного за трицят копѣекъ. Мясa для людей и старцовъ на обиди за 50 копѣекъ. Старцамъ роздалъ пятьдесят копѣекъ. Итого здержалъ денегъ на полугодки и заздоровное 4 рубль 26 копѣекъ.

На угодки, то ест февраля 15 дня 1750 году. Щенику за панахиду и службу двадцат копѣекъ. Дячку Павлу Соболевскому пять копѣекъ. Панамару двi копѣики. Вина полкварти на службу за шест копеекъ. Проскур на службу за денежку. На сорокоуст више писаному щенику Артемову уплатилъ пять рублей<,>. Дячку Герасиму Василиеву двадцать пять копѣекъ. Горѣлки на обидь за рубля и двадцать копѣекъ. Водки за трицят копѣекъ. Меду присного за двадцат копеекъ. Питного за двадцать копѣекъ.

48 // Мясa для людей и старцовъ за сѣмьдесят копѣекъ. Булокъ за десять копѣекъ. Перцу за пять копѣекъ. Ладану за пять копѣекъ. Пшeна на обидь за шесть копѣекъ. Крупъ гречаних за шесть копѣекъ. Цѣбуль за двi копѣики. Итого здержал на вгодки 8 рублей $62\frac{2}{4}$ копѣики.

Итого всѣхъ денегъ здержалъ двадцат чтири рубли воемьдесятъ сѣмь и двѣ четѣ копеекъ.

*118. Реєстр майна і підданих значкового товарища Сави Івановича
Билима в селах Хоминцях та Євлашах*

*18 грудня 1751 р.
Глиньська сотенна канцелярія
Лубенського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 134. У реєстрі кожна назва починається з нового рядка. Бічні поля відведені прямими вертикальними лініями. Арк. 19 зв. чистий.

10 1751 г[о] году, декабра 18 д<.>

Опись оставшогось от умершого значкового полку Лубенского товарища Сави Иванова Билима имущества и подданных<,> в сѣлѣ Хоминцяхъ имѣющихся<,> поданихъ, зѣ сотенной Роменской канцеляріи, в силѣ указа полковой Лубенской канцеляріи, инструкцій учиненная<,>.

Двор, в немъ с[т]роеніа: хатѣ двѣ рубленихъ, одна с комнатою и пикарею, другая с комнатою. В ней оконъ четирь, а в ковшатѣ двѣ; а печь зеленая. Образовъ деревянихъ три, столъ простой работы з старимъ килимомъ. В комнатѣ: столецъ простій круглій; ложка старое, на немъ подушокъ три без наволочокъ; ковшъ старій; кунтушъ женскій китаевій кропивястій, зайцями подшитій, притертій; кунтушъ гранатовій женскій, зайцями подшитій, старій; кабанъ женскій китаевій зеленій, з окладками красными озамитними, з подбойкою крашеновою рудою, усами сребрными сѣтковими; кунтушъ мужескій синій, з золотимъ шнуркомъ, ношеній; шуба блакитна, чорнимъ хутромъ подшита, старая; желѣзо сошное 1; флинта старая; шабля под мосенжною оправою, гишпанка, з хвостикомъ желѣзнимъ<,> // пѣстоле-

16 зв.

ти простіє, зъ ушками простими<.>, натруска шкурятяна порожняя<.> Скриня, в ней ладунка проста з тясомкою шолковою<.>; талѣрокъ цѣновихъ дванадцять<.>; чарокъ сребнихъ три<.>; галстикъ сребраной позлоцаной, под смалцемъ, единъ<.>; запаска полутабенкова красная ношена<.>; полотна смужчастого тринадцат локоть<.>; букшъ колѣсныхъ четирь; пряжи синій десят, а бѣлой десять пасомъ; основа портная в десять пасомъ. В [в]торой скринѣ: килимъ новій; кунтушъ ромзинковій, з шнуркомъ сребнимъ и усами сребними; сподниця зелена штеметова, з шнуровкою бѣлокосною зеленою жъ; чѣпець старій, на отласъ красномъ, золотомъ шитій; чѣпець на кармазинѣ, золотомъ шитій, ношенній; запона красной вибойки простой; серпанковъ три; скатертей простихъ три; ручниковъ, шитихъ заполюччу, четирь, а тканей два; ложокъ сребнихъ двѣ позлоцанихъ, под смалцемъ; кубковъ сребнихъ медовихъ два; сорочокъ женскихъ десять; // простиро, шите заполюччу, едно; наволочка швабского полотна, шитое злотомъ и шолкомъ краснимъ; корецъ медной; подушокъ три без наволочокъ; ковдря вибойчана, обложена лиштвами зеленими киндяковими; мѣрница деревяна; скородода.

Комора рублена, в ней греч[к]и два четверики, гороху два четверики, волни два локотники, юхта черная, вишняку двѣ барилцѣ, скринка порожняя, талѣрокъ деревянихъ двадцять, казанокъ мѣдній маленкій, коса.

Хата мазка на подвязѣ з мазкою хижкою ¹; друга хата мазка ж.

Въ винницѣ: казановъ два, кадокъ двѣ, приставокъ ² двѣ<.>, // кухва водчана, кабановъ четирь, свиней старихъ шесть, малихъ сѣмъ, индиковъ четирь, гусей десять, табаки шнуровъ десять, колѣсъ заднѣхъ колясочнихъ букшованихъ двое ³. Возъ воловій без драбинъ, кобилъ двѣ, четвертака една, сеголѣтнихъ двѣ, коней езжалихъ двое, коровъ двѣ с телятами, воловъ четирь, будка проста, палубецъ простій, тарадайка проста, хомуть ремѣнный з полушаркомъ, кухва сивухи.

Хлеба немолоченого: жита немо... ⁴, пшеницъ пятнадцат копѣ ⁵.

Клуныя недостроена.

Сѣна сегоднего шестьдесятъ копицъ, а прошлогодного стожокъ. //

Поля ланѣ за Короткого лѣсомъ на тиждень, над Демешковою долиною нива на два днѣ, лука с подгорямъ под селомъ на двадцять косарей, хуторецъ з двома хатками мазками, з загородою и кошарою, в томъ хуторѣ овецъ старыхъ сорокъ пять, ягнятъ десять, козъ шесть, жита яма немѣрена. При томъ хуторѣ поля сѣнокосного косарей на двадцять, оремого поля на пять дней. Оставшогось от изшедшихъ обивателей поля: от Ивана Розлуки нива над Суддишыною долиною на чтирь днѣ, над Демешковою долиною на три днѣ; Савковского, в Лохвицкого шляху, нива на три днѣ, над Семками, за селомъ, в двохъ мѣсяцяхъ на три днѣ, лѣсокъ над Семками жъ, зрубаний; Остала Момотенника [!], над Семками жъ нивка на день; Ивана Момот-

¹ Літера о перероблена з а.

² Частина слова «ок» виправлена з «ка».

³ Слово зиправлене з «два».

⁴ Тобто «немолоченого». Слово недописане.

⁵ Далі ще одна літера ъ, блідішим чорнилом.

курячого лѣсокъ к Шкуратовому. На томъ полѣ засѣяно жита днѣй на восемьъ.

18 зв. Подданиіе наличніе: Панасъ Ноженко, Иванъ Сиротюкъ, Иванъ Павличенко з братами Петромъ и Терешкомъ, Дмитро Роговій, Иванъ Шулякъ, Матвій Демченко, Харко Кислій, // Тишко Цирицинь, Гаврило Лазоренко, Грицко Галаенко, Иванъ Коваленко з братомъ Стечкомъ, Сергѣй Лехненко з братомъ Конономъ, Федор Девятка з синомъ Мазимомъ, Кузма Костенко, Яковъ Стеценко, удова Олена Цисовна. Подсусѣдки, в хатахъ умершого Сави Биллима живущіе: Хома Сенюкъ, удова Параска Тарапанка, Мартинъ Приходко, Федор Загамула.

Сотнѣ Роменской, в селѣ Евлашахъ, дворъ одинъ, в немъ хатъ мазокъ четирѣ, в нихъ живутъ: в одной Данило Хоменко, в другой Семень Онищенко, в третьей удова Катря Демчиха, в четвертой Федор Ткачъ. При томъ дворѣ левада днѣй два, комора рублена, уробленого тютюну сто двадцать папушъ, пашнѣ жита чистого девять четвериков, немолоченого жита пятнадцать копѣ. //

19 Лѣсокъ неболшой, ланъ под Ѡвлашами недель на четирѣ, на которомъ засѣяно жита днѣй два, яръ сѣнокосій косарей на четирѣ.

*119. Свідчення Хвеськи Колінківни, дружини козака с. Хоминців
Грицька Половенка, у справі про сварку Маська Ковтуненка
з Леськом Кратченком та іншими на весіллі у Федора Яковенка*

18 січня 1752 р.

*Глинська сотенна канцелярія
Лубенського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 151. Текст складався учетверо, як лист. Унизу арк. 24а зв., у зворотному напрямку, повторюється початок документа: «1752 года. Сказка Хвески Колѣнковни, жителки хоминск». Арк. 24а чистий. Формат аркушів удвічі менший проти інших в рукопису.

2: 1752 года, генвара 18 д.

Сказка Хвески Колѣнковни, жени Грицка Половенка, козака, жителя хоминского.

Прошедшаго числа сего мѣсяца <>13<> пришла я, по прошенію Хведора Яковенка, на его весѣлья<>. Пришедши в хату, застала в хатѣ зятя Хведорового Каленика<>, Орленковнх женъ<> да и Леска Кратченка<>. что сидѣлъ в хатѣ пняій. И сидѣлъ не сварился нѣ с кимъ<>. Потомъ пришолъ Маско Ковтуненко в ту ю ж хату, пняіъ же<>, зараяъ набранилъ: «Чего ти, де, мерзений, сюда пришовъ да тут сидишь<>?» Дакъ Леско сказалъ: «Я, де, не до тебе пришолъ, до людеи добрых. Самъ ти мерзений». И единъ з другимъ поспорилъ без лаііки¹ великоіі<>. Толко мовилъ потомъ Маско Ковтуненко, що «ти, де, не годенъ, мерзений, такихъ худобъ, що двѣ маешь: тамъ живешь, а тут ѡрудуетъ<>». Леско мовилъ: «Хотя й маю, за тое ѡтбуваю свое доброе<>». Потомъ, переставши спорица з Леском, Маско<>

¹ Літера й відрізана разом з краєм аркуша.

сталь лаяти матерно Калениковъ, зятю Хведоровому, мовячи: «Я ще твого тестя зб[а]влю¹ завтра два рубль<;>». Каленикъ мовиль: «Так ти розгониш нашу бесѣду, ще хочешъ насъ и збавляти<;>?»

Потомъ пришла Хведорова Яковенкова жена в хату. Почувши // Почувши, що браниця, стала ему казати: «Чего ти к нам ходишъ бесѣди розганяти? И вчора розгонишъ и сегодня. Вонъ с хати до враговой матерѣ<;>!» И взявши его, вивела с хати<;>. Потомъ стала свое дѣло порат<;>.

А Леско фотался и посидѣлъ в хатѣ, поки люде стали приходитъ<;>. Тогди вставши, Леско самъ собою пошолъ с хати<;>. И не било на ему ниякого побою знат. И болшъ его не видѣла<;>.

И тое, що видѣла и чула, тое свѣдѣтельствую, на что могу и совѣстию потвердитъ<;>. На томъ для вѣрности, яко неграмотна, саморучно пишу крест².

Хвеска Колѣнковна, жена Грицка Половенка, козака, жителя хоминского. А вомѣсто ей, неграмотной, по ей прошенію, Ѡниско Исаенко, житель хоминский, руку приложилъ.

120. Свідчення у справі про те, чи бурлака Іван Прохоренко перебував у незаконному зв'язку з жителькою с. Хоминців Тетяною Шевцівною, дочкою Кантемира

*29 листопада 1752 р.
Глинська сотенна канцелярія
Лубенського полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 161. Документ скла дався учетверо, як лист. Формат аркушів удвічі менший проти інших в рукопису. Арк 16 зв. чистий.

15 1752³ <.> года<,> ноября <,> 29<;> д.

Сказка козака хоминского Тимоша Черепѣка<;>.

Вишъ писанного года<,> и мѣя, 22 д<;>., пришедши ко мнѣ Микола Комличенко ѡлѣй забивать <(:>вѣ той часъ в мене ж били люде хоминские<,> Иванъ, Сѣренкой зят<,> Михайло Голубенко<,> и Димидъ Сидоренко⁴<,> и сидячи купно, взяли между собою рѣчь за заборъ Ивана Прохоренка, бурлаку, что взято в его воли безвинне<;>, за б... Тетяни Шевцѣвни), Кантемира дочки<:)>, сталь Микола Комличенко говорит, чѣто, де, «хотѣлъ мене допитатися правди Иванъ за пляшку горѣлки, якъ приходилъ я на тѣкъ Сѣренкой к молотником. То тогди мнѣ якби купилъ перепуст горѣлки, щобъ випити, то би ему правду всю виказалъ<:>. И на мене пакъ Маринка говорит, что якобы и я в хлѣвѣ з Шевцѣвною в дѣлѣ бувъ, а Иванъ Собаколуш на сторожѣ за хлѣвомъ стоялъ<,> то неправедно на мене каза-

¹ Літера а відрізана разом з краєм аркуша.

² Далі в рукопису стоїть хрестик.

³ Цифра 2 виправлена з 1.

⁴ Слова «и Димидъ Сидоренко» на місці витертого напису.

ла ѿ томъ<,>. До ней ходили иншие. Ходилъ, якъ бувъ десятникомъ, Тимѣшъ Кривенко до Марини на зборище<,>, да Матвѣи Рѣзвенко, вдовецъ<,> да Йско Третьак¹, вдов же<,>, да Иванъ Мѣрочникъ, котори в Скибиномъ млинѣ 15 зв. бувъ, // котори в Скибиномъ млинѣ бувъ, то тие к ней привинни<,>. На томъ зборѣ всегда, бувало, и Шевцѣвна буває<,>. А Иванъ Прохоренко до ней не привинень, и нѣхто не может на его доказать<,>».

Що чуючи, Иванъ, Сѣренкой зять<,> даль свѣдочного мѣнѣ копѣйку за его такую рѣчь<,>. И тое, що чул, говореную Комличенкомъ рѣчь<,> тое и снєю сказкою свѣдѣтельствую<,>. На что могу и совѣстію к допросу потвердити и для вѣрности, яко неграмотний, саморучно пишу крест².

Сказка козака Ивана, Сѣренкой зятя.

Того ж числа, сидячи я в ѿлѣйницѣ за дѣломъ, ѿлѣй же забивать<,> и чулъ вѣсю тую рѣчь<,> що и Тимошъ Черепченко<,>, ѿт Миколи Комличенка, що невинне Ивана Прохоренка заграбили на ратушѣ<,> за Шевцѣвну Кантемирову<,>. А тие якобы остають виновати за ню<,> — Тимошъ Риженко<,>, да Матвѣй Рѣзвенко<,>, да Йско Третьакъ, да Иванъ Мѣрошник. А Прохоренко к Шевцѣвнѣ не привинень<,>. И за такую рѣчь, чуючи ѿт 16 Комличенка, ѿсвѣдчився Тимошемъ ѿлѣйником. И що чувъ, тое свѣдѣтельствую праведно<,>. На что могу и совѣстію // и совѣстію потвердити<,> и яко неграмотний, для вѣрности саморучно пишу крестъ<,>.

Сказка козака хоминского Михайла Голубенка.

Того ж числа, будши в той ѿлѣйницѣ<,> и ѿтдалецъ, под стѣною, хвамовавъ в ступѣ сѣмя на ѿлѣю<,> и всю тую рѣчь слихав, що й Тимошъ Черепченко<,> и Иванъ, Сѣренкой зять<,>, ѿт Миколи Комличенка ѿбъ Иванъ Прохоренку<,> что якобы онѣ не привинен до Шевцѣвни<,> иншие виновати<,>, якобы Тимошъ Риженко<,> и другіе<,>. Кѣмъ якой я рѣчь и сказаль на Миколу Комличенка, що «ѿто жъ ти, Миколо, Кривенка и занастилъ<,>».

И за далекостю ѿт них при такой рѣчи мало що чулъ, праведно свѣдѣтельствую<,>. На что могу и совѣстію потвердити<,> и яко неграмотний, саморучно для вѣрности пишу крестъ<,>.

А вомѣсто ихъ, яко неграмотнихъ, по ихъ прошенію, Тимоша Черепка<,>, Ивана, Сѣренкой зятя<,>, и Михайла Голубенка, козаков хоминскихъ, ѿнско Исаенко, козак хоминский, руку приложилъ и подписался<,>.

¹ Літера я напіввідрізана разом з краєм аркуша, нечітка.

² Тут і після наступних аналогічних підписів стоять хрестики.

121. Реєстр почасти належного жителеві с. Хоминців Іванові Солянику рухомого і нерухомого майна його брата Матвія Соляниченка, проданого дружиною брата Катрею після смерті чоловіка

12 березня 1753 р.
Глинська сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 119. Дата встановлюється на підставі інших документів рукопису (див. арк. 31 та ін.). Текст складався учетверо, як лист. Початковий абзац і кожна наступна назва в реєстрі підкреслені прямими лініями. Арк. 33 зв. чистий.

32

Реєстъръ мѣнѣ, Ивану Солянику, в томѣ, сколько невѣстка моя, брата моего родного, покойного Матвѣя Соляниченка, жена Катря, попродала моего собственного, дѣдовского и отческаго ¹, грунта, яко то поля пахатного и сѣнокосу, мимо вѣдомо мое.

Во впрочемъ, за шляхом Лохвицким, лежачого пахатного поля дней на тринадцать Марку Костоглоду, ценою за одинадцать рублей<,>. А нинѣ оное вже в означенного Костоглода откупил Юхимъ Лега. Лѣсъ, во впрочемъ Шкуратовомѣ стоящъ, продала артюховскому жителю<:> Тимошу Дорошенку, ценою за шесть рублей из золотимъ<,>, кой стоитъ болѣе, до 12 рублей, за единую толко свою зло[сть], а моему имуществу врону<,>. А з движимого имущества<,>, скоту и прочего<,>, первое, продала вола робочого жителя хоминскимъ Коваленкамъ, ценою за сѣмь копѣ без золотого. Яловицу продала в Роменскомъ ² ярмарокъ, цѣною з[а]л<:>3<:> рублѣ. Волонъ пару ея вѣже мужъ второй, а именно Юско Мартиненко, продалъ жителю глинскому Котенку, ценою<:> за одинадцать рублей<,>. Которіе воли куплены покойнымъ братомъ моимъ Матвѣемъ Соляниченкомъ, занѣмаючи в людей. Итого всего продажи, яко грунту, скоту, всего имущества, мимо вѣдомо мое<:>, невѣсткою моею<,> а брата моего женою, продано за суму денегъ готовихъ <:>35<:> рублей 50 копѣек. Которіе денги она тайно от мене принѣмала<,>.

32 зв.

А что же моя невѣстка, а покойного моего брата жена, показываетъ, яко би невѣстка<:>, а моего подстаршого, умершого, брата // брата родного ж Маѣйма женѣ Улинянѣ Куликовнѣ<,>, якоби она из моимъ братомъ<,>, а своимъ мужемъ набито денгами своему ³ собственными, занѣмаючи в людей, уплачивали, то тому ⁴<,>, затѣмъ что отецъ нашъ самъ уплачивалъ, занѣмаючи денегъ, а в кого именно на тую уплату занѣмалъ денги, то на оних за сумму имѣю и обявляю.

Первое, в пна Феодора Зарудного занѣмалъ денегъ 10<,> р. и далъ проценту полтора вѣдра меду<,>. В панѣ Василевон Жуковскон чтири рублѣ<,>. В Корнѣя Скрыги, жителя глинского, чтири рублѣ. В Грицка Шаповала,

¹ Літера т майже цілком стерлася, нечітка.

² Помилково замість «в Роменській ярмарокъ».

³ Описка. Треба «своими».

⁴ Далі пропущено «неправда».

жителя погорѣлскаго, рубля 1 злот<,>. В Яреми Кузменка, жителя хоминскаго, три копи.

А что показуеѣ ѡная моя невьѣстка, з моимъ братомъ, а своимъ мужемъ якобы уплачивали такіе долги, то то несправедно<,> ибо еще такіе долги самъ нашъ отецъ уплатилъ, а полкоѣнный братъ мой ѡного долгу не уплачивалъ<,>.

Еще же в невьѣстки мои Катрѣ<,> брата же моего жени<,> имѣеѣся поля во владѣній, во вѣчницѣ за Лохвицкимъ шляхомъ, дней сѣмъ, з набитку ѡтческаго прижитого, которымъ и до нинѣ владѣе<,>. В другомъ же мѣсцѣ, за Иванчиковою ¹, упруговъ чотири, купленая в Гришка Демешка, и сѣя во владѣній. Краи тои же ниви еще нива дни на ² два, купленая у Ивана Хацка<,> Еще же сѣножать косарей на два, купленая в Панаѣ Гришка, в томъ же мѣсцѣ. И тое все з ѡтческаго набитку в себѣ и до нинѣ имѣю во владѣній имѣеѣ, в чомъ сѣ нѣмалои переки и до нинѣ не показалъ. И тое не вѣдаю, продано ли нею или нѣтъ, і о томъ не знаю.

33

Показанно з полковои Лубенскои канцеляріи, чтобы с того братнего набитку и мѣнѣ била би половинная частъ. Якои и до ни[нѣ] не принялъ, и переки не дѣлаю ни в чѣмъ.

Еще же в селѣ Хоминцяхъ купилъ братъ мой родній, покоинній Матвѣй, дворъ у дядка нашего Исаѣ Динисенка, прошедшихъ годовъ, рублей за чотири<,>. Которіи дворъ моя невьѣстка, по измѣртвіи моего брата, а своего мужа, продала рублей за шѣсть Микитѣ Коваленку.

122. Скарга в Генеральну військову канцелярію на пресвітера церкви Різдва богоматері у м. Конотопі Якова Костенецького за відмову, через несплату грошей на сорокоуст, поховати тіло померлого конотопського наказного сотника Данила Торянського

*21 листопада 1754 р.
Конотопська сотенна канцелярія
Ніжинського полку*

Подається за рукописом ЦНБ АН УРСР, І, 55016. Уперше акт був опублікований у вид.: А. М. Лазаревскій. Украинские исторические мелочи, І. К., 1901, с. 30—31 (окремий відбиток). На полі угорі арк. 120 позначено іншим почерком і чорнилом, у Генеральній військовій канцелярії: «Под<,>. 1754<,> году, нояб<,>. 21<,> д. Записат к докладу». Арк. 121 зв. чистий.

120

Въ Войсковую еeneralную канцелярию нижайшее доношение.

Въ мѣстечку Конотопѣ жител конотопскій Данило Торанскій ³ доволние года на сотенномъ урядѣ Конотопскомъ бил, первѣе сотеннимъ писаремъ<,> а послѣ сотеннимъ атаманомъ і наказнимъ сотникомъ<,>. По призыву чившійся ему водной болѣзни, въ которой онъ шестнадцатъ ндѣль ⁴ болѣл,

¹ Пропущено «нива».

² Літера в виправлена з д, нечітка.

³ Ім'я та прізвище підкреслені олівцем.

⁴ Слово дописане в проміжку між сусідніми словами.

такъ що въ бѣдной болѣзни его, при его всекрайнейшей скудости, *от* болю его въ живомъ нему заплодились черви, а послѣ, де, какъ по волѣ божией, съ настоящою христіянскою диспозицією, принявъ *от* духовно[го] отца не еидномѣди чрезъ такъ долгую его болѣзнь ісповѣд христіянскую, а при окончаній божественныхъ и тайнъ удостоенъ съ покаяніемъ, сего ноября 13 д. умре, то жена его зѣ родственникамы приходскому попу, пресвитеру церкви Рождества богоматере Іякову о его умертвѣи объявили. То онъ первѣе сказалъ, де, по обычаю христіянскому, позвонитъ и яму викопатъ, и то чинилось на другой день смерти его. Того же друго[го] дни, по прошенію онои же его, мертвеца, жени и крвнихъ и за обычаи козацій, ординованна были ¹ для опроважениа ко гробу ² тѣла сотенная корофовъ и вооруженные козаки. Но онъ, попъ Яковъ Костенецкій, по прихоть своей, чтобъ за бѣдно[го] мертвца, по коему ниче[го], по е[го] скудости, не осталось, // удратъ зѣ имущества <(:>хотя й совсѣмъ прибор был), по тѣло не пошолъ, требуя денегъ на сорокоустъ, и по особливой его претенсій. Что видя, близкіе<,> и козаки, ко опроваженію тѣла его прибрание, неоднократно ходили и просили, чтобъ онъ помянуто[го] мерца тѣло принялъ и погребъ. Точію онъ, по обиклои ненаситности и вимагательству своему, то[го] отнюдъ не учинилъ. Увидя же народъ, койхъ было болѣе тысячи, къ тому погребу пришедшихъ, оно[го] попа безчеловѣчество и мертвцово странство, что въ очахъ грѣшное тѣло ідятъ черви, и не могучи того терпѣтъ, а уже день къ вечеру зѣблизился, другой ³ *от* общества ходили до не[го], попа, зѣ виговоромъ, что если не пойдѣтъ онъ, попъ, по оноу тѣло, то и безъ не[го] имѣютъ повестъ къ церквѣ. Но онъ и по тому не пошолъ<,>. Почему народъ и безъ его, приходско[го] попа, взяли самы, со обикновеннымъ погребовымъ порядкомъ несли до помянутой церквѣ. Егда же принесли до близъ ⁴ церквѣ, егда стали для зближающагося тѣла звонитъ, то предявленно[го] попа приходско[го] синѣ, попъ же Иванъ Костенецкій, напавши на людей тихъ, что звалили, билъ<,> и побилъ Савку Кондратенка і другихъ<,> і оноу тѣла до церкви не допустилъ, и въ крайное смятеніе і неспокой ввесъ будучи ⁵ народъ привелъ. И по тому, видя народъ, принужденни въ другой приход до священниковъ пойти и упроситъ, чтобъ принаиный // оноу тѣло на версѣ до погробу въ церквѣ поставитъ. Которое тѣло хотя й въ церквѣ друго[го] приходу, по всенародному упрошенію, вѣнесенно, однакъ і по ннѣ ⁶, чему уже пятій денъ ⁷, не погребенно, и яма викопанная, по приказу оно[го] жѣ попа, і зарита. Хотя жѣ *от* протопопи ⁸ конотопско[го] Мойсея Кривецко[го] ордеромъ веленно ему, попу, чтобъ онъ тоу тѣло похоронилъ, точію і по ннѣ не хоронилъ же.

¹ Помилково замість «была».

² Частина тексту «и за обычаи ... опроважениа» підкреслена синім олівцем.

³ Мабутъ, далі пропущено «разъ».

⁴ Слово на місці витертого напису.

⁵ Слово дописане над рядком.

⁶ Друга літера не правлена писарем.

⁷ Частина тексту «чему ... денъ» дописана на полі ліворуч.

⁸ Частина тексту «Хотя жѣ *от* про» на місці витертого напису.

И яко о семь взвес народ смущень и крайне стужаеть о възнесеній о том, куда надлежит<;>, того для сотенний Конотопскии урядъ въ Генералную войсковую канцелярию, яко главную команду свою, ко учинению надлежащ[о] по сему, на всенародное всеусиловное прошение, рассмотрения възносит<;>.

Сотникъ конотопскій Ѳедоръ Костенецкій ¹<, >.

Атаманъ сотенний Мазимъ Вербицкій.

Пысар сотенний конотопскій Захарій Бибиковъ<, >.

Асаулъ сотенний конотопскій Тихонъ Орловъскій.

Хоружій сотенний конотопскій Ѳедор Парпура<, >.

1754 году, ноября<, > <, > д.²

123. Реєстр кривд козакам Омельницької сотні від сотника Григорія
Остроградського та сотенної старшини

30 квітня 1755 р.

Омельницька сотенна канцелярія
Миргородського полку

Публікується повністю рукопис ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 435. Текст складався учетверо, як лист. На початковому, нумерованому, аркуші. — напис різними почерком і чорнилом: «Реєстръ<, > [как]имъ именно козакамъ до состоявшагося его ясневелможности ордера от сотника омелницкого Григорія Остроградского и старшини сотенной омелницкой обиди починенни. 1756 году, октября 21 д<, >. № 15» (частина слова «как» відірвана разом з краєм аркуша) та «№ 14. На 8 лист.» Зворот цього аркуша та арк. 8 зв. чисті.

¹ Реєстръ, каки^{мъ} имен^{но} козакамъ до состоявшагося его ясневелможности высокого ордера от сотника омелницкого Григорія Остроградского и старшини сотенной омелницкой обиди починенни, значит, а имен^{но}<:>.

1755 году, април. 30 д<, >.

Лаврънь Слъсенко<:>. Прошлого 754 году, по празднники Воскресеній Хрстовомъ, с приказу сотникового, атаманомъ городовимъ Трохимомъ Куропятникомъ лошадь его, ценою в шест рублей, взято<, >. Которою возячи сотнику шило из гуты, чрезъ востмнадцять недель, Иванъ Шаповаль и заездилъ, что і пала<, >. Синь его Леско зъ сотниковимъ синомъ Николаемъ конемъ виборнимъ ездилъ в городище Лубенское, где барилъ чтири недель<, >. А что тогда іспортилъ онъ, Николай, то[го] коня, упрягаючи в свою будку ³<, > и о томъ онъ, Слъсенко, и сказалъ асаулу сотенному Ѳедору Дубовику<, > то онъ его, не въдает, по чиему приказу, сказуя, яко, де, онъ, Слъсенко, обявленіемъ више писаннымъ сотника опорочилъ, держалъ на гарматъ день и денег тринадцат золотих налично содраль<, >. У гаченю греблѣ сотниковой на рѣцѣ Манжелѣй тиждень<, > а у Однозкой шесть недель лошадю находилъся<, >. 753 году ему, сотнику, сѣно косилъ тиждень<, >.

¹ Почерк і чорнило цього та наступних підписів, за винятком третього, різні.

² Число відсутнє, але місце для нього залишене. Дата розташована внизу аркуша, ліворуч.

³ Літера к виправлена з т.

Градки копаль, садилъ капусту и прочее робилъ писару Королю у Миргородѣ чтири неделѣ.

Семень Гнилокищенко<,>. Лѣсомъ из садомъ сотникъ по неволнои продажѣ таковой, что давано сто и чтири рублѣ, когда *отцѣ* его сотникомъ в ратушѣ целую неделю, забитій в колодку, под карауломъ содержанъ былъ<,> в ценѣ двадцяти семи рублей завладѣлъ<,>. И за то что на оній лѣсъ купчой не давал, чрезъ *тот* тиждень всяког[о] дни оног[о] *отца* его<,> а потомъ и его самого киями без пошадѣнія былъ<,>. Якій лѣсъ нимъ, сотникомъ, нѣ възвесъ уже зрубанъ<,>. Греблю его, сотника, на рѣчцѣ Манжелѣйцѣ гатилъ тиждень<,>. Груби ему, сотнику, в дворѣ топилъ // чтири неделѣ<,>. Сѣно ему *ж* косилъ два днѣ<,>. Стадомъ его, сотника, проса его вибито <,>25<,> ступеней, копъ на <,>15<,>.

Кондратъ Ященко<,>. Сотниковъ сѣно косилъ *шест* днѣй<,>. Изъ синомъ его, асауломъ полковимъ, в Ірклѣвѣ былъ двѣ неделѣ<,>. На Однозкомъ ставу рибу сотниковъ ловилъ сѣткою тиждень<,>. У годованя воловъ, кормленних на гонь до Шлѣонска, его, сотниковихъ, былъ двѣ неделѣ<,>. У Манжелѣйцѣ копаль яму на кузню тиждень. <,>752<,> году косилъ ему жъ, сотнику, сѣно чтири дни, а чтири дни громадилъ<,>. До невода пришивку вязалъ ему, сотнику, тиждень<,>. Пасъ его стадо тиждень<,>. В Уласовцѣ варилъ пиво и на свойхъ волах возилъ у Манжелѣю тиждень<,>. На тои сторонѣ Днепра, у гутѣ, дошки тесалъ и статкомъ своимъ возилъ ему жъ, сотнику, тиждень<,>.

Яковъ Ященко<,>. Сотникъ его при возахъ своихъ посилалъ в Сѣчъ, где барил *мѣсь*<,>. Тогда *ж*, пришовши, сѣно ему косилъ тиждень<,>. Невода вивязалъ *шестнадцат* саженой<,> а жена его мотокъ напярала. Потомъ стадо его, сотника, пасъ тиждень<,>. *Отца* его за тое, что мало риби поймалъ, оній сотникъ киями билъ, чимъ и изувѣчилъ<,>. А на Однозѣ греблю волами гатилъ два днѣ и тѣми *ж* волами до винницъ дрова возилъ три днѣ<,>.

Осталь Жаданъ<,>. Отнялъ у него сотникъ саженихъ его вербъ *пятьдесятъ*, ценою по двѣ копѣйки. И в томъ, что тѣ верби не его, даби росписался, коваль его, в чемъ онъ за страхъ и росписался<,>. Онъ же, сотникъ, по тому и *от* имѣющогося при тѣхъ вербахъ озера *отбивая* его, Жадана<,> приказалъ подданному своему на озерѣ възвесъ имѣвшійся очеретъ жжать<,> которог[о] и изжато копъ на *двадцятъ*<,>. Ему же чрезъ *тот* изжень очерету, яко нѣчимъ было скота кормит, послѣдовало убитку спалихъ *девятнадцати* старыхъ овецъ и ягнятъ *тридцати*, на <,>9<,> *ру.* и 50<,> копѣекъ<,>. Тотъ же подданный его, с позволения сотникова, содралъ с *нег[о]* // с него напрасно мѣхъ жита. И косилъ сотнику *пять* день<,>. Онъ же, сотникъ, посилалъ его у Полтаву, где барилъ тиждень. Из асауломъ полковимъ в Ірклѣвѣ былъ лошаду свою полчварті неделѣ<,> гдѣ с причини страха его и шаблю сломил, ценою у пять копѣ<,>. Однозкую греблю сотникову гатилъ двѣ неделѣ.

Павло Река<,>. Какъ онъ началъ позиватся изъ Ивановъ Олифѣренкомъ за грунтъ <(>чему уже годовъ из *шест* миновало<(>)>, взявъ *от* его сотникъ крѣпости, духовную и денегъ *пятьнадцат* рублей<,> и суда нѣкакова не давши, тѣмъ его до обиди привелъ<,>. А что луки тѣмъ долговременст-

вомъ суда искосит онъ, сотникъ, ему того году не допустилъ<,> то с того пало в него товару рогатого *пятнадцатеро*<,> а коней *четверо*<,> съ чего убитку онъ признает на *пятьдесятъ* съмъ рублей.

Іванъ Кармазинъ<,>. Сотникъ, его дворищемъ в мѣстечку Омельнику дѣдизнимъ и *отчизнимъ* завладѣвши, самоволно у свой дворъ увернулъ<,>. Да у лѣсъ его тѣмъ же самоволіемъ вирубалъ дубовъ сорокъ, ценою всякъ по <,>50<,> копѣекъ<,>. И безвинно его онъ, сотникъ, киями без пощады былъ<,>. Стадомъ своимъ жита его копъ на *шестдесятъ* вибилъ<,>. Куфу горѣлки за двадцать *шест* рублей ему онъ же, сотникъ, силовно накинულъ, якую толко всилу продалъ за *одинадцатъ* рублей<,> на которой ему стало убитку *пятнадцатъ* рублей<,>. Посилалъ его у Чорній лѣсъ за уголлямъ<,> где стало ему с потеряной лошади убитку два рубль<,>.

Ігнатъ Корсуненко<,>. В лѣсъ его на греблю сотникову нарубано хворосту *тринадцатъ* воевъ болших, на три рубль. <,>754<,> году, что при стойцѣ находился в еженних сотникових посылках чрезъ двѣ неделѣ<,> то і лошадь тая заразъ пала, ценою въ *шесть* рублей<,>. Да *отборнихъ* овецъ, что сотникъ накошенное на нихъ забралъ сѣно, по приказу его зѣмовалъ *десятеро*<,>. //

2 зв. Ониско Бурдюгъ<,>. На рѣцѣ Омельничку сотникъ ставомъ своимъ стоячій лѣсъ, в которомъ и садъ рожалій імѣється, вширь на *пятьдесятъ* ступеней<,> а вдвожъ на гони, витопилъ, и вѣвесь лѣсъ до остатка зрубавши, молодникъ увесь же скотомъ своимъ спасъ<,>. Да с приказу оного сотника брата его Федора атаманъ Іванъ Зъненко три рази палицею, куда луча, немилостиво билъ и держалъ в колодѣ зранку до полудня, за тое что онъ ставленіе гвалтовно, с приказу ж его, сотника, подданнимъ его, в собственномъ своемъ йзку втерѣ викидалъ<,>. Которимъ онъ, сотник, уже и завладѣлъ<,>. При урочищѣ *Отнозѣ* полемъ всѣмъ, гдѣ и хуторецъ былъ, онъ же, сотникъ, самоволно завладѣвши<,> и тамо подсусъдковъ населивши, и садъ, при томъ полѣ імѣвшіися, въ коемъ пред симъ и пасѣка находиласъ<,> тѣми населеними подсусъдками ввесь до остатка спустошилъ<,>. И луку, лежащую за *Усломъ*, копицъ на полтораста, *отнялъ*<,>. Греблю ему, сотнику, *Отнозку* гатилъ *тиждень*<,>. Стадницу плѣвъ *тиждень*<,>. З Владимиромъ, синомъ его, ездилъ въ Ірклѣвъ, где барилъ три неделѣ<,>. З лошадми сотниковими на ярмарки ездилъ, въ койхъ барилъ *тиждень*<,>. Под видомъ стойки висланни, въ сотника у Манжелѣй былъ у рубки дровъ три неделѣ<,> а лошаду его тогда поежеденно ездилъ по зайцѣ¹<,>. На греблю его, сотника, Димидовскую з лѣса его, Бурдюга, вирубано хворосту воевъ *шестнадцатъ* <,>749<,> году<,>. У шурина своего, а жени его брата Семена Оладенка, купилъ онъ лѣсъ за *шест* рублей на урочищѣ *Услѣ*<,>. Кой сотникъ в него, насилно *отдавши* денги *шест* рублей, *отнялъ*<,>.

3 Пилипъ Морозенко<,>. В лѣсъ его сотникъ зрубалъ осику, въ 30 копѣекъ<,>. А Книшъ, атаманъ, что *отбуват* вкупѣ написавши, взялъ<,> // взялъ два рубль денегъ, и *от* написанно² в купу Жовтенка его заразъ розрознилъ<,>. Въ Кримъ егда ходилъ онъ<,> то на посланній сотниковъ

¹ Слова «по зайцѣ» дописані над рядком.

едень возъ купилъ онъ дегтю за *шест* шаговъ свойхъ<,>. Да ему, сотнику, косарь згонивъ, где баривъ двѣ неделѣ, и громадилъ сѣно три днѣ<,>. Двома дворищами в мѣстечку Омелнику, однимъ съ хатою, а другимъ без хати, однимъ дѣдизнимъ, а другимъ дядѣ его умершого Степана Мороза, онъ, сотникъ, безденежно завладѣвши, у свой дворъ увернулъ.

Грицко Коржъ<,>. Сотникову греблю на рѣчцѣ Манжелѣйцѣ за двома рази гатилъ тиждень<,>. И сѣно косилъ тиждень, якобы на овци *отборніе*<,>. Тѣ же овци зѣмовались всѣ в козаковъ.

Сергѣй Савутенко<,>. Оной сотникъ лѣсомъ его, на Омелничку стоячимъ<,> стоявшимся пятидесяти рублей, с подневолной продажѣ в ценѣ сѣмнадцати рублей завладѣлъ, ибо что не продавалъ, держалъ его в колодцѣ три днѣ<,>. А потомъ в него денегъ четири рублѣ и лѣса того *ж* часть оставшуюся<,> за которую давано 15 рублей, насилно в него взялъ, под видомъ того, что к тестю для служеб опредѣлил его, *от* которого послѣ и отрознил по прежнему<,>. А наконецъ и асаулцу ¹ Харку Малахвѣю онъ, сотникъ, приказалъ его бить, кой по тому приказу палкою и билъ довольно<,>. Да его, сотника, господарь Сиволапъ напрасно взялъ в него ягня, ценою въ *шестдесятъ* копѣекъ<,> о которомъ ему, сотнику, хоча ѣ представлялъ, просячи, но нѣчего не получилъ<,>. 753 году скотомъ сотниковимъ випасено овса на десять копѣ<,>. Его жъ, сотника, Однозкую греблю гатилъ тиждень<,>. А дрова возилъ у Броварки тиждень<,>. И дворомъ его, въ Омелнику *имѣющимся*, увернувши в свой дворъ, бежденежно онъ, сотникъ, завладѣлъ<,>.

зв.

Кондрать Бабенко<,>. Укошенного его собственнимъ коштомъ сѣна // *пятьдесят* копицъ онъ, сотникъ, насилно забралъ<,> и денегъ два рублѣ насилно *ж* содралъ. К тому жъ его тогда за тое сѣно сутки ковалъ и киями немилостиво билъ.

Макар Бакланъ<,>. Сѣно на *отборніе* овци косилъ. Якое сотникъ забравши, ему далъ тѣхъ овецъ зѣмовать пятеро<,>. Его, сотника, на рѣчцѣ Манжелѣйцѣ греблю гатилъ тиждень<,>. Дерево ему возилъ съ чужихъ лѣсовъ два днѣ<,>. Онъ же, сотникъ, купленыхъ нимъ два лѣси, единъ у Логвина Дубовика, за <,>18<,> рублей, другой у Дмитра Кота, за <,>16<,> стоячихъ на *Ѹслѣ*, давши толко онимъ числомъ денги, насилно в него *отнялъ*. Койми *і* по нѣмъ завладѣлъ<,>.

Федоръ Бурдюгъ<,>. Зъ сотникомъ ездилъ у Козелецъ лошадию своею, где барилъ чтири неделѣ<,>. За синомъ его Владимиромъ ездилъ въ Лубнѣ и по хуторамъ, наданнымъ за женою<,> *отколь* его коляску какъ тою своею лошадию привезъ, по приказу оногo Владимира<,> то тая его лошадь заразъ *і* пала<,> которой цена<,>15<,> рублей<,>. Валаха по приказу сотниковому в него взято, ценою въ *шестдесятъ* копѣекъ, якобы для проезду свити *ясневельможного*<,>. Да его, сотникову, на рѣчцѣ Манжелѣйцѣ греблю гатилъ тиждень<,>.

¹ Початкова літера а виправлена з с.

Павло Шербушенко<,>. Сина его Василя посилалъ сотникъ в двух лѣтах двожди за виномъ у Сѣчъ, а <,>754<,> году, у Петровку, по соль, где в трох разяхъ барилъ дванадцят недель.

Гричко Близнюкъ<:>. 754 году на рѣчцѣ Манжелѣйцѣ сотникову греблю гатилъ тиждень<,>. Однозкую греблю гатилъ же тиждень. Хати сотникови висипалъ тиждень<,>. Сѣно ему громадил и кидалъ дванадцять днѣй.

4 Андрѣй Смѣшко. Више писанног[о] году на рѣчцѣ Манжелѣйцѣ сотникову греблю // греблю гатилъ тиждень<,>. Однозкую греблю гатилъ же тиждень<,>. Хати сотникови висипалъ тиждень<,>. А сѣно ему громадилъ и кидалъ дванадцят днѣй.

Степанъ Захарченко<,>. Греблѣ его, сотника, на рѣчцѣ Манжелѣйцѣ и Пузикову гатилъ восьмъ недель<,>. Да лошадей его пасъ сѣмъ недель<,>. В лѣсѣ его сотниковѣ вирубано дубини восьмъ возъ, ценою по шести шаговъ<,>. Вѣ двух лѣтахъ ему, сотнику, косилъ и кидалъ сѣно безденежно двѣ неделѣ и три дни, а жена его мотокъ напярала<,>. Да ему жѣ, сотнику, у Манжелѣй ровъ копавъ тиждень<:>. У Чорній лѣсъ посилалъ его, где барилъ двѣ неделѣ<,>. А пиво варилъ в Уласовцѣ и возилъ тиждень<:>.

Андрѣй Масленко<:>. Кригу рубаль и волами своїми у ліодовню сотнику возилъ тиждень<,>. А солодъ в в [!] Уласовку, где барилъ три днѣ<,>. Вятеровъ два и вершу сотниковѣ в Димидовку взято<,> коймъ цена <,>17<,> копѣекъ<:>, при которых и за йзки зять его Петро у Димидовцѣ четири днѣ гативъ<,>. Сѣна возъ сотниковому сину, асаулу полковому Владимиру, для лошадей, ценою вѣ <,>50<,> копѣекъ, взято<,>. Да ему, сотнику, дрова воломъ три днѣ возилъ<,> а три днѣ греблю Димидовскую взятими из плуга волами гатил. И тимъ же воломъ ¹ от сотника посиланъ былъ у Чорній лѣсъ, где баривъ тиждень<:>.

Ярѣшъ Тараненко<:>. Асаулецъ Ганжа сотниковѣ взялъ у него волокъ новій, ценою вѣ <,>50<,> копѣекъ<:>. Да ему жѣ, сотнику, у Манжелѣй ровъ копалъ тиждень<,> и сѣно косивъ и кидавъ двѣ неделѣ безденежно<:>.

4 зв. Сизѣнъ Калницькій<,>. Сотниковѣ снѣ, асаулъ полковому Владимиру, взялъ в него лоу за таляръ<,> а мяса за <,>26<,> копѣекъ безденежно. // Да хуторомъ его собственнимъ, на урочищѣ зіонзской стоячимъ, с доволнимъ пахатнимъ полемъ, гдѣ и сѣнокосу скиртъ болѣе какъ на десять імѣется, онъ, сотникъ, насилно, безденежно отнявши, завладѣлъ.

Климъ Малахвѣенко<,>. Сотнику двома лошадами глину да воду возилъ тиждень<,>. Да онъ же, сотникъ, взялъ в нег[о] сѣна возовъ сѣмъ, цена всякому возу по рублю<,>. Скотомъ сотниковимъ жатог[о] жита копъ сѣмъ, по приказу его, збито, и при томъ самого его бито<:>. Плугъ его со всѣми шестма волами онъ, сотник, в Димидовку взявши, тѣми волами три днѣ гной возилъ и от той роллѣ, гдѣ орали, отбилъ<,>. Якой роллѣ было уже оранки два упруги<,>. Да лошадю его ²<,> гармаша Йсенка сотник посилалъ, а куда, не знаетъ<,> которою баривъ три днѣ.

¹ Слово перероблене з «воловъ».

² Чорнило на слові розтерте.

Павло, Крамаренкѣвъ зят<,>. Сотниковѣ в хуторѣ Однозкій возилъ хати своимъ скотомъ три днѣ<,>. Да по колодки в Уласовку посилалъ его, где волами барилъ чтири днѣ.

Микола Варакута<,>. Атаманъ Книшъ сина і брата его напрасно держалъ на гарматѣ и два рубль грошей содралъ<,>. Сотникъ своимъ стадомъ испасъ проса *пят* копѣ<,> а гречки, стоячей на пнѣ, вибилъ на тридцатъ копѣ<,>. Дворищемъ въ Омелнику, увернувши въ свой дворъ, насилно завладѣлъ<,>. Лѣсъ, стоячій на Омелничку, з садомъ, тернами и доволними лозами<,> которій стоялся ста рублей, онъ, сотникъ, насилно отнялъ<,> давши толко денегъ сорокъ рублей да вола в четирахъ рубляхъ<,>. На якій и купчую, такъ же с под неволѣ, взялъ<,>. А синъ его Николай Варакутинъ[о] сина невелико[о] на луцѣ Наливайковой без вини билъ канчукомъ и яломокъ, стоявшійся тридцати копѣекъ, чорній отнялъ<,>.

5 Иванъ Варакута. Посилалъ его сотникъ въ Кіевъ при паничахъ, где онъ // где онъ барилъ тиждѣнь<,>. Да что хомуть сотниковъ зъ его сѣдломъ невѣдомо гдѣ пропалъ<,> содралъ с него, за хомуть, денегъ рубль и двадцатъ копѣекъ<,>. Онъ же, сотникъ, его зъ собою взявши, едучи до Козельца<,> коня его в шори впрягъ<,> а самог[о] его посадивъ на возокъ<,>. Где онъ барилъ сѣмъ недель<,> и чрезъ всѣ тѣ сѣмъ недель лошадей его въ шорахъ была<,> чему минуеть четвертій годъ<,>. 753 году з лѣса Жовтенкового сотнику день возилъ дрова<,> на другой день глину<,> а на третій гной зъ двору сотникового, да два днѣ до хутора его сѣно возилъ.

Гаптънъ Нестеренко<,>. Сотникъ омелничкій, не допустивши ему, при старости лѣтъ будучому, совсѣмъ уже искозаковавшомусь, хати своей и комори рубленнихъ тѣмъ, кой торговали, продатъ<,> оную хату въ Димидовку<,> а комору на Зафсолѣ забралъ<,>. И лужокъ зъ вербами зрубалъ<,> которому цена рубль.

Леско Пшеничній<,>. На гребляхъ Однозкой и Манжелѣйскои 753 году у гаченя онихъ находилъсѣ чтири недель<,>. 754 году, по праздники Воскресеній, въ хуторѣ сотниковъ Мусѣевскихъ деревню возилъ тиждѣнь<,>. Сѣно ему косилъ, какъ поддании, пять недель<,>. Хворостъ возилъ на оплѣтъ загородъ чтири днѣ.

Омелко Дука<,>. 748 году сотникъ стадомъ своимъ побилъ жита девять копѣ<,> в якое время с копи вимолочивалос по два четверики<,>. И хотя по освѣдѣтелствованій того побою<,> да о збитомъ 743 году просъ шести копахъ подданными сотниковими димидовскими<,> представлялъ сотниковому сину Николаю, жалобу заносѣячи<,> однакъ за то нѣкакова удовольства не получилъ<,>. Синъ его, Дуки, лошади сотникови въ Говтѣ на ярмарку пасъ тиждѣнь. // Асаулъ полковии Владимиръ бралъ его зъ лошадей в Козелецъ, где барилъ три недель<,>. Да возъ сѣна асаулъ Дубовикъ в него взявши, отдалъ лошадямъ оногo асаула Владимира, приехавшого тогда у Омелникъ<,> которому цена рубль.

5 зв.

Онокѣй Чайка<,>. По приказу сотниковому, от старшини сотеннои вигнанъ онъ у Димидовку з вятѣрами и сѣткою риби ловитъ, где барилъ чтири недель<,>. Отколъ его какъ отпущенно<,> то оставленніе шестъ вятѣровъ и сѣтка тамо і пропали<,>. Потомъ, на третее лѣто, какъ его вигнано

туда жъ, то на своемъ човнѣ съткою рибу ловиль двѣ неделѣ<,>. И что за сътку заправиль рубля денег<,> за тое сотниковъ синѣ Николай, взявши его за чубъ, палицею билъ<,>. Вибивши же за сътку, толко полтину денег даль.<,>754<,> году на Однозѣ пять день рибу ему ж, сотникови, ловиль<:>.

Удова Мотря Гнилокишкова<,>. Дворомъ ея съ хатою, въ Омелнику имѣючмися, сотникъ, самоволно завладѣвши, безденежно у своей дворѣ загородиль<,>. Якій дворъ съ хатою отказанъ ей былъ во владѣніе помирающими ея родителми.

Федоръ Радочинскій<,>. 17<,> годъ назадъ тому оной сотник греблею Димидовскою стопиль его островъ з лозами<,> лукъ двѣ и лѣсъ, прозиваемый Стѣнку<,>. А что на тое<,> також на поля пахатніе и облоги, нимъ, сотникомъ, отнятіе, крѣпости не давалъ, держаль его въ оковах. въ ратуши Омелницкой, под карауломъ, сорокъ четири днѣ<,>. Якую крѣпостъ с под тог[о] неволно[го] держанія под карауломъ въ его и взялъ, а в какой силѣ, і по ннѣ не вѣдаеть<,> Якую крѣпостъ в него взять<,>748<,> году<,>. Да онъ же, сотникъ, того жъ году пчелъ пній тридцатъ і тридцатъ і одинъ в него гвалтомъ напрасно взялъ<:>. Ниву пшеницъ вишр ступеней на<,>25<,> онъ, сотникъ, скотомъ своимъ вибилъ<,> которой по тогдашнему лѣту могло б нажатис копъ сѣмъ<:>. Ниву роллѣ, на просо виораннои, сотникъ своимъ просомъ засѣялъ<,> оное к своей користи и жжалъ<,>. И сѣна, его собственнимъ коштомъ и на собственномъ сѣнокошѣ укошенного, копиць<,>35<,> в свой дворъ гвалтомъ забралъ<,>. <,>751<,> году луку з лозами на Омелничку жъ, не подтопленную, самоправно безденежно отнялъ<:>. 753 году в лѣсѣ его дубовъ три болшихъ, по рублю ценою, да меншихъ пятъ, ценою по золотому, безденежно вирубаль<:>.

Удова Йвга Боровицкая. Оной сотникъ Очаковско[го] походу, призвавши к ней Бакая<,> Олихвѣра Гребѣнника<,> и Федора Заячого, взялъ самоволно жита, тогда четверикъ по полтинѣ бывшого, двадцятъ двѣ четверти<,> то ест сорок четири четверики<,>. Въ якое время и у другихъ жито хотя і брато<,> однакъ за оное уплаченно денгами<,> ей же нѣчего и по ннѣ не уплаченно<:>.

Федоръ Федоренко<,>. Сотниковъ синѣ Николай 753 году посилаль его въ Адамовку<,> где барился двѣ неделѣ<,>. Отъ якой поездки лошадъ, скинувши лоша¹, и сама здохла, коей цена шестъ рублей<,>. А что коня в него, сотника, насилно накидано[го], стоявшогося чтирох рублей, не бралъ за сѣмнадцатъ рублей<,> то онъ, сотникъ, держаль его на гарматѣ зѣмою три неделѣ и коня ему за<,>17<,> рублей силовно накиннулъ<,>. Чтобъ же испустилъ і гармати, далъ атаману Кнншу смушокъ чорній, ценою въ 30 копѣекъ<:>.

Ничипор Наливайченко<:>. Онъ, Наливайченко, имѣеть свой млинъ 6 зв. на реки Пслѣ, под Омелникомъ, о полчварта кола, і стоячій при еднихъ лотокахъ зъ млиномъ сотниковимъ, имѣющимъ точию двѣ колѣ<,>. В якихъ лотокахъ онъ, сотникъ, з части Наливайковой отнялъ скринь пядь², чему

¹ Слово дописане над рядом.

² Описка. Треба «пять».

будеть годовъ *шест*<,>. Да что онъ, сотникъ, равно повернулъ мливо само-
волно<,> ибо *от* трох колъ в малой водѣ должно ему, Наливайковъ, моло-
тис три днѣ, сотнику же съ двоихъ колъ два днѣ толко<,> с того Наливайко
признаеть себѣ убитку на всякъ годъ по пяти рублей<,> а чрезъ *шест* годъ
на <,>30<,> рублей<,>.

Грицко Ручка<:>. Сина его Федора <(:>кой по причинѣ неумышленно-
г[о] зятя своего Андрѣя Голубенка, при весѣлѣ, забития в смерть под карау-
ломъ содержался въ Сорочинцяхъ<:>) пару воловъ, ценою въ десять руб-
лей, синъ сотниковъ Николай да писарь Король <,>753<,> году, в Спасовъ
пост, приказали Василю Голубу *взят*<,> которые і по ннѣ не возвраще-
ни<,>. Да самого его, тогда какъ веленно ордеромъ суда полкового оного
его сина вислат в Сорочинцѣ<,> за тое что исказалъ, даби в колодки того
сина его не забивано<,> писарь Король у двѣ плети, положи на землю, билъ
немилостиво<:>. 752 году сотникову греблю Однозкую чтири неделѣ<,>
а 753 году ту жъ греблю три неделѣ гатилъ<,>. Онъ, сотникъ, взялъ в него
пшеницъ полътори копи<,> а 752 году синъ его, полковни асаулъ Влади-
меръ,— желѣза плуговие<,> которые чрезъ всю весну, даби оранки лишит-
ся могъ, в себе держалъ<,> почему і лишился оранки всю весну зъ зна-
нимъ убиткомъ<,>.

Мартинъ Близнюкъ. <,>752 году сотниковъ двѣ шкурн чоботніе вичи-
пыл<,> сѣмь день сѣно косивъ<,> и двѣ парѣ чоботъ пошивъ<,> а 753 году
едну пару чоботъ безденежно<:>.

7 Ониско Ганноченко. <,>752 году сотниковъ сѣно три днѣ громадилъ,
а потомъ и груби топилъ двое суток<,>. Что же з сѣней // з сѣней сотникових
смушокъ пропалъ<,> то сотниковъ синъ Николай взялъ с нег[о] денег пол-
копи<,>. Да того жъ году его, сотникову, Однозкую греблю гатилъ и плѣвъ
тиждень<,>. <,>753 году въ дворѣ его, сотника, груби топилъ двѣ неделѣ<,>
и на рѣцѣ Манжелѣйцѣ волами свойми гатилъ греблю тиждень<:>.

Панко Кривій<:>. 750 году лошадь его зъ под сина его сотникъ, самъ
взявши, приказалъ в свой палубъ запрягти<,> а сина его оного зъ Сорочинецъ
пѣшого до Омелника *отпустил*, взявши на покупку лошади харчи сорокъ
копѣекъ<,>. *Отколь* какъ у мсцъ, то *ест* из Глухова, повернулис и лошадь,
вовся вибитую, онъ, сотникъ, ему *отдалъ*<,> то она в тиждень и издохла<,>
коей цена восьмъ рублей.

Давидъ, Галѣйвъ зятъ<,>. 752 году увосени сотниковъ въ его ставу на
Манжелѣйцѣ своймъ неводомъ рибу ловилъ тиждень. А чтоб скорѣйше туда
выбирался<,> то прислании *от* него, сотника, гармашъ полковни, по прика-
зу его, і палкою билъ<,>. Егда же они гармашъ палицю поламавъ<,> то зъ
машталѣромъ сотниковимъ двома колами тесаними, с того жъ сотникового
приказу, без пощади его били<,>. Въ якомъ разѣ и руку ему перебили<,>.

Степанъ Степанецъ<:>. Сотниковъ синъ Николай, допрашиваючи, нау-
чая, даби говорилъ на Куропятниковъ, что они стадника ѡбозног[о] полково-
го Москова Федора Черног[о] в смерть убили<,> положи на землю, безвинно
трижди плетми без пощади билъ<,>. Жену же его сотникъ самъ в Манжелѣй
забивъ в колодки, такъ же, какъ и его, научалъ, чтоб говорила о убитий

7 зв. стадника на Куропятниковъ<,>. И егда не похотѣла // по наущенію говоритъ<,> то положи ей на землю ¹, без всякой пощади плетми билъ по спинѣ, по бруху і по бокамъ, чимъ ихъ вовся изувѣчили<,>. Да онъ же, сотникъ, 753 году забралъ у него сѣна возовъ восьми<:>.

Іванъ Сосновскій<:>. 751 году, что онъ напрасно копи денег сотнику не далъ<,> с приказу его, гармашъ Йсенко да Ганжа содрали с [...] ² кожухъ<,> и били его кулачамъ и ногами такъ тиранско, что ажъ чрезъ шест недель боленъ находился<:>.

Прокопъ Снѣжко<:>. 750 году атаманъ Книшъ насилно содралъ с нег[о] денег рубля<:>. 752 году до невода пришивки вивязалъ девят сажень, по приказу оного Книша<,> да сотникову Однозкую греблю гатилъ три днѣ<,>. 753 году лошадь его оній Книшъ взявши, невѣдомо куда ездилъ чрезъ три днѣ<:>.

Харко Захарченко<:>. 753 году сотникову греблю Однозкую гатилъ три неделѣ<:>. 754 году на рѣцѣ Манжелѣйцѣ его ж, сотника, греблю гатилъ тиждень<,>. А асаулъ Дубовикъ бивъ его немилостиво за тое <(>яко уже в дѣлѣ зъ двору его два висланніе были:>), что исказавъ на греблѣ Омелницкой: «Третьому быть висланному уже не доводится<;>». И за то денегъ три рубль с нег[о] содралъ<:>.

8 Мусѣй Юрченко<,>. Сотникъ пороху козацкаго, при гарматахъ будучо-го, в битност его гармашемъ, во время отдачи дочери своей в замужѣе за обозного полкового Москова полтора пуда взявши, тогда вѣзесъ і вистрелялъ<,>. Да два пуда еще пороху, купленног[о] за козацкіе денги, данніе от мимо ішедшой великороссійской команди за виданній провиантъ<:> // провиантъ і фураж, въ Кременчуцѣ Кирикомъ Юрченкомъ да манжелѣйскимъ Матвѣемъ Завязономъ, чему будетъ годовъ ис пят, онъ, сотникъ, в Манжелѣю взявъ<,>. А где тотъ порохъ подѣлъ, онъ не вѣдает<,> толко вѣдает, что обратно не возвращаеъ<:>.

Іванъ Куковскій<:>. 753 году зъ лѣса Морозового возилъ сотнику дубя парою волами, по приказу Книшевому, дній два. И з стойки взята онъ і посилаеъ по сотниковому дѣлу первѣе у Димидовку, а потомъ у Ламану, где барилъ дній три<:>. Да <,>754<,> году онъ былъ в походѣ при Переволочнои, а атаманъ Книшъ взялъ в нег[о] пару воловъ з возомъ і отправилъ въ Елисаветъ<,> где от Зеленыхъ свят октября до 28 числа находились<:>.

Михайло Гряденко, манжелѣйскій<:>. 754 году, у Петровку, посилалъ его сотникъ у Густинскіи ярмарокъ однимъ возомъ из вовною<,> гдѣ баривъ парою волами тиждень<:>.

Павло Пацюкъ. Воли сотникови, назадъ тому пятии годъ, до Києва гонилъ безде[н]ежно ³<,> гдѣ барилъ, за двома разамы, сѣмъ неделѣ<:>.

¹ Далі писар повторив слово «то» і обвів його пунктиром, виправляючи помилку.

² Треба «него». Слово відірване разом з краєм аркуша.

³ Перша літера н частково пошкоджена, папір на її місці прорваний.

124. *Опис рухомого і нерухомого майна жительки м. Глинська
Ганни Квітчихи*

19 червня 1756 р.
Глинська сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подается за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 190. Опис має форму таблиці: перша вертикальна графа містить реєстрові назви, друга — «Число», третя — «Рублы», четверта — «Копейки» (заголовки кожної графи подаються на початку аркуша після відповідних цифр або прочерків на їх місці). Між реєстровими назвами і відповідними цифрами другої графи — прочерки. Третя і четверта графи ніде не заповнені. Арк. 52 зв. чистий.

49 Описъ дѣвижиного и недѣвижиного имѣнія жителки глинской Ганни Квѣтъчыхи, зѣ первымъ мужемъ Сѣтепаномъ Квѣтъчикомъ, такожъ и з вѣторимъ ей жѣ мужемъ Тимошемъ Бувайломъ нажитого. Что же именѣно, значитъ ниже сего.

<,>1756<,> г., июня<,>19<,> дѣня<,>

Дѣвор, вѣ немъ строения: хать двѣ рубленне — 2 (Число), — (Рублы), — (Копейки), комора одна рубленая жѣ — 1. Вѣ коморѣ вещей: сѣкринѣ двѣ запечатани сотенною печатю — 2, кожухъ жоночій чорній приношенній — 1, другій жоночій чорній же, зеленимъ сукномъ покритій — 1, свита дѣвѣчача бѣлая новая — 1, свита жоноча бѣла жѣ новая — 1, кожухъ бѣлій жоночій новий, толко мало приношенній — 1, кожухъ мужескій бѣлий же приношенній — 1, свита мужеска бѣла новая — 1, вѣ кухвѣ горѣлки на пять корховъ — 5, смушковъ чернихъ малихъ пять — 5, кожушокъ малий дитячій — 1, сѣкриня, вѣ ней вещей: плахѣта снятка ношенѣна — 1, клубочковъ сняти два — 2, ручникъ простій малій — 1, хустка проста, шита заповлочу — 1, пряжи клубочковъ черцю одинъ, жовтій одинъ<,> да бѣль два — 4, // тарѣлокъ пять — 5 (Число), — (Рублы), — (Копейки), ложокъ десять — 10, сорочокъ жоночихъ три — 3, а мужескихъ двѣ — 2, рушниковъ простихъ два — 2, хустокъ тканихъ двѣ — 2, сорочка дитяча одна — 1, запаска бѣла проста — 1, дѣжей три — 3, казанковъ невеликихъ три — 3, лѣйка жерстяна стѣлапа мала — 1, барилце, вѣ немъ горѣлки сѣливянѣки¹ з кварту — 1, дѣжичка порожня — 1, полквартировка мѣдная одна — 1, пряжи клубочковъ сѣмъ малихъ — 7, вѣдерко деревяне — 1, лѣйка деревяна — 1, полквартировка мѣдна одна — 1, яндола деревяна — 1, мотковъ плоскѣнныхъ два — 2, сѣдло просте — 1, лѣйка жерстяна — 1, кошикъ одинъ — 1, ночовъ двое — 2, вѣ кадобѣцѣ пшона зѣ

50 полкоробки — 2, мѣшковъ новихъ нешитихъ три — 3, // ящикъ одинъ — 1 (Число), — (Рублы), — (Копейки), наволочка з подушки проста стара — 1, мотокъ пряжи вовняной бѣлой пасомъ шѣстнадцатъ — 16, риби таранѣ десять — 10, салъ пять — 5, коса ламана одна — 1, зѣ коси шѣматковъ дѣва — 2, ружина проста стара — 1, лѣжникъ сѣтарій — 1, подушокъ три — 3, радень двѣ — 2, килимъ на столѣ сѣтарій — 1, куховъ порожнѣхъ пять — 5, житного борошна бочокъ двѣ — 2, гречаного двѣ — 2,

¹ Слово на місці витертого «з кварту».

пшениць бочокъ двѣ — 2, жита в ямѣ четвериковъ пятнадцатъ — 15, воловъ пять — 5, коровъ зъ телятами три — 3, кобила без лошади — 1, свиней трое — 3, поросять семеро — 7.

Пахатного поля: въ одной руцѣ, у толоцѣ, в урочища Дашокъ, дней десять<,> Квѣтчиково — 10, въ другой руцѣ, к Шумску, в урочища Рудки, дней чотири, Квѣтчиково — 4, въ третьей руцѣ, в урочища Шкуратового, заставного, дней шесть — 6, // а собственно купленъного дней два з упругомъ — $2\frac{2}{3}$ (Число), — (Рубли), — (Копейки). Сѣнокосу въ степу, подля лѣзъ Василихи Жуковской, косарей два — 2, другой сѣнокосъ зъ березиноу, в урочища Волвачовки, копиць на чотири — 4. Лѣсъ в урочища Яроватому ¹ — 1. Огород въ Глинѣску, на Устивицѣ — 1. Въ степу, за селомъ Хоминцями, дубина Бѣликовская з сѣнокосомъ на восемь косарей — 1.

К сей описъ козаки глинѣскіе<,> Михайло Клименѣко<,> Василь Журба<,> і Матѣвѣй Зѣнѣченѣко ²<,>, а вомѣсто их, негѣрамотѣних, по нихъ пѣрошенію<,> сотенѣной Глинѣской канцеляріѣй<,> пиसेць Іванъ Михайлов руку приложилъ<,>. //

51 Скриня — 1 (Число), — (Рубли), — (Копейки), въ ней вещей: пѣряжи клубочковъ червоних черчатиъ — 2, жовтихъ — 2, зелений — 1, бѣлий — 1, заполочи лотовъ — 4, бѣлъ моточокъ — 1, чеpecъ сѣтарій бѣлий — 1, запаска блакитна штаметова — 1, запаска проста синятка суконна — 1, пѣлахѣта шовкова ³ грушкова нова — 1, пѣлахѣта напѣлка ношенѣна — 1, плахта синятка проста — 1, плахта напѣлка — 1, запаска красѣна штаметова — 1, рубашка мужеска нова — 1, наволочка ношенна — 1, сорочокъ женѣскихъ — 2, сорочѣка дѣвчача — 1.

Облѣкъ на <,>13<,> рублей <,>50<,> копѣекъ, <,>1756<,> году, марта <,>12<,> данний<,> от жителя глинского Василя Драченка<,> — 1. Росѣписка <,>749<,> году, ноября <,>3<,> д., от жителя глинского Павла Сѣтороженѣка, на полдевята золотого, зъ засѣтановленіемъ поля — одной ниви, въ урочища Рѣвнного [!] лежачой ⁴<,> — 1. // Росѣписка <,>740<,> году, априля <,>19<,> д., данная от умершого жителя глинского Михайла Микитченка<,> на сѣмъ копѣ, зъ засѣтановленіемъ поля, въ Рудки лежачого ⁵<,> — 1 (Число), — (Рубли), — (Копейки). Поручная росѣписка <,>1749<,> году, мая <,>8<,> данная от перекоповского Сергия Ткача, на шестнадцатъ рублей<,> — 1. Росѣписка <,>749<,> г., октября <,>16<,> д., данная от жителя глинского ⁶ Івана Степаненка, на два рубль шестьдесятъ копѣекъ, на застановленное поле, два днѣ, в урочища Долинки ⁷ лежачое<,> — 1.

Скриня — 1, а въ ней вещей: плахотъ простиъ новихъ дробницъ — 2, плахта проста ношенна, напѣлка черчата — 1, плахта сѣ клѣтѣками но-

¹ Помилково замѣсть «Яроватого».

² Бракуе «подписались». Далѣ цей випадокъ повторюється ще разъ.

³ Далѣ писаръ повторивъ це слово ще разъ і підкресливъ його, виправляючи помилку.

⁴ Літера о перероблена зъ іншої.

⁵ Далѣ стерто «поручная».

⁶ Попереду написано «глинского» і підкреслено, щобъ виправити помилку.

⁷ Літера к перероблена зъ гъ.

ва — 1, намѣтокъ ношеннихъ — 5, намѣтокъ ветхихъ — 2, ручникъ затканий — 1, скатерть заткана — 1, сорочка мужеска стара ¹ — 1, сорочка женска стара — 1, клубочокъ сниты — 1, сорочка крайна нешита — 1, 52 полотна два сувойцѣ невеликие — 2, // запаска двѣвчаха вибивата простого полотна — 1 (Число), — (Рубли), — (Копейки), лиштва, заполочу шита, стара — 1, купча на Рутенковъ дворъ — 1, купча от Ничипора Лихолѣпа на двѣ ниви — 2.

К сей описѣ козаки глинѣскіе<,> Иванъ Кѣтиторенко<,> Дацко Тимченко<,> и Хведор Яхно<,> а вомѣсто их, неграмотних<,> по их прошенію<,> сотенной Глинской канцеляріи<,> пишець Иванъ Михайлов руку приложиль<,>.

125. Слѣдство у справѣ злодія Микити Тютюнниченка, жителя
м. Полтави

20—21 липня 1756 р.

Канцелярія 2-ї Полтавської полкової сотні
Полтавського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 95, оп. 2, од. зб. 38. Документ—оригінал. Різними почерком і чорнилом написано, мабуть, у Полтавській полковій канцелярії: «Под. іюля 2<,> д. 1756 году. Записав, доложитъ» (на полі вгорі арк. 8) та «Канцелярист Лука Несторов» (на полі внизу праворуч арк. 9 зв.). Формат арк. 8—8 зв., 9—9 зв., 12—12 зв. і 20—20 зв. удвічі менший проти інших в рукопису. Арк. 20 порушує послідовність нумерування, бо спершу був помилково підшитий і пронумерований після арк. 19 зв. Арк. 12 зв., 18 зв. і 20 зв. чисті. На арк. 10—11 зв.— інші документи.

8 Ея императорскаго величества ² войскъ Малоросійскихъ полковниковъ полтавскому, велможному его милости пну Андрею Горленку, в полковую Полтавскую канцелярию<:> покорный репортъ<:> ³.

За силу полученних с оной полковой Полтавской канцеляріи в сотенной Полтавской канцелярії ордеровъ, пойманий в виницѣ полтавского мѣщанина Гузенка розездною командою воръ и разбойникъ Микита Тютюнниченко, с его подлиннимъ допросомъ<,> и ⁴ оговорение нимъ полтавские жители Иванъ Криворучко ⁵, Иванъ Литвинъ, Яцко Шмаровозъ, он же и Чорній ⁶, и бурлака Михайло Тесля, да Якова Чорного и Харка Запор[о]жца // жена ⁷, без снятия с них допросовъ, яко жъ в скорости таких допросовъ снятъ zde не можно<,> а их содержать, за немѣниемъ турми и особливої при канцелярії такой изби, чтобъ чрезъ долгое время в сотенной канцелярії сидячи, не могли сискать себѣ какого с побегу ⁸ способу, токожъ ⁹,

¹ Слово на місці витертого напису.

² Слова «Ея императорскаго величества» написані більшими літерами.

³ Нижче аркуш розірваний і скріплений сургучем червоного кольору. Текст на лінії розриву пошкоджений.

⁴ Сполучник виправлений з іншої літери.

⁵ Перша літера р виправлена з у.

⁶ Частина тексту «Яцко ... Чорній» дописана над рядком.

⁷ Мабуть, описка замість «жени».

⁸ Треба «к побегу». Слова виправлені із «способу».

⁹ Описка. Треба «також».

и якие сискани, по показанию предписано[о] вора и разбойника, в степу захование воровские вещи, оние всѣ списавъ, по реестру, в оную полковую канцелярию посилаются при сем. Да данная *от* иерея церкви архидиякона Стефана, села Рудовки, Симеона Иванова в сотеную канцелярию росписка
20 в принятій нимъ з опознанихъ свойхъ тѣхъ поворованнихъ вещей, // ряси суконной гранатовой усега, сообщается<:>.

Полтавѣский сотникъ Семень Куликъ ¹.

1756 году, июля 21 дня ². //

9 Реестръ воровскимъ вора и разбойника Микити Тютюнниченка, съ его товарищи, вещамъ, под симъ значащиися ³.

1. Бання и шапка мѣдние. 2. Двадцятъ четирь рубль денег. 3. Кунтушъ женский оливковый з золотими подпахвичами, без хутра<,>. 4. Леверенда сукна кропивясто[о] без хутра. 5. Плахта шолковаа жолта с квѣтками черними и бѣлыми. 6. Плахта шолковая свѣтложолтаа. 7. Запaska блакитнаа една. 8. Скатерть синяя една. 9. Плахоть синѣтнихъ двѣ. 10. Рушник
9 зв. маленькии, заткании белою синюю. // 11. Полотна локотъ десятъ съ половиною. 12. Сорочокъ три женскихъ, одна мало притерта, а двѣ старие. 13. Полотна шматокъ локотъ четирь. 14. Полотна шматковъ три крайно[о] на сорочку. 15. Еломъ чернии одинъ. 16. Седло одно<,>. 17. Пѣстоletъ одинъ, осадка *мо-сенжнаа*.

Пысаръ Федор Прогноевский<:> ⁴. //

12 1756 году, июля 20 д.

Ж, ниже подписавшійсь, съ поворованихъ въ мене ворами сего *ж* июля 16 противъ 17 чысла вещей опознаную рясую сукна *гранатового*, въ которой уже ѿними ворами лишты ѿпороти, про нужду свою, яко нынѣшнего времени ходитъ нѣ в чомъ, въ сотенои Полтавской канцеляріи принялъ, в чемъ и сию даль росписку.

Церкви архидѣакона Стефана, села Федорокъ, іерей Симеонъ Ивановъ
.<.> ⁵ //

13 1756 году, юля <,>20<,> д.

По состоявшомусь в сотенной Полтавской канцеляріи опредѣленію ⁶, представленій при доношеніи *от* сотенныхъ полтавскихъ Алеѣѣя Бойкова и хоружого Ивана Токара воръ допрашиванъ и показалъ слѣдующее.

Зовутъ его Микитою<,> а прозываютъ Тютюнниченкомъ. Родился онъ полку Лубенского, сотнѣ Роменской, в селѣ Корвинцяхъ, где отецъ его Матвѣй Тютюникъ и matka Прѣска били<,> в подсуздкахъ тамошнего жителя Андрѣя Полетики. *От* роду жъ ему лѣтъ сколки, не знаетъ<,> а примѣромъ будетъ з двадцать четири. При которыхъ *отцу* и матки его билъ годовъ

¹ Почеркъ підпису інший.

² Дата розташована внизу аркуша, ліворуч. Почерк наступного «Реестру» інший.

³ У рукопису кожна назва пронумерована і починається з нового рядка.

⁴ Почерк підпису інший. Почерк наступного документа на арк. 12 інший, той, що й арк. 8—8 зв., 20.

⁵ Почерк підпису змінений, наступного тексту — інший.

⁶ Слово дописане над рядком.

з восемнадцать безотлучно. А *от* оних *отца* и *матки* своих, будетъ тому назад шестій год<,> отойшолъ в Сѣчь Запорожскую<,>. И тамо в службѣ за наемъ находился при козаку куреня Минского Гаврилу Переясловскому три года<,>. В прошломъ же 1753 году, в *пост* Великій первой седмицѣ, с онимъ козакомъ Переясловскимъ зашелъ в город Полтаву, где онъ, Микита, и остался<,>. И там за наемъ в службѣ находился<,> в полтавских жителей Демяна Запорожца, Ивана Гузенка, Михайла Марченка, по одному году. А *от* него, Марченка, сего году, в *мѣсѣ* жъ июнѣ, средних чисел, то *есть* на Пущеня, пред [а]постол святых Петра и Павла, пришедъ въвечеру в шинкѣ полтавского мѣщанина, прозиваемого Моспаненко, // горѣлки пить, засталъ в томъ шинку полтавских жителей Ивана Криворучку, Яцка Шмаровоза, он же и Чорній, Ивана Литвина и бурлаку Михайла Теслю. И пючи с ними горѣлку<,> з оних первѣе бурлака<,> Михайло подмывлялъ его, Микиту, итит с ними в товарищи вороват до полтавской жителки Бутихи<,>. А потомъ и тѣ всѣ товарищи к тому жъ злему ¹ учинку с нимъ, Микитою, совѣтъ имѣли<,>. К чему онъ, Микита, и пристал. И вишедши с того шинку<,> его, Микиту, остановивши под городомъ<,> а они сами, обьявивши ему *ожидат* их, розойшлис били, сказивая, якобы в *доми* свой. И мало поноровя, с них Чорній и Тесля<,> принесли *страву* на вечеру, которую, по обьявлению их, взяли в полтавского жителя Харка Запорожца. И потомъ реченій Криворучко туда жъ пришолъ. И *оттол* они его, Микиту, повели за *город*, к пашнямъ. Куда пришедши, в пашнях, застал еще двоих товарищей — обьявленного Харка Запорожца и Павла Цисарского. И туда помянутій Литвинъ пришед, сказивал имъ ититъ к оной Бутихи вороват, уже, де, онъ бил подъ ея ² хатою и висмотрѣлъ ³, что тамо *нет* ⁴ нѣкого. Где всѣ совокупно и вечерали. Но что тоей ночи люде шляхомъ ездили въ *город* на *торгъ*, тогда не ходили воровать, а на другой день, в тѣх же пашняхъ совокупившис, ходили ночью к обьявленной Бутихи. Куда пришедши, зараз с них Криворучко, 14 ходячи по двору, стал // вслухъ говорить по великоросійску<,> брать лошади и волю в подводу. Что учувши, оная Бутиха скоро *двери* сѣнечные *отчи*нила, то другие его товарищи, Цисарскій, Харко Запорожець, Иванъ Литвинъ і Чорній <(:>а онъ, Микита, с Криворучкою и Михайломъ в дворѣ били на *сторожѣ*<(:>), того жъ часу кинувшис в тѣ сѣни и повязавши тамо оную Бутиху и ея сина, забрали *пожитки*<,>. И с тѣми *пожитками* вишедши к *цегельнѣ*, тамо оние Цисарскій, Харко Запорожець<,> Чорній, Криворучко и Тесля подѣль с тих *пожитковъ* себѣ чинили, даже до *свѣта*<,>. А Литвинъ с того Бутихино двора, набравши *клунокъ* *пожитков*, не вѣдаеть, яких, в *домъ* свой тайно *от* *товариства* отойшол. И онъ, Микита, при томъ подѣль<,> с тѣхъ *пожитковъ* толки видѣлъ *сорочки* мужеские и женскіе, незнаемо *сколки* <(:>яко жъ, де, ему, Микитѣ, того *знать* не довѣрали<(:>), *плахоть* четири, *жупан* синій<,> *шапку* *сукна* *красного* и *денегъ* *двадцят* *восемь* *копеекъ*<,>. Ему жъ, Микитѣ, с того подѣлу *ничего* не дали, а *обнаде*

¹ Літера о виправлена з е.

² Слова «подъ ея» виправлені з «под тоєю».

³ Літера и дописана над рядком, в рядку закреслено ъ.

⁴ Слово виправлене з «же ест».

жили Харко<, > и Цисарскій з своєю[о] подѣлу дати<, >. И кому по сколки чего довелось, не знаетъ<, >. И подѣлившись они<, > с имѣющимис в них пожитками, остановивши его<, > Микиту, самого при городѣ<, > невѣдомо куда отойшли<,>. А онъ, Микита, самъ чрезъ тотъ день і до вечера в Полтавѣ билъ. А ввечеру, случившись с нимъ, // Микитою, повидѣтись, единъ его товаришъ, Криворучка или Яцко, упомянулъ, и сказалъ, ходѣмъ, де ¹, в домъ их товариша Харка Запорожця<, >. Почему онъ, Микита, с тѣмъ товаришемъ<, > в тотъ Харковъ домъ пришедши, засталъ его, Харка, и Павла Цисарского, а болшъ никого не било. Которые Харко и Цисарскій тамо еще подговоривали<, > с ними итить в Самаръ<, >. К чему онъ, Микита, и приступил ². И посидѣвши в том же дому до полночи, *оттоль* онъ, Микита, с тѣми своимъ товарищи<, > Харкомъ и Цисарскимъ<, > паки в предписанние пашни, а тотъ товаришъ, якій его, Микиту, в домъ Харковъ приводилъ<, > в свой домъ, отойшли<, >. И в тѣхъ пашняхъ били с неделю, никуда не *отлучалис*, кромѣ с них Харко в домъ свой хоживалъ по харчѣ. И между тѣми днями ³, не знаетъ, якого числа, с показанныхъ поворованных в Бутихи вещей товаришъ его Харко Запорожець, давши ему, Микитѣ, з [своего подѣлу плахту черчатку червоную, свелѣлъ *отнести* к женѣ его, чтобъ она сховала, и на другой день к нимъ прійшла б<, >. И оній Микита, тую плахту *отне*[с]ши в домъ его, Харка, самой женѣ его в руки *отдалъ*. И по его, Микити, объявлению, она Харчиха<, > на другой день вранцѣ с нимъ в тѣ пашни и приходила и йти приносила. Где ея мужъ Харко еще с тѣхъ же вещей<, > с обоихъ подѣло[в], Харка и Павла, далъ плахотѣ двѣ<, > которые она взявши, і в домъ свой *отнесла*. А болше ничего оной Харчихи не давано<, > <(;) Павлова же жена того нѣчого не вѣдаетъ<, > и к ней мужъ ея не хоживалъ<, > для того чтоб оная жена и теща его на урадѣ не объявили, // яко жъ они знаютъ, что оній Павло без пашпорта с Полтавы *отлучилс*, и мнятъ себѣ, болше нигде, кромѣ не на воровствѣ, находится ⁴<(;)>. Другие имѣючи-сь в Харка и Павла вещи<, > которыхъ ему, Микитѣ, и не показивали, остановивши его, Микиту, на том же мѣсту, оные товарищи его, не знаетъ, куда *отлучившись*, и не вѣдает, в якомъ мѣсту, схоронили<, >. И пришедши к нему, Микитѣ<, > с тѣхъ пашень пойшли. И найдовались они в лѣсу, за Ворскломъ стоячому, тожъ с неделю. И *оттоль* они, вышедши на Гарди и тамо пасучие, не знаетъ, чій, лошади, числомъ шестеро, на росвѣтѣ своровавши, в *маст* единъ сивій, другій вороній, третій, и четвертій, и пятій бѣлие, без клеймъ<, > а шестій гнѣдй, клеймо — на правомъ стегнѣ хрестъ, *отехали* тѣми лошадми степомъ, чрезъ линѣю, в Самар, с будущими при них, Харку и Цисарскому, по одному спису, по одной ружинѣ и по парѣ пистолетовъ ⁵, взятыми з своих домовъ. И тамо оные вори Павло и Харко, мотузочкою воровачи, говорили между собою, что тая мотузочка заплутовалась, «намъ, де ⁶,

¹ Слово дописане над рядком.

² Речення дописане на полі ліворуч.

³ Літера н виправлена з е.

⁴ Літера т виправлена з л.

⁵ Частина тексту «по одной ... пистолетовъ» дописана на полі праворуч.

⁶ Слово дописане над рядком.

бути в руках<,>». И когда *оттоль* имѣли паки возвратитис к Полтавѣ, чтоб тѣ лошади попускать, где взяли<,> яко жъ с тѣми лошадми не можно чрезъ линѣю переехать, то едучи к той могилѣ шляхомъ Липянским розездная команда и оних воровъ усмотрѣвши, для поймки за ними гнались верстъ *от* той долины за пять<,> до Кустолова ¹. Но их не словили, толко их тѣ вори, трое лошадей, покинули: сивого, бѣлого и гнѣдого. И тамо, у Кусто-

15 зв. лова, оние вори близ ² шляху в стоячого, // не знаетъ, якого, члвѣка *отняли*, трое, себѣ хлѣба. И *оттол* обратно тежъ возвратившись к тѣм же, за Гардами стоячимъ, лѣсамъ<,> тѣ остальные трое лошадей<,> при тѣхъ лѣсахъ остановили<,>. А сами, по согласию их, пересидѣвши<,> в тих же лѣсахъ нѣсколко дней, ходили у виницю войскового товариша Руденка, стоячую на Безручках, воровать. Куда пришедши вечеромъ, не знаетъ, якого числа, заразъ с них воръ Харко, злѣзши на комору, при той винницѣ стоячую, сорвал с оной стелину, и своимъ плотямъ другого вора, Павла, обвязавши, в тую комору упустил<,>. А онъ, Микита, на караулѣ близъ той комори стоялъ<,>. И когда к той коморѣ, к скритию себе *от* послѣдовавшего тогда дожда, лежащая неподалеку *от* той комори жена прійшла, то оній Харко, тую жену при себѣ удержавши, замокъ *от* той же комори одорвалъ<,> и оного Павла с комори выпустилъ<,>. И оную жену в той коморѣ звязавши, *оттоль* с покраденными вещми одойшли к лѣсу, стоячому у Ватажковомъ<,>. И по пересмотру ими, ворами, тѣхъ вещей<,> которыхъ явилос: баня ³ и шапка мѣдние<,> оружинъ двѣ без оправки, пѣстолетовъ ⁴ пара под оправкою мосежною, плахоть, кунтушъ мужескій буроватій старій, запаска штаметова блакитная, скатерть синя, плахоть синѣтнихъ двѣ, ручникъ маленкій, полотна два шматки, сорочокъ три женских, еломъ черній и сѣдло едно простое — оние всѣ вещи тамъ ⁵, у Ватажковомъ, склавши ⁶ в тую баню, в землю, по той его, Микити ⁷, заховали, // а в какомъ мѣсту уже, а потомъ онъ, Микита, присмотрѣлъ. И с тѣх же вещей ему, Микитѣ, в подѣлъ ничего не давали<,> яко онъ, Микита, в *их* и не требовалъ<,>. И они ему жъ, Микитѣ, сказивали, что «такихъ вещей тебѣ не треба<,> ибо в тебе нетъ жени<,>» а толки имѣли дать полотна на штани<,>. С того жъ мѣста перейшли в Булановой лѣсъ<,>. Где сидячи, еще совѣтовали итить воровать<,> к федирскому попу Семиону Иванову<,>. И при томъ з них Павло говорил<,> ибо, де, онъ, Павло, уже в него, попа, прошлой зими билъ, яко ж, де, ему, Павлу, парубокъ объявлял, а якій парубокъ, того не объявлялъ, что в него, попа, есть много денегъ<,>. И потому первѣе случаемъ, будго горѣлки приездилъ куповать, и в него видѣлъ у дворѣ коморъ три<,>. А потомъ, розвѣдавши в томъ поповомъ дворѣ, *отколь* заходить вороват ⁸, с товарищи, нѣсколкома члвѣкъ

¹ Слово на місці витертого напису.

² Частина слова «ли» на місці витертого напису.

³ Літера а виправлена з іншої, нечітка.

⁴ Літера ь виправлена з о.

⁵ Літера м виправлена з іншої.

⁶ Частина слова «ла» перероблена з «аш».

⁷ Мабуть, далі пропущено «сказки».

⁸ Слово дописане на полі праворуч.

ворами, с которых и не сказивал, двома іли трома, санми, упомнил, к нему жъ, попу, приехавши, его, попа, били, но за послѣдовавшимъ тогда окрикѣмъ нѣчего в него, попа, не взяли. И побувши в том же лѣсу, упомнилъ, дней ¹ сколки, с того мѣста согласни ходили к оному жъ попу на разграбительство<,>. Идучи, заходили Павло и Харко, а онъ, Микита, на шляху остался, у виницу протопопи полтавского Могилянського, за хуторомъ козака Клѣтного неподалеку стоячую<,> по харчъ. Где набравши, трое, хлѣба<,> когда прійшли к дому одного попа<,> то его, Микиту, близь того двора при винницѣ остановили<,> а они сами в тотъ // поповъ дворъ ходили<,>. И мало поноровя, пришедши к нему, Микитѣ, объявили, что тогда било не можно его, попа, разграбить<,> и оттол паки отойшли в Булановой лѣсѣ. И тамо посидѣвши с неделю, то ест сего юля до <,>16<,> числа, а с того 16 против <,>17<,> чисель, тожъ пришедъ оние вори при ружу, пистолетах набитих и списках, в дворъ реченного попа<,> его, Микиту, у хвортки на караулъ постановили<,>. А Павло и Харко, ходячи по двору, вислухавши под сѣнми<,> первые услухъ ² говорили брать вола, чтоб оній попъ с хати вийшолъ<,>. Но что по тому мененій попъ надворъ не вийшолъ, а в хатѣ с попадею стали кричать гвалтъ, и между тѣмъ попадя кликала Степана<,> то тѣ вори, Павло и Харко, зашедши на другую сторону хати и заложивши имѣющуюсь в них ружину за оконищу переднѣчного ³ окна, оную оторвали, и окно з них Харко ратищемъ розбилъ<,>. Что учувши, его, попа, паламар з другой хати туда для поратунку билъ прійшолъ<,> а посмтрѣвъ, что вори<,> кинулся бежать к хвортки ⁴. Но тѣ вори, его у хвортки словивши, привели к тому окну и увослали тѣмъ окномъ в хату. Куда и сами Павло и Микита улѣзли, а Харко на караулъ в дворъ. И з них Павло, пойшед в пекарню, засвѣтилъ тамо имѣющуюсь в одного своею восковую свѣчку, о которой свѣчки до того времени, что в него била и где взята, того и по нинѣ не вѣдал. И с тоєю засвѣченною свѣчкою онъ, // Павло, увошедши паки в тую хату, первые одного паламара звязавши, ходили в комнату. И в оной з скринь четирыхъ, в яких и ключи били, часть вещей и денги забравши, одного паламара розвязали, сказивая, оній Павло, куда хотѣтъ, ити. Которого в хатѣ и не било уже, де ⁵ жъ подѣлся, не вѣдаетъ. А его, попа, сискавши заховавшогося з его попадею в грубѣ, звязали. Попада жъ не вязаная жъ била. И спрашивалис болше денегъ, устрашивая при томъ, что будутъ мучити<,>. Которій попъ<,> обьявивши имъ<,> яко денегъ в него болше нетъ, говорилъ з вещей брать цѣнь и прочое. И когда онъ, Микита, ему, Павлу, сказал: «Нащо цѣнь брат?» — то оній Павло ему, Никитѣ, отказалъ: «Добре к готовой колодѣ огонь прикладат». И забравши тую цѣнь и еще сорочокъ три, с тѣми всѣма вещми, навочивши ⁶ у коня, в него жъ, попа, взятого, з сѣдлом и уздою, отоль

¹ Літера з виправлена з іншої.

² Літера х виправлена з іншої.

³ Літера ч на місці витертої.

⁴ Літера х виправлена з г.

⁵ Літера д виправлена з іншої.

⁶ Літера ю виправлена з іншої.

одойшли в пустій хутор полтавско[го] жителя Андрея Павленка, на Булановой стоячий, где войсковая лука. Куда пришедши, тамо диевали и тѣ вещи розбирали. Якие онѣ, Микита, видѣлъ: поповскихъ расѣ три, една под смушками черними, а двѣ легких, суконные, кабановѣ китаевыхъ два, женскихъ кунтушовѣ суконныхъ легких, с подбойкою полотняною, два, третій суконій же, под огузками, кабанѣ китаевій, хлопячую череску блакитную, кабанѣ суконій зеленій и шапку хлопячую, полотна сுவоевѣ *шест*, рушниковѣ сுவой, сорочокѣ женскихъ три, плахотѣ три, чарокѣ сребныхъ семь, блюдовѣ *шест*, тарѣлокѣ девять // или десять, цѣновие, упомнѣлъ, подносѣ цѣновій *един*, поясовѣ три, *единѣ* черній каламаиковій, другій камлотній, третій мухаяровій, хустку, ручникѣ, намистѣ двѣ, а по сколко шнуриковѣ, не знаетѣ, кордикѣ, пѣстолетовѣ под мосенжнею оправкою пара, шолку жолтого, не знаетѣ, сколки *лот*, серпанокѣ старій одинѣ, ножѣ складаній, ладунку красную, натрусокѣ с порохомѣ роговихъ двѣ, корецѣ мѣдній, смушокѣ черній, бутелю з горѣлкою двойною кварть у *шестѣ* или в сем, не вѣдаєтѣ, свѣчки восковие, а сколко, не знаетѣ, и денегѣ сребранной монети рублей сорокѣ, а медной монети два рубли. А болшѣ никакихъ вещей и денег не видѣлъ. С которыхъ вещей и денегѣ ему, Микитѣ, с подѣлу досталос: кунтушѣ женскій без хутра огужчастого<,> левверенда сукна гранатового, плахотѣ двѣ шолкових, денегѣ тринадцать или четиринадцять ¹, упомнил. Да за подѣлъ, что еще имѣлось битѣ в пайки ему жѣ, Микитѣ, сплачивали денгами, и всѣхъ денегѣ в него било двадцать четири рубли и восемьдесятъ копѣекѣ. А остальные вещи и денги, а сколко чего било, не знаетѣ, оные его товарищи себѣ позабирали. И позабиравши кождій себѣ вещи и денги, с того хутора отойшли к предписанной протопопскои винницѣ. И неподалеку оной его, Микиту, зо всѣма вещми остановивши на пути, сами Павло и Харко в тую винницю отойшли по харчѣ. И онѣ, Микита, их не дождавши, там же покинувши тѣ вещи ² // и лошадь и толки свой подѣлъ да с ихъ подѣлу кунтушѣ мужескій, что без хутра, опоротій, олевковій, и *единѣ* пѣстолетѣ взявши, отойшол с намѣрениемѣ бытѣ по прежнему в кого в Полтавѣ. И пришед к винницѣ Гузенковой, стоячей за Нижними Млинами, тамо, в левадѣ, оные свой вещи поховавши ³, самѣ прѣ пистолету приходил в тую винницю, чтоб толко передноват и переночоват, а на другои день имѣл ититѣ в Полтаву. Но того дни ночью, сего жѣ юля противъ <,>20<,> числа, приехавшая в тую жѣ винницю розездная команда его, Микиту, словили и в сотенную канцелярию представили. И тие, по показанию его, воровские вещи и денги забрали. Болше жѣ, кромѣ више писанного, ни на какихъ воровствахъ и разбояхъ не был и про то ни за ким не вѣдаєтѣ. И сие показал по самои сушей правдѣ.

К сему допросу вмѣсто више писанного вора и разбойника Микити Тютюнниченка, вмѣсто его, неграмотного, по его прошению, сотенной Полтавской канцеляріей писецѣ Иванѣ Середѣ руку приложилъ<:> ⁴.

¹ Пропущено «рублей».

² Частина слова «ещи» перероблена з іншого напису.

³ Літера ш перероблена з ні.

⁴ Почерк і чорнило підпису інші, ті самі, що й на арк. 8—8 зв., 12, 20.

126. Повідомлення козака с. Підставків Миколи Васюхненка про побиття його підсусідка Грицька Прокопенка Яковом і Супруном, господарем і підсусідком на хуторі пані сотникової

11 травня 1758 р.

*Канцелярія 2-ї Гадяцької полкової сотні
Гадяцького полку*

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 74, оп. 2, од. зб. 67. Дата встановлюється на підставі інших документів (пор. арк. 6 та ін.). Аркуш складався учетверо, як лист. Його формат удвічі менший проти інших в рукопису. На полі вгорі ліворуч арк. 33 позначено іншим почерком і чорнилом, мабуть, у канцелярії 2-ї Гадяцької полкової сотні: «Подано мая [11] дня ...» (напис нечіткий, решта відрізана разом з краєм аркуша). Арк. 33 зв. чистий.

33 В сотенную сотиѣ второй полковой Гад[яцкой]¹ канцеляріѣ² доношу вамъ<:>.

Нахо[дя]щиися в моемъ футорѣ жителствомъ Грицко Прокопенко ѡздиль³ до ярмолку в Гадячъ для ради продажи колесѣ. И ѡхаль из ярмолку через село Подставки. И ви[ѡ]халь на гору, за Подставки, вночи. І нагналы его господарѣ панѣ сотниковой Яковѣ из Супруномъ ночной доби и начали его бити, Прокопенка, единѣ киемъ, а другиѣ канчукомъ, до полусмерти. И одняли в его копѣ три денегѣ. И тимъ побоемъ недовольни, и вѣзали у футорѣ у панѣ сотниковой на его возѣ, и поколѣ его везли, то его все били. И привезши у футорѣ, і допрошували у футорѣ, якобы четверо коней укравъ<:> изѣ мною, сѣричъ хазіѣйномъ⁴. И на завтриѣ день упрегли его кобилу, и изложили его на возѣ, и випровадили за футорѣ. И привезла его у футорѣ мой, ѡного Прокопенка, полусмертнаго. И узали его у село Подставки, ѡного Прокопенка, чтобѣ посмотрили ѡного бобою [!]. И смотрилъ его атаманѣ с козаками, во свѣдѣтельство, что ониѣ⁵ Прокопенко полусмертниѣ⁶<:>.

Атаманѣ Василь Проценко, атаманѣ Павло Филоненко, виборниѣ Юско Кузменко, Леско Костенко и посполитиѣ Иванѣ Волошинѣ<,> и тий его всѣ смотрили<,>.

К сему прошенію находячи[ѣ]ся в селѣ Подставкахъ жителствомъ козакѣ Микола Семеновѣ Васюхненко подписался.

А воместо ихъ, неграмотнихъ, по ихъ прошенію, того жѣ села дячокѣ Іѡсифѣ Сподарецѣ руку приложилъ.

¹ Частина слова «яцкой» відірвана разом з краєм аркуша.

² Описка. Треба «канцелярію».

³ Літера з виправлена з ѣ.

⁴ Літера з, мабуть, перероблена з д, нечітка.

⁵ Слово дописане на полі ліворуч.

⁶ Частина слова «по» на місці витертого напису.

127. Повідомлення прикажчика хутора Стукалівки Григорія
Мозолевського у справі про злодія Мирона Бондарця

11 червня 1761 р.

Лукомська сотенна канцелярія
Лубенського полку

Подається за рукописом ЦЛІА УРСР у Києві, ф. 101, оп. 2, од. зб. 129. На полі вгорі праворуч арк. 70 позначено іншим почерком і чорнилом, у Лукомській сотенній канцелярії: «Под. 1761 года, іюня <.> 16 <.> д.» Аркуші склалися учетверо, як лист. Їх формат удвічі менший проти інших в рукопису. Текст на арк. 71 зв. поділений на дві колонки, спершу подається ліва колонка. Двокрапка, що в рукопису стоїть буквально після кожного слова, випускається.

70 Въ сотенную Лукомскую канцелярию доношение<,>.

Пѣрошлѡ[о] 1760 года, марта 1 д. Мирон Бондарецъ переїшов ісѣ хуторца пна сотника пѣратинског[о] въ хутор Стуколовку, до человека въ сусѣде гспдна бунчуковог[о] товарища его вискородия Димитрия Борозны. І пожив малое число въ суседах, зазнявся [!] із Олеѣзем, таким вором, як і сам. І зѣворовал Мирон Бондарецъ Василя Малуки кобилу гнѣдую да в Гаврила Валюха кобилу гнѣдую і жеребную. І въ Грицка Дубинки скриню розбив іс пѣлатем і зобѣрав, а другую скриню вѣзъе за всим на санѣ і в поли розбив. І с [с]крини, що било, забрав, а що іменно, реестръ посилаю. І пѣрошу господ старшини канцелярии Лукомской // учинит справедливост із оног[о] Мирона Бондарца і вора і зобѣратие оним кобили і пѣлате і пѣлате [!] возвѣратит.

1761 год, іюн 11 д.

Стуколовка, хутор.

Приказчик Григории Мозолевский.//

71 Року 1760 [о], мартѣ 1 д., на Евдокиї, покраденно.

Василя Малуки кобилу гнѣдую зѣворовали Мирон да Олеѣзин, вори. В Гаврила Валюха кобилу гнѣдую і санѣ новие копаніе. І на оних санех вора Мирона жена ізѣ дитиною, хѣлощем малим, годуе грудни, 2 годи дитини. Въ Грицка Дубинки скрин 2 іс пѣлаттемѣ, одну розбили // въ хижи і зобѣрали платте, іменно пѣлахот сѣмѣ, запасок 2 шѣтеметових, червоная да зеленая<,> полотна ілляног[о] локот 40, полотна пѣлосконног[о] 40 локот, маниста 5 разков червоног[о], поесов 2, кѣреповиї да велѣбљужиї, ручников 7 неразризованих, голубѣцею перетиканих, пѣросто робѣленно розризиванних ручников 23, хусток 2, шитих заполотчу, і шовкѣ киян зелениї і жовѣтиї¹, сорочок женских 5, мужеских 2 нових, номиток 10 нових, свита женская новая, кожухъ мужескиї, стѣрочок 2 шовкових, кѣлубки вовнение, і мотки вовнение, і запасок 5 сѣних. А інног[о] не уповню. Горилки панской шинковної, як точили на дорогу въ боклог, виточили полкуфи і чопок закинули от куфи. Мирон Бондарецъ виноват талер Василю Малуцѣ.

¹ Літера ј відірвана разом з краєм аркуша.

128. Лист абшитованого військового товарища Андрія Бакуринського з реєстром речей Григорія Поповича, покрадених циганами Антоном Войцеховичем та іншими і повернутих власникові

14 березня 1765 р.

Ройська сотенна канцелярія
Чернігівського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 270, оп. 2, од. зб. 74. Документ— оригінал. На полі вгорі арк. 13 позначено іншим почерком і чорнилом, в Ройській сотенній канцелярії: «Получено 1765 году, марта 14 д. Записав, доложить». Формат арк. 13—15 удвічі менший проти інших в рукопису. Кожна назва реєстру починається з нового рядка, відповідні цифри утворюють колонку праворуч аркуша.

13 В сотенное Ройское правление извѣстие<.>

Сего марта 12 дня 1765 году хотя при извѣстїи от мене воровъ, циганъ Антона Войцеховича с товарищи<,> под карауломъ въ колодахъ в оное сотенное Ройское правление и представлено<,> и в ономъ извѣстїи написано<,> что посылаются оние вори, цигане, зъ воровскими пожитками<,> но яко тѣ пожитки истца Григория Поповича били<,> оной Поповичъ<,> по принятїи у мене, тѣ пожитки, под росписку<,> ихъ уже в сотенномъ Ройскомъ правленїи якоби не представлялъ<.> Для того я о тѣхъ написаннихъ въ моемъ извѣстїи его, Григория Поповича, пожиткахъ, кой ему от мене повернути, сотенному // Ройскому правлению, по случаю, къ дѣлу, при семъ от мене извѣстїи, сообщаю реестръ<.>

А. ¹ войсковїи товаришъ Андрей Бакуринскїи. //

Марта 14 д. 1765 году.

14 Реестръ, съколко мноу вѣзискано поворованнихъ циганами въ Григория Поповича пожитковъ, чого ² именно<,> и за роспискою ему от мене отдано 1765 года, марта 12 дня<.>

Полотна тонкаго намѣтокъ нерѣзанихъ своевъ 2, намѣтокъ порѣзанихъ 12, рукава швабские 1, рукава алендерскаго полотна 1, московскихъ рукавовъ паръ 3, московскаго полотна тонкаго аршинъ 12, сорочокъ тонкихъ женскихъ 25, мужескихъ сорочокъ паръ 13, ручниковъ шитихъ 8, хустокъ, тканихъ заполоччу, свой 1, скатертей 4, // серветъ свой 1, запасокъ матерїалнихъ 2, запаска штаметова 1, вибойковихъ запасокъ 3, наволочокъ, шитихъ заполоччу, 3, простира 1, чепокъ грезетовїи 1, маниста з шестма червонцами шнур 1, маниста червоннаго шнурковъ 9, маниста ³ червоннаго перенизками белими шнуръ 1, талярей битихъ 3, рублевиковъ цѣлковихъ 6, агнусокъ среброной позлоцаной 1, капшукъ матерїалнїи з шолковимъ шнуркомъ и нитками 1, ланцужокъ среброной 1, // перстенковъ сребнихъ 4, галїону золотого аршинъ 1, лентъ золотихъ двѣ аршинъ 4, шолковихъ лентъ разнихъ 4, гринѣтури червонной аршинъ 1, хустокъ шолковихъ 4, хустокъ старихъ шолковихъ 2, хустка набойчата 1, ножикъ складаной 1.

15 Подписалъ сей реестръ войсковїи товаришъ Андрей Бакуринскїи<.>

¹ Тобто «Абшитованнїи», як видно з інших документів рукопису.

² Літера ч правлена писарем.

³ Помилково замість «маниста».

13 квітня 1765 р.
Срібнянська сотенна канцелярія
Прилуцького полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 101, оп. 2, од. зб. 43. Як видно з зіставлення почерків та змісту цілої справи, одночасна копія Срібнянської сотенної канцелярії. Бічні поля відведені олівцем прямими вертикальними лініями.

б

Копія<> ¹.

Въ сотенную Сзребранскую канцелярію репортъ.

Сего априля <>12<> д., проежжаючи мимо шинкъ панскій, на шляхах ² Роменскомъ и Лохвицкомъ состоящій, безъпашпортной человекъ Васил Ткаченко, которой показуетъ себе подсуздкомъ жителя андрѣевского жителя [!] Микити Иванченка, съ невѣнчаною женою Марією и заехавши въ шинок, пилъ горѣлку. Которой набралъ от шинкара, частуючи сълучившихся проїжающих людей, за два рубли. И когда довелось шинкару платить, то оной Василь Ткаченко сказалъ шинкару: «Денегъ, де, не маю для заплати, развѣ з дому привезу. А ежели не повѣришь, то приведу вола и продамъ тебѣ дешево». Что говорачи, начал осмѣхатись. Почему шинкар, примѣтив его худую совѣсть и хотячи его съ лицемъ представить к надлежащому мѣсту, признавши по рѣчах, что онъ воръ, сказалъ: «Я, де, и вола въ цѣнѣ пріиму, когда приведешь». И тако оной Ткаченко, оставя возъ свой съ тою невѣнчаною женою, сѣвши на кобилу свою, которою мимо шинкъ проїздилъ, взявъ вола ³, мастю полового, невѣдомо где<, > привелъ к шинкару. Которой когда начал его спрашивать, где онъ взял<, > то оной Ткаченко сказал ему: «Я, де, билъ воловъ двоихъ своровалъ. толѣко еденъ вирвался на полн<, > а сего за <>2<> ру. 50<> копѣек ⁴ // уступаю. И когда, де, тебѣ надобно, то еще двоих жеребцов гнѣдихъ въ прикажчика андрѣевского сворую и приведу». Почему шинкар началъ его вязать, хотячи представить в село Слободку. Токмо оной воръ, вѣхвата онаго шинкара панского Семена Собецкого, с тою невѣнчаною женою стали били давить за горло. Но увидѣвши людей, едущихъ дорогою<, > оставя его, дались побегу. Но оной шинкаръ Собецькій, взявъ з собою с тѣхъ людей въ помощь человекъ Кирила Винниченка, онаго вора Ткаченка с невѣнчаною женою погонили, и появавъ, с тѣмъ краденнымъ воломъ сего дни в село представили<,>. А яко частими ордерами з сотенной Сзѣбранской канцеляріей мнѣ притверждается не токмо таковыхъ поличнихъ злодѣй, но за каковыми хотя какое окажется сумнителство, ловит и в сотенную Сребранскую канцелярію представлять, для того, исполняя оное сотенной канцеляріей повелѣніе, тѣхъ вора Васи-

б зв.

¹ Слово підкреслене прямою лінією.

² Літера а виправлена з и.

³ Літера о перероблена з л.

⁴ Слово дописане над рядком.

ля Ткаченка съ невѣнчанною женою и уворованнимъ воломъ в сотенную Сребранскую канцелярію представляю¹<:>.

У подлинного пишеть<:>

Войтъ слободскій Осипъ Рубанъ<:>.

1765<:> года, априля <:>13<:>.

С подлиннимъ съводилъ писарь сотенній Трофим Мосѣтовій<:>.

130. Духівниця жительки Полтави Марини Панички

4 квітня 1766 р.

Канцелярія 2-ї Полтавської полкової сотні

Полтавського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 594. Кожна сторінка обведена рамкою з парних прямих ліній. Ліворуч — окрема графа для порядкових номерів. Порядковий номер цього акта — 22.

184

Во имя оца, и сына, и святого духа<:>, аминь<:>.

Я, ныже подписавшаясь, жителка полтавская, умершого полтавѣско-го козака Якова Паныча, зятя Супрунового, жена Марына, вѣсякому суду и праву и кому сего теперѣ<:> и всегда вѣдать принадлежатыметѣ, ѡбъявляю<:>.

Я, будучы при старости лѣтъ свойхъ<,> и одержимъ² частыми болѣзны, чувствуя ближшой час ко смерти, нежелы кѣ животу, за доброй своей памяти и разума, заблаговременно разсудыла распредѣлитъ убогое мое имѣныя симъ моймъ тестаментомъ такѡ.

Двор мой жылой наслѣдственной, по отцу и матки моей, зѣ садом и хатою, мнѣ доставшійся³, состоящій за городомъ, за брамою Мазуровскою, сыну моему родному Иосыфу самому ѡпредѣляю, полагая при томъ на него родительское мое благословение<,> за то что онъ изъ младенчества своего и доселѣ безѡтлучно при домѣ моемъ найдовался, отдаваль мнѣ должное почитаные и подлежащие за домъ отбуваль повинности<:>.

4 зб

Вѣнуку моей, дочери умершого старшого родного сына моего Ныкыфора Наталый, с того грунта нычего не опредѣляю посему, что оцѣ ей, а мой сынъ Никифор, за жызны своей не воздавал мнѣ такого почтенія, которое сынъ матеры своей отдават // долженъ, растратылъ сам шалостмы своими и недобрымъ поведеньемъ, что околычнымъ сусѣдамъ моймъ не безизвѣстно было, усиловне мойхъ денегъ немалое чысло, которые принадлежали на обойхъ ихъ, з онымъ меншымъ синомъ моймъ Иосыфом. А потомъ, не хотя мене воспытыват и содержыват, при старосты лѣтъ мойх, оставиль мене, и вышедъ съ дому моего, жылъ сътороно, а за домъ мой ни которой службы не отбуваль и до смерти уже своей в домъ мой не воз-

¹ Літера ю на місці витертого напису. Почерк наступного тексту, за винятком дати, змінений.

² Описка. Треба «одержыма».

³ Над рядок винесена літера й (не відповідний надрядковий значок). Тут і до кінця документа передається курсивною літерою й.

вращался<,>. Отъдаю жъ токмо оной вѣнуцы моеѣ Наталѣй з рухомого¹ моего имѣнья сѣкрыню<,> полотна илѣяного² небѣленого пятьдесят локоть, а бѣленого лѣяного двѣ трыдцѣть шесть локот, плахту красну, сорочку нову лѣяну, подушокъ двѣ и мѣтковъ пѣтдесятных лѣяныхъ четырѣ. Да за-паску³ шѣтаметову зелену вѣ семдесять копѣекъ долженъ купит ей сынъ мой Иосыфъ. И то все оставляю вѣ содержаные оному жъ сыну моему Иосыфу с тѣмъ повелѣниемъ, чтобъ онъ все то содержалъ в себе до возрасту ей, Наталѣй, вѣ цѣлосты. А когда она⁴ доидетъ вѣ возрастъ, в то время все выше поименованное вѣ ее, Наталѣй, руки поручыл бы.

185 И какъ сей тестаментъ правылно и полно, точно вѣ своемъ имѣнный мною составленъ, такъ заключаю, дабы его по смерты моеѣ ныкто нарушат не дерзалъ, под истязаниемъ на второмъ пришествый суда божья. В чемъ пры ниже подписавшихся⁵ упрошенныхъ // мною свѣдѣтелей, бывшихъ пры сочиненный сего тестаментъ, подписуюсь.

1766 году, апрѣля <,>1<,> дня<,>.

К сему дестаменту !!! полтавская козачка⁶ Марына Панычка подпысалась. А вмѣсто ей, неграмотной, по ей прошенью и яко былъ пры состав-ленный сего, во свѣдѣтельство подпысался Полтавской сотнѣ козакъ Кырыло Краснокуцкый<,>.

Пры семъ тестаментѣ были и во свѣдѣтельство подпысались<,>:

Сотнѣ Полтавской козакъ Демянъ Курылецъ<,>.

Сотнѣ Полтавской козакъ Павло Тетяныкъ.

А вмѣсто ихъ, неграмотныхъ, по ихъ прошенью, такъ яко и за себе во свѣдѣтельствѣ сему подпысался сотнѣ второй полковой козакъ Сыдор Шо-стя<,>.

Сий тестаментъ от жени умершого¹ сотнѣ Полтавской козака Якова Паныча<,> зятя Супрунового² <,> Марыны Яковихы<,> сину ей родному Иосифу данѣй<,> за представленемъ от ней очевыстымъ³, в сотеноѣ Полтавской канцелярѣй явленъ бил<,>. И яко оный, по разсмотрѣнью, пры-занъ быть за слушный и правыльный<,>, для того⁴ вѣ кныгу сотеную вѣпы-санъ<,> и во утвержденые выраженной в нем силѣ<,> за подпысомъ стар-шынь<,> и прыложенемъ сотеноѣ печаты<,> ему, Иосыфу Паныченку, выданъ.

Вѣ Полтавѣ, 1766 году, апрѣля 4 д.

Городовой полтавскый сотникъ Семенъ Куликъ.

Писарь сотенни полтавскый Доробей Гаварецкый<,>.

Асаулъ сотенни Семень Кѣтицкый.

Мѣсто печати сотнѣ городской Полтавской⁵.

¹ Після літери с залито чорнилом іншу, мабуть, ъ.

² Літера а перероблена з ъ.

³ Літера ш виправлена з с.

⁴ Слово перероблене з іншого напису.

⁵ Частина слова «ым» перероблена з іншого напису.

⁶ Абзац розташований ліворуч аркуша, проти трьох попередніх підписів, і обведений колом.

131. *Рапорт курінного отамана Григорія Могили та інших урядових осіб у справі про утопленика Данила Карпенка, жителя м. Остра*

2 травня 1772 р.
Остерська сотенна канцелярія
Чернігівського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 66, оп. 2, од. зб. 19. Документ — оригінал. На полі угорі арк. 9 позначено іншим почерком і чорнилом, в Остерській сотенній канцелярії: «Под<:>. 1772<:> году, мая 3 д<.>» Формат аркушів удвічі менший проти інших в рукопису.

В сотенную Остерскую канцелярию репортъ.

По опредѣленію насъ от сотенной Остерской канцелярий, за отсутствиемъ возного повѣтового Григорія Дроздовскаго, на утопшом сего году прошлого ноябра мѣся подсуѣдку жителя остерскаго Ивана Твердомеда Данилу Карпенку мы освидѣтелствованіе чынили. По которому освидѣтелствованію на ономъ Карпенку явилися знаки таковы: шыя вся побыта и синію крива[ва](<,> от чего из рота кровь закъпѣлая на грудях до самого пояса(<,> лѣвая рука над локтем перебыта, на том же плечѣ два синію кривавіе болшіе знаки, на правом плечѣ два болшіе ж знаки, на правомъ плечѣ висше локтя знакъ болшій синію кривавій, тусклій, // на правой сторонѣ, подля здухвины, пробыто знакъ болшій синію кривавій, на правой сторонѣ лопатка вся збыта синію криваво и спухла, и рубаха вся в кривѣ(<.> О чемъ в сотенную Остерскую канцелярию с покорностію и репортуемъ(<:>.

Атаманъ остерскій курѣній Григорій Могила¹.

Городничій остерскіи Антонъ Лисиця.

Магистрата Остерскаго урядникъ Иля Швачка, а вомѣсто его, неграмотного, по его прошенію, Опанасъ Любарскіи руку приложилъ.

1772 году, мая 2 д<.>

132. *Скарга воронізького козака Петра Янченка у справі про побиття його підданим значкового товариша Степана Бардаківського Яковом Парасичем*

11 червня 1778 р.
Воронізька сотенна канцелярія
Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 64, оп. 1, од. зб. 499. Документ склався учетверо, як лист. На полі угорі арк. 41 позначено іншим почерком і чорнилом, у Воронізькій сотенній канцелярії: «Поданно 1778 года, июня <,> 11 <,> д.»

Въ сотенную Воронѣжскую канцелярию покорное доношеніе.

Прошлого 1777 году, іюня 25 д. поданій гспдна значкового товариша Степана Бардаковскаго(<,> Яковъ Парасичъ(<,> ідучого мене случайно мимо дворикъ оногo гспдна Бардаковскаго(<,> в Покровской парафій, в смѣжности двора козака воронѣжскаго(<,> Андрея Оселеньця<:> состоящий, в

¹ Почерк цього та наступних підписів різний.

кoм онѣ, Парасичѣ, подсуѣдческо жителствоваѣ і нинѣ жителствуетъ<,> зазавши мене к себѣ<,> в тот дворъ<,> под видомѣ приѣтельства, будто на нѣкое слово, первие, прицепясь ко мнѣ безѣ і малѣйшей моеѣ к нему виности<,> бранил мене всякими непотрѣбными словами<,>. А потом, когда я, видячи его свѣрипствующаго<,> хотѣлъ от него удалитися за дворъ<,> то онѣ, вхвата, видимо<,> нарочито приуготовленной ¹<,> к бою березовой кий, билъ мене онимъ перво в дворъ<,> по головѣ, по плечах і по руках<,> нещадно<,>. А напоследки, какъ я, вирвавшись, побежалъ з двора<,> то онѣ і за дворомъ, бежа за мною с тою березиною улицею, билъ навздогонѣ, гдѣ ни попада, безъчеловѣчно<,>. І если бѣ прибежавшой на тот случай козакъ воронѣжскій¹ Никифор Видра от того бою мене не оборонилъ і кия з руки в него, Парасича, не вирвалъ, то конечно б онѣ, Парасичѣ, і к смерти могълъ мене<,> приправитъ<,>. За которои бой когда призвано било его, Парасича, сего 1778 году, мая первих чиселъ, в сотенную Воронѣжскую канцелярію к росправѣ<,> то и тут онѣ, Парасичѣ, насмѣваясь мнѣ<,> при случившихся на тот часъ в канцеляріѣ воронѣжскихъ ²<,> козакахъ Науму Портянки, Ивану Яценку і курѣному атаману Семену Лѣвицкому<,> таковому немилостивому мене бою не запираѣся. В каковомъ его, Парасича<,> признатію ³<,> дѣйствительно оніе козаки і атаманъ доказать ему, гдѣ надлежатиметъ<,> могутъ<,>. І какъ онѣ, Парасичѣ, по таковой росправи, с приказанія ему от сотенной канцеляріѣ<,> нѣчим доволствоват мене за побой не похотѣлъ і не удоволствовалъ до нинѣ<,> чрезъ что я остаюс от него во всекрай¹нѣйшей обидѣ<,>. Для того¹, об ономъ сотеноѣ Воронѣжской канцеляріѣ представляя, нижайше прошу, в засвѣдѣтельствованіе<,> такова показаного Парасича признатія, к подлежащому мнѣ на него, гдѣ слѣдоватиметъ<,> о томъ іску, видаѣ мнѣ з оной сотеноѣ канцеляріѣ урядовую випись і о томъ учинити опредѣленіе<,>.

К сему доношенію козакъ воронѣжскій ⁴ Петро Янченко подписался<,>. ⁴¹ зв. А вмѣсто // его, неграмотного, по его устному прошенію, козакъ воронѣжскій Якимъ Лященко руку приложилъ ⁵<,>.

133. Допит у справі про згубу вівчарем з хутора Артема Задорожного Романомъ Краснощоченкомъ своѣ племінниці, дитини

30 березня 1779 р.

Шишацька сотенна канцелярія

Миргородського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 105, оп. 1, од. зб. 6. Документ—оригінал. Разом з іншими документами, уміщеними на арк. 1—4, був відісланий 4 квітня 1779 р. до Миргородського городського суду.

5 1779<:> году, марта <:>30<:> числа.

¹ Літера й повністю (не у вигляді відповідного надрядкового знака) дописана над рядком іншим чорнилом.

² Частина слова «их» виправлена з «ои» іншим чорнилом.

³ Літера ю нечітка.

⁴ Частина слова «жск» капіввідрізнана разом з нижнім краєм аркуша.

⁵ Почерк і чорнило підпису інші.

Жителствующий в футорѣ подданного его превосходительства ¹ гспдна тайного совѣтника Павла Василиевича Кочубея ² Артема Задорожного овчарѣ Романѣ Степановѣ синѣ Краснощоченко в сотенномъ Шишацкомъ правлений добровольно допрашиванъ и показаль<,>.

Зовуть его Романѣ Степановѣ синѣ Краснощоченко, лѣтъ ему отъ роду двадцать пять. Родился онѣ полку Миргородского ³, сотнѣ Городиской, в селѣ Опришкахъ от отца своего, тамошного жителя Степана Краснощока, а матки Настасий. Кой жителствовали тамо в козаковъ опришковскихъ прозваніемъ Таранцовъ в годовой службѣ<,>. Оттоль же, з Опришокъ, пошедши оной его отецъ и matka с нимъ, Романомъ, тоей же сотнѣ в село Глобино к тамошнему посполитому гспдна генерала фон Штофеля Михайла Михайлика, и за приходомъ находился в него, Михайлика, отецъ его в пастби овецъ годовъ з семь. А отгуду пошедши в хуторъ, состоящий тоей же сотнѣ под селомъ Жуками, козака жуковского Григория Мамони, и тамо онѣ, его отецъ Краснощокъ, тожъ находился в пастби овецъ толко з годъ, где и помре. А онѣ, Романѣ, с виш писанною своею маткою обратно от него, Мамони, пошли в Глобино к прописанному Михайлику. Въ коего Михайлика оная его мать поживши з годъ и оставя его, Романа, в пяти годахъ, сама пошла оттоль в село Пустовойтово къ гсплжѣ бригадиршѣ Вѣткевичевой во у[с]лугу, где и померла<,>. А онѣ, Романѣ Краснощоченко, в означениго Михайлика побувши годовъ с три в пастби свиней и телятъ, пошель в слободку гспдна полковника лубенского Кулябки, прозиваемую Брусову, и находился в тамошнихъ подданныхъ Григория Ковтуна годовъ три, Петра и Мартина Бабченковъ тожъ з три года да в Корнѣя Харланенка годовъ два в пастби овецъ. Отгуду же пришедши в виш писаний Задорожного футорѣ, чему будеть годовъ з шесть, находился жъ в пастби овецъ. Где и женился на служанки // жиючого в подсуєдкахъ того футора Романа Бацаули Евфимий, с коею живеть уже четвертой годъ. Сего же году, на четвертой седмицѣ поста, какъ умерла жителствующая в футорѣ его високопревосходительства гспдна тайного совѣтника и кавалера ⁴ Малороссійской коллегій члена Семена Василиевича Кочубея, состоящомъ от Задорожного футора за версту, брата его родного умерша[го] ⁵ Петра Краснощоченка жена, а его, Романа, невестка, и осталась по нихъ двое дѣтей малолѣтнихъ, едно мужеска полу лѣтъ в четирахъ, а другое женска полу лѣтъ в [п]олтора, то оние дѣти тамошние футорние Кочубейские Петро і Игнатъ Марченки сего марта<:>26<:> числа, привезши к нему, Роману, какъ к дядѣ их, в показанного Задорожного футорѣ и по небитности его, Романа, в тѣ пори в дому, з вѣдома хозяина его, Артема Задорожного, оставили надворѣ подъ его, Романа, хатою. За приби-

¹ Слово на місці витертого напису.

² Слово на місці витертого напису.

³ Слова «полку Миргородского» на місці витертого напису «нинѣшной Малороссійской губерній».

⁴ Слова «тайного совѣтника и кавалера» на місці витертого напису.

⁵ Частина слова «го» відірвана разом з краєм аркуша.

тием же его, Романа, в футоръ заказалъ ему тотъ его хозяйнъ онихъ дѣтей в хату не брать, объявляючи, что оние дѣти нечисти. Которих онъ, Романъ, не беручи, а только накормивши, тако под хатою и оставилъ, где оние и ночевали. На другой же день, сего жъ марта<:>27<:> числа, ополднѣ, онъ, Романъ, онихъ дѣтей забравши на возъ с намѣрениемъ ехать в Шишакъ, чтобы хлопца поручить кому во излѣчение имѣвшогося в него на обѣихъ ногахъ волоса, а дѣвчину чтобы кому *отдать* за дитину или оставить где нибудь на пути, не случится ли кто нибудь оную взять, и приехавши в Шишакъ к двору козака шишацкого Сидора Гришка, до которого ему, Роману, в томъ Задорожного футоръ люде совѣтовали, что якобы одного Гришка жена таковыя болѣзни слѣдуетъ, пошелъ с тѣмъ хлопцемъ, оставя дѣвчину на возу, в хату. Началь ей о томъ слѣченій спрашивать, то оная женщина от того от-
казалась, сказывая ¹, что она // нѣчево в томъ не знаетъ, причемъ говори-
л[а] ² ему, Роману, одного хлопца, когда хотить, повезти до козачки шишац-
кой прозваниемъ Бѣленкой, можетъ, тая злѣчить. По якому ей, Грищику, совѣту онъ, Романъ, какъ того хлопца, такъ и дѣвчину взявши на возъ, поехалъ от оной Гришки того жъ марта 27<:> числа, перед вечеромъ. И *отѣхавши* отъ жиллей местечка Шишаку въ едни гони, ставши подлѣ ливади войскового товарища Максима и возно[о] сотнѣ Шишацкой Василя Гуриновъ, к рву, неподалеку от шляху ³, и в ономъ рвѣ прославши малой шматокъ лѣжника, тую дѣвчину бросилъ с тѣмъ, что, може бить, кто оную сищеть и озметъ к себѣ. А с хлопцемъ поехал к виш писанной женщинѣ Бѣленкой, коего в оной к излѣчению и оставилъ. Не объявляя той женщинѣ, что с нимъ и дѣвчина била<:>, отѣхалъ от той женщѣны прямо в Задорожного футоръ. И за приездомъ, какъ началъ хозяйнъ его Артем Задорожный и жена его, Задорожного, равно и его, Краснощоченка, жена, питать, где онъ означенные дѣти подлѣ, то онъ, Краснощоченко, объявилъ имъ, что онъ оставилъ ихъ въ Шишаке в бабки, а в какой, не сказалъ<,>. На воровствахъ же, разбояхъ и другихъ злодѣянияхъ онъ, Краснощоченко, не билъ и про таковыхъ не знаетъ и не вѣдаетъ, что показалъ и подписался<,>.

К сему добровольному допросу жителствующий в виш показанномъ ⁴ Задорожного футоръ Романъ Степановъ синъ Краснощоченко, а за его, неграмотного, по его прошению, руку приложилъ сотенный канцеляристъ Игнатъ Тищенко ⁵.

Сей допросъ означенному арестанту Роману Краснощоченку в судѣ
6 зв. гродскомъ Миргородскомъ читанъ, и что в немъ // такъ написано, какъ онъ в сотенномъ Шишацкомъ правлении показывалъ ⁶, такъ и нинѣ оной во всемъ утверждаетъ, болѣе жъ ниче[о] не показалъ<,> и подписался.

¹ Літера и виправлена з а.

² Літера а відірвана разом з краєм аркуша.

³ Частина слова «шля» правлена писарем, нечітка.

⁴ Частина слова «мъ» правлена писарем.

⁵ Почерк і чорнило наступного тексту інші.

⁶ Частина слова «иваль» правлена писарем, нечітка.

Означенний арестан[т]ъ Краснощоченко ¹, а вмѣсто ея[о], неграмотно[о], по его прошению, руку приложилъ канцеляристъ Григорій Горкушенко.

При семъ присутствовали<;> ².

Федоръ Занковский<.>

Иванъ Гаркуша ³<.>

*134. Квит возного Петра Шендюха з описом побоїв Сиклителии
Мизинівни, жительки с. Куликівки, убитой ніби чоловіком Самійлом
Бараном*

9 травня 1781 р.

Дівичька сотенна канцелярія

Ніжинського полку

Подається за рукописом ЦДІА УРСР у Києві, ф. 77, оп. 2, од. зб. 64. Документ— оригінал. Унизу арк. 3 зв., праворуч, скріплений печаткою, дуже пошкодженою, у формі восьмикутника розміром приблизно 20 × 18 мм відповідно по вертикалі та горизонталі. червоний сургуч майже висипався. Угорі помітно ініціал Е (або, може, Ш).

3 Квитъ от уряду возного ⁴ сотеной ⁵ Дѣвицкой канцелярий в томъ, что, по требованію ⁶ оной канцелярий, осмотриваль ⁷ я з посторонними козаками на убитой Тимофѣевой дочери Сиклителии Мизиновнѣ боевых знаковъ, починенихъ сего 781 года, мая<,> 4 д. якобы мужемъ ей, козакомъ, жителемъ ⁸ села Куликовки Самойломъ Бараномъ. По которому моему осмотру на ней, убитой Мѣзиновнѣ, явились боевые знаки, а имено: на тѣлѣ, на головѣ, на правой ягодицѣ знакъ и чрезъ брову, до волосовъ, збитій ⁹ знакъ ¹⁰ синокриваво, на лѣвомъ виску знакъ синѣй кривавый, носъ подратиц, голова вѣся на знакахъ синя, под шиєю, около под бороною, скрозь до ушей, знакъ синѣй багравый, плечи всѣ збити до самой сѣделки, синѣ, баграви, грудѣ всѣ збити, знаки синѣ кривави, руки оби кругомъ збити, знаки синѣ кривави<,> // 3 зв. // ноги збити, знаки синѣ. Вѣ чемъ сотеной Дѣвицкой канцелярий от мене сей квитъ, за подписомъ и при печатѣ моей, з ниже подписавшимся козаками данъ.

Которимъ квитомъ сознаю 1781 года, мая 9 дня<,>.

Сотнѣ Дѣвицкой возний Петро Шендюхъ ¹¹.

При више пис[а]ном осмотру были и показаніе въ семъ квитѣ боевые знаки выдѣлы и подписались козаки, села Куликовки жители Иванъ Москалецъ, а вмѣсто его, неграмотного, за его и себе, Антонъ Михайловъ, подписались.

¹ Частина слова «оченко» перероблена з «аченого».

² Почерк наступних підписів різний.

³ Як видно з інших документів рукопису, Федір Заньківський — миргородський полковник, Іван Гаркуша — полковий писар.

⁴ Частина слова «ого» перероблена з іншого напису.

⁵ Слово перероблене з «сотнѣ».

⁶ Літера ю виправлена з й.

⁷ Літера л перероблена з я.

⁸ Частина слова «еле» перероблена з іншого напису.

⁹ Частина слова «ій» виправлена з іншого напису.

¹⁰ Частина слова «зи» виправлена з іншого напису.

¹¹ Почерк наступного тексту інший

ПОКАЖЧИК ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ

Покажчик містить усі власні географічні назви, засвідчені в пам'ятках.

Цифри після пояснювальної частини вказують на порядкові номери актів, у яких виступають відповідні реєстрові слова.

Початкові форми, не засвідчені у текстах, реконструюються за зразком засвідчених, причому реконструйовані форми спеціально не виділяються.

Географічні назви, утворені від відтопонімічних прикметників, вводяться в реєстр із зірочкою.

Після назв полкових та сотенних міст і містечок у пояснювальній частині зазначено тогочасний і сьогоднішній адміністративно-територіальний поділ, у решті випадків, беручи до уваги невеликі розміри території сотні, лише тогочасний.

У правилах транслітерації зроблені такі зміни:

а) надрядкові літери вносяться в рядок без застережень;

б) ерик, паєрк та надрядкова літера *и* замінюються внесеними в рядок літерами **ъ, ъ, й**;

в) курсивом виділяються внесені в рядок надрядкові приголосні на кінці складу перед йотованими та *и* і в усіх позиціях, де вони могли бути м'якими.

Для зручності в користуванні спрощується алфавітний порядок розташування географічних назв у реєстрі; а саме: літери **г, g, кг**, вживані в рукописах як графічні варіанти, передаються однією літерою **г**; відповідно **з, s, z** — літерою **з**; **о, ѿ** — літерою **о**; **ф, ѿ** — літерою **ф**; **у** — літерою **і** між приголосними та **в** після голосних; **ѣ, ѣ** — букв. восполученнями **кс, пс**. Літера **ъ**, якою в середині слова здебільшого умовно передається відповідний надрядковий знак, на алфавітний порядок не впливає.

Адамовка село Омельницької с. Миргородського п., власність Остроградського Григорія 123

Александршинъ хутір хутір близько м. Новгородка 53

Александровка село Лукомської с. Лубенського п. 93

Андрѣвка село Крелевської с. Ніжинського п. 16

***Андрѣвка** село Срібнянської с. Прилуцького п. 129

Артопологъ мабуть, місцевість під м. Лохвицею 44

Артополотский хутір хутір у Лохвицькій с. Лубенського п., власність Обозненка Василя 47

***Артюховка** село Глинської с. Лубенського п. 121

Архангелская крѣпость укріплення на землях Запорізького війська 111

***Багачка** мабуть, село Великобудиської с. Миргородського п. 26

***Багмутъ** село або, може, містечко Полтавського п. 76

***Балакля** містечко Сорочинської с. Миргородського п. 40

Баламутовка частина села Івахників, власність Мартоса 89

Баришовка містечко, центр Баришівської с. Переяславського п., тепер селище міського типу Баришівка, центр Баришівськогор-ну Київської обл. 78

Батурин місто, центр Батуринської с. Ніжинського п., тепер селище міського типу Батурин Бахмацького р-ну Чернігівської обл. 12, 13, 24, 28, 31, 81, 95

Батуринский сотенний уряд 95

Батуринское сотенное правління 95

Бахмацкая сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Ніжинського п. з центром у м. Бахмач 87

Бахмацкий сотенний суд 87

Бахмацкий уряд 21

Бахмацьке містечко, центр Бахмацької с. Ніжинського п., тепер районне місто Бахмач Чернігівської обл. 87

Безручки мабуть, місцевість під м. Полтавою 125

Березняки село Лукомської с. Лубенського п. 93

Березовиця село Срібнянської с. Прилуцького п., власність Трифановських Якова й Василя 86; **Березовка** 86

Березовка див. **Березовиця**

Бершад місто 111

Бешка річка, п. пр. Інгульця 111

Бик річка, л. пр. Самари 76

Бихов місто 69, 89

Блотниця село Срібнянської с. Прилуцького п. 107

Богачки хутір під м. Говтвою, власність Данила Лазаревича 88

Богдановька село Воронізької с. Ніжинського п. 34

Бойкова рокита гай на шляху з м. Вороніжа до с. Грузької 97; **Бойковий гай** 97

Бойковий гай див. **Бойкова рокита**

Борзна місто, центр Борзнянської с. Ніжинського п., тепер районне місто Борзна Чернігівської обл. 87

Борисполская сотенная канцелярія 100

Борисполь місто, центр Бориспільської с. Переяславського п., тепер районне місто Бориспіль Київської обл. 100

Братова урочище під м. Сосницею 81

Брис село Лохвицької с. Лубенського п. 17, 90

Броварки село Омельницької с. Миргородського п. 123

Брусова слобідка, мабуть, Городиської с. Миргородського п., власність Кулябки 133

Бруховецкий курън курінь Запорізького війська 101

Будиць містечко, центр Великобудинської с. Полтавського п., тепер с. Великі Будини Диканського р-ну Полтавської обл. 26, 66

Буланова місцевість під Полтавою 125

Булановой лъс ліс на Булановій 125

Буромъня мабуть, село Полтавського п. 61

Бълая Россия 12

Бѣлики містечко, центр Біликівської с. Полтавського п., тепер селище місь-

кого типу Білики Кобеляцького р-ну Полтавської обл. 56

Бѣликовская дубина мабуть, ліс за с. Хоминцями, власність Ганни Квітчихи 124

***Бѣлогорѣлки** село Лохвицької с. Лубенського п. 36

Бѣлоцерковка містечко, центр Білоцерківської с. Миргородського п. 104

Бѣлоцерковская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Миргородського п. з центром у м. Білоцерківці 104

Бѣлоцерковское сотенное правленіе 104

***Бѣляки** село Городиської с. Миргородського п. 71.

Ватажкове місцевість під Полтавою 125

***Ведмеже** село Роменської с. Лубенського п. 74

Великая Россия 12

Великий Інгуль річка, л. пр. Південного Бугу 111

Великий Луг місцевість на Запоріжжі, над р. Самаркою 54

Великобудинский городовой вѣрадь 66

Великое Литовское кнзство див. **Литовское кнзство**

***Веприк** містечко, центр Веприцької с. Гадяцького п., тепер с. Веприк Гадяцького р-ну Полтавської обл. 63

Веремѣвка село Келебердянської с. Полтавського п. 23

Веригинцѣ фільварок Євстафія Єфимовича під м. Глуховом 6

Виблѣ містечко, центр Вибельської с. Чернігівського п., тепер с. Виблі Куликівського р-ну Чернігівської обл. 114

Вилня місто, тепер Вільнюс 69

Виший Булатець див. **Вишѣший Булатець**
Вишѣший Булатець мабуть, село Лукомської с. Лубенського п. 93; **Виший Булатець** 93

Вовча річка, л. пр. Самари 76

Войско Запорожское Низовое див. **Запорожское войско**

Войсковая енеральная канѣцелярія див. **Енеральная войсковая канцелярія**

Волвачовка урочище під м. Глинськом 124

***Волинь** село Сосницької с. Чернігівського п. 9

Володкова Дѣвица мабуть, село Чернігівської полкової с. 114

Воронизкий мѣский уряд 3; **Воронѣжский уряд** 32, 34, 57

Воронизкий ратуш 3

Воронковъ місто, центр Воронківської с. Переяславського п., тепер с. Вороньків Бориспільського р-ну Київської обл. 91

Воронѣж містечко, центр Воронізької с. Ніжинського п., тепер селище міського типу Вороніж Шосткинського р-ну Сумської обл. 32, 34, 97

Воронѣжская сотенная канцелярія 132

Воронѣжский урядъ див. Воронизкий мѣський урядъ

Воронѣзская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Ніжинського п. з центром у м. Вороніжі 57, 116

Ворскло річка, л. пр. Дніпра 26, 39, 56, 84, 125

Всероссийская імперія назва держави 101

Вюнное село Роменської с. Лубенського п. 109

Вязовець село, мабуть, Лукомської с. Лубенського п. 93

Гадяцкая сотня второй полковой канцелярія 126

Гадяцкий полкъ адміністративно-територіальна й військова одиниця Лівобережної України з центром у м. Гадячі 61, 63

Гадяч місто, центр Гадяцького п., тепер районне місто Гадяч Полтавської обл. 126

Гайворонъ село Красноколядинської с. Прилуцького п. 46

Галиця місцевість під с. Томашівкою 60

Гдамск місто в Польщі, торговий центр 33

Генеральная войсковая канцелярія див. Енеральная войсковая канцелярія

Гичова гатка мабуть, назва греблі в с. Добротіві 7

Глибоке село Бориспільської с. Переяславського п. 100

Глинскѣ містечко, центр Глинської с. Лубенського п., тепер с. Глинск Роменського р-ну Сумської обл. 124

Глинская сотенная канцелярія 124

Глобина див. Глобиное

Глобино див. Глобиное

Глобиное село Городиської с. Миргородського п. 101; Глобина 101; Глобино 133

Глуховъ резиденція гетьманів Лівобережної України, місто, центр Глухівської с. Ніжинського п., тепер районне місто Глухів Сумської обл. 6, 11, 18, 26, 27, 29, 30, 54, 56, 61, 63, 67, 72, 76, 87, 123

Глуховская сотня адміністративно-терито-

ріальна й військова одиниця Ніжинського п. з центром у м. Глухові 34

Глуховский ратушъ 34, 54

Гнилиша див. Гнилуша

Гнилуша озеро біля с. Шабалинова 10; Гнилиша 10

Говтва див. Голтва

Годунувка село Переяславського п., власність Переяславського монастиря 91

Голтва містечко, центр Говтвянської с. Миргородського п., тепер с. Говтва Козельщинського р-ну Полтавської обл. 88; Говтва 123

Голтвянскій городовий уряд 65

*Голубовка село Новгородківської с. Стародубського п. 68

Голѣнка село Лохвицької с. Лубенського п. 43

Горки див. Горковка

Горковка село Воронізької с. Ніжинського п., власність Новгородківського монастиря 34; Горки 34

Городиская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Миргородського п. з центром у м. Городищі 82, 101, 133

Городиский городовий врядъ 79, 82

Городище місто, центр Городиської с. Миргородського п., тепер селище міського типу Градизьк Глобинського р-ну Полтавської обл. 37, 71, 133

*Грицувка село Срібнянської с. Прилуцького п. 86

Грицувка село Красноколядинської с. Прилуцького п. 107

Грузкая село Кролевецької с. Ніжинського п., власність Чуйкевича Федора і, мабуть, Бутовича Стефана 97

Грун річка, л. пр. Псла 67

*Густинѣ див. Густинскій ярмарокъ

Густинскій ярмарокъ 123

Гардѣ укріплення на землях Запорізького війська 111; Гарди 125

Гарди див. Гардѣ

Дараганка мабуть, місцевість під с. Голінкою 43; Тараганъ 43

Дашки урочище під м. Глинськом 124

Демешкова Долина місцевість під с. Хоминцями 118

Дептовка село Красноколядинської с. Прилуцького п. 108

Десна річка, л. пр. Дніпра 34, 38

Димидовка село Омеляницької с. Миргородського п., власність Остроградського Григорія 123

Димидовская гребля власність Остроградського Григорія у с. Демидівці 123

Дмитровка село Домонтівської с. Переяславського п., власність Великоіваненка Кіндрата 96

Днепро див. Дніпъръ

Дніпъръ ріка 10; Днепро 12, 14, 31, 34, 39, 72—74, 81, 89, 96, 115, 123; Дніпро 23, 61

Дніпро див. Дніпъръ

Добровотъ село Кролевецької с. Ніжинського п. 5, 7

Добровотський сѣлский вѣдъ 7

Довгаловка село Кролевецької с. Ніжинського п. 16

Довге озеро на Кримках 101

Долинка урочище під м. Глинськом 124

Домонтовская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Переяславського п. з центром у м. Домонтові 96

Дригайловъ мабуть, село Полтавського п. 61

Дѣвицкая сотеная канцелярія 134

Дѣвицкая сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Ніжинського п. з центром у м. Дівичі 134

Дѣвиця містечко, центр Дівичької с. Ніжинського п., тепер с. Салтикова Дівича Куликівського р-ну Чернігівської обл. 134

Евлашъ село Роменської с. Лубенського п. 110, 118; Овлашъ 118

Елисаветъ фортеця на Інгулі, тепер Кіровоград 123

Енеральная войсковая канцелярія 61, 62, 66, 83, 99; Войсковая енеральная канцелярія 62, 63, 67, 97, 122; Генеральная войсковая канцелярія 122

Енералний [войска] Запорозького судъ див. Енералний судъ

Енералний судъ 13, 18, 21, 28, 57; Енералний войсковый судъ 14, 22, 27, 28, 53, 56; Енералний [войска] Запорозького судъ 9

Енералний войсковый судъ див. Енералний судъ

*Еремѣвка село Цигриндібровської с. Лубенського п., власність Галагана 113

Есманъ річка, л. пр. Десни 97

Жабки село Лохвицької с. Лубенського п., власність Гамаліїв Василя і Стефана 80, 98

Жуки село Городиської с. Миргородського п. 133

Журавский шляхъ шлях за с. Жабками, понад урочищем Ничипорихи 80

*Загребелля село Сосницької с. Чернігівського п., під м. Сосницею 11, 81

Закота містечко на землях Запорізької Січі 39

Запорожжа див. Сѣчь

Запорожская Сѣчь див. Сѣчь

Запорожские войска див. Запорожское войско

Запорожское войско 5, 9, 12, 15, 18, 19, 22, 23, 26, 37, 39, 40, 53, 56, 71, 73, 74, 89, 101, 111; Запорожские войска 9, 14, 31, 34, 72, 81, 87; Войско Запорожское Низовое 111

Запсоллье мабуть, село під м. Омельником або ж частина цього міста за р. Псьом 123

Засулицкий мостъ міст через р. Сулицю у м. Лохвиці 1

Засулья приміське село під Ромнами 74, 110

Засуля село, мабуть, Лукомської с. Лубенського п. 93

Землянка село Глухівської с. Чернігівського п. 6

Золотоноша місто, центр Золотоніської с. Переяславського п., тепер м. Золотоноша, центр Золотоніського р-ну Черкаської обл. 111

Зѣкрачева долина місцевість близько с. Шмиглівки 59

Иванчикова мабуть, село під м. Глинськом 121

Ивахники село Лохвицької с. Лубенського п. 49, 79, 89

Ингуль див. Ингулець

Ингулець річка, п. пр. Дніпра 111; Ингуль 111

Ірклѣвъ містечко, тепер с. Іркліїв Чорнобаївського р-ну Черкаської обл. 123

Ічанская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Прилуцького п. з центром у м. Ічні 107

Ічанский вѣдъ 60

Ічанський ратушъ 60

Ічня місто, центр Ічнянської с. Прилуцького п., тепер районне місто Ічня Чернігівської обл. 107

Казанский Торець річка, тепер, мабуть, р. Казенний Торець, п. пр. Сіверського Дінця 76; Казенский Торець 76

Казенський Торець див. Казанський Торець
 *Каменка мабуть, село Конотопської с. Ніжинського п., близько с. Старої 62
 Камянка село Полтавського повіту, власність Филипової Чернякової 26
 Каневь місто, тепер районний центр Канів Черкаської обл. 69
 Каневський фанпость передове військове укріплення в районі м. Канева 113
 *Кереберда містечко, центр Келебердянської с. Полтавського п., тепер с. Келебердівка Полтавського р-ну Полтавської обл. 23
 Керебердянський мський врьдъ 23; Керебердянський урядъ 23
 Керебердянський урядъ див. Керебердянський мський врьдъ
 Киевь місто на Дніпрі, центр Київського п. 12, 85, 111; Киевь 22, 32, 69, 123
 Килчнь мабуть, село на землях Запорізького війська 76
 Китайгородь містечко, центр Китайгородської с. Полтавського п., тепер с. Китайгород Царичанського р-ну Дніпропетровської обл. 76
 Киевъ див. Киевъ
 Київський полкъ адміністративно-територіальна й військова одиниця Лівобережної України з центром у Києві 83
 Клиговъ мабуть, частина м. Любеча 2
 Кяути село Новомлинської с. Ніжинського п. 30
 Кобелякъ містечко, центр Кобеляцької с. Полтавського п., тепер районний центр Кобеляки Полтавської обл. 23, 29
 Кобижча містечко, центр Кобизької с. Київського п., тепер с. Кобижча Бровицького р-ну Чернігівської обл. 83
 Кобизкая сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Київського п. з центром у м. Кобижчі 83
 Ковжижа село Великобудиської с. Полтавського п. 26
 Козелець місто, центр Козелецької с. Київського п., тепер селище міського типу Козелець, центр Козелецького р-ну Чернігівської обл. 123
 Коломакъ село Великобудиської с. Полтавського п. 26
 Коломыя місто, тепер м. Коломия Івано-Франківської обл. 89
 Комаровка село Срібнянської с. Прилуцького п., сусіднє з с. Березовицею 86

Комишанская ратуша 29; Комишанський дворъ 29
 Комишанський дворъ див. Комишанская ратуша
 Комишна містечко, центр Комишнянської с. Гадяцького п., тепер селище міського типу Комишня Миргородського р-ну Полтавської обл. 29
 *Коноваловка село Лохвицької с. Лубенського п. 90
 Кононевъ Кутъ хутір Шербана Грицька і Стеховича Данила під с. Юськівцями 70
 Конотопь місто, центр Конотопської с. Ніжинського п., тепер районний центр Конотоп Сумської обл. 50, 52, 54, 62, 73, 122
 Конотопская ратуша див. Конотопський ратушъ
 Конотопская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Ніжинського п. з центром у м. Конотопі 52
 Конотопський врьдъ див. Конотопський урядъ
 Конотопський ратушъ 33, 52, 62, 73; Конотопская ратуша 73
 Конотопський сотенний урад див. Конотопський урядъ
 Конотопський урядъ 33, 50; Конотопський врьдъ 52; Конотопський сотенний урад 122
 Коренецкая село Красноколядинської с. Прилуцького п. 108
 Коробки мабуть, частина м. Любеча 2
 Коробковская улица вулиця на Коробках, мабуть, в м. Любечі 2
 Коровинць село Роменської с. Лубенського п. 125
 Коропь місто, центр Коропської с. Ніжинського п., тепер селище міського типу Короп Чернігівської обл. 7, 72; Короповъ 15
 Короповъ див. Коропъ
 Короповський мський урядъ 77
 Костантиновъ місто, центр Костянтинівської с. Лубенського п., тепер с. Костянтинів Недригайлівського р-ну Сумської обл. 97
 *Котувка село Чернігівської полкової с. 114
 Кочержина дубина мабуть, гай під с. Поділками, власність Дем'яненка Кирика 67
 Красная гора гора біля м. Кобеляків на шляху до м. Царичанки 76
 Красне село Батуринської с. Ніжинського п. 95

Красний Колядинъ містечко, центр Красноколядинської с. Прилуцького п., тепер с. Красний Колядин Талалаївського р-ну Чернігівської обл. 108
Красноколядинская сотенная канцелярія 108

Красноколядинская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Прилуцького п. з центром у м. Красному Колядині 107

Кременчукъ місто, центр Кременчуцької с. Миргородського п., тепер м. Кременчук Полтавської обл. 101, 123

Кременчуцкая мѣская ратуша 101

Кременчуцкая сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Миргородського п. з центром у м. Кременчуку 101

Кременчуцкий сотенний секвестръ 101

Кременчуцкое сотенное правление 101

Креныдовка село Новгородківської с. Стародубського п., власність Канцелярської 68

Крива Руда лука за м. Келебердою, власність Компанійця Якова 63

***Крива Руда** мабуть, село Кременчуцької с. Миргородського п. 101

Кърива Руда назва місцевості під м. Манжелею 103

Кривоносівка село Новгородківської с. Стародубського п., власність Кутневського 51

Крилловское сотенное правление 111

Криловъ містечко, центр Криловської с. Миргородського п. тепер перенесене до м. Світловодська Кіровоградської обл. 111

Криловская сотенная канцелярія 111

Кримъ півострів 123

Кримки угіддя в Кременчуцькій с. Миргородського п. 101

Кролевецъ місто, центр Кролевецької с. Ніжинського п., тепер районний центр Кролевець Сумської обл. 5, 16, 53, 87, 97, 99

Кролевецкая брама брама у м. Вороніжі 57

Кролевецкая сотенная канцелярія 116

Кролевецкие мѣские книги 5

Кролевецкий зуполный городовий урядъ див. Кролевецкий урядъ

Кролевецкий мѣский уряд див. Кролевецкий урядъ

Кролевецкий урядъ 5, 7, 16; **Кролевецкий мѣский уряд** 16; **Кролевецкий зуполный городовий урядъ** 27

Кролевецкое сотенное правление 97, 99

***Кротиницъ** мабуть, село Чернігівської полкової с. 114

Кругле озеро близько с. Рудівки 102

Крупицкий монастырь монастир в Батуринській с. Ніжинського п., власник с. Обмочева 31

Крупский яръ яр з лісом біля м. Лохвиці 75

Ксіонзская урочище під м. Омельником з хутором Кальницького Сизона 123

Куликовка село Дівичької с. Ніжинського п. 134

Куреня мабуть, село Новомлинської с. Ніжинського п. 18

Кустоловъ мабуть, село на Лип'янському шляху, під Полтавою 125

Кутъ Рудого місцевість біля с. Гайворона 46

Ламана село Омельницької с. Миргородського п., власність Остроградського Григорія 123

Лесконоги село Новгородківської с. Стародубського п. 8

Линовицкий хуторъ власність фон Мініха під с. Линовицею 102

Линовиця село під м. Прилуками, власність фон Мініха 102

Липканское войско польське військо, збиралося в м. Бершаді 111

Липянский шляхъ шлях з Полтави на Запоріжжя 125

Литовское кнѣзство назва держави 8, 42, 75; **Великое Литовское кнѣзство** 11, 35, 79

Ловря село або, може, угіддя під м. Глуховом, над р. Рочинкою 6

Лохвицкая ратуша див. Лохвицкий ратушъ

Лохъвицкая сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Лубенського п. з центром у м. Лохвиці 17, 59, 70, 75, 90

Лохвицкий городовий уряд див. Лохъвицкий уряд

Лохвицкий ратушъ 1, 37, 38, 41, 59, 70, 75, 79, 80, 89; **Лохвицкая ратуша** 89

Лохвицкий сотенний суд 80, 85

Лохвицкий уездъ 79

Лохъвицкий уряд 17, 42—45, 47, 75; **Лохвицкий городовий уряд** 59, 80

Лохвицкий шляхъ шлях через с. Слобідку та м. Глинськ на м. Лохвицю 118, 121, 129

Лохвиця річка, п. пр. Сули 42

Лохвиця місто, центр Лохвицької с. Лубенського п., тепер районний центр Лохвиця Полтавської обл. 19, 35, 36, 42—45, 47, 49, 50, 70, 75, 85

Лубенская полковая канцелярія 89, 93, 109, 118, 121

Лубенский Мгарский монастыр див. Мгарский Лубенский монастыр
Лубеньский полкъ адміністративно-територіальна й військова одиниця Лівобережної України з центром у м. Лубнах 102, 118, 125
Лубенский польховий судъ 19, 93
Лубенское городище 123
Лубнѣ місто, центр Лубенського п., тепер районний центр Лубни Полтавської обл. 123
Лука острів на Десні проти с. Богданівки 34
***Лукомѣ** містечко, центр Лукомської с. Лубенського п., тепер с. Луким'я Оржицького р-ну Полтавської обл. 93, 127
Лукомская ратуша 93
Лукомская сотенная канцелярія 127
Лукомская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Лубенського п. з центром у м. Лукомі 93
***Лучники** мабуть, село Кролевецької с. Ніжинського п. 116
Любецкий урядъ 2
***Любечѣ** містечко, центр Любечкої с. Чернігівського п., тепер селище міського типу Любеч Ріпкинського р-ну Чернігівської обл. 2, 114
Лютенки містечко, центр Лютенської с. Гадяцького п., тепер с. Лютенка Гадяцького р-ну Полтавської обл. 61
Мадилровка урочище під м. Новгородком 53
Мазуровская брама брама в Полтаві 130
Макошинская монастирская цегельня власність Макошинського монастиря, над дорогою з м. Сосниці 81
Макошинский монастирь монастир у Сосницькій с. Чернігівського п., власник цегельні та ґрунтів під м. Сосницею 81
Малая Дѣвица село Прилуцької полкової с. 106
Малая Россия 12
Малоросійские войска див. **Малороссийское войско**
Малороссийское войско козацьке військо Лівобережної України 33; **Малоросійские войска** 125
Манжелѣйка див. **Манжелѣя** (річка)
Манжелѣйка див. **Манжелѣя** (містечко)
Манжелѣйская гребля власність Остроградського Григорія на р. Манжелії 123
Манжелѣйская мѣская ратуша 103
Манжелѣя містечко Омельницької с. Мир-

городского п., почасти власність Остроградського Григорія 103, 123;
Манжелѣйка 123
Манжелѣя річка, п. пр. Псла 123; **Манжелѣйка** 123
Мацковцѣ село, мабуть, Лукомської с. Лубенського п. 93
Мгарский Лубенский монастыр монастир у м. Мгарі під Лубнами 17; **Лубенский Мгарский монастыр** 17
Межигорская обитель монастир 54
Мина мабуть, місто, центр Менської с. Чернігівського п., тепер м. Мена, районний центр Чернігівської обл. 38
Минский курѣнь курінь Запорізької Січі 125
***Миргородъ** місто, центр Миргородського п., тепер районний центр Полтавської обл. 22
Миргородская полковая канцелярія 88, 101, 102—104, 111
Миргородская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Миргородського п. з центром у м. Миргороді 101
Миргородский гродский судъ 133
Миргородский полкъ адміністративно-територіальна й військова одиниця Лівобережної України з центром у м. Миргороді 22, 26, 40, 63, 101, 133
Михновцѣ село, мабуть, Лукомської с. Лубенського п. 93
Млини слобода Лохвицької с. Лубенського п., між м. Лохвицею й с. Юськівцями 44, 70
Млини див. **Старѣ Млини**
Морозовий лѣсъ власність Остроградського Григорія, мабуть, близько м. Омельника 123
Москва місто 12, 30, 32, 78
Муѣвский хуторъ власність Остроградського Григорія в Омельницькій с. Миргородського п. 123
Мыргородский мѣский врьадъ 25
Мыргородский ратушѣ 25
Недря село Переяславського п. 91
Немеровъ місто 17
Немеровский повѣтъ 17
Нижние Млини левада під Полтавою 125
Низѣ територія Запорізької Січі 39
Низовий походеъ військовий похід 79
Ничипорихи урочище з сінокосами за с. Жабками 80
Новгородские мѣские книги 8; **Новгородские ратушние книги** 53

Новгородський мѣський ратушъ 8; Новгородская ратушъ 22; Новгородский ратушъ 53

Новгородський уездъ 8

Новгородскій городской урядъ див. Новгородский мѣський врад

Новгородокъ місто, центр Новгородківської с. Стародубського п., тепер м. Новгород-Сіверський, районний центр Чернігівської обл. 4, 8, 14, 53, 64; Новгородокъ Съверский 53, 64, 68

Новгородокъ Съверский див. Новгородокъ

Новгородская ратушъ див. Новгородский мѣський ратушъ

Новгородская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Стародубського п. з центром у м. Новгородку 53

Новгородские ратушние книги див. Новгородские мѣские книги

Новгородский мѣський врад 4, 7; Новгородскій городской урядъ 8, 22; Новгородский урядъ 34

Новгородский монастирь монастир у Новгородківській с. Стародубського п., власник с. Гірківки та Свинного лісу 34

Новгородский ратушъ див. Новгородский мѣський ратушъ

Новгородский урядъ див. Новгородский мѣський врад

Новгородокъ місто в Польщі 32

Новомлинская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Ніжинського п. з центром у м. Нових Млинах 10, 30

Новомлѣнский мѣський ратушъ 18

Новѣ Млини містечко, центр Новомлинської с. Ніжинського п., тепер с. Нові Млини Борзнянського р-ну Чернігівської обл. 12, 18, 31

Нѣжинъ місто, центр Ніжинського п., тепер районний центр Ніжин Чернігівської обл. 30

Нѣжинская дорога 109

Нѣжинская первая полковая сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Ніжинського п. з центром у Ніжині 69

Нѣжинская полковая канцелярія 95

Нѣжинскій полкъ адміністративно-територіальна й військова одиниця Лівобережної України з центром у м. Ніжині 32, 87

Нѣжинский полковий судъ 69, 97

Обмочевъ село Батуринської с. Ніжинського п., власність Крупицького монастиря 31

Ображиевка село Новгородківської с. Стародубського п. 4

*Обтовъ село Крелевецької с. Ніжинського п., власність Забіл Параскевії, Павла, Івана та Петра 116

Овлашъ див. Евлашъ

Однаго урочище під м. Омельником 123; Отнога 123

Однозкая гребля власність Остроградського Григорія на Однозкім ставу. під м. Омельником 123; Отнозкая гребля 123

Однозкий ставъ власність Остроградського Григорія в урочищі Однозі, під м. Омельником 123

Ожамка річка, тепер р. Аджамка, л. пр. Інгулу 111

*Окупъ мабуть, село Лохвицької с. Лубенського п., власність Новицьких 37

*Олшана село Сосницької с. Чернігівського п. 9

Омельникъ містечко, центр Омельницької с. Миргородського п., тепер с. Омельник Кременчуцького р-ну Полтавської обл. 123

Омельницкая гребля власність Остроградського Григорія на р. Омельничку, під м. Омельником 123

Омельницкая ратуша 123

Омельничокъ тепер р. Омельник, п. пр. Псла 123

Опришки село Городиської с. Миргородського п. 133

Орловка село Сосницької с. Чернігівського п. 11

Орлувка містечко на правому березі Дніпра 23

Орѣль річка, л. пр. Дніпра 39, 76

Остаповка село Комишнянської с. Гадяцького п. 29

Остеръ місто, центр Остерської с. Київського п., тепер м. Остер Козелецького р-ну Чернігівської обл. 20

Остерская сотенная канцелярія 131

Остерский магистратъ 131

Острицкий козацкий и мѣський урядъ 20

Острицкий козацкий судовий домъ 20

Острицкий ратушъ 20

Отнога див. Однога

Отнозкая гребля див. Однозкая гребля

Оттоманская Порта див. Порта Оттоманская

Очаковъ місто 106, 123

Очаковский походъ військовий похід під м. Очаків 106, 123

Панфали село Яготинської с. Переяславського п., мабуть, власність Бирла 101

Переволочна місто 123

Перекоповка село Глинської с. Лубенського п. 124

Переяслав див. Переясловль

Переяславская полковая канцелярия див. Переясловская полковая канцелярия

Переяславский монастирь власник с. Годунівки 91

Переяславский полкъ адміністративно-територіальна й військова одиниця Лівобережної України з центром у м. Переяславі 9, 78; Переясловский полкъ 96, 101, 111

Переяславское полковое правління 78

Переясловль місто, центр Переяславського п., тепер м. Переяслав-Хмельницький Київської обл. 96; Переяслав див. 96

Переясловская полковая канцелярия 96; Переяславская полковая канцелярия 100

Переясловский полкъ див. Переяславский полкъ

Перський полкъ царський полк на постой у Чернігові 114

Печеноги мабуть, село Новгородківської с. Стародубського п. 53

Печерський монастирь монастир Києво-Печерської лаври 54

*Пигаровка село Новгородківської с. Стародубського п. 68

*Пироговка село Новгородківської с. Стародубського п. 53

Пирятин місто, центр Пирятинської с. Лубенського п., тепер районний центр Пирятин Полтавської обл. 91

Пирятинская сотня територіально-адміністративна й військова одиниця Лубенського п. з центром у м. Пирятині 19

Погарь містечко, центр Погарської с. Стародубського п. 24, 53

*Погор'їлки село Глинської с. Лубенського п. 121

Подгорное село Чернігівської полкової с. 114

Подоль село на Кривій Руді, під м. Манжелею, власність Родзянчихи 103; Подольє 103

Подоль село Срібнянської с. Прилуцького п., під м. Срібним 107

Подольє див. Подоль

Подолки див. Подулки

Подоловъ село Кролевецької с. Ніжинського п. 16

Подоловский дворъ мабуть, двір і садиба уряду с. Подолова 16

Подулки село під Полтавою, власність Потребича Гречаного Федора 60; Подолки 67

Подставки село 2-ї Гадацької полкової с. 126

Покровская парафія церковний прихід у м. Вороніжі 132

Полская област територія під владою Польщі 111

Полтава місто на Ворсклі, центр Полтавського п., тепер центр Полтавської обл. 23, 26, 32, 39, 56, 66, 84, 123, 125, 130

Полтавская городовая сотня тобто 2-а Полтавська полкова сотня — адміністративно-територіальна й військова одиниця Полтавського п. з центром у Полтаві 130

Полтавская полковая канцелярия 84, 125

Полтавская сотенная канцелярия канцелярія 2-ї полкової Полтавської с. 125, 130

Полтавський полкъ адміністративно-територіальна й військова одиниця Лівобережної України з центром у Полтаві 23, 63, 84

Полтавський полковий судъ 63

Полтавський ратушь 23

Полтавський уездъ 26

Полтавський урядъ 23

Польща назва країни 32, 89

Понурницька малоросійська вотчина 87

Понурницька село Коропської с. Ніжинського п. 15

Поповка село Конотопської с. Ніжинського п. 52

Поповка село Миргородської с. Миргородського п. 101

Порта Оттоманская назва Туреччини 101; Оттоманская Порта 101

Постав'їмуки село Городиської с. Миргородського п. 82

Поток містечко, центр Потоцької с. Миргородського п., тепер с. Потічок Решетилівського р-ну Полтавської обл. 63

Почеп містечко Стародубського п. 64

Почепчишинь хуторь хутір під м. Глуховом 6

Прильпчанць мабуть, село Лохвицької с. Лубенського п. 42

Прилука місто, центр Прилуцького п., тепер районний центр Прилуки Чернігівської обл. 20, 31, 106

Прилуцкая полковая сотенная канцелярія 106
 Прилуцкая полковая сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Прилуцького п. з центром у м. Прилуках 102, 106
 Прилуцкая соборная церква 106
 Прилуцкий полк адміністративно-територіальна й військова одиниця Лівобережної України з центром у м. Прилуках 106
 Прилуцкий полковый суд 86
 Припутнѣ село 1-ї Ніжинської полкової с., власність Борсуків Андрія, Артема і Марка 69
 Пристайловъ слобода під с. Поділками 67
 Пропольско поле місце бою між шведським і російським військами у Польщі 32
 Процювское провалля місцевість між м. Ромнами і с. Рогинцями 109
 Прудиче місцевість під м. Сосничею 81
 Прилуцкая полковая канцелярія 102, 106, 108
 Псло річка, л. пр. Дніпра 123
 Псло урочище під м. Омельником 123
 Пустовойтово село Городиської с. Миргородського п., власність Віткевичевої 133
 Пуцовское поле власність Скребця Григорія під м. Лохвицею 44
 *Пѣски село Чернігівської полкової с. 114
 Пѣсковский курѣнь військова одиниця з козаків с. Пісків Лохвицької с. Лубенського п. 17
 Пѣщаний шлях 111
 Пятигорцѣ село, мабуть, Лукомської с. Лубенського п. 93
 Пятинное поле місцевість під Черніговом 114
 Радонка село Новгородківської с. Стародубського п., власність Ольшанського Федора 51
 Решетилувская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Полтавського п. з центром у м. Решетилівці 67
 Ржавець село Ічнянської с. Прилуцького п. 107
 Рихлѣ село Новгородківської с. Стародубського п. 53
 Рогинцѣ село Роменської с. Лубенського п. 109
 Рожественне село Коропської с. Ніжинського п. 72
 Рознокальчина мабуть, село Царичанської с. Полтавського п. 39

*Роискѣ місто, центр Роїської с. Чернігівського п., тепер с. Роїще Чернігівського р-ну Чернігівської обл. 128
 Роиское сотенное правление 128
 Роменѣ річка, л. пр. Сули 46
 Роменѣ місто, центр Роменської с. Лубенського п., тепер районний центр Ромни Сумської обл. 50, 74, 109
 Роменская сотенная канцелярія 109, 118
 Роменская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Лубенського п. з центром у м. Ромнах 110, 118, 125
 Роменский ратуш 74
 Роменский шлях шлях через с. Слобідку на м. Ромни 129
 Роменский ярмарок 33, 121
 Рочинка річка близько м. Глухова 6
 Рудка урочище під м. Глинськом 124
 Рудовка село Прилуцької полкової с. 102
 Рѣвне урочище під м. Глинськом 124
 *Савинцѣ мабуть, село Сосницької с. Чернігівського п. 11
 Саксагань річка, л. пр. Інгульця 111
 Саксонское право 8
 Самар місто на території Запорізької Січі 18, 69, 125
 Самарка річка, л. пр. Дніпра 54
 Самарская обитель див. Самарський монастир
 Самарский монастырь монастир у м. Самарі 54; Самарская обитель 54
 Санджаровѣ див. Старосанджаровѣ
 Санжаровѣ див. Старосанджаровѣ
 Сварковский шлях шлях з м. Глухова на теперішнє с. Сваркове Глухівського р-ну Сумської обл. 6
 Свинный лѣс власність Новгородківського монастиря під с. Богданівкою 34
 Свинскѣ торгове місто 22
 Свиридовка село Лохвицької с. Лубенського п. 38
 Свѣдовець село Кобизької с. Київського п. 83
 Сейм річка, л. пр. Десни 30, 97
 Семки мабуть, місцевість під с. Хоминцями 118
 Сенецкий уряд 48
 *Сенча містечко, центр Сенчанської с. Лубенського п., тепер с. Сенча Лохвицького р-ну Полтавської обл. 48
 Сенчанске озеро озеро біля м. Сенчі 44
 *Сергіївка мабуть, село Лохвицької с. Лубенського п. 47
 Скриня мабуть, місцевість близько с. Шатрищ 64

Слободка село Срібнянської с. Прилуцького п. 129

Слуць місто 32

Соколка містечко, центр Сокілківської с. Полтавського п. 39

Сорочинці місто, центр Сорочинської с. Миргородського п., тепер с. Великі Сорочинці Миргородського р-ну Полтавської обл. 71, 88, 123

Сосницька сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Чернігівського п. з центром у м. Сосниці 9

Сосницький уряд 11

Сосниця місто, центр Сосницької с. Чернігівського п., тепер селище міського типу Сосниця Чернігівської обл. 9, 11, 81

Соф'їй [святой] катедра кафедра при Софійському соборі у Києві 54

Сохачь село Коропської с. Ніжинського п. 72

Съребранская сотенная канцелярія див. Сръбранская сотенная канцелярія

Сребранский городовий уряд 107

Сръбное містечко, центр Срібнянської с. Прилуцького п., тепер селище міського типу Срібне Чернігівської обл. 86, 107

Сръбранская сотенная канцелярія 107; Съребранская сотенная канцелярія 129

Сръбранский ратушь 86

Стара річка, л. пр. Сейму 62

Стара село Конопольської с. Ніжинського п. 62; Старе 62

Старе див. Стара (село)

Старий Санжаревъ див. Старосанджаровъ

Старъ Млини село Великобудської с. Полтавського п. 26; Млини 26

Стародубка місцевість у Новгородківській с. Стародубського п. 53

Стародубовская полковая канцелярія 53

Старосанджаровъ містечко, центр Старосанжарівської с. Полтавського п., тепер с. Решетники Новосанжарського р-ну Полтавської обл. 56; Санджаровъ 25, 56; Санжаровъ 76; Старий Санжаревъ 84

Старосанжаровская ратуша 94

Старосанжаровская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Полтавського п. з центром у м. Старому Санжарові 84

Старосанжаровская Успенская церква 84

Статуть див. Статуть князства Литовского

Статуть Великого князства Литовского див. Статуть князства Литовского

Статуть князства Литовского 8, 42, 75;

Статуть Великого князства Литовского 11, 40, 79; Статуть 85

Степуки село Лохвицької с. Лубенського п. 38, 44

Стуколовка хутір Лукомської с. Лубенського п., мабуть, власність Борзни Димитрія 127

Стънка ліс у с. Демидівці, власність Радочинського Федора 123

Суддишьяна долина місцевість біля с. Хоминців 118

Сула річка, л. пр. Дніпра 44

Сулакь місто 89

Сулакийй пеходъ військовий похід до м. Сулака 89

Сулиця річка, п. пр. Сули 1

Суми місто, тепер центр Сумської обл. 67

Съчь Запорізька Січ 45, 54, 111, 123; Запорожжа 76; Запорожская Съчь 111, 125

Талалаевка село 1-ї Ніжинської полкової с., власність Борсука Артема 69

Тараганъ див. Дараганка

Тарасовка село на правому березі Дніпра 23

Терса мабуть, село на території Запорізької Січі 76

Тиниця мабуть, село Новомлинської с. Ніжинського п. 18

*Томашовка село Ічнянської с. Прилуцького п. 60

Трисвяцкая школа див. Тросвятская школа

Тросвятская школа школа у м. Вороніжі 32; Трисвяцкая школа 32

*Тростянка село Батуринської с. Ніжинського п. 28

Тулиголови село Глухівської с. Чернігівського п. 58

Турбай село Остапівської с. Миргородського п. 101

Угорь див. Угри

Угри урочище під Черніговом 114; Угорь 114

Уласовка село Омельницької с. Миргородського п., власність Остроградського Григорія 123

Урочище підвищення на лівому березі Десни у бік с. Богданівки 34

*Усовка мабуть, село Глухівської с. Чернігівського п. 58

Устивиця річка, тепер, мабуть, р. Устя,
л. пр. Псла 124

Федорки див. Федорова

Федорки село Криловської с. Миргородського п. 111

Федорова село, мабуть, 2-ї Полтавської полкової с. 125; Федорки 125

Филипи село Городиської с. Миргородського п. 71

Халимоновка село Хмелівської с. Лубенського п. 102

Ханделеєвка село Сокилівської с. Полтавського п. 39

*Харитонова село Срібнянської с. Прилуцького п. 86

Харковъ місто 26, 33

Харковский Троєцкий ярмарокъ 33

Хижнякувская нива власність Даниленка Івана, жителя батуринського, під м. Сосницею 81

Хмѣловская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Лубенського п. з центром у м. Хмільовому 102

Хоминиць село Глинської с. Лубенського п. 118—121, 124

Хороль місто, центр Хорольської с. Полтавського п., тепер м. Хорол, центр Хорольського р-ну Полтавської обл. 65

Царичанка містечко, центр Царичанської с. Полтавського п., тепер селище міського типу Царичанка, центр Царичанського р-ну Дніпропетровської обл. 76

Царичанская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Полтавського п. з центром у м. Царичанці 76

Цибулевъ див. Цибулева

Цибулева слобода Криловської с. Миргородського п. 111; Цибулевъ 111

Чеплѣзка село Воронізької с. Ніжинського п. 116

Чернѣговъ місто, центр Чернігівського п., тепер центр Чернігівської обл. 11, 34

Чернѣговская катедра 117

Чернѣговская полковая сотенная канцелярія тобто канцелярія Чернігівської полкової с. 114, 117

Чернѣговская полковая сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Чернігівського п. з центром у м. Чернігові 114, 117

Чернѣговский полковий судъ 11

Чернѣговское полковое сотенное правление тобто правління Чернігівської полкової с. 114, 117

Чернѣговской катедри монастирь 117

Чигиринский походъ військовий похід до м. Чигирин 89

*Чигринъ Дуброва містечко, центр Чигриндубровської с. Лубенського п., тепер с. Чигринів Оржицького р-ну Полтавської обл. 113

Чигриндубровская сотенная канцелярия 113

Чорній лѣсъ 123

Чорнухи місто, центр Чорнуської с. Лубенського п., тепер районний центр Чорнухи Полтавської обл. 80

Шабалиновъ село Новомлинської с. Ніжинського п. 10, 30

Шабалиновский урядъ 10

Шатрища село Новгородківської с. Стародубського п. 64

Шептаки село Почепської с. Стародубського п. 53

Шишакъ місто, центр Шишацької с. Миргородського п., тепер селище міського типу Шишаки, центр Шишацького р-ну Полтавської обл. 132

Шишацкая сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Миргородського п. з центром у м. Шишаку 133

Шишацкое сотенное правление 133

Шкуратове урочище в Глинській с. Лубенського п. 118, 121, 124

Шліоньскъ місто в Польщі 22, 123

*Шмиглювка мабуть, село Лохвицької с. Лубенського п. 59

Шумскъ село Роменської с. Лубенського п. 124

Юсовць село Лукомської с. Лубенського п. 93

Юсувць село Лохвицької с. Лубенського п. 70

Яготинъ місто, центр Яготинської с. Переяславського п., тепер районний центр Яготин Київської обл. 78, 91

Яготинская сотня адміністративно-територіальна й військова одиниця Переяславського п. з центром у м. Яготині 78, 101

*Янувка село Чернігівської полкової с. 114

Яровате урочище під м. Глинськом 124

Ячники село Лохвицької с. Лубенського п. 38, 44

ПОКАЖЧИК ОСОБОВИХ ІМЕН

Покажчик містить усі власні назви людей (прізвища, прізвиська, імена, назви по батькові), засвідчені в актах.

Перед особовими назвами, утвореними від присвійних прикметників, у реєстрі ставиться зірочка, а також додаються відсилання до реєстрових назв, де виступають відповідні прикметники, напр.: *Василій див. Грєскъ, зять Василєвъ.

Якщо власну назву важко віднести до прізвищ або до назв по батькові, то вона розташовується за ім'ям і вноситься в реєстр з відсиланням до відповідного імені (Даниловичъ Кирило див. Кирило Даниловичъ).

Жіночі особові назви подаються за текстами, тобто в такому порядку: ім'я, назва по батькові, прізвище, назва за ім'ям та прізвищем чоловіка. При цьому прізвища або назви за прізвищем чоловіка вносяться в реєстр з відсиланням до відповідного імені (Бузовская Юсшиха Параска див. Параска Юсшиха Бузовская)¹.

Авраамъ, Гриценковъ синъ новомлинський козакъ 30	*Александръ князь Олександр Невський 96
Авѣрамъ Никифоровичъ вѣйт м. Любеча 2	Александриха жителька м. Воронѣжа 32, 57
Агафія Ворожбитка жителька м. Коропа, дружина Афанасія Ворожбита 72	Алексей Михайловичъ генеральний військовий суддя 27
Агафія Пилипиha жителька м. Кролевця, дружина Пилипа Михайловича 27; Пилипиha Агафія, Филипиha 27	Алексенко Юско житель м. Кролевця, чоловік Агафії Юсшихи 27
Агафія Юсшиха жителька м. Кролевця, дружина Алексенка Юсська 27; Гапка Юсшиха 27	Алексѣи Дроздинъ мабуть, один з конюхів Савостянова Федора, з м. Бахмача 87
Агафія Григорієва Машковчиха жителька м. Новгородка, друга дружина Машковченка Григорія, мачуха Машковця Лазара Григорійовича, невістка Мошковця Давида 22	Амелко паламар Воздвиженської церкви у м. Чернігові 117; Омелко, Омелянъ 117
Агрипина Дякониха жителька м. Глухова, мати Романа, сестра Євстафія Єфимовича, зовиця Уліяни, тітка Марії, Єлени 6	Ана Матвєевна жителька м. Лохвиці, дружина Касяновського Іоанна, мати Параскевії Назарівни, небіжчиця 112
Аксентий Дорофѣевичъ миргородський наказний сотник 25	Ангеліовский Марко красноколядинський сотник 46
Александр Івановичъ вѣйт м. Глухова 30	Андрєевичъ Петро див. Петро Андрєевич
Александр Кириловичъ кобеляцький міський писар 55	Андрєевич Стефан див. Стефан Андрєевич
	Андрєй зять кролевцького сотника Маковського Іоанна 7
	Андрєй Павловъ вѣйт м. Ромнів 74

¹ Значення цифр після пояснювальної частини, особливості відновлення початкових форм, зміни у правилах транслітерації та в алфавітному порядку розташування назв у реєстрі ті самі, що й у «Покажчику географічних назв».

Андрей Стефанович багацький сотник 40
 Андриєвъ Иван див. Иванъ Андриєвичъ
 Андриєвичъ Иванъ див. Иванъ Андриєвичъ
 Андриєвичъ Стефанъ див. Стефанъ Андриєвичъ
 Андрусенко Мойсей житель м. Лохвиці, чоловік Параскевії Назарівни, зять Касяновського Іоанна 112
 Андриєвичъ Иван див. Иванъ Андриєвичъ
 Андриєвичъ Назаръ див. Назаръ Андриєвичъ
 Андриєнко Григорій житель м. Лохвиці, чоловік Григорихи, господар Ілляша і Самуїла 42
 Андриєнко Грицько козак м. Сосниці 81
 Андриєнко Ілко житель слободи Млинів 70
 Андри́йха Залузная жителька с. Тиниці, дружина Залузного Андрия 18
 Андрий Залузний житель с. Тиниці, чоловік Андри́йхи Залузної 18
 Андрий, Кропивчишин *зят* коваль с. Олександрівки 93
 Андрий Семеновичъ житель м. Вороніжа 57
 Андрий Стефанов старший канцелярист Лубенської полкової канцелярії 109
 Анна Максимиха жителька с. Тулиголів 58; Ганна 58
 Анна Нейжсалова жителька м. Лохвиці, з духовного стану, удова дочка Нейжсала 85
 Антиох Михайл новгородківський міський отаман 4
 Антонъ Михайловъ козак с. Куликівки 134
 Антонъ Семеновъ отаман с. Шатрищ, чоловік Євдокії Антонової 64
 Антоненко Василь (молодший) див. Пятущенко Василь
 Антоненко Василь (старший) козак м. Білоцерківки, батько П'ятушенка Василя 104
 Антонова Евѣдокия див. Евѣдокия Антонова
 Анѣтонычъ Максимъ див. Максимъ Анѣтонычъ
 Антунъ Кондратовъ лукомський житель 93
 Апостоль Данило див. Апостоль Даныло
 Апостоль Даниль (Данийль, Данийль, Данийль) див. Апостоль Даныло
 Апостоль Даныло миргородський полковник, гетьман Лівобережної України 17; Апостоль Данило 87; Апостоль Данийль (Данийль, Данийль, Даныль) 40, 72—74, 81

Апостоль Павло миргородський полковник 71
 Апостоль Петро Даниловичъ лубенський полковник 89
 Артемъ житель м. Вороніжа, челядник Шкури Василя 57
 Артемъ Михайловичъ вѣйт м. Вороніжа 57
 Артемовъ Василій див. Василій Артемовъ
 Асауленко Николай див. Асауленко Микола
 Асауленко Микола бахмацький козак 87; Асауленко Николай 87
 Афанасъ піддячий Воздвиженської церкви у м. Чернігові 117
 Афанасієвъ Григорий див. Григорий Афанасієвъ
 Афанасієвичъ Даныло див. Даныло Афанасієвичъ
 Афанасієвичъ Яковъ див. Яковъ Афанасієвичъ
 Афанасий Федоров городиский писар 82
 Афанасієва Татіянна див. Татіянна Афанасієва
 Афанасовичъ Васил див. Василій Афанасовичъ
 Афанасовичъ Василій див. Василій Афанасовичъ
 Афанасовичъ Илия див. Илия Афанасовичъ
 Афанасовъчъ Илия див. Илия Афанасовичъ
 Афендикъ Николай воронківський сотник 91
 Афендикъ Стефан бориспільський сотник 100
 Бабакъ Кирило житель м. Лохвиці 75
 Бабенко Кондратъ козак м. Омельника 123
 Бабченко Мартинъ житель слобідки Брусової, підданий Кулябки, мабуть, брат Бабченка Петра 133
 Бабченко Петро житель слобідки Брусової, підданий Кулябки, мабуть, брат Бабченка Мартина 133
 Бабій див. Михайленко Васил
 Багметъ Павелъ козак м. Ромнів, сотенний пушкар 110
 Базавлукъ Михайло житель м. Батурина, музика 24
 Базилевичъ Андрей ієрей Микільської церкви у м. Лохвиці 112
 Базилевскій Иванъ білоцерківський сотник 104, 105
 Бакай житель м. Омельника, мабуть, підданий Остроградського Григорія 123
 Бакай Лаврѣнъ домонівський старий козак 96
 Бакланъ Лукянъ житель м. Конотопа 33

- Баклань Макар козак м. Омельника 123
 Бакуменко Евтух товариш Лохвицької сотні 48
 Бакуменко Филипп товариш Сосницької сотні 9
 Бакуринський Андрей абшитований військовий товариш 128
 Балъ Олекса дворовий десятник генерального військового судді в м. Комишній 29
 Баляха Ірина старосанжарівська жителя-ка, удова 84
 Балъ Іванъ житель м. Лохвиці, швець 70
 Бандурка Артемъ житель м. Новгородка 51
 Баранъ парубок, слуга з двору Лазаревича Романа у м. Вороніжі 32
 Баранъ Самойло житель с. Куликівки, чоловік Сиклитикі Мізинівни, Тимофієвої дочки, зять Тимофія 134
 Баргась Яковъ отаман с. Єреміївки 113
 Бардакъ Семень значковий товариш, власник садиби під с. Євлашами 110
 Бардаковский Степанъ житель м. Вороні-жа, значковий товариш 132
 Басарабъ Юско житель м. Білоцерківки 104
 Басистая Марья див. Марья Басистая
 Бахматокъ Якимъ отаман с. Сохачів 72
 Бацаула Романъ підсусідок на хуторі Задорожного Артема 133
 Безбатченко Михайло коропський бурла-ка, білорус 77
 Безкровная Вуцька шинкарка на хуторі Маркевича Димитрія під с. Рудів-кою 102
 Безпалый Іванъ воронізький міський ота-ман 3
 *Белга див. Белжинъ хлопець
 Белжинъ хлопець син Бельги, брат Га-ни Бельжихи, з м. Лохвиці 37
 Белжиха Ганна див. Ганна Белжиха
 Белявський Андрей житель м. Лохвиці 85
 Березняковна дівчина із с. Подолова, по-друга Стефанівни 16
 Березовський Семень новгородківський сотник 14
 Бершедская старосанжарівська жителя-ка, дружина Середи Івана 84
 Бець Гаврииль миргородський сотник 25
 Бибиговъ Захарій конотопський сотенний писар 122
 Биковський Василь тесля на роботі в с. Об-ражіївці 4
 Биковченко Андрѣй житель с. Тулиголів 58
 Билимъ Сава Івановичъ значковий това-риш Лубенського полку, власник с. Хоминців, небіжчик 118
 Билникъ Остапъ житель м. Ромнів, із За-сулля 74
 Биранський Омелян тесля на роботі в с. Об-ражіївці 4
 Бирло яготинський протопоп, мабуть, вла-сник с. Панфалів 101
 Бискупъ Петро монастирський вїт у с. Поділках 61
 Бистрицкий пан, житель м. Новгородка, власник шинку 4; Быстрицкий 14
 Бичокъ Іванъ житель м. Кroleвця 27
 Близнюкъ Грицко козак м. Омельника 123
 Близнюкъ Мартинъ козак м. Омельника 123
 Близнючка Палажка див. Палажка Близ-нючка
 Блощенко мабуть, житель м. Новгород-ка, господар на ниві Легенького Логвина на Стародубі 53
 Блюенко Панась житель с. Поділок 61
 Блючикъ Михайло посланий від генераль-ного військового судді Олексія Ми-хайловича для вселення слідства до м. Кroleвця 27
 Богаевський Іванъ бунчуковий товариш 63
 Богатиневичъ Василь кroleвецький сотен-ний писар 99
 Богданович Евстафій див. Евстафій Бога-нович
 Божко Кондрать яготинський шинкар 78
 Бойко Кондрать підданий Потребича Гре-чаного Федора із с. Поділок 61, 67
 Бойко Павло козак с. Свидівця 83
 Бойко Семень житель с. Припугнів, під-даний Борсука Андрія 69
 Бойковъ Алексѣй керівник роз'їзної команди 2-ї Полтавської полкової сотні 125
 Болотненко Сидоръ житель м. Білоцер-ківки, сусід козака Антоненка Васи-ля (старшого) 104; Болотченко Си-доръ 104
 Болотченко Сидоръ див. Болотненко Си-доръ
 Бондаръ Остапъ житель м. Ромнів 74
 Бондаръ Яцко житель м. Нових Млинів 18
 Бондаренко Грѣцко житель м. Нових Мли-нів 18
 Бондаренко Дмитро житель м. Сосниці 81
 Бондаренко Максимъ житель м. Білоцер-ківки, сусід козака Антоненка Ва-силья (старшого) 104
 Бондарецъ Мирон житель хутора Стука-лівки 127
 Борисъ солдат залоги м. Борисполя 100

Боровицкая Йвга козачка м. Омельника, удова 123
Боровицкий Петро житель м. Келеберди 63
Борозна Димитрий бунчуковий говариш, мабуть, власник хутора Стукалівки 127
Борсукъ Андрѣй власник с. Припутнів, мабуть, брат Борсукив Марка і Артема, батько Борсученка Петра 69
Борсукъ Артемъ колишній власник с. Припутнів, власник Талалаївки, мабуть, брат Борсукив Марка і Андрія, дядько Борсученка Петра 69
Борсукъ Марко колишній власник с. Припутнів, мабуть, брат Борсукив Артема і Андрія, дядько Борсученка Петра 69
Борсученко Петро син власника с. Припутнів Борсука Андрія, мабуть, племінник Борсукив Марка і Артема 69
Брагий Мартинъ вїйт м. Конотопа 33
Браточко Грицко житель м. Ромнів, батько Браточка Дмитра 74
Браточко Дмитро житель м. Ромнів, син Браточка Грицька 74
Брежанский Яковъ староста с. Шабалинова 10
Бриживатая див. Брижоватая
Брижоватая жителька м. Ромнів 74; **Бриживатая** 74
Бубенко Педко житель м. Келеберди, син Бубихи, швагер Сироїжки Петра і Мозуля Ничипора 23
Бубиха жителька м. Келеберди, мати Бубенка Педька, теща Сироїжки Петра і Мозуля Ничипора 23
Бублик Тихоній вікарій церкви Різдва богородиці у м. Конотопі 73
Бувайло Тимошъ житель м. Глинська, другий чоловік Ганни Квітчихи 124
Будникъ Максимъ посполитий с. Івахників 89
Будникъ Сидоръ житель с. Поділок 61
Бузинский див. Бузовскій Юско
Бузинский Іванъ лохвицький міський отаман 48, 49, 50
Бузовская Параска Юсциха див. Параска Юсциха Бузовская
Бузовскій Юско житель с. Івахників, чоловік Параски Юсцихи Бузовської, небіжчик 49; **Бузомскій** 49; **Бузинский** 49
Бузомскій див. Бузовскій Юско
Буръ Петро воронізький «мистеръ» (мабуть, кат) 57
Бурдюгъ Кирик житель с. Поділок 67
Бурдюгъ Ониско козак м. Омельника,

брат Бурдюга Федора, зять Оладенка Семена 123
Бурдюгъ Федоръ козак м. Омельника, брат Бурдюга Ониська 123
Бурикъ Яковъ житель с. Поділок 67
Бурхало Леско житель с. Припутнів, підданий Борсука Андрія 69
Бусленко Васил канцелярист Переяславського полкового суду 91
Буть Яцко старий козак с. Івахників, брат Зайця Михайла 89
Бутенко Василь див. **Бутенъченко Василь**
Бутенъченко Василь кобеляцький житель, шурина Дячка Ілька 23; **Бутенко Василь** 23
Бутиха жителька Полтави 125
Бутко Василь житель с. Гайворона 46
Бутовичъ Стефанъ бунчуковий товариш, мабуть, власник частини с. Грузької 97
Бутурлимиъ Андрей кролевецький сотник 27
Бутурлимиъ Андрей див. **Бутурлимиъ Андрѣй**
Бутурлимиъ Андрѣй лубенський полковий хорунжий, лохвицький наказний сотник 34; **Бутурлимиъ Андрей** 37, 38
Бутченко Грицко житель м. Ромнів, зять Мар'ї Басистої 74
Быстрицкий див. Бистрицкий
Бѣда Хома див. **Бѣлоусенко Хома**
Бѣлан Іван житель м. Коропа 77
Бѣленкая шишацька козачка 133
Бѣленко Трофимъ городиський сотник 71
Бѣличовъ Захарко див. **Захарко Бѣличовъ**
Бѣлкевичъ Иоанъ іерей Микільської церкви у м. Лохвиці 112
Бѣловолиха Марія див. **Марія Бѣловолиха**
Бѣлоусенко Хома житель с. Рудівки, доглядач корів на хуторі Маркевича Димитрія, чоловік Марини 102; **Бѣда Хома** 102
Бѣлявская Марія жителька м. Чернігова 114
Бѣлявский Семенъ мабуть, житель м. Чернігова 114
Бялостоцкий Яковъ дяк с. Березовиці 86
Вакула Іван житель с. Подолова, чоловік Вакулихи, 16
Вакуленко Михайло житель с. Поділок 67
Вакулиха жителька с. Подолова, дружина Вакули Івана 16
Валицкий Антонъ староста с. Пирогівки 53
Валоухъ Гаврило житель хутора Стукалівки 127
Валоухъ Павло житель с. Поділок 61, 67

Варавенко Матвій козак с. Шабалинова 10
 Варакута Іванъ козак м. Омельника 123
 Варакута Микола козак м. Омельника 123
 Варка жителька м. Вороніжа, лазебни-
 ця 32
 Варошенко Трофимъ посполитий с. Коре-
 нецької 108
 Васил козак-сердюк на постої в с. Лесько-
 ногах 8
 Василь слуга миргородського сотника
 Беця Гаврила 25
 Васил Афанасович див. Василій Афанасо-
 вичъ
 Васил Григорієвич житель м. Домонто-
 ва 96
 Васил Іосифович лохвицький міський
 отаман 37, 38, 42, 47; Василій Іоси-
 фовичъ 44
 Василь Стефановъ див. Василій Степа-
 новъ
 Василева Жуковская пані, жителька
 м. Глинська 121; Василиха Жуков-
 ская 124
 *Василенко Гриць див. Штепа Грицко
 Василенко Петро житель м. Батурина, му-
 зика 24
 Василенко Процько тростянський житель,
 двоюрідний брат Левенця Грицька 28
 Василенко Яков див. Василченко Яковъ
 Василювъ Герасимъ див. Герасимъ Васи-
 лиевъ
 Василиевъ Герасимъ див. Герасимъ Васи-
 лиевъ
 Василиевъ Іванъ див. Іванъ Василиевъ
 Василювъ Трохимъ див. Трохимъ Васи-
 лиевъ
 Василиевичъ Лаврентій див. Лаврентій
 Василиевичъ
 Василій ієрей с. Шатрищ 64
 Василій піп м. Мглина 117
 Василій Артемовъ піп Воздвиженської
 церкви у м. Чернігові 117
 Василій Іосифовичъ див. Васил Іосифо-
 вичъ
 Василій Стефановъ лохвицький сотник
 85; Василь Стефановъ 89, 92
 Василиха жителька м. Кролевця 27
 Василиха Жуковская див. Василева Жу-
 ковская
 Василиха Маря див. Маря Василиха
 Василиха Муричка жителька м. Бориспо-
 ля, дружина Мурича Василя 100
 Василиха Палажка див. Палажка Васи-
 лиха
 Василиха Шкуриха жителька м. Вороні-
 жа, дружина Шкури Василя, мати
 Івана 57

Василієв Прокопій див. Прокопій Василієв
 Василієва Васса див. Васса Василієва
 Василієвичъ Семень див. Семень Васи-
 лієвичъ

*Василій піп м. Ромнів, тесть Грека 74
 Василій Афанасовичъ новгородківський
 міський отаман і наказний сотник 8;
 Васил Афанасович 8
 Василій Григорович див. Василь Григо-
 ревичъ
 Василій Мироновичъ ієрей, вікарій церк-
 ви с. Березовиці 86
 Василій Савичъ лубенський полковник 19
 Василко син лохвицького жителя Скреб-
 ця Григорія, рідний брат Пруськи
 і Мар'ї, брат по батькові Скребчен-
 ка Стефана Григорійовича, внук На-
 талки Пуцихи 44
 Василченко Іванъ козак с. Жабок 98
 Василченко Лукянъ старий козак с. При-
 путнів 69
 Василченко Яковъ житель с. Поділок,
 син Василя 67; Василенко Яков 67
 Василювна Ганьна див. Ганьна Васи-
 лювна
 Василь писар Лохвицької міської ратуші
 48
 Василь житель с. Поділок, батько Василь-
 ченка Якова, небіжчик 67
 Василь бахмацький житель, братанич Ур-
 мініча Григорія, брат Павла і Єме-
 ляна 87
 Василь циганчук 12 років с. Юськівців,
 син Семена, Дацькового сина, і
 Мар'ї, Іванової циганової дочки 93
 Василь козак м. Омельника, син Шербу-
 шенка Павла 123
 Василь Григорієвичъ писар Лохвицької
 сотні, сотенний збирач 70; Василь
 Григоровичъ, Василій Григорович
 70, 75, 89
 Василь Григоровичъ див. Василь Григо-
 ревичъ
 Василь, Заславцевъ зять козак м. Лохви-
 ці 19
 Василь Павлов писар Роменської сотен-
 ної канцелярії 109
 Василь Тарасичъ житель с. Кротинців 114
 Васка Олексиха жителька м. Балаклії,
 дружина Калениченка Олекси, не-
 вістка Калениченків Данила і Несто-
 ра, удова 40
 Васса Василієва дочка колишнього гене-
 рального військового судді 32
 Васюк див. Костюченко Василь
 Васюк див. Васюченко Васил
 Васюхенко Микола Семеновъ козак с. Під-
 ставків 126

Васюченко Васил лохвицький обиватель 37; Васюк 37
 Васючиха жителька с. Тулиголів, дружина Костюченка Василя 58
 Вашенко Петръ піп с. Рудівки 102
 Вашенко Хведор житель с. Гайворона 46
 Велигоцкий Тимошъ козак м. Ромнів, із Засулля 110
 Великоиваненко Кондрать домонтівський сотник 96
 Веприцкий Петро Семенов коропський міщанин 77
 Верба Іванъ житель м. Борисполя 100
 Вербицкий Максимъ конотопський сотенний отаман 122
 Верещака Васил козак с. Малої Дівиці, батько Копки Грицька, дід Копченка Грицька і Тетіани, небіжчик 106
 Верещака Грицко див. Копка Грицко
 Верещенко Грицко див. Копка Грицко
 Вертелецкий Марко житель м. Борисполя, тесть Нестеренка Семена 100
 Ветошка Дмитро житель м. Любеча на Коробах 2
 Видра Никифор козак м. Вороніжа 132
 Винникъ Матвій козак с. Рогинців, зять Закалюжененка Артема і Евдокії Закалюжененкової 109
 Винниченко Кирило подорожній на шляху до с. Слобідки 129
 Винниченко Трохимъ житель м. Великих Будищ, монастирський підданий 26
 Винниченко Ярема козак м. Сосниці, сусід Вискварки Федора 9
 Виприскъ колишній отаман м. Лохвиці, батько Виприска Григорія, свояк матері Дикого, небіжчик 75
 Виприскъ Григорій житель м. Лохвиці, син Виприска 75
 Височинъ Дмитро козак м. Лохвиці 37, 48
 Витембурский князь 19
 Владимиръ миргородський полковий осавул, син Остроградського Григорія, брат Миколая, швагер Москова 123
 Воблий Іван старосанжарівський житель 56, 84
 Вовъя див. Евъдокия Острохъовна Іванова
 Вовкодавъ Іванъ житель с. Поділок 61
 Вовкодавенко Василь житель с. Поділок 61, 67
 Вовкодавенко Тимошъ житель с. Поділок 67
 Вовченко Іванъ новомлинський курінний отаман 18
 Войташовський Кирило ічнянський війт 60

Войцеховичъ Антонъ житель м. Роїська, циган 128
 Войцеховичъ Стефанъ канцелярист Генерального військового суду 9
 Волевачъ миргородський полковий осавул 63
 Волошенко Кондрать козак с. Жабок 98
 *Волошинъ житель м. Лохвиці, тесть Ілляша 42
 Волошинъ Василь житель м. Кролевця 99
 Волошинъ Данило кременчуцький міський отаман 101
 Волошинъ Іванъ посполитий с. Підставків 126
 Волошинъ Мусій житель с. Поділок 61
 Волошинъ Ониско посполитий с. Рудівки 102
 Волошиненко Степанъ старосанжарівський війт 84
 Волский Феодоръ колишній київський полковник 83
 Волънский Іванъ посланий від генерального військового судді Кочубея Василя до Кролевещького міського уряду 5
 Воробъенко Сава див. Орбъенко Савка Федоровъ
 Ворожбитъ Афанасъ коропський міський отаман, чоловік Агафії Ворожбитки 72
 Ворожбитка Агафия див. Агафия Ворожбитка
 Воропаевъ Захарий посланий з київського гарнізону до залоги м. Борисполя 100
 Воропай Максимъ Григоріевъ коропський сотенний писар 72
 Ворушило Трохимъ старосанжарівський житель 56
 Вуцка жителька м. Говтви, дружина Іваненка Матвія 65
 Вуцка Климиха баба з м. Лохвиці, що доглядала дітей Хвостика Мусія 50
 Вискварка Федоръ пан, власник сіножати під м. Лохвицею 9
 Высоцкий Ониско товариш Любецької сотні 2
 Вѣсичъ Василій старосанжарівський козак 84
 Вѣткевичева дружина бригадира, власниця с. Пустовійтового 133
 Гаврииль піп с. Старих Млинів 26
 Гавриленко Остапъ цехмістер ковальського цеху у м. Кобеляці 55
 Гавриленко Сенко житель с. Степуків, коваль 38
 Гаврилецъ житель м. Новгородка 14

Гавриленць хлопець із школи у м. Срібному 107

Гаврилха мабуть, дружина колишнього лохвицького писаря 70

Гаврило житель с. Гірківки, підданий Новгород-Сіверського монастиря 34

Гаврило Герасимовъ старосанжарівський козак 84

Гаврило Данилович свідок у Лохвицькій ратуші 1

Гавриловъ Григорый див. Григорый Гавриловъ

Гаврилъ Федоръ див. Федоръ Гавриловъ

Гавришенко Ігнатъ козак м. Яготина 78

Гайдученко Кондрать батуринський житель, чоловік Кондратихи Гайдучихи 24

Гайдучиха Кондратиха див. Кондратиха Гайдучиха

Галаенко Грицко житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича 118

Галешинский Федоръ прилуцький полковий писар 102

Галка Дякониха жителька м. Ічні 107

*Галъй див. Давидъ, Галъвъ зяте

Гамалѣина Григорієва Марія Василевна див. Марія Василевна Григорієва Гамалѣина

Гамалѣйна Стефанова див. Стефанова Гамалѣйна

Гамалѣя Василь власник с. Жабок, спільно з Гамалією Стефаном 98

Гамалѣя Григорій пан, житель м. Лохвиці, чоловік Марії Василівни Григорієвої Гамаліної, дядько Гамалії Михайла 89

Гамалѣя Іоанъ див. Гамалѣя Іванъ

Гамалѣя Михайло власник с. Івахників, племінник Гамалії Григорія, батько Гамалії Стефана, свекор Стефанової Гамаліної 89

Гамалѣя Стефанъ див. Гамъмалѣя Стефанъ

Гамалѣя Іванъ лохвицький сотник 41, 43—45, 47; Гамалѣя Іоанъ 42, 47, 49

Гамъмалѣя Стефанъ знатний військовий товариш, лохвицький сотник, власник с. Івахників, та спільно з Гамалією Василем, с. Жабок, син Гамалії Михайла, чоловік Стефанової Гамаліної, небіжчик 49; Гамалѣя Стефанъ 75, 89, 98

Ганна див. Анна Максимиха

Ганна жителька м. Манжелії, дочка Євдокії Таратутівни 103

Ганна Белжиха жителька м. Лохвиці, доч-

ка Бельги, сестра Бельжиного хлопця 37

Ганѣна Василювѣна жителька с. Томашівки, дочка Мірошника Василя, родичка Клименка Федора 60

Ганна Квѣтъчиха жителька м. Глинська, що була заміжня за Квітчиком Степаном, а вдруге — за Бувайлом Тимошем 124

Ганна Опришкова Марчиха жителька с. Брисів, сестра Опришка Івана 90

Ганноченко Ониско козак м. Омельника 123

Гапка дочка добротівських жителів Шумила Федора і Гапки Шумилихи, дружина Семена, онука Палажки Близнючки 6

Гапка пряха з Артополотського хутора Обозненка Василя 47

Гапка Василича Поповичева жителька с. Красного, сестра Злиденного Петра і Злиденного Матвія, двоюрідна сестра Злиденного Трохима, зовиця Петрихи і Пруськи Трохимихи, тітка Зіньки 95

Гапка Климиха Довѣбниха жителька с. Білогорілок, сусіда Кувшиченка Василя, мати Довбненків Стецька і Троцька 36, 41; Добниха 36

Гапка Лавриченкова жителька с. Корепецької, дочка Лавриченка Хвеська, мати Зиновії 108; Гапка Равриковна 108

Гапка Равриковна див. Гапка Лавриченкова

Гапка Шумилиха жителька с. Добротова, дружина Федора Шумила, мати Гапки, теща Семена, дочка Палажки Близнючки 7

Гапка Ющиха див. Агафія Ющиха

Гапченко Максимъ житель с. Шатрищ 64; Гончаръ Максимъ, Гапъченочъ Гончар Максимъ 64

Гапъченочъ Гончар Максимъ див. Гапченко Максимъ

Гарасимъ горізденьський житель, панський підданий зяте Зіньки Іваннихи Жучихи і Жука Івана 71

Гарасимъ Василиевъ див. Герасимъ Василиевъ

Гарасименко Миско житель с. Шабалинова 10

Гарасименко Семень вїйт м. Батурина 24; Семень Гарасимовичъ 28

Гарасимович Кондрать див. Кондрать Гарасимович

Гарасимовичъ Семень див. Семень Гарасимовичъ

Гаркуша Іванъ миргородський полковий писар 133
 Гармашъ Іванъ козак с. Єреміївки 113
 Гармашенко Іванъ ічнянський бурмистер 60
 Гарпина Дерев'яничиха див. Горпина Дерев'яниченкова
 Гейкинъ капітан царської армії 111
 Генадій архімандрит Новгород - Сіверського монастиря 34
 Герасимъ коропський бурлака, білорус, небіжчик 77
 Герасимъ Василювъ дяк Воздвиженської церкви у м. Чернігові 117; Герасимъ Василювъ 117
 Герасимовъ Гаврило див. Гаврило Герасимовъ
 Гира див. Гиренко Семенъ
 Гиренко Семенъ козак с. Івахників 49;
 Гира, Пучка Семен 49
 Глабець Грицько житель с. Поділок 67
 Гладіщенко Грицько козак с. Волині під м. Сосницею 9
 Глушенко Данило вівчар с. Свиридівки 43
 Гнилокишковна Мотря див. Мотря Гнилокишковна
 Гнилокищенко Семенъ козак м. Омельника 123
 Гнояненько Іванъ великобудиський міський бурмистер 26
 Гноняка Романъ житель м. Бахмача 21
 Головненко Григорій отаман с. Тулиголів 58
 Голотенко Герасимъ громадський чередник с. Глобиного 101
 Голубъ Василь козак м. Омельника, батько Голубенка Андрія, сват Ручки Грицька і Федора 123
 Голубенко Андрій козак м. Омельника, син Голуба Василя, зять Ручки Грицька і Федора, небіжчик 123
 Голубенко Михайло козак с. Хоминців 120
 Гончаръ Максимъ див. Гапченко Максимъ
 Горбай Василь житель м. Келеберди 63
 Горбанъ Лаврѣнъ житель м. Келеберди 63
 *Горбанъ житель м. Лохвиці 70
 Гординський Андрій житель м. Царичанки 76
 Гордѣнко Іванъ батуринський міський отаман 28
 Гордѣнко Романъ бориспільський наказний сотник 100
 Горкавий Тимушъ житель м. Лохвиці, відсуділок Височина Дмитра, чоловік Оришки 37
 Горкуша Андрій житель м. Балаклії 40

Горкушенко Григорій канцелярист Миргородського гродського суду 133
 Горленко Андрей полтавський полковник 125
 Городничий Павло висланий для слідства до с. Пирогівки від Новгородківського міського уряду 53
 *Горошко житель м. Лохвиці 35
 Горпина Дерев'яниченкова козачка - удова с. Івахників, невістка Дерев'яниченка Васька 79; Гарпина Дерев'яничиха 79
 Горпина Осадчовна жителька м. Манжेलії, сестра Осадченка Максима, сусіда Пустовойтенка Михайла 103
 Горський Єсифъ див. Горський Іосифъ
 Горський Іосифъ житель м. Новгородка 53; Горський Єсифъ 53
 Горченко Мирюнь див. Юрченко Миронъ
 Грабко Левко старосанжарівський житель 56
 Гребѣнникъ Олихвѣръ житель м. Омельника, мабуть, підданий Остроградського Григорія 123
 Гречаний Потребичъ Феодоръ див. Потребичъ Гречаний Феодоръ
 Гречаний Трохимъ комишнянський міський отаман 29
 Гречка Андрій житель м. Вороніжа 57
 Грибъ Стефанъ житель м. Чернігова 114
 Григорієвичъ Василь див. Василь Григорієвичъ
 Григорієвичъ Леонтій див. Леонтій Григорієвичъ
 Григорієвичъ Семенъ див. Семенъ Григорієвичъ
 Григорій Афанасієвъ старосанжарівський житель, чоловік Оринії 94
 Григорій Григорієвичъ житель м. Лохвиці, значковий товариш 44
 Григорій Іванович див. Огѣнко Григорій Іванович
 Григорій Семеновъ компанієць полку Часника, товариш Чорного Прокопа 72
 Григорій Трофимовъ коропський сотник 72; Григорій Трофимовъ 77
 Григорій Юрієвичъ житель м. Новгородка 53
 Григорій Яковлевичъ титар Михайлівської церкви у м. Вороніжі 57
 Григорій Яновичъ лохвицький орендар 19
 Григориха жителька м. Лохвиці, дружина Андрієнка Григорія 42
 Григорієв Павло див. Павло Григорієв
 Григорієвичъ Васил див. Васил Григорієвичъ
 Григорієвичъ Григорій див. Григорій Григорієвичъ

Григорій Николаєвич лохвицький поро-
хівник 1
Григорій Прокопович піп м. Любеча 2
Григорій Стефановъ син прикажчика
с. Глибокого 100
Григорій Яковлевич воронізький міща-
нин 57
Григоровичъ Василь див. Василь Григо-
риєвичъ
Григоровичъ Василій див. Василь Григоріє-
вичъ
Григорій Гавриловъ канцелярист Лубен-
ської полкової канцелярії 93
Григорій Трофимовъ див. Григорій Тро-
фимовъ
Гриненко Ярема житель м. Кролевця 27
*Гриценко див. Авраамъ, Гриценковъ синъ
*Гриценко житель м. Говтви 88
Гриценко Дорошъ комишнянський бур-
мистер 29
Гриценко Іван козак с. Свидівця 83
Грицикъ див. М'ягавескій Григорій
Грициха Заріцька жителька м. Любеча,
дружина Заріцького Гриця, мабуть,
невістка Заріцького Івана і Зарі-
цького Мартина 2
Грициха Любка див. Любка Грициха
Гришко Панасъ житель м. Глинська 121
Гришко Сидоръ козак м. Шишака, чоловік
Грицихи 133
Грищенко Феско див. Грищенко Хвеско
Грищенко Хвеско колишній отаман с. При-
путнів 69; Грищенко Феско 69
Грициха дружина шишацького козака
Гришка Сидора 133
Гр'яченко Феодоръ житель м. Нових Мли-
нів 18
Гряденко Михайло козак м. Манжелії 123
Губаренко Данило житель м. Бахмача 21
Губинъ Василій секунд - майор Персько-
го полку 114
Губченко Леско житель с. Жабок 80
Гужеленко Антонъ житель с. Жабок, брат
Гужеленка Никона, внук Ни-
чипоренка Леви і Овчаренка Андрія
80
Гужеленко Никонъ житель с. Жабок, брат
Гужеленка Антона, внук Ни-
чипоренка Леви і Овчаренка Андрія
80
Гура Миронъ козак с. Івахників 17
Гуренко Алексій див. Гуриненко Алексій
Гуренко Грицко див. Гуриненко Грицко
Гуренко Никита див. Гуриненко Никита
Гуренко Яцько див. Гуриненко Яковъ
Гурий козак с. Припутнів, батько Гури-
ненка Микити і Гуриненка Лук'яна,

дід Гуриненків Грицька, Якова і
Олексія, небіжчик 69
Гуринъ Василь возний Шишацької сотні,
мабуть, брат Гурина Максима 133
Гуринъ Максимъ військовий товариш,
власник левади близько м. Шишака,
мабуть, брат Гурина Василя 133
Гуриненко Алексій козак с. Припутнів,
син Гуриненка Микити, брат Гури-
ненків Грицька і Якова, внук Гурія,
племінник Гуриненка Лук'яна 69;
Гуренко Алексій 69
Гуриненко Грицко козак с. Припутнів,
син Гуриненка Микити, брат Гури-
ненків Якова і Олексія, внук Гурія,
племінник Гуриненка Лук'яна 69;
Гуренко Грицко 69
Гуриненко Лукянъ козак і колишній ко-
зацький осавул с. Припутнів, син
Гурія, брат Гуриненка Микити, дядь-
ко Гуриненків Грицька, Якова і Оле-
ксія 69
Гуриненко Никита козак с. Припутнів,
син Гурія, брат Гуриненка Лук'яна,
батько Гуриненків Грицька, Якова і
Олексія 69; Гуріенко Никита, Гурен-
ко Никита 69
Гуриненко Яковъ козак с. Припутнів, син
Гуриненка Микити, брат Гуриненків
Грицька і Олексія, внук Гурія, пле-
мінник Гуриненка Лук'яна 69; Гу-
ренко Яцько 69
Гуріенко Никита див. Гуриненко Никита
Гаварецький Дорофей писар 2-ї Полтав-
ської полкової сотні 130
Галаганъ прилуцький полковник, власник
маєтку в с. Єреміївці 113
Галецький Семионъ новгородківський со-
тник 53, 64
Ганжа осавулець з м. Омельника 123
Гакъ Филипъ старий козак с. Кнутів 30
Гергель Іванъ цилорик с. Івахників 49
Гол'цинъ Михайло Михайловичъ князь 32
Гондзюсъ Іванъ козак с. Івахників, син
Гондзюся Микити, брат Гондзюся
Романа, чоловік Назаренківни, зять
Назаренка Кіндрата, потім Кози-
цького Павла 89; Гондзюсъ Іванъ 89
Гондзюсъ Никита житель с. Івахників,
раніше — м. Коломиї, чоловік Кли-
миха, батько Гондзюся Івана і Гон-
дзюся Романа, свекор Назаренків-
ни, підсусідок козаків Остапа і Зай-
ця Михайла, небіжчик 89
Гондзюсъ Романъ син Гондзюся Микити,
брат Гондзюся Івана, небіжчик 89
Гошка Романъ остерський річний бурми-
стер 20

Грекъ житель м. Ромнів, зять попа Васи-
лія 74

Грембецкий чернігівський наказний пол-
ковник 11

Грес Кост див. Крес Кост

Гресювна Оришка див. Оришка Гресювна

Гузенко Иванъ полтавський міщанин,
власник винниці за Нижніми Мли-
нами, господар Тютюнниченка Ми-
кити 125

Гузь Кирило див. Кузь Кирило

Давидъ, Галъйивъ зятъ козак м. Омельни-
ка 123

Давиденко Иванъ чередник на хуторі Да-
нила Лазаревича під м. Говтвою 88

Даниленко Иванъ житель м. Батурина,
раніше м. Сосниці, син Коломійця
Данила, брат Даниленка Хвиленка
Івана, батько Даниленка Прокопа,
дядько Даниленка Хвиленка Хведо-
ра 81

Даниленко Олихвѣръ козак с. Богданів-
ки 34

Даниленко Прокопъ житель м. Батурина,
син Даниленка Івана, внук Коломій-
ця Данила, двоюрідний брат Данилен-
ка Хвиленка Федора, племінник
Даниленка Хвиленка Івана 81

Даниленко Хвеско лохвицький бур-
мистер 1

Даниленко Хвиленко Федоръ житель
м. Сосниці, син Даниленка Хвилен-
ка Івана, внук Коломійця Данила,
двоюрідний брат Даниленка Проко-
па, племінник Даниленка Івана 81

Данилиха Мотря Савковна див. Мотря
Савковна Данилиха

Данило див. Стеховичъ Данило

Данило Лаврентієвъ канцелярист канцеля-
рії Прилуцької полкової сотні 106

Данило Лазаревичъ колишній миргород-
ський полковий комісар, власник
хутора під м. Говтвою 88

Данило Опанасовичъ конотопський місь-
кий отаман 33

Даниловъ Іосифъ див. Іосифъ Даниловъ

Даниловъ Матвѣй див. Матвѣй Даниловъ

Даниловичъ Гаврило див. Гаврило Дани-
ловичъ

Даниловичъ Кирило див. Кирило Данило-
вичъ

Даниловичъ Кост див. Кост Даниловичъ

Даниловичъ Федор див. Федор Даниловичъ

Даниловичъ Феодоръ див. Феодор Дани-
ловичъ

Даниловичъ Феодор див. Феодор Данило-
вичъ

Даниловичева Стефанова Марія див. Ма-
рія Стефанова Даниловичева

Даніленко Хвиленко Иванъ житель м. Со-
сниць, син Коломійця Данила, бать-
ко Даниленка Хвиленка Федора,
брат Даниленка Івана, дядько Дани-
ленка Прокопа 81

Данковський Ігнатъ висланий від Генераль-
ної військової канцелярії для ве-
дення слідства в с. Поділки 61

Даныло Афанасієвичъ конотопський мі-
ський отаман і наказний сотник 73

Даценко Петро житель м. Білоцерківки
104

Даценко Пилипъ козак с. Березовиці 86

*Дацко див. Семен, Дацковъ снъ

Дворниченко Грицко громадський черед-
ник с. Глобного 101; Дворяниченко
Грицко 101

Дворникъ Андрѣй городиський міський
отаман 82

Дворяниченко Грицко див. Дворниченко
Грицко

Девятка Максимъ житель с. Хоминців,
підданий Билима Сави Івановича,
син Дев'ятки Федора 118

Девятка Федор житель с. Хоминців, під-
даний Билима Сави Івановича, бать-
ко Дев'ятки Максима 118

Дейнека Евфимъ криловський сотенний
писар 111

Демешко Грицко житель м. Глинська 121

Демиденко Иванъ козак - сердюк с. Ша-
балинова 30

Демиденко Ігнатъ козак с. Богданівки,
рідний брат Демиденка Хвеська 34

Демиденко Феско козак с. Богданівки,
рідний брат Демиденка Ігната 34

Демко житель м. Костянтинова, брат Пет-
руненка Ничипора і Петра 97

Демченко Иванъ городиський житель, меш-
кав у дворі Жука Івана, монастир-
ський підданий 71

Демченко Матвѣй житель с. Хоминців,
підданий Билима Сави Івановича 118

Демчиха Катря див. Катря Демчиха

Демянъ Захарієвъ військовий стельмах
Коропської сотні 72

Демянънъ, Прасового зять житель м. Лю-
беча 2

Демяненко Евхимъ колишній кролевець-
кий осавул 5; Евфимъ 5

Демяненко Кирикъ житель с. Поділок,
батько Кириченка Корнія 67

Демяненко Лаврѣнъ козак с. Шабалино-
ва 10

Денисъ челядник Шкури Василя з м. Во-
роніжа 57

Денисенко Васил конох Савостянова Федора у м. Бахмачі 87
 Денисов Фома див. Фома Денисов
 Денисовна Проска див. Проска Денисовна
 Дергай Федор писар Лубенського полкового суду 93
 Дерев'яненко Васко козак с. Івахників, дівер Горпини Дерев'янченкової 79
 Дерев'янченкова Горпина див. Горпина Дерев'янченкова
 Дерев'яниха Гарпина див. Горпина Дерев'янченкова
 Деркач Григорій житель м. Срібного 86
 Джевага Николай козак с. Рудівки, дядько Джевадського Якова 102
 Джевага Стефанъ козак с. Рудівки 102
 Джевадскій Яковъ племінник козака с. Рудівки Джеваги Миколи 102
 Дзюба Іванъ житель м. Вороніжа, різник 57
 Дикий Хведоръ житель м. Лохвиці, син Дикого матері, власник лісу 75
 Дикого мати жителька м. Лохвиці, мати Дикого Федора, родичка Виприска 75
 Дмитрій Трохимовъ веприцький сотенний писар 67
 Дмитрій Іосифовъ писар Білоцерківської міської ратуші 105
 Динис жител. м. Манжелії, зять Пустовойтенка Михайла 103
 Динисъ Федоровичъ келебердянський міський писар 23
 Динисенко Ісай житель с. Хоминців, дядько Соляника Івана, Соляниченка Матвія і Максима 121
 Динисенко Кузма старосанжарівський житель 56
 Дирда Федоръ вїйт м. Комишної 29
 Дитюкъ Касянъ козак с. Березовиці, мабуть, брат Дитюка Павла 86
 Дитюкъ Павло козак с. Березовиці, мабуть, брат Дитюка Касяна 86
 Дитюченко Михайло козак с. Березовиці 86
 Дмитрашко Іванъ див. Думитрашко Іванъ
 Дмитренко Василь отаман м. Балаклії 40
 Дмитренко Гаврило старосанжарівський козак 84
 Дмитренко Григорій житель м. Нових Млинів 18
 Дмитрій Стефановичъ житель м. Нових Млинів 18
 Дмитро хлопець із с. Богданівки 34
 Дмитро житель м. Новгородка, чоловік Тетяни, племінник Тетяни — дружини Легенького Логвина 53

Дмитро Калинович ієрей і наказний писар м. Комишної 29
 Добниха див. Гапка Климиха Довьбниха
 Добреля Аврамъ козак с. Свидівця, син Добрелі Івана 83
 Добреля Іванъ козак с. Свидівця, батько Добрелі Аврама 83
 Добреля Лукянъ козак с. Свидівця 83
 Добрияненко Пархомъ житель с. Жабоцького 80
 Довбненко Стецко житель с. Білогорілок, син Гапки Климихи Довбнихи, брат Довбненка Троцька 36, 41
 Довбненко Троцко житель с. Білогорілок, син Гапки Климихи Довбнихи, брат Довбненка Стецька 41
 Довьбниха Климиха Гапка див. Гапка Климиха Довьбниха
 Довгаль Тимошъ отаман с. Голінки 79
 Довгеля Іковъ див. Довгеля Яковъ
 Довгеля Яковъ житель м. Коропа, значковий товариш 72; Довгеля Іковъ 72
 Довгенко Іванъ див. Довженко Іванъ
 Довгій Андрій старий козак м. Бахмача 87; Долгій Андрій 87
 Довгуленко Іванъ житель с. Гайворона 46
 Довженко Іванъ бахмацький житель 87; Довгенко Іванъ 87
 Долгий Іванъ бахмацький козак 87
 Долгий Андрій див. Довгій Андрій
 Доморка Семен вїйт м. Новгородка, знатний мішанин, старожил 4, 22
 Дорогокупля житель м. Лохвиці 35
 Дорофєвичъ Аксентій див. Аксентій Дорофєвичъ
 Дорошенко житель с. Курені 18
 Дорошенко Ілко парубок із с. Грицівки 107
 Дорошенко Тимошъ житель с. Артюхівки 121
 Дорошко Василь житель м. Прилук 20
 Доценко Грицко житель м. Келеберди 63
 Драний Іосифъ шинкар Канцелярської у с. Кренидівці 68; Драний Осипъ 68
 Драний Осипъ див. Драний Іосифъ
 Драченко Василь житель м. Глинська 124
 Дробина Климъ лохвицький городничий 70
 Дроздинъ Алексій див. Алексій Дроздинъ
 Дроздовский Грыгорий возний Остерської сотні Київського полку 131
 Друкъ житель с. Поділок, батько Кривого Дениса 61
 Друкъ Грицко житель с. Поділок 67
 Друченко Динис див. Кривий Динисъ
 Дубенко Евфимъ житель с. Грузької, підданий Чуйкевича Федора 97

Дубинка Грицко житель хутора Стукалівки 127
 Дубовикъ Логвинъ житель м. Омельника 123
 Дубовикъ Сава козак м. Сосниці 81
 Дубовикъ Савва сосницький міський отаман 9
 Дубовикъ Федоръ омельницький сотенний осавул 123
 Дубогризенко Ігнатъ житель с. Поділок, брат Дубогризенка Стецька 61
 Дубогризенко Стецко житель с. Поділок, брат Дубогризенка Ігната 61
 Дуброва Прокопъ запорізький козак 111
 Дубрувенко Данило житель с. Приліпчанців 42
 Дудка Олексѣй вівчар с. Свиридівки Лохвицької сотні 6, 43
 Дука Омелко козак м. Омельника 123
 Думитрашко Іванъ піп розстрига, мабуть, житель м. Воронкова 91; Дмитрашко Іванъ 91
 Думитрашко Райча Василій бунчуковий товариш 91
 Дунѣвъ Іяковъ знатний товариш Миргородського полку 88
 Дутій Павелъ козак с. Свидівця 83
 Дученко Стефан говтвянський наказний сотник 65
 Дядечко див. Шкуръченко Луканъ
 Дякъ Іляш див. Дячокъ Ілко
 Дякониха Агрипина див. Агрипина Дякониха
 Дякониха Галка див. Галка Дякониха
 Дяченко Васил лохвицький орендар 19
 Дячокъ Ілко піддячий церкви Покрови у м. Кобеляці, зять Бутенченка Василя 23; Дякъ Іляш 23
 Евдокия християнська свята 127
 Евъдокия Антонова жителя с. Шатрищ, дружина Антона Семенова 64
 Евдокия Закалюженкова козачка с. Рогинців, дружина Закалюженка Артема, теща Винника Матвія 109
 Евъдокия Острохъовна Іванова жителя с. Шатрищ, дружина Івахна, невістка Шостака Семена і Шостачихи 64; Вовъдя 64
 Евдокия, Следенькова дочеръ дочка старосанжарівського жителя Следенка і Стефаниди Следихи 94
 Евдокія Куциха жителя м. Яготина, мати Куца Дмитра, мабуть, дочка Москаля Івана 78
 Евдокія Таратутівна жителя м. Манжेलі, дружина Пустовойтенка Михайла, мати Ганни, сестра Таратутен-

ка Федора, теща Різника Петра і Диниса, сваха Катрі Климихи 103;
 Евдоха Таратутівна 103
 Евдокія Холодовичовна Шафраненкова жителя м. Вороніжа, кривна сотника Холодовича Івана 32
 Евдоха жителя м. Конотопа, дружина Леонтія, мати Тимоша, Леонтієвого сина 73
 Евдоха Таратутівна див. Евдокія Таратутівна
 Евецький Григорій житель м. Балаклії 40
 Евстафій Богданович висланий від Генерального військового суду в м. Новгородок для слідства 22
 Евстафій Ефимович глухівський сотенний писар, чоловік Уліяни, батько Марії, Єлени, брат Агрипини Дяконихи, тесть Радіона, дядько Романа 6
 Евтихievич Стефанъ див. Стефанъ Евтихievич
 Евтушенко Евфимъ житель с. Пісків 114
 Евфимъ див. Демяненко Евхимъ
 Евфим підписок Новгородківської ратуші 53
 Евфимъ Матвѣевъ бахмацький дяк 87
 Евфимия служниця Бацаули Романа, підсудка на хуторі Задорожного Артема, дружина Краснощоченка Романа Степанова, невістка Краснощочка Степана, Настасії і Краснощоченка Петра 133
 Евфимовичъ Евстафій див. Евстафій Евфимовичъ
 Евфимовичъ Кондрать див. Кондрать Евфимовичъ
 Евхимовичъ Кондрать див. Кондрать Евфимовичъ
 Елена жителя м. Глухова, дочка Евстафія Ефимовича, нерідна дочка Уліяни, сестра Марії по батькові, дружина Радіона, племінниця Агрипини Дяконихи, двоюрідна сестра Романа 6
 Елена попада с. Дептівки 108
 Елисаєвъ Петровна російська імператриця 87
 Емельянъ Якубовичъ білоцерківський міський писар 105
 Емельянъ бахмацький піп, чоловік Емельянової, племінник Урмiнiча Григорія, брат Павла і Василя 87
 Емельянова дружина бахмацького попа Емельяна 87
 Еременко Грицко козак с. Богданівки 34;
 Яременко Грицко 34
 Ермола Стефановичъ див. Ермолай Стефановичъ

Ермолай Стефановичъ житель с. Кренидівки, мешкав у Потилики Івана, брат отця Михайла 68; Ермола Стефановичъ 68

Еропкинь полковник царської армії 30
Ефремовичъ Максимъ див. Максимъ Ефремовичъ

Ефросинія Каленикова Мокриєвичова жителька м. Чернігова 114

Ефросинія Харланиха див. Ефросинія Харлановна

Ефросинія Харлановна чернігівська жителька, баба Петровського Івана 117; Ефросинія Харланиха 117

Ехимъ, Комашчинъ зять новомлинський житель 18

Жаданъ Остапъ козак м. Омельника 123

Желъзнакъ Василий новомлинський міський отаман 18

Жеребило козак с. Свидівця 83

Жовтенко козак м. Омельника 123

Жораковский Василий див. Жураковский Василий

Жукъ Іванъ житель м. Городища, монастирський підданий, чоловік Зінки Іванихи Жучихи, зять Чапенка Юська, тесть Гарасима 71

Жукъ Самуйло козак м. Лохвиці 19

Жуковская Василева див. Василева Жуковская

Жуковская Василиха див. Василева Жуковская

Жуковский Петро житель с. Добротова, зять Пулинця Захарка 5

Журавель Федоръ старосанжарівський житель 56

Журавко Лукянъ житель м. Новгородка 4

Жураковская Романова див. Романова Жураковская

Жураковский Василий генеральний військовий осавул 18, 63; Жораковский Василий 53

Жураковский Іванъ піп м. Чернігова 117

Жураковский Федоръ Івановъчъ висланий від новгородківського сотника до с. Шатрищ для слідства 64

Журба Василь козак м. Глинська 124

Жученко Логинъ див. Легенкий Логвинъ

Жученокъ Логинъ див. Легенкий Логвинъ

Жучиха Іваниха Зінка див. Зінка Іваниха Жучиха

Жушманъ Данило наказний сотник Прилуцької полкової сотні 102

Забѣла Іванъ бунчуковий товариш, разом з Забілами Павлом і Петром власник с. Обтова, чоловік Парас-

кевії Іванової Забілиної, небіжчик 116

Забѣла Павелъ бунчуковий товариш, разом з Забілами Іваном і Петром власник с. Обтова, дівер Параскевії Іванової Забілиної 116

Забѣла Петро бунчуковий товариш, разом з Забілами Іваном і Павлом власник с. Обтова, дівер Параскевії Іванової Забілиної 116

Забѣлина Івановая Параскевія див. Параскевія Івановая Забѣлина

Заворотний Мойсѣй житель с. Шабалинова 10

Завязонъ Матвѣй житель м. Манжелії 123

Загамула Федор житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича 118

*Загрузѣй див. Лесковъ синъ, Загрузѣєво-го зятя

Задорожний Артемъ господар хутора Кочубея Павла Васильовича під м. Шишаком 133

Заецъ Михайло козак с. Івахників, брат Бутя Яцька 89

Заченцько Федоръ старосанжарівський житель, тертичник 94

Закалюженко Артемъ козак с. Рогинців, чоловік Євдокії Закалюженкової, тесть Винника Матвія 109

Закалюженкова Евдокия див. Евдокия Закалюженкова

Закотѣнко Іванъ козак с. Шмиглівки, брат Закотієнка Кіндрата 59

Закотѣнко Кондратъ житель с. Шмиглівки, брат Закотієнка Івана 59

Залузная Андрѣиха див. Андрѣиха Залузная

Замятня Якимъ говтвянський міський отаман і наказний сотник 65, 88

*Заненко власник винниці у м. Вороніжі 57

Зайко Іванъ хорунжий Батуринської сотні 28

Занковский Федоръ миргородський полковник 133

Запара Гарасимъ житель м. Лохвиці, батько Запаренка Радька 45

Запаренко Радко лохвицький парубок, син Запари Гарасима 45

Запорожець Демянъ житель м. Полтави, 125

Запорожець Харко житель м. Полтави, чоловік Харчихи 125

Зарудний Феодоръ пан, житель м. Глинська 121

Зарудный Григорий миргородський полковий суддя і наказний полковник 17

Заруцький Афанасій протопоп м. Новгородка 22

Заруцький Кузма житель м. Вороніжа, свекор Заруцького молодого дружини 57

Заруцький молодий див. Заруцького молодого жона

Заруцького молодого жона жителька м. Вороніжа, невістка Заруцького Кузми 57

Зарьцкая Грициха див. Грициха Зарьцкая

*Зарьцький Гриць житель м. Любеча, чоловік Грицихи Зарьцької, мабуть, син Зарьцького Івана і брат Зарьцького Мартина 2

Зарьцький Іванъ житель м. Любеча, мабуть, батько Зарьцьких Гриця і Мартина та свекор Грицихи Зарьцької, небіжчик 2

Зарьцький Мартинъ житель м. Любеча, мабуть, син Зарьцького Івана, брат Зарьцького Гриця і дівер Грицихи Зарьцької 2; певне, він же й Марко 2

Заславець житель м. Лохвиці, тесть Василя 19

Заславський Никола лохвицький сотенний писар 59; Никола 47

Заславченко Олекса житель м. Лохвиці 35

Засулицький Андрій лохвицький міщанин 1

Захарієвъ Демянъ див. Демянъ Захарієвъ

Захарій Івановъ красноколядинський козак 108

Захарко підсусідок лохвицького козака Лещенка Максима 35

Захарко Бьличовъ мабуть, житель м. Лохвиці 89

Захарченко Василь козак с. Богданівки 34

Захарченко Степанъ козак м. Омельника 123

Захарченко Харко козак м. Омельника 123

Захляпанний Николай ічнянський бурмистер 60

Заячий Федоръ житель м. Омельника, мабуть, підданий Остроградського Григорія 123

Зьбризкий Фома пресвітер церкви Богоявлення у м. Лохвиці 45

Згоннай Федоръ вїйт м. Домонтова 96

Зеленський Левко криловський сотенний осавул 111

Зеленскій колишній лубенський полковник, власник ділянок під садиби у м. Ромнах 74

Зелъзникъ Петро житель м. Чернігова 117

Зелкувський Іванъ комишнянський житель 29

Зименко Демко житель м. Вороніжа, син Іванихи Зимихи, рїзник 57

Зимиха Іваниха див. Іваниха Зимиха

Злиденненко Іванъ житель м. Нових Млинів, шурин Проценка Івана, дядько Проценка Андрія і Юська, Проценкавого вихованця, 18; Злиденний Іванъ, Злиденко Іванъ 18

Злиденний Іванъ див. Злиденненко Іванъ

Злиденний Матвій житель с. Красного, брат Злиденного Петра і Гапки Василихи Поповичевої, двоюрідний брат Злиденного Трохима, дівер Петрихи і Пруськи Трохимихи, дядько Зіньки 95

Злиденний Петро житель с. Красного, чоловік Петрихи, батько Зіньки, брат Злиденного Матвія і Гапки Василихи Поповичевої, двоюрідний брат Злиденного Трохима, дівер Пруськи Трохимихи 95

Злиденний Трохимъ житель с. Красного, чоловік Пруськи Трохимихи, двоюрідний брат Злиденного Матвія, Злиденного Петра і Гапки Василихи Поповичевої, дівер Петрихи, дядько Зіньки 95

Злиденко Іванъ див. Злиденненко Іванъ

Золотарь Антонъ житель м. Ромнів, батько Феодори Рїзоники, небіжчик 74

Золотаренко козак, убитий у бою під м. Биховом 69

Зубъ Данило козак с. Грицівки 107

Зубъ Іванъ житель с. Гайворона, знатний товариш Красноколядинської сотні 46

Зубашенко Педко великобудиський житель 66

Зубченко Кондратъ житель с. Жабок 80

Зубченко Миколай житель с. Жабок 80

Зуенко Кирило отаман м. Домонтова 96

Зьненко Іванъ отаман з м. Омельника 123

Зьничъ Петро старий козак с. Припутнів 69

Зьнка дочка жителів с. Красного Злиденного Петра і Петрихи, племінниця Злиденного Матвія, Гапки Василихи Поповичевої, Злиденного Трохима і Пруськи Трохимихи 95

Зьнка Іваниха Жуича городиська жителька, дружина Жука Івана, теща Гарасима, сестра Цапенка Юська, небіжчиця 71

Зьновія позашлюбна дочка Гапки Лавриченкової, внука Лавриченка Хвеська 108

Зьняченко Матвій козак м. Глинська 124

Зьнченко Михайло козак с. Припутнів, небіжчик 69

Иванъ школяр - виросток Пречистенської школи у м. Вороніжі 32
 Иванъ житель с. Поділок, дяк 61
 *Иванъ див. *Маря, Иванова* циганова дочь
 Иванъ, Сѣренкой зят козак с. Хоминців 120
 Иван Стефанович новомлинський писар 10
 Ивановъ Іосифъ див. Іосифъ Ивановъ
 Ивановъ Симеонъ див. Симеонъ Ивановъ
 Ивановичъ Кирило див. Кирило Ивановичъ
 Ивановичъ Матвій див. Матвій Ивановичъ
 Ивановичъ Роман див. Роман Ивановичъ
 Иванченко Микита житель с. Андріївки 129
 Ивахно житель с. Шатрищ, чоловік Євдокії Отрохівни Іванової, син Шостака Семена і Шостахи 64
 Иващенко Панко миргородський козак 25
 Игнат денщик прапорщика 55
 Илевкій Яковлевъ див. Левко Яковов
 Илия Афанасовичъ житель м. Новгородка, вїйт 4, 53; Илия Афанасовъчъ 53
 Ильченко Прокопъ келебердянський міський отаман 63
 Иосифовъ Дмитрій див. Дмитрій Иосифовъ
 Исаенко Ониско козак с. Хоминців 119, 120
 Ишута Иванъ осавул Новгородківської сотні 8
 Иванъ винник з Подолівського двору у с. Подолові 16
 Иванъ підданий Новгородківського монастиря з с. Гірківки, молодик 34
 Иванъ житель м. Вороніжа, син Шкури Василя і Василихи Шкурихи 57
 Иван староста с. Кренідівки 68
 Иванъ козак с. Березовиці, племінник Кононенка Петра, небіжчик 86
 Иванъ піп с. Грицівки 86
 Иван Андриєвъ див. Иванъ Андриєвичъ
 Иван Андриєвич вїйт м. Крелевця, колишній бурмистер 5, 7
 Иванъ Андриєвич новгородківський міський отаман і наказний сотник 22, 53; Иван Андриєвъ 53
 Иванъ Василиєвъ вїйт м. Кременчука 101
 Иванъ Кирилович вїйт м. Лохвиці 70, 75
 Иванъ Логвинович коропський сотник 15
 Иванъ Максимовичъ пан з м. Великих Будищ, син Левченка Максима і Максимової 66
 Иванъ Мануйловичъ глухівський сотник 30

Иванъ Михайлов писар Глинської сотенної канцелярії 124
 Иванъ Несторовичъ роменський міський отаман 109
 Иванъ Петрович воронізький писар 57
 Иванъ Савинъ житель м. Срібного 107
 Иванъ Семеновичъ прилуцький полковий хорунжий, власник кошари під с. Рудівкою 102
 Иванъ Федоровичъ житель м. Полтави, брат Литвишка Якова 75
 Иванъ Филоновъ отаман гармашів Коропської сотні 72
 Иван Харитоновъ коропський наказний сотник 72
 Иванъ Яковичъ див. Иванъ Якововичъ
 Иванъ Якововичъ лохвицький наказний отаман 41; Иванъ Яковичъ 59
 Иваненко Матвій говтянський житель, чоловік Вуцьки 65
 Иванецъ Иванъ посполитий с. Малої Дівиді, тесть Копки Грицька 106
 Іваниха Зимиха жителя м. Вороніжа, мати Зименка Демка 57
 Іваниця див. Фалчевский Иванъ
 Івановъ Захарій див. Захарій Івановъ
 Івановъ Семенъ див. Семенъ Івановъ
 Іванов Яков див. Яков Іванов
 Івановая Отроховна Евдокія див. Евдокія Отроховна Івановая
 Івановичъ Александер див. Александер Івановичъ
 Іванович Кирило див. Кирило Іванович
 Івановичъ Кирило див. Кирило Івановичъ
 Івановичъ Лукянъ див. Лукянъ Іванович
 Івановичъ Наумъ див. Наумъ Івановичъ
 Івановичъ Федоръ див. Федор Іванович
 Іванович Федор див. Федор Іванович
 Ігнатовичъ Якимъ див. Якимъ Ігнатовичъ
 Ієрофей піп с. Харитонівки 86
 Илия Афанасовъчъ див. Илия Афанасовичъ
 *Ілленко див. Степанъ, Ілленков зят
 Іляшъ лохвицький житель, батько Самуїла, зять Волошина, наймит Андрієнка Григорія 42
 Іннокентій ієромонах Самарського монастиря 54
 Іоанікій архімандрит Печерського монастиря у Києві 54
 Іоаннъ Креститель див. Креститель Іоаннъ
 Іоаннъ Предтеча див. Креститель Іоаннъ
 Іоановичъ Петро див. Петро Іоановичъ
 Іоановичъ Симеонъ див. Симеонъ Іоановичъ
 Іосифъ піп Трисвятської церкви у м. Вороніжі 57
 Іосифъ Даниловъ піп м. Срібного, на Подолі 107

Іосифъ Ивановъ житель м. Царичанки 76
Іосифовичъ Василъ див. **Василъ Іосифовичъ**
Іосифовичъ Василій див. **Василъ Іосифовичъ**

Іродиха Оришка див. **Оришка Іродиха**
Ісаенко Кондратъ миргородський міщанин 25

Ісаенко Прокопъ новомлинський бурмистер 18

Іяковъ Стефановичъ старосанжарівський козак 84

Ісенко козак м. Омельника, гармаш 123

Кадигробъ Яковъ воронізький міщанин 57
Кадигробенко Дмитро житель м. Вороніжа 57

Кажанъ Андрѣй козак с. Єреміївки 113
Казна Самойло домонтівський старий козак 27

Калантирьъ Феодоръ знатний товариш Старосанжарівської сотні, чоловік Феодори 56

Калантирка Хвення див. **Хвення Калантирка**

Калачникъ Зънко воронізький житель 57
Каленикъ житель с. Хоминців, зять Яковенка Федора 119

Калениченко Данило житель м. Балаклії, брат Калениченків Олексі і Нестора, дівер Васьки Олексихи, племінник Калениченка Федора 40

Калениченко Несторъ житель м. Балаклії, брат Калениченків Олексі і Данила, дівер Васьки Олексихи, племінник Калениченка Федора 40

Калениченко Олекса житель м. Балаклії, чоловік Васьки Олексихи, брат Калениченків Данила і Нестора, племінник Калениченка Федора, небіжчик 40

Калениченко Хведоръ житель м. Балаклії, дядько Калениченків Олексі, Данила і Нестора 40

Каленькъ Кондратовичъ житель м. Нових Млинів 18

Калибаба житель м. Вороніжа, швець 57
Калинович Дмитро див. **Дмитро Калинович**

Калниболотский Стефанъ товариш Келебердянської сотні 23

Калницькій Сизънъ козак м. Омельника, власник хутора в урочищі Ксьонзькій 123

Калюжний Григорій глухівський житель 6
Кандиба Анѣдреи знатний військовий товариш, житель м. Конотопа, батько Кандиби Федора 33

Кандиба Федоръ житель м. Конотопа, син Кандиби Андрія 33

Кановець Грицко старожил с. Старої 62
***Кантемиръ** див. **Тетяна Шевцѣвна**, Кантемира дочка

Кантемирова Шевцѣвна див. **Тетяна Шевцѣвна**, Кантемира дочка

Канцеляриста власниця с. Кренидівки 68

Канѣвель Семень козак с. Єреміївки 113
Капнисть Василій Петровичъ миргородський полковник 111

Капуста житель м. Лохвиці 37
Карапузенко Петро житель с. Старої, брат Карапузенка Федора 62

Карапузенко Федоръ житель с. Старої, брат Карапузенка Петра 62

Карапузи тобто **Карапузенко Петро** і **Карапузенко Федор** 62

Карась Максимъ колишній монастирський сотник, небіжчик 106

Карбанъ Яковъ вїйт м. Коропа 77

Кармазинъ Іванъ козак м. Омельника 123

Карпъ житель с. Поділок, син **Красія Андрія** 61

Карпенко Данило житель м. Остра, підсусідок Твердомеда Івана, небіжчик 131

Карпенко Михайло старосанжарівський наказний сотник 84

Карпенко Семень мабуць, житель с. Грузької, підданий Бутовича Стефана 97

Карпенко Яцко житель с. Поділок 61

Карпѣка Семень бунчуковий товариш 72
Карчиженокъ Гарасимъ див. **Козчиженокъ Гарасимъ**

Каска великобудиська жителька, вдова 66
Касянь житель м. Новгородка, молодик Труся Микити 4

Касяненко Андрей житель с. Припутнів, підданий Борсука Андрія 69

Касяновский Іванъ див. **Касяновский Іоанъ**

Касяновский Іоанъ товариш Лохвицької сотні, житель м. Лохвиці, чоловік Анни Матвіївни, вітчим Параскевії Назарівни, тесть Андрусенка Мойсея 112; **Касяновский Іванъ** 112

Катра Климиха жителька м. Манжелії сваха Євдокії Таратутівни 103

Катря жителька м. Глинська, дружина Соляниченка Матвія, потім Мартиненка Юська, невістка Соляника Івана і Максима, ятровка Уліяни Куликівни 121

Катря Демчиха жителька с. Євлашів, піддана Билима Сави Івановича, удова 118

Катря Лесенчиха жителька с. Брисів 90
 Кваша Уласъ житель слободи Пристай-
 лова 67
 Квътчикъ Сътепанъ житель м. Глинська,
 перший чоловік Ганни Квітчихи 124
 Квътчича Ганна див. Ганна Квътчича
 Кейбаленко Максимъ козак с. Жабок 98
 Кейбало Василь козак с. Жабок 98
 Кейбало Трохимъ козак с. Жабок 98
 Киюкъ Леско миргородський козак 25
 Киленко Семень козак с. Шабалинова 10
 Кирило Данилович вїйт м. Лохвиці 19,
 35—38, 41, 42, 44, 47—50
 Кирило Іванович вїйт м. Полтави 23
 Кирило Іванович лохвицький міщанин,
 шапкар 44
 Кирило Іванович вїйт м. Лохвиці 59
 Кириловъ Филипъ див. Филипъ Кириловъ
 Кирилович Александер див. Александер
 Кирилович
 Кирилович Іванъ див. Іванъ Кирилович
 Кириловичъ Михайло див. Михайло Ки-
 риловичъ
 Кириченко Корній житель с. Поділок, син
 Дем'яненка Кирика 67
 Кириченко Матвій городничий м. Срібно-
 го 107
 Киричъ Іванъ житель м. Конотопа 73
 Кириловичъ Мыхайло див. Мыхайло Ки-
 риловичъ
 Кислий Денис козак с. Свидівця 83
 Кितिцкий Семень осавул 2-ї Полтавської
 полкової сотні 130
 Киценко Іванъ житель м. Келеберди 63
 Кичкарювский Леонтій лубенський пол-
 ковий суддя 19
 Киянченко Самуло житель м. Нових Мли-
 нів 18
 Кияшка Кондратъ лютенський козак 61
 Климъ бахмацький піп, чоловік Климихи
 87
 Клименко Василь козак с. Єреміївки 113
 Клименько Михайло козак м. Глинська
 124
 Клименко Федоръ житель с. Томашівки,
 свояк Мірошника Василя і Ганни
 Василівни 60
 Климиха дружина бахмацького попа Кли-
 ма 87
 Климиха посполита с. Івахників, удова,
 потім дружина Гондзюся Микити,
 теща Пашка 89
 Климиха Вуцка див. Вуцка Климиха
 Климиха Катра див. Катра Климиха
 Клътка Семень житель с. Івахників, дядь-
 ко Клътченка Грицька 79
 Клътний полтавський козак, власник ху-
 тора під м. Полтавою 125

Клътченко Грицко житель с. Івахників,
 племінник Клътки Семена 79
 Книшъ отаман з м. Омельника 123
 Кнуренко Лукянъ житель с. Рудівки, че-
 редник значкового товариша Несте-
 ра Федоровича 102
 Коба Васил старий козак с. Припутнів 69
 Кобець Романъ воронізький міський ота-
 ман і наказний сотник 32, 34
 Кобець Семень житель с. Поділок 61
 Ковал Савка посполитий с. Шабалинова,
 дід Насічня Василя 10
 Коваленки жителі с. Хоминців 121
 Коваленко Іванъ житель с. Хоминців,
 підданий Билима Сави Івановича,
 брат Коваленка Стецька 118
 Коваленко Микита житель с. Хоминців
 121
 Коваленко Стецко житель с. Хоминців,
 підданий Билима Сави Івановича,
 брат Коваленка Івана 118
 Коваленко Федоръ писар Білоцерківської
 міської ратуші 104
 Коваль Кирила любецький міщанин 2
 Коваль Петро житель с. Дептівки, кум
 Гапки Лавриченкової 108
 Кознака Мыронъ келебердянський сотник
 23
 Коверженко Юско житель с. Івахників 49
 Ковпасенко Сидоръ житель м. Вороніжа
 57
 Ковтун Григорий житель слобідки Брусо-
 вої, підданий Кулябки 133
 Ковтунъ Яковъ кошшянський житель
 29
 Ковтунченко Ілляшка див. Ковтуненко
 Ілля
 Ковтуненко Ілля житель с. Леськоніг 8;
 Ковтуненко Ілляшка 8
 Ковтуненко Маско житель с. Хоминців 119
 Ковшиченко Василь див. Кувшиченко Ва-
 сил
 Кодинецъ Лаврънъ лукомський міський
 отаман 93
 Кодинецъ Мартинъ лукомський сотник 93
 Кожурно Стефанъ старий козак с. Малої
 Дівиці 106
 Козаренко Леско старосанжарівський жи-
 тель, колишній господар у дворі Тар-
 навського Івана 56
 Козицкий Матвій курінний отаман с. Івах-
 ників 17
 Козицкий Павло івахницький козак, тесть
 Гондзюся Івана 89
 Козжиженко Гарасимъ дяк с. Гірківки 33;
 Карчиженокъ Гарасимъ 34

Колка Стефанъ висланий від новгородківського сотника до с. Шатрищ для слідства 64

Колодйй Андрый тюремний сторож у м. Ромнах 109

Коломакъ Іванъ полтавський міський отаман 23

Коломиць Андрій козак Чернігівської полкової сотні, небіжчик 114

Коломъецъ Данило козак м. Сосниці, батько Даниленка Хвиленка Івана і Даниленка Івана, дід Даниленка Хвиленка Федора і Даниленка Прокопа 81

Колось Гаврила див. **Колось Гаврило**

Колось Гаврило житель м. Почепи 64;
Колось Гаврила 64

Колчиновець Яковъ козак м. Коропа 72

Колънкувна Пруська див. **Пруська Колънкувна**

Колънчиха Настя див. **Настя Колънчиха**

Колъсникъ Романъ житель, мабуть, слободи Млинів 70

***Комашка** див. **Ехимъ**, **Комашчинъ зять**

Комисаръ Павелъ житель м. Коропа 72

Комличенко Микола житель с. Хоминців 120

Компанецъ Яковъ житель м. Келеберди, власник заміського хутора та луки на Кривій Руді 63

Конашенко Хведор житель с. Кренидівки, підданий Канцеляристої 68

Кондзюсъ Іван див. **Гондзюсъ Іванъ**

Кондрат хлопець із с. Богданівки 34

Кондрать дяк Спаської церкви у м. Чернігові 117

Кондрать Гарасимович дяк с. Поділок 67

Кондрать Евфимовичъ крелевецький бурмистер 5; **Кондрать Евхимовичъ** 7

Кондрать Евхимовичъ див. **Кондрать Евфимовичъ**

Кондратенко Леско житель с. Гайворона 46

Кондратенко Савка житель м. Конотопа 122

Кондратиха Гайдучиха жителька м. Батурина, дружина Гайдученка Кіндрата 24

Кондратовъ Антунъ див. **Антукъ Кондратовъ**

Кондратовичъ Каленикъ див. **Каленикъ Кондратовичъ**

***Коникъ** див. **Тетяна**, **Коникова жона**

Кононенко Петро козак с. Березовиці, дядько Івана 86

Конониха козачка с. В'юнного, дружина Назоренка Конона 109

Конотупецъ Евхимъ житель с. Гайворона 46

Конотупецъ Іванъ наймит лохвицького міщанина Хвостика Мусія 50

Копилецъ Якимъ житель м. Батурина 13

Копка Грицко козак с. Малої Дівиці, син Верещаки Василя, батько Копченка Грицька і Тетяни, зять Іванця Івана 106; **Верещака Грицко**, **Верещенко Грицко** 106

Копченко Грицко козак с. Малої Дівиці, син Копки Грицька, внук Верещаки Василя, брат Тетяни 106

Кордовский Стефанъ яготинський писар 78

Корененко Алексій житель м. Борисполя, син Кореня Якова 100

Корень Панко житель м. Борисполя 100

Корень Яковъ житель м. Борисполя, батько Корененка Олексія 100

Коретченко Петро мабуть, канцелярист Омеляницької сотенної канцелярії 103

Коржъ Грицко козак м. Омеляника 123

Корконака Стецко вівчар с. Голінки Лохвицької сотні 43

Корнилій піп с. Пигарівки 68

Корнѣенко Василь житель с. Поділок 67

Корнѣенко Юско житель м. Батурина 24

Корнѣй житель с. Поділок, син Різничкиричка 61

Корнѣй вѣйт м. Срібного 107

Коробокъ Іванъ див. **Коробокъ Іванъ Максименко**

Коробокъ Іванъ Максименко житель м. Любеча, син Коробка Максима, мабуть, племінник Коробка Стефана 2; **Максименко Іванъ**, **Коробокъ Іванъ** 2

Коробокъ Максимъ житель м. Любеча, батько Коробка Івана Максименка, мабуть, брат Коробка Стефана 2

Коробокъ Стефанъ житель м. Любеча, мабуть, брат Коробка Максима і дядько Коробка Івана Максименка 2

Коробченко Іванъ житель м. Великих Будищ 26

Коровка колишній київський полковник 83

Корол Федор крелевецький курінний отаман, колишній міський отаман 5

Король омеляницький писар 123

***Короткий** мабуть, житель с. Хоминців 118

Короткорукий Улас житель м. Яготина 78

Корпьякъ Дацко лохвицький бурмистер 59

Корсунъ лубенський полковий хорунжий 74

Корсунъ Гаврило житель м. Келеберди 63

Корсуненко Ігнатъ козак м. Омельника 123
 Корсунский Григорий миргородський міщанин 25
 Корчевский Костантий кременчуцький наказний сотник 101
 Космина Алексій хорунжий Криловської сотні, власник хутора за с. Федірками 111
 Кост Данилович ічнянський міський отаман 60
 Костантієвич Стефанъ див. Стефанъ Костантієвич
 Костенецький Іванъ піп церкви Різдва богоматері у м. Конотопі, син Костенецького Якова 122
 Костенецький Іяковъ пресвітер церкви Різдва богоматері у м. Конотопі, батько Костенецького Івана 122;
 Костенецький Яков 122
 Костенецький Яков див. Костенецький Іяковъ
 Костенецький Яковъ гість пана Борсука Андрія у с. Припутнях 69
 Костенецький Григорій конотопський сотник 52, 62
 Костенецький Федоръ конотопський сотник 122
 Костенко Зънець козак м. Ромнів, із Засулля 110
 Костенко Кузма житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича 118
 Костенко Леско козак с. Підставків 126
 Костирка Іванъ житель с. Ржавця, батько Пруськи Костирківни 107
 Костирковна Пруска див. Пруска Костирковна
 Костиha Маря див. Маря Костиha
 Костоґлодъ Марко житель м. Глинська 121
 Коструб Андрей лохвицький міщанин 75
 Костюченко Василь житель с. Тулиголів, чоловік Васючихи 58; Васюк 58
 Коть Дмитро житель м. Омельника 123
 Котелевский Конон житель м. Келеберди 63
 Котенко житель м. Глинська 121
 Котлобайка див. Мартиниха Котлубайка
 Котлубайка Мартиниха див. Мартиниха Котлубайка
 Котляръ Остапъ мабуть, житель м. Чернігова 114
 Котляренко Кузьма великобудиський житель 66
 Коцюба Петро козак с. Свидівця 83
 Коцюба Ярмола козак с. Свидівця 83
 Кочубей Василій генеральний військовий суддя 5
 Кочубей Василій полтавський полковник 76

Кочубей Іванъ див. Курчуба Іванъ
 Кочубей Павло Васи́лиевичъ таємний радник, власник хутора близько м. Шишака, мабуть, брат Кочубея Семена Васильовича 133
 Кочубей Семенъ Васи́лиевичъ таємний радник, член Малоросійської колегії, власник хутора близько м. Шишака, мабуть, брат Кочубея Павла Васильовича 133
 Кошанський Степанъ міський слуга з м. Новгородка 53
 Кошель Кирило див. Кошъль Кирикъ
 Кошкалда Сизонъ житель м. Говтви 65
 Кошъль Кирикъ житель м. Нових Млинів 18; Кошель Кирило 18
 Кравець Зънець старосанжарівський житель 56
 Кравець Іванъ житель с. Березовиці, підданий панів Трифановських Якова І Василя 86
 Крамаръ Гаврило житель м. Нових Млинів 18
 Крамаръ Степанъ житель м. Ромнів 74
 *Крамаренко див. Павло, Крамаренківъ зяї?
 Красенський Іванъ житель с. Шабалинова 10; Красненко Іванъ, Красний Іванъ 10
 Красненко Іванъ див. Красенський Іванъ
 Красний Іванъ див. Красенський Іванъ
 Краснийъ Евстафій Григорієвичъ вїйт м. Остра 20
 Краснокуцький Кырыло козак 2-ї Полтавської полкової сотні 130
 Краснолуцький Петро писар 1-ї Ніжинської полкової сотні 69
 Краснощокъ Степанъ житель с. Опришків, чоловік Настасії, батько Краснощоченка Романа Степанова і Краснощоченка Петра, свекор Єфимії, небіжчик 133
 Краснощоченко Петро житель на хуторі Кочубея Семена Васильовича близько м. Шишака, син Краснощочка Степана і Настасії, брат Краснощоченка Романа Степанова, небіжчик 133
 Краснощоченко Романъ Степановъ вівчар на хуторі Задорожного Артема, син Краснощочка Степана і Настасії, чоловік Єфимії, брат Краснощоченка Петра 133
 Красъй Андрій житель с. Поділок, батько Карпа 61
 Кратченко Леско житель с. Хоминців 119
 Кратченко Матвій козак с. Івахників 17
 Крачко колишній лохвицький сотник, небіжчик 75

Крес Кост лохвицький козак, батько Оришки Гресівни 45; Грес Кост 45
 Креститель Іоанн христянський свя-
 тий 32, 86; Предтеча Іоанн 86
 Крестовский Іоанъ піп Спаської церкви
 у м. Чернігові 117
 Кривенко Тимішъ житель с. Хоминців,
 колишній десятник 120
 Кривецький Мойсей конотопський сотен-
 ний писар, конотопський протопоп
 62, 122
 Кривий Динисъ житель с. Поділок, син
 Друка 61; Друченко Динис 61
 Кривий Евфимъ житель с. Рудівки, вітчим
 Марини 102
 Кривий Лаврънъ житель м. Вороніжа 57
 Кривий Хведор козак с. Обмочева, родич
 Чайки Кіндрата, Погиби Охріма і
 Погиби Василя 31
 Кривій Панко козак м. Омельника 123
 Кривоносъ Ярема житель с. Свидівця, під-
 даний Циганчука Михайла 83
 Криворотта жителя м. Вороніжа 57
 Криворутченко Федоръ вівчар козака
 с. Рудівки Джеваги Стефана 102
 Криворучка Іванъ див. Криворучко Іванъ
 Криворучко Іванъ житель м. Полтави 125;
 Криворучка Іванъ 125
 Кривошия Захарія вїйт м. Говтви 65
 Крижний Огий отаман с. Кренидівки 68
 Криловский Михайло писар Кременчуць-
 кої сотні 101
 Крихно Федоръ яготинський міський ота-
 ман 78
 Криштопъ Іванъ значковий товариш 63
 Криштофоровъ Лукьянъ див. Лукьянъ Кри-
 штофоровъ
 Криштофоровичъ Семен домонтівський на-
 казний сотник 96
 Крищенко Микита житель с. Поділок 61,
 67
 *Кропивчиха див. Андрій, Кропивчишин
 зятт
 Круглевский Онисифоръ див. Круглов-
 ский Онисифоръ
 Кругловский Онисифоръ піп с. Свидівця
 83; Круглевский Онисифоръ 83
 Крупка Іванъ бахмацький козак 87
 Крупка Іванъ комишнянський сотник 29
 Крячко Хведоръ старий козак с. Івахни-
 ків 89
 Ксения Василиева Маркитинова житель-
 ка с. Шатрищ 64
 Кътиторенко Іванъ козак м. Глинська 124
 Кувшиченко Васил козак с. Білогорілок
 36; Ковшиченко Василь 41
 Кудровъченко Кирикъ козак с. Богданів-
 ки 34

Кудровъченко Михайло козак с. Богда-
 нівки 34
 Кузь Кирило сосницький міщанин 81;
 Гузь Кирило 81
 Кузменко Мойсїй воронківський курінний
 отаман 91
 Кузменко Фтома житель м. Сосниці 81
 Кузменко Хведор козак с. Свидівця 83
 Кузменко Юско житель с. Підставків, ви-
 борний 126
 Кузменко Ярема житель с. Хоминців 121
 Кузюренъко Стефанъ вїйт м. Конотопа 73
 Кукара Лавъринъ любецький міщанин 2
 Куковский Іванъ козак м. Омельника 123
 Кукурузъ Григорій лохвицький міщанин 19
 Кулага Василій житель м. Новгородка 4
 Кулбака Юско сокліківський міський ота-
 ман 39
 Кулешъ Матвїй житель м. Манжелії 103
 Кулешъ Павло козак с. Єреміївки 113
 Кулешенко Кирикъ козак с. Єреміївки 113
 Куликъ Леско цехмістер різницького цеху
 у м. Вороніжі 57
 Куликъ Семень сотник 2-ї Полтавської
 полкової сотні 125, 130
 Куликовна Уліяна див. Уліяна Куликов-
 на
 Кулиничъ Гарасимъ житель с. Попівки 52
 Кулѣш Никола житель с. Поділок 67
 Кулябка див. Кулябка Іванъ
 Кулябка Іванъ лубенський полковий обоз-
 ний, лубенський полковник, власник
 слобідки Брусової 133; Кулябка 133
 Кулябка Якимъ висланий від Генерально-
 го військового суду до м. Старосан-
 жарова для ведення слідства 56
 Кулябченко Марко житель м. Мيني 38
 Кунашъ Григорій вїйт м. Кобеляків 55
 Купчинский Григорій воронізький мі-
 ський отаман і наказний сотник 57
 Курилейченко Іванъ житель с. Поділок,
 челядник Морозенка Пилипа 61
 Куриленко Василь титар церкви Пречи-
 стої у с. Загребелі 11
 Куриленко Дмитро значковий товариш 102
 *Куриленко Микита див. Микитина Кури-
 ленкова дочка
 Куриленко Пакоко житель м. Борисполя
 100; Малина Панко 100
 Куриленко Степанъ житель с. Гайворона
 46
 Куриленко Филип батуринський міський
 отаман і наказний сотник 95
 Куриленкова Микитина дочка див. Мики-
 тина Куриленкова дочка
 Куропятникъ Трохимъ омельницький мі-
 ський отаман 123
 Куропятники жителі м. Омельника 123

Курчуба Іванъ житель с. Рудівки, чередник Ягельницького Михайла 102;
Кочубей Іванъ, Кучурба Іванъ 102
Курылецъ Демянъ козак 2-ї Полтавської полкової сотні 130
Кутневичъ Василій бунчуковий товариш 114
Кутневський пан, власник с. Кривоносівки 51
Кутневський Данило висланий від Генерального військового суду для слідства у м. Новгородок 53
Куценко Федоръ підсусідок Наумця Наума на хуторі Нестера Федоровича у с. Рудівці, зять Лихача Зінька 102;
Куцій Федоръ 102
Куциха Маря див. **Маря Куциха**
Куцій Федоръ див. **Куценко Федоръ**
Кучер Алекса житель с. Олександрівки, названий брат Семена, Дацькового сина 93
Кучер Юхим житель м. Келеберди 23
Кучурба Іванъ див. **Курчуба Іванъ**
Кушнеръ Грицко козак с. Єреміївки 113
Кушнеренченко Романъ Яковлевъ лохвицький міський отаман 79
Кушъ Дмитро козак м. Яготина, син Євдокії Куцихи, внук Москаля Івана 78;
Кущенко Дмитро 78
Кущенко Дмитро див. **Кушъ Дмитро**
Кущик Іванъ старосанжарівський житель, кушнір 84
Куциха Евдокія див. **Евдокія Куциха**
Кыслий Харко житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича 118

Лаврентій Никитовъ полтавський полковий обозний 66
Лаврентієвъ Данило див. **Данило Лаврентієвъ**
Лаврентій Василиевичъ житель м. Балаклії 40
Лаврикъ Феско див. **Лавриченко Хвеско**
Лавриченко Хвеско житель с. Коренецької, батько Гапки Лавриченкової, дід Зіновії 108; **Лаврикъ Феско** 108
Лавриченкова Гапка див. **Гапка Лавриченкова**
Лаврънъ житель м. Орлівки, коваль 23
Лаврънъ житель с. Брисів, батько Лавріненка Грицька Сподинейкового 90
Лавръненко Грицко Сподинейковъ житель с. Брисів, син Лавріна, братанич Сподинейків Зінця та Івана 90
Лавурко Михайло келебердянський міський отаман 23
Лагуза Іванъ житель м. Коропа, учень Рокочія Петра 72

Лазаревичъ Василій військовий канцелярист 83
Лазаревичъ Данило див. **Данило Лазаревичъ**
Лазаревич Романъ воронізький сотник, ніжинський полковий суддя, чоловік Романової Жураківської 32
Лазаренко Опанас житель с. Тиниці 18;
Лазоренко Опанасъ 18
Лазоль Борисъ козак с. Свидівця 83
Лазоренко Гаврило житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича 118
Лазоренко Опанасъ див. **Лазаренко Опанас**
Ластовскій Александер син шляхтича Ластовського Яна з м. Новогрудка, у Польщі, студент Києво-Могилянської академії 32
Ластовскій Янъ шляхтич з м. Новогрудка, у Польщі, батько Ластовського Олександра 32
Лакневичъ Іванъ кобизький сотенний писар 83
Левенгофъ генерал шведської армії 32
Левенець Іванъ вїйт м. Говтви 88
Лезенець Грицко тростянський житель, батько Левенченка Василя, свекор Палажки Василихи, двоюрідний брат Василенка Процька 28
Левенченко Василь тростянський житель, чоловік Палажки Василихи, син Левенця Грицька, зять Павленка Івана і Насті 28
Левько Яковов решетилівський сотенний писар 61; **Илевъкій Яковлевъ** 67
Левко Яковович полтавський міський писар 23
Левоненко Семенъ житель с. Грузької, підданий Чуйкевича Федора 97
Левушко Кирикъ див. **Левушко Корний**
Левушко Корний козак с. Свидівця 83;
Левушко Кирикъ 83
Левченко парубок с. Подолова, товариш Миколаєнка Павла 16
Левченко Максимъ великобудиський сотник, чоловік Максимової, батько Івана Максимовича 26, 66
Левченко Федор житель с. Кам'янки, дядько Сипиленка Зінця 26
Легенкий Логвинъ житель м. Новгородка, власник хутора під містом, чоловік Тетяни, зять Оріщенка Осипа, дядько Дмитра 53; **Жученко Логинъ, Жученокъ Логинъ** 53
Легкодухъ Леско козак с. Свидівця 83
Лега Юхимъ житель м. Глинська 121
Ледникъ Лавринъ любецький житель 114
Лейка Михайло житель с. Свидівця, підданий Циганчука Михайла 83

Лендиха Марія див. Марія Лендиха
 Лень Кирило миргородський міщанин 25
 Леонтиєв Максимъ див. Максимъ Леонтиєв
 Леонтий Филипович воронківський сотенний писар 91
 *Леонтій див. Тимошъ, Леонтиєв синъ
 Леонтій Григорієвич житель м. Новгородка 4
 Лесенко Ігнатъ житель м. Баришівки 78
 Лесенко Левко житель с. Голінки 43
 Лесенко Остапъ житель м. Яготина 78
 Лесенчиха Катря див. Катря Лесенчиха
 *Леско див. Лесковъ синъ, Загрузьєвого зятя
 Леско шинкар с. Старих Млинів 26
 *Леско див. Тимошъ, Лесков синъ
 Леско козак м. Омельника, син Слісенка Лавріна 123
 Лесковъ синъ, Загрузьєвого зятя парубок с. Подолова, тесля Подолівського двору 16
 Лехненко Кононъ житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича, брат Лехненка Сергія 118
 Лехненко Сергій житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича, брат Лехненка Конона 118
 Лещенко Іванъ лохвицький козак 18
 Лещенко Максимъ лохвицький козак 35
 Лизогубъ Андрей конотопський сотник 33
 Лизогубъ Яковъ генеральний військовий обозний 53, 83
 Линниченко Іванъ житель у дворі миргородського сотника Беця Гаврила, дядько Мартина 25
 Лисенко Емеліянь житель м. Срібного 107
 Лисенко Захарко чередник Кулябки Івана на Кримках 101
 Лисенко Іванъ житель м. Срібного 107
 Лисенко Степанъ житель с. Поділок 61
 Лисиця Антонъ остерський городничий 132
 Литвинъ Іванъ житель м. Полтави 125
 Литвинъ Іванъ житель м. Вороніжа 57
 Литвинъ Михайло житель с. Тулиголів, чоловік Литовки 58
 Литвишко Іванъ лохвицький міщанин 19
 Литвишко Яковъ лохвицький міщанин, брат Івана Федоровича, племінник Федора 19, 75
 Литовка жителька с. Тулиголів, дружина Литвина Михайла 58
 Лихачъ Зьнко житель с. Рудівки, вівчар Нестера Федоровича, шурина Куценка Федора 102
 Лихоліпъ Ничипоръ мабуть, житель м. Глинська 124

Личченко Максимъ білогорільський сільський отаман 79
 Лобода Стефанъ конотопський міський отаман 52, 62
 Логвинович Іванъ див. Іванъ Логвинович
 Лозовий Трохимъ посполитий с. Малої Дивиці, раніше козак 106
 Лука ієромонах Самарського монастиря 54
 Лука Несторов канцелярист Полтавської полкової канцелярії 125
 Лукашенко Демянь житель с. Котівки 114
 Лукомскій Стефанъ сотник Прилуцької полкової сотні 106
 Лукян наймит лохвицького міщанина Хвостика Мусія, парубок 50
 Лукянь Іванович новгородківський сотник 8
 Лукянь Криштофоровъ індуктор у м. Коропі 72
 *Лукянець див. Семень, Лукянець зятя Лукянович Яковъ див. Яковъ Лукянович
 Лупинось Леско козак м. Сосниці, тесть Миколая 81
 Лъвицкий Семень житель м. Вороніжа, курінний отаман 132
 Лъневичъ староста с. Подолова 16
 Лъсницький Іоанъ Григорієв вікарій церкви Богоявлення у м. Лохвиці 112
 Лъсний Софроній соклівський наказний сотник 39
 Любарский Опанасъ житель м. Остра 131
 Любикумъ житель м. Ромнів 74
 Любищенко Григорій піп слободи Пристайлова 67
 Любка Грицixa жителька с. Гайворона, удова 46
 Любартовский Матфей новгородківський міський писар 8
 Лях Іван робітник на Артополотському хуторі Обозненка Василя 47
 Ляшко Лаврѣнь див. Лященко Лаврѣнь
 Лященко Лаврѣнь бахмацький міський отаман 21; Ляшко Лаврѣнь 87
 Лященко Якимъ козак м. Вороніжа 132
 Маджудженко Федоръ пан с. Леськоніг 8
 Майлатъ Тимофій житель м. Конотопа 33
 Макаренко Афанасій крелевецький міський отаман 99
 Макаренко Іосифъ старосанжарівський козак 84
 Макаренко Матвій бахмацький житель, сусід Урминича Григорія 87
 Макаренко Харко лукомський бурмистер 93
 Макаренко Юско старосанжарівський житель 56

Маковский Іоанъ кролевецький сотник, тесть Андрія 7
Максимъ шинкар гетьманського шинку у с. Пирогівці 53
Максимъ житель м. Глинська, чоловік Уліяни Куликівни, брат Соляника Івана і Соляниченка Матвія, дівер Катрі, племінник Денисенка Ісає, небіжчик 121
Максимъ Анѣтонычъ попович с. Старої 62
Максимъ Ефремовичъ вїйт м. Кролевця, небіжчик 5
Максимъ Леонтиевъ миргородський полковий хорунжий 101
Максимъ Стефановъ школяр м. Ромнів 74
Максимъ Филоновичъ кролевецький бурмистер 27
Максименко Іванъ див. **Коробокъ Іванъ** Максименко
Максимова дружина великобудиського сотника Левченка Максима, мати Івана Максимовича 66
Максимовичъ військовий канцелярист 46
Максимовичъ Іванъ див. **Іванъ Максимовичъ**
Максимовичъ **Петръ** див. **Петръ Максимовичъ**
Максимовичъ Стефанъ стародубський полковий писар 64
Максюта Яковъ отаман с. Малої Дівиці 106
Макуха Леско див. **Макушенко Леско**
Макуха Микита запорізький отаман, батько Макушенка Леська, дядько Семенка Максима і Малого Лук'яна 76
Макушенко Леско запорізький отаман, син Макухи Микити, брат Семенка Максима і Малого Лук'яна 76; **Макуха Леско** 76
Малахвѣнко Климъ козак м. Омельника 123
Малахвѣй Харко осавулець з м. Омельника 123
Малий Лукян житель м. Царичанки, брат Семенка Максима і Макушенка Леська, племінник Макухи Микити 76
Малий Федоръ житель м. Царичанки 76
Малимоненко Семень козак с. Припутнів, небіжчик 69
Малина Панко див. **Куриленко Паяко**
Малишъ Харко шинкар Афендика Стефана у м. Борисполі 100
Малма Хведор робітник на Артополотському хуторі Обозненка Василя 47
Малука Василь житель хутора Стукалівки 127
Малцевичъ піп, власник садиби у м. Чернігові 114
Малырь Романъ козак м. Ромнів 110
Мамона Григорий козак с. Жуків 133
Манко Іванъ лохвицький сотник 112
Мануйленко Яцко запорізький козак 76
Мануйловичъ Іванъ див. **Іванъ Мануйловичъ**
Мариенко Кирикъ тесля Подолівського двору у с. Подолові, парубок 16
Марина жителька с. Рудівки, дружина Білоусенка Хоми, пасербиця Кривого Єфима 102
Марина див. **Маринка**
Маринка жителька с. Хоминців 120; **Марина** 120
Марія жителька м. Прилук 20
Марія Басистая див. **Марѣя Басистая**
Марія дочка Євстафія Єфимовича і Уліяни, жителів м. Глухова, сестра Єлени по батькові, двоюрідна сестра Романа, племінниця Агрипини Дяконихи 6
Марія баба з Артополотського хутора Обозненка Василя 47
Марія жителька с. Андріївки, дружина Ткаченка Василя 129
Марія Бѣловолиха жителька м. Ромнів, дочка Резника Семена 74
Марія Василевна Григорієва Гамалїїна пані, жителька м. Лохвиці, дружина Гамалїї Григорія 1
Марія Лендиха жителька м. Ромнів, удова 74
Марія Стефанова Даниловичева старосанжарівська жителька, удова 84
Маркевичъ **Димитрій** пан, власник ґрунтів і хутора з шинком під с. Рудівкою 102; **Марковичъ** 105; **Марченко** 102
Маркевичъ Яковъ висланий від гетьмана на слідство до с. Гайворона 46
Маркитоновна **Василієва** **Ксенія** див. **Ксенія** **Василієва** **Маркитоновна**
Марко див. **Зарѣцький Мартинъ**
Марко послушник Новгородківського монастиря 34
***Марко** житель м. Лохвиці, власник двору 44
Марко Марковичъ бунчуковий товариш, власник маєтку в Роменській сотні 109
Марковичъ **Андрей** колишній лубенський полковник, чоловік Марковички, власник будівель та іншого майна у м. Ромнах 37, 74
Марковичъ див. **Маркевичъ** **Димитрій**
Марковичъ **Марко** див. **Марко Марковичъ**

Марковичь Федоръ бунчуковий товариш, власник двору і шинку в м. Яготині 78

Марковичка дружина колишнього лубенського полковника Марковича Андрія, жителька м. Ромнів 74

Мартинъ хлопець у дворі миргородського сотника Беця Гаврила, сирота, племянник Линниченка Івана 25

Мартинъ Павълович житель м. Коропа 77

Мартиненко Андрій житель м. Кролевця 27

Мартиненко Стефанъ великобудиський житель 26

Мартиненко Юско житель м. Глинська, другий чоловік Катрі 121

Мартиниха Котлубайка жителька м. Ромнів 74; Котлубайка 74

Мартось Павло лохвицький сотник, лубенський полковий обозний, полковий суддя і наказний полковник, власник частини с. Івахників Баламутівки, винниці і шинку в с. Брисях 17, 19, 70, 89; **Мартось Павло** 45, 90

Мартось Павло див. **Мартось Павло**

Маруся дівчина з м. Вороніжа, служка Романової Жураківської 32

Марченко див. **Маркевичъ Димитрій**

Марченко Ігнатъ житель на хуторі Кочубея Семена Васильовича, мабуть, брат Марченка Петра 133

Марченко Михайло житель м. Полтави 125

Марчен о Петро житель м. Сосниці 81

Марченко Петро житель с. Брисів 90

Марченко Петро житель на хуторі Кочубея Семена Васильовича, мабуть, брат Марченка Ігната 133

Марченко Семенъ житель с. Кренидівки 68

Марченко Стефанъ житель с. Кренидівки 68

Марченко Ома старосанжарівський житель 56

Марчиха Ганна Опришкова див. **Ганна Опришкова** **Марчиха**

Марына Панычка полтавська козачка, удова по Паничеві Якову, мати Паниченка Іосифа та Никифора, баба Наталії 130; **Марына** Яковиха 130

Марына Яковиха див. **Марына** **Панычка**

Маря дочка лохвицького жителя Скребця Григорія, сестра Пруськи і Василька, по батькові — Скребченка Стефана Григорійовича, онука Наталки Пуцхы 44

Маря баба з Артополотського хутора Обозненка Василя, мабуть, родом із с. Сергіївки 47

Маря старосанжарівська жителька, свість Чорного Дмитра 56

Марья Басистая жителька м. Ромнів, теща Бутченка Грицька 74; **Мария Басистая** 74

Маря Василя крелевецька жителька, мабуть, дружина мірошника 27

Маря, Иванова циганова дочка циганки с. Юсківців, дружина Семена, Дацькового сина, мати Василя 93

Маря Костиha жителька с. Жабок 80

Маря Куциха жителька с. Гайворона 46

Маря Олексенкова жителька м. Кролевця, баба 27

Маря Олфйничка жителька м. Говтви 88

Маря Пархомиха жителька м. Білоцерківки, мешкала в хаті Писанухи Микити 105

Марья Тимофѣвна жителька м. Новгородка 53

Маря Шкляриxa баба із с. Обмочева, праяля Нічоги Івана 31

Масленко Андрій козак м. Омельника, тесть Петра 123

Масло Іосифъ срібнянський міський отаман 107

Масюк Леонтий веприцький сотник 63, 67

Матвиевна Ана див. **Ана Матвиевна**

Матвѣвъ Евфимъ див. **Евфимъ Матвѣвъ**

Матвѣй Даниловъ любецький житель 114

Матвѣй Ивановичъ миргородський полковий суддя 40

Матвѣй Нестеровичъ конотопський писар 33

Матвѣй Петрович вѣйт м. Вороніжа 3

Матвѣй Феодоровичъ крелевецький бурмистер 16

Матрона Моляковна пані, жителька м. Чернігова 114

Матфеевичъ Сава див. **Сава Матфеевичъ**

Маценко Іванъ прилуцький полковий хорунжий, власник кошари під с. Рудівкою 102; **Меценко Іванъ** 102

Машковецъ Григорій див. **Машковченко Григорій**

Машковецъ Давидъ див. **Мошковецъ Давидъ**

Машковецъ Лазаръ Григорієвичъ житель м. Києва, син Машковченка Григорія, внук Мошковця Давида, племянник Машковців Лук'яна і Федора 22

Машковецъ Лукянъ житель м. Новгородка, син Мошковця Давида, брат Машковця Федора і Машковченка Григорія, дівер Агафії Григорієвої Машковчихи, дядько Машковця Лазара Григорійовича 22

Машковець Федоръ житель м. Новгорода, син Мошковця Давида, брат Машковця Лук'яна і Машковченка Григорія, дівер Агафії Григорієвої Машковчихи, дядько Машковця Лазара Григорійовича 22
Машковченко Григорій купець м. Новгорода, син Мошковця Давида, чоловік Агафії Григорієвої Машковчихи, батько Машковця Лазара Григорійовича, брат Машковців Федора і Лук'яна, небіжчик 22; **Машковець Григорій** 22
Машковчиха Агафія Григорієва див. Агафія Григорієва Машковчиха
Мъгаръ Опанасъ житель с. Поділок 67
Медъ Семенъ запорожець 76
Медведь Павло житель с. Припутнів, підданий Борсука Андрія 69
Меланія дівчина с. Поставмук, свість Шульженка Івана 82
Мелашка дівка з панського двору Канцелярстої у с. Кренидівці 68
Мелашка жителька м. Білоцерківки, дружина Микити Писанухи 105
Мелешковичъ Петро див. Петро Мелешковичъ
Мелникъ Якимъ козак с. Чапліївки, батько Якименків Максима, Грицька, Василя і Андрія 116
Мелничка Осипиха див. Осипиха Мелничка
Меренко Іляшъ житель с. Голіньок, підпасич Чегерина Івана 43
Меценко Іванъ див. Маценко Іванъ
Микита лохвицький бурмистр 37, 38, 41
***Микита** див. Микитчинъ зять
Микита, Тучишинъ зять житель с. Березовиці, підданий панів Трифановських Якова і Василя 86
Микитенко Грицько великобудиський бурмистр 66
Микитенко Лаврѣнъ гарматний осавул 26
Микитина Куриленкова дочка жителька с. Тулиголів 58
Микитченко Михайло житель м. Глинська, небіжчик 124
Микитчинъ зять житель м. Лохвиці 37
Миколаєнко Павел парубок с. Подолова, товариш Левченка 16
Миколай тесля з Подолівського двору, молодик 16
Миколиченко Василь висланий від Сенчанської сотенної канцелярії для слідства у м. Лохвицю 48
Миловичъ Матвѣй ічнянський писар 60
Минихъ, фонъ генерал-фельдмаршал, граф, власник Линовицького хутора та с. Линовиці 102

Мирненко Дмитро житель м. Нових Млинів 18
Миронъ цехмистр кравецького цеху у м. Чернігові 117
Мироновъ Пантелеимонъ див. Пантелеимонъ Мироновъ
Мироновичъ Василій див. Василій Мироновичъ
Мирочнікъ Федоръ житель с. Тулиголів, чоловік Федорихи 58
Миско Васил житель м. Келеберди 63
Мисникъ Максимъ житель с. Жабок 80
Михайль пресвітер Микільської церкви у м. Лохвиці 45
Михайль піп с. Голубівки, брат Єрмолая Стефановича 68
Михайленко Васил господар на хуторі Ягельницького Михайла під с. Рудівкою 102; **Бабѣй, Михайличенко Василь** 102
Михайленко Степанецъ козак м. Сосниці 11; **Михайловичъ Степанецъ, Михайленко Степанецъ** 11
Михайленко Федоръ товариш Новомлинської сотні 10; **Феодор Михайлович** 10
Михайлик Михайло житель с. Глобиного, підданий фон Штофеля 133
Михайличенко Василь див. Михайленко Васил
Михайло житель м. Коропа, слуга Фальчевського Івана 72
Михайло християнський святий 93, 103
Михайло чередник Нестера Федоровича 102
Михайло Кириловичъ отаман м. Лохвиці, сотенний писар 17, 35; **Михайло Кириловичъ** 36
Михайло Петровъ урядовець Роменської сотенної канцелярії 109
Михайловъ Антонъ див. Антонъ Михайловъ
Михайлов Іванъ див. Іванъ Михайлов
Михайлов Стефанъ див. Стефанъ Михайловъ
Михайлова Шкляренкова жителька м. Ромнів, удова 74
Михайловичъ Алексей див. Алексей Михайловичъ
Михайловичъ Артемъ див. Артемъ Михайловичъ
Михайловичъ Степанецъ див. Михайленко Степанецъ
Михайловичъ Феодоръ див. Феодор Михайловичъ
Михаленко Степанецъ див. Михайленко Степанецъ
Михаленко Феодоръ житель м. Нових Млинів 18

Михно Грицко козак с. Свидівця, син Мих-
на Івана 83
Михно Іванъ козак с. Свидівця, батько
Михна Грицька, небіжчик 83
Мишенко Іванъ козак с. Богданівки 34
Мишуренко Іванъ житель м. Балаклії,
брат Мишуренка Хвеська 40
Мишуренко Хвеско житель м. Балаклії,
брат Мишуренка Івана 40
Мовчаненко Роман парубок з Артополот-
ського хутора Обозненка Василя 47
Могила Григорій остерський курінний
отаман 131
Могилювець Ігнатъ житель м. Бориспо-
ля 100
Могилянський полтавський протопоп, вла-
сник винниці 125
Мозолевський Григорій прикажчик Бороз-
ни Дмитрія на хуторі Стукалівці 127
Мозуль Ничипор житель м. Келеберди,
зять Бубихи і Бубенка Педька, свояк
Сироїжки Петра 23
Мойсьєць дяк Старосанжарівської Успен-
ської церкви 84
Мокієвський колишній київський полков-
ник 83
Мокриєвичова Каленикова Ефросинія див.
Ефросинія Каленикова Мокриєвичова
Молявковна Матрона див. Матрона Моляв-
ковна
Момотенко Остапъ житель с. Хоминців,
підданий Билима Сави Івановича 118
Момоткурчій Іванъ житель с. Хомин-
ців, підданий Билима Сави Іванови-
ча 118
Морозъ Степанъ козак м. Омельника, дядь-
ко Морозенка Пилипа 123
Морозенко Пилипъ житель с. Поділок,
мірошник у монастирському млині,
господар Курилейченка Івана 61
Морозенко Пилипъ козак м. Омельника,
племінник Мороза Степана 123
Москаленко Опанасъ миргородський бур-
мистер 25
Москалець Іванъ козак с. Куликівки 134
Москаль Іванъ житель м. Яготина, мабуть,
батько Євдокії Кушихи, дід Куша
Дмитра 78
Москогъ миргородський полковий обо-
зний, зять Остроградського Григорія,
Владимира і Миколая 123
Моспаненко власник шинку у м. Полта-
ві 125
Мосътовій Трофим срібнянський сотен-
ний писар 129
Мотря Гнилокишковна козачка м. Омель-
ника, удова 123

Мотря Савковна Данилиха жителька
м. Ромнів, калачниця 74
Мотря Ярмоліха жителька с. Гайворона,
удова 46
Мохна Тимуш житель м. Батурина, різ-
ник 24
Мошенецъ Павло житель м. Кобеляків,
власник хутора, чоловік Палажки
Павлихи Мошенчихи, батько Олек-
сія, свекор Тетяни Данилихи 55
Мошенчиха Павлиха Палажка див. Палаж-
ка Павлиха Мошенчиха
Мошковецъ Давидъ купецъ з м. Новго-
родка, батько Машковченка Григорія,
Машковців Федора і Лук'яна, све-
кор Агафії Григорієвої Машков-
чихи, дід Машковця Лазара Григо-
рійовича, небіжчик 22; Машковецъ
Давидъ 22
Муже Васил наказний війт м. Воронкова
91
Музичиха Проциха див. Проциха Музи-
чиха
Муричъ Василь житель м. Борисполя, чо-
ловік Василихи Мурички 100
Муричка Василиха див. Василиха Мурич-
ка
Мушенко Петро шинкар м. Коропа 77
Мыхайло Кириловичъ див. Михайло Ки-
риловичъ
Мѣгалеvскій Григорій пресвітер церкви
Різдва богородиці у м. Конотопі,
власник фільварку за містом 73;
Грицикъ 73
Мѣзинъ Стефанъ полтавський наказний
полковий суддя 23
Мѣрочникъ Василь житель с. Томашівки,
батько Ганни Василівни, свояк Кли-
менка Федора 60
Мѣрочникъ Іванъ житель с. Хоминців
120; Мѣрошник Іванъ 120
Мѣрошник Іванъ див. Мѣрочникъ Іванъ
Набока Романъ конотопський школяр 73
Нагорненко Андрѣй житель м. Кролевця
27
Нагорненко Демко отаман с. Івахників 79
Назаръ піп с. Жабок 80
Назаръ Андрѣевичъ житель м. Вороні-
жа 57
Назаренко Іванъ отаман с. Івахників 89
Назаренко Кондратъ івахницький козак,
батько Назаренківни, тесть Гондзю-
ся Івана 89
Назаренко Максимъ житель м. Лохвиці 92
Назаренко Михайло лучанський сільський
отаман 79
Назаренко Савка козак с. Івахників 17

Назаренковна жителька с. Івахників, дочка козака Назаренка Кіндрата, перша дружина Гондзюся Івана, невістка Гондзюся Микити, небіжчиця 89

Назарієвна Параскевія див. Параскевія Назарієвна

Назореко Кононъ козак с. В'юнного, чоловік Кононихи 109

Наливайко Ничипор див. Наливайченко Ничипор

Наливайченко Ничипор козак м. Омельника, власник млина 123; Наливайко Ничипор 123

Нарожненко Григорій див. Нарожний Григорій

Нарожний Григорій житель м. Лохвиці 75; Нарожненко Григорій 75

Настасія жителька с. Опришків, дружина Краснощока Степана, мати Краснощоченків Петра і Романа Степанова, свекруха Єфимії, небіжчиця 133

Настя тростянська жителька, дружина Павленка Івана, мати Палажки Василихи, теща Левенченка Василя 28

Настя Колѣнчиха жителька с. Березовиці, піддана Трифановських Якова й Василя, мати Пріські Колінківни 86

Насѣчем Василь житель с. Шабалинова, внук Ковалю Савки 10

Наталка Пуциха лохвицька жителька, баба Василька, Пріські і Мар'ї 44

Наталія дочка полтавського козака Никифора, племінниця Паниченка Іосифа, внука Панича Якова і Марини Панички 130

Наумъ Івановичъ житель м. Батурина 28

Наумець Наумъ житель с. Рудівки, вівчар Маценка Івана 102

Нащинский Климентій полтавський полковий обозний і наказний полковник 23

Небеский Яцко козак с. Свидівця 83

Небога Максимъ житель м. Келеберди 63

Недбайло Микита лукомський житель 93

Неижсало житель м. Лохвиці, мабуть, лохвицький протопоп, батько Анни Неїжсалової, небіжчик 85

Неїжсалова Анна див. Анна Неїжсалова

Немилостивенко Онѣстрат житель м. Городища 71

Неплюевъ Іванъ Івановичъ таємний радник, київський губернатор 101

Нестеръ Федоровичъ значковий товариш, власник ґрунту під с. Рудівкою 102

Нестеренко Гапѣнъ старий козак м. Омельника 123

Нестеренко Демко житель с. Глибокого, раніше м. Борисполя, брат Нестеренка Семена 100

Нестеренко Семенъ житель м. Борисполя, зять Вертелецького Марка, брат Нестеренка Демка 100

Нестеровичъ Матвѣй див. Матвѣй Нестеровичъ

Несторов Лука див. Лука Несторов

Несторовичъ Іванъ див. Іванъ Несторовичъ

Нечаенко Грицко житель с. Гайворона 46

Нечипориха жителька м. Лохвиці, дружина Ничипорця 37

Никита батуринський дяк 18

Никитин Стефанъ див. Стефанъ Никитин

Никитовъ Лаврентій див. Лаврентій Никитовъ

Никифор Семеновъ сосницький міщанин 81

Никифоровичъ Авѣрамъ див. Авѣрамъ Никифоровичъ

Никифоровичъ Петро див. Петро Никифоровичъ

Никифоровичъ Трофим див. Трофим Никифоровичъ

Никола див. Заславский Никола

Николаєвичъ Григорій див. Григорій Николаєвичъ

Николай житель м. Коропа, другий чоловік Павлихи 15

Николай уставник Новгородківського монастиря 34

Николай християнський святий 53, 76, 111, 114

Николай житель м. Сосниці, котляр, зять Лупиноса Леська 81

Николай син омельницького сотника Остроградського Григорія, брат Владимира, швагер Москова 123

Николай Степановичъ вѣйт м. Вороніжа 32; Николай Стефановичъ 34

Николай Стефановичъ див. Николай Степановичъ

Нинка Федоръ стадник Кулябки Івана, можливо, з с. Кривої Руди 101

Ничипоренко Лева житель с. Жабок, дід Гужеленків Никона і Антона, небіжчик 80

Ничипорець житель м. Лохвиці, чоловік Нечипорихи, сусід Височина Дмитра 37

Новицки пани, власники с. Окупа 37

Новиченько Федор див. Новоченко Федор

Новиченко Юрко старий козак с. Івахників 89

Новодворский Іванъ домонтівський сотенний писар 96

Новоченко Федор козак с. Богданівки 34;
Новиченко Федор 34
Ноженко Панасть житель с. Хоминців,
 підданий Билима Сави Івановича 118
Норка Семень отаман Чернігівської пол-
 кової сотні 114
Носаленко Ігнат житель с. Свирідівки 38
Носарь Федоръ вїйт м. Городища 82
Носенко Никифоръ пан, власник, разом з
 Носенком Яковом, ґрунту під с. Ру-
 дівкою 102
Носенко Яковъ пан, власник, разом із
 Носенком Никифором, ґрунту під
 с. Рудівкою 102
Нужній Давид житель с. Тулиголів 58
Ныкифоръ Хомовичъ вїйт м. Нових Мли-
 нів 18
Ныкфор полтавський козак, син Панича
 Якова і Марини Панички, брат Па-
 ниченка Іосифа, батько Наталії, не-
 біжчик 130
Нъчога Іванъ вїйт с. Обмочева від Крупи-
 цкого монастиря 31
Обозненко Васил пан, власник Артополот-
 ського хутора в Лохвицькій сотні
 47
Обычай Кузма знатний новгородківський
 міщанин, старожил 22
***Овдѣйха** жителька м. Лохвиці 44
Овдотия Степаниха жителька с. Подоло-
 ва, мати Стефанівни 16
Овчаренко Андрѣй житель с. Жабок, дід
 Гужеленків Никона і Антона 80
Огневскій кралевецький сотник 116
Огіевскій Іванъ писар Кралевецької со-
 тенної канцелярії 116
Огроновичъ Яковъ пан з м. Прилук, влас-
 ник шинку у с. Рудівці 102
Огѣнко Григорій Іванович писар і наказ-
 ний отаман м. Крелевця 5; **Григорій**
Іванович 5
Одарка Яциха Черепаниха жителька
 м. Крелевця 27
Оксютичъ Остапъ бахмацький житель 87
Оладенко Семень козак м. Омельника,
 шурин Бурдюга Ониська 123
Олексенко Іванъ житель м. Балаклії 40
Олексенкова Маря див. **Маря Олексенкова**
Олексій житель хутора Стукалівки 127
Олексиха Васка див. **Васка Олексиха**
Олексій житель м. Кобеляків, син Мо-
 шенця Павла і Палажки Павлихи
 Мошенчихи 55
Олена Цисовна жителька с. Хоминців,
 піддана Билима Сави Івановича, удо-
 ва 118

Олехвѣренко Кирикъ козак с. Поставму;
 82; **Олихвѣренко Кирикъ** 82
Олешко Іванъ бахмацький осавульчик 87
Олифѣренко Іванъ житель м. Омельника
 123
Олихвѣренко Кирикъ див. **Олехвѣренко**
Кирикъ
Олшанская пані, дружина Ольшанського
 Федора 51
Олшанскій Феодоръ власник с. Радонь-
 ки, чоловік Ольшанської 51
Олѣйникъ Гаврило старосанжарівський на-
 казний сотник 56
Олѣйничка Маря див. **Маря Олѣйничка**
Омелко див. **Амелко**
Омелченко Андрѣй вїйт с. Припутнів 69
Омелченко Степанъ житель м. Новгород-
 ка 4
Омелянъ див. **Амелко**
Омеляновичъ Павелъ див. **Павло Омеля-**
новичъ
Омеляновичъ Павло див. **Павло Омеля-**
новичъ
Омеляновичъ Федор див. **Федор Омеля-**
новичъ
Омеляшенько Данило осавулець с. Бере-
 зовиці 86
Онанченко Антонъ житель с. Поділок 61
Оникіенко Семень вїйт м. Лукома 93
Онисимъ Стефановъ кралевецький наказ-
 ний сотник 97
Ониско колісник з двору миргородського
 сотника Беця Гаврила 25
Онищенко Семень житель с. Євлашів, під-
 даний Билима Сави Івановича 118
Онопрѣнко Микита козак с. Березовиці 86
Онопрѣй Папковъ житель м. Сосниці 81
Онощенко Васил житель м. Вороніжа,
 брат Онощенко Івана 3
Онощенко Іванъ житель м. Вороніжа,
 брат Онощенко Василя 3
Онуфрѣнко Василь житель м. Потока 63
Опанасовичъ Данило див. **Данило Опана-**
совичъ
Опришко Гришко козак с. Івахників, ку-
 реня Козицького Матвія, найнятий
 у похід Гурюю Мироном 17
Опришко Іванъ житель с. Коновалівки,
 брат Ганни Опришкової Марчихи 90
Опришко Савка отаман с. Березовиці 86
Оринія старосанжарівська жителька, дру-
 жина Григорія Афанасієва 94
Оришка жителька м. Лохвиці, дружина
 Горкавого Тимоша 37
Оришка попада с. Дептівки, кума Гапки
 Лавриченкової 108
Оришка Гресовна дочка лохвицького ко-
 зака Креся Костя 45

Оришка Іродиха жителька м. Срібного 107
 *Орленко див. Орленковъ жени
 Орленковъ жени жительки с. Хоминців 119
 Орловський Тихонъ конотопський сотенний осавул 122
 Ормъничъ Григорій див. Урмъничъ Григорій
 Орновскій Іосифъ бахмацький сотенний писар 87
 Орбенько Савка Федоровъ коропський міщанин 77; Воробенько Сава 77
 Орѣшенокъ Осипъ житель м. Новгородка, брат Тетяни, швагер Легенького Логвина 53
 Осадченко Максимъ житель м. Манжелії, брат Горпини Осадчівни, сусід Пустовойтенка Михайла 103
 Осадчовна Горпина див. Горпина Осадчовна
 Оселенець Андрей козак м. Вороніжа 132
 Осипиха Мелничка шинкарка с. Шатрищ 64
 Остапъ хлопець з м. Вороніжа, слуга Лазаревича Романа 32
 Остап козак с. Івахників, батько Остапенка Панаса 89
 Остапъ Романовичъ отаман с. Леськоніг 8
 Остапенко Григорій Григорієвичъ лохвицький міщанин 19
 Остапенко Опанасъ див. Остапенко Панасъ
 Остапенко Панасъ старий козак с. Івахників, син Остапа 89; Остапенко Опанасъ 89
 Остаповичъ Романъ див. Романъ Остаповичъ
 Остапович Семенъ див. Семенъ Остапович
 Остаповичъ Семенъ див. Семенъ Остаповичъ
 Остроградскій Григорій омеляницький сотник, багатий власник, батько Владимира і Миколая, тесть Москова 103, 123
 Отвиновскій Григорій стародубський міський отаман 53
 Отрющенко Василь козак м. Сенчі 48
 Отченашко Семенъ царичанський писар 76
 Охрѣменко житель с. Поділок, сусід Будника Сидора 61
 Павелъ Омеляновичъ див. Павло Омеляновичъ
 Павелъ Петровичъ піп м. Лохвиці 38
 Павелко Василю старосанжарівський наказний сотник, міський отаман 56; Павелко Василь 84
 Павелко Василь див. Павелко Василій
 Павелко Дмитро вїйт м. Білоцерківки 105

Павленко Андрей полтавський козак, власник хутора на Булановій 125
 Павленко Іванъ житель с. Тростянки, чоловік Насті, батько Палажки Василя, тесть Левенченка Василя 28
 Павленко Іванъ отаман с. Жабок 79
 Павелко Ігнат козак с. Свидівця 83
 Павлиха жителька м. Коропа, дружина Миколая 15
 Павличенко Іванъ житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича, брат Павличенків Петра і Терешка 118
 Павличенко Петро житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича, брат Павличенків Івана і Терешка 118
 Павличенко Терешко житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича, брат Павличенків Івана і Петра 118
 Павло колісник з двору миргородського сотника Беця Гаврила 25
 Павло бахмацький житель, син Урмініча Григорія, брат Ємеляна і Василя, швагер Сидоренка Івана 87
 Павльо християнський апостол 54, 125
 Павло Григорієв житель м. Білоцерківки 104
 Павло, Крамаренківъ зят козак м. Омеляника 123
 Павло Омеляновичъ сосницький сотник 9; Павелъ Омеляновичъ 11
 Павловъ Андрей див. Андрей Павловъ
 Павлов Василь див. Василь Павлов
 Павлович Мартинъ див. Мартинъ Павлович
 Павлюченко Данило житель с. Березовиці, десятник Трифановських Якова і Василя 86
 Пазина шинкарка с. Олександрівки 93
 Палажка Близнючка жителька с. Добротова, мати Гапки Шумилихи, теща Шумила Федора, баба Гапки 7
 Палажка Василя тростянська жителька, дочка Павлинка Івана і Насті, дружина Левенченка Василя, невістка Левенця Грицька 28
 Палажка Павлиха Мошенчиха жителька м. Кобеляків, дружина Мошенця Павла, мати Олексія, свекруха Тетяни Данилихи 55
 Паламаръ Василь старосанжарівський житель, тертичник 94
 Паламаръ Гарасимъ підсусідок на хуторі козака с. Рудівки Товкачівського Івана 102
 Паламаръ Давидъ старожил с. Поділок 61
 Паламаренко Ярема житель с. Тиниці 18

Панась великобудиський писар 28
 Панасенко Мусій лохвицький бурмистер 70
 Панко рожественський житель 21
 Пайковъ Онопрій див. Онопрій Пайковъ
 Пайковъ Савѣва див. Панченко Сава
 Пантелеимонъ Миرونъ підписок Сріб-
 нянської міської ратуші 86
 Панченко Андрій житель с. Гайворона 46
 Панченко Сава вїт м. Коропа 72; Савѣва
 Пайковъ 72
 Панычъ Яковъ, зять Супруновий полтав-
 ський козак, чоловік Марини Па-
 нички, батько Паниченка Іосифа та
 Никифора, дід Наталії, небіжчик 130
 Паныченко Іосифъ козак м. Полтави,
 син Панича Якова і Марини Панич-
 ки, брат Никифора, дядько Наталії
 130
 Панычка Марына див. Марына Панычка
 Парасичъ Яковъ житель м. Вороніжа,
 підданий Бардаківського Степана 132
 Параска дівчина з м. Вороніжа, служка
 Романової Жураківської 32
 Параска Тарапанка підсусіда Билима Са-
 ви Івановича у с. Хоминцях, удо-
 ва 118
 Параска Юсшиха Бузовская жителя с.
 Івахників, дружина Бузовського
 Юська 49
 Параскевія Назарієвна жителя с. Лох-
 виці, дочка Анни Матвіївни, нерідна
 дочка Касяновського Іоанна, дружина
 Андрусенка Мойсея 112
 Параскевія Івановая Забїлина власниця
 с. Обтова по чоловікові Забілі Івану,
 невістка Забіл Павла і Петра, удо-
 ва 116
 Парпура Іванъ житель м. Конотопа 33
 Парпура Федор конотопський сотенний
 хорунжий 122
 Парфененко Грицко козак с. Березовиці,
 мабуть, брат Парфененка Макара 86
 Парфененко Макаръ козак с. Березовиці,
 мабуть, брат Парфененка Грицька
 86
 Пархоменко Іванъ житель м. Келеберди
 63
 Пархоменко Степанъ житель с. Гайворо-
 на 46
 Пархомиха Маря див. Маря Пархомиха
 Паско житель с. Землянки 6
 Патиличенок Юрко житель с. Кренидівки,
 мабуть, син Потилики Івана 68
 Пащенко житель м. Лохвиці 92
 Пацюк Корній житель м. Воронкова 91
 Пацюк Павло козак м. Омеляника 123
 Пашинський Лукянъ осавул Новгородків-
 ської сотні 53

Пашко житель с. Івахників, зять Клими-
 хи 89
 Педаненько Іванъ великобудиський мі-
 ський отаман 26
 Передербенко Семень комишнянський жи-
 тель 29
 Переясловський Гаврило запорізький ко-
 зак Минського куреня 125
 Петръ Максимовичъ красноколядинський
 сотник 108
 Петренъко Андрій вїт м. Великих Бу-
 дищ 26
 Петренко Грицко козак с. Єреміївки, брат
 Петренків Івана і Михайла 113
 Петренко Іванъ житель с. Поділок 67
 Петренко Іванъ козак с. Єреміївки, брат
 Петренка Грицька і Михайла 113
 Петренко Михайло козак с. Єреміївки,
 брат Петренків Івана й Грицька 113
 Петренко Мусій житель с. Поділок 61
 Петренъко Ничипор житель м. Балаклії 40
 Петренко Савка житель м. Балаклії 40
 Петриха жителя с. Красного, дружина
 Злиденного Петра, мати Зінки, не-
 вістка Злиденного Матвія, Гапки
 Василихи Поповичевої і Злиденного
 Трохима, ятровка Пруськи Трохи-
 михи 95
 Петро піп с. Савинців 11
 Петро християнський апостол 18, 37, 54,
 125
 Петро отаман с. Усівки 58
 Петро маляр у м. Лохвиці 92
 Петро житель м. Костянтинова, брат Пет-
 руненка Ничипора і Демка 97
 Петро житель м. Сосниці 99
 Петро чередник з Линовицького хутора
 фон Мініха, товариш Шкурченка
 Лук'яна 102
 Петро житель м. Срібного, дід у шпиталі
 107
 Петро козак м. Омеляника, зять Маслен-
 ка Андрія 123
 Петро Алексєвичъ цар Петро I 11
 Петро Андреевичъ піп с. Брисів 90
 Петро Іоановичъ лохвицький протопоп 1
 Петро Мелешковичъ сосницький бурмистер
 9
 Петро Никифоровичъ крелевецький бур-
 мистер 16
 Петро Филиповичъ лохвицький міський
 отаман і наказний сотник 1
 Петровъ Михайло див. Михайло Петровъ
 Петрович Іванъ див. Іванъ Петрович
 Петрович Матвій див. Матвій Петрович
 Петрович Павель див. Павель Петровичъ
 Петровський Леонтій городиський сот-
 ник 82

Петровскій Іванъ канцелярист Чернігівської полкової сотенної канцелярії, внук Єфросинії Харланівни 114, 117

Петруненко Ничипор житель с. Грузької, підданий Чуйкевича Федора, брат Петра і Демка 97; **Петрущенко Ничипор**, **Петрущенко Ничипор** 97

Петруша Семенъ канцелярист Прилуцької полкової сотенної канцелярії 102, 106

Петрушенко Ничипор див. **Петруненко Ничипор**

Петрушенко Ничипор див. **Петруненко Ничипор**

Пештичъ Стефанъ лохвицький сотник 19, 38

Пилип Михайловичъ житель м. Кролевця, чоловік Агафії Пилипики 27

Пилипики Агафія див. **Агафія Пилипики**

Пинчукъ Трофимъ козак с. Свидівця 83; **Пънчукъ Трохимъ** 83

Писануха Микита житель м. Білоцерківки, чоловік Мелашки, сусід козака Хоменка Трохима 105

Писаренко Андрей бахмацький козак 87

Пискунъ Демянъ житель м. Вороніжа 99

Пищикъ Стефанъ любецький міщанин 2

Плакида Данило козак м. Лохвиці 19

Плакса Іванъ житель м. Новгородка 4

Плаксенко Остапъ житель м. Кролевця, ключник шевського цеху 27

Плескачъ Іванъ челядник Шкури Василя з м. Вороніжа 57

Плескачъ Николай житель м. Гадяча 67

Плиски Василь канцелярист Прилуцької полкової сотенної канцелярії 106

Плиски Яцко козак с. Свидівця 83

Плющъ Іван козак с. Свидівця 83

Плющъ Леско козак с. Свидівця 83

***Повлючокъ** мабуть, житель с. Виблів, власник ниви біля урочища Угрів 114

Погиба Васил козак с. Обмочева, родич Погиби Охріма, Кривого Федора, родич і підсусідок Чайки Кіндрата 31

Погиба Охрѣмъ козак с. Обмочева, родич Погиби Василя, Чайки Кіндрата і Кривого Федора 31

Погуляенко Процько житель слободи Млинів, син Погуляя Якіма 70

Погуляй Якимъ отаман слободи Млинів, батько Погуляенка Процька 70

Подгайний Іванъ див. **Процько Іванъ**

Подолко Яцко житель с. Поділок, батько Стефана 61

Подольанка Леонтій лохвицький наказний сотник 79, 80

Подопригора Грицко відвідувач шинку Прощихи Музичихи у м. Конотопі 52

Покотиленко Іванъ отаман с. Шабалинова 10

Покотило Васил бахмацький сотник 87

Полетика Андрѣй житель с. Коровинців, господар Тютюнника Матвія і Пріськи 125

Половенокъ Грицко козак с. Хоминців, чоловік Хвеськи Колінківни 119

Полонский Кирикъ житель с. Гайворона 46

Полонѣцкий Васил любецький сотник 2

Полуботокъ Павло чернігівський полковник і наказний гетьман 56, 61

Поночовній Яцко житель м. Борисполя 100; **Поночовній Яць** 100

Поночовній Яць див. **Поночовній Яцко**

Попко Петро житель с. Шабалинова 10

Поповичъ гетьман 69

Поповичъ Григорій житель м. Роїська 128

Поповичъ Іванъ власник шинку у м. Бахмачі 87

Поповичъ Лукьянъ козак с. Рудівки, власник шинку 102

Поповичева Василиха Гапка див. **Гапка Василиха Поповичева**

Портянка Наумъ козак м. Вороніжа 132

Поручка Григорій сосницький наказний сотник 81

Поступченко Яцко отаман с. Гайворона 46

Посудевскій сотник Чернігівської полкової сотні 114, 117

Потилика Іван житель с. Кренидівки, мабуть, батько Патиличенка Юрка, господар Ермолая Стефановича 68

Потребичъ Гречаний Федоръ правитель Генеральної військової канцелярії, власник с. Поділок 61, 67

Потѣйко Семенъ вїт с. Шабалинова 10

***Прасовий** див. **Дем'янь**, **Прасового зятъ**

Прасоль Васил козак м. Конотопа 73

Предтеча Іоаннъ див. **Креститель Іоаннъ**

Прийма Стецко житель с. Гайворона 46

Прилученко Зѣнко житель с. Жабок 80

Припутень колишній житель м. Ромнів 74

Приходко Мартинъ житель с. Хоминців, підсусідок Билми Сави Івановича 118

Прихора Федоръ дяк Старосанжарівської Успенської церкви 84

Прогневскій Федор писар 2-ї Полтавської сотенної канцелярії 125

Пърокопенко багмуцький житель 76

Прокопенко Грицко житель с. Підставків, підсусідок Васюхненка Миколи 126

Прокопенко Хвеско житель м. Лохвиці 70

Прокопій Василевъ житель м. Срібного 86

Прокоповичъ ректор Києво-Могилянської академії 32

Гірокоповичь Григорій див. Григор'ї Прокоповичь
Прокоповичь Федоръ див. Федоръ Прокоповичь
Проска Денисовна наймичка дружини батуринського циліурика, сирота 13
Проскурня Омелянъ домонівський старий козак 96
Прохоръ городничий с. Гірківки від Новгородського монастиря 34; **Фома** 34
Прохоренко Іванъ бурлака с. Хоминців 120
Проценко Андрій житель м. Нових Млинів, син козака Проценка Івана, названий брат Юська, Проценкового вихованця, племінник Злиденненка Івана 18
Проценко Василь отаман с. Підставків 126
Проценко Іванъ новомлинський козак, батько Проценка Андрія, названий батько Юська, Проценкового вихованця, зять Злиденненка Івана 18; **Подгайний Іванъ** 18
Проциха Музичиха конотопська шинкаря 52
Прудкий Андрій козак с. Єреміївки 113
Пруска дочка лохвицького жителя Скребця Григорія, сестра Мар'ї і Василька, по батькові — Скребченка Стефана Григорійовича, онука Наталки Пуцихи 44
Пруска Колінкувна жителька с. Березовиці, дочка Насті Колінчихи, підданої Трифановських Якова і Василя 86; **Прюська Колінковна** 86
Пруска Костирковна дочка Костирки Івана із с. Ржавця, наймичка Іосифа Данилова у м. Срібному 107; **Прѣска** 107
Пруска Трохимиха жителька с. Красного, дружина Злиденного Трохима, невістка Злиденного Матвія, Злиденного Петра і Гапки Василяхи Поповичевої, ятровка Петрихи, дядина Зінки 95
Прѣска див. Пруска Костирковна
Прѣска жителька с. Коровинців, дружина Тютюнника Матвія, мати Тютюнниченка Микити 125
Прюська Колінковна див. Пруска Колінкувна
***Пузикъ** мабуть, житель м. Омельника 123
Пулинець Захарко житель с. Добротова, тесть Жуковського Петра 5
Пустовойтенко Михайло житель м. Ман-

желії, другий чоловік Євдокії Таратувни, тесть Різника Петра і Дениса 103

Пуциха Наталка див. Наталка Пуциха
Пучка Семен див. Гиренько Семень
Пушкар Грицько старий козак с. Малої Дівиці 106

Пушкаренко Давид новгородківський наказний сотник 4

Пшеничний Лєско козак м. Омельника 123

Пѣкулѣйкий новгородківський сотенний писар 22

Пѣнчукъ Іван козак с. Свидівця 83

Пѣнчукъ Трохимъ див. Пинчукъ Трофимъ

Пѣнчук Федор козак с. Свидівця 83

Пѣшка Романъ любецький мішанин 2

Пятушенко Василь син білоцерківського козака Антоненка Василя (старшого) 104; **Антоненко Василь** (молодший) 104

Рабуха Мирон старосанжарівський житель, мабуть, брат Рябухи Максима 56

Равриковна Гапка див. Гапка Равриковна
Радионовъ Семень див. Семень Радионовъ
Радионовѣчъ Стефанъ див. Стефанъ Радионовѣчъ

Радіонъ житель м. Глухова, чоловік Єлени, зять Євстафія Єфимовича і Уляни 6

Радко бурмистр м. Срібного 107

Радочинскій Федоръ козак м. Омельника, власник лісу Стінки та інших угідь у с. Демидівці 123

Радченко Петро житель м. Потока 63

Рева Назар житель м. Потока 63; **Ревенко** 63

Ревенко див. Рева Назар

Редка Кондратъ в'їт с. Поділок 61; **Редченко** Кондратъ 67

Редка Павло вільшанський козак, Сосницької сотні 9

Редченко Кондратъ див. Редка Кондратъ

Резникъ Петро житель м. Ромнів 74

Резникъ Раско житель м. Ромнів 74

Резникъ Семень житель м. Ромнів, батько Марії Біловолихи, небіжчик 74

Река Павло козак м. Омельника 123

Риба Тимофій бахмацький житель 87

Рибалченко Климъ козак м. Золотоноші 111

Рибалченко Михайло житель м. Багачки 26

Рибаченко Яковъ житель с. Володькової Дівиці 114

Риженко Тимошъ житель с. Хоминців 120

Ризониха Феодора див. Феодора Ризониха

Римаренко Грицько хорунжий Комишнянської сотні 29

Римаренко Івашина житель с. Поділок 61
 Римаренко Стефанъ житель м. Білоцер-
 ківки 104
 Римський власник винниці у с. Тарасівці
 23
 Рогачевский Іоанъ пресвітер церкви Бо-
 гоявлення у м. Лохвиці 1
 Рогачевский Федоръ староста на хуторі
 Маркевича Дмитрія у с. Рудівці 102
 Роговій Дмитро житель с. Хоминців, під-
 даний Билима Сави Івановича 118
 Рогошинский Василій піп м. Чернігова
 117
 Родзівичъ Антонъ житель м. Кролевця
 97
 Родзянчиха власниця с. Подола 103
 Рожанский Антоній вікарій соборної цер-
 кви у м. Прилуках 106
 Рожанский Яковъ староста Трифановських
 Якова й Василя в с. Березовиці 86
 Рожень Васил житель м. Батурина 13
 Розлука Іванъ житель с. Хоминців, під-
 даний Билима Сави Івановича 118
 Розумний Васил житель м. Воронкова 91
 Рокочий Петро лікар з м. Коропа, учитель
 Лагузи Івана 72
 Роман див. Рувимъ
 Романъ син глухівської жителячки Агри-
 пини Дяконихи, племінник Євста-
 фія Єфимовича, двоюрідний брат Ма-
 рії, Єлени 6
 Романенко Іванъ житель м. Келеберди 63
 Роман Івановичъ колишній війт м. Воро-
 ніжа 57
 Романъ Остаповичъ полтавський бурмистер
 23
 Романъ Тимоновичъ житель м. Батурина
 13
 Романъ Яковлевъ лохвицький міський
 отаман 80, 85, 89; Романъ Яковович
 70, 75
 Романъ Яковович див. Романъ Яковлевъ
 Романовъ Ярема див. Ярема Романовичъ
 Романовая Жураковська пані, жителя м.
 Вороніжа, дружина Лазаревича
 Романа 32
 Романовичъ Остапъ див. Остапъ Романо-
 вичъ
 Романовичъ Яковъ див. Яковъ Романо-
 вичъ
 Романовичъ Ярема див. Ярема Романо-
 вичъ
 Романовский Авраамъ козак Роменської
 сотні 110
 Роменецъ Іванъ молодик-наймит лохви-
 цького мішанина Хвостика Мусія 50
 Росоха Ігнатъ кобеляцький бурмистер
 55

Ротъ староста у маєтку Марка Марковича
 на Роменщині 109
 Рубан Миско житель м. Бахмача 21
 Рубанъ Осипъ війт с. Слобідки 129
 Рубль Федоръ житель м. Крилова 111
 Рувимъ чернець Самарського монастиря,
 уродженец м. Глухова, син Тетяни
 Юшихи 54; світське ім'я — Роман
 54
 Руденкій Михайло козак с. Свидівця 83
 Руденко військовий товариш, власник вин-
 ниці на Безручках 125
 Руденко Михайло полтавський полковий
 хорунжий 66
 Руденко Тимушъ товариш Лохвицької сот-
 ні, Пісківського куреня 17
 Рудецкая Семениха див. Семениха Руде-
 цкая
 Рудъ Григорій криловський сотник 111
 Румянцовъ Александръ Івановичъ гене-
 рал-аншеф, керівник Генеральної
 військової канцелярії 99
 *Рутенко житель м. Глинська 124
 Ручка Грицко козак м. Омельника, бать-
 ко Федора, тесть Голубенка Андрія,
 сват Голуба Василя 123
 Рѣзвенко Матвѣи житель с. Хоминців,
 удівець 120
 Рѣзникъ Киричокъ житель с. Поділок,
 батько Корнія 61
 Рѣзникъ Петро житель м. Манжелії, зять
 Пустовойтенка Михайла 103
 Рябуха Максим старосанжарівський жи-
 тель, мабуть, брат Рябухи Мирона 56
 Сава Матфеевичъ писар Глухівської ра-
 туші 34
 Савѣва Пайковъ див. Панченко Сава
 Савинъ Іванъ див. Іванъ Савинъ
 Савицкий Стефанъ лубенський полковий
 писар 63
 Савичъ Василій див. Василій Савичъ
 Савичъ Симеонъ див. Симеонъ Савичъ
 Савичъ Стефанъ див. Стефанъ Савичъ
 Савка батуринський осавул 24
 Савковський житель с. Хоминців, підданий
 Билима Сави Івановича 118
 Савойско Опанасъ житель м. Коропа 33
 Савоско Данило роменський міський ота-
 ман 74
 Савостѣнко Василій житель м. Нових
 Млинів 18
 Савостяновъ Федор нарядник кінних за-
 водів у м. Бахмачі 87
 Савочка запорізький козак 76
 *Савуский див. Савуского зять
 Савуского зять житель м. Вороніжа 57
 Савутенко Сергѣй козак м. Омельника 123

Савченко Василь козак Прилуцької полкової сотні 106
 Савченко Гордій вїт м. Балаклії 40
 Савченко Марко житель с. Березовиці, значковий товариш 86
 Сагайдачний Демянь вїт м. Миргорода 25
 Садило Павло запорізький козак 76
 Сажка Антонъ житель і колишній отаман с. Жабок 80
 Салдаты Климъ житель м. Борисполя 100
 Саливонъ Данило житель с. Городища, чоловік Саливонихи 37; Саловювъ Данило 37
 Саливониха жителька с. Городища, дружина Саливона Данила 37
 Саловювъ Данило див. Саливонъ Данило
 Салогубъ житель с. Гайворона 46
 Самойловичъ гетьман Лівобережної України 63
 Самониха Сидорова Татяна див. Татяна Сидорова Самониха
 Самохвал Лєско запорізький козак 76
 Самохваленко Микита хлопець-наймит лохвицького міщанина Хвостика Мусія 50
 Самуїленко Грицко товариш Келебердянської сотні 23
 Самуїленко Тимофій Григорович житель м. Нових Млинів 19
 Самуїло лохвицький житель, син Ілляша, наймит Андрієнка Григорія 42
 Самусенко Василь житель м. Сокілки, двоюрідний брат Штепи Василя 39
 Санжурський Павло сосницький сотник 81
 Саранченко Антонъ житель м. Сокілки, брат Саранченків Максима і Романа 39
 Саранченко Максимъ житель м. Сокілки, брат Саранченків Антона і Романа 39
 Саранченко Романъ житель м. Сокілки, брат Саранченків Антона і Максима 39
 Сахно Назаръ вїт с. Свидівця 83
 Сачавецъ Динис старосанжарівський міський отаман 56, 94
 Свинченко Савка бурмистер м. Городища 82
 Свирська Пелагія жителька м. Воронкова, мачуха Свирського Василя, нерідна баба Свирського Павла 91
 Свирський Василій воронківський піп, пасинок Свирської Пелагії, батько Свирського Павла, мабуть, зять Сулими Івана 91
 Свирський Павелъ див. Свирський Павло
 Свирський Павло хлопець 14 років, син воронківського попа Свирського Василя, внук Сулими Івана і нерідний внук

Свирської Пелагії 91; Свирський Павелъ 91
 Святловський Іван батуринський сотенний писар 95
 Святченко Василь житель с. Олександрівки 93
 Селеничка Федчиха див. Федчиха Селеничка
 Семень житель с. Добротова, чоловік Гапки, зять Шумила Федора і Гапки Шумилихи 7
 Семень ніжинський грек 14
 Семень слуга гадяцького полковника, волошин 29
 Семень християнський святий 37
 Семен лохвицький бурмистер 37, 38, 41
 Семень Васи́левичъ полтавський бурмистер 23
 Семень Гарасимовичъ див. Гарасименко Семень
 Семень Григорієвичъ вїт м. Кролевця 16, 27
 Семен, Дацковъ снь циган с. Юськівців, чоловік Мар'ї, Іванової циганової дочки, батько Василя, названий брат Кучера Олексі 93
 Семень Івановъ житель м. Сосниці 81
 Семень, Лукянцевъ зять житель с. Ханделівки 39
 Семень Остаповичъ лохвицький орендар 19
 Семень Остапович роменський сотник 71
 Семень Радионовъ мабуть, комісар вікарних заводів у м. Лохвиці 89
 Семен Федоровъ коропський бурлака, білорус 77
 Семениха Рудецкая жителька м. Кролевця 27
 Семенко Андрій лохвицький бурмистер 36
 Семенко Максимъ житель м. Царичанки, брат Макушенка Лєська і Малого Лук'яна, племінник Макухи Микити 76
 Семеновъ Антонъ див. Антонъ Семеновъ
 Семеновъ Григорій див. Григорій Семеновъ
 Семеновъ Никифор див. Никифор Семеновъ
 Семенова Чуйкевичева пані, заміжня сестра Спафарія Самуїла 84
 Семеновичъ Андрій див. Андрій Семеновичъ
 Семеновичъ Іванъ див. Іванъ Семеновичъ
 Семеновичъ Ярмола див. Ярмола Семеновичъ
 Семилѣтъ Іван старосанжарівський житель, різник 84
 Семѣяненко Лукиянъ житель м. Нових Млинів 18

Сенюк Хома житель с. Хоминців, підсусідок Билима Сави Івановича 118
Сергій вівчар з Артополотського хутора Обозненка Василя 47
Сердюк Федоръ житель с. Поділок 61
Сердюк Феско житель м. Новгородка, господар на хуторі Легенького Логвина 53
Сердючиха жителяка Александришиного хутора 53
Середа Іванъ старосанжарівський житель, чоловік Бершедської 84
Середа Іванъ писар канцелярії 2-ї Полтавської полкової сотні 125
Середа Стефанъ старосанжарівський житель, зять Фені Калантирки 84
Сибѣлевичъ Федоръ полтавський полковий осавул 55
Сиволапъ житель м. Омельника, підданий Остроградського Григорія 123
Сиволобенко Іванъ козак с. Жабок 98
Сидор підданий Новгородківського монастиря з с. Гірківки 34
Сидоръ лохвицький бурмистер 75
Сидор Федоровъ бориспільський сотенний писар 100
 *Сидоренко див. Сидоренковъ хлопець
Сидоренко Димидъ козак с. Хоминців 120
Сидоренко Іванъ бахмацький титар, зять Урминича Григорія і Павла 87
Сидоренко Филипъ полтавський житель 65
Сидоренко Хведоръ житель с. Гайр-тона 46
Сидоренковъ хлопець син сусіда Височина Дмитра з м. Лохвиці 37
Сиклитикия Мизиновна, Тимофѣв. дочеръ жителяка с. Куликівки, дружина Барана Самійла, небіжчиця 134
Симеонъ піп м. Сосниці 11
Симеонъ Івановъ піп с. Федорівки 125
Симеонъ Іоановичъ піп церкви Пречистої у м. Лохвиці 1
Симеонъ Савичъ мабуть, житель м. Чернігова 114
Симоненко Іванъ конотопський міщанин 73
Синица Андрій житель с. Янівки 114
Синяговский Кирикъ старосанжарівський житель 56
Сипиленко Зѣнецъ житель с. Кам'янки, племінник Левченка Федора, підданий Филипової Чернякової 26
Сиройжка Петро житель м. Келеберди, зять Бубихи і Бубенка Педька, свояк Мозуля Ничипора 23
Сиротюк Іванъ житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича 118
Ситъникъ Никифоръ житель с. Шатрищ 64

Ситъникъ Петро житель с. Шатрищ 64
Сичъ Іосифъ житель м. Говтви 65
Скачко Гришко житель с. Кренидівки 68
Скачко Матвѣй житель с. Кренидівки, підданий Канцеляристів 68
Съварко Евсѣй мабуть, житель м. Чернігова 114
Съварко Лазаръ мабуть, житель м. Чернігова, власник сіножаті в урочищі Уграх 114
 *Скиба мабуть, житель с. Хоминців 120
Скиба Іванъ наказний сотник Прилуцької полкової сотні 102
Скоропадський Іоанъ Іллѣничъ див. Скоропадський Іоанъ
Скоропадская колишня гетьманова, власниця маєтку у м. Коропі 72
Скоропадський Іоанъ гетьман Лівобережної України 9, 12, 31, 34, 63; **Скоропадський Іоанъ Іллѣничъ** 14
Скребець Андрѣй житель м. Лохвиці, брат Скребця Григорія, дядько Скребченка Стефана Григорійовича, Василька, Пруськи і Мар'ї, небіжчик 44
Скребець Григорій житель м. Лохвиці, батько Скребченка Стефана Григорійовича, Василька, Пруськи і Мар'ї, зять Наталки Пуцихи, брат Скребця Андрія, небіжчик 44
Скребченко Стефанъ Григорієвичъ житель м. Лохвиці, син Скребця Григорія, брат по батькові Василька, Пруськи і Мар'ї, племінник Скребця Андрія 44
Скрипка Федоръ житель с. Свидівця, підданий Циганчука Михайла 83
Скрипченко Яковъ житель м. Бахмача 21
Скряга Корнѣй житель м. Глинська 121
Слабѣй Кирило житель м. Вороніжа 99
 *Следенко див. Евдокия, Следенькова дочеръ
Следиha Стефанида див. Стефанида Следиha
Слива Грицко козак с. Свидівця 83
Слинко Степанъ висланий від Сенчанської сотенної канцелярії у м. Лохвицю для слідства 48
Слинченко Федоръ житель с. Кренидівки 68
Слишевскій Стефанъ козак с. Свидівця 83
Слѣсенко Лаврѣй козак м. Омельника, батько Леська 123
Смѣшко Андрѣй козак м. Омельника 123
Снѣжко Прокопъ козак м. Омельника 123
Снѣсаренко Нестор Семеновъ житель с. Халмонівки 102
Собаколупъ Іванъ житель с. Хоминців 120
Собецкій Семенъ шинкар у панському шинку близько с. Слобідки 129

Соболевський Павло дяк Воздвиженської церкви у м. Чернігові 117
 Соколь Никита житель м. Ромнів 109
 Солома Вакула коропський міський отаман 77
 Соломченко Грицько запорізький козак Брюховецького куреня 101
 Солонина Сергій остерський сотник 20
 Соляник Іванъ житель с. Глинська, брат Соляниченка Матвія і Максима, дівер Катрі і Уліяни Куликівни, племінник Динисенка Ісая 121
 Соляниченко Матвѣй житель м. Глинська, чоловік Катрі, брат Соляника Івана і Максима, дівер Уліяни Куликівни, племінник Динисенка Ісая, небіжчик 121
 Сопроненко Федоръ житель с. Кренидівки 68
 Сорокотяженко Семень житель м. Кролевеця, шинкар протопопського шинку 27
 Сосновський Іванъ козак м. Омельника 123
 Соха Логвинъ отаман с. Рождественного 72
 Спаський Василь старосанжарівський піп 56
 Спафарій Самуїль колишній старосанжарівський сотник, брат Семенозі Чуйкевичевої 84
 Сподарець Іосифъ дяк с. Підставків 126
 Сподинейко Збѣнецъ житель с. Ерисів, брат Сподинейка Івана, швагер Лавріненка Грицька Сподинейкового 90
 Сподинейко Іванъ житель с. Брисів, брат Сподинейка Зінця, швагер Лавріненка Грицька Сподинейкового 90
 Сподинейковъ Лаврѣнко Грицько див. Лаврѣнко Грицько Сподинейковъ
 *Спѣвакъ мабуть, житель с. Березовиці, власник млина 86
 Спѣваченко Петро козак с. Березовиці 86
 Ставицький Іванъ слуга генерального військового судді 29
 Ставровський Андрѣй лукомський житель 93
 Стасенко Васил козак 1-ї Ніжинської полкової сотні 69
 Стаховичъ Данило див. Стеховичъ Данило
 Стахорска жителька м. Вороніжа 57
 Степанъ кролевецький осавул 5
 Степанъ мабуть, слуга попа Симеона Іванова 125
 Степанъ, Ілленков зятъ житель м. Конотопа 73
 Степаненко Іванъ житель м. Глинська 124
 Степаненко Трохимъ посполитий с. Обтова 116

Степанецъ Степанъ козак м. Омельника 123
 Степаниха жителька с. Гайворона, удова 46
 Степаниха Овдотія див. Овдотія Степаниха
 Степановичъ Николай див. Николай Степановичъ
 Степановна див. Стефановна
 Степуга Василь отаман с. Степуків 79
 Стефанъ індукторський фактор з м. Батурина 24
 Стефанъ житель с. Поділок, син Подолка Яцька 61
 Стефан Андреевич вѣйт м. Новгородка 7;
 Стефанъ Андрієвичъ 22
 Стефанъ Андрієвичъ див. Стефан Андреевич
 Стефанъ Евтихѣвич пресвітер церкви Благовіщення в с. Леськоногах 8
 Стефанъ Костантієвичъ лохвицький міський отаман 19
 Стефанъ Михайловъ писар Конотопської міської ратуші 33, 73
 Стефанъ Никитинъ житель м. Сосниці 81
 Стефанъ Радионовъчъ висланий від новгородківського сотника до с. Шатрищ для слідства 64
 Стефанъ Савичъ дяк с. Рудівки 102
 Стефанида Следиха жителька м. Старого Санжарова, дружина Следенка, мати Евдокії, Следенкової дочки 94
 Стефанов Андрѣй див. Андрѣй Стефанов
 Стефановъ Василь див. Василь Стефановъ
 Стефановъ Василь див. Василь Стефановъ
 Стефановъ Григорій див. Григорій Стефановъ
 Стефановъ Максимъ див. Максимъ Стефановъ
 Стефановъ Онисимъ див. Онисимъ Стефановъ
 Стефанова Гамалѣйна власниця с. Івахників, дружина Гамалії Стефана, невістка Гамалії Михайла, удова 89
 Стефановичъ Андрей див. Андрей Стефановичъ
 Стефановичъ Дмитрій див. Дмитрій Стефановичъ
 Стефановичъ Іван див. Іван Стефановичъ
 Стефановичъ Іяковъ див. Іяковъ Стефановичъ
 Стефановичъ Николай див. Николай Стефановичъ
 Стефановна дівчина с. Подолова, дочка Овдотії Степанихи, подруга Березняківни 16; Степановна 16

Стефановський чернігівський писар 117
Стехович Данило лохвицький міщанин, власник, спільно із Щербанем Грицьком, хутора Кононевого Кута, тесть Щербаненка Данила 70; **Данило, Стахович** Данило 70
Стецнко Яковъ житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича 118
Стещица стара козачка с. Леськоніг 8
Стіопка житель с. Леськоніг 8
Стокузь Климиъ житель м. Батурина 24
Столповський Семенъ військовий товариш 72
Стороженко Григорый ічнянський сотник 60
Стороженко Павло житель м. Глинська 124
Стрѣлец Стефан козак с. Свидівця 83
Стукало Хвеско колишній отаман с. Припутнів 69
Сугній Демко білоцерківський міський отаман 105
Судьевичъ Василю пан з м. Вороніжа, власник броварні 57
Сулима Іванъ воронківський міський отаман, мабуть, тесть Свирського Василя, дід Свирського Павла 91
Сулима Федор наказний сотник Гадяцької полкової сотні 67
Сулименко Іосифъ великобудиський наказний сотник 66
Супрунь підсусідок на хуторі пані сотникової близько с. Підставків 126
***Супрунь** див. Панычъ Яковъ, зять Супруновий
Супрунь Павло див. Супруненко Павель
Супрунь Степанъ див. Супрунь Стефанъ
Супрунь Стефанъ отаман с. Свидівця 83; **Супрунь** Степанъ 83
Супрунь Яцко козак с. Свидівця 83
Супруненко Павель козак с. Свидівця 83; **Супрунь** Павло 83
Суръ Іванъ козак м. Конотопа 73
Сутковий Сава старосанжарівський козак 56
Сутченко Яковъ житель м. Батурина, рідний брат дружини цилюрика 13
Сухий Грицко старосанжарівський житель, зять Терещенка Івана 56; **Сухий** Григорій 84
Сухий Григорій див. Сухий Грицко
***Суховій** житель с. Кренидівки 68
Сънникъ Іван лохвицький бурмистер 1
Сѣренка жителька с. Хоминців, теща Івана, Сіренкої зятя 120
Сѣрикъ житель с. Підгорного 114
Талалай Демъко козак с. Свидівця 83

Тараненко Ярѣшъ козак м. Омельника 123
Таранцѣ козаки с. Опришків 133
Тарапанка Параска див. Параска Тарапанка
Тарасъ челядник Шкури Василя з м. Вороніжа 57
Тарасиха жителька с. Подолова 16
Тарасичъ Василь див. Василь Тарасичъ
Таратутенко Хведоръ житель м. Манжелії, брат Євдокії Таратутівни 103
Таратутівна Евдокія див. Евдокія Таратутівна
Таратутівна Евдоха див. Евдокія Таратутівна
Тарнавський Іванъ див. Тарнявський Іванъ
Тарнявський Іванъ колишній старосанжарівський сотник 56
Тарнявський Іванъ висланий подтавським полковником Черняком Іваном у Великі Будища для ведення слідування 26; **Тарнавський** Іванъ 26
ТатеАна Афанасієва див. Татіянна Афанасієва
Татіяна див. **Татяна** (дружина Легенького Логвина)
Татяна Сидорова Самониха жителька с. Шатрищ 64
Татіянна Афанасієва старосанжарівська жителька, удова 84; **ТатеАна** Афанасієва 84
Татяна жителька м. Новгородка, дружина Дмитра 53
Татяна жителька м. Новгородка, дружина Легенького Логвина, сестра Оріщенка Осипа, тітка Дмитра 53; **Татяна** 53
Твердомедъ Іванъ житель м. Остра 131
Телецкая власниця шинку у м. Сосниці 9
Телѣга Кирило житель м. Потока 63
Тендѣтникъ Андрѣй житель м. Лохвиці, брат Тендѣтників Федора і Филипа 85
Тендѣтникъ Максимъ житель м. Лохвиці 44
Тендѣтникъ Федоръ житель м. Лохвиці, брат Тендѣтників Андрія та Филипа 85
Тендѣтникъ Филипъ лохвицький житель, брат Тендѣтників Андрія і Федора 85
Тендѣтнікъ Юсченко див. Юсченко Тендѣтнікъ
Терентій ігумен Самарського монастиря 54
Терещенко Іванъ старосанжарівський житель, тесть Сухого Григорія 84
Терещенко Петро любецький міський отаман 2
Терещенко Романъ старосанжарівський житель 84

Тесленко Леско козак с. Єреміївки 113
Тесля Васил житель м. Новгородка 4
Тесля Михайло полтавський бурлака 125
Тетяна посполита с. Малої Дівиці, дочка Копки Грицька, онука Верещаки Василя, сестра Копченка Грицька 106
Тетяна жителька м. Золотоноші, дружина Третяка Якима, мати Третяка Андрія 111
Тетяна Данилиха жителька м. Кобеляків, невістка Мошенця Павла і Палажки Павлихи Мошенчихи 55
Тетяна, Коникова жона жителька м. Лохвиці, удова 37
Тетяна Шевцївна, Кантемира дочка жителька с. Хоминців 120; Шевцївна Кантемирова 120
Тетяна Ющиха жителька м. Глухова, мати Рувима 54
Тетянык Павло козак 2-ї Полтавської полкової сотні 130
Тилущенко Михайло житель с. Поділок 61
Тимонович Романъ див. Романъ Тимоновичъ
Тимофій пресвітер Благовіщенської церкви у м. Новгородку 53
Тимофєвъ мабуть, висланий від новгородківського сотника для слідства у с. Кренидівку 68
Тимофєвъ Федор див. Федор Тимофєвъ
Тимофєвна жителька м. Кролевця, мабуть, дружина писаря 27
Тимофєвна Марья див. Марья Тимофєвна
*Тимофїй див. Сиклитикия Мизиновна, Тимофєва дочеръ
Тимофїй див. Тимош, Леонтієв синъ
Тимофїй Юревичъ колишній любецький сотник 2
Тимош, Леонтієв синъ конотопський комісар, син Євдохи 73; Тимош, Лесковъ синъ, Тимушъ, Лесков синъ, Тимофїй 73
Тимош, Лесковъ синъ див. Тимош, Леонтієв синъ
Тимошенко Михайло житель с. Поділок 67
Тимошенко Михайло козак с. Свидівця 83
Тимушъ, Лесков синъ див. Тимош, Леонтієв синъ
Тимченко Дацко козак м. Глинська 124
Тимченко Назаръ житель м. Нових Млинів 18
Тимъченко Романъ хорунжий Келебердянської сотні 23
Титовичъ чернігівський вїйт 114
Тихоний житель м. Конотопа, крамар 18
Тихуўський Іванъ житель м. Нових Млинів 18

Тищенко Остапъ житель м. Келеберди 23
Тищенкоъ Игнатъ шишацький сотенний канцелярист 133
Ткачъ Іванъ житель м. Лохвиці, брат Ткача Федора 85
Ткачъ Сергій житель с. Перекопівки 124
Ткачъ Федоръ житель м. Яготина 78
Ткачъ Федор житель с. Євлашів, підданий Билима Сави Івановича 118
Ткачъ Хведор житель м. Лохвиці, брат Ткача Івана 85
Ткачъ Яковъ житель м. Лохвиці 70
Ткачъ Яковъ житєль м. Ромнів, чоловік Яковихи Ткачихи, небїжчик 74
Ткаченко Васил підсусідок жителя с. Андріївки Іванченка Микити, чоловік Марії 129
Ткачиха Яковиха див. Яковиха Ткачиха
Ткачъ жителі с. Подолова 16
Товкачковский Іванъ козак с. Рудівки 102
Товстий полковник, власник садиби у м. Чернігові 114
Товстїй Федор великобудиський міський отаман 66
Токаръ Іванъ хорунжий 2-ї Полтавської полкової сотні 125
Тонконоженко Козма козак с. Степуків 85
Торанский Данило конотопський наказний сотник, раніше сотенний отаман і сотенний писар, небїжчик 122
Торянский Алексїй генеральний військовий суддя 15; Турянский Алексей 22; Туранский Алексей 18
Третякъ Андрїй запорізький козак, родом з м. Золотоноші, син Третяка Якима і Тетяни 111
Третяк Іско житель с. Хоминців, удівець 120
Третякъ Якимъ житель м. Золотоноші, чоловік Тетяни, батько Третяка Андрія 111
Тригубъ Захарка чередник Кулябки Івана на Кримках 101
Трифановський Василь власник с. Березовиці разом з Трифановським Яковом 86
Трифановський Яковъ власник с. Березовиці разом з Трифановським Василем 86
Трокай Микита парубок з Артополотського хутора Обозненка Василя 47
Трофим Никифоровичъ висланий від новгородківського сотника до с. Шатрищ для слідства 64
Трофимовъ Григорий див. Григорий Трофимовъ
Трофимовъ Григорый див. Григорий Трофимовъ

Трохимъ Васи́левъ коропський бурлака, білорус 77
 Трохимиха Пруска див. Пруска Трохимиха
 Трохимовъ Димитрій див. Димитрій Трохимовъ
 Троцкий Кирило бахмацький сотник 20
 Трус Никита новгородківський міщанин 4
 Трызнич Іванъ чернігівський полковий суддя 11
 Тузинокъ Григорій старосанжарівський житель, син Тузинка Леонтія 84
 Тузѣнокъ Леонтій старосанжарівський житель, батько Тузинка Григорія 84
 Тумченко Федоръ бурмистер м. Коропа 72
 Туранський Алексей див. Торянский Алексій
 Турянский Алексей див. Торянский Алексій
 Тученко Романъ житель с. Березовиці, підданий Трифановських Якова й Васи́ля, можливо, син Тучихи 86
 *Тучиха див. Микита, Тучишинъ зять
 Тютюникъ Матвѣй підсусідок Полетики Андрія у с. Коровинцях, чоловік Пріських, батько Тютюнниченка Микити 125
 Тютюнниченко Микита житель м. Полтави, наймит, син Тютюнника Матвія і Пріських 125
 Удовиченко Грицко отаман с. Поділок 67
 Уласъ отаман м. Городища 71
 Уляна Куликовна жителька м. Глинська, дружина Максима, невістка Соляника Івана і Соляниченка Матвія, ятровка Катрі 121
 Уліана жителька м. Глухова, друга дружина Євстафія Єфимовича, мати Марії, мачуха Єлени, теща Радіона, невістка Агрипини Дяконихи, тітка Романа 6
 Уманецъ Семенъ глухівський міський отаман 30
 Урмѣничъ Григорій бахмацький козак, батько Павла, тесть Сидоренка Івана, дядько Єме́ляна і Васи́ля 87;
 Ормѣничъ Григорій 87
 Устименко Андрѣй житель м. Балаклії 40
 Устименко Василій житель м. Нових Млинів 18
 Устименко Яковъ новомлинський козак 30
 Фалчевский Іванъ бунчуковий товариш колишній конюший у маєтку Скоропадської у м. Коропі 72; Іваниця 72;
 Фалчевский Іваниця 72

Фалчевский Іваниця див. Фалчевский Іванъ
 Федор отаман слободи Пристайлова 67
 Федор козак м. Омельника, син Ручки Грицька, швагер Голубенка Андрія, свояк Голуба Васи́ля 123
 Федоръ Гаврило́въ кременчуцький сотник 101, 115
 Федор Даниловичъ батуринський сотник 24, 31; Феодоръ Данилович 28
 Федоръ Івановичъ див. Феодор Іванович
 Федор Омеляновичъ глухівський сотенний писар 30
 Федоръ Прокоповичъ мабуть, висланий від новгородківського сотника для слідства у с. Кренидівку 68
 Федор Тимофѣєвъ бурмистер м. Коропа 72
 Федоръ Якимовичъ вїйт м. Яготина 78
 Федоренко Федоръ козак м. Омельника 123
 Федоренченко Грицько житель с. Шабалинова 10
 Федориха жителька с. Тулиголів, дружина Мірочника Федора 58
 Федоров Афанасий див. Афанасий Федоров
 Федоровъ Семен див. Семен Федоровъ
 Федоровъ Сидор див. Сидор Федоровъ
 Федоровъ Ярема див. Ярема Федоровичъ
 Федорович писар с. Тулиголів 58
 Федоровичъ Динисъ див. Динисъ Федоровичъ
 Федоровичъ Іванъ див. Іванъ Федоровичъ
 Федоровичъ Нестеръ див. Нестеръ Федоровичъ
 Федоровичъ Якимъ див. Яким Федоровичъ
 Федоровичъ Ярема див. Ярема Федоровичъ
 Федченко Кли́мъ житель м. Яготина, шинкар Марковича Федора 78
 Федченко Омелько козак с. Єреміївки 113
 Федчиха Селеничка воронізька жителька 57
 Феодор Даниловичъ крелевецький сотник 16
 Феодоръ Данилович див. Федор Даниловичъ
 Феодор Іванович крелевецький міський отаман 16; Федоръ Івановичъ 27
 Феодоръ Іосифовичъ див. Ющенко Феодоръ Іосифовичъ
 Феодор Михайлович див. Михайленко Федоръ
 Феодора старосанжарівська жителька, дружина Калантира Феодора 56
 Феодора Ризониха жителька м. Ромнів, дочка Золотаря Антона 74
 Феодоровичъ Матвѣй див. Матвѣй Феодоровичъ
 Фесенко Іванъ великобудиський вїйт 66
 Фидра Іванъ житель м. Келеберди 63

Фидровский Іван Тимофєвѣвъ житель
 м. Келеберди 63
 Филиппъ Кириловъ батуринский козак 95
 Филипіха див. Агафія Пилипіха
 Филипова Чернякова власниця с. Кам'яни-
 ки, мабуть, мати Черняка Олексія 26
 Филиповичъ Леонтий див. Леонтий Фи-
 липовичъ
 Филиповичъ Петро див. Петро Филипо-
 вичъ
 Филиповский Іванъ мабуть, один з вис-
 ланих від гетьмана Скоропадського
 Івана у м. Сосниці для слідства 9
 Филоненко Павло отаман с. Підставків 126
 Филоновъ Іванъ див. Іванъ Филоновъ
 Филоновичъ Максимъ див. Максимъ Фи-
 лановичъ
 Фома хлопець с. Богданівки 34
 Фома див. Прохоръ
 Фома Денисов житель м. Кролевця 97
 Фостикъ Мусѣй лохвицький міщанин 50
 Фотієвъ Юрий див. Юрий Фотієвъ

 Халимонъ Якимъ омельницький сотенний
 хорунжий 103
 Ханакевичъ Денисъ мабуть, житель м. Чер-
 нігова 114
 Ханасевичъ Іванъ говтвянський міський
 писар 65
 Ханасевичъ Іванъ старосанжарівський пи-
 сар 84
 Ханенко Федоръ київський полковий обоз-
 ний 83
 Харевский Данило батуринський міський
 наказний отаман 24
 Харитоновъ Іванъ див. Іванъ Харитоновъ
 Харланенко Корнѣй житель слобідки Бру-
 сової, підданий Кулябки Івана 133
 Харланиха Ефросинія див. Ефросинія Хар-
 лановна
 Харлановна Ефросинія див. Ефросинія
 Харлановна
 *Харченко мабуть, житель м. Говтви, вла-
 сник заміського хутора 88
 Харченко Гарасимъ козак с. Березовиці 86
 Харченко Семенъ житель м. Сосниці 9
 Харчіха полтавська жителя, дружина
 Запорожця Харка 125
 Хацко Іванъ житель м. Глинська 121
 Хведоръ миргородський писар 25
 Хведоръ житель м. Лохвиці, дядько Лит-
 вишка Якова, небіжчик 75
 Хведяенко Грицко отаман с. Кнутів 30
 Хвенка Калантирька див. Хвення Калан-
 тирка
 Хвення Калантирка старосанжарівська
 жителя, теща Середи Стефана*84;
 Хвенка Калантирька 84

Хвесенко Іванъ миргородський бурмистер
 25
 Хвеска Колѣнковна козачка с. Хоминців,
 дружина Половенка Грицька 119
 Хвеско козак с. Свидівця 83
 Хвилоненко Іванъ житель с. Рудівки,
 підсусідок пана Огроновича Якова
 102
 Хвилоненко Іванъ житель с. Свиридівки,
 сусід Носаленка Ігната 38
 Хвостъ див. Хвостенко Андрѣй
 Хвостенко Андрѣй житель с. Рудівки, під-
 сусідок і шинкар пана Огроновича
 Якова 102; Хвостъ 102
 Хенцинский Павло остерський міський ота-
 ман 20
 Хилчевский Федоръ лукомський писар
 93
 Хилченко Мартъ житель с. Тиниці 18;
 Хилченко Мартинъ 18
 Хилченко Мартинъ див. Хилченко Мартъ
 Хмаренко Хрицко [!] батуринський жи-
 тель 28
 Холодинка Іванъ житель м. Кролевця 27
 Холодовичъ Іванъ пан, з Миргородського
 полку, небіжчик 22
 Холодовичъ Іванъ воронізький сотник,
 кривний Євдокії Холодовичівни Шаф-
 раненкової 32
 Холодовичъ Стефанъ пан, житель м. Во-
 роніжа 3
 Хоменко Данило житель с. Євлашів, під-
 даний Билима Сави Івановича 118
 Хоменко Семенъ вїйт м. Старого Санжа-
 рова 94
 Хоменко Трохимъ козак м. Білоцерківки
 105
 Хомовичъ Ныкифоръ див. Ныкифоръ Хо-
 мовичъ
 Хомѣнскій Федоръ підписок Білоцерків-
 ської міської ратуші 104
 Хоруженко Данило старий козак с. Малої
 Дівиці 106; Хоруженко Дацко 106
 Хоруженко Дацко див. Хоруженко Данило
 Хоруженко Николай житель м. Срібного
 107
 Хоруженко Хведоръ писар лохвицьких
 сотенних збирачів 89
 Хоць Юско лохвицький гармаш 70
 Христичевский Василій новгородківський
 сотник 68
 Хурсенко Максимъ козак с. Єреміївки 113

 Цапенко Юско житель с. Филипів, брат
 Зінки Іванихи Жучихи, швагер
 Жука Івана 71
 Цвиченко Пилипъ житель с. Голінки 59
 Цибенько Стецько житель с. Старої 62

Циганенко Гаврило шинкар с. Кривої Руди 101
 Циганчук Евфимъ власник с. Свидівця, мабуть, батько Циганчука Михайла 83
 Циганчук Михайло військовий товариш Київського полку, власник с. Свидівця, мабуть, син Циганчука Ефима 83
 Цикаленко Стецко житель м. Бахмача 21
 Цирицинъ Тишко житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича 118
 Цис Іван житель м. Лохвиці, товариш Лохвицької сотні 44
 Цисарскій Павло житель м. Полтави 125
 Цисовна Олена див. Олена Цисовна
 Цубинъ Костъ наказний отаман м. Кролевця 7
 Цѣсарскій білицький наказний сотник 56
 Чайка Кондратъ старий козак с. Обмочева, родич Кривого Федора, Погиби Охріма і Погиби Василя 31
 Чайка Онокѣй козак м. Омельника 123
 Чамара житель м. Царичанки 76
 *Часникъ полковник компанійського полку 72
 Черегин Іван вівчар с. Голінки 43
 Чередниченко Грицко житель с. Поділок 67
 Черепаниха Яциха Одарка див. Одарка Яциха Черепаньха
 Черепокъ Тимошъ козак с. Хоминців, власник олійниці 120; Черепченко Тимошъ 120
 Черепченко Тимошъ див. Черепокъ Тимошъ
 Чернякъ Алексѣй мабуть, син власниці с. Кам'янки Филипової Чернякової 26
 Чернякъ Іоанъ Леонтієвичъ полтавський полковник 23, 36, 39, 63
 Чернякова Филипова див. Филипова Чернякова
 Чикунъ Андрей вїйт с. Леськоніг 8
 Чирва Григорій козак с. Ведмежого 74
 Чирвиха жителя м. Потока 63
 Чопъ Ігнатъ отаман м. Манжелії 103
 Чопенко Петро сторож Миргородської полкової канцелярії 71
 Чорний Дмитро старосанжарівський житель, швець, зять Мар'ї 56
 Чорний Прокопъ козак-компанієць, товариш Григорія Семенова 72
 Чорний Федоръ житель м. Омельника, чередник Москова, небіжчик 123
 Чорний генеральний військовий суддя 61
 Чорній Яковъ див. Шмаровозъ Яцко

Чорнобаєвъ Опанасъ житель м. Чернігова 114
 *Чуйкевичъ Семенъ див. Семенова Чуйкевичева
 Чуйкевичъ Федоръ бунчуковий товариш, власник с. Грузької 97
 Чуйкевичова Семенова див. Семенова Чуйкевичева
 Шаповаль житель м. Чернігова 117
 Шаповаль Грицко житель с. Погорілок 121
 Шаповаль Іванъ робітник на гуті Остроградського Григорія у м. Омельнику 123
 Шаповаленко Демко житель м. Яготина, мірний Марковича Федора 78
 Шапочникъ Кирило колишній вїйт м. Лохвиці 47
 Шапоченко Микита миргородський козак 25
 Шаргородський Іванъ писар Лубенського полкового суду 19
 Шафраненкова Евдокія Холодовичовна див. Евдокія Холодовичовна Шафраненкова
 Шафрановський Петро канцелярист Лубенської полкової канцелярії 89
 Шаховський Алексій Івановичъ князь, сенатор, президент Малоросійської колегії 97
 Швачка Іля урядовець Остерського магістрату 131
 Швединъ Каленикъ житель м. Воронкова 91
 Швець Микита лохвицький бурмистер 36
 Швець Стефанъ старосанжарівський житель 56
 Швець Грицко житель с. Томашівки 60
 Шевцѣвна Кантемирова див. Тетяна Шевцѣвна, Кантемира дочка
 Шендюхъ Петро возний Дівницької сотні 134
 Шепеличъ Іванъ житель м. Новгородка, знатний військовий товариш 4
 Шербушенко Павло козак м. Омельника, батько Василя 123
 Шинкевичъ Григорій новомлинський сотник 30
 Шиповъ керівник комісії по новоуписних козаках у с. Малій Дівичі 106
 Широкий Гаврило житель м. Срібного 107
 Шишкевичъ Григорій новомлинський сотник 12, 18
 Шкляренкова Михайлова див. Михайлова Шкляренкова
 Шкляриха Маря див. Маря Шкляриха
 Шкулѣпа Климъ див. Шѣкулѣпенко Климъ

Шкульпенцько Климъ житель с. Попівки 52; Шкулѣпа Климъ 52
 Шкура Василь воронізький козак, чоловік Василихи Шкурихи, батько Івана, господар Плескача Івана, Тараса, Артема і Дениса 57
 Шкура Лукянъ див. Шкуръченко Лукянъ
 Шкура Олекса житель м. Келеберди 63
 Шкуренко Грицко житель м. Вороніжа 57
 Шкуренко Лукянъ див. Шкуръченко Лукянъ
 Шкуриха Василиха див. Василиха Шкуриха
 Шкурка Микита вїйт Понурницької малоросійської вотчини у м. Бахмачі 87
 Шкурченко Іванъ посолитий с. Малої Дівиці, раніше козак 106
 Шкуръченко Лукянъ чередник з Линовицького хутора фон Мініха, товариш Петра 102; Шкура Лукянъ, Шкуренко Лукянъ, Дядечко 102
 Шмаровозъ Яцко житель м. Полтави 125; Чорній Яковъ 125
 Шостакъ Семенъ козак с. Шатрищ, чоловік Шостачихи, батько Івахна, свекор Євдокії Отрохівни Іванової 64
 Шостачиха жителька с. Шатрищ, дружина Шостака Семена, мати Івахна, свекруха Євдокії Отрохівни Іванової 64
 Шостя Сьдор козак 2-ї Полтавської полкової сотні 130
 Штепа Василь пан, житель м. Сокілки, батько Штепи Грицька, двоюрідний брат Самусенка Василя 39
 Штепа Грицко житель м. Сокілки, син Штепи Василя 39; *Василенко Гриць 39
 Штофель, фонъ генерал, власник с. Глобино 133
 Шулга Демянъ житель с. Пісків 114
 Шулѣга Іванъ див. Шулженко Іванъ
 Шулганъ Кононъ житель м. Бахмача 21
 Шулженко Артемъ житель с. Виблів, власник сіножаті під урочищем Уграми 114
 Шулженко Іванъ житель с. Виблів, брат Шулженка Павла 114
 Шулженко Іванъ житель с. Поставмук, зять Меланії, коваль 82; Шулѣга Іванъ 82
 Шулженко Павло житель с. Виблів, брат Шулженка Івана 114
 Шулякъ Іванъ житель с. Хоминців, підданий Билима Сави Івановича 118
 Шумейко Андрѣй кобеляцький міський отаман 54
 Шумилиха Гапка див. Гапка Шумилиха
 Шумило Федор житель с. Добротова, чо-

ловік Гапки Шумилихи, батько Гапки, тесть Семена, зять Палажки Близнючки 7
 Шустенко Семенъ отаман с. Припутнів 69
 Щербанъ Грицко козак м. Лохвиці, батько Щербаненка Данила і Щербаненка Михайла, власник, спільно із Стеховичем Данилом, хутора Кононевого Кута, небіжчик 70
 Щербаненко Данило козак м. Лохвиці, син Щербаня Грицька, старший брат Щербаненка Михайла, зять Стеховича Данила 70
 Щербаненко Михайло козак м. Лохвиці, син Щербаня Грицька, молодший брат Щербаненка Данила 70
 Щербина козак м. Царичанки 76
 Щербина Хведоръ вїйт м. Лохвиці 79, 85; Щербина Хвеско 80
 Щербина Хвеско див. Щербина Хведоръ
 Щербина Юхимъ запорізький козак 111
 Щиголь Николай бориспільський міський отаман 100
 Юникъ Дмитро житель м. Яготина 78
 Юращенко Тарасъ старосанжарівський наказний сотник 94
 Юревичъ Тимофѣй див. Тимофѣй Юревичъ
 Юриевичъ Григорий див. Григорий Юриевичъ
 Юрій Фотієвъ лохвицький міщанин 44
 Юркевичъ Іванъ стародубський полковий хорунжий 4
 Юрченко воронізький житель, син Юрчихи 57
 Юрченко Кирикъ козак м. Омельника 123
 Юрченко Марко житель м. Конотопа, ризник 73
 Юрченко Микита вїйт м. Лохвиці 1
 Юрченко Миронъ житель с. Окопа, підданий Новицьких 37; Горченко Миронъ 37
 Юрченко Мусѣй козак м. Омельника, гармаш 123
 Юрченко Роман осавул Переяславського полку 9
 Юрченко Юрко житель с. Гайворона 46
 Юрчиха жителька м. Вороніжа, мати Юрченка 57
 Юско, Проценковий вихованецъ повомлинський житель, названий син козака Проценка Івана, брат Проценка Андрія і племінник Злидененка Івана 18
 Юсченко Тендѣтнікъ житель м. Лохвиці 85
 Юхименки жителі м. Балаклії 40

Юхимовичъ Ярема див. Ярема Юхимовичъ
Ющенко Феодоръ Юсифовичъ житель
м. Лохвиці 42; Феодоръ Юсифовичъ 42
Ющиха Агафія див. Агафія Ющиха
Ющиха Гапка див. Агафія Ющиха
Ющиха Тетяна див. Тетяна Ющиха

Ягелнѣцкій Михайло прилуцький полковий суддя, власник хутора під с. Рудівкою 102

Язловецкая Христина жителька м. Срібного 107

Якимъ Ігнатовичъ кошовий Запорізького Низового війська 111

Яким Федоровичъ товариш Глухівської сотні 34

Якименко Андрѣй козак с. Чепліївки, син Мельника Якіма, брат Якименків Максима, Грицька і Василя 116

Якименко Василь козак с. Чепліївки, син Мельника Якіма, брат Якименків Максима, Грицька і Андрія 116

Якименко Грицко козак с. Чепліївки, син Мельника Якіма, брат Якименків Максима, Василя і Андрія 116

Якименко Зъновий вїйт м. Сокилки 39

Якименко Максимъ козак с. Чепліївки, син Мельника Якіма, брат Якименків Грицька, Василя і Андрія 116

Якименко Семень новомлинський житель, різник 18

Якименко Степанъ козак с. Єреміївки 113

Якимовичъ Федоръ див. Федоръ Якимовичъ

Яковъ дяк Трисвятської школи у м. Вороніжі 32

Яковъ господар на хуторі пані сотникової близько с. Підставків 126

Яковъ Афанасієвичъ отаман с. Івот 64

Яков Іванов великобудиський міський писар 66

Яковъ Лукановичъ колишній роменський сотник, небіжчик 74

Яков Романовичъ піп с. Поділок 61

Яковенко Василь новомлинський козак 18

Яковенко Григорий батуринський сотник 13

Яковенко Сидоръ лохвицький бурмистер 59

Яковенко Хведоръ житель с. Хоминців, тестъ Каленика 119

Яковиха Марына див. Марына Яковиха
Яковиха Ткачиха жителька м. Ромнів,
дружина Ткача Якова удова 74

Яковичъ Іванъ див. Іванъ Якововичъ
Яковлевъ Ілевъкій див. Левъко Яковов
Яковлевъ Романъ див. Романъ Яковлевъ
Яковлевичъ Григорій див. Григорій Яковлевичъ

Яковов Левъко див. Левъко Яковов
Якововичъ Григорий див. Григорий Якововичъ

Якововичъ Іванъ див. Іванъ Якововичъ
Яковович Левко див. Левко Яковович
Яковович Романъ див. Романъ Яковович
Якубовичъ Емеліян див. Емеліян Якубовичъ

Яновичъ Григорий див. Григорий Яновичъ
Яновскій Петръ роменський сотенний писар 74

Яновскіи Петро бахмацький козак 87

Янченко Петро козак м. Вороніжа 132

Ярема житель с. Рудівки, доглядач телят на хуторі Маркевича Димитрія 102

Ярема Романовъ див. Ярема Романовичъ
Ярема Романовичъ писар Лохвицької міської ратуші 80; Ярема Романовъ 89

Ярема Федоровъ див. Ярема Федоровичъ
Ярема Федоровичъ отаман м. Срібного 86;
Ярема Федоровъ 86

Ярема Юхимовичъ оспатівський сотник, Миргородського полку 40

Яременко Грицко див. Еременъко Грицко
Яременко Іванъ житель м. Білоцерківки, сусід Антоненка Василя (старшого) 104

Яременъко Сидор великобудиський житель 26

Ярмола Семеновичъ знатний новгородківський міщанин 22

Ярмолиха Мотря див. Мотря Ярмолиха
Ярмошенко Семень отаман с. Дептівки 108
Ярославъ Іванъ білоцерківський сотник 40

Ярошенко Іванъ старий сосницький міщанин 81

Ярустенко Грицко житель м. Нових Млинів 18

Яско лохвицький міський отаман, небіжчик 19

Яхно Хведор козак м. Глинська 124

Яценко Іванъ козак м. Вороніжа 132

Яценко Стефанъ колишній комишнянський сотник 29

Яценко житель м. Лохвиці 19

Яценко Василъ житель с. Кривоносівки, підданий Кутневського 51

Яценко Кондратъ козак м. Омельника 122

Яценко Яковъ козак м. Омельника 123

ТИТЛА І СКОРОЧЕННЯ

<i>написано</i>	<i>треба читати</i>	<i>написано</i>	<i>треба читати</i>
ап̃сто̃ль	апостоль	неоп̃кной	неопускной
б̃гъ	богъ	н̃нѣ	нинѣ
б̃жий	божий	н̃шѣ	нашѣ
бл̃говолѣвъ	благоволѣвъ	от̃цъ	отецъ
б̃ца	богородица	о̃цъ	отецъ
вл̃чества	величества	п̃<: >.	панѣ
вм̃сцѣ	вашмосцѣ	п̃нѣ	панѣ
воскр̃снїа	воскресенїа	пп.	панове
в̃шѣ	вашѣ	пр̃ечстїа	пречистїа
г̃нѣ	господинѣ	пр̃здкѣ	праздникѣ
гр̃<: >.	гроши	пр̃свтыя	пресвятыя
гс̃днѣ	господинѣ	пр̃свѣтлого	пресвѣтлого
гс̃дня	господня	пр̃той	пресвятой
гс̃дря	государя	с̃<: >.	святий
гс̃дарскїй	господарскїй	с̃втий	святий
гс̃пднѣ	господинѣ	с̃вщенникъ	священникъ
гс̃пдѣ	господѣ	с̃мртѣ	смерть
д.	день, дня	с̃нѣ	синѣ
дн̃гъ	денегъ	сп̃ский	спаский
дх̃ъ	духъ	с̃рдце	сердце
д̃ша	душа	с̃тий	святий
кн̃зь	князь	тро̃ца	тройца
кр̃стѣ	крестѣ	ум̃не	умислене
мл̃<: >.	милость	хр̃стіанская	христїанская
мл̃стѣ	милость	Х̃сва	Христова
мн̃стирь	монастирь	ц̃рква	церква
мс̃цѣ п̃не	мосцѣ пане	ц̃ря	царя
мс̃ця	мѣсяця	ч̃лвкѣ	человѣкъ
м̃цѣ	мѣсяцѣ	ч̃сти	чести
н̃длѣ	неделя		

З М І С Т

ПЕРЕДМОВА	5
ТЕКСТИ	21
ПОКАЖЧИК ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗВ	360
ПОКАЖЧИК ОСОБОВИХ ІМЕН	372
ТИТЛА І СКОРОЧЕННЯ	415

Академия наук Украинской ССР
Ордена Трудового Красного Знамени
Институт языковедения им. А. А. Потебни

Памятники украинского языка XVIII ст.

Серия актовых документов и грамот

Деловой и народно-разговорный язык XVIII ст.

(Материалы сотенных канцелярий
и ратуш Левобережной Украины)

Подготовил к изданию В. А. ПЕРЕДРИЕНКО

(На украинском языке)

*Друкується за постановою вченої ради Інституту мовознавства
ім. О. О. Потебні Академії наук Української РСР*

Редактори В. Є. Дудко, Л. М. Кудрякіна, І. І. Маркевич. Художній
редактор І. М. Косарева. Художнє оформлення Д. Д. Грибова.

Технічні редактори Б. О. Піковська, І. А. Ратнер.

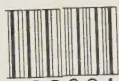
Коректори О. С. Улезко, Л. П. Стеценко.

Здано до набору 26.X 1975 р. Підписано до друку 16. IX. 1976 р. БФ 15431.
Зам. № 5—2562. Вид. № 290. Тираж 1350. Папір № 1, 70×90¹/₁₆. Умовн.
друк. арк. 30.42. Обл.-видав. арк. 31,0. Ціна 3 крб. 45 коп.

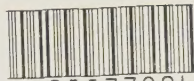
Видавництво «Навкова думка». Київ, Репіна, 3

Виготовлено Нестеровською міською друкарнею Львівського
облполіграфвидаву (м Нестеров, вул Горького, 8) з матриць
Головного підприємства республіканського виробничого об'єднання
«Поліграфкнига» Держкомвидаву УРСР (м. Київ, Довженка, 3),
вям. 7592.

PG3815. D55

a39001

003557728b

